

226
27
231
232
44
51
59
70
829

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ,

Από τὸ 1820 μέχρι τοῦ 1823,

ΣΥΓΓΡΑΦΕΝΤΑ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ Π. ΠΑΤΡΩΝ

ΓΕΡΜΑΝΟΥ,

Καὶ Ἐκδιδόμενα Παρὰ Τοῦ Κυρίου

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΚΑΣΤΟΡΧΗ,

Σχολάρχου Καλαμῶν.

Εν Ἀθῆναις

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΠΕΤΡΟΥ ΜΑΝΤΖΑΡΑΚΗ

ΟΔΟΣ ΝΤΕΚΑ ΑΡΙΘ: 45.

1837.

« Πλείστων μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους καὶ μεγίστων ἐπαίνων
» ἀξίους ἠγοῦμαι γεγενῆσθαι τοὺς τοῖς σώμασιν ὑπὲρ τῆς ἙΛ-
» ΔΑΔΟΣ προκινδυνεύσαντας. »

(ἸΣΟΚΡ. ΠΑΝΗΓΥΡ. κβ.)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ & ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΑΤΣΟΥ
Δωρεά στο Πανεπιστήμιο Κρήτης
Εἰς μνήμην Ἀννῶς Δ. Τσατσου

290208

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ὁ ἀοιδίμος Μητροπολίτης Π. Πατρῶν Γερμανὸς ἤρ-
 χησε νὰ συγγράφῃ τὴν παροῦσαν Ἱστορίαν εὐθύς, ὅτε ἤρ-
 χησεν ὁ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ Πόλεμος, καὶ ἐπροχώρησεν ἕως
 εἰς τὸ τρίτον ἔτος τοῦ Πολέμου, ὅτε ἐστάλη εἰς τὴν Εὐρώ-
 πην διὰ κατεπειγούσας τῆς Πατρίδος ἀνάγκας. Ἐπανελθὼν
 δὲ κατὰ τὸ 1825, ἀπέθανεν εἰς τὸ Ναύπλιον. Οἱ δὲ κληρονό-
 μοι του κοινῇ γνώμῃ μοι ἐπέσφερον δῶρον αὐτὴν, ἐπὶ λό-
 γῳ νὰ τὴν εἴδωσί ποτε τυπωμένην δι' ἐμοῦ πρὸς δόξαν τῆς
 Πατρίδος. Πρὸ τεσσάρων λοιπὸν ἐτῶν ἐπροκῆρυξα, ὅτι θέλω
 τὴν ἐκδώσει, καὶ ἱκανοὶ Συνδρομηταὶ μὲ συνέδραμον πολλα-
 χόθεν. Πλὴν αἱ τότε περιστάσεις μ' ἐμπόδισαν. Ἦδη δὲ ἐπι-
 λαβόμενος τοῦ ἔργου, κηρύττω δημοσίως, ὅτι ἡ τριετὴς αὕτη
 Ἱστορία, ἢ τὰ Ἐπομνήματα τυπώνονται ἀπαραλλάκτως ὡς
 εἶναι αὐτοσχεδίως μὲ τὰς ἰδίας χεῖρας τοῦ ἀοιδίμου γεγραμ-
 μένα χωρὶς τινος προσθήκης ἢ ἀφαιρέσεως.

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ.

ΤΗ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΩ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Στρατιώτας τῷ Θεῷ καὶ τῇ Πατρίδι δὲν
ἔλειψε προσφέρων πάντοτε ὁ ἱερός τῆς Ἀ-
νατολικῆς καὶ μιᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
Κληρὸς. Πιεζόμενος ὑπὸ τὴν τυραννίαν τῶν Ὀ-
θωμανῶν, ἐξήγαγεν ἐκ τῶν κόλπων του φωστῆ-
ρας Δείους καὶ τοῦ πνεύματος εὐτυχεῖς προαγω-
γούς τῆς μακαρίης Εὐγενείους, Θεοτόκεις, Πρωΐ-
ες καὶ μυρίους ἄλλους. Γνωρίζων τὴν δύνα-
μιν τῆ Θεοῦ τῶν Ὀντων ἐν ἀσθενείᾳ τελει-
μένην, ἅμα ἢ ἄπειρος Αὐτῆ εὐσπλαχνία ἐπή-
κουσε τῶν δεήσεων τοῦ πιστῆ Λαοῦ τῆ, ὡς Μή-
τηρ φιλόστοργος, συνέδραμεν εἰς τὸν δίκαιον
σκοπὸν τῶν τέκνων του, καὶ ἰδοὺ ἐν ὄπλοις με-
γαλύνοντες τὴν δόξαν τῆ Θεοῦ καὶ τῆς Πατρίδος

οὐ Γερμανοὶ τῆς Ἀχαιῆας, οὐ Ἑβραῖοι τῶν Σα-
λώνων, οὐ Ἀνθιμοὶ τοῦ Ἑλίου καὶ πλῆθος
ἄλλοι.

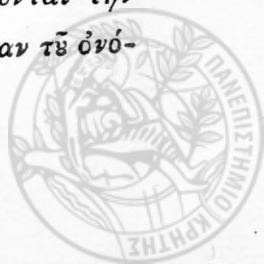
Ὡς ἐκράτνε Κύριος τὸ πνεῦμα τῶν νέων τέ-
των Μαρτύρων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας!
Ἐνωπλισμένους μὲ τὸν Σταυρὸν, τὸ τραῦμα
τῆς δαιμονιώσης τυραννίας, ἀπέστειλε τέττις, καὶ
ἐνεθάρρυνε τὸν ἐκλεκτὸν Λαόν τε, εὐαγγελιζό-
μενος " **ΝΙΚΑ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΣΟΥ ΕΝ
ΤΟΥΤΩ ΛΑΟΣ ΜΟΥ!** „ Αὐτοὺς προπορευο-
μένους τῶν Στρατῶν κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
λασσαν, ἀνέδειξεν ἄλλους Μωϋσεῖς κατὰ τῆς
δυναστείας τοῦ νέου Φαραῶ, καὶ ἐταπείνωσεν
ἐνώπιόν των τοὺς γαύρους υἱοὺς τῆς Ἄγαρ.

Ἡ δικαιοσύνη ἀνατίθησι τὴν πρώτην τοῦ

ὁμίλου τούτου ἔδραν εἰς τὸν Ἱεράρχην Γερμανὸν, τόσον διακεκριμένον κατὰ τὴν ὑπὲρ Πίσεως καὶ Πατρίδος Πάλην. Τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας τε πιστὸν καὶ γενναῖον τέκνον, τῆς Ἀχαΐας Ἱεράρχης κλεινός, ὅχι μόνον ὀρθοτομῶν τῆς θείας ἀληθείας τὸν λόγον, ὅχι μόνον στρατεύων, ἀλλὰ καὶ συγγράφων ἐπεχείρησε νὰ λαμπρύνῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Πατρίδα του.

Μάρτυρες τῶν θείων ἀρετῶν του ἡ Ἀχαΐα καὶ ἅπαντα ἡ Πελοπόννησος, κήρυκες τῶν λαμπρῶν κατὰ τὸν Πόλεμον ἀγώνων του ἅπαντα ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ἱστορία της, δὲν ἀρνοῦνται τὴν μαῖλλον ἢ κατὰ ἄνθρωπον ἀθανασίαν τῆ ὀνό-

ματός του, καὶ ὁμολογοῦν τὴν εἰς τὴν μνήμην
τε ἐξαιρετικὴν εὐγνωμοσύνην τῶν γενεῶν ὅλων.

"Εργον τοιούτου ἱεροῦ Ἀνδρός, καὶ Ποιμέ-
νος Λαῶν παρὰ τῆς Θείας Προνοίας προσκλη-
θέντος, τὰ Ὑπομνήματα ταῦτα ἀνατίθενται
προσφυῶς τῇ Ἱερᾷ Ὑμῶν Συνόδῳ, ὡς ἀνώτατοι
Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας! Μέτοχοι τῆ ὑπὲρ ἀνε-
ξαρτησίας Ἀγῶνος, δὲν ἀγνοεῖτε, ὅπόσον ἡ χεὶρ
καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Μητροπολίτου Γερμανοῦ
εἰργάσθησαν εἰς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας ἀνεξαρ-
τήτου ἀπὸ τὴν πολιτικὴν διοίκησιν καὶ ἐπιρ-
ροὴν Ἐξουσίας βαρβάρου, ἑένης καὶ ἀλλοθρή-
σκου.

Εὐλογοῦντες λοιπὸν τὸν ἄλλοτε Συναδελ-

φὸν Ὑμῶν, καὶ ἀποδεχόμενοι τοὺς γραφικοὺς
τούτους κόπυς του, ἐκπληροῦτε καθῆκον διπλῶν
καὶ ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον φέρετε διάσημον χαρα-
κτῆρα καὶ ὡς πρὸς τὴν ἱερὰν δικαιοσύνην, τὴν
ὁποῖαν ἀπονέμετε κατὰ τὰς πράξεις ἐκάστου.

Ἐν Καλάμαις, τῇ 25 Σεπτεμβρίου, 1837.

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Περὶ τῆς δημοσιεύσεως τῶν Ὑπομνημάτων,
ἐκδοθεῖσης ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Αὐγούστου, 1837.

ΥΠΟ Ι. ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ.

Ἐνας τῶν Πρωταγωνιστῶν τοῦ ὑπὲρ Ἀνεξαρτησίας Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος διέπρεψεν ὁμολογουμένως ὁ αὐτίδμος Γερμανός, Μητροπολίτης τῶν Πατρῶν. Νοῦς ὑγίης καὶ μεγαλεπίβολος, καρδιά γενναία καὶ μεγαλουργός, ὁ εὐκλεῆς οὗτος Ἱεράρχης ὑψώθη εἰς τὴν διάσημον Ἀρχιερατικὴν ἔδραν, ὡς προωρισμένος παρὰ τῆς Θεῆς προνοίας νὰ διατρέξῃ ὠφελιμωτέως σάδιον εὐρὺ, τὸ διπλοῦν λέγομεν σάδιον τοῦ Ποιμενάρχου τῶν Λαῶν καὶ τοῦ Πρωταγωνιστοῦ τῆς πολιτικῆς παλιγγενεσίας τούτων.

Τελευταία ὄλων τῶν Ἑλληνικῶν Πολιτειῶν ἡ Ἀχαΐα διεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν χαρακτῆρα αὐτονομίας καὶ ἐλευθερίας ἀπέναντι τῆς πανσθενοῦς κοσμοκρατορίας τῶν Ῥωμαίων· καὶ πρώτη πάλιν ἡ Ἀχαΐα οἶδει ἐσχάτως καθ' ὅλην τὴν Μεσημβρινὴν Ἑλλάδα τὸ τόσον τολμηρὸν, ὅσον προσφιλές, σύνθημα τοῦ Πολέμου κατὰ τῆς μακροῦς, τῆς ἰσχυροῦς, Ὀθωμανικῆς Δυναστείας.

Τῆς ἀξιομνημονεύτου ταύτης ἐποχῆς τὰς λαμπρὰς σελίδας τῆς ἀνοίγει ἡ Ἱστορία καὶ εἰς τὸν Ἱεράρχην τῆς Ἀχαΐας Γερμανόν. Οὗτος, Ποιμὴν ἀληθῆς τῶν λογικῶν τῆς Ἐκκλησίας προσβάτων, τίθησιν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν ζώην τε, καὶ ἀναζωννύων τὴν σπάθην τῆς ἀνάγκης, προπορεύεται πρὸ τῶν στρατῶν πρᾶς καὶ σώζων. Οὗτος, ὅλος ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ὁμογενῶν του ἔθνους, πετᾷ διαπόντειος εἰς τὴν Χριστιανικὴν Εὐρώπην, καὶ ἱκέτης τῆς ἀγωνιώσης Θρησκείας καὶ Πατρίδος παρίσταται ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν Θρόνων κατὰ τὴν Βερώνην.

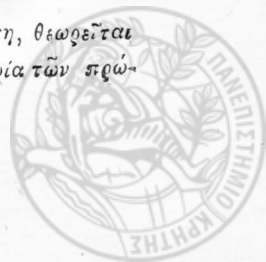

Εἰς ἄνθρωπον ἱστορικὸν ὁποῖαν δύναται ν' ἀντιπαραθέσῃ τις δόξαν λαμπροτέραν ;

Τοιαῦτα Ἄνθρὸς τὸ αὐτοσχέδιον Σύγγραμμα περὶ τῶν πρώτων τριῶν χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως, παραδοθὲν εἰς ἡμᾶς παρὰ τοῦ Διδασκάλου Κ. Καλλινίκου Καστόρχη, προτιθέμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ῥίπτοντες, ὡς ἀνωτέρω, μικρὰν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς βιογραφίας του ἔποψιν, σκοπὸν ἄλλον δὲν ἔχομεν, εἰμὴ νὰ ὑπεστήσωμεν τὴν ἀκρίβειαν τῆς Συγγραφῆς του. Μέτοχοι τοῦ Ἀγῶνος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς του, εἰδήμονες ὅλων τῶν περιστάσεων, ὅσαι εἶναι τὸ ὑποκείμενον τῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, Συγγραφῆς, ὁμολογοῦμεν τὴν πολλὴν ἐπιτυχίαν, ἣ ὁποία στεφανώνει τὸν Ἱστορικὸν κάλαμον τοῦ αἰδιδίμου Γερμανοῦ. Εἰς τὴν εὐσυνειδήτην ταύτην ὁμολογίαν μας ἐλπίζομεν σύμφωνον μετ' οὐ πολὺ καὶ τὴν δημόσιον κρίσιν.

Φρονοῦντες, ὅτι εἶναι ἀδύνατον πρὸς τὸ παρὸν νὰ συγγράψῃ τὴν Ἱστορίαν τῆς νέας Ἑλλάδος, ὅστις δὲν ἔλαβε μέρος ἐνεργητικὸν εἰς τὴν Ἐπανάστασίν της, ὅστις δὲν ἐσπούδασε πολυετίαν εἰς τὸ σχολεῖόν της, οὐδ' ἐχώνευσεν ἐντελῶς ὅλην τὴν ἰδέαν τῶν μυθίων περιστάσεων καὶ τῶν μεγάλων μυστηρίων της· ἀποδεχόμεθα, ὅτι Ἑλληὴν τῷ Ἀγῶνος, Ἑλληὴν μάλιστα φέρον πρῶτον πρὸς τοῖς ἄλλοις πρόσωπον εἰς τὸ μέγα τῆς Ἐπαναστάσεως δράμα, τοιοῦτος Ἑλληὴν, ὡς ὁ Ἱεράρχης Γερμανός, πεπρωκισμένος ἐνταυτῷ μὲ νῦν, παιδείαν καὶ ἄλλα πολιτικά πλεονεκτήματα, ἠμπόρει ν' ἀναλάβῃ τὸ δύσκολον ἔργον τῆς Ἱστορίας της. Ἀυπηρὸν, ὅτι ἢ εἰς τὰς οὐρανίους οὐκῆρας πρόωρος μετάδοσις τούτου ἐστέρησε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν φιλολογίαν της ἀπὸ τὴν γενικὴν ὅλης τῆς Ἐπαναστάσεως Συγγραφῆν τῆς χειρός του.

Ἄλλ', ἂν καὶ ὀλιγοχρόμιος ἡ Συγγραφὴ αὕτη, θεωρεῖται τόσον εἶτι πολῦτιμος καὶ ἀναγκαία, ὅσον ἡ Ἱστορία τῶν πρώ-

των τῆς Ἐπαναστάσεως χρόνων μένει ὡσεπιπολὺ εἰς τὸ
σκότος διὰ τὴν τότε ἔλλειψιν τῆς Δημοσιογραφίας καὶ τὴν
ἐπιγενομένην φθορὰν τῶν ἰδιωτικῶν ἀλληλογραφιῶν καὶ τῆ
Ἐθνικοῦ Ἀρχείου. Εὐληπτος, συνεπής, σύντομος, αὐστη-
ρὰ καὶ ἀπολύτως εἰς τὰ πράγματα μόνον περιζυρομένη,
περιέχει ἐν γένει τὸ πολεμικὸν καὶ πολιτικὸν ταύτης
τῆς περιόδου, καὶ προσφέρει οὕτως ὕλην, ἐπὶ τῆς ὁποί-
ας δύναται νὰ ἐγκύψῃ μὲ πολὺν καρπὸν ὁ μετέπειτα
Φιλόσοφος Ἱστορικός.

.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ.

Εἰς τὸ Ἱστορικὸν περὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας Δοκίμιον ἀνεφέραμεν (α) τὰ ἀνέκδοτα τότε περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως Ἐπομνήματα τοῦ Γερμανῶ, Μητροπολίτου τῶν Πατρῶν, καὶ παρατηρήσαμεν ἀναγκαίαν τὴν δημοσίευσιν τούτων χωρὶς τινος ἄλλης προσθαφαιρέσεως. Τῆς παρατηρήσεώς μας αὐτῆς εἶχομεν λόγους ἱκανοὺς, τοὺς ὁποίους ἀπεσιωπήσαμεν εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐγνωρίζομεν, μὲν ὅποσιν ἐπιμονὴν ἐζητήθησαν τὰ περιοδικὰ ταῦτα Ἐπομνήματα ἀπὸ διαφόρων, ἐτοίμους νὰ τὰ συγχωνεύσωσιν εἰς ἰδικὴν τῶν περὶ τῆς αὐτῆς ὕλης Συγγραφὴν, καὶ νὰ παραμορφώσωσιν οὕτω τὸ κύριον τοῦ Συγγραφέως τῶν πνεύμα· προεβλέπομεν ἀπαραίτητον τὴν νόθευσιν, ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἐξάλειψιν, πολλῶν ἀληθειῶν, εἰς μετέβαινον ταῦτα εἰς τὴν κυριότητα ἀνθρώπων, οἵτινες, ὁπαδοὶ τῶν ἀντιποικιμένων τὴν ἐξαιρετικὴν τῆς Ἱστορίας δόξαν, θεραπεύουσι τυφλῶς τὸν ἐγωϊσμόν τῶν τοιούτων κενεμβατοῦντες. Εἰς τὸν ἰδιαίτερον χαρακτήρα τοῦ Κυρίου Καλλινίκου Καστόρχη, ἀνδρὸς ἀφιλοκεροῦς καὶ πιστοῦ φύλακος πολυτίμου παρακαταθήκης, ὀφείλεται πρὸ παντὸς ἡ ἀκεραϊότης τοῦ Συγγράμματος τούτου. Αἰσθανόμεθα δὲ ἡμεῖς τὴν μεγαλητέραν εὐχαρίστησιν ἤδη, γινόμενοι ἐν μέρει τὸ ὄργανον τῆς ἐκδόσεώς του, καθ' ὃν ἠυχήθημεν πρῶτοι τρόπον.

(α) Σελ. 5. Ἐποσμ. α.

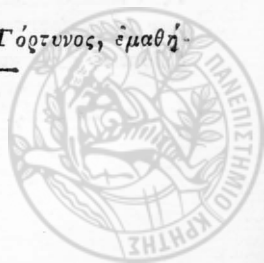

Εἶναι περίεργος ἢ λήθη, τὴν ὁποίαν ἠκολούθησαν ὡς πρὸς τὸν Γερμανὸν καὶ οἱ Δημοσιογράφοι καὶ τινες Ἵστορικοὶ, τῆς Ἐπαναστάσεως. Μῆτε οἱ πρῶτοι ἐμνημόνευσαν πώποτε τοῦ εὐκλεοῦς τούτου Μητροπολίτου, ἂν καὶ πάντοτε ἀναφέρωσι τοὺς Προμάχους τοῦ Πολέμου, διὰ τὰ προασπίσωσι τὰ Ἐθνικὰ δίκαια, ἢ ν' ἀντιπολεμήσωσιν ἐκείνους, ὅσοι, ἔκλιμοι ἀξιώσεων, ἐρπουσιν ὡς κτήνη ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας· μῆτε οἱ δεῦτεροι, μολονότι ἐμεγάλυναν τούτων τὰς μηδεμινὰς πράξεις, καὶ ἐξύμνησαν ἄλλους, πολλῶ ὑποδεεστέρους εἰς τὴν βαθμίδα τῶν πρώτων Προσώπων τοῦ Πολέμου, μῆτε οὗτοι, λέγομεν, ὠμίλησαν διόλου, ἢ ὡς ἔπρεπε, περὶ ἐνὸς Ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ἡ Ἱστορία συγκατατάττει εἰς τὴν ἔθραν τῶν Πρωτεργῶν καὶ Πρωταγωνιστῶν τῆς Ἐπαναστάσεως κατὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα.

Εἶμεθα μακρὰν τοῦ νὰ συμφωνήσωμεν μ' ἐκείνους, ὅσοι, ἐσκοτισμένοι ἀπὸ τῆς φιλαυτίας τοὺς καπνοὺς, ἀγωνιῶσι νὰ μηδενίσωσι τῶν ἄλλων τὰς μεγάλας πράξεις, καὶ νὰ ὑποστήσωσι τὸν ἑαυτὸν των ὡς τὸ μοναδικὸν κέντρον τῶν κατὰ τὸν Πόλεμον συμβέβηκόντων, ὡς τὸ ὑπέροχον σημεῖον τῶν ἐλπίδων τοῦ ἔθνους. Μάτην ὀνειροπολοῦσιν οὗτοι ἀξιώσεις, τὸ ἀνυπόστατον μέρος τῶν ὁποίων θέλει ἐκλικμῆσῃ ἡ Ἱστορία διὰ τῆς ἀληθείας τῶν πραγμάτων. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν αὐτὴν ὀδηγούμενοι ἀναλαμβάνομεν τὴν βιογραφίαν τοῦ Μητροπολίτου Γερμανοῦ, διὰ ν' ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τὸν ἐξαιρετὸν πατριωτισμὸν καὶ τοὺς ἐπωφελεῖς καὶ πρὶν καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἀγῶνας τούτου.

Γεννηθεὶς εἰς τὴν Θησῶαν (α) τῆς Γόρτυνος, ἐμαθῆ-

(α) Δημητριάδην.

τεύσειν εἰς αὐτήν (α) τῶν προγόνων του τὴν γλῶσσαν, διαφύρων εἰς τὸν σοφῶν νοῦν καὶ εἰς τὰς ἐτοιμοὺς προόδους του. Νέος προσδιορισθεὶς εἰς τὸν Ἱερατικὸν βίον, ἐχειροτονήθη Διάκονος τοῦ Μητροπολίτου Ναυπλίας Ἰακώβος, κεκοσμημένος μὲ ἤθη αὐστηρά, καὶ δεικνύων προαγωγὸν τῆς ζωῆς του τὸ μέλλον.

(α) Εἰς μόνην τὴν Δημητζάνην ὑπῆρχε κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐπὶ τῆς Τυρκοκρατίας Σχολὴ Ἑλληνικὴ, εἰς τὴν ὁποίαν συνέρριε πανταχόθεν ἡ νεολαία τῆς Χερσονήσου. Δευτερεύουσα αὐτῆς ὑπῆρχεν ἄλλη εἰς Ἄργος· ἀλλ' ἡ τῆς Δημητζάνης παλαιότερα καὶ ἐφωδιασμένη μὲ Βιβλιοθήκην διτηρήθη καὶ μετὰ τὸν Πόλεμον ἀκόμη. Ὁφείλησεν, ὅσον ἦτο δυνατόν, διασκεδάζουσα τὴν μεγάλην ἀχλὺν τῆς ἀμαθείας, πολὺ παχυλωτέρας μετὰ τὴν ἀτυχὴ καὶ καταστροφικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1769. Οἱ Διδάσκαλοι, παραλαμβανόμενοι πάντοτε ἀπὸ τὸν Κλήρον, ὄχι μόνον ἐπεμελοῦντο τὴν παράδοσιν τῶν Γραμματικῶν, καλλύνοντες τὸν νοῦν τῆς φοιτήσης Νεολαίας, ἀλλ' ἦσαν τόσοι πνευματικοὶ πατέρες τῆς ἰδίας, μορφώνοντες τὴν ψυχὴν τῆς διὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου. Διὰ τοῦτο τὰ ἤθη τῶν Κατοίκων αὐτῆς τῆς Κωμοπόλεως ἦσαν αὐστηρά ὡς θρησκευτικώτερα.

Εἰς τὴν ἰδίαν Σχολὴν ἠκολούθησε τὰς πρώτας σπουδὰς τε καὶ ὁ Ἱερωτάτος Πατριάρχης Γρηγόριος, γέννημα τῆς αὐτῆς πατρίδος.

Οἱ Δημητζανῖται ἄρα, κατοικοῦντες ὄρειόν, πετρώδη καὶ δυστυχῆ τόπον, ἀπολαύουσιν ἰδιαίτεραν παρ' ὅλους τοὺς Πελοποννησίους τιμὴν διὰ τὴν εὐαισθησίαν των πρὸς τὰς Μούσας καὶ διὰ τὴν διαδοθεῖσαν ὠφέλειαν ἐκ τῆς Σχολῆς των. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ εἰς ἄνθρωπον δόξα ἱερωτέρα. Ἡ δόξα τῶν Ζωσιμάδων, τῶν Καπλάνων καὶ τοῦ Ἀθηναίου Ἰντέγκα εἶναι ἀθάνατος.

Εἰς τὸ Δοκίμιον περὶ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰλικῶν ἀνεφέραμεν (Σελ. 62) τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ λοιπὴ Πελοπόννησος ἐστειρεῖτο τοιούτων Ἀνθρωπισμοῦ Καταστημάτων

“ Οἱ δ' ἀπαίδευτοι ἀνθρωπισμοῦ δέονται. ”

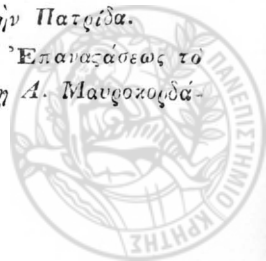

Ἀποβιώσαντος τοῦ Ἰακώβου, ἐσκέφθη ὁ ἀναβῆναι εἰς τὸν μεγαλύτερον κόσμον, τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ νὰ διατρέξῃ στάδιον εὐρυχωρότερον. Ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς Πρώτης Πατριαρχείας τοῦ Γρηγορίου, προειβιάσθη Ἀρχιδιάκονος τοῦ Μητροπολίτου τῆς Κυζύκου, ὅτε ἐπαιδεύθη πλείοτερον παρὰ τῷ φιλοσόφῳ Δ. Πρωΐφ, τότε Φιλαδελφείας.

Ἡ χαρακτηριστικὴ ἰκανότης τῆς, διατρέχοντος τὸ εἰκοκστὸν τρίτον ἔτος, τὸν ἐπροσκάλεσεν εὐθὺς εἰς ἐκτάκτως Ἐκκλησιαστικὰς ὑπηρεσίας διὰ τῆς ἀποστολῆς του εἰς τὴν Πελοπόννησον ὡς Ἐξάρχου, κατὰ τὸ 1800. Τῷ δὲ 1806, ἦτοι τῷ εἰκοστῷ ἐννάτῳ ἔτει τῆς ἡλικίας τῆς, προεχειρίσθη Ἱεράρχης Παλαιῶν Πατρῶν. Ποιμένας τὸν λαὸν του δεκαετίαν, καὶ μὲν ἀνένδοτον ἐπιμέλειαν ὀρθοτομῶν τῆς ἀληθείας τὸν λόγον, ἀπελάμβανε παρ' ὅλων τὸ μεγαλύτερον σέβας, καὶ πατὴρ ἀγαθός, ἠγαπᾶτο ἀνεξαιρέτως, χαίρων ἐπὶ πᾶσιν ὑπόληψιν γενικωτέραν καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον. Ἐἰς τὴν ἰδίαν ἐποχὴν ἀπέδιδε χρεῖα εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν πατρῴαν γῆν, εὐεργετῶν αὐτὴν διὰ πολλῶν κοινοφελῶν μέσων, ὑποστηρίζων χρηματικῶς τὸ τιμαλφέστερον Κατάστημα τῆς Σχολῆς τῆς, καὶ δεικνύων πραγματικῶς αἰσθήματα φιλοκαλίας.

Τῷ 1815 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου διέμεινε τριετίαν, ἀπολαμβάνων ἰδιαίτερον ὑπόληψιν παρὰ τῆς Ἱεραῖς Συνόδου. Ἀκολούθως τῷ 1818 κατέβη εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἄνθρωπος γενικωτέρων ἐνεργειῶν, ἐν ᾧ ἢ τότε Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκησις ἔχειρε προνόμια καὶ πολιτικῆς τινας δικαιοδοσίας, συνέδεσε τὰς μεγαλύτερας σχέσεις μετὰ τῶν Προκρίτων τοῦ τόπου, καὶ ἰδιαίτερώς μὲν ἐκεῖνους τῆς Ἀχαΐας. Ἀπὸ τὴν περιζασιῶν ταύτην προκύπτουσι τὰ μεγαλύτερα ὀφέλη πρὸς τὴν Πατρίδα.

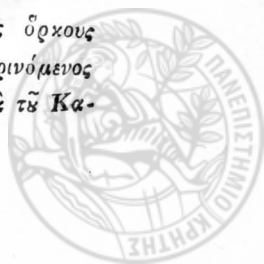
Πρὶν ἢ ἡ Πελοπόννησος μνηθῆναι τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ μυστηρίου, Ἐπιστολὴ τις τοῦ ἐν Πύσῃ Α. Μαυροκορδά-

του πρὸς τὸν Γερμανόν, ὑπαινίττουσα ἐπιτηδείως τὸ εὐ-
 τυχὲς μέλλον τῆς Πατρίδος, ἐβύθισε τοῦτον εἰς σκέψεις
 καὶ ὑπονοίας διαφόρας. Δύσκολον ἦτον εἰς αὐτὸν, ὡς καὶ
 εἰς πάντα ἄλλον, τὰ προῖδη τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Φιλικῶν.

Μετ' οὐ πολὺ μεταβαίνει ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 ὁ Ἀντώνιος Πελοπίδας, ἐπιφορτισμένος νὰ κατηχήσῃ πρῶ-
 τον εἰς τὰς Πάτρας τὸν Ἀνδρέαν Καλαμογάρτην, ὡς ἄν-
 θρωπον οὐξύνοον, ἐνεργητικόν, πολύτροπον καὶ ἰδιαιρέτως
 ἀντιπολιτευόμενον κατὰ τῶν Προεστώτων τῆς Ἀχαΐας,
 οἵτινες ὑπεβλέποντο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τῆς
 Ἑταιρίας. Ὁ Πελοπίδας ἐξηγεῖται καὶ ἐμπιστεύεται εἰς
 τοῦτον μέρος τῆς Κατηγήσεως· ἀλλ' αἱ ἐλπίδες του ὤ-
 χοντο εὐθύς· καθ' ἣν προέκειτο στιγμήν ἡ πρόσκλησις τῆ
 Μεγάλου λεγομένου Ὁρκου, λαμβάνει ἀπάντησιν ἀρνητι-
 κήν, καὶ τεθορυβημένος δι' ἐνδεχομένην προδοσίαν, κατα-
 φεύγει ὀδηγούμενος πρὸς τὸν Μητροπολίτην Γερμανόν, ὡς
 ἱκανόν καὶ τοῦ Καλαμογάρτου τὴν ὑποπτον διαγωγὴν νὰ
 προκαταλάβῃ, καὶ εἰς τοῦτον νὰ χορηγήσῃ ὀδηγίας βασι-
 μωτέρας. Εἰς τὴν πρώτην ἐμφάνισιν καὶ τοὺς λόγους τῆ
 Πελοπίδα, μᾶλλον ἀπηλπισμένου, ὁ Γερμανὸς ἀναπολεῖ
 εἰς τὸν νοῦν του τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Μαυρο-
 κορδάτου, εὐρίσκει τὴν λύσιν του, καὶ κατὰ τινα τρόπον
 διαθεθειμένος μᾶλλον, ἢ ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὰς ἐμφαντι-
 κάς τοῦ ἀποστόλου προσρήσεις, ἀποδέχεται τὴν συμμα-
 τοχήν του εἰς τὴν Ἑταιρίαν. Τοιαῦται, ὡς ἀπὸ Θείας
 χειρὸς κινούμεναι, εὐτυχεῖς συμπτώσεις ἐμφύχωσαν τῶν
 Φιλικῶν τὰς προσδοκίας, συνήνωσαν μ' αὐτοὺς τὰ μέγρι
 τοῦδε διεστώτα στοιχεῖα, καὶ ἔδωσαν ζωὴν εἰς τὰς μεγα-
 λητέρας των προσόδους.

Ὁ Γερμανὸς, πιστὸς εἰς τοὺς ὑπὲρ Πατρίδος ὄρκους
 του, μεταχειρίζεται τὴν ἐπήρειάν του, καὶ ὑποκρινόμενος
 ἄγνοιαν τοῦ Μυστηρίου, ἀφαιρεῖ ἐπιτηδείως παρὰ τῆ Κα-

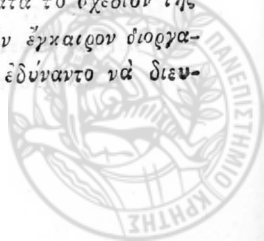

λαμωδάργτου τὴν Κατήχησιν, καὶ διασκευάζει, ὅσας ἔστος συνέλαβεν ἰδέας. Συνεργὸς θερμὸς τῆς προαγωγῆς τοῦ Μυστηρίου, συνιστᾷ τὸν Πελοπίδαν πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Λόνδον, Ἀνδρέαν Ζαήμην καὶ λοιποὺς φίλους του, οἵτινες διὰ τοῦτο κλίνας τὸν αὐχένα εἰς τὴν διδασκαλίαν ἀνθρώπων, εἰς τὸν ὁποῖον οὐδὲ ἤθελον ἄλλως συγχωρήσει γὰ τοὺς πλησιάζει. Ἀπὸ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ὀδηγούμενος, ἀνεδέχθη καὶ προσωπικῶς τὴν διάδοσιν τοῦ Μυστηρίου, κατηχήσας τὸν Χαραμπόλεως Βυσσαρίωνα, τὸν Κερνίκης Προκόπιον, τὸν Νικηφόρον Νεξεριτήν, τοὺς Κεμανιωταίους, τὸν Κλοκαϊᾶν ἀπὸ Δεχαιῶν, καὶ λοιπὸν, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ Μεσολόγγιον προσκαλέσας κατήχησε τὸν Τασσὸν Τζιμπουράκη.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται ἡ πολιτικὴ ἐποχὴ τοῦ Μητροπολίτου τούτου. Ἐνῶ ἡ Πελοπόννησος ἀπασα ἐπηρεάζετο κατ' αὐτοὺς τοὺς καιροὺς ἀπὸ τοὺς Προεστῶτας τῆς Ἀχαΐας, καὶ οὗτοι ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην Γερμανὸν, αὐτὸς ἄρα κατέστη ἤδη τὸ ὑψηλότερον πρόσωπον τῶν Ἐταιρικῶν πραγμάτων εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀποδεικνύουσι τὸν λόγον μας διάφορα συμβεβηκότα καὶ αὐτὴ πρὸ πάντων ἡ Κίνησις τοῦ Πολέμου.

Δύω ἦσαν τὰ οὐσιωδέστερα ἀντικείμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων περιστρέφετο ἡ ἐξαιρετος προσοχὴ τούτου ἢ τακτοποιήσις τῆς Ἐταιρίας εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἡ παραλυσία τῶν σχεδίων τοῦ Ἀλλῆ Πασᾶ, ἧτις συνεισέφερεν ὄχι μικρὸν καὶ εἰς τὴν καταστροφὴν του. Καὶ τὴν ἀταξίαν τῶν Ἐταιρικῶν κινήματων καὶ τὸν πανοῦργον Ἠγεμόνα τῶν Ἰωαννίνων ἐθεώρει ἐπίσης ὡς τοὺς δύο ὀλεθριωτέρας ἐχθροὺς τῶν μεγάλων ἐλπίδων τοῦ ἔθνους.

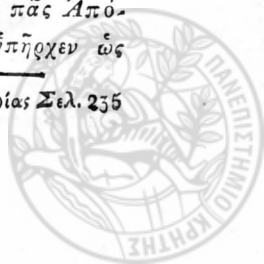
Ἡ Ἐταιρία τῶν Φιλικῶν ἐνήργει κατὰ τὸ σχέδιόν της ἐπεκτεινομένη, δὲν προσέλαβεν ὅμως τὸν ἔγκαιρον διοργανισμὸν Κεντρικῶν Συστημάτων. Ταῦτα ἐδύναντο γὰ διευ-

θῶν ὄσιν ἐπιτηδείως τὰς ἐργασίας τῶν λοιπῶν, ὅσοις ἤθελε προαχθῆ ὁ ἀριθμὸς των, καὶ νὰ προλαμβάνωσιν ἐνδεχομένας καταχρήσεις ἢ παρεκτροπὰς, τόσῳ πλεόν ὄλεθρίαι, ὅσῳ καὶ ἐκ τῆς μικροτέρας ἐξ αὐτῶν ἐκινδύνευε νὰ σαλευθῆ ἐκ θεμελίων αὐτῇ πρὸ πάντων ἡ ὑπαρξίς τῆς Ἐθνους. Διοικήσεις ξένη, βάρβαρος, ἐγωϊστικῆ, καὶ εὐρισκομένη εἰς διηνεκῆ ὀπλοφορίαν, ὡς εἰς πόλεμον, ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι εἶχε καὶ τὰς ὑποφίας της δεινότερας, καὶ τὰς ὀρμάς της πλεόν ἀκαθέκτους, καὶ τὰς ἐκδικήσεις της ἔτι σκληροτέρας. Παράδειγμα, ἡ πρώτη Ἐπανάστασις τοῦ 1769, ὅτε νικήσασα δὲν ἐκδικήθη τοὺς αἰτίαις, ἀλλ' ἀπεθέρισε τὸ ἐν τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Αἰτωλίας. Παράδειγμα, ἡ ἐπὶ τῶν 1808 διαγωγὴ της, ὅτι ἀπὸ ἀπλᾶς κινηθεῖσα ὑποφίας, ἐμφυτευθεῖσας παρὰ τοῦ Σεβαστιάνου διὰ σκοποὺς πολιτικοὺς τῆς Γαλλίας κατὰ τῆς Ἄρκτου, ἐνώπλισε τοὺς Λαοὺς της κατὰ τῶν Ἀρματωλῶν, τοὺς ὁποίους ἐξωλόθρευσε. Παράδειγμα, ἡ τελευταία Ἐπανάστασις τῶν 1821, ὅτε νενικημένη κατέσφαξε παντοῦ μυριάδας ἀθῶων.

Ἀπὸ τὴν πείραν ὀδηγούμενη ἡ Ἐταιρία ἐθεώρησεν ἀρὰ τὴν περὶ τῶν τοιούτων ἀνάγκην, ἀρχήσασα τὴν σύστασιν τῶν Ἐφοριῶν εἰς Ἰάσιον, Κωνσταντινούπολιν καὶ ἄλλας πόλεις (α). Ἐνησχολημένη εἰς τὸ κυριώτερον ἔργον τῆ νὰ ἀναδείξῃ τὸν Ἀρχηγόν της, ἀντιμαχομένη μ' ὅλας τὰς πολιτικὰς καὶ ἠθικὰς δυσκολίας, καὶ καταπιεζομένη ἀπὸ ἀπροσλέπτους θιαίας περιστάσεις, δὲν ἔτυχε τοῦ ἀρμοδίου καιροῦ, διὰ νὰ προσηλωθῆ εἰδικῶς εἰς τὴν κατάστασιν τῆς Μεσημβρινῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ ἐργασθῆ περὶ τοῦ μονίμου Ὄργανισμοῦ της. Ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας πᾶς Ἀπόστολος, ὁποιοσδήποτε ἀκόμη Προσῆλυτος, ὑπῆρχεν ὡς

(α) Ζῆτει εἰς τὸ Δοκίμ. περὶ τῆς Φίλικ. Ἐταιρίας Σελ. 235
— 241.

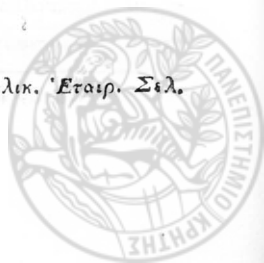
Ἀρχὴ τις ἀπόλυτος· καὶ οἱ ἄνθρωποι ὠθούμενοι καὶ ὠ-
θουῦντες τοὺς ἄλλους εἰς τὸ πλοῦτον τῆς ἀβειδαιότητος, ἔ-
πλεον χωρὶς πυξίδα, καὶ αὕτη ἦτον ἡ ὑπαρξίς εἰς Κεν-
τρικοῦ Συστήματος.

Συγχρόνως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡ Ἐφορία, ἡ ἡ
Ἀρχὴ, ἐζήτησε τὰς συνεισφορὰς τῆς Πελοποννήσου (α).
Δὲν ἀποτολμῶμεν νὰ ῥίψωμεν ψῆφον μέλαιναν κατὰ τοῦ
μέτρου τούτου τῆς Ἀρχῆς, ἀγνοοῦντες τοὺς λόγους, εἰς
τοὺς ὁποίους ἐστηρίζετο. Συλλογιζόμενοι ὅμως εὐρίσκομεν,
ὅτι, ὄχι μόνον ἀφ' εἰὸς ὑπῆρχεν ἀκατόρθωτον τοῦτο διὰ
τὰς μικρὰς καὶ σποράδην ἐνταυτῷ γινόμενας Κατηγήσεις
καὶ τὸ ἀκανόνιστον τῶν ἐπιφορτισμένων τὸν προσηλυτι-
σμόν, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἐπέσπειρεν εἰς τοὺς Πελοποννησίους
ὑπονοίας κακὰς περὶ τῆς ποιότητος τῆς Ἀρχῆς, καὶ, τὸ
χειρότερον ὅλων, ἀπελπισίαν ὡς πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην
προμήθειαν τῶν ὑλικῶν μέσων τοῦ Πολέμου. Ἐκ ταύτης
τῆς περιστάσεως, ἣτις ἐπρόδωσε τὰς δυνάμεις τῆς Ἀρχῆς,
δίκαιον εἶχον οἱ Πελοποννήσιοι νὰ μὴ πιστεύσωσι παντά-
πασι τὸν Γρηγόριον Δικαῖον, μεγαλύνοντα τὰς ἐκ μέρους
τῆς Ἀρχῆς πολεμικὰς προσλήψεις καὶ τὰ ἐξωτερικὰ βοη-
θήματα (β). Ἄν ὁ Π. Μαυρομιχάλης, ἡγεμονεύων τότε
εἰς τὴν Σπάρτην, ἔδειξε πνεῦμα σύμφωνον, ὑπερασπισθεὶς
τοὺς πρόσφυγας εἰς τοῦτον Ἀποστόλους, ὁ λόγος ἦτο, δι-
ότι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχὴ ἐδενήθη νὰ διατηρήσῃ
χαρὰκτῆρα ὑψηλόν, οἰκονομήσασα ἐν μέρει τὰς ἀπαιτήσεις
του (γ), καὶ κατορθώσασα νὰ ὑπονοήσῃ οὗτος ὑψηλότε-
ρόν τι παρὰ τὰ φαινόμενα. Ἄν πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἀναγρῶσα-

(α) Ἴδε Σελ. 4.

(β) Ἴδε Σελ. 9.

(γ) Ζήτηε Δοκίμ. Ἱστορικ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. Σελ.
261, Ἐποσημ, γ'.

ραῖς, ὁ Χρυσοσπάθης καὶ λοιποὶ ἔτρεξαν ἔνθερμοι μὲ τὴν Ἀποστολικὴν πῆραν εἰς τοὺς ὤμους, ὁ λόγος ἦτο, διότι ἦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχὴ τὸς ἐφωδίασε καλῶς μὲ χρηματικὰ μέσα, καὶ τοὺς ἔπεισε περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀνωτέρων πραγμάτων (α).

Ἄλλως τε, καὶ ἂν ἡ Ἐπανάστασις ἐπετύγχανε νὰ καταστήσῃ τὴν ἐστίαν της εἰς αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ Πελοπόννησος διὰ τὴν γεωγραφικὴν θέσιν καὶ τὸν πληθυσμὸν της, ἡ Πελοπόννησος, τὸ μοναδικὸν ὄρητῆριον ὅλης τῆς Ἑλλάδος, ἐπάναρκες ἦτο νὰ ἐφοδιασθῇ πρὸ παντὸς ἄλλου τόπου μ' ὅλα τὰ χρειώδη μέσα. Τὸ μέτρον τοῦτο δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ἐνεργηθῇ, ἂν καὶ ἀκολούθως ἐδίδετο ἡ ἀρμοδιὰ εὐκαιρία, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν εἰς ἄλλας Ἐπικρατείας πλουσίων Ὁμογενῶν καὶ ἐκείνων τῶν τόπων τῆς Ὀθωμανικῆς Ἐξουσίας, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἐσυγχωρεῖτο ἀπολύτως νὰ ὑπλισθῶσι (β).

Φρονίμως ἄρα ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς ἀντέτεινε, καὶ οἱ φίλοι του τῆς Ἀχαΐας καὶ τῆς λοιπῆς Πελοποννήσου συτεφώνησαν προκαλέσαντες μὲ τὴν μεγαλητέραν ἐπιμονὴν τὴν σύστασιν τῆς Γενικῆς Ἐφορίας, τῆς ὁποίας καὶ ὁ ἴδιος ὠνομάσθη (γ) Μέλος, προεδρευομένης παρὰ τῷ Ἰωάννου Βλασσοπούλου (δ).

(α) Ζήτηε Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλ. Ἐταιρ. σελ. 198, ὑπόσημ. α'.

(β) Ζήτηε εἰς το Δοκίμ. Ἱστορ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρίας σελ. 337, ὅπου (Ἀρθρον ΣΤ') οἱ Πελοποννήσιοι ἱεργουῦνται πρὸς τὴν Ἀρχὴν σύμφωνα μὲ τὰς παρατηρήσεις ταύτας.

(γ) Ἴδε σελ. 4, 5, 6.

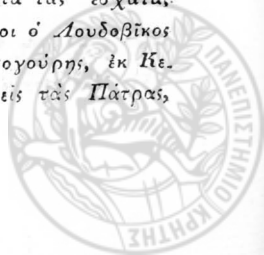
(δ) Ἴδε Δοκίμ. Ἱστορ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. σελ. 340.

Ἡ παρὰ τοῦ Γερμανοῦ ἐνεργηθεῖσα ἀποστολή τοῦ Ἰ-

Ἀπεσιωπήσαμεν τότε (1834) τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Βλασσοπούλου, ὡς ζῶντος καὶ διατελοῦντος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐνεργετικῆς Ῥωσσίας. Κατὰ τὸ 1837 ἀπέθανεν οὗτος εἰς Ναύπλιον.

Ὁ Βλασσόπουλος, πνέων πάντοτε πατριωτισμὸν εὐλικρινῆ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, ἐνήργει τότε ὡς Ἕλλην ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὄχι ὡς Ῥάλληλος ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἑξουσίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει. Διαφέρουσιν ἐκ διαμέτρου τὰ δημόσια καθήκοντα μ' ἐκεῖνα τοῦ πατριώτου. Δι' ὁποιοῦνδήποτε λόγον ὁ τίμιος ἄνθρωπος δὲν προδίδει τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος του, μήτε μακρύνεται ἀπὸ τῶν ἀγαθοποιῶν περὶ αὐτῆς πνεῦμα, ὡς ἂν μάλιστα δύναται νὰ τὴν βοηθήσῃ. Ὁ Βλασσόπουλος μάλιστα ἐγένετο τότε πλεονώφελιμος, ὅσῳ μετεχειρίζετο τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἐπισήμου χαρακτῆρός του πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ προσβάλλῃ τὰ δημόσια καθήκοντά του. Τοῦτο μάλιστα βλέπων ὁ Μητροπολίτης Γερμανός, καὶ γνωρίζων, ὅποσον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἶναι συνδεδεμένον ἠθικῶς καὶ θρησκευτικῶς μ' ἐκεῖνο τῶν Ῥώσων, καὶ ἔτι μᾶλλον πεπεισμένος, ὅτι καμμία περιστάσις δὲν θέλει δυνηθῆναι νὰ ἀποσπάσῃ τοῦτο ἀπὸ τὸν φυσικὸν τοῦτον δεσμόν, ἠνώθευ τὸσον σφικτὰ μετὰ τοῦ Βλασσοπούλου, ὥστε οἱ δύο, ὡς μία ψυχὴ, ἐνήργουν σύμφωνοι εἰς τὰ πράγματα τῆς ἐποχῆς μέχρι τοῦ Πολέμου. Ἐδείχθη δὲ, ὅτι μήτε ὁ Π. Πατρῶν καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀχαΐας ἐνήργουν χωρὶς τῆς συνδρομῆς τοῦ Βλασσοπούλου, τὸν ὁποῖον μετεχειρίζοντο ὡς προπύργιον διὰ τὴν πολιτικὴν του θέσιν· μήτε αὐτὸς ἠδύνατο νὰ κινηθῆναι εἰς καμμίαν πρᾶξιν χωρὶς τῆς ὀδηγίας τούτου. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς θέλομεν ἰδεῖ σύνδετα τὰ πρόσωπα ταῦτα καὶ εἰς ὅλας περιστάσεις καὶ μάλιστα εἰς τὰς περὶ τοῦ Ἀλλῆ Πασᾶ ραδιουργίας, τῶν ὁποίων ἄμεσον ὄργανον ἦτον ὁ Ἰωάννης Παπαρηγόπουλος. Διὰ τοὺς ἰδίους λόγους κατέστη ὑπόπτος εἰς τοὺς Τούρκους ὁ Βλασσόπουλος κατὰ τὰς ἐσχάτας ἡμέρας, καθὼς καὶ οἱ δύο ἄλλοι Πρόξενοι ὁ Λουδοβίκος Στράνης, ἐκ Ζακύνθου, καὶ ὁ Ἀνδρέας Κοντογούρης, ἐκ Κεφαλληνίας· καὶ κινηθεῖσθαι τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὰς Πάτρας,

ωάννου Παπαρηγοπούλου (α) ἀποδεικνύει ἄλλως τὴν ὑπαρξίν τῶν ὑπονοῶν, περὶ τῶν ὑποίων ἀνωτέρω εἰπομέν, ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ προσωπικοῦ τῆς (β). Οὔτε οἱ διάφοροι παρουσιασθέντες Ἀπόστολοι, οὔτε τὸ πνεῦμα τῶν Γραμμάτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔδιδον τὰ ἐχέγγυα εἰς ἐκείνους, ὅσοι δὲν εἶχον σκοποὺς χρηματολογίας, ἐστάθμιζον τὰ πράγματα καθ' ὅλας τῶν τὰς φάσεις, καὶ εἶχον νὰ στερηθῶσι πολλὰ δι' ὑποκειμένη ἀπροσεξίαν.

*Ἐξω τούτου, τὰ πράγματα τῶν Ἰωαννίνων, συγκεχυμένα ἔτι καὶ ὑποπτα, ἐπηρέαζον πολὺ εἰς τῆς Ἑλλά-

οὶ Τοῦρκοι ἐδικουμένοι ἔσπευσαν νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸ πῦρ τὰ Προξενεῖα τούτων, μὴ προφθάσαντες νὰ τοὺς συλλάβωσι καταφυγόντας εἰς τὰ Ἴονικὰ πλοῖα καὶ εἰς τὴν Ἑπτάνησον.

*Ἄλλ' ὁ Ἰωάννης Βλασσοπούλος δὲν ὑπέστη μόνον τὴν ἐκδίκησιν τῶν Τοῦρκων. Ἄνθρωποι ἐξωλέστατοι, διὰ λόγους αἰσχρᾶς ιδιωφελείας, τὸν κατηγορήσαν εἰς τὴν Αὐλὴν του κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα τοῦ γενικοῦ ἀναβρασμοῦ τῶν 1821, καὶ μόλις ἐδικαιώθη οὗτος, ὠφελούμενος ὄχι ἀπὸ τὰ ἀνίσχυρα ἐπιχειρήματα περὶ τῆς ἀθώας διαγωγῆς του, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μεγαλοφυχίαν καὶ τὴν φυσικὴν πρὸς τὴν Ἑλλάδα συμπάθειαν τῆς Αὐλῆς του.

(α) Ἴδε σελ. 5. καὶ εἰς τὸ Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. Σελ. 538, ὅπου ἀπεσιωπήθη ἐπίσης τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Παπαρηγοπούλου διὰ τοὺς ἰδίους προεκτεθέντας λόγους περὶ τοῦ Βλασσοπούλου.

(β) Ἀληθινὸν εἶναι, ὅτι παρομοίως φύσεως ἀποστολὴ ἐνεργήθη καὶ παρὰ τοῦ Π. Μαυρομιχάλη. (Ἴδε Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. σελ. 265.) Ἄλλὰ τὸ πνεῦμα αὐτῆς ὑψηλοῦς καὶ ἔτεινεν εἰς παντάπασιν διαφορετικοὺς λόγους. Τὸ ἀποτέλεσμα καὶ τῶν δύο ἔδειξε τὰς ἐκαινετάς, ἢ μὴ, ἀρχὰς τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης.

δος τὸ μέλλον, καὶ ἦσαν τὸ πολιτικὸν ἀντικείμενον πολλῆς-προσοχῆς. Ἐτεινον εἰς τὰ δύο ἐκ διαμέτρου ἄκρας τῆς σωτηρίας ἢ τοῦ ἀφανισμοῦ τῆς Ἑλλάδος κινήσεις. Ἄν ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς ἐπολιορκεῖτο καὶ κατεστρέφετο, ἢ Ἑλλάς ἀπηλάττετο ἀπὸ τὸν φοβερώτερον ἐχθρόν της. Ἀλλὰ, ἂν προελάμβανε τὴν ἀπόφασιν τοῦ Σουλτάνου, καθ' ἣν μάλιστα ἔκαμεν ἀπόπειραν (α), ἢ ἂν πολεμούμενος ἐπετύγγανε τῆς ἀμνηστίας του, πρᾶγμα ὅπως διόλου πιθανὸν διὰ τὰς περιστοιχούσας τὸ Ὀθωμανικὸν Βασίλειον δυσχερεῖς περιστάσεις, ἢ Ἑλλάς ἔμελλεν, εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν γέννησιν τῆς Ἐπαναστάσεώς της, νὰ κινεῖται ἐπὶ τοῖς ὅλοις, ὑποπίπτουσα εὐθὺς εἰς ὁμοίους τοῦ 1826 καὶ 1827 κινδύνους. Τὸ νὰ παραλυθῶσι λοιπὸν τὰ στρατηγήματα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ὡς πρὸς τοὺς Ὀπλαρχηγούς τῆς Στερεᾶς, τὸ νὰ πεισθῆ οὗτος ἐναντιούμενος κατὰ τοῦ Σουλτάνου ἐνοπλος, νὰ πολιορκηθῆ, διθείσης ἀνάγκης, εἰς τὸ Φρούριον τῶν Ἰωαννίνων, καὶ νὰ ἐπιμείνῃ ἄκαμπτος μέχρι τελευταίας πνοῆς, ἰδοὺ ὁ θρίαμβος, τὸν ὁποῖον ἐμελέτησαν καὶ διὰ τῆς μεγαλητέρας ἐπιτηδειότητος ἐνήργησαν ὁ Γερμανὸς καὶ ὁ Βλασσόπουλος διὰ τοῦ Παπαρηγοπούλου, διερμηνέως τοῦ διευθυνομένου ἀπὸ τὸν Βλασσόπουλον Προξενείου. Ὁ Γερμανὸς ἀναφέρει (β) τὰ διενεργηθέντα περὶ τῶν ἠπατημένων Ὀπλαρχηγῶν, παρέδραμεν ὁμως τὴν πλεκτάνην, εἰς τὴν ὁποίαν περιεπλέχθη ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, ἀπαλλάξας οὕτω καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς ἐπιφοδωτάτας ὑποψίας της, καὶ τὸν ἑαυτὸν του ἀπὸ μίαν ζωὴν ἐστιγματισμένην διὰ τῶν φρικτοτέρων ἀκουσίουρημῶν καὶ ἐγκλημάτων.

(α) Ἴδε σελ. 6 καὶ εἰς τὸ Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλ. Ἐταιρίας σελ. 315.

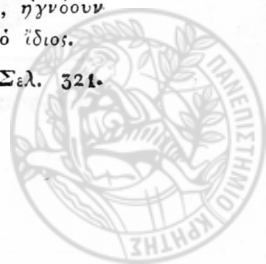
(β) Σελ. 5. 6.

Ὁ γοργυσμὸς τῶν Λαῶν τῆς Στερεᾶς, ἡ μνησικακία τῶν ἀπειρῶν ἐχθρῶν του, ὁ ἐρεθισμὸς καὶ τὸ καταδρομικὸν σύστημα τῆς Αὐλῆς τε δὲν ἐλάνθανον τὸν ὑξύνουν καὶ προβλεπτικὸν τοῦτον Ἡγεμόνα. Ὀλιγώτερον προληπτικὸς παρὰ τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς του, στρατιώτης μᾶλλον ἢ πολιτικός, ἀλλὰ ἐγκρατὴς μιᾶς πολυχρονίου πείρας πραγμάτων, ὁ Ἡγεμὼν οὗτος, προβλέπων ἐγγυὲς τὸ δυστυχὲς μέλλον τῶν ἡμερῶν τε, προπαρεσκευάζετο μὲν, ἐπεῖχεν ὅμως μὴν ἐμπιστευόμενος ὀλοκλήρως εἰς μόνας τὰς δυνάμεις του. Ἀνώτερος τῆς κοινῆς σφαίρας τῶν Ἡγεμόνων Τούρκων, διετήρει σχέσεις τινὰς πολιτικὰς μετὰ τῶν Προξένων τῶν ἰσχυρῶν Δυνάμεων (α), καὶ ἔπειθε νὰ οἰκειωθῇ πλείότερον μ' ἐκείνην, ἣτις ἠθέληεν εἶσθαι ἐτοίμη νὰ τὸν συνδράμῃ εἰς τὰς πολεμικὰς του περιστάσεις. Τοιαῦτα ὀνειροπολῶν ἐξ ἀπελπισίας μᾶλλον ἢ μετριοτήτος πνεύματος, ἐθεώρει ἀρμοδιώτεραν τὴν Ἑωσικὴν Δύναμιν, ὡς φυσικώτερον καὶ ἀμείλικτον τότε ἐχθρὸν τῆς Ὀθωμανικῆς Ἐξουσίας. Οἱ διευθύνοντες τὴν Ἑπτανήσον Ἄγγλοι ὑφαινον μὲ τοῦτον δολοπλοκίας ἡμισικὰς (β), καὶ ἐπεθύμουν τὴν ἰσχυρὰν ὑπαρξίν του μᾶλλον διὰ τοὺς περὶ Ἑλλάδος λόγους καὶ τὰς ὑποφίας των ὡς πρὸς τὴν Ἄρκτον· δὲν ἀφοσιώαντετο ὅμως εἰς τὰς ὑποσχέσεις των οὗτος, γνωρίζων τὴν συμφιλίωσίν των μὲ τὴν Πόρταν, καὶ τὴν ὁποίαν εἶχον ἀνάγκην νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτὴν μετὰ τῆς Αὐστρίας καὶ Γαλλίας εἰς τὰς ἐστάσεις της κατὰ τῶν νομίμων ἀπαιτήσεων τῆς

(α) Δι' ἐκάστην ἐξ αὐτῶν εἶχε Γραφεῖον ἰδιαιτερον, καὶ προσδιωρισμένους διὰ μὲν τὴν Ἑωσικὴν τὸν Μαρίνογλου, διὰ δὲ τὴν Ἄγγλικὴν τὸν Κολοβόν, καὶ διὰ τὴν Γαλλικὴν τὸν Μάνθον. Πᾶν ὅ,τι ἐνήργει ὁ εἰς πρὸς τὸ μέρος του, ἠγνόουν ἀπολύτως οἱ δύο ἄλλοι. Διευθυντῆς δὲ ὅλων ἦτον ὁ ἴδιος.

(β) Ἴδε εἰς τὸ Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. Σελ. 321.

Ῥωσσίας. Ἐπὶ τοσούτου μόνον ἐνέδιδε συμφωνῶν μετὰ τῷ Ἀρμοστοῦ Μείτλαν, καθ' ὅσον αἱ πολιτικάι τοῦ εἰσηγήσεις ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἐπιφύσῃ τῶν Ἰωαννίνων καὶ εἰς τὴν Παλοπόνησον (α).

Πρὶν ἢ ἔτι συμβῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ κατὰ τοῦ Πασῶρ Πεῆ ἀπόπειρα δολοφονίας, ἣτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἰωαννίνων, ὁ Ἄλῃ Πασᾶς ἐξηγούμενος ὡς πρὸς ὑπάλληλον τῆς Ῥωσικῆς Ὑπηρεσίας τὸν **Ι. Παπαρηγόπουλον**, ἐξηγούμενος, λέγομεν, ὅχι τὴν ἐπικαίριον θέσιν του, ἀλλὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ὀθωμανικῆς Δυναστείας προσεγγίζουσαν διὰ τὰς ἀνοησίας τῆς Πόρτας, ἐπρόσφερε πάντοτε πρόθυμον τὸν ἑαυτὸν τε εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ῥωσσίας καὶ ἔτοιμον τοῦ νὰ ὑπερμαχήσῃ εἰς πᾶσαν περίεασιν ὑπὲρ αὐτῆς μὲ δύναναι 30,000, ὅταν ἀναγνωρισθῇ ἀμοιβαίως, ἂν καὶ ὑποτελής, Ἡγεμὼν τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας μέχρι τῆς Εὐδοσίας καὶ τῆς Ἀιτικῆς. Μολονότι ἡ ἀνάγκη καὶ ὁ Τουρκικὸς ἐργῶισμός ἐνούμενα ἐσχημάτιζον ἤδη κωμικοστρατικὴν τινὰ ἐπίδειξιν, καὶ παρομοίαι παιδαριώδεις προτάσεις μῆτε διωχετεύοντο πρὸς τὴν Ἀδλὴν τῆς Πετροπόλεως, μῆτε ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν, ὑπάρχοντες ἐνὸς φάσματος εἰρήνης· πλὴν ὁ **Ι. Παπαρηγόπουλος**, συλλογισόμενος ὡς Ἕλληνα, διεκράτει ἀπρηωρημένου πάντοτε τὸν Ἄλῃ Πασᾶν, μῆτε ἀγνούμενος, μῆτε ὑποσχόμενος θετικόν τι, ἂν καὶ ἀνυπόστατον φύσει. Τὸ κρυφίνου καὶ τὰς ἄλλας σχέσεις τοῦ ἀνθρώπου γνωρίζων προεχώρει τούτου μόνον, ὅσον ἡ πολιτικὴ του θέσις τὸν ἀπέτρεπε νὰ δώσῃ τυχὸν αἰτίας ψηλαφητάς ὑπονοιῶν κατὰ τῆς Ῥωσσίας.

Εἰς τὴν ἀβεβαιότητα ταύτην χυματιζόμενος ὁ Ἄλῃ Πασᾶς, ἔδραξε νέαν εὐκαιρίαν τοῦ νὰ δείξῃ καὶ πρὸς τὸν

(α) Ζήτη εἰς τὸ Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἑταιρ. σελ. 521.

Κόμητα Καποδίστριαν τὴν τοιαύτην διάθεσίν του. Πληροφορηθεὶς τὴν κατάδασιν τούτου εἰς τὴν Κέρκυραν (1819) καὶ τὴν ἐπιθυμίαν του περὶ τῆς ἐλευθερώσεως τῶν Οἰκογενειῶν Μόστρα, κρατουμένων εἰς τὴν Πρέβεζαν, τὰς ἀποπέμπει εὐθὺς μὲ τὴν μεγαλητέραν περιποίησιν, καὶ προκαλεῖται πρῶτος τὴν φιλικὴν τε ἀλληλογραφίαν. Διὰ τῆς γενναίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ταύτης διαγωγῆς ἤλπισε νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἰσχυρότερον μέσον ὡς πρὸς τὴν ἔκδασιν τῆ πολιτικοῦ σκοποῦ του, καὶ κολακευόμενος ἀπὸ φιλοφροσύνας, τόσον δαφιλεῖς εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ εἰς τὸν κάλαμον τῶν Διπλωματῶν, καιέστη ἐπιθρόεστερος, εἰς τὴν ὁποίαν προείπομεν πλεκτάνην.

Ὁ γλίγῳρος κατέφθασεν ἡ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὰ πράγματα τῆς Ἑταιρίας τῶν Φιλικῶν βιασθέντα δὲν ἐσυγχώρουν τοῦ Πολέμου τὴν πολυχρόνιον παράτασιν, καὶ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἡ πολιτικὴ ὡς πρὸς τὴν Πόρταν θέσις τὸν ὑπεχρέωεν ὀριστικῶς ν' ἀκολουθήσῃ ἡ τὸν συμβιβασμὸν του μετὰ τοῦ Σουλτάνου, ἢ τὴν ἀραπέτευσίν τε εἰς τὴν Κέρκυραν, ἢ τὸν πόλεμον. Τὰ νὰ τύχῃ τῆς ἀμνηστίας τῆς Κυβερνήσεώς του πρὸ τοῦ πολέμου, ἢ ἔπειτα, ἦτο τόσον πιθανὸν μ' ὅλον τὸν πεισματικὸν χαρακτῆρα τοῦ Μαχμούτη, ὅσφ τὰς περὶ αὐτῆς διαπραγματεύσεις τε ἤθελεν ὑποστηρίξει αὐτὴ ἡ πολιτικὴ ξένων τινῶν Δυνάμεων, ἔντρομος εἰς τὸ ἐπιχείρημα τῶν Ἑλλήνων ὡς Ῥωσίζον, καὶ ὑποπιος εἰς τὸν ἐγγυμονοῦντα πόλεμον τῆς Ἄρκτου. ἤθελεν εὐκολύνει αὐτὴ μετέπειτα ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις, τὴν καταστροφὴν τῆς ὁποίας μὲ πολλὴν εὐκολίαν ἤθελεν ὑποσχεθῆ ὁ Ἀλῆ Πασᾶς, καὶ ἴσως κατώρθωνεν, ἂν καὶ μὲ πολλὴν δυσκολίαν. Ἐπίσης τὸ νὰ ὑπάρχῃ δραπέτης εἰς τὴν Κέρκυραν οὗτος, ἤθελεν εἶσθαι μία ὁμοφαία δίστομος εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἄγγλων κατὰ τῆς κεφαλῆς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀπίθανον δὲν ἦτον, ἂν

καὶ τολμηρὸν νὰ τὸ εἴπωμεν, ν' ἀνοίξωσί ποτε οἱ ἴδιοι τὰς πύλας τῆς Κερκύρας εἰς τὸ ἀνθρωπώμορφον τοῦτο θηρίον, καὶ νὰ τὸ ἀπολύσωσι κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Γερμανὸς λοιπὸν καὶ ὁ Βλασσόπουλος φρονιμώτατα ἐσκέφθησαν περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ οὐσθῆ κατὰ κράτος ὁ Ἄλῃ Πασᾶς, καὶ πρὸς τοῦτο μετεχειρίσθησαν τὸν Ἰ. Παπαρηγόπουλον, ὅστις ἀπῆλθε πρὸς τοῦτον λανθάνων τοὺς ἄλλους Προξένους τῶν Ἰωαννίνων, τὸν ὑπεσχέθη ἐπιτηδεῖως τὴν ἐκ μέρους τῆς Ῥωσσίας στρατιωτικὴν βοήθειαν, τὸν ἔπεισε νὰ προτιμήσῃ τὸν πόλεμον καὶ νὰ κλεισθῆ προσέτι εἰς τὸ φρούριον, καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἀπέρχεται εὐθὺς εἰς τὴν Ῥωσίαν διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον.

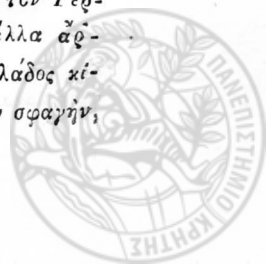
Καὶ τῶνόντι, ὁ Παπαρηγόπουλος ἐκίνησε πρὸς τὰ Βόρεια, διὰ τὴν ὁποίαν προείπομεν αἰτίαν (α). Οἱ Πελοποννήσιοι τόσῃ ἔδωσαν πίστιν εἰς τὸν ἔντιμον χαρακτῆρα τοῦ ἀνδρός, ὥστε ἔφερον οὗτος εἰς χεῖράς του τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἐπὶ ἀγράφων φύλλων, διὰ τῶν ὁποίων ἔμελλε νὰ κάμῃ τὰς ἐκθέσεις του πρὸς τὴν Ἀρχὴν περὶ τῆς πολιτειογραφικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, ἐκείνης τοῦ Μυστηρίου, καὶ ἰδίως περὶ τῶν πολεμικῶν χρειῶν τῆς Πελοποννήσου.

Ὁ Παπαρηγόπουλος ἀναβαίνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀποτυγχάνει τὴν εὐρεσιν τῆς Ἀρχῆς, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ τὸν Ἄλῃ Πασᾶν, διὰ νὰ τὸν διατηρῆ εἰς τὴν ἀπάτην· τὸν γράφει τὸ φθάσίμόν του εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, καὶ τὸν βεβαιώνει ὀρλίγων τὴν Ῥωσικὴν βοήθειαν. Προχωρεῖ εἰς τὴν Μόσχαν, δὲν εὐρίσκει ἐδ' ἐκεῖ Ἀρχὴν, πλὴν εὐαγγελίζεται πρὸς τὸν Ἄλῃ Πασᾶν ἑτοιμον διὰ νὰ κινήσῃ

(α) Σελ. 14.

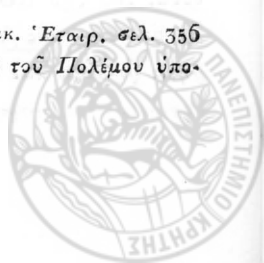
ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν Ῥωσικὸν στρατόν. Φθάνει τέλος εἰς Πε-
 τρούπολιν, ἐκεῖ ἀποχαιρετᾷ ὅλας τὰς περὶ Ἀρχῆς ἐλπί-
 δας, καὶ ὁμῶς γράφει ὡς ἀπὸ Τρίποδος πρὸς τὸν Ἀλῆ
 Πασᾶν, « ἐπίμενε γενναῖος, καὶ ἡ Θεία δύναμις ἀφεύ-
 κτως ἔρχεται εἰς δοῦθειάν σε. » Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς, λαβὼν τὴν
 ἀγγελίαν αὐτὴν ἐκ τῆς Πετροπούλεως, πλήρης χαρᾶς ἐπι-
 στηρίζεται εἰς πλεόν εἰς τὰς ἐλπίδας του καὶ τὰς κοινο-
 ποιεῖ πρὸς ἐμφύχασιν τῶν συμπολιορκομένων. Ἐνοχο-
 ποιεῖται λοιπὸν, προϋόντος τοῦ καιροῦ, εἰς ἓνα βαθμῶν ἀ-
 νεπίδεκτον συμβιβασμῶν τινοσ πλεόν διὰ τὴν ἄπειρον τοῦ
 αἵματος μεσολαβοῦσαν χύσιν, καὶ τελευταῖον καταστρέφε-
 ται ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἐννοῦμεν, ὅτι μοναδι-
 κῆ ἢ πλεκτικῆ τοῦ Γερμανοῦ καὶ Βλασσοπούλου ἐγέννη-
 σε τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ τὴν ἐξόρισίν του.
 Πειθόμεθα ὁμῶς, ὅτι συνέτεινε μεγάλως· θεωροῦμεν τέλος
 πάντων, ὅτι ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς καὶ πᾶς ἀγαπῶν
 τὴν Πατρίδα του Ἑλλήν δὲν ἐμπόρει νὰ συλλογισθῆ καὶ
 νὰ ὀργανίσῃ προσφύεζερα ἐπὶ περιστάσεως τόσον κρίσιμ-
 ῶ. Ὁ Παπαρηγόπουλος ἀντὶ τῆς Ὑπερτάτης Ἀρχῆς ἐ-
 γνώρισε τὴν κυρίαν ἀρχὴν τῶν πραγμάτων. Εἰς τὴν Ὀ-
 δησοῦν ἐξηγήθη εὐλικρινῶς πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάν-
 την, προκατειλημμένον ἀπὸ τὰ γράμματα διαφόρων Ἐταί-
 ρων, διαλαμβάνοντα τὰς μεγαλητέρας ὑπερβολὰς. Ὁ Ὑ-
 ψιάντης ἐπεισθῆ περὶ τῆς ἀπάτης τῆς, ἀλλὰ ὅθεν ἦτο πλεόν
 τρόπος μῆτε αὐτὸς νὰ ὀπισθοδρομήσῃ, μῆτε μεγάλαι προ-
 παρασκευαὶ πολέμου νὰ γίνωσιν. Ἐπιτεῦθεν βλέπων ὁ Πα-
 παρηγόπουλος ἄφευκτον τὸν Πόλεμον, καὶ ἀναμετρῶν ἀ-
 ναγκαῖον τὸ σπρώξιμον τῶν ἰσχυρωτέρων τῶ Ἐθνῶς, πεί-
 θεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν γράφων πρὸς τὸν Γερ-
 μανοῦν καὶ τοὺς λοιποὺς Πελοποννησίους καὶ ἄλλα ἄρ-
 ῆγητα ῥήματα καὶ τὴν μέλλουσαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος κί-
 νησιν 60,000 στρατοῦ. Ὄταν συλλογισθῆ τις τὴν σφαγὴν,

ἤτις ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ θετικῶς καθ' ὄλου τοῦ νοήματος, τοῦ σπουδαίου, τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ διασήμου μέρους τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῶν Φιλικῶν· ὅταν ἔδῃ, ὅτι τὸ παρὰ τὰ ἄλλα ἀνοικονόμητον τοῦτο δυστύχημα ἤθελεν ἐπαναφέρει καὶ ἐποχὰς τοῦ 1853 καὶ 1869, καὶ ἔμελλε νὰ καταποντήσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν κτηνώδη πλέον κατάστασιν καὶ τὴν ἀπελπισίαν δι' ὀλοκλήρους αἰῶνας· δὲν πείθεται νὰ καταδικάσῃ τὴν τοιαύτην τῆ Παπαρηγοπούλου καὶ τῶν ὁμοίων του διαγωγῆν. Πολλότατα Ἔθνη εὔρον τὴν σωτηρίαν των εἰς αὐτὴν τὴν ἀμηχανίαν. Καὶ εἶδομεν τὴν Ἑλλάδα εὐπλοήσασαν εἰς τὸν λιμένα τῆς ἐλευθερίας της, ἀφ' οὔ ὑπέστη τὸ ναυάγιον τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς Ἐταιρίας της καὶ τοῦ ἐννεαετοῦς Πελέμου.

Παρὰ τὸν Ἀλῆ Πασᾶν καὶ τὰ ἄλλα δυσχερῆ προσκόμματα ὑπῆρχε νέα μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων πληρῆ, ἢ ἐπίβλη τῶν Ἀγγλων. Διὰ τὸν νοῦν καὶ τὴν πολιτικὴν βαρύντητά των, διὰ τὴν ζειντίασιν καὶ τὴν εἰς τὰς ῥαδιουργίας ἰδίαιτέραν ἐπιτηδειότητά των ἦσαν ὁ κινδυνωδέστερος ὑφαλός τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἔθνους (α), μὲ τὸ ὅποῖον δὲν τὰς ἤνωσε μῆτε θρησκείας σχέσεις, μῆτε γλώσσης συγγένεια, μῆτε τρόπος πολιτικῆς ἡμέρας, μῆτε περιζάσεων συνδρομή. Οἱ φρόνιμοι τῶν Ἑλλήνων, καταπολεμῆμενοι ἀπὸ μεγάλας καὶ πολυειδέως δυσκολίας, ποῖον καὶ εἰς ταύτην τὴν περίστασιν εἶχον παρὰ τὴν εὐφυΐαν των ν' ἀντιτάξωσι μέσον; Ὁ Γερμανὸς καὶ Βλασσόπουλος, βεβαιούμενοι, ὅσα πρόθυμοι ἀνήγγειλον οὗτοι πρὸς τοὺς Τούρκους κα-

(α) Ζητεῖ εἰς τὸ Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. σελ. 356 καὶ 357, ὅσας οἱ Πελοποννήσιοι εἶχον πρὸ τοῦ Πολέμου ὑποψίας καταδρομῆς ἐκ μέρους τούτων.

τὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐμεθοδεύθησαν νὰ τοὺς καταστήσωσιν ἀπ' ἐναντίας ὑπόπτους πρὸς τὴν Ἐξουσίαν τῶν Τούρκων καὶ ὡς συμμάχους τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Ὁφελήθησαν ἀπὸ τὰς οὗτω ἀκολουθήσας περιζήσεις, καὶ μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν ἐξέφυγον κίνδυνον βεβαιότατον, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα οἱ Τούρκοι ἔχοντες γνῶσιν, ἂν καὶ ἀμυδρὰν, περὶ τοῦ μυστηριώδους θρασμοῦ, καὶ διατεταγμένοι παρὰ τῆς Πόρτας δι' ἀλλεπαλλήλων Ταχυδρόμων, ἤτοιμάζοντο νὰ ἀφοπλίσωσι τοὺς Πελοποννησίους καὶ νὰ συλλάβωσι τοὺς σημαντικωτέρους τούτων.

Διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ Θαλασσίου Χάρτου, γινομένην εἰς ἑπταετίαν, Ἄγγλοι τινὲς, διωρισμένοι ἐκ τῆς Κερκύρας, κατεμέτρων τὸν αἰγιαλὸν τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου. Ὡς μὴ εἰδοποιήσαντες τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς των εἰς τὴν Τοπικὴν Ἐξουσίαν, καὶ ὡς ἐργαζόμενοι νυκτὸς, διὰ νὰ μὴ δώσωσιν, ὡς φαίνεται, ὑπόνοιάν τινα ἐνεκα τοῦ τρέχοντος θρασμοῦ, ἐξωγραφίσθησαν ἀπὸ τοῦ μέρους ὅλοι οἱ Ἄγγλοι, ὅτι αὐτοὶ κυρίως ἐπιβλενόνται τὸ Ὀθωμανικὸν Βασίλειον, καὶ, σύμμαχοι τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, παρατηροῦσιν ἤδη τὰ ὕδατα τοῦ Κόλπου, διὰ νὰ μεταβιβάσωσιν ἔπειτα εἰς τὴν Πελοπόννησον τὰ στρατεύματα τούτου. Ἐπίστευσαν οἱ Τῆρκοι, καὶ ἐπιβεβαιωθέντες τὴν γινομένην ἐργασίαν διὰ τῆς ἀποστολῆς κατασκόπων, ὅχι μόνον ἄφησαν ἠσύχους τοὺς Πατράιους, ὡς πιστοὺς ὑπηκόους, ὅχι μόνον τοὺς εὐγνωμόνουν διὰ τὰς εὐλικρινεῖς πληροφορίας των, ἀλλὰ καὶ δι' Ἰλαμίου τοῦ Καδῆ ἀνεφέρθησαν πάραυτα εἰς τὴν Τριπολιτζάν, ὑπερασπιζόμενοι τὴν ἀθωότητα τῶν Ῥεαγιάδων, καὶ ὁμολογοῦντες τὰς Ἄγγλους ὡς κυρίως ἐχθροὺς τοῦ Βασιλείου των, ὡς μόνους ταράττοντας τὴν ἐπικράτειαν διὰ τῆς Ἀλῆ Πασᾶ. Ἡ δὲ Ἐξουσία τῆς Τριπολιτζᾶς ἔσπευσεν εὐθὺς καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν ν'

ἀναφερθῆ κατὰ τῶν Ἄγγλων (α), καὶ τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμίν της νὰ ἐμποδίσῃ, διωρισμένην τότε νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ἡλείαν καὶ τὴν Ἀχαΐαν, διὰ νὰ συλλάβῃ τὸς Πετμεζαίους (β), Κουμανιωταίους καὶ ἄλλους Κλέπτας Ἀρχηγούς, καθὼς καὶ τοὺς Ἄρχοντας, ὅσοι τοὺς εἶχον κερκυμένους. Ἐντεῦθεν οἱ Ἄγγλοι μῆτε ἐπιστεύοντο ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἂν καὶ ἔλεγον ἀληθείας πρὸς αὐτοὺς, καὶ τὸ χεῖριστον ὄλων ὑπεβλέποντο ὡς ἐπίθουλοι τούτων καὶ βοηθοὶ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ.

Ἡ δευτέρα, ὡς προσημειώσαμεν (γ), περίστασις, ὅχι πλέον ἐπιβαρυντικὴ, ἀλλὰ πρωτεύουσα κυρίως εἰς τὴν ἐγκληματικὴν ὀνοματολογίαν τῆς πολιτικῆς διὰ τὰς ὑπαρχύσας εἰρηνικὰς σχέσεις μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Τουρκίας, εἶναι τὸ περὶ μισθώσεώς τινων Πελοποννησίων μέτρον τῶν Ἄγγλων. Φαιόμενον ὄργανον τούτου ἦτον ὁ ἐν Πάτραις Γκὼν Παϊμπούμ, ὅχι τὸσον ἐπιτήδειος. Συνεφώνει οὗτος ἐπὶ μισθῶν τοὺς πρῶτῃν διατελῶντας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Σῶμα τῆς Ἐπτανήσου Στρατιωτικοὺς τῆς Πελοπονησίου μὲ τὴν αἴρεσιν τοῦ νὰ ἡσυχάζωσι μὲν εἰς τὰς οἰκίας των, ἀλλ' ἔτοιμοι εἰς πᾶσαν περίστασιν νὰ κινήσωσιν, ὅπνυ διορισθῶσιν. Ἴδου ἐξηγούμενον ὄλον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἄλλοτε (εἰς τὸ περὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας Δοκίμιον, Σελ. 321.) « Ὁ . . . Θωμᾶς Μέϊτλαν, . . . ἔχων προηγουμένως ἰδιαιτέραν τινὰ ἀνταπόκρισιν μετα

(α) Ἴδε καὶ Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλ. Ἐταιρ. σελ. 322.

(β) Οἱ Πετμεζαῖοι τότε εἰδοποιηθέντες ἔλαβον εὐκαιρίαν νὰ διαφύγωσι πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα Ἀνδρούτζε, Στρατιωτικὸν Διοικητὴν τῆς Λεβανδίας.

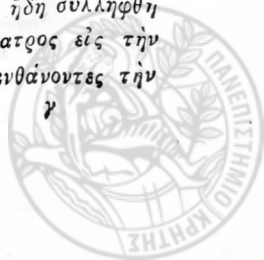
(γ) Σελ. 15'.

« τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἢ μὲ τὸν ὁποῖον ὕφαινε μυζικὰς δολο-
 « πλοκίας, ἤρχησε προσποιούμενος, ὅτι δύναται νὰ κα-
 « τασταθῆ βοηθητικὸς εἰς τὰς διαθέσεις τῶν Ἑλλήνων
 « τῆς Πελοποννήσου. » Καὶ παρακατιῶν « Οἱ δύο οὐ-
 « τοι (ὁ Κουμουνδουράκης καὶ Καλκαντῆς) εἶχον ὑπο-
 « σχεθῆ ν' ἀνοίξωσι πρὸς τὸν Λόρδον Μεϊτλαν τὰς θύρας
 « τῆς Πελοποννήσου εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἕνας
 « ἐξ αὐτῶν ἤθελε διορισθῆ Διοικητὴς τῆς Μάνης. » Ἀπα-
 « δεικνυταὶ ἄρα, ὅτι τὸ, περὶ οὗ ὁ λόγος, μέτρον ἦτον ἀ-
 « πόρροια τῶν γενομένων εἰς Πρέβεζαν ἰδιαιτέρων συμφω-
 « νιῶν μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἢ, εἰς ὑψηλοτέραν ἔποψιν θε-
 « ωρούμενον, ἀπετείνετο εἰς πολιτικούς σκοποὺς τῆς Ἀγ-
 « γλίας περὶ τῆς Πελοποννήσου.

Τότε οἱ ἐν Πάτραις, ἐνεργοῦντος πολὺ, ὡς καὶ εἰς τὴν
 « προτέραν περίστασιν, τῷ Παπαρηγοπούλῃ, τὸν μὲν Χαί-
 « μπουμ ἐρέθιζον καὶ ἐνθουσίαζον ἐντέχνως, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ
 « πλήρης τὸ σχέδιον τοῦτο, τοὺς δὲ μισθωμένους ὠδήγουν
 « ἀπ' ἐναντίας καὶ τὸν μισθὸν νὰ λαμβάνωσι, καὶ πρὸς τὰς
 « Τούρκους νὰ μαρτυρῶσιν ὅλα. Τοιοῦτοτρόπως οὐδὲ εἶχον
 « οὐδὲ ἔχρος πλέον ἀμφιβολίας εἰ Τούρκοι περὶ τῆς ἐπιβί-
 « λης τῶν Ἀγγλων, καὶ ἐπέισθησαν συγχρόνως, ὅτι οἱ Πελο-
 « ποννήσιοι, ὄχι κινούμενοι ἀπὸ προβλέψεις πολιτικὰς, ἀλ-
 « λ' ὡς παθόντες μυρία ἀπὸ τοὺς Ἀλβανοὺς κατὰ τὰ 1769
 « καὶ τελευταῖον ἀπὸ τὸν Βελῆ Πασᾶν, εἶναι ἀδύνατον φυ-
 « σικῶς νὰ συμφωνήσωσι μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ καὶ νὰ συμ-
 « πράξωσι εἰς τὸν πόλεμόν του.

Πλὴν τῶν σκευωριῶν ὁ λύχνος σβέννυται ταχύς. Μ' ὅλας
 « τὰς ἀναφορὰς τῆς ἐν Τριπολιτσᾷ ἐξηπατημένης Ἐξου-
 « σίας, ἢ Πόρτα τὴν διατάττει ἐπαναληπτικῶς νὰ συλλά-
 « βῃ τοὺς Προκρίτους καὶ Ἀρχιερεῖς. Εἶχον ἤδη συλληφθῆ
 « ὁ Ἀριστείδης εἰς τὴν Σερβίαν, καὶ ὁ Ἰππατρος εἰς τὴν
 « Νιάουσαν. Οἱ δὲ ἐν Πάτραις Τούρκοι, μαρθάνοντες τὴν

μικράν στρατολογίαν τῶν Πρεσβυτέρων τῆς Ἀχαΐας, καὶ βλέποντες ὑποπτα ἄλλα κινήματα (α), ὀπλίζονται μελετώντες τὰ φρονεῦσασιν πολλοὺς, τοὺς φρονηματέρους. Πασίγνωστον εἶναι, ὅτι εἰς τὰ ὄμματα τῆς τυραννίας, καὶ εἰς τοιαύτας μάλιστα περιστάσεις, οἱ φρονηματέροι κρύβονται

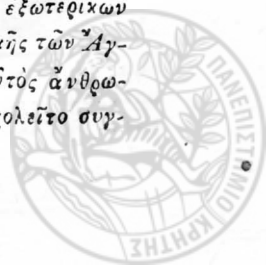
α) Ἐν ἑκ τῶν πολλῶν εἶναι καὶ ἡ ἀρπαγή, ἢ ἡ φυγάδευσις τοῦ Παναγιώτου Λοιδωρίκη. Ἐπάρχων ἔτος εἰς τὴν Φωκίδα, καὶ παρασκευαζόμενος διὰ τὸν Πόλεμον, προδίδεται εἰς τοὺς Ἀρχηγούς τῆς πολιορκίας τῶν Ἰωαννίνων, οἱ ὅποιοι ἐέλθουσι γὰρ τὸν μεταφέρωσιν. Οἱ φίλοι του Ἐταῖροι τῆς Φωκίδος ἀδυνατοῦν γὰρ τὸν βοηθήσωσιν ἀπ' εὐθείας· πείθεσιν ὅμως τὸν ἀπεσταλμένον Τοῦρκον (φέροντα τὸν τίτλον τῆ Βηρυμπασηρη, ἢ Κλητήρος κατ' ἡμᾶς,) γὰρ τὸν μεταφέρει διὰ τῆς Ἀχαΐας, ὡς ἀσφαλεστέρου τόπου, καὶ εἰδοποιεῖσι τὰ δέοντα πρὸς τὸν ἐν Βοστίτση Ἀνδριαν Λόνδον. Οὗτος εἰδοποιεῖ εὐθὺς τοὺς ἐν Πάτρας, καὶ δι' αὐτῶν πληροφορεῖται ὁ Γερμανός. Ἐντοσῆτι φέρει τὸν Λοιδωρίκην εἰς τὰς Πάτρας ὁ Τοῦρκος, καταλύσας εἰς τὸ Χάνι τοῦ Τατταράκη, ὅπου ὁ Κωνσταντῖνος Γερακάρης καὶ ὁ Δρόσος Μανσόλας τὸν εἰδοποιεῖσιν ἐπιτηδείως διὰ γραμματίου, τίνι τρόπῳ θείλουσι τὸν ἀρπάσει. Εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἔξειδῶν ὁ Τοῦρκος μὲ τὸν Λοιδωρίκην, ἐμβαίνει εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Κ. Γερακάρη, ὅπου τὸν περικυκλῶνουν οἱ ἱταῖροι, τὸν διασκεδάζουσι μὲ διαφόρους τρόπους, ὁ δὲ Νικόλαος Γερακάρης καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Δασκαλόπουλος ἀρπάξουν τὸν Λοιδωρίκην, καὶ διὰ νυκτὸς τὸν διασώζουσιν εἰς Ἰονικὸν πλοῖον παρενδεδυμένον. Ὁ Τοῦρκος θέλων γὰρ ἀναχωρήσει, ζητεῖ τὸν Λοιδωρίκην, καὶ δὲν τὸν εὐρίσκει· εἰδοποιεῖ εὐθὺς τὸν Βοεβόδαν τῶν Πατρῶν, καὶ αὐτὸς ἀποτυγχάνει. Τελευταῖον ἀναχωρεῖ, χωρὶς γὰρ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἰωάννινα. Ὁ Λοιδωρίκης διεσώθη οὕτως· ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι τῶν Πατρῶν ἐταράχθησαν ὑποπευδέντες, καὶ αἱ ὑποψίαι των ηὔξησαν περισσότεραι ἀπὸ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ὀδυσσεῦς Ἀνδρούτζου, ὅστις καταλύσας εἰς τοῦ Βλασσοπούλου συνουσίησεν μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Γερμανοῦ καὶ ἄλλων, καὶ ἀνεχώρησε μετὰ τινος ἡμέρας.

ὡς οἱ πλέον ἐπικίνδυνοι ὡς πρὸς αὐτήν. Ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς εἰς τὴν δύσκολον ταύτην περίστασιν προσκαλεῖ καὶ πείθει τὸν Ἀνδρέαν Λόνδον νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Πάτρας, διὰ νὰ σκεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου ὡς πρὸς τὸν παλμὸν καὶ τὰ κινήματα τῶν Τούρκων.

Συνωδευμένος μὲ φρουρὰν ἰδικήν του ὁ Ἀνδρέας Λόνδος μεταβαίνει εἰς τὴν πόλιν αὐτήν, καὶ παρουσιάζεται πρὸς τοὺς Τούρκους, συνηγμένους εἰς συνέλευσιν, μεταχειριζόμενος τὴν ὀξύνοϊαν καὶ τὴν ἐτοιμότητα τοῦ πνεύματός του. Τοὺς ὑποκρίνεται πρῶτον τὸν πισυτέρον φίλον καὶ τὴν βαθυτέραν λύπην του ἐπὶ τῶν φαινομένων. λαμβάνει ἔπειτα τὸ πρόσωπον τοῦ ἐνάγοντος κατὰ τῶν ὑποψιῶν καὶ τῆς ὑπλοφορίας των· ἐκθέτει μὲ ὀργὴν τὰ γινόμενα ὡς ῥαδιοουργίας τοῦ Ἀλλῆ Πασᾶ· παραπονέεται αὐστηρῶς ἐπὶ τοῦ τρόπου των, ὡς δίδοντας τὴν πρώτην αἰτίαν τῶν ὑποψιῶν καὶ τοῦ διασκορπισμοῦ τῆς Ῥεαγιαῖ, καὶ προκαταλαμβάνων τὸ πνευμά των μὲ ἀπειλὰς ἐπιτετηδευμένας, προτείνει τέλος πάντων ἀναγκαίαν ἀπολύτως τὴν ἀπόπλισίν των καὶ τὴν ἄδειαν τῆς ἐλευθέρας μεταβάσεως τῶν οἰκογενειῶν τῆς πῆλεως εἰς τὰ χωρία, ἕως οὗ ἀποθάλωσι πᾶσαν ὑπόνοιαν αὐται. Οἱ Τούρκοι πείθονται πιστεύοντες μὲ τὴν μεγαλητέραν εὐκολίαν, ὅτι ἐπεθύμουν· μεταμελοῦνται ὑποπτεύοντες, μὴ τι ἐπροξένησαν ἀδιόρθωτον κακὸν ἐκ τῆς ἀπροσεξίας των· καὶ αἴρουσι χεῖρας εὐχαριστηρίους πρὸς τὸν Θεόν, ὅτι ἐξαπέστειλε τὸν φίλον των Λόνδον, διὰ νὰ τοὺς φωτίσῃ περὶ τῶν διατρεχόντων καὶ νὰ ἀπαπαύσῃ τὴν τεταραγμένην καρδίαν των.

Εἶδομεν μέχρι τοῦδε τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἄγρυπνος ἀντεπαρετάττετο ἐναντίον τῶν ἰσχυρωτέρων ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, τοῦ Ἀλλῆ Πασᾶ, λέγομεν, τῆς πολιτικῆς τῶν Ἄγγλων καὶ τῆς Τουρκικῆς Ἐξουσίας. Ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὸν ἴδιον ζῆλον, ἐνησχολεῖτο συγ-

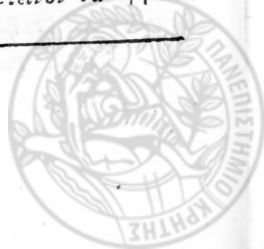

χρόνως εἰς τὴν κατάπαυσιν τῶν ἀναφροσμένων ἐσωτερικῶν κινδύνων, μεγαλύτερος τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ἢ διαίρεσις ἐκείνων, ὅσους ἡ Ἀρχὴ τῶν Φιλικῶν δὲν συγκρατήθησεν εἰς τὴν Πελοποννησιακὴν Ἐφορίαν. Ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς μέρους ὑπερβολὴ πατριωτισμοῦ καὶ μετριότης πείρας πραγμάτων ὤθει τὴν μέσσην τάξιν εἰς κινήματα ἀσυλλόγιστα πολλάκις· ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου ἔλλειψις νοῦς καὶ πλεονασμὸς ἐκδικήσεως ἔκαμον ἀχαλίνωτον τὴν τρίτην πάντοτε· τὸ ὄλον τῶν μονίμων ἐλπίδων συνεκεντρῶνέτο εἰς ἐκείνην τῶν Προκρίτων συνηνωμένων. Ἄν ὁ Συγγραφεὺς ἀνέφερον (α) ἐν παρόδῳ τὸν κίνδυνον τοῦτον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἀρχὴν εἰς τὴν Συγγραφὴν του, νομίζομεν, ὅτι τὸν ἀνεπτύξαμεν ἡμεῖς εἰς τὸ περὶ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας Δοκίμιον (Σελ. 146 — 148).

Μόλις ἐσυστήθη ἡ Ἐφορία, μόλις οἱ διηρημένοι διὰ λόγους πολιτικούς Πρόκριτοι ἤρχησαν νὰ δίδωσι καὶ νὰ λαμβάνωσι χεῖρα ἐνώσεως καὶ ἐλλεικρυνείας, τὰ δῖαια ὅμως τῆς Ἐταιρίας κινήματα, τὰ προτρεπτικὰ γράμματα τῆς Ἀρχῆς, αἱ ἐνθουσιαστικαὶ προκηρύξεις τοῦ Ἐψηλάντου, ὁ ἀπεσταλμένος ἀντιπρόσωπός του Γρηγόριος Δικαῖος καὶ τῆς Ἐξουσίας ἡ ὑποπτος διαγωγὴ δίδωσιν εἰς τὰ πνεύματα νέον ῥῆν, καὶ εἰς τὰ πράγματα νέαν φάσιν (β). Ταῦτα προκαλοῦσι τὴν γενικὴν καὶ τελειωτικὴν σύσκεψιν τῶν Πελοποννησίων, ἢ τὴν ἐν Βοστίτῳ μυστικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἐταίρων Ἀρχιερέων, Προκρίτων καὶ Ἐμπόρων. Ἄν καὶ ἐδείκνυεν αὐτὴ χαρακτῆρα μερικόν ὡς πρὸς τοὺς τύπους, ἦτον ὅμως ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ὅλης τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν. Ἡ Στερεὰ καὶ αἱ Νῆσοι, δορυφόροι τῆς κεντρικῆς Χερσονήσου, ἀνέτεινον τὰ ὄμματα

(α) Σελ. 7.

(β) Ἴδε Σελ. 9.

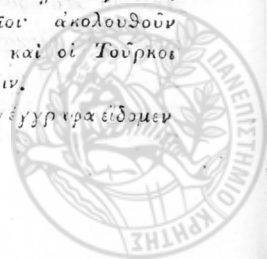
των εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Πελοποννησίων· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἠθέλον, ὅ,τι δίκαιον καὶ φρόνιμον ἐνέκρινεν ἡ προϋσταμένη μερὶς τῶν Πολιτικῶν καὶ Ἀρχιερέων. Τοῦ Πολέμου ἡ ἀρχὴ ἀποδεικνύει τοῦτο.

Τῆς τοιαύτης Συνελεύσεως τὴν πρώτην αἰτίαν καὶ τὸ πρῶτον πρόσωπον βλέπομεν εἰς τὸν Γερμανόν. Εἰς τὰς παρατηρήσεις, εἰς τὰς προτάσεις του ἡ Συνέλευσις συμφωνεῖ καὶ ἀποφασίζει. Αἱ παρατηρήσεις του ἔδειξαν τὸν σύννον πολιτικόν, αἱ προτάσεις του τὸν πατριώτην, ὅχι τῆς φαντασίας, ἀλλὰ τῆς καρδίας. Ὁ λόγος ἦτο περὶ τῆς τύχης ὀλοκλήρου Ἔθνους. Καὶ εἶδομεν, ὅτι, ἂν καὶ ἡ Τουρκικὴ Ἐξουσία, ἀδυσώπητος πλέον, δὲν ἔδιδε καιρὸν ἐνεργείας τινὸς ὡς πρὸς τὰς γενομένας ἀποφάσεις· ἂν καὶ οἱ Πρόκριτοι τῆς Ὀδοῦ, συνιστώσης τὸ ἐν τρίτον τῆς Ἑλληνικῆς δυνάμεως, ἔδειξαν τὴν μεγαλητέραν ἀπέχθειαν εἰς τὴν περὶ Πολέμου ιδέαν, μὴ θελήσαντες νὰ ἀκροασθῶσι καὶ τὸν ἀπεσταλμένον Σπυριδῶνα Χαραλάμπου· ἂν καὶ οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν συνελθόντων εἰς τὴν Βοστίτσαν, δευλιάσαντες μᾶλλον, ἔπραξαν ὅλον τὸ ἐναντίον διὰ τῆς εισόδου των εἰς τὴν Τριπολιτσάν· ἂν καὶ ὁ Ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης, τὸ στοιχεῖον πολλῆς ἐλπίδος, κατέστη ἀνεξήγητος διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν· ἂν καὶ δὲν ὑπῆρχε συνεννόησις τακτικὴ μετὰ τῆς Στερεᾶς, καὶ τῆτο ἔδειξεν ἡ βραδέϊα κίνησις τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας· ἂν τέλος πάντων μήτε προπαρασκευαί ἐφοδίων, χρημάτων καὶ τροφῶν ὑπῆρχον, μήτε ἐγνωρίζετο ἔτι ἡ ἐξόδος τοῦ Ὑψηλάντη εἰς τὸ Ἰάσιον· εἶδομεν ὁμῶς, ὅτι πρῶτος μετὰ τοῦ Ἀνδρέου Ζαΐμη καὶ Ἀνδρέου Λόνδου ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς ἀπεφάσισε νὰ προσφερθῇ ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν ἑνὸς Κινήματος ἀπληπισμένου μὲν, ἀλλὰ προτιμωμένου πλέον ἀπὸ τὴν προφανῆ σφαγὴν τῆς ἀξιολογωτέρας τοῦ Ἔθνους μερίδος, τὴν πικροτάτην ὀπισθοδρομήσιν του ἐν γένει, καὶ τὴν ἐλεει-

νήν καταδίκην του εἰς τὰ πολυχρόνια δεσμὰ τῆς ἀμηχανίας. Εἶδομεν, ὅτι ὁ Γερμαῖος καὶ οἱ Σύντροφοί τῆς τύχης του, ἀποφυρόντες τὴν εἰσοδόν των εἰς Τριπολιτζάν, ἐσπρωξαν τὰ πράγματα παρὰ τὸ χεῖλος τῆς κρίσεως, ἐξηγρίωσαν τὴν Ἐξουσίαν διὰ τῶν εἰς Κατζάναις, τὸ Διβάρτζι καὶ τὸν Φενεὸν γειομένων ἐκτάκτων προσβολῶν, καὶ οὕτω τὰ μικρὰ τῶν Τούρκων κινήματα κατὰ τὰς Πάτρας (α) εἶδον τὸ σημεῖον τοῦ μεγάλου μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τούρκων Πολέμου τῆ 21 Μαρτίου (6) τῶν 1821, ἡμέρα Τετάρτη, ὡρὰ τρίτη μετὰ μεσημβρίαν. Π ρ ῶ τ α ι ἄ ρ α αἰ

(α) Ἐνῶ οἱ Ἐταῖροι τῶν Πατρῶν ἐκήρυττον ἀποδίδοντες τὰ πάντα εἰς τὴν ραδιουργίαν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, οἱ Τούρκοι, βλέποντες τὴν ἀποστολὴν τῆς οἰκογενείας τοῦ Ι. Παπαδιαμαντοπούλου εἰς τὴν Ἀγκῶναν, τὴν πωλουμένην πληθύν των ὄπλων, πυρίτιδος καὶ μολύβδου, καὶ τὴν ὑπέροπε δραστήριον ἐργασίαν τῶν ὀπλοποιῶν, ἐβίασαν τοὺς ἀρτοποιοὺς ἐτοιμάσαντας ποσότητα ἀρκετὴν παξιμαδίου, τὸ ὁποῖον μετέφερον εἰς τὸ Φρούριον, καὶ ἐπρόβαλον εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ ἦναι σύμφωνοι εἰς πᾶν ἐνδεχόμενον κίνημα τῶν ληστῶν, ἢ τῆς Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ νὰ δώσωσι, πρὸς βιβιώσιν τῆς πίστεώς των, οὐμῆρους. Οἱ Ἕλληνες ὑπεσχέθησαν τὸ πρῶτον ὑποκριθέντες, καὶ ἠρνήθησαν τὸ δεύτερον, προτείνοντες εἰς ἐγγύησιν τὰ ὑποστατικά των, ὡς ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐσχεδιασμένην ἤδη ἄμεσον κινήσιν των. Ἐντεῦθεν συνηγροικῆθησαν οἱ Πατράιοι Τούρκοι μετ' ἐκείνους τοῦ Ρίου, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀλλάζοντες καὶ πυροβολοῦντες, ἔβαλον πῦρ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Σταμπολῆ, μὴ συγχωροῦντες τὸ σβύσιμον τῆς ἐκτεινομένης πυρκαϊᾶς, καὶ ἤρχησαν πολεμοῦντες τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου Παπαδιαμαντοπούλου, καὶ ἀντιπολεμοῦμενοι. Θορυβεῖται παρευθὺς ἡ Πόλις. Οἱ Ἑπτανήσιοι ἰνοπλίζονται, καὶ ματαίως ἀγωνιᾷ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ὁ Πρόξενος Ἰκρίν. Ὀπλίζονται συγχρόνως οἱ Πατράιοι ἀκολουθοῦν συγκρούσει εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως, καὶ οἱ Τούρκοι βιάζονται νὰ ἀποσυρθῶσιν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

β) Εἰς διάφορα Πολεμικῶν καὶ Πολιτικῶν ἐγγράφα εἶδομεν

Πάτραι ἤρχησαν τὸν Πόλεμον κατὰ τὴν Μεσημβριῆν Ἑλλάδα, καὶ τελευταῖαι ἀπ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον ἠλευθερώθησαν, διότι τὸ πρώτιστον κίνημά των ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐλύσῃ ἐναντίον των τὴν ὄργην καὶ τὴν ἐπιβελῆν ξένων τιῶν, ὧς θέλομεν ἀποδείξει.

Ποία δόξα ἀθάνατος συνοδεύει τὸ μνημόσυνόν σου, Ἱερώτατε καὶ διὰ τὴν ἐπαγγελίαν σου καὶ διὰ τὸν πατριωτισμὸν σου Μητροπολίτα! ποία τιμὴ συνοδεύει τὸ μνημόσυνον ὑμῶν, ὧ ἱεραὶ σκιαὶ τοῦ Ἰωάννου Παπαδιαμαντοπούλου καὶ τόσων ἄλλων! Φερώνυμος τοῦ Προδρόμου τῆς παγκόσμιου σωτηρίας, ἤχησας, ὧ Ἰωάννη! πρώτος τὴν σάλπιγγα τοῦ Πολέμου ἀπὸ τῆς οἰκίας σου, κατὰ τῆς ὁποίας οἱ νέοι Φαραῶ τῆς Ἑλλάδος, αὐταὶ τῆς ἀνθρωπίνου προόδου αἱ μάλιστα, ὤρμησαν μαινόμενοι, διὰ νὰ λάθωσι τὴν κεφαλὴν σου, καὶ νὰ τὴν προσφέρωσιν ἐπὶ πίνακος εἰς τὴν νέον Ἡρώδην τοῦ Βυζαντίου.

Ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς ῥίπτεται εἰς τὸ μέσον τῆς Ἐπαναστάσεως εὐθύς, σιτηρίζων τὰ πρῶτα θήματα της. Διὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν καρδίαν του ἀπο-

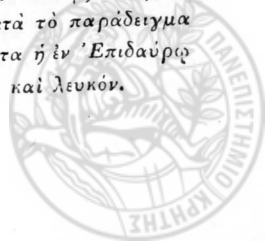
σημειομένην τὴν μνηολογίαν τῆς Ἐπαναστάσεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (25 Μαρτίου,) λάθος, τὸ ὅποιον ἠκολούθησαν καὶ Ἱστορικοὶ (ἐκτὸς τοῦ Μητροπ. Γερμ. ἴδε σελ. 17,) καὶ Δημοσιογράφοι. Ἀληθινὸν εἶναι, ὅτι ἡ Ἐπανάστασις ἔλαβε χαρακτῆρα γενικώτερον ἀπὸ τῆς 25· ἀλλ' ἡ πρώτη ἀρχὴ της ὑπάρχει κυρίως ἀπὸ τῆς 21, διότι καὶ Σημαῖαι ἀνυψώθησαν, καὶ Ἐθνόσημα διενειμήθησαν, καὶ οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ Φρούριον ἐκλείσθησαν, καὶ ἔγγραφα ἐπίσημα πρὸς τοὺς Προξένους διεκώλυσαν συστηματικὴν τὴν Ἐπανάστασιν ἀπὸ τῆς 21 Μαρτίου. Τὰ εἰς Κατζάνας, Αἰβάρτζι καὶ Φενεὸν συμβάντα τῆ 18 καὶ 19 Μαρτίου δὲν κανονίζουσι τὴν κυρίαν ἐποχὴν τῆς Ἐπανάστασεως, ἂν καὶ πρόδρομοι ταύτης. Τὰ ληστρικά κινήματα ὁποιασδήποτε φύσεως καὶ λόγου δὲν ἔχουσι τι κοινὸν μὲ τὰ Ἐθνικά, πηγάζοντα ἀπ' αὐτοὺς ἀπ' εὐθείας τοὺς Πολίτας.

λαύων ἀπὸ ὅλους σέβας ἰδιαίτερον, φαίνεται προηγουμένος καὶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς ἐνεργείας, γινόμενος τὰ πάντα τοῖς πᾶσι διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος. Ὁ Γερμανὸς διεύθυνε παντοῦ Προκηρύξεις, προσκαλῶν εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς Ἐπαναστάσεως τοὺς μὴ ὀπλισθέντας ἔτι Λαούς. Προκηρύξεις περὶ βοήθειας ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑπτάνησον, ἧτις πάντοτε ἐμπνευσμένη αἰσθήματα ἐλευθερίας, καὶ ἀφ' ἑαυτῆς ὀργῶσα εἰς στάδιον παρόμοιον, ἐνθουσιᾶται ἤδη κινουμένη ἀμέσως εἰς βοήθειαν. Συλλέξας ὁ Γερμανὸς εὐθὺς τοὺς ἐν Πάτραις Ἱστοτύπους (α), ἠτόίμασε χρωματισμένας μίαν ποσότητα Σημαιῶν (β), καὶ τὰς διένειμεν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τὴν Στερεάν. Διὰ τὴν μεσολαβοῦσαν ἔλλειψιν τῶν τροφίμων, προκειμένης τόσης ἀνωμαλίας, ἀπολύει ἐξ ἀνάγκης τοὺς Στρατιώτας ἀπὸ τοῦ καθήκον τῆς νηστείας· εὐλογεῖ καὶ ἐμψυχώνει τοὺς ἀνδρείως ἀγωνιζομένους· πρῶτος μετὰ τῶν ἄλλων ἀναγγέλλει ἐπισήμως πρὸς τοὺς ἐν Πάτραις Προξένους τῶν Δυνάμεων τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν, καὶ τὸ παράδειγμα τῆτις ἀκολουθεῖ παραπόδας ὁ Π. Μαυρομιχάλης, προκηρύττων περὶ αὐτῆς ἀπὸ τὰς Καλάμας πρὸς ὅλον τὸν Χριστιανικὸν Κόσμον. Κατὰ τὴν Πελοπόννησον, τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα καὶ ὅλην τὴν Εὐρώπην φαίνεται πρῶτον ἡ-

(α) Τοὺς λεγομένους χυδαιοβαρβάρως Πασματζίδας.

(β) Αἱ Σημαῖαι, λευκαί, ἔφερον τὸ Σύμβολον τῶν Ἱερέων τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας. Τῶν Ναυτικῶν δὲ Νήσων αἱ Σημαῖαι ἦσαν χρώματος μέλανος, φέρουσαι σύμβολον τὸν Σταυρὸν, τὸν ὄφιν καὶ τὴν γλαῦκα. Ἀκολουθῶς ὁ Ἐφηλάτης ἐπαρουσίασε τὰς Σημαῖας τοῦ Φοίνικος, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλεξάνδρου, καὶ μετέπειτα ἦ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἄ Ἐθνοσυνέλευσις παρεδέχθη τὸ κυανοῦν καὶ λευκόν.

δη ἡ σφραγίς, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ὁ ἴστος ἔχουσιν τὸν Σταυρὸν, κύκλον δάφνης καὶ ἐπιγραφὴν, τὴν πλέον τιμαλφῆ, « ΣΦΡΑΓΙΣ ΒΛΕΥΘΕΡΙΑΣ. » ἐπιγραφὴν, τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθησαν καὶ ἡ Ἑλὶς καὶ ἄλλαι ἐπαρχίαι. Τῷ Γερμανῷ ὁ ζῆλος ἐξάπτεται κοινὸς εἰς ὅλον τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἰερατεῖον, καὶ ἐφάμιλλοι τούτου πάσχουν τὰ ἀναδειχθῶσιν ὁ Βρυσηνὴς Θεοδώρητος, ὁ Ἐλουσ Ἄνθιμος, ὁ Μωθῶνης Γρηγόριος, ὁ Σαλώνων Ἡσαΐας, ὁ Καρύου Νεόφυτος, ὁ Πρωτοσύγκελλος Ἀμβρόσιος Φραντζιάδης, ὁ Νεόφυτος Βάμβας, ὁ Ταλαντίου Νεόφυτος, ὁ Παροναξίας Ἰερόθεος, ὁ Ἄρτης Πορφύριος καὶ πλῆθος ἄλλοι.

Τοῦ στρατιωτικοῦ ἀγῶνος δὲν ἦτο μικρότερος ὁ γραφικὸς. Ἡ Ἀχαΐα συγκεντρῶνουσα ἤδη εἰς ἑαυτὴν μέγα μέρος τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ὁ Γερμανὸς πρωτοστάτης αὐτῆς διεύθυνε τὸ πολεμικὸν Γραφεῖόν της μεταξὺ τοῦ κρότου τῶν ὄπλων, ἀνταποκρινόμενος μὲ ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς ἐξω Ὀμογενεῖς. Ἄν εἰδικὴ τις καὶ ἀπλή ἐκστρατεία, καὶ μὲ ὅλα τὰ μέσα ἐφωδιασμένη, ἀποβαίη πολύπονος καὶ δύσκολος· εὐκόλον εἶναι τὰ πεισθῆναι τις περὶ τῶν ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν τοιαύτης Ἐπαναστάσεως, καὶ εὐκολώτερον τὰ γνωρίσῃ τοὺς κολοσσαίους περισπασμοὺς ἐκείνων, ὅσοι ἐπέπρωτο κατὰ μέρος τὰ τὴν διευθύνωσι. Ἴσως φανῶμεν παράδοξοι εἰς τοὺς ἐμπορευθέντας τὸν πόλεμον, εἰς τοὺς συρφεύσαντας μετ' αὐτὸν κηφῆνας· δὲν τοὺς ἐναντιούμεθα· εὐκόλον εἶναι εἰς τοὺς νάνους τὰ ὑποκρίνονται τὸν Γίγαντα, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ κίνδυνος πλέον, ὅταν μάλιστα ἐπιτυγχάνωσι τὰς δεξιωτέρας περιστάσεις διὰ τὸν ἄθλιον νοῦν τῶν ἄλλων.

Οἱ Γίγαντες τῆς Ἐπαναστάσεως δὲν περιορίσθησαν εἰς τὸν μικρὸν κύκλον τῆς Πελοποννήσου. Ἀφ' οὗ ἡ φλόξ τοῦ Πελέμου, ὑπερβάσα τὸν Κορινθιακὸν Ἰσθμὸν, ἐξηπλώθη μέχρι τῶν Θερμοπυλῶν, καὶ ἐξετάθη εἰς ὅλον τὸ

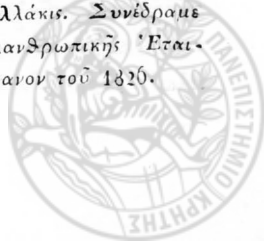

Αἰγαῖον, ἔργον τῶν ἰδίων ἦτο νὰ πείσῳσι τοὺς Αἰτωλοὺς καὶ τοὺς Λακωνάνας εἰς τὸ νὰ πλύνῳσι μόνοι τὸν ῥῦπον τῆς μέχρι τοῦδε ζημιώδους διαγωγῆς των. Ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς ἀποστέλλει (α) τὸν Νικόλαον Γερακάκη (β) εἰς τοὺς Ὀπλαρχηγοὺς τῶν περὶ τὴν Ναύπακτον Ἐπαρχιῶν, ὅστις προχωρεῖ ἀπὸ κίνδυνον εἰς κίνδυνον, ἐπιτυγχάνει τέλος πάντων, ἡ Ναύπακτος πολιορκεῖται ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Καλτζοδήμου, καὶ εἰς ὀλόκληρον τὸ Δυτικὸν μέρος τῆς Στερεᾶς ἄρχεται καὶ θριαμβεύει τὸ πνεῦμα τοῦ Πολέμου μετ' ὀλίγον.

Τρομερὰ καὶ ἐπίσης ἰσοβαρῆς μὲ τὸν κίνδυνον, τὸν ὑποῦν ἐπαπεῖλει ἡ πολυάριθμος καὶ ἰσχυρὰ Ὀθωμανικὴ Δυναστεία, ἐπαρουσιάζετο συγχρόνως καὶ ἡ ἐπιβουλὴ τῆς Δύσεως κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἦτο τίσῳφ θεινότερος, ὅσῳ ἐνηργεῖτο πλαγίως, καὶ δὲν ἦσαν οἱ Ἕλληγες εἰς κατάστασιν νὰ τὸν προλαρβάνωσιν, ἄν καὶ ἄλλως στεροῦμενοι ὅλων τῶν μέσων, ποσοστοὶ ὡς πρὸς τὰς ὑπερμεγέθεις δυνάμεις τῶν τυράννων, πολεμούμειοι κατὰ

(α) Πρὸ τούτου συνενθουσίασεν εἰς τὰ ὄπλα τοὺς Γαλαξιδιώτας, οἱ ὁποῖοι μετὰ τοῦ Ὀπλαρχηγοῦ Πανουριᾶ συνέτρεξαν πολὺ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Σαλῶνων, παραδοθείσης τὴν 1 Ἀπριλίου, ἡμέραν Ἀναστάσιμον καὶ θρησκευτικῶς καὶ πολεμικῶς, διότι πρώτην ἦδη οἱ Ἕλληγες ἀξιοῦνται νίκην κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ πρῶτον κυριεύουσι Φρούριον, ἄν καὶ μικρόν.

(β) Ὁ συμπολίτης οὗτος ὑπηρετήσε πολλαχῶς τὴν πατρίδα ἀπὸ τοῦ 1821. Ὡς Πολεμικὸς ὑπηρετήσεν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἀγῶνος. Ὡς Γενικὸς Ἀρμοστής τῆς Ἀστυνομίας εἰς τὰ 1822. Ὡς Διοικητὴς καὶ ὡς Δικαστὴς πολλάκις. Συνέδραμε δὲ εἰς τὴν κατὰ τὰ 1824 σύστασιν τῆς Φιλανθρωπικῆς Ἐταιρίας καὶ εἰς τὸν σωτήριον τῆς Ναυπλίας ἔρανον τοῦ 1826.

γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, κερματισμένοι παντοῦ εἰς σώματα πολλότατα, ἄπειροι τῶν ὀπλῶν καὶ ἔχοντες πόλεμον διπλοῦν ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἐγίνοντο, κατὰ Θεῖαν εὐδοκίαν, αἰώτεροι ἄλλων τῶν δυσκολιῶν τούτων. Ἀλλὰ ποῖοι λόγοι ἔπεισαν Μεγάλας Δυνάμεις νὰ καταδεχθῶσιν ἐπιβουλεύμεναι ὀσπιυχεῖς ἀνθρώπους καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ἐλευθερίας των;

Ἦμπορεῖ τις νὰ θεωρήσῃ ὡς ἀδιάφορον τὴν ἰδέαν ἐνός ἢ καὶ περισσοτέρων ἀνθρώπων, ὅχι ὅμως καὶ Ἐθνους ὁλοκλήρου. Ἡ Εὐρώπη ἐγνώριζε τῶν Ἑλλήνων τὸ γενικὸν πνεῦμα καὶ τὰς πολιτικὰς προσδοκίας των ἀπὸ τὴν ὁμόθηρον Ῥωσίαν· ἐγνώριζε, ποῖοι λόγοι διασώζουσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν εὐκλεῶν Ἀυτοκρατόρων ἀκμαίαν τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμπάθειάν των· εἶδεν ἐπὶ τέλους τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, Στρατηγῶ Ὑπασιτοῦ τοῦ Ἀυτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ ὑπαινικτομένην ἀσυλλόγιστον περίρδον τῆς Προκηρύξεως τῶν 24 Φεβρουαρίου, 1821. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατείας ἐθεώρει τὴν Ἑλλάδα μὲ ὄμμα ἐπιβουλον πάντοτε, καὶ εἰς τὴν αἰφνίδιον ῥῆξιν τοῦ Πολέμου τῆς ἐδοκίμασε τὴν φρικωδέστεραν προσβολήν. Ἐντεῦθεν ἀπέφρυσαν ἢ ἐπίβουλος διαγωγὴ τῆς, οἱ σχηματισμοὶ διαφόρων Στάσεων, ἢ ὑποκινήσεις τῶν ἐμφυλίων πολέμων, αἱ πρὸς αἶσχος τῆς Ἑλλάδος χαλκευθεῖσαι Πράξεις τοῦ 1825 καὶ 1826 (α), ἢ ὑποστήριξις τοῦ Ἰμῶραχῆμ Πασᾶ, ἢ πλημμύρα τῶν Ἰεραποστόλων, ἢ δολοφονία τοῦ Κυβερνήτου καὶ

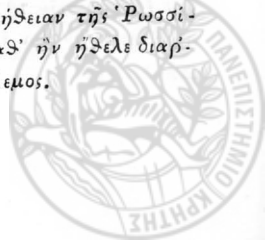
(α) Ἐννοοῦμεν ἰδῶ τὴν πράξιν τῶν 1825, διὰ τῆς ὁποίας παρακατετίθετο ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐκείνην τῶν 1826, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεδέχτο καὶ ἐπρότεινεν ἡ Ἑλλάς τὸν διὰ τῆς Ἀγγλίας συμβιβασμόν της μετὰ τοῦ Σουλτάνου.

αἱ φρικώδεις καταδρομαὶ τοῦ 1833. Ὁ Δουξ τοῦ Βρογλυ, Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων τῆς Γαλλίας, ὡμολόγησεν ἀπὸ τοῦ βήματος κατὰ τὰ 1833, ὅτι ἡ ἐξ ὀνόματος τῆς τριπλῆς Συμμαχίας Γαλλικὴ Στρατιὰ τοῦ 1828 δὲν ἦτον ἄλλο κυρίως, εἰμὴ Στρατιωτικὴ κατασχὴ τῆς Ἑλλάδος, (ὡς ἀνεπτύχθη εἰς τὰ 1831 καὶ 1832,) σκοπὸν ἔχουσα νὰ ἰσορροπήσῃ τὴν πρωτίστην ἐπὶ τοῦ Τόπου τούτου ἐπήρειαν τῆς Ῥωσσίας, προκαλεμένην ἀπὸ τὸν τότε ἐκρῶσθέντα πόλεμόν της κατὰ τῆς Τυρκίας. Ποία ἄρα μένει ἀμφιβολία, ὅτι οἱ Ἐσπέριοι ἤθελον κατασχέσει πολεμικῶς τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῶν 1821, ἀν ἡ Ἄρκτος ἐκίνοι τὸν πόλεμόν της τότε;

Ἄν δὲν ἔγινε τοῦτο, ἵκανὸν νὰ καταπνίξῃ τὸν Πόλεμον τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς του· ἀν ἐξ ἐναντίας παρεδίδθη εἰς τὴν Λαυμβάχην ἢ Οὐδετερότης (λ) διὰ τῆς ὁποίας ἀνεγνωρίζετο πλαγίως ὁ Πόλεμος· εἶναι ὅμως γνωστὸν, ὅποιαν οἱ Εὐρωπαϊκοὶ Στόλοι ἔδιδον ἔμμεσον βοήθειαν εἰς ἐκείνους τοῦ ἐξηγρωμένου ἐχθροῦ τῆς Ἑλλάδος· εἶναι γνωστὸν, ὅποιας οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρόσβεις ἔδιδον εἰσηγήσεις ὀλεθρίας εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν· εἶναι τέλος πάντων γνωστὸν, ὅποιας οἱ κατὰ τὴν Μεσόγειον Πρόξενoi, καὶ μάλιστα οἱ τῆς Ἀγγλίας, ἠκολούθην κατασκοπεύσεις πρὸς βλάβην τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅποιας ἐνήργουν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ Στόλοι τῶν προμηθείας ὑπὲρ τῶν

(α) Ὁ Ἀυτοκράτωρ Ἀλέξανδρος ἐπρότεινε τὴν Οὐδετερότητα τῶν Δυνάμεων, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἔνοπλον ἐπέμβασιν τούτων, κατὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς τότε Ἱερᾶς Συμμαχίας· ἡ δὲ Ἀγγλία καὶ αἱ συρόμεναι κατόπιν αὐτῆς εἰς τὴν περίστασιν ταύτην Αὐστρία καὶ Γαλλία ἐνέδοσαν, διὰ νὰ ἐμποδίσωσιν οὕτω τὴν ἐπίφοβον παρὰ τὰ ἄλλα ἀμεσονβοήθειαν τῆς Ῥωσσίας πρὸς τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἠθελε διαβραγῆ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Πόρτας πόλεμος.

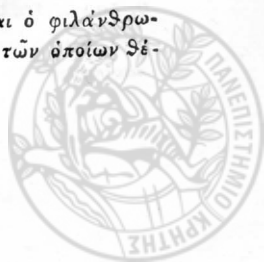

πολιορκουμένων Τούρκων (α).

Ἐνας τούτων ὁ ἐν Πάτρας Φίλιππος Γκρίν ἐξημίωσε τὴν Ἑλλάδα ζημίαν θανάσιμον. Καθ' ἣν στιγμὴν οἱ Τούρκοι τῶν Πατρῶν, ἐλλείποντες τροφῶν καὶ ὕδατος, καὶ βεβιασμένοι ἀπὸ τὰς οἰκογενείας των, ἤρχησαν διαπραγματευόμενοι τὴν παράδοσιν τοῦ Φρουρίου, τοὺς εἰδοποιεῖ οὗτος τὸ φθάσιμον τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ εἰς τὸ Ῥίον, καὶ φέρει τὴν ἀνατροπὴν τοῦ σκοποῦ των. Ἄφου δὲ ὁ μὲν Ἰσοῦφ Πασᾶς ἀπέστειλεν ἀγνώριστον τὸν Κεχαγιᾶν του, προτρέπων τὴν ἀπόθεσιν τῶν ὀπλων ὑπὸ διαφόρους ὑποσχέσεις, ὁ δὲ Γερμανὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπήντησαν ἀρηθτικῶς, ὁ Φίλιππος Γκρίν, παρατηρήσας τὴν ἀδυνατωτέραν θέσιν τῆς πολιορκίας, ἀποστέλλει νυκτὸς τὸν διερμηνέα του Βαρθόλδην διὰ μιᾶς ἐφορκίδος, καὶ ὀδηγεῖ τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶν ἀμηχανοῦντα, πῶθεν νὰ εἰσβάλῃ. Διαγελώσης τῆς ἡμέρας, παρουσιάζονται εἰς Πάτρας ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν ὁ ἀπὸ τοῦ Μούρτου φθάσας Τουρκικὸς Στόλος· ἐντὸς τῆς πόλεως πυροπολουμένης συγκροτεῖται μάχη παρσυθός· οἱ Ἕλληνες ἀναγκάζονται ἐκ τῆς ἀταξίας νὰ ἀποσυρθῶσιν· ἡ πολιορκία διαλύεται, καὶ πρὸς περισσοτέραν ἠθικὴν εὐχαρίστησιν τοῦ Γκρίν οἱ εὐγνώμονες Τούρκοι τὸν μὲν Ἀναστάσιον Χαμαμητζόπουλον ῥίπτουσι κάτω τοῦ φρουρίου, ἓνα δὲ Κεφαλήνα διαπερῶσιν εἰς τὸν πάσβλον, καὶ ἐφήνουσι ζῶντα.

Τότε ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς, ἀνώτερος τῆς ἀδικαιολογήτου ἐκείνης συσολῆς, ἡ ὁποία θυσιάζει τὰ δίκαια τῶν ἀδυνάτων ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν εἰς πολλὰς περιστάσεις, θέλων ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ Ἕλληνες μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἐ-

(α) Ἀπὸ τὴν κατηγορίαν αὐτὴν ἐξαιροῦνται ὁ φιλάνθρωπος Μπουκοβίλ, Γάλλος, καὶ ἄλλοι τινες, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν ἀναφέρει ἄλλοτε κατ' ἔκτασιν.

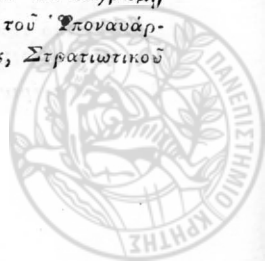
λευθερίας των, θεωροῦσιν ὡς ἐχθρούς αὐτῆς ὄχι μόνον τὰς Τούρκους, ἀλλὰ καὶ τοὺς βοηθοὺς τῶν Τούρκων, καὶ ἐλπίζων νὰ περιορίσῃ τὸν Φίλιππου Γερῶν ἀπὸ τῆν εἰς τὸ μέλλον ἐπίβουλον κατὰ τῆς Ἑλλάδος διαγωγῆν του, διεύθυνεν ἐναντίον τούτου Διαμαρτύρησιν (α), τιμῶσαν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς συνυπογράφαντας Πελοποννησίους τῆς Ἀχαΐας. Ἀλλ' ὁ Γερῶν « ἀγρὸν ἠγόρασε. » Διὰ τῆς μεταβάσεώς τε εἰς τὴν Ζάκυνθον ἤλλαξε μόνον τόπον καὶ ὄχι τρόπον. Μεμακρυσμένος δὲν εἶχε πλέον νὰ ὀδηγήσῃ ὑπὲρ τῶν Πατρῶν κανένα Ἰουρὺ Παῶν· ἐσύστησεν ὅμως Ἑταιρίαν κερδοσκοπικὴν μετὰ τοῦ Ἄγγλου Οὐλλ, προμηθεύων ἐκ τῶν ἀναγκαίων μέσων τοὺς πολιορκουμένους εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Πατρῶν, τὸ Ῥίον, Ἀντιρρόιον καὶ τὴν Ναυπακτον Τούρκους. Πρὸς ὄνειδος αἰώνιον σημειοῦμεν καὶ τὸν συμμέτοχόν του Ἀθανάσιον Ῥουμανέλην. Τῶν Πατραίων Ἑλλήνων τὸν πολυχρόνιον ἐκπατρισμὸν, τὴν μερίστην δυστυχίαν καὶ τὸν ἐξαφανισμὸν τῶν ὑποστατικῶν των θεωροῦμεν εἰς τούτους.

Ἡ, περὶ ἧς ὁ λόγος, ἐπίβουλή τοῦ Φιλίππου Γερῶν ἐξηγήθη συστηματικώτερα, ὅτε Ἀγγλική τις Μοῖρα κατέλαβε καὶ μετέφερεν εἰς τὴν Ζάκυνθον τέσσαρα πλοῖα τῶν Γαλαξιδιωτῶν, διότι συνέλαδον οὗτοι (β) εἰς τὴν Ἀκράταν, φυλάττοντες τὴν διὰ θαλάσσης πολιορκίαν, τὸ ὑπὸ Ἴονικὴν σημαίαν πλοῖον τοῦ Ἰωάννου Μεσσίνη (γ). Προγενέστερον

(α) Ἴδε σελ. 35.

(β) Τὴν 18 Νοεμβρίου, 1822.

(γ) Ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἀποστείλασα ζῆπτα (30 Μαρτίου 1823) τὸν Νικόλαον Ἰερακάρην εἰς Ζάκυνθον, διεπραγματεύθη τὴν ἰλευθέρωσιν τούτων τῶν πλοίων ἐπὶ πληρωμῇ ὁ, 500 Διστήλων, συμβιβασθεῖσα οὕτω μετὰ τοῦ Ἐπιναυάρχου Ἀμιλτωνος καὶ τοῦ Φριδερίκου Στόβενς, Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ.

τοιούτον παράδειγμα, καὶ παράδειγμα μάλις αἵματηρὸν, ἀναφέρει ὁ Μητροπολίτης Γερμανός κατὰ τῶν ἰδίων Γαλαξιδιωτῶν (α), τῶν ὁποίων μόλις ἐδυνήθη νὰ ἐτεργήσῃ τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ ἀποδείκνυται, ὅτι τὰ τοιαῦτα κινήματα τῶν Ἄγγλων ἔτεινον εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξασθενήσωσι τὴν ναυτικὴν δύναμιν τοῦ Γαλαξιδίου, εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς ὁποίας συνώδευσαν μάλις τὸν ὑπὸ τοῦ Καραλῆ διοικούμενον Ὀθωμανικὸν Στόλον.

Ὁ ἴδιος Ἀμιλτων ἔπειτα, καὶ μάλις κατὰ τὰ 1826 καὶ 1827, παρεκίνει τοὺς Ἕλληνας Ναυτικούς εἰς τὰς πειρατείας, καὶ ἐμφύχωνε τὴν τότε Κυβέρνησιν διὰ τὰς Καταδρομικὰς Ἀδείας. Ποία παράδοξος διαγωγὴ! Διάφοροι εὐφημοῦσιν ἔτι τὴν τοιαύτην καλοκαγαθίαν τούτου· ποῖος ὅμως δὲν τὴν θεωρεῖ ὡς ἔργον ἐσχάτης ἐπιβουλῆς καὶ ὀλέθρου; Καὶ τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῆς ποῖος δὲν ἐννοεῖ τὸν τριπλοῦν σκοπὸν, τὸ νὰ χαρακτηρισθῶσιν οἱ Ἕλληνες ὡς πειραταί, νὰ κατατρεχθῶσιν ὡς τοιοῦτοι ἀπ' ὅλα τὰ Ἔθνη, καὶ νὰ στερηθῶσι τοῦ στόλου των; Μὴ δὲν εἶδωμεν τὰ πολεμικὰ τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Γαλλίας καταδιώκοντα τὸ Ναυτικὸν τῶν Ἑλλήνων ὡς πειρατικόν, καταπαυμένας παρ' αὐτῶν τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὸν Δάνδαλον κανονοβολοῦντα τὴν Καθέδραν καὶ τὰς Νήσους; Μὴ δὲν εἶδωμεν τὸν ἴδιον αὐτὸν, Ἀμιλτων λαμβάνοντα πολλακίς τὰς λείας διὰ τῆς βίας; Μὴ δὲν εἶδωμεν καὶ ταῖτας Ἕλληνας συρρομένους αἰχμαλώτους εἰς τὴν Πάλταν καὶ εἰς ἄλλας παραδουλοῦσας πόλεις τῶν εἰρημένων Δυνάμεων; Ὡστε, καὶ ἂν ἡ Ἑλλὰς διεσώθη ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἐφθασεν ὅμως τὸ Ναυτικόν τῆς διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν εἰς τὴν ἀπώλειαν, ὥστε Κύριος οἶδε, ποῦ ἠθελε προβῆ τὸ κακόν, ἂν δὲν ἐπαρουσιάζετο ὁ Κύριος Καποδίστριας, ὅστις κατέπαυσεν, ὡς ἐκ θαύματος, τὴν πειρατείαν, κατέρυσε τὰς ἐσωτερικοὺς σπαραγμοὺς, καὶ ἤλευθερώσε τοὺς εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ ἀλλαχοῦ αἰχμαλώτους Ἕλληνας.

(α) Ἴδε σελ. 34, 35.

Προείπομεν, ὅποῖον ἔπνεον ἐνθουσιασμὸν οἱ Ἑπτανήσιοι ὑπὲρ τῆς Πατρίδος, καὶ ποίαν ἔλαβον ἐμφύχωσιν ἐκ τῶν Προκηρύξεων τοῦ Μητροπολίτου Γερμανοῦ, εἰδήμονες ὅλοι τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἑταιρίας. Ὁ Κωνοταπῆνος Μεταξᾶς, Ἰ. Φωκᾶς, Γ. Φωκᾶς, Α. Μεταξᾶς, Εὐαγγέλης Πανᾶς, Διονύσιος Σεμπρικός καὶ Παναγιώτης Στρούζης ἀποβαίνουσιν εἰς τὴν Ἥλιδα ἔχοντες ὡς 300, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ μεταδῶσιν εἰς τὴν πολιτορκίαν τῶν Πατρῶν· ἀλλ' ὁ Γερμανὸς μετὰ τοῦ Α. Ζαήμη, θεωρῶν ἀδύνατον τὴν κατὰ τοῦ Φρουρίου ἀποφασιστικὴν προσβολὴν, ἐνόσφ ἔμεινον ἀπολιτορκετοὶ οἱ μάχιμοι Δαλαῖοι (α), τοὺς προτρέπει, ἀποστείλας τὸν Ν. Γερακάρην, νὰ ἐκστρατεύσωσιν ἐκεῖ, καὶ ἔτω κατορθοῦται ἡ περιώνυμος Μάχη τῶν 13 Ἰουνίου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠρίστευσαν οἱ μεγάθυμοι Ἑπτανήσιοι. Ἀλλ', ἐνῶ οἱ πιστοὶ οὗτοι Ὁμογενεῖς ἐξεπλήρουν τὰ χρέη των μὲ τοιοῦτον ζῆλον, ἡ Ἀγγλικὴ θέλησις τοὺς ἀποκηρύττει διὰ τῆς Προκηρύξεως τῶν 18 Ἰουλίου, 1821, διημεύουσα τὴν ἰδιοκτησίαν των, διότι τὸ φέροσι μόν τοὺς ἐναντιεῖτο εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Οὐδετερότητος, ὡς νὰ ἐσυμφῶναι μ' αὐτὰς ἐκεῖνο τοῦ Γκρίν. Ποία καπηλεία λέξεων καὶ ἰδεῶν. Ἀλλ' ἡ ἰδία δὲν ἠρκέσθη ὡς ἐδῶ· ἐκρυμνώνει ἀπὸ τὰ ὄπλα των τοὺς Ἰονίους διὰ τῆς βίας καὶ τῶν Στρατοδικείων. Ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου σεβάσμιμοι ξυρίζονται τὸ ἥμισυ πρόσωπον πρὸς κοινὴν κατασχύνην, καὶ ξυλίζονται ἀπανθρώπως καὶ δημοσίᾳ πρὸς χειρότερον σκάνδαλον. Καὶ ὁμως, ἐνῶ οἱ Ἰόνιοι κλείονται εἰς τὰς νήσους των, διὰ νὰ μὴ συμμαθέξωσι μὴ τοὺς Ἀποστάτας, αἱ νῆσοί των ἀνοίγουσι τὰς ἀγκάλας των, διὰ νὰ ὑπυδεχθῶσι τοὺς Ἀποστάτας. Ἄλλη παράδοξος καπηλεία τῆς Ἀποστασίας! Οἱ Ὁ Ἕλληνας τῆς Πελοποννήσου, τῆς Στερεᾶς καὶ τῶν Ἰονί-

ων είναι τιμωρητικοί εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μόναι αἱ Νῆσοι παρίζονται τὸ καθαρτήριο πῦρ τοῦ πολιτικοῦ ἐγκλήματος των. Ὁ διωγμὸς καὶ ἡ φιλανθρωπία λαμβάνουσι ἤδη εἰς τὸ λεξικὸν τῆς πολιτικῆς τὴν αὐτὴν σημασίαν, καὶ τείνουσι εἰς τὸ ἴδιον πνεῦμα τῆς ἐπιβουλῆς, ἀφορώσης τὴν ἀδυναμίαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν πιθανωτέραν ἐλπίζομένην καταστροφὴν των (α). Πλὴν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται. Πολύτιμοι διὰ τὸν νοῦν καὶ τὸν ζῆλόν των Ἑπτανήσιοι εἶδον, ὅτι ἡ πατρις των γυνομένη τὸ ἄστυλον τῶν προσφύγων ἀνδρῶν, δύναται βαθμηδὸν νὰ στερήσῃ τὴν Ἑλλάδα μεγάλου μέρους τούτων, καὶ νὰ ζημιώσῃ τὸν Πόλεμόν της. Διὰ τὸ ἀποφύγωσι λοιπὸν τὸ ὄνειδος τοῦτο, καὶ διὰ νὰ κατασταθῶσιν ἀπ' ἐναντίας βοηθητικοὶ εἰς τὴν φίλην των ἐλευθερίαν, μετεχειρίσθησαν τρόπον πολιτικὸν δίδοντες πρὸς τὴν Κυβέρνησίν των τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ἑποίους δὲν ἐγγυῶντο καμμίαν ἀσφάλειαν ἐσωτερικῆς ἡσυχίας τῶν Νήσων, δεχομένων τὰς Ἀποστάτας. Κατωρθώθη τοιοῦτοτρόπως ὁ ἀφέλιμος σκοπὸς τοῦ νὰ γίνωνται δεκτὰ μόνὰ τὰ ἀδύνατα μέλη τῶν γυναικῶν, παιδῶν καὶ γερόντων (β), καὶ ν' ἀκολουθῶσι τὸς ἀδιόντων οἱ ἄνδρες ἐλεύθεροι ἀπὸ ἐν βάρους, τὸ ὅποιον ἐρένησεν οὐσιωδῶς τὴν καταστροφὴν τῶν ἐντοπίων Τούρκων κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ Πολέμου.

Ἄλλ' εἰς αὐτὴν τοῦ λόγου τὴν περίοδον φθάσαντες, ἀφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν, πρὸς τιμὴν τῶν Ἑλλήνων Ἑπτανησίων, ὅτι ἡ πρὸς τὰς οἰκογενεῖας τῶν μαχομένων

α) Ποῖοι ἄρα ὑπῆρξαν ἐπιτηδειότεροι ἐπίβουλοι, οἱ Ἀστριακοί, οἵτινες ἐξέβαλλον τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς ἑπικρατείας των, ἢ οἱ Ἄγγλοι, οἵτινες τοὺς ὑπέδεχοντο εἰς τὴν Ἑπτανήσους;

(β) Δι' αὐτὴν, φαίνεται, τὴν αἰτίαν δὲν ἀπεδέχθη ἕνας Συναγματοάρχης ἤδη καὶ Νομοεπιθεωρητής, εἰς τὸν Κιάλαμον, ὅπου πρόσεργε, 1821, ζυρίσας καὶ τὸν μύστακά του.

συναδελφῶν των ἀγάπη καὶ φιλοξενία (α) κατέχει σχεδὸν εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνει εἰς τὴν παλαιὰν ἐκείνη τῶν Τροικητῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τοῦ Ξέρξου. Πρόθυμοι εἰς τὴν πρώτην πρόσκλησιν τῆς Πατρίδος διὰ τοῦ Μητροπολίτου Γερμανῆ, πιστοὶ εἰς ἑαυτοὺς, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν 1769 (6), καὶ ζηλωταὶ διάπυροι τῆς εὐτυχοῦς τύχης ἐνὸς Τόπου, τοῦ ὁποῖο ἀποτελοῦσι μέρος ζωηρὸν, ἰσχυρὸν καὶ γνήσιον, οἱ Ἑπτανήσιοι, ἂν καὶ ἤδη ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν καὶ θέλησιν ὑπάρχοντες, ὅχι μόνον προσέφερον καὶ τὰ πλοῖά των εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ θύματα ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους καθ' ὅλην τοῦ Πολέμου τὴν διάρκειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ χρημάτων καὶ δι' ἐφοδίων παντὸς εἶδους μεγάλων ποσοτήτων συνέδραμον (γ) τὸ μέγα τῆς Πολιτικῆς Παλιγγενεσίας μας ἔργον μ

α) Παρομοίαν ἔδειξαν καὶ ἐπὶ τοῦ πολέμου τῶν 1769, ἀφότου μάλιστα πολλότατοι Πελοποννήσιοι καὶ Ρουμελιῶται κατεστάθησαν εἰς τὰς νήσους των μέχρι τῆς παρουσίας ἐποχῆς.

β) Ἐπὶ τοῦ τότε πολέμου ἔδραμον εἰς βοήθειαν ἂν καὶ ὑποκείμενοι ὑπὸ τοῦ Ἐννετοῦ, ὁ Γρηγόριος Πανάς Λοιζάτος, ὁ Σπυρίδων Λικιαρδόπουλος Στεκούλης, ὁ Σπυρίδων Μεταξᾶς, ὁ Νικόλαος Φωκάς Ἀνδρεάτος, (Κεφαλήνης) ὁ Μακρῆς καὶ ὁ Μοτζεσηῆος (Ζακύνθιοι.) Μετὰ τὴν ἀτυχίαν τῆς Πελοποννήσου ὁ Πανάς μὲ τὸ πλοῖόν του καὶ ὁ Λικιαρδόπουλος ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Ὀρλόφ, λαβόντες μέρος εἰς τὸν πυρπολισμὸν τοῦ Τουρκικοῦ Στόλυ κατὰ τὸν Τζεσμέν.

γ) Τὰ πατριωτικὰ κινήματά των, ὡς μὲν ὑπῆκῶν κατὰ τὰ 1769 καὶ 1821, εἶναι πολὺ ἐνδοξότερα ἐκείνων ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου. Τῶν ἐποχῶν τοῦ 1769 καὶ 1821 αἱ κυριεῦσαι ἢ προστατεύουσαι τὴν Ἑλλάδα Δυνάμεις ἀντίκειντο ἀφοριστικῶς εἰς τὰς κινήσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν προθυμίαν τούτων· ἀλλ' εἰς ἐκείνην τοῦ Τρωϊκοῦ, ὡς ἀνεξάρτητοι, συνέδραμον εἰς τὴν γενικὴν φέλησιν τῆς Ἑλλάδος, χωρὶς νὰ ἀποκρητύττωνται καταδικώμενοι, δήμευόμενοι καὶ ξυλιζόμενοι.

ὅλας τὰς αὐστηράς δυσκολίας, ὅσαι τοὺς περιεπιτοίχουν. Οἱ Ἑπτανήσιοι, παρουσιάζοντες τὸ ἠθικὸν θέατρον τοῦ ταλαντευομένου διὰ πολυετίαν Πολέμου, εἰς τὰς νίκας μας ἐδοξολόγησαν πάντοτε τὴν ἰσχύσαν τοὺς Ἑλληνικοὺς θραχίονας παντοδυναμίαν τοῦ Ἰψίστη, διὰ τὰς ἀποτυχίας μας ἐδυθίσθησαν περιοδικῶς εἰς τὴν πλέον ἀπαρηγόρητον λύπην, καὶ τὴν λύπην των ἠῤῥαυεν αὐτὴ ἡ πολιτικὴ κατάστασις των, προβάλλουσα ἀνυπερβλήτους φραγμοὺς εἰς τὸν ἐνθουσιασμόν των. Οἱ Ἑπτανήσιοι, τιμῶντες τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐπαρουσίασαν τὸν Μαρκόπουλον (α), τὸν Ἰωάννην Φώκᾶν (β) τὸν Γεράκιον (γ) τὸν Χωροφᾶν (δ), τὸν Βάλσαμον (ε), τὸν Λούζην (ς), τοὺς Χαρβουρέους (η), τὸν Δελατέτζιμαν (θ), τὸν Μελισσινὸν (ι), τὸν Ἠλίαν

(α) Προτροπὴ τοῦ Πάπα Γρηγορίου Δ' περιηγήθη ἔτος τοῦ 1271 τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Ἀσίας, τὴν Κίναν, τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Βεγκάλην.

(β) Περιέπλευσε, 1592, τὰ Ἀντικοβόρεια παραθαλάσσια τῆς Ἀμερικῆς.

γ) Ἐπῆρξεν οὗτος Βασιλεὺς εἰς τὴν Σιάμην.

δ) Συνέδραμεν ἔτος μὲ ἴδιον σῶμα Στρατιωτικὸν τὸν Βασιλέα τῶν δύο Σικελιῶν, καὶ κατέστη Ἀντιβασιλεὺς.

ε) Ἐβασίλευσεν οὗτος εἰς τὴν Χαμπεσίαν.

ς) Διατελέσαντα Ἐπουργὸν τοῦ Βασιλέως τῆς Πρωσσίας.

η) Ἐκ τῶν τριῶν τούτων ἀδελφῶν ὁ ἕνας διέπρεψε Καθηγητὴς τῆς Χημείας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Παταβίου.

θ) Καὶ οὗτος διέπρεψε Καθηγητὴς τῆς Ἰατρικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Παταβίου.

ι) Στρατηγὸν εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

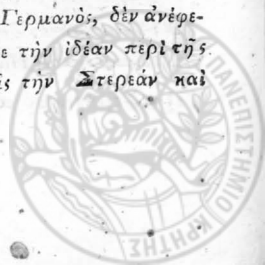
Μηνιάτην (α), τὸν Δαμοδὸν (β), (Κεφαλῆνας) τὸν Εὐχέμιον, τὸν Θεοτόκην (ἐκ Κερκύρας) καὶ τὴν ἄλλους, ἔχῃ ἤττω ὕψωσαν καὶ τελευτήσαν τὴν τιμὴν τοῦ Ἑλληνικῆ δόξματος, διὰ τοῦ Ἰωάννου Καποδίστρια. Συζητιῶται κατὰ διαφόρους Μάχας, εἶδομεν εἰς αὐτοὺς τὸν μεράθυμον ἄνδρα, τὸν ἀρίστημον στρατιώτην καὶ τὸν μισοτύραννον πατριώτην· εἶδομεν εἰς αὐτοὺς τὸν χαρακτῆρα τῆς πίστεως καὶ τῆς σταθερότητος, καὶ τὴν ἐπαινετὴν ὑπεροφίαν εἰς τὰς καταρχήσεις καὶ τὰς ἄλλας ἀτίμους ἰδιωφελείας.

Ὁ Συγγραφεὺς ἀποδίδει δικαιοσύνην εἰς τὸν Π. Μαυρομάχην, ὡς προκαλέσαντα πρῶτον τὸν σχηματισμὸν μᾶς κεντρικῆς Διοικήσεως, ἔργον, τὸ ὅποτον ἐθεώρησαν ὡς πρωτίστης ἀνάγκης ἴδιον, ἅμα φθάσαντες εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὁ Ὑψηλάντης καὶ ὁ Μαυροκορδάτος (γ). Ὁ Πόλεμος εἶχεν ἤδη τὴν μεγαλήτεραν ἀνάγκην τοῦ ὕλικῆ, καὶ μόνη ἡ συγκέντρωσις τῶν θελήσεων ἐδύνατο νὰ φέρῃ

α) Τοῦ ὁποίου οἱ Λόγοι δεικνύουσι τὴν μεγαλοφύιαν καὶ τὸν ὑπὲρ Πατρίδος ζῆλόν του. Ἐξάριτος ὄλων εἶναι ὁ Περὶ Ἀγάπης, τὸν ὅποιον ἐξεφώνησεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀποβλέπων μὲ τρόπον ἔντεχρον, νὰ ἐμπνεύσῃ τὸν ἔρωτα τῆς Πατρίδος κατὰ τοῦ τυραννίας, ὡς ἔπραξεν ἰσχυρῶς ὁ ῥήτωρ καὶ πατριώτης Οἰκονόμος εἰς τοὺς Κυδωνίαις διὰ τοῦ Β' Κυδωνιακοῦ Λόγου του, καὶ εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς. (Ἴδε Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. σελ. 311) ὡς ἔπραξε καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Κόμης Γ. Καποδίστριας συντάξας τὸ ὑπὸ Ε. Φ. Δοκίμιον περὶ Πατριωτισμοῦ ἐπὶ τῆς τότε συστάσεως τῆς Ἰονίου Πολιτείας.

β) Ζῆτει Δοκίμ. περὶ τῆς Φιλικ. Ἐταιρ. σελ. 61.

γ) Διὰ νὰ μὴ δειχθῇ αὐτεπαίνετος, ὁ Γερμανὸς, δὲν ἀνέφερεν, ὅτι πρῶτος, ὡς θέλομεν εἰπεῖ, συνέλαβε τὴν ἰδίαν περὶ τῆς συστάσεως τῶν Κεντρικῶν Διοικήσεων εἰς τὴν Στερεάν καὶ τῆς Ἑθνικῆς Διοικήσεως.

τὴν συστηματικὴν διεύθυνσιν τούτου, καθ' ὅσον συνεχῶς ἢ συμφύως, μὲ περιστάσεις παρομοίας ἀνωμαλίας. Ἐξω τούτων ἡ μόρφωσις ἐνός ὁποιοῦδήποτε συστήματος Πολιτικοῦ, παρὰ τὴν ἐμφύχασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμελλε πολὺ πλεόν νὰ παραλύσῃ ἐξωτερικῶν τιμῶν τὰς συκοφαντίας περὶ τοῦ ληστρικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Πολέμου. Ἐπησχολημένος εἰς τὰ στρατιωτικά ὁ Γερμανὸς δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκ προχείρου γενομένην σύστασιν τῆς πρώτης ἐν ταῖς Κάλτετσιαῖς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας. Ἀλλὰ τὰ συμβάντα τῶν Βερβαίνων μεταξὺ Ἑψηλάντου καὶ τῆς Γερουσίας ταύτης τὸν ἐλύπησαν τόσον, ὥστε ἀνέλαβεν ἔπειτα μόνος τὸ βάρος τοῦ νὰ συμβιβάσῃ τὰς μεταξὺ τῶν εἰρημένων διαφορὰς περὶ τοῦ νέου Ὄργανισμοῦ τῆς Πελοποννήσου.

Τῆς οἰκογενείας του ἡ λαμπρότης, τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀλεξάνδρου ἡ Ἀρχηρία, ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τοῦ Λαοῦ, ὁ πρᾶτος χαρακτῆρ, ἡ συνένωσις του μὲ τὸ Στρατιωτικὸν καὶ ἐλπίδες ἀρχαῖαι, ἀλλὰ νιάξισαι ἔτι ὡς πρὸς τὴν Ῥωσσίαν, ἀπεκαθίσαν τὸν Ἑψηλάντην ἀναγκαῖον, μὲ ὅσας οἱ Πολιτικοὶ Πελοποννήσιοι εἶχον λάβει αἰτίας δυσαρσεκειῶν ἐκ τῆς ταραχῆς τῶν Βερβαίνων, καὶ μεγάλων ὑποψιῶν ἀπὸ τὴν ἀπαίτησιν τῆς Πληρεξουσίου Ἀρχιστρατηγίας. Ὁ Γερμανὸς ἦτο τὸ πρόσωπον, πρὸς τὸ ὁποῖον ἐπετεῖνοντο καὶ οἱ Ἑψηλάντης καὶ οἱ ἐναντίοι του Γερουσιασταί, ἐξηγούμενοι τὰ δίκαιά των, καὶ ζητοῦντες τὴν συνδρομὴν του (α). Ὁ Γερμανὸς ἐπανῆλθεν εἰς Τρίκορφα παρὰ τῆς Ἑψηλάντη, πληρεξούσιος τῆς Ἀχαΐας, καὶ Ἠλιδος, διὰ νὰ προσέχῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Στρατιωτικοῦ. Ὅπωςδήποτε καὶ ἂν ἐσυλλογίζετο, φανερὸν εἶναι, ὅτι μήτε τοῦ Ἑψη-

(α) Ἴδε σελ. 52.

λάντου τὴν ἀπαιτήσιν ἤθελε νὰ θωπεύσῃ, μήτε τῶν Πολιτικῶν τὰς ὑποφίας νὰ καταφρονήσῃ. Καὶ τὸν Ὑψηλάντην, ὡς ἀναγκαῖον, ἐπεθύμει σύντροφον τοῦ Ἄρῳνος μὲ ἓνα ἀνάλογον βαθμὸν Στρατιωτικῆς ἰσχύος, καὶ τῶν Πελοποννησίων ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ᾤφείλοντο αἱ πρώται τοῦ Ἡολέμου ἀρχαί, δὲν ἔκρινε δικαίαν τὴν ἐξασθένησιν, διδομένης εἰς τὸ Στρατιωτικὸν τῆς ὑπεροχῆς ὅλης. Εἰς ἓνα λόγον ἐζητεῖ νὰ καταστήσῃ διὰ τοῦ Ὑψηλάντου τὴν μετὰξὺ τῶν Πολιτικῶν καὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἰσορροπίαν.

Γενομένης λοιπὸν τῆς εἰς Ζαράκοβαν Συνελεύσεως τῶν Πελοποννησίων, παρουσιάζεται εἰς τὸ Στρατόπεδον τῶν Τρικώρφων, καὶ Ἰκέτης τρόπον τινα τῆς Πατρίδος γινόμενος, διὰ τὸ ἐγγυμονοῦν ὀλέθριον σχίσμα, μεσολαβεῖ πρὸς τὸν Ὑψηλάντην, ἐξαιτούμενος τὸ νὰ ὑπογράψῃ οὗτος τὸν Ὅργανισμὸν τῆς Τοπικῆς Διοικήσεως, ὁποῖον εἶδεν ἀρμόδιον ἢ ὀφθεῖσα Συνέλευσις. Ἔδωσε λόγους, ὑπεσχέθη, παρεκάλεσε, καὶ, (καθ' ὅσον εἴμεθα βέβαιοι ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἰδίου Ὑψηλάντου) Ἀρχιερεὺς σεβασμῖος κατεδέχθη νὰ κύψῃ ζητῶν νὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρα τούτου, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἐκ τῆς ἀρνήσεως τῆς ὑπογραφῆς του διαίρεσιν. Ἀλλ' ὁ Ὑψηλάντης, ἀν καὶ πεπεσμένος ἔλαβεν εἰς χεῖράς του τὸν κάλαμον, ἐμποδίζεται εἰς τὴν στιγμὴν παρὰ τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν σκηνὴν του Πολεμικῶν, καὶ, δειλῆτος μᾶλλον ἢ προσλεπτικός, ἀρνέϊται τὴν ὑπογραφὴν του εἰς τὰ περὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἄρθρα, ἀπαιτῶν τὴν πληρεξούσιον Ἀρχιστρατηγίαν (α). Τότε ὁ Γερμανὸς, φέρον εἰς τὴν καρδίαν του τὴν βαθεῖαν λύπην περὶ τῶν μελλόντων δυστυχημάτων, ἀναχωρεῖ, καὶ στενάξων προλέγει,

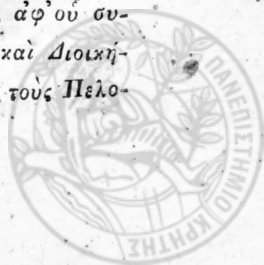
α) Ἴδε σελ. 66.

ὡς ἄλλος Σπαρτιάτης: «Ὀίων κακῶν ἄρχεται ἡ ἡμέρα
«αὕτη!»

Καὶ τρόφι! ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς χρονολογεῖται τὸ
μέγα τῆς Πολιτικῆς καὶ Στρατιωτικῆς σχίσμα, τὸ ὁποῖον,
ὡς ἀπὸ κέντρου, διεδόθη καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ δια-
τηρεῖται εἰσέτι μετὰ δέκαεξάετιαν. Ὁ Μανροκορδάτος καὶ
οἱ συρθητοὶ του Νέγρης καὶ λοιποὶ ἀπὸ τῶν ἰδιῶν ὠφε-
λήθησαν περιστάσει τοῦ νὰ ἐρωθῶσι μὲ τοὺς Πολιτικούς
τῆς Πελοποννήσου καὶ τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Ἰδρας, καὶ νὰ
σπεύρωσι τὴν διχόνοιαν καὶ μέχρις αὐτῆς τῆς χωρικῆς τῆς κα-
λύβης. Τὸ σχίσμα τοῦτο ἔδωσε τὴν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀ-
δυσώπητον καταδρομὴν τοῦ Ἰψηλάντου, ἐξωγόνησε τὴς
ὀργανισθέντας ἐμφυλίους πολέμους, ἐγένησε παραφυάδας
νέων διαιρέσεων, ἐξητέλισε τὴν Ἑλλάδα ἐνώπιον τῶν ἐ-
ξωτερικῶν θηλήσεων, ἔδωσε χώραν εἰς τὰς ἐχθρिकास προ-
όδους, ἔθρεψε τὴν ξένην ῥαδιουργίαν τῶν 1830, καὶ ἐξέ-
μεσε τὴν συνδρομὴν τῶν καταχθονίων πολιτικῶν μέτρων
τῶν 1833. Ὁ Ἰεράρχης Γερμανὸς ἐθρήνησεν ἔκτοτε τὴν
Ἑλλάδα, καὶ οἰονεὶ ἐμπνευσμένος προεῖδε τὰ οἰκτρότατα
δαιμόνια, τῶν ὁποίων ἐπέπρωτο νὰ δοκιμάσῃ μέρος κατὰ τὰ
1825.

Ὁ Γερμανὸς ἦτον ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον τῆς Ἑλλάδος
ἀπάσης, ἢ τῆς Πελοποννήσου. Θεωρῶν τὸ πνεῦμα τῆς Ἰ-
ψηλάντου καὶ τὴν ἀντενεργεῖαν τῶν πολιτικῶν Πελοπον-
νησίων, ἀπηλπίσθη τοῦ νὰ ἰδῆ κατορθωτὴν εἰς τὴν Πε-
λοπόννησον τὴν ὑπαρξίν Κεντρικοῦ Συστήματος, τὸ ὁποῖον
ἐμελλε νὰ ὀργανίσῃ τὴν συγκάλεισιν Συνελεύσεως Γενι-
κῆς ὅλων τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν οὐσα-
σιν Ἐθνικῆς Διακίσεως. Ἐντέϋθεν πρῶτος συνέλαβε τὴν
ιδέαν τοῦ νὰ σχηματισθῆ Διακίσις Ἐθνικὴ, ἀφ' οὗ συ-
στηθῶσι πρότερον εἰς τὴν Στερεάν αἱ Κεντρικαὶ Διακί-
σεις, καὶ τὴν ιδέαν του αὐτὴν διεκοίτωσεν εἰς τοὺς Πελο-

ποννησίους καὶ τοὺς Ῥουμελιώτας, οἱ ὅποιοι τὴν ἀπεθ'ε-
 χθησαν ὡς ἀρίστη, καὶ τὴν ἐνήργησαν διὰ τοῦ Μανροκορ-
 δάτου καὶ Νέγρη, σκοπὸς τῶν ὁποίων ἦτο νὰ λάβωσι μετα-
 χὴν, καὶ νὰ κάμωσιν ἐποχὴν εἰς τὰ πράγματα. Τὴν ἰδέ-
 αν του αὐτὴν ἐατεφάνωσεν ἀρίστη ἐπιτυχία· διότι μετὰ
 τὴν σύστασιν τῶν Κεντρικῶν Διοικήσεων, δηλονότι τοῦ Ἀ-
 ρεῖς Πάγρ τῆς Ἀνατολικῆς, καὶ τῆς Γερουσίας τῆς Δυτι-
 κῆς Ἑλλάδος, οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Στρεῖαῖς πρῶτοι εἰ-
 σῆλθον εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἐπροκάλεσαν ὀγλίγω-
 ρον τὴν Α' Συνέλευσιν τῆς Ἐπιδαύρου, καθ' ἣν ἐποχὴν
 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἤρχησαν συναθροίζόμενοι εἰς τὸ
 Ἄργος.

Ὁ Γερμανὸς δὲν ἀπεχωρίσθη πώποτε ἀπὸ τὴν πολιτι-
 κὴν γραμμὴν, τὴν ὁποίαν ἐχάραξεν ἀπαξ· Ὁ Ἄργων
 τὸν ἤνωσε στενωτέρα μὲ τὰς Πολιτικὰς, καθ' ὅσον ἐθεώρει
 τὰ αἰσθηματὰ των χρήσιμα πρὸς τὴν Πατρίδα· Ἐπ' οὐ-
 δεμιᾶ ὅμως περιστάσει ἐδείχθη σύμφωνος εἰς τὰ μέτρα
 τῶν ἰδίων, ὅσα ἔκρινεν ἐπιζήμια πρὸς τὸν Πόλεμον. Διὰ
 τοῦτο, μετριώτατος εἰς τὰ πολιτικὰ του πάθη, δὲν προ-
 σεφέρετο πρὸς τὸν Ὑψηλάντην, τὸν Κωλοκοτρώνην καὶ
 τοὺς ἄλλους τῆς ἀντικειμένης στάσεως, καθ' ὃν οἱ ἄλλοι
 ἐπολιτεύοντο ἀπότομον καὶ ἀμοιβαίως ἐπὶ βέβηλον τρόπον.
 Ἐγνώριζε καὶ τούτων τοὺς πλαγίους σκοποὺς, καὶ τῶν
 ἄλλων τὴν ἀνοικονόμητον ἀγρωχίαν· οὐδὲ ἐκρούπτετο ὁμο-
 λογῶν τὴν μεγαλητέραν δυσυχίαν τῶν πραγμάτων εἰς τὴν
 περίπτωσιν, καθ' ἣν ἤθελε κλίνει ἀποκλειστικῶς τῆς ὑ-
 περοχῆς ἢ πλάστιγξ εἰς μίαν τῶν διαφερομένων Στάσεων.

Ὡς τοῦτο συνέσκέπτετο εἰς Ἄργος (1821) μετὰ τοῦ
 Ὑψηλάντου, ἀν καὶ συνηνωμένου μετὰ τῶν Πολεμικῶν,
 περὶ τοῦ ἀρμοδιωτέρου ὄργανισμοῦ τῆς Πελοποννησιακῆς
 Γερουσίας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως· καὶ εἰς τὴν συ-
 ῆτησιν περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς τῶν Χαρσιμίων τοῦ

Χουρσήτ Πασᾶ ἀνεψήφησεν, ὡς πολίτης τίμιος, μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου ἐναντίον τῶν φίλων τε (α). Διὰ τὰς γνώσεις, τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν μεγάλην ὑπόληψίν του συνεργασθεὶς εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀ' Ἐθνοσυνέλευσιν, προσεκλήθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν τῆς Ἀ. Περιόδου, ἀλλὰ δὲν συνεμερίσθη διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐξηγημένα κατὰ τῆ Ὑψηλάντου πάθη ἐκείνων, ὅσοι δὲν εἶχον νὰ πρεσβεύσωσι τι ἱερόν ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν σκοπῶν των.

Τὰ Ὀθωμανικὰ Στρατεύματα τῶν Ἰωαννίνων, ἐξουτώτα τὸν Ἀλῆ Πασᾶν, ἐπαπείλουν τὴν γενικὴν ἐπίδρομήν των κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης, καὶ ἡ Στερεὰ, πρώτη ὑποκείμενη εἰς τὰς ὀρμάς των, ἐπικαλεῖται οἱ ἀλλεπαλλήλων Πρεσβείων τὴν βοήθειαν τῶν Πελοποννησίων, δυναμένων ἤδη μετὰ τὴν ἐξ ἐφόδου ἄλωσιν τῆς Τριπολιτζᾶς καὶ τὴν πτώσιν τῆς Ἀχροκορίνθου. Συστηθείσης τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως, ἀποφασίζεται ἡ βοήθεια, καὶ ὁ Ὑψηλάντης, Πρόεδρος ἤδη τῆς Βουλῆς, προσκαλεῖται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν μέρος προσφωρισμένης ἐκστρατείας. Ἀλλὰ τὸ ἀναφερόμενον παρὰ τοῦ Συγγραφέως Ἐκτελεστικὸν Σῶμα (β), δηλονότι ὁ Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος αὐτοῦ, καὶ οἱ συναδελφοὶ του Κανακάρης, Δελιγιάννης καὶ Νέργης, ἀντιτείνουσι πτοούμενοι τὴν νεὰν εἰς τὰ Στρατιωτικὰ μετοχήν του, μολονότι αὐτὸς θέσας αὐτόματος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς ἀρτισυστάτης Διοικήσεως, τὸ ὅποῖον ἐσχημάτισε καὶ ἐδιοίκει μέχρι τοῦδε Τακτικὸν Σῶμα, ἐβεβαίωσεν, ὅτι εἶναι μακρὰν τοῦ ν' ἀπαιτῆ στρατιωτικὴν ὑπεροχὴν, ὑπαρχούσης μιᾶς συστηματικῆς τάξεως πραγμάτων. Τάχα ἀδιάφορον ἦτον εἰς αὐτούς, ἂν αἱ ἐκ-

(α) Σελ. 99.

(β) Ἴδε Σελ. 86.

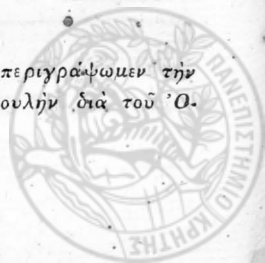

τεθειμέναι Ἐπαρχίαι τῆς Στερεᾶς κατεστρέφοντο ἀσρα-
πηδόν, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ ὕψωνον τυχόν τὰς σημαίας των
καὶ ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ; Ἐτάχα τὰ δυστυχήματα αὐτὰ ἐ-
κρίνοντο προτιμώτερα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀνειροπέδουλον ἔτοι-
νέαν εἰς τὰ στρατιωτικὰ ὑπεροχὴν τοῦ Ἰψηλάντου; Ἡθέ-
λαμεν διαστάξει, εἰάν δὲν ἐβλέπομεν, ὅτι ἤνοιξαν τὰς Θερ-
μοπύλας καὶ ἄφησαν ἀπρόσβλητον ὄχι πλέον τὴν μέχρῃ
τοῦ Ἰσθμοῦ, ἀλλὰ μέχρῃ τῆς Ναυπλίας, ἐπιδρομὴν τοῦ
Μαχμουτ Πασᾶ τῆς Αἰτίας, αἱ ῥαδιουργηθεῖσαι ἀποτυ-
χίαι τῆς ἐκστρατείας, ἡ διηνεκῆς ἀντίπραξις τοῦ Ἐκτε-
λεστικοῦ καὶ τῶν ὀργάνων τούτου, τῶν Ἀρειοπαριτῶν τῆς
Λιθάδος, τὸ ἀπρόξιμον τοῦ Ὀδυσσεῶς Ἀνδρούτσου εἰς τὸ
ἔρκλημα, ἡ ἀνάκλησις τοῦ Ἰψηλάντου εἰς τὴν Προε-
δρείαν, τὰ μέτρα κατὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ, καὶ αἱ εἰς Ἀρ-
γος ἔριδες περὶ τῆς βαπτίσεως, ἢ μὴ, τῶν Τούρκων, καὶ
ἄλλα τοιαῦτα.

Παρόντες εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Κορίνθου, 1822, ἐβλέ-
πομεν τὸν Μητροπολίτην Γερμανὸν ἐνεργοῦντα ἀφ' ἐνὸς
τὴν ἔνστασιν τῆς Βουλῆς εἰς τὴν παράλογον θέλησιν τοῦ
Ἐκτελεστικοῦ, καὶ προτρέποντα ἀφ' ἑτέρου τὸν Ἰψηλάν-
την εἰς τὴν ὀργίλωρον ἐκστρατείαν του διὰ τὸν προσεχῆ
ἐπαπειλούμενον καταποντισμὸν τῆς Στερεᾶς. Ἐπερίσχυ-
σε κατὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ ὑπεσχέθη πρὸς τὸν Ἰψη-
λάντην ἐκστρατεύοντα (α) τὴν δυνατὴν συνδρομὴν του.
Ἐπρόσχόμενος δὲ ταύτην, δὲν ἤλπιζε, φαίνεται, νὰ ἴδῃ ὄ-
χι πλέον ἀπλὴν αὐτενεργεῖαν, ἀλλὰ καὶ τὴν μέχρῃ τῆς
ζωῆς τοῦ Ἰψηλάντου ἐπιβουλὴν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ (β).

α) Τῇ 22 Φεβρουαρίου, 1822.

β) Δὲν εἶναι ἤδη τοῦ προκειμένου νὰ περιγράψωμεν τὴν
κατὰ τοῦ Ἰψηλάντου ἐνεργηθεῖσαν ἐπιβουλὴν διὰ τοῦ Ὁ.

Τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν φρόνησιν τούτου τοῦ Ἀνδρὸς βεβαιούσῃ ἐκ προσθήκης τὰ ἀναφερόμενα (α) περὶ τῶν εἰς Ἄρτος διαφοριῶν μεταξὺ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ. Τὸ Ἐκτελεστικόν, ἀτίθασσον εἰς τὰς ὁρμάς του, κατέστη τότε ἀντίπαλον τῆς Βουλῆς, καὶ γενικεῖον εἰς ἑαυτὸ τὸ προνόμιον τῶν Ἐκτάκτων Μέτρων, ἐνήργει περὶ ὅλων ἀπ' εὐθείας χωρὶς τῆς παρὰ τοῦ Ὄργανικοῦ Νόμου ἀπαιτουμένης προειδοποιήσεως τῆς Βουλῆς. Ἡ τοιαύτη διαίρεσις δὲν ἤθελεν ἴσως εἶναι τόσον λυπηρὰ, εἰάν αἱ πράξεις τοῦ Ἐκτελεστικοῦ συνεφώνουν μὲ τὸ πνεῦμα ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ παραταχθῇ κατὰ τῶν νέων κινδύνων τῆς Πατρίδος. Εἰς μάτην ἤδη ἀγωνιστὴ καὶ ὁ Ἰερόδωτος Γερμανὸς, καὶ ὁ Ὑψηλάντης καὶ οἱ φίλοι των νὰ προλάβωσι τὴν ὀλεθρίαν ῥῆξιν μεταξὺ Διοικήσεως καὶ Ὀδυσσεώς, μεταξὺ Διοικήσεως καὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ ἐν γένει. Τὸ Ἐκτελεστικόν προκηρύττει (β) τὴν κεφαλικὴν ποιηὴν τοῦ Ὀδυσσεώς ὡς κακεργάτου καὶ κακοήθους, ἐπ' ἀμοιβῇ 5,000 Γροσίων, καὶ παραδέχεται ἐνεργῶν ἀκολούθως τὴν στρατιωτικὴν ὑπεροχὴν τῶν Πολιτικῶν. Ἀμφιβολία δὲν εἶναι, ὅτι οἰστροληταῖτο ἀπὸ ἐκδικήσεως τόσον ἀτόπου, τόσον ἀφανιστικὰς, ὅσον ἰσχυρὰ ὑπέροπε δύναμις Ὀθωμανικῇ, διασῆσα τελευταῖον ἀπροφυλάκτους τὰς Θερμοπύλας, καὶ προχωρήσασα εἰς τὴν Βοιωτίαν, διευθύνετο ἐπὶ τὰ Μεγάλα Στενά τῆς Μεγαρικῆς καὶ τῆ Ἰοθμῆ.

δυσσεώς, καὶ τὴν κατὰ τοῦ Ὀδυσσεώς, συμφιλωθέντος μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου, διὰ τῶν Ἀρειοπαγιδῶν. Παρατηροῦμεν δὲ μόνον, ὅτι ὁ ἐν αἰσχρῇ τῇ λήξει γινόμενος πρὸ ὀλίγου Ἀλῆ Πασᾶς ἀφῆσε μαθητὰς καὶ μιμητὰς τῆς πολιτικῆς του ἀξιολόγους.

α) Σελ. 117

β) Τῆ 3 Ἰουνίου, 1822.

• Εἰς τὸν Ἱεράρχην Γερμανόν, θρηναῦντα, ὡς τὸν Δημόκριτον, τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῆς Πατρίδος, δὲν ἔμενεν ἄλλο πλέον, εἰ μὴ βεβαίμενος τὴν εἰς Κόρινθον εἰσβολὴν (α) τῆς ἐχθρικής Δυνάμεως, καὶ βλέπων διαλελυμένην στιγμηδὸν τὴν Διοίκησιν τοῦ Ἄργου, νὰ συσκεφθῇ μετὸν Ὑψηλάντη περὶ τοῦ κινδύνου, νὰ τρέξῃ εἰς τὴν Τριπολιτῶν, καὶ ἀναλαμβάνων ἐκ νέου τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰκέτου τῆς Πατρίδος, πνεύσης τὰ λοιπία, νὰ δυσωπήσῃ τὸν ἀδυσώπητον τοῦ Θ. Κωλοκοτρῶν διερεθισμόν κατὰ τῶν μέτρων τῆς Διοικήσεως, νὰ τὸν ἐνθουσιάσῃ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν (β), καὶ δι' αὐτοῦ, ἀπολαμβάνοντος τὴν πρώτην ἐπήρσιαν ἤδη, νὰ θέσῃ εἰς κίνησιν τὴν Πελοπόννησον ὅλην.

Εἰς τὸν Ἱεράρχην Γερμανόν, βλέποντα τὴν μεγάλην καὶ πεισματικὴν ἀκολουθοῦσαν διαίρεσιν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπληπισμένου τοῦ νὰ ἴδῃ βελτίωσιν τινα ἐσωτερικὴν, ἐνῶ ἡ καταστροφὴ τῶν Τούρκων εἶδε νέον θάρρος, νέαν εὐκαιρίαν, εἰς τὰς διενέξεις, δὲν ἔμενεν ἄλλο πλέον, εἰ μὴ νὰ τρέξῃ Ἰκέτης ἐπίσημος τῆς Πατρίδος τοῦ ἐνώπιον τῆς Εὐρώπης (γ).

Εἰς τὸν ἴδιον ἐπιστρέψαντα εἰς τὴν Πελοπόννησον, 1825, καὶ βλέποντα τὴν ἀνανέωσιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, δὲν ἔμενεν ἄλλο, εἰ μὴ ν' ἀποταθῇ πρὸς τὸν ἰσχύοντα τότε Π. Κουντουριώτην, Πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ προτιθέμενος τὴν δυστυχίαν τοῦ Λαοῦ ἐκ τῆς ἐνόπλης συγκρούσεως, πρὸς ὅποιονδήποτε μέρος ἤθελε κλίμει ἢ νίκη, νὰ ἐπικαλεσθῇ δι' αὐτοῦ τὴν προκατάληψιν τῆς. Ὁ Γερμανὸς δὲν ἠγνύει τῶν ἐμφυλίων πολέμων τοὺς κυρίως μοχ-

(α) Γενομένην τῇ 6 Ἰουλίου 1822.

(β) Ἴδε Σελ. 131.

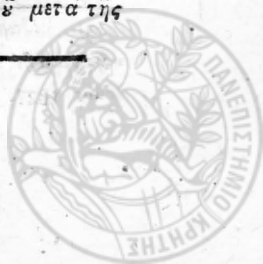
(γ) — Σελ. 144.

λους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐρχόμεθα νὰ ρίψωμεν μικρὰν ἔποψιν ἤδη.

Ἀνεφέραμεν (α) τὴν πολιτικὴν τῆς Δύσεως ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν πρώτην ἐποχὴν τοῦ Πολέμου ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1823 δὲν θέλομεν τὴν ἴδη τοιαύτην ἐν γένει. Ἡ ἀνέλπιστος ἐξολόθρευσις τοῦ Μαχαὲτ Πασᾶ τῆς Δράμας, αἱ ἔνδοξοι ναυμαχίαι τῆς Σάμου, τοῦ Κορινθιακοῦ καὶ Ἀργολικοῦ Κόλπου, αἱ δυστυχεῖς ἀποτυχίαι τῆ Ὀμῆρ Βουῶνῃ, εἰς τὸ Μεσολόγγιον, ἡ ἐπάρουδος τοῦ Μεχμέτ Ῥεσᾶτ Πασᾶ ἐκ τῆς Βοιωτίας καὶ τὸ ἀτελεσφόρητον τῶν μέχρι τῆδε διδομένων πλαγίων βοηθειῶν διὰ τὸ ἠθικόν καὶ τὴν φυσικὴν ἀκαταστασίαν τῶν Τούρκων, ἔδωσαν εἰς τὴν πολιτικὴν τῆς Ἀγγλίας νέαν κίνησιν. Ἡλλαξιν αὕτη σχέδιον, ἀλλὰ σχέδιον πλέον ἐπικίνδυνον ὡς ἀποτεινόμενον εἰς τὴν ἐκτροχῶσιν τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων τὸ δ' ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐμέλλε νὰ εὐκολύνῃ ἢ τὸν συνδυασμὸν τῆς Ἑλλάδος, συνενδίδης ἤδη, μετὰ τῆς γείτονος Ἑπτανήσου, ἢ, τούτου μὴ γενομένου, τὴν νέαν, ἀλλὰ τροπολογημένην, ὑποταγὴν ὑπὸ τοὺς Τούρκους, ἢ, καὶ τούτου ἀποτυχόντος, τὸν περιορισμὸν τῆς ἐντὸς τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ καὶ τῶν παρακειμένων Νήσων. Ὡς πρὸς τὴν πρώτην αἴρεσιν ἔχομεν εἰς ἀπόδειξιν τὴν ἡμεπίσημον Πράξιν τῶν 1825, διὰ τῆς ὁποίας παρακατέθετεν ἡ Ἑλλὰς τὴν ἰεράν παρακαταθήκην τῆς ἐλευθερίας, ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς πολιτικῆς ὑπάρξεώς της εἰς τὴν μοναδικὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἀγγλίας. ὡς πρὸς τὴν δευτέραν ἀναφέρομεν τὴν Πράξιν τῶν 1826, διὰ τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς παρέδωκεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὴν διαπραγματεύσιν, τῆ ὁποίου ἐπρότετε Συμβιβασμῶ μετὰ τῆς

(α) Ἴδε Σελ. λά, λβ'.

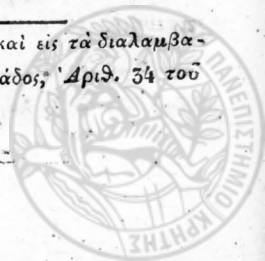

Ἐθωμανικῆς Πόρτας· ὡς πρὸς τὴν τρίτην, γνωστὸν εἶναι εἰς ὅλους τὸ Πρωτόκολλον τῆς 3 Φεβρουαρίου, 1829, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Πρίγκιψ τοῦ Σάξ Κουμβούργου Λεοπόλδος ἀναγορεύεται ἡγεμὼν τῆς Ἑλλάδος ὑποτελοῦς καὶ μικροτάτων ὀφείων (α).

Ἡ Αὐστρία δὲν ἠλλάξε ποτε ἔτε σκοπὸν, ἔτε τρόπον, παρὰ τὸν ὁποῖον ἀπεδέχθη ἅπασι· ἡ δὲ Γαλλία εἶδεν ἀργὰ τὰς ἰδιαιτέρας, τῆς πρώτης σκοπούς· τοὺς ἐπολέμησεν· ἀλλὰ πολεμοῦσα τούτους, 1825, ἔφερε τὴν Ἑλλάδα παρὰ τὸ χεῖλος τῆς ἐξουστρώσεώς της. Ἀξία λήθης δὲν ἠμπορεῖ νὰ ᾔηται ἢ διαθρούλλητος διαγωγή τοῦ οἰκτροῦ· Ὑπουργείου τοῦ Βιλλέλου.

Ἐκτοτε οἱ Κυβερνηταὶ τῶν κατὰ τὴν Μεσόγειον πλοίων της, ἀφίνουσιν εἰς κόρακας τὴν συνήθη ὠμότητά των, δεκνύονται κερκωπίζοντες φίλοι τῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων, καὶ δέχονται νὰ πλησιάσωσι διαφόρους ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Ἑλλήνων, διὰ νὰ τοὺς περιβάλλωσι τὸν κεντὸν τῆς πολιτικῆς των. Ἐκτοτε προφέρονται ἐκ τοῦ στόματος τῶν μησηγῶν τῆς πολιτικῆς της πλῆθος σπερμολογιῶν κατὰ τῆς Ῥωσσίας ἠρεμούσης καὶ μεμακρυσμένης, πλῆθος ἀναγγελλομένων βόθθειῶν ὡς ἐκ μέρους τῆς ναυτικῆς καὶ φιλελευθέρως Ἀγγλίας ρεπιτιαζούσης. Ἄν καὶ διάφοροι τῶν Ἑλλήνων, ἐννοοῦντες τὸν σκοπὸν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων σπερμολογιῶν, ἤρχισαν συνδεόμενοι, πληροφοροῦντες πρὸς τὸ Ἔθνος τὰ εὐνοϊκὰ τεῶς αἰσθήματα ὅλων τῶν Λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τὸν κίνδυνον τῶν ἐκ μονομερείας ἐλπίδων· ἂν καὶ τὸ ἰσχυρότερον μέρος τῶν Ὀπλων καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ἐπαρ-

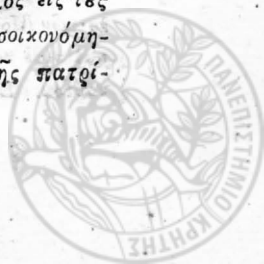
α) Παραπέμπομεν τὸν Ἀναγνώστην καὶ εἰς τὰ διαλαμβανόμενα τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος, Ἀριθ. 34 τοῦ ἔτους 1827.

χιῶν, ἀπλούστερον εἰς τὰ ἤθη, εἰλικρινέστερον εἰς τὰς κρίσεις του καὶ πιστὸν εἰς τὰς ἐλπίδας του, ἤνουν τὴν φωνήν του μὲ ἐκείνην τῶν πρώτων· μὲ ὅλον τοῦτο ὁ ἐπικείμενος μέγας κίνδυνος, ἡ ὕλη τοῦ σχίσματος τῶν Τρικώρων, ἡ διατρέχουσα ἀπὸ Ἐπαρχίαν εἰς Ἐπαρχίαν ἀπάτη, ἡ ἀποτυχία τῶν ἀπεσταλμένων εἰς τὴν Βερώνην Ἰκετῶν καὶ ἡ ἀμφίβολος ἀποβαίνουσα ἑῷξίς Ῥωσσικοῦ πολέμου, ἔδωσαν χώραν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς Ἀγγλικῆς Στάσεως ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐτέθη ὁ Α. Μαυροκοφάτος, καὶ ἐστὶναι τῆς ἐκκηρύχθησαν ἡ Δυτικῆ Στερεᾶ, ἡ Ὑδρα καὶ ἡ Ἀχαΐα.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν μεγάλη μερὶς Ἑλλήνων, ἐκτείνουσα τὰς ἐλπίδας τῆς μικρότερα, παρ' ὅσον αἱ προκείμεναι πολεμικαὶ καὶ πολιτικαὶ καταστάσεις συνεχώρουν, ἀπεφάσισαν ν' ἀντιταχῶσι ὀπίστρομενοι ἐν τῷ μέσῳ νέων κινδύνων, ὁποῖων τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὰ συμβάντα τῶν 1824 καὶ 1825, καὶ συνέπεια ἐκεῖνα τοῦ 1831, 1832 καὶ 1833. Ἡ δειλία, ἡ ἡ συμμετοχῆ τῶν εἰς τὴν, περὶ ἧς ὁ λόγος, Στάσις ἦτον ὡς πρὸς τούτους προδοσία προφανῆς κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Προόχειρα εἶχον τὰ παραδείγματα τῆς Ἐπιαννήσου, τῆς Πάργας καὶ Μερίτης. Εἰς ἓνα λόγον τὸ παρὸν δὲν τοὺς ἐξέπληττε, ἐνῶ αἱ δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος ἀντεῖχον ὁπωσδήποτε πρὸς τὸν ἐχθρὸν· τὸ μέλλον τοὺς ἐπαρηγόρει, διότι τὰ πράγματα τῆς Πετροπούλεως ἐταλάντευον πάντοτε τὴν Πόρταν· πρὸ ὅλων δὲ τούτων τοὺς ἐμψύχωνεν ἡ θεαία ἐλπίς, ὅτι ἡ φιλανθρωπία τῶν ἰσχυρῶν Θεόνων δὲν θέλει ἀνεχθῆναι νὰ ἴδῃ τὴν Ἑλλάδα ἐκβλητὸν ἔρμαιον ταύτης, ἡ ἐκείνης, τῆς πολιτικῆς.

Τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος τούτου προηγῆτο ὁ Ὑψηλάντης, ὀλιγώτερον παρὰ τοὺς ἄλλους δύσκολος εἰς τὰς γενικὰς κινήσεις, καὶ ὁ Θ. Κωλοκοτρώης δυσσοκονόμητος μὲν εἰς τὰς ἀντιποιήσεις του, ἀλλὰ φίλος τῆς πατρί-

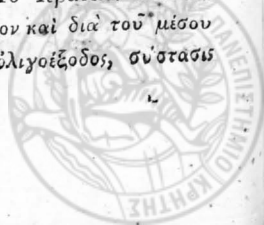

δος του καὶ τῆς Πελοποννήσου ὀλιχωρότερος· πρόμαχος, ὡς ἀπεδείχθη περιπλέων ἐπὶ τοῦ προσκυνήματος τῶν 1821. Ἡ Ἀγγλικὴ Στάσις, ἔχουσα πάντατε ὀλίγας τοὺς δογματικούς της, διέφερον ἰσχύεσα περιοδικῶς διὰ τῆς ἀμείσας ἐπιβροῆς καὶ τῆς διευθυσεως τῶν ἐντολέων της. Ἀλλ' ὁ Μαυροκορδάτος ἠγάπα νὰ ἐναγκαλίζηται ἐκ προσηθίης καὶ τοὺς ἀγύρτας τῆς Εὐρώπης, τοὺς ὀπείους διέσπειρε πάλιν εἰς αὐτὴν τὴν Εὐρώπην (α) κήρυκας τοῦ ὀνόματός του καὶ ἀργυρολόγους ὑπὸ διαφόρους τίτλους. Ἡ Ἐπτανήσος τὸν συνέδραμε χρηματικῶς, μᾶλλον πεπλανημένη, ἢ ἐπηρεασομένη. Ἡ Ἀγγλία, θαρσάλαιότερα ἤδη, τὸν ὑπεστήριξε διὰ τοῦ Ἀντιναύαρχου Ἀμιλτῶνος καὶ τῆ Ἀρμοστῆ τῶν Ἰονίων. Ἀπόστολοι δὲ πολλοί, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν Φιλελλήνων Ἐθελουτῶν, ἠγωνοῦν μὲ τὸν ἴδιον τὰς δυνάμεις καὶ τὰς γνώσεις των.

Εἰς τὴν Τριπολιτσάν, Καθέδραν τῆς τότε (1823) Διοικήσεως διαφιλονεικεῖται ἡ πρότασις περὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Δανείου. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐναντίου πνεύματος, θωροῦντες εἰς τοῦτο τὴν παρίωσιν τῆς Ἀγγλικῆς Στάσεως, ἐξησηθημένης διὰ τὴν πτώσιν τοῦ Μαυροκορδάτου ἐκ τῆς Προεδρίας, ἐναντιοῦνται διὰ τοῦ ἐντονωτέρου τρόπου (β). Διὰ

α) Ζήτην σελ. 123.

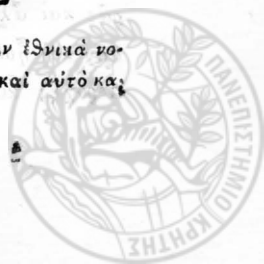
β) Ἡ πρόνοια τοῦ Ἐθνους εἶδε τὸ ὀλέθριον ἀποτέλεσμα τῶν ἐξωτερικῶν δανείων ἀπὸ τοῦ 1822, ὅτε εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Γερμανὸς Π. Πατρῶν, ὁ Ἀθανάσιος Κανακάρης καὶ τινες ἄλλοι ἐναντιώθησαν εἰς τὴν περὶ ἐξωτερικοῦ δανείου πρότασιν Ἰδε σελ. 105. Δὲν εἰσηκούσθησαν μὲ ὅλον τοῦτο ἐκ ταύτης τῆς περιστάσεως ἔλαβεν ὑπαρξιν τὸ μέτρον περὶ τῶν Ἐθνικῶν Ὁμολογιῶν καὶ περὶ τῆς συλλογῆς ἐνὸς ποσοῦ ἀργυρῶν σκευῶν ἐκ τῶν Μοναστηρίων καὶ Ἐκκλησιῶν. Τὸ Ἱερατεῖον ἀπέδειξε καὶ τότε τὸν ζῆλόν του, συνδραμόν ἐτοιμον καὶ διὰ τοῦ μίσου τούτου. Εἰς τὸ Ἄργος ἠνεργήθη καὶ ἡ ὀλιγοῖξοδος, σύστασις

να διαιρεθῶσιν οὗτοι, προσκαλεῖται ὁ Ἐφηλάντης, ἀλλ' ἀποφεύγει τὴν συμμετοχὴν τε εἰς τὰ πράγματα, ὑπάρχοντος τοῦ Μαυροκορδάτου. Ἡ Ἀγγλικὴ Στάσις ἐναποθέτει τὸ ὄλον τῶν ἐλπίδων της εἰς τὸ ὑλικόν μέσον τοῦ Δανείου, καὶ, διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, διεγείρει δυσαρρεσκείας κατὰ τοῦ Γ. Ὁρλάνδου, Προέδρου τῆς Βουλῆς, προκαλεῖται τὴν παραίτησιν τούτου, καὶ ἐπὶ τῆς ὀργανισθείσης ἀπουσίας τοῦ Ἐκτελεστικοῦ σπρώχνει μ' ἐπιτηδειότητα πολλὴν τὸν Μαυροκορδάτον εἰς τὸ βῆμα τῆς Προεδρείας. Τότε ἐξηγεῖται καθαρὰ ἡ ἀπάτη. Ὁ Κωλοκοτρώνης, Ἀντιπρόεδρος ἤδη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς Κορίνθου, προσβάλλει τὴν διαγωγὴν τῆς Βουλῆς, ἐπαπειλεῖ καὶ μνηύει τὸν νέον Πρόεδρόν της νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς Τριπολιτσᾶς ἐντὸς 24 ὥρων· φεύγει οὗτος νυκτὸς ἐκ τῆν Ἰδραν, καὶ φέρει τὰ περὶ Δανείων Ψηφίσματα, ἔτοιμα νὰ ἀνακαλεσθῶσι.

Δι' αὐτῆς τῶν Ψηφισμάτων τῆς ὑφαιρέσεως ἡ Ἀγγλικὴ Στάσις, καὶ εἰς τὴν νέκρωσίν της, ἀναλαμβάνει ζωὴν, ἀλλ' ἀδυνατεῖ καὶ νὰ παραλάβῃ τὸ Δάνειον, πρὶν ἢ λάβῃ εἰς χεῖρας της τὰς ἡνίας τῶν πραγμάτων. Ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ καθίσταται ἀσυμβίβαστος ἡ νέα διαίρεσις τῆς Διοικήσεως, ἐξιάπτεται παντοῦ ἡ φλόξ τῶν προτιμήσεων καὶ τῆς διχονοίας, καὶ διακρατεῖται ἡ Ἰδρα καὶ ἡ Δυτικὴ Ἑλλὰς ὡς φρόνητρον κατὰ τοῦ μεγαλητέρου μέρους τῆς Πελοποννήσου. Τὸ Ἐκτελεστικὸν Σῶμα, προεδρευόμενον παρὰ τοῦ Η. Μαυρομιχάλου, διαμαρτύρεται ἐκ τῆς Τριπολιτσᾶς, καὶ ἀδύνατον ν' ἀκυρώσῃ ἀπ' εὐθείας τὰ περὶ Δανείου Ψηφίσματα, προσπαθεῖ ν' ἀπαντήσῃ τὴν πραγματοποίησιν του

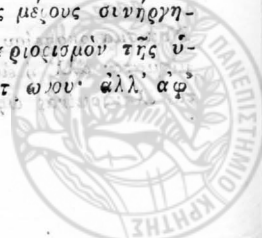
Νομισματοκοπείου ἐντὸς τῆς Μονῆς διὰ νὰ κοπῶσιν ἰδικὰ νομίσματα· ἀλλ' ἡ εἰσοδος τοῦ Δράμαλι ἐματαιώσῃ καὶ αὐτὸ καὶ τὰς ἐπιζομένας ὀφιλίας του, κατὰ δυστυχίαν.

δὲ Ἀπεσταλμένων· ἀλλ' ἡ Ἀγγλικὴ πολιτικὴ δὲν συγχωρεῖ τὴν ἐπέκεινα τοῦ Ἴονίου προχώρησιν τούτων. Οἱ φρόνιμοι τῶν πολιτῶν ἤρχισαν ἤδη στρέφοντες τὰ ὄμματά των πρὸς τὸν Κόμητα Καποδίστριαν, ἰδιωτεύοντα εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Ὁ Ὑψηλάντης, προσελθὼν εἰς τὸ Κρανίδιον, ἠγωνίσθη εἰς μάτην νὰ συμβιβάσῃ τὰ Μέρη. Ἡ πλειοψηφία τῆς Ἀγγλικούσης Βουλῆς κηρύττει ἔκπτωτον τὸ παρὰ τῆς Β' Ἐθνοσυνελεύσεως συσχηθὲν Ἐκτελεστικόν· τὸν Μαυρομιχάλην διαδέχεται ὁ Κουντουριώτης· ὁ πρῶτος ἐμφύλιος πόλεμος ἄρχεται εὐθύς, τὸ Ναύπλιον πολιορκεῖται πίπτου, καὶ ἐγκαθιδρύεται εἰς τοῦτο ἡ Ἀγγλικὴ Στάσις. Τοιοῦτοτρόπως πτηρίζεται εἰς τὴν Προεδρείαν ὁ Κουντουριώτης· ἡ Βουλὴ συμπληροῦται ἀπὸ τὰ πρόσωπα τοῦ ἰδίου πνεύματος· δίδεται ἄμεσον τέλος εἰς τὴν περὶ Δανείου διαπραγματεύσιν, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, μακροβόμος ἀπὸ τὴν Προεδρείαν τῆς Βουλῆς πρὸς ἀποφυγὴν σκανδάλου, ἐπανέρχεται εἰς τὴν πρώτην θέσιν τῆς Γενικοῦ Γραμματέως, γινόμενος ἡ σειρὴν τῆς πολιτικῆς διαγωγῆς τοῦ Κουντουριώτου.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις τοῦ Ἐσωτερικοῦ τῆς Ἑλλάδος παρεχώρησεν, ἡμποροῦμεν νὰ εἰπώμεν, εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς τὰς εὐκαιρίας τοῦ νὰ καταστρέψωσι τὴν Ἐύβοιαν, τὴν Κασσάνδραν, τὰ Τρίκκερα, τὰ Ψαρά, τὴν Κάσον καὶ Κρήτην· ἄφησεν εἰς τοὺς ἰδίους ἀνοικτὸν τὸ στάσιον ὑπὲρ τῶν Μεσσηνιακῶν Φρουρίων, τῶν Πατρῶν καὶ καθ' ὅλης τῆς Στερεᾶς. Ἀλλ' ὁ ἔσωτερικὸς θόρυβος ἐκρίνετο ψευδῆς χωρὶς τῆς ἐξουτώσεως τινῶν οἰκογενεῶν καὶ ἀτόμων. Ἡ ζῶη καὶ ἡ δύναμις τούτων ἦτον ἡ ἰδέα τῆς πτώσεως καὶ τοῦ θανάτου τῆς Ἀγγλικῆς Στασεως.

Οἱ ἠπατημένοι μέχρι τοῦδε Ζαΐμης, Λόιδος, Νοταρᾶς καὶ ἄλλοι βλέπουσι τοῦτο. Ἀφ' ἐνὸς μέους συνήργησαν καὶ ἦσαν εὐχάριστοι οὗτοι εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ τοῦ Κωλοσοφίου· ἀλλ' ἀφ'

ἑτέρου ἐγνώρισαν τὸ μυστήριον τῆς σκηπῆς, καὶ δὲν ἐπεθύμουν τὸν ἐξουθεισμόν τῆς Πελοποννήσου, καὶ τὸ Ἀγγλικὸν πνεῦμα διὰ τῶν ὀργάνων του διευθύνου τὴν τύχην τῆς. Στρέφουσι διὰ τοῦτο ἐνούμενοι μὲ τοὺς πρὸ ὀλίγου κεκηρυγμένους Ἀντάρτας, καὶ διὰ τῆς συνεισχύσεως τούτων τείνουσι νὰ ἰσορροπήσωσι τοὐλάχιστον τὴν δύναμιν τῆς Διοικήσεως, διὰ νὰ μὴν ἐπιχειρήσῃ νέον πόλεμον. Ἰσοῦ οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Μητροπολίτης Γερμανός, γενικώτερα σκεπτόμενος ἀπεχθάνετο ἐν γένει τὰς ἐμφυλίους διχοσασίας, (α) καὶ μὴ προδυσωπήσας τὸν Πρόεδρον τῆ τότε Ἐκτελεστικοῦ, ἀπεχώρησεν ἐκ τοῦ Ἄργους εἰς τὴν Κερκηνήν, ἀν καὶ φιλοπράγμων, διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ εἰς τὸ θέατρον τῆς ποιηθῆς ταύτης ἀμίλλης.

Οἱ μὲν Πελοποννήσιοι τοιοῦτον συνέδεσαν δεσμόν μεταξύτων· ἀλλ', ἅμα αἱ δόσεις τοῦ Δανείου ἤρχησαν φθάνουσαι εἰς Ναύπλιον, ἀναπέταται ἡ σημαία νέου ἐμφυλίου πολέμου, ὅπου ἡ Ἀγγλικὴ θέλησις ὑπὸ τὸ πρόσωπον διαφύρων καὶ τὸ μεγαλήτερον μέρος τῆς Πελοποννήσου παρίστανται νὰ παλαίσωσι. Ὁ πόλεμος οὗτος ἐκφύρηται πεισματωδέστερος, ὡς μέλλον νὰ ἀποφασίσῃ περὶ τῶν ὅλων. Πρὸς τὴν Δυτικὴν Στερεάν, τὸ χρυσίον τοῦ Δανείου χυνόμενον χωρὶς φειδῶ, ἔλκει καὶ τὴν Ἀνατολικὴν ἐναντίον τῆς Πελοποννήσου. Τῶν Στρατιωτικῶν Βαθμῶν ἡ ἀπειρία διεγείρει τοὺς Στρατιώτας κατὰ τῶν παλαιῶν Ἀρχηγῶν των. Ἡ ἀνάγκη καὶ τὸ τυφλὸν πείσμα δίδουσι χώραν εἰς τὰς λεηλασίας, τοὺς διωγμούς καὶ τὰς μορίας ἄλλας δεισιπραγίας. Ἡ σκληρότης ἐκτραυροῦται ἀτιμώρητος. Τὸ Ἀγγλίζον οὐσίτημα τοῦ Ναυπλίου δρᾷται τέλος πάντων τὴν νίκην· καὶ ἐντεῦθεν ὁ μὲν Κωλοκοτρῶ-

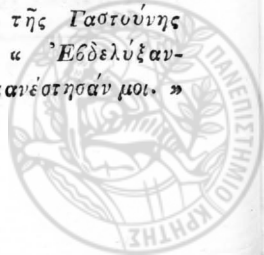
α) Ἴδε σελ. 151.

νης, *Α. Δελιγιάννης, Κ. Δελιγιάννης, Ι. Νοταράς, Γ. Σισίνης, Μ. Πέτροβας* και οί λοιποί φυλακίζονται εἰς Ἔδραν, ἕως οὗ Ἐκτακτον Δικαστήριον ἀποφασίσῃ τὴν τύχην τῆς ζωῆς των· ὁ δὲ *Α. Ζαήμης, Α. Λόνδος* καὶ *Νικῆτας*, δραπετεύει τῆς ὑπερισχυούσης Στάσεως, κατὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα πρῶτον εὐρίσκουσιν ἄσυλον εἰς τοῦ Ξενίου ἤδη Διός, τοῦ Ὀπλαρχηγοῦ Τζόγκα τὰ αἰσθήματα, ἀπὸ δὲ τὴν Ἐπτανήσον ἀποβάλλονται ἔπειτα ὡς ἀπαράδεκτοι.

Παρ' ἐκεῖνα τοῦ πρώτου ἐμφυλίου πολέμου τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δευτέρου ὑπῆρξαν οἰκτρότερα. Εἰς μὲν τὴν Πελοπόννησον εὐκόλυνθη ἡ ἀπόβασίς τοῦ Ἰμβραχῆμ Πασᾶ, εἰς δὲ τὴν Στερεάν ἡ ἐπιδρομὴ τοῦ Ῥεσὴτ Μεχμέτ Πασᾶ ἐναντίον τοῦ Μισολογγίου. Οἱ ἰσχυροὶ οὗτοι ἐχθροὶ τὴν μὲν Στερεάν εὗρον ἀπροφύλακτον διόλου, τὴν δὲ Πελοπόννησον κατεσπαραγμένην, ἐκλελυμένην ἠθικῶς, βεβυθισμένην εἰς τὴν ἀγανάκτησιν καὶ πνέουσιν ἐκδικήσεις.

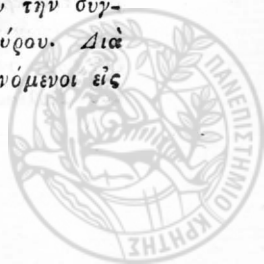
Ἐπὶ τῶν περιστάσεων τούτων ὁ Ὑψηλάντης, οὐδέτερος φαινόμενος καὶ ἀδύνατος, διέμευεν ἀνενόχλητος εἰς τὴν Τριπολιτσάν. Ἄλλ' ὁ Μητροπολίτης Γερμανός, ἂν καὶ ἐθρήνει μόνον μακρόθεν τὴν δυστυχίαν τῆς Πατρίδος, ἂν καὶ ἔφυγεν ἐκ τῆς Κερπηνῆς, διὰ τὰ μὴν ἰδῆ τὴν λεηλασίαν καὶ τὴν θηριώδη καταστροφὴν της, δὲν εὗρεν ἡσυχίαν οὐδὲ εἰς τὴν ἀπόκεντρον Μοῆν τῆς Χρυσοποδαριτίσσης, ὅπου ἐξωρίσθη ἐκούσιος τελευταῖον. Ἐκεῖ τὸν ἀπαντᾷ ἡ ἀδικία καὶ ἡ σκληρότης. Ὁ Γούρας ὠδηγημένος ἀπέστειλε νὰ τὸν συλλάβῃ· οἱ δὲ ὑπὲρ τῶν Νόμων ἀγωνιζόμενοι Στρατιῶται πρῶτον τὸν ἀπογυμνώνουσιν ἀρπάζοντες καὶ αὐτὸ τὸ ῥινόμακτρόν του, καὶ ἀκολουθῶν τὸν σύρουσι διὰ τοῦ Δροβολοβοῦ μέχρι τῆς Γαστούνης πεζὸν καὶ εἰς ὄραν βαρυτάτου χειμῶνος. « Ἐβδελύξαντό με οἱ εἰδότες με, καὶ, οὐς ἠγάπων, ἐπανέστησάν μοι. »

Ὁ ἦρωες τῆς Ἐταιρίας καὶ τῆς Ἐπαναστάσεως κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐπαπειλεῖται ἤδη καὶ νὰ βασανισθῇ ἀκόμη, διὰ τὰ ὁμολογήσῃ ὑλόκληρον τὴν κινητὴν περιουσίαν του, ἂν καὶ ἐστερήθη ὅλης. Χάρις εἰς τὰ αἰσθήματα τοῦ Παναγιώτου Λοιδωρῆ, ὅστις προασπίσθη τοῦ Ἀνδρὸς τὴν ἀθωότητα, καὶ ἀντὶ βασάνων ἐπεισεν ἐκύσωπῆσας τὸν αὐτοκατάκριτον ἤδη Γουβραν νὰ τῷ προσφέρει τὰ πρεσβεῖα, καὶ νὰ τὸν ἀφήσῃ ἀνενόχλητον εἰς τὴν Γαστούνην.

Τοιαῦτα ὑπάρχουσι πάντοτε τὰ ἀτοπήματα τῶν Ἐπαναστάσεων ἐκείνων, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἐφροεῦει ἀκριβεία ἠθικοῦ καὶ ἀρχῶν. Ἐξώλης καὶ προώλης ἅς κατασταθῇ διὰ τοὺς Ἀπογόνους ἡμῶν ἢ μνήμη τῶν δολοφονιῶν τοῦ Καραντζᾶ, τῶν Χασαπέων, τοῦ Κρεββατᾶ, τοῦ Ὀδυσσεῶς καὶ τοῦ μεγαλένοος, τοῦ ἐνδόξου Κυβερνήτου! Ἐξώλης καὶ προώλης ἅς κατασταθῇ διὰ τοὺς Ἀπογόνους ἡμῶν ἢ μνήμη τῶν παθημάτων τοῦ Γερμανοῦ, τῶν ἐμφυλίων πολέμων, τῆς ἀποκηρύξεως τοῦ Ὑψηλάντου ἀπὸ τῆς προστασίας τῶν Νόμων, τῶν Βαυδαλικῶν πράξεων τοῦ 1832, καὶ τῆς βεβηλωθείσης δικαιοσύνης τοῦ 1834! Ἡ Ἱστορία τῆς Πατρίδος ἅς σύρῃ ἐπ' αὐτῶν τὸν μάρτυρον τῆς λήθης πέπλον!

Ὁ Ἱεράρχης Γερμανὸς ἠκολούθησεν ἰδωτεύων μέχρι τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κορυφωθείσα προσβολὴ καὶ διαίρεσις τῆς Διοικήσεως, ἢ στέρησις τῆς χρυσοφόρου πηγῆς τοῦ Δανείου, αἱ πολεμικαὶ πρόοδοι τῶν Αἰγυπτίων, ὁ μέγιστος κίνδυνος τῆς Στερεᾶς καὶ αἱ μεσολαβήσασαι διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς μνημονευθείσης Πράξεως τῶν 1825 ῥαδιουργίαι, ἐζήτησαν ἀναγκαίαν τὴν συγκρότησιν τῆς Γ' Ἐθνοσυνελεύσεως τῆς Ἐπιδαύρου. Διὰ τὰ μὴ μακρυθῶμεν τοῦ προκειμένου, ἐπεκτεινόμενοι εἰς

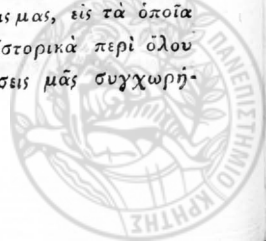

ὅλην ἰδίαν πολλῶν λόγων, ἀπορεύομεν τὴν σχετικὴν μετὰ τὰ προσημειωθέντα (α) ἔρευναν τοῦ πνεύματος ἐκείνης τῆς πολιτικῆς, ἣ ὅποια ἐπηρέασεν οὐσιωδῶς εἰς τὰς πράξεις αὐτῆς τῆς Συνελεύσεως. Ἄς ὁμολογήσωμεν δὲ, ὅτι καὶ οἱ πλέον ἐνθερμοὶ ζηλωταὶ ἔφθασαν ἤδη ν' ἀπαυδήσωσι τρόπον τινα, πολεμούμενοι πανταχόθεν καὶ ἀηλιπισμένοι ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ Μεσολογγίου, μολονότι ὁ χαρακτήρ τοῦ Ὑψηλάντου, διαμαρτυρηθέντος εἰς ταύτην τὴν περίστασιν κατὰ τῆς ἀποράσεως περὶ τοῦ Συμβιβασμοῦ, ὑπάρχει μοναδικὸς εἰς τὴν νέαν Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Μητροπολίτης Γερμανὸς συνειργάθη καὶ εἰς ταύτην τὴν Συνέλευσιν, ἥτις ἀναβαλοῦσα προσωρινῶς τὸν Ὄργανικὸν Νόμον τῆς Ἐπιδαύρου, ἀνέθεσε τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν εἰς Ἐπιτροπὴν ἐνδεκαμελῆ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Α. Ζαήμη, καὶ εἰς ἐκείνην τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἀνηγόρευσε Πρόεδρον τὸν Γερμανὸν, ἐπαξίως τῆς φρονήσεώς του καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης ὅλων τῶν συμπολιτῶν του.

Ἐπὶ τῆς Προεδρείας του ταύτης, τὴν ὅποιαν διεύθυνε μὲ πλήρη ὡς πρὸς τὰ δημόσια συμφέροντα πίστιν, ἀπεβίωσεν εἰς Ναύπλιον, 1827, ἀφήσας εἰς τὸ ἔθνος τὴν κληρονομίαν πολῦτιμον τὴν μνήμην τῶν θρησκευτικῶν ἀρειῶν, ἐκείνην τῶν ἐνδόξων ἔργων τῆς πατριωτικῆς διαγωγῆς του, καὶ τὰ παρόντα Ὑπομνήματά τε (β). Ἐγκαρτερή-

α) Σελ. μδ' - νγ'.

β) Εἶδομεν παρεισφύσαντα εἰς ταῦτα μερικὰ χρονολογικὰ, ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικὰ λάθη. Ἀφίνομεν ἤδη ἔλευσάν τὴν κρίσιν τῶν Ἀναγνωστῶν, καὶ ἐπιφυλαττέμεθα νὰ διακοινώσωμεν τὰς περὶ τούτων παρατηρήσεις μας, εἰς τὰ ὅποια ἐλπίζομεν νὰ ἐκδώσωμεν Ἐνθυμήματα Ἱστορικὰ περὶ ὅλου τοῦ Πολέμου, ἀμα αἱ ἰδιαίτεραι περιστάσεις μᾶς συγχωρή-

σας ὑπὲρ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος του ὀκταετίας ὀλόκληρον, εἶδεν, ὅτι θέλει ἐλλείψει ὡς πρὸς τὸν προορισμὸν του, εἰάν δὲν φιλοποιήσῃ καὶ γραφικῶς εἰς τὸ μέγα καὶ δύσκολον οἰκοδόμημα τοῦ Ἱστορικοῦ μέρους τῆς Ἑπαναστάσεως. Ἐθεῖξεν οὕτω καὶ ἡ νέα Ἑλλάς τοὺς Θεκυδίδας καὶ Ξενοφῶντας αὐτῆς ἀναλόγως τῆς πνευματικῆς καταστάσεώς της.

« Οἷος πέπνυσαι » εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἑλληνοσλαβῶν δὲ τὸν ἰδιάζοντα πατριωτισμὸν καὶ τοὺς μεγάλους ἀγῶνάς σου, ὧ ἀοίδιμε τῆς Ἀχαΐας Ἀρχιεπίσκοπε! Καὶ ζῶν εὐηργέτησας τὸ ἔθνος σου « ὀπλίσας ἐπ' ἐχθρούς χεῖρα » . . « δοξάσας βραχίονα » ἱερὸν, καὶ ἀποθανῶν τιμῆς τὴν γειναμένην σε εὐτυχῶς Ἑλλάδα. Καὶ ὡς Ἀρχων Κλήρου, καὶ ὡς Στρατιώτης Πατρίδος, καὶ ὡς Πληρεξούσιος εἰς Συνελεύσεις Ἐθνικάς, καὶ ὡς Βουλευτῆς, καὶ ὡς Ἰκέτης, καὶ ὡς Πρόεδρος τὴν εὐηργέτησας πολυειδῶς, καὶ τῶν εὐεργεσιῶν σου τούτων τὴν μνήμην διαιωνίζει τοῦ ἔθνους σου ἡ διάπυρος εὐγνωμοσύνη. « Τὸ κλέος σου οὐποτ' ὄλλυται! » Ἐφ' ὅσον μνημονεύεται ὁ μέγας τῆς Ἑλλάδος Ἀγὼν τοῦ 1821, ἐπὶ τοσοῦτον θέλει εἶσθαι ἡ δόξα σου λαμπρὰ καὶ ἡ μνήμη σου μακαρία! Ἐἰς τὸν ἱερατικὸν βίον σου ἀγνός, εἰς τὸν πολεμικὸν ἔνθερμος, καὶ εἰς τὸν πολιτικὸν δίκαιος διήνυσας τῆς ἱστορικῆς ζωῆς σου τὸ πολύμοχθον στάδιον, καὶ μετέστης ἐπαναπαυόμενος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ οὐρανίου Πατρὸς σου καὶ καταπέμπων ἐκεῖθεν τὰς ἐγκαρδίους εὐλογίας σου ἐπὶ τὴν φίλην σου Ἑλλάδα.

σσι.

Ὅτι δὲ ἀποβλέπει τὸ ποῖόν τῆς Συγγραφῆς ἐν γένει διαλαμβάνεται, εἰς τὴν ὁποίαν προετάξαμεν Εἰδοποίησιν τῆς 3 Αὐγούστου, διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὴν καλινφδίαν.

Ἐάν πρώται αἱ Πάτραι ὕψωσαν τῆς Ἑλευθερίας τὴν Σημαίαν εἰς τὴν Πελοπόννησον ἔάν πρώτος σὺ, « πειθόμενος τοῖς ῥήμασι τῆς Πατρίδος » ὑπῆρξας τὸ θερμογόνον τοῦ φιλοπολέμου πνεύματος τούτων, ἡ Πάτρις, καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Πόλις τῶν Πατρῶν ὀφείλει νὰ ἀνεγείρῃ εἰς τὴν ἰεράν κόριν σου Μνημεῖον Ἀθανασίας, τῆς ἀγάπης των μαρτύριον καὶ ἀντάξιον τοῦ πατριωτισμοῦ σου ἀνάθημα.

Ἐν Ἀθήναις, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ 1837.

I. ΦΙΛΗΜΩΝ.

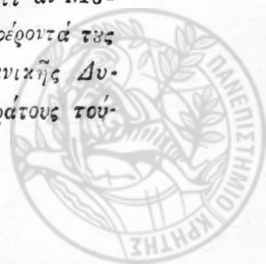

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

Τῆς κατὰ τοῦ Τυράννου τῶν Ἑλλήνων Ὀπλοφορίας, καὶ τινῶν Πολιτικῶν Συμβεβηκότων ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τὴν πρώτην τῆς Διοικήσεως Περίοδον.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἀφ' ἧς ὑπέκυψεν εἰς τὸν βάρβαρον καὶ σκληρότατον ζυγὸν τῆς Ὀθωμανικῆς τυραννίας, ὑστερήθη ὄχι μόνον τὴν ἐλευθερίαν του, ἀλλὰ καὶ πᾶν εἶδος μαθήσεως, καὶ κατήντησε νὰ μὴ γνωρίζῃ οὐδὲ τὴν πατρίοῦ του γλῶσσαν, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν πεπαιδευμένων, ὁποῦ κατὰ καιροὺς ἤκμασαν, τῶν ὁποίων τὰ Συγγράμματα μαρτυροῦσι τὴν εἰς τὰς μαθήσεις πρόδοόν τας. Καὶ ἦτον ἐνδεχόμενον νὰ ἐκλείψῃ οὗτος ἀπὸ τὸ Ἔθνος ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, εἰάν δὲν τὴν διέσωζεν ἡ Ἐκκλησία, πρὸς ἣν ὀφείλεται καὶ κατὰ τοῦτο εὐγνωμοσύνη.

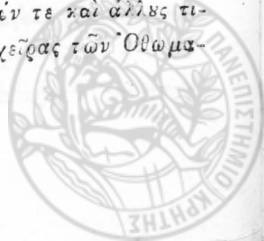
Πρὸς δὲ τὸν ἸΗ' Αἰῶνα ἄρχησαν οἱ Ἕλληνες νὰ ἀνακύπτωσι, καὶ νὰ ἀνακαλῶσι τὰς προγονικὰς Μούσας, ὥστε βαθμηδὸν ἐξηπλώθη εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ἡ παράδοσις τῶν ἐγκυκλίων Μαθημάτων, καὶ τὰ φῶτα τῆς μαθήσεως διεδόθησαν εἰς πολλοὺς, ὅτε οἱ Ἕλληνες, πεφωτισμένοι ὅπως οὖν, ἠσθάνθησαν βαρύτερον τὸν ζυγὸν, καὶ ἐνθουμούμενοι τὴν προπατορικὴν εὐγένειαν, ἐξέταζον θαθέως μὴ δυνάμενοι νὰ τὸν ἀποτεινάξωσι· διότι αἱ Μοναρχίαι τῆς Εὐρώπης, ὠφελούμεναι εἰς τὰ συμφέροντά τας ἐκ τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀμαθείας τῆς Ὀθωμανικῆς Δυναστείας, ὑπερασπίζοντο τὴν ὑπαρξίν τοῦ Κράτους τού-

του καὶ δὲν ἐσυγχώρουν τὰ ἐνοχληθῆ ἢ ἀκραιότης του.

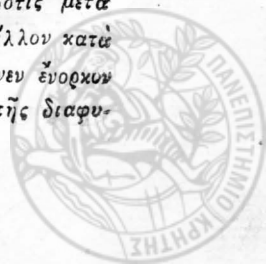
Ἡ Πελοπόννησος ἐπανέστη ἅπασ, ἐλπίζουσα εἰς τὴν ὑποσχομένην ὑπεράσπισιν τῆς Ῥωσσίας, ἣτις τότε ἐπολέμησε τὴν Ὀθωμανικὴν δύναμιν· ἀλλ', ἀφ' ἧ τὰ ἴδια συμφέροντα τῆς Ῥωσσίας ἐμορφώθησαν κατὰ τὸν σκοπόν της, καὶ εἰρήνευσε μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, οἱ Πελοποννήσιοι ἐγκαταλείφθησαν μὲ τὰς κενὰς καὶ ἀνυπάρχτους λέξεις τῆς ἀμνηστίας εἰς τὴν διακρίσιν τῶν Τυράντων τους, οἵτινες, ἀφ' ἧ ἐφόρμισαν καὶ αἰχμαλώτισαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, τοὺς λοιποὺς καθυπέβαλον εἰς ζυγὸν βαρύτερον τοῦ πρώτου, ἐκτὸς τινῶν κατὰ μέρος Καπιταναίων, οἵτινες μὲ ὀλιγίστους ἀνθρώπους περιφερόμενοι εἰς τὰ ὄρη ὡς λησταί, καὶ ἀκαταπαύστως σχεδὸν πολεμούμενοι καὶ πολεμοῦντες τοὺς Τούρκους, οὐδέποτε ὑπετάγησαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τους. Τοιοῦτοι Καπιταναῖοι περιεφέροντο καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Ἠπείρου, τῆς Ἀκαρνανίας, τῆς Βοιωτίας, τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, οἵτινες πολλάκις κατὰ καιρὸς ἔδειξαν ἀξίπαινον ἀνδρείαν ἐπαιτίον τῶν καταδικόντων αὐτοὺς Ὀθωμανῶν.

Μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ ἸΗ' Αἰῶνος ἀνεφάνη εἰς τολμηρὸς ἀνὴρ, Ῥήγας ὀνομαζόμενος, ἀπὸ τὸ Βελεστῖνον τῆς Θεσσαλίας, ὅστις ἐστοχάσθη νὰ ἐνσπείρῃ γενικῶς εἰς τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐπέτυχε νὰ ἐφελκύσῃ πολλοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς μὲθ' ἑαυτοῦ συμφώνους εἰς τὸ σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐσύνθεσε περὶ τῆς κατὰ τοῦ τυράννου ἐπαναστάσεως, καὶ περιφερόμενος εἰς τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ἐφαντάζετο νὰ κατορθώσῃ τὴν εἰς τοῦτο ὑπεράσπισιν μιᾶς Εὐρωπαϊκῆς Δυνάμεως. Ἀλλὰ τέλος πάντων ἀνακαλύψασα τὸ τοιοῦτον ἡ Αὐστροακτικὴ Διοίκησις, παρέδωκεν αὐτὴν τε καὶ ἄλλας τινὰς ὁπαδοὺς του εἰς τὰς τυραννικὰς χεῖρας τῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες τοὺς κατέσφαξαν.

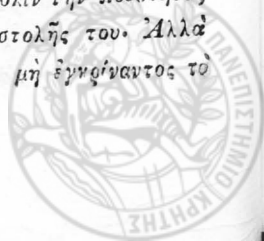
Καὶ αὐτοὶ μὲνοὶ ἀείμνηστοὶ ἀπέθανον· ὁ δὲ ὑπὲρ ἐλευθερίας σπινθήρ δὲν ἐσβέσθη εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ μετὰ καιρὸν τινα τὸν ἀνεξωπύρησαν Ἑλληνές τινες εἰς τὴν Ῥωσσίαν διατρίβοντες, οἵτινες ἐσύνθεσαν ἐν εἶδος Ἑταιρίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσήγαγον, ὅσους ἐ γνώρισαν ἔχοντας πνεῦμα φιλελεύθερον, καὶ διὰ μέσου Ἀπεσταλμένων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος συνήρῳσαν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἅπαντας σχεδὸν τοὺς προκρίτους καὶ ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων· καὶ μάλιστα εἰς τὴν Πελοπόννησον οὐδείς τῶν ἐπισήμων Ἀρχιερέων, καὶ Προστώτων, καὶ λοιπῶν Προκρίτων, ἔμεινεν ἀμύητος.

Ἡ δὲ περὶ τούτου Κατήχησις ἦν τοιαύτη. Εἶχον τατάρμένους τρεῖς Βαθμοὺς, τὸν μὲν ὀνομάζοντες τῶν Συνστήμενων, τὸν δὲ τῶν Ἱερέων, τὸν δὲ τῶν Ποιμένων· καὶ ἕκαστος τούτων εἶχεν ἰδιαιτέρον τρόπον Κατηχήσεως, ἐφοδιαστικῶν Γραμμάτων, καὶ Σημείων, διὰ τε χειρονομιῶν καὶ διὰ λέξεων τινων. Καὶ εἰς μὲν τὸν πρῶτον Βαθμὸν εἰσήγαγον τοὺς χυδαίους καὶ ἀπαιδεύτους· εἰς δὲ τὸν β' τοὺς ἐπισημοτέρους καὶ πείραν ἔχοντας πραγμάτων· εἰς δὲ τὸν γ' ὀλίγοι τιτὲς εἰσήχθησαν οἱ ἐκλεκτότεροι, καὶ οἱ ἀνέκαθεν εἰσχωρήσαντες εἰς τὰ τῆς Ἑταιρίας πράγματα. Εἶχον δὲ καὶ δύο ἄλλους Βαθμοὺς διὰ τοὺς Καπιταναίς καὶ ὑπαλλήλους των· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ὀνομάζοντο Ἀρχηγοὶ τῶν Ἀπειρωμένων, οἱ δὲ, Ἀπειρωμένοι. Τὰ δὲ σημεῖα τῶν κατωτέρω Βαθμῶν ἐγνώριζον οἱ τῶν ἀνωτέρω, οὐχὶ δὲ καὶ ἀνάπαλιν. Ἡ δὲ εἰσαγωγή εἰς ἕνα ἕκαστον τούτων τῶν Βαθμῶν ἐγίνετο διὰ πολλῆς ἐξετάσεως, ὥστε εἰς τὸν β' καὶ γ' Βαθμὸν ἦσαν ἱκαναὶ ἡμέραι διωρισμένα διὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ δοκιμὴν τοῦ εἰσαγομένου, ὅστις μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐδύνατο νὰ εἰσάξη καὶ αὐτὸς ἄλλον κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον. Ὁ Κατηχῶν, ἀφοῦ ἐλάμβανεν ἔνορκον τὴν ὑπόσχεσιν παρὰ τοῦ Κατηχουμένου περὶ τῆς διαφυ-

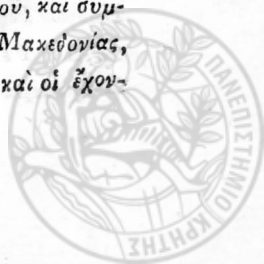
λάξεως τοῦ μυστηρίου τούτου, τὸ ὁποῖον ἦτον ἡ Ἐλευθερία τῆς Πατρίδος, ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ἔγγραφον τότε Ἐφοδιαστικόν, τὴν Κατήχησιν, καὶ τὰ Σημεῖα διὰ χαρακτήρων τινῶν ἀγνώστων εἰς τοὺς ἀμυήτους, Ἰερῶν λεγομένων, καὶ ἐλάμβανεν ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ Κατηχομένου ἐπιγραφομένην εἰς ἓν ὅποιοιδήποτε ὄνομα, ἐν ᾗ ἐδηλοποιεῖ τὴν πατριδα, ἡλικίαν καὶ ἐπάγγελμά του, καὶ τὴν χρηματικὴν ποσότητα, ὅπου προαιρεῖται νὰ συνεισφέρει εἰς τὸ Ἔθνος, καὶ ἐνεχάραττεν εἰς αὐτὴν καὶ δύο σημεῖα, ὅποιαδήποτε ἐβούλετο, τὸ μὲν εἰς τὰς ἀρχάς τῆς ἐπιστολῆς, τὸ δὲ εἰς τὸ τέλος, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον ἦτον ἀγνωστον ὄλως διόλου εἰς ἄλλον τινά, τὸ δὲ δεύτερον μεταχειρίζετο εἰς τὴν ἀνταπόκρισίν του μετὰ τῶν Ἀδελφῶν, καὶ οὕτως ἐσφραγισμένην εἶχε χεῖρας ὁ Κατηχὼν νὰ τὴν ἀποστείλῃ ἀσφαλῶς διὰ μέσου τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διωρισμένων Ἐφόρων πρὸς τὴν τῆς Ἀδελφότητος Ἀρχὴν, περὶ ἧς οὐδεὶς ἐγίνωσκεν, ἐκ πόσων καὶ ποίων Μετῶν συνίστατο, καὶ ποῦ εὐρίσκετο. καὶ ἐκεῖ ἐλύετο ἡ σφραγὶς τῆς ἐπιστολῆς, καὶ κατεγράφοντο τὸ ὄνομα καὶ τὰ σημεῖα ἐκάστου. Ἡ δὲ ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς ἀπόκρισις δὲν εἶχεν ἄλλην ὑπογραφὴν, εἰμὴ τὸ ἀγνωστον σημεῖον ἐκάστου, πρὸς δὲ καὶ μίαν σφραγίδα εἰς τὰς ἀρχάς τῆς ἐπιστολῆς μὲ χαρακτῆράς τινας στοιχείων κεφαλαίων, τὰ ὅποια ὑπεσήμενον τὰ ὀνόματα τῶν συνιστῶντων τὴν Ἀρχήν. Καὶ ταῦτα ἦσαν τὸ βέβαιον γνώρισμα τῶν ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς ἐπιστολῶν.

Τοιαύτας ἐπιστολάς ἔλαβον καὶ ἄλλοι πολλοὶ, μάλιστα δὲ οἱ τῆς Πελοποννήσου Πρόκριτοι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος περὶ τὸν Φεβρουάριον, ὅτε διωρίζοντο παρὰ τῆς Ἀρχῆς νὰ ἐμβάσωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὴν ποσότητα, ὅπου ἕκαστος ὑπεσχέθη διὰ τῆς ἐπιστολῆς του. Ἀλλὰ προσηρπῆ τοῦ Π. Πατρῶν Γερμανοῦ, μὴ ἐγνοήσαντος τὸ

τοιούτων, οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἡ πατρίς των εἰς κά-
 θε περίστασιν ἐδέετο καὶ ἄλλοθεν χρημάτων, συσχεφθέντες
 ἀπεφάσισαν νὰ γράψωσιν ἐκ συμφώνου εἰς τὴν Ἀρχὴν,
 ζητοῦντες τὸ νὰ διορισθῶσι ῥητῶς Ἐφοροὶ τῆς Ἀδελφό-
 τητος εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ Ταμίαι διὰ τὴν συλλο-
 γὴν τῶν συνεισφορῶν, καὶ νὰ ἐκδοθῶσι σφοδραὶ ἐπιταγαὶ
 εἰς τοὺς Ἀποστόλους, ὅτι νὰ ὑπόκεινται εἰς τοὺς Ἐφό-
 ρους καὶ νὰ παύσωσι τῶν καταχρήσεων, ἐπειδὴ τινες τῶν
 Ἀπειταλμένων κατήχουν τὸν παρατυχόντα, διὰ νὰ λαμ-
 βάνουν χρήματα. Μετὰ τούτων τῶν γραμμάτων ἐνεκρίθη
 νὰ ἀποσταλῇ ἐπίτηδες ὁ Ἰωάννης Παπαρηγόπουλος, ἀ-
 νὴρ πρόθυμος καὶ φιλογενής.

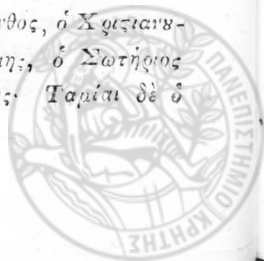
Μετ' οὐ πολὺ δὲ, κατὰ τὸ αὐτὸ, πρὸς τὸν Ἀπρίλιον,
 συνέδη ἡ κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ὀργὴ τοῦ Σουλτάν Μαχ-
 μούτη, ὅστις ἀπεφάσισε νὰ τὸν καταπολεμήσῃ ὅλαις ду-
 ναμίαις, καὶ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ. Ὁ δὲ παμπόνηρος Ἀλῆ
 Πασᾶς, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀνακαλύψει ἐντελῶς τὰ
 τῆς Ἐταιρίας πράγματα, διὰ τῆς προδοσίας καὶ ἄλλων
 τινῶν, μάλισα δὲ ἐνὸς Ζακυνθίου, Διόγου λεγομένου, ὅστις
 ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἐταιρίας, ἐσο-
 χάσθη νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τούτου εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν. Καὶ
 ἀφ' ἐνὸς μὲν μέρους αὐτός τε καὶ οἱ υἱοὶ τε ἐδύναξαν πολλὰς
 τῶν Καπιταναίων τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος,
 τοὺς ἔδειξαν τὰ σημεῖα τῆς Ἐταιρίας, ὑπεκρίθησαν, ὅτι
 εἶναι καὶ αὐτοὶ Μέλη τῆς Ἐταιρίας πρὸ καιροῦ, καὶ ὅτι
 ἔχουν μυστικὴν ἀνταπόκρισιν μὲ τὴν Ἀρχὴν, καὶ ἰδιαιτέ-
 ρως μὲ τὸν Ἀυτοκράτορα τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξανδρον, τοὺς
 ὑπεσχέθησαν χρήματα καὶ εἴτι ἄλλο ἀναγκαῖον, τοὺς ἔ-
 δωσαν τὴν ἄδειαν νὰ στρατολογήσουσιν ἕκαστος εἰς τὰ μέ-
 ρη του, νὰ ὑψώσουσιν τὴν Σηραϊαν τοῦ Σταυροῦ, καὶ συμ-
 φώνως νὰ κινηθῶσι κατὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας,
 ἐναντίον τῶν Ὀθωμανῶν. Οἱ δὲ Καπιταναῖοι καὶ οἱ ἔχον-

τες ιδέαν τῆς Ἑταιρίας, καὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐκπλαγύντες ἐπὶ τῷ τοιούτῳ, μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ κατανοήσωσι τὰς μηχανουργίας τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἐπέισθησαν, καὶ ὑπεσχέθησαν ν' ἀκολουθήσωσι τὴν προσταγὴν του. Ἀφ' ἑτέρου δὲ μέρους ὁ Ἀλῆ Πασᾶς εἰδοποίησε καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως τὴν Πόρταν περὶ τῆς Ἑταιρίας καὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Ἑλλήνων, στοχαζόμενος, ὅτι ἕνεκα τούτου ἡ Πόρτα θέλει βιασθῆ νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τῆ νὰ τὸν πολεμήσῃ, καὶ νὰ τὸν συγχωρήσῃ ὁ Σουλτάνος. Ταῦτα μαθόντες ἐν Πάτραις, ὅ, τε Π. Πατρῶν καὶ Ὁ Ρωσικὸς Κόμιστος Ἰ. Βλασάπβλος, ἀνὴρ φιλογενέστατος, εὐθὺς ἀπέστειλαν ἐπίτηδες ἀνθρώπους νὰ ἀνταρῶσιν μετὰ τῶν Καπιταίων, νὰ τοὺς ἀνακαλύψωσι τοὺς βολίους σκοπῆς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ νὰ τοὺς παρακινήσωσι νὰ μείνωσιν ἡσυχοί, διὰ νὰ μὴν ὑποβάλωσι τὸ ἔθνος εἰς κίνδυνον, αἷτινες ἐπέισθησαν καὶ ἡσύχασαν.

Ἡ δὲ Ὀθωμανικὴ Πόρτα ἀπὸ μὲν τὸν κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ πόλεμον δὲν παρητήθη, ὑπόπτει δὲ καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. ὕθεν διώρισε Μπινᾶ Ἐμίνην εἰς τὴν Πελοπόννησον νὰ ἐπισκευάσῃ τὰ φρουρία, καὶ νὰ τὰ ἐφοδιάσῃ. διώρισε δὲ καὶ τὸν τότε ἡγεμονεύοντα ἐκεῖ Ἰμπραχὴμ Πασᾶ νὰ περιέλθῃ εἰς ἐπίσκεψιν ὅλων τῶν φρουριῶν τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ ἰδῆ, ἐὰν καλῶς ἐπισκευάσθησαν καὶ ἐφοδιάσθησαν. καὶ μετὰ τὴν περιήγησίν του, ἐκεῖνον μὲν διώρισαν εἰς ἄλλην ἡγεμονίαν, εἰς δὲ τὴν τῆς Πελοποννήσου διωρίσθη ὁ Χουρσίτ Πασᾶς.

Ὁ δὲ Ἰωάννης Παπαρηγόπουλος μόλις τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπανῆλθε καὶ ἔφερε τὰ ἀπὸ μέρους τῆς Ἀρχῆς γράμματα, κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν Πελοπονησίων. Καὶ Ἔφοροι μὲν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ διωρίζοντο ὁ Π. Πατρῶν Γερμανός, ὁ Μονεμβασίας Χρυσάνθος, ὁ Χριστιανοπόλεως Γερμανός, ὁ Ἀσημάκης Ζαήμης, ὁ Σωτήριος Χαραλάμπης, καὶ ὁ Θεοχασάκης Ρέντης. Ταῖσι δὲ ὁ

⁵ *Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος καὶ ὁ Παναγιώτης Ἀρσάλης· Εἰς δὲ τὴν Ζάκυνθον διωρίζοντο Ἔφοροι ὁ Κόντε Ῥώμας, ἀνὴρ ἔμπειρος καὶ φιλογενής, καὶ ὁ Κόντε Φλαμπουριάδης· Διελάμβανον δὲ τὰ γράμματα ταῦτα, καὶ ὅτι Γενικὸς Πληρεξέσιος Ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς διορίσθη ὁ Πρίγκιψ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν φωνὴν νὰ πείθονται οἱ πάντες.*

Μετὰ τὴν ἔλευσιν τῶν γραμμάτων τούτων, κατερίνοντο οἱ Ἔφοροι νὰ εὐτακτῆσωσιν ὅπως οὖν τὰ πράγματα, ἐπειδὴ κατήντησαν εἰς καταχρήσεις τοιαύτας, ὥστε ἐκινδύνευε νὰ ἀνακαλυφθῇ σαφῶς εἰς τὴν Διοίκησιν ἡ Ἐταιρεία, καὶ νὰ ἀνατραπῶσιν ὅλα μὲ μεγίστην βλάβην τοῦ Γένους· ἀλλ' ἐδυσκολεύοντο ἐπειδὴ τινὲς τῶν Προεστώτων ἐδυσαρεστήθησαν μὴ διορισθέντες καὶ αὐτοὶ Ἔφοροι· πλὴν, ἐν ᾧ κατερίνοντο νὰ θεραπεύσωσι καὶ τὴν ἐκείνων δυσαρέσκειαν, καὶ ἐκ συμφώνου ἅπαντες νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς εὐταξίας τοῦ πράγματος, ἔφθασεν εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁ Χουρσήτ Πασᾶς, περὶ τοῦ ὁποίου οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀδελφοὶ εἰδοποίησαν, ὅτι ἔχει μυστικὰς ἐπιταγὰς νὰ παρατηρήσῃ προσεκτικῶς τὰ κινήματα τῶν Πελοποννησίων, καὶ, ἂν ἡ χρεία τὸ καλῇ, νὰ ἐμβάσῃ στρατεύματα ἀπὸ τὴν Ῥούμελην πρὸς ἀσφάλειαν· Ὅθεν ἔμειναν οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου συνεσταλμένοι, ὑποπτεύοντες μᾶλλον ἀπὸ τὸν Δραγουμάνου, Σταυράκην Ἰωβίκην, Κωνσταντινουπολίτην, ὅστις λάτρεται ὡν τοῦ Ὀθωμανικοῦ γένους, παρατήρει νὰ ἀνακαλύψῃ τι, διὰ νὰ προδώσῃ τοὺς Ὀμογενεῖς.

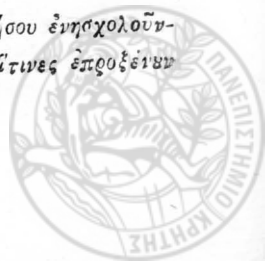
Ὁ Χουρσήτ Πασᾶς λοιπὸν, ἀφ' οὗ παρετήρησε μὲ ὄμμα Ὀθωμανικὸν τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Πελοποννήσου, καὶ δὲν εἶδε τι ψηλαφητὸν πρᾶγμα ἐναντίον τῆς Διοικήσεως, ἠμέλησε τὴν ἀπὸ τῆς Ῥούμελης εἴσοδον τῶν Στρατευμάτων, καὶ ἐπροσπάθει νὰ ἀναπαύσῃ καὶ τὴν Πόρταν.

Ἄλλ' ἡ Ὀθωμανικὴ Πόρτα, ἀφ' οὗ ἀνεκάλυψε καλῶς τὰ τῆς Ἐταιρίας καὶ διὰ διαφόρων προδοσιῶν καὶ διὰ τῶν ἐγγράφων, ὅπου εὐρέθησαν εἰς τὸν Ἀριστείδην καὶ Ἰππατρον, οἷτινες συνελήφθησαν ὁ μὲν εἰς τὴν Σερβίαν, ὁ δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἔλαβε μέτρα δραστηριώτερα κατὰ τοῦ Ἑλληνικῆ ἔθνους· καὶ τὸν μὲν Χουρσὴτ Πασᾶν διώρισεν Ἀρχιστράτηγον ἐναντίον τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐκείνου ὑπόθεσις ὄν ἐπρόβαινε κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Σουλτάνου· ἔδωσε δὲ τὰ Τούγια καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Πελοποννήσου εἰς τὸν Κεχαριὰν τοῦ Μεχμέτ Πασᾶν, διορίζων νὰ ἐκστρατεύσῃ καὶ ἐκεῖνος κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον ἄνδρα ἔμπειρον, τὸν ὅποιον νὰ ἐνδυναμώσουν μὲ στρατεύματα ἀπὸ τὴν Ῥούμελην, καὶ νὰ ἐπιδαρύνωσι τὸν ζυγὸν, ὥστε νὰ ματαιώσωσι τοὺς σκοποὺς τῶν Ἑλλήνων· καὶ τέλος πάντων, ἐπ' εὐλόγῳ προφάσει, νὰ ἔχωσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν συναγμένους τοὺς τε Ἀρχιερεῖς καὶ Προεσιῶτας, ὥστε, δοθείσης μικρᾶς αἰτίας, νὰ τοὺς φονεύσωσι, καὶ νὰ μῆδενισθῶσιν οἱ σκοποὶ τῆ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, μὴ ὄντος ὁδηγοῦ τινος, ἄνευ τοῦ ὁποίου οἱ Λαοὶ μένουσιν εἰς ἀμηχανίαν. Τὰς αὐτὰς ἐπιταγὰς ἐξέδωκεν ἡ Πόρτα, καὶ τὰ αὐτὰ μετεχειρίσθη καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη, ὅπου εὐρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς λοιπὸν τοῦ αἰσκά ἀνεχώρησεν ὁ Χουρσὴτ Πασᾶς καὶ Μεχμέτ Πασᾶς, καὶ ἄφησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐπίτροπον τὸν Μεχμέτ Σαλήχ, Ἄγαν νέον, Κεχαριὰν τοῦ Χουρσὴτ Πασᾶ· ἐκεῖνοι δὲ διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐξῆλθον εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ὅθεν διώρισαν νὰ ἐμῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ἀπέκεινα τῶν χιλίων στρατιωτῶν, μὲ σκοπὸν νὰ ἀποστειλῶσι καὶ ἄλλους μετὰ ταῦτα.

Ἐν ᾧ δὲ οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἐνησχολοῦντο νὰ θεραπεύσωσι τινὰς καταχορήσεις, αἷτινες ἐπροξείνουν

ὑπόνοιαν εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ ἐσκέπτοντο περὶ τῆς συλ-
 λογῆς τῶν συνεισφορῶν, ἔφθασεν εἰς τὴν νῆσον Πετρίων
 Γρηγόριός τις, Δικαῖος λεγόμενος, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς
 τὴν Πελοπόννησον, συνεπιφέρον γραμματα ἀπὸ μέρους τῆ
 Ἀλεξάνδρου Ἰψηλάντη πρὸς τοὺς Πελοποννησίους, δια-
 λαμβάνοντα, ὅτι ἡ μηχανὴ εἶναι ἐτοιμῆ, καὶ ὅτι οὐδενὸς
 ἄλλου δεῖται, ἢ τοῦ κινήσαντος αὐτὴν μοχλοῦ, καὶ ὅτι
 μίαν ἰσχυρὰ Δύναμις εἶναι σύμμαχος, καὶ ὅτι νὰ ᾔρῃαι οἱ
 πάντες ἐτοιμοί, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θέλει φθάσει καὶ ὁ ἴδιος
 ἐκεῖ, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ νὰ ἀκούσῃαι καὶ νὰ πιστεύσῃαι,
 ὅσα ἤθελε τοὺς εἰπεῖ ὁ Δικαῖος, ὡς ἄνθρωπος φιλαλή-
 θης. Ὅθεν οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἔμειναν ἐν ἀμηχανίᾳ πε-
 ρὶ τοῦ πρακτέου, βλέποντες τὸ παράκαιρον καὶ ἀνέτοιμον·
 ὁ δὲ Δικαῖος, ἄνθρωπος ἀπαταιῶν καὶ ἐξωλέστατος, πε-
 ρὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζων εἰμὴ τίνι τρόπῳ νὰ ἐρεθίσῃ
 τὴν ταραχὴν τοῦ ἔθνους, διὰ νὰ πλουτίσῃ ἐκ τῶν ἀρπα-
 γῶν, τοὺς ἐδεβαίωνεν, ὅτι εἶναι τὰ πάντα ἕτοιμα, πλάττων
 μιλιούνια ἄπειρα κατατεθειμένα ἕνεκα τούτου εἰς διά-
 φορα Ταμιᾶ, ἐφόδια πολεμικά, καὶ πυροδόλα ὄργανα ἀ-
 ναριθμητὰ ἐναποκείμενα εἰς διαφόρους τόπους, δυνάμεις
 στρατιωτικὰς διωρισμένας ἀπὸ μέρους τῆς Ῥωσσίας πρὸς
 βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων, πλοῖα πολλὰ καλῶς ὠπλισμένα
 καὶ ἐφοδιασμένα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα παίγνια τῆς φαντα-
 σίας, τὰ ὅποια οἱ μὲν φρόνιμοι καὶ πειρᾶν ἔχοντες τῶν
 πραγμάτων εἰς οὐδὲν ἐλογίζοντο, οἱ δὲ ἄπειροὶ νομίζοντες
 τὰ τοιαῦτα πλάσματα ὡς ἀληθῆ, ἐπὶ τῇ θάσει τῆ συσατι-
 κοῦ ὅπου ἐπέφερεν ἀπὸ μέρους τοῦ Ἰψηλάντη, κατήν-
 τησαν εἰς ἀχαλίνωτον ἐνθουσιασμόν, ὥστε ἄρχησαν νὰ
 κοινολογῶσι τὸ πρᾶγμα ἀναφανδὸν εἰς πολλοὺς, καὶ νὰ
 καταγράφῃαι στρατιώτας καὶ νὰ κάμνουν τοιαῦτα κινή-
 ματα, ὥστε ἡ Διοίκησις ἔλαβε πολλὰ διδόμενα νὰ δεβαι-
 ώσῃ τὰς ὑπονοίας τῆς περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ Πρόκριτοι λοιπὸν τῆς Πελοποννήσου βλέποντες, ὅτι τὸ πρᾶγμα κακῶς ἔμελλε νὰ ἀποβῆ, ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν ἐκινῶντο εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἀπερισκέπτως, ἄλλοι δὲ ἐναντιῶντο εἰς ἐν τοιοῦτον κίνημα, συνεννοηθήσαν διὰ γραμμάτων, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ γίνῃ μία συνέλευσις ἐκ τινῶν Μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, διὰ νὰ συσχεθῶσι καλῶς περὶ τοῦ πρακτέου· καὶ, εἰ μὲν στοχασθῶσι τὸν καιρὸν ἀρμόδιον, καὶ τὰ πράγματα σύμφωνα μὲ τὸν σκοπὸν, νὰ εἰδοποιήσωσι καὶ τοὺς λοιπούς, ὥστε ἐκ συμφώνου νὰ ἐπιχειρηθῶσιν ἐν τοιοῦτον μέγα καὶ τολμηρὸν ἔργον· εἰ δὲ τὸναντίον, νὰ προσπαθήσωσιν ἐκ συμφώνου νὰ θεραπεύσωσι τὰς ὑπονοίας τῆς Διοικήσεως, καὶ νὰ βαδίσωσι μίαν ἄλλην γραμμὴν πολιτικῆς.

Ὅθεν τὰ διορισμένα Μέλη, ὅ,τι Π. Πατρῶν Γερμανός, ὁ Χριστιανσπόλεως Γερμανός, ὁ Κερκύρας Προκόπιος, ὁ Ἀσημάκης καὶ Ἀνδρέας Ζαήμεδες, ὁ Σωτῆρος Χαλαράμπης, ὁ Ἀσημάκης Φωτήλας, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος, ὁ Ἀνδρέας Λόντος, ὁ Σωτῆρος Θεοχαρόπουλος καὶ ἄλλοι τινὲς τῆς δευτέρας τάξεως μετέδρσαν εἰς τὴν Βοστίτζαν.

Συνελεύσεως δὲ γενομένης, ὁ Π. Πατρῶν ἐπρότεινε νὰ γίνῃ σκέψις ἀκριβῆς εἰς τὰ ἐξῆς οὐσιαῶδη κεφάλαια. Α'. Ἄν ἦναι σύμφωναν ἔτιον τὸ ἔθνος εἰς τοιοῦτον ἐπιχειρημα, ἢ μόνη ἡ Πελοπόννησος θέλει τὸ ἐπιχειρησθῆ. Β'. Ἄν ὁ καιρὸς ἦναι ἀρμόδιος, ἐν ᾧ ἡ λοιπὴ Εὐρώπη γαληνῆ. Γ'. Πῶς ἄρα θέλει διατεθῶσιν εἰς τοῦτο αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις, καὶ μάλιστα αἱ γειτονικαί; Δ'. Ἄν τρώντι ἡ Ῥωσσία θέλει λάβει μέρος εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, καὶ θέλει τὸ συνδράμει, καὶ τίμη τρόπω, ἐν ᾧ εἰσπνεύει μὲ τὴν Ὀθωμανικὴν Πόρταν. Ε'. Ἄν ἦναι προετοιμασία τῶν ἀναγκαίων ἐνὸς πολέμου, καὶ πόθεν, καὶ πῶς θέλει οἰκονομηθῶσιν αἱ ἀφεντικοὶ μεγάλαι δαπάναι.

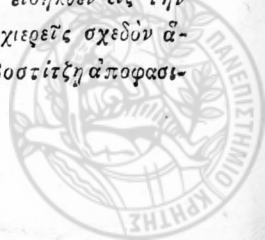

Συσκευθέντες λοιπόν μετ' ἐπιστάσις εἰς ἕνα ἕκαστον
 τούτων τῶν κεφαλαίων, καὶ ἰδόντες, ὅτι τὸ πλεῖστον μέρ-
 ος τῆς Ἑλλάδος μήτε ἰδέαν περὶ τοιούτου πράγματος
 εἶχε, καὶ ὅτι τὸ νὰ ἐπιχειρηθῇ μόνη καὶ πρώτη ἡ Πελο-
 ποννησος εἶναι μωρία, ἐπειδὴ καὶ ἄλλοτε ἐπιχειρηθεῖσα
 ἔπαθε τὰ πάνδεινα, ἐγκαταλειφθεῖσα παρὰ πάντων, καὶ
 ὅτι ἡ διάθεσις τῆς Εὐρώπης, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ τῆς Ῥωσ-
 σίας σκοπὸς εἶναι ἄγνωστος, καὶ ὅτι ὕλα τὰ ἀναγκαῖα ἐλ-
 λείπουσιν· ἐξετάσαντες δὲ καὶ τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν
 τοῦ ἔθνους, ἐνέκριναν ἅπαντες ἐκ συμφώνου τὸν καιρὸν
 οὐχ ἀρμόδιον, καὶ ἐνέκριναν νὰ καταπαύσῃ μὲν τὰς κα-
 ταχρήσεις, νὰ προσπαθῆσῃ δὲ νὰ θεραπεύσῃ τὰς προ-
 γρηγνημένας καὶ νὰ οἰκονομήσῃ τὸ πρᾶγμα, ὥστε, εἰ
 δυνατὸν, νὰ μείνῃ ἡ Διοίκησις ἡσυχὸς, καὶ ἐκτός ὅπο-
 νοιῶν καὶ ἐν τοσούτῳ νὰ ἀποσταλῶσιν ἄνθρωποι εἰς τὴν
 Ῥωσσίαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη, διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν, ἂν
 τῷ ὄντι ἡ Ῥωσσία ἔχῃ ἀπόφασιν τοιαύτην περὶ τῆς ἐλευ-
 θερίας τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποία ἡ διάθεσις τῶν ἄλλων
 Δυναμῶν τῆς Εὐρώπης, καὶ οὕτως ὁδηγηθέντες νὰ ἐ-
 πιχειρηθῶσι τὸ πρᾶγμα ἀσφαλέστερον καὶ τακτικώτερον.
 Ἄν ὅμως ἐν τῷ μεταξύ δὲν δυηθῶσι νὰ οἰκονομήσῃ τὰς
 ὑπονοίας τῆς Διοικήσεως, καὶ ζητήσῃ ἐκεῖνη νὰ συνάξῃ εἰς
 τὴν Τριπολιτζάν ἐπ' αὐτῷ τέτρ τρεῖς τε Ἀρχιερεῖς καὶ Προ-
 εστῶτας, τότε ἐκ συμφώνου ὅλοι νὰ ἐξέλθῃσι τῆς Πελο-
 ποννήσου μὲ πύργειν εὐλογουμένη, καὶ νὰ κωινολογήσῃσιν,
 ὅτι πηγαίνουν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ παρα-
 στήσῃσιν εἰς τὸν Σουλτάνον τὴν δυστυχίαν καὶ ἀθλιότητα
 τῶν ὑπηκόων του Πελοποννησίων, καὶ οὕτω νὰ μεταδῶσιν
 εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους, μέχρις ὅτου νὰ ἰδῶσιν ἀπὸ τοῦ
 μέρους τῆς Ῥωσσίας καὶ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, τὸ πρέπει
 ν' ἀκολουθήσῃσιν, καὶ νὰ τοὺς ὑπαγορεύσῃσιν τὰ πρᾶγματα
 καὶ ὁ καιρὸς τὸ ποιητέον.

Τούτων οὕτως ἀποφασισθέντων, ἐπειδὴ ἔγγραφος εἰδοποιήσις δὲν ἦτον δυνατόν νὰ δοθῆ εἰς τοὺς λοιποὺς Προκρίτους, μὲ τὸ νὰ κατεσκόπευεν ἡ Διοίκησις νὰ συλλάβῃ ἔγγραφα πρὸς πληροφορίαν τῆς, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε διωρισμένους ἀνθρώπους κατὰ τόπους, καὶ παρεφύλαττον, διωρίσθη ὁ μὲν Χριστιανυπόλεως εἰς τὴν διάβασιν τῆς ἐπιστολῆς του νὰ ἐνταμωθῆ μετὰ τῶν Προεστώτων τῶν ἐπαρχιῶν Καρυταΐνης, Φαναρίου, Μιστρῶς, Καλαμάτας καὶ Ἀρκαδίας, καὶ νὰ τῆς εἰδοποιήσῃ περὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνελεύσεως· ὁ δὲ Μονεμβασίας νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Πετρόμπετην Μαυρομιχάλην· οἱ δὲ λοιποὶ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς Προκρίτους τῶν λοιπῶν Ἐπαρχιῶν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Καὶ ὁ μὲν Π. Πατρῶν εὐθὺς ἀπέστειλε ἀνθρώπους διὰ τὴν Ῥωσσίαν καὶ διὰ τὸν πρῶτον Ἄρτης Ἰγνάτιον μὲ γράμματα περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως· ὁ δὲ Χριστιανυπόλεως νομίσας ἴσως τὸ πρᾶγμα οὐ κατεπεῖρον, μετέβη κατ' εὐθεΐαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ἢ ἀποκρέω, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ τὰς σκέψεις καὶ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως εἰς τοὺς Προκρίτους, ὅπου διωρίσθη.

Ἐν τούτῳ ἔμβαιον εἰς τὴν Πελοπόννησον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ὀλίγα Ὀθωμανικὰ Στρατεύματα, καὶ ὁ Καϊμακάμης ἀπεφάσισε νὰ προσκαλέσῃ εἰς τὴν Τριπολιτζάν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖαι ὑποθέσεις νὰ θεωρηθῶσι. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπροσκάλεσε τοὺς Προεστῶτας, οἱ ὅποιοι εὐθὺς ἄρχισαν νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὴν Τριπολιτζάν· ἐξητήθη καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ Πετρόμπετη ἕνας ἄνθρωπος, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱόν του Ἀναστάσιον. Ἐπειτα ἔγινε πρόσκλησις καὶ τῶν Ἀρχιερέων, καὶ πρῶτος ὁ Χριστιανουπόλεως εἰσῆλθεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, κατόπιν καὶ οἱ λοιποὶ Ἀρχιερεῖς σχεδὸν ἅπαντες, μὴν ἔχοντες ἰδέαν περὶ τῶν ἐν Βοστίτζῃ ἀποφασι-

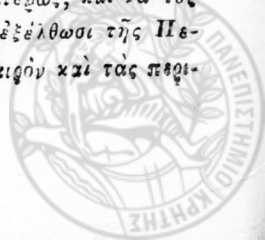
σθέντων· μάλιστα ἐνόμιζον, ὅτι τοιαύτη ἦτον ἡ ἀπόφασις, μὲ τὸ νὰ εἶδον πρῶτον τὸν Χριστιανουπόλεως νὰ εἰσέλθῃ, παρόντα εἰς τὴν Συνέλευσιν. Ἐμειναν δὲ ἔξω ὁ Π. Πατρῶν, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Κερνίκης, οἱ Προεστῶτες τῶν Καλαβρύτων καὶ τῆς Βοσιτίτης, οἵτινες καθ' ἡμέραν ἐδιάζοντο μὲ προσαγὰς τῆς Διοικήσεως καὶ γράμματα τῶν ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀρχιερέων καὶ Προεστῶτων, νὰ ταχύνωσι τὴν ἐκεῖσε ἄφιξίν τους.

Ὅθεν ὁ Π. Πατρῶν, καὶ τοι προβλέπων τὰς κακὰς σκοπὰς τῆς Διοικήσεως, καὶ ὅτι ἡ εἰς Τριπολιτζάν συνέλευσις εἶναι ὀλεθρία διὰ τοὺς Προκρίτας, πλὴν βλέπων καὶ τὰς ἐν Πάτραις Τούρκους ὑπόπτους καὶ ἐξηγριωμένους, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν τῇ κς' Φεβρουαρίου (τὴν Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας), ἐπὶ λόγῳ διὰ τὴν Τριπολιτζάν, καὶ ἀνέβη εἰς τὰ Καλάβρυτα, ὅπου ἦλθε καὶ ὁ τῆς Βοσιτίτης Προεστῶς Ἀνδρέας Λόντος. Διὰ νὰ ἔχουν δὲ καιρὸν νὰ σκεφθῶσι καλῶς περὶ τοῦ πράγματος, ὑπεκρίθη ὁ Π. Πατρῶν, ὅτι πάσχει ἀπὸ ρευματισμοῦς εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ κρεβάτι. Συσκεπτόμενοι δὲ, καὶ βλέποντες προφανῆ καὶ ἄρευκτον τὸν κίνδυνον εἰς ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας καὶ λοιποὺς Προκρίτους, εἰς συνέλθωσιν ὅλοι εἰς τὴν Τριπολιτζάν, ἀπεφάσισαν νὰ μὴν ὑπάγουν, καὶ οὕτω νὰ διασώσωσιν ἐκ τοῦ κινδύνου καὶ ἑαυτὰς, ἴσως καὶ τὰς προειληθόντας. Διὰ νὰ ὑποκρύψωσι δὲ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς παραχωρήσεώς των, καὶ νὰ μὴ τὴν ἐκλάβῃ ἡ Διοίκησις, ὡς ἀρχὴν Ἐπαναστάσεως, ἔπλασαν γράμματα τινὰ, γεγραμμένα τάχα ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς πρὸς αὐτοὺς παρὰ τινος φίλου των Τούρκου, ἐν οἷς ἐδηλοποιεῖ, ὅτι « Μερικοὶ τῶν προκρίτων Ἀγάδων τῆς » Πελοποννήσου, ἔχοντες πάθη πολιτικά, ἔκαμαν λαβὴν τὰς » λόγους, ὅπου διεσπάρησαν περὶ Ἐπαναστάσεως, καὶ ἔ- » πεισαν τὴν Διοίκησιν, διὰ νὰ θανατώσῃ παραλόγως τοὺς

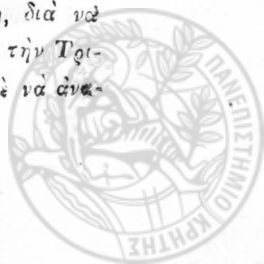
» σημαντικωτέρους τῆς Πελοποννήσου Ἑλληνας· ὄθεν, ὡς
 » φίλος καὶ θεοφοβούμενος, τοὺς δίδει τὴν εἶδησιν τὰ πα-
 » ραχωρήσιον, διότι ἀφρεύκτως θανατώνονται, ἐὰν ἔμβωσιν εἰς
 » τὴν Τριπολιτζάν· » τὰ ὁποῖα γράμματα ἐνεχείρισαν εἰς
 εἰς ἀνθρώπων τους, παραγγέλλοντές τον νὰ τοὺς ἀπαντή-
 σῃ πλησίον εἰς ταῖς Κατάλαις ὡς πεζοδρόμος ἐνδεδυμέ-
 νος. Καὶ τοῦτο ἐμεθοδεύθησαν, διὰ νὰ ἀποδείξουν εἰς τὴν
 Διοίκησιν πιθανὴν καὶ εὐλογον τὴν παραχώρησιν τους διὰ
 τῆς μαρτυρίας δύο Τυόρκων, ὁποῦ τοὺς ἤτον συνοδοιπόροι.

Τῇ δ' λοιπὸν Μαρτίου ἐκίνησαν ὅλοι ὁμοῦ ἐκ τῶν Κα-
 λαδρύτων, ἀφ᾿ ἑαυτοῦ τῆς διὰ Τριπολιτζάν ὁδοῦ· εἰς δὲ τὸν
 διωρισμένον τόπον ἀπήντησαν τὸν ἄνθρωπον μὲ τὰ γράμ-
 ματα, ἐστάθησαν ἐκεῖ, τὰ ἀνέγνωσαν, ἐκοινολόγησαν εἰς
 ὅλους τοὺς συνοδοιπόρους μὲ ἀγανάκτησιν καὶ λύπην τὰ
 γραφόμενα, καὶ ἀμέσως ἄλλαξαν τὸν δρόμον, καὶ ὑπῆ-
 γαν εἰς ἓν χωρίον λεγόμενον Καρνεύς, καὶ ἐκεῖθεν ἐγρα-
 φαν εἰς τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀγάδες καὶ Προεστῶτας μὲ
 ἐπίτηδες ταχυδρόμον, ὅτι διευθυνόμενοι διὰ τὰ ἐκεῖ, κατὰ
 τὴν ἐπιταγὴν τῆς Διοικήσεως, ἀπήντησαν καθ' ὁδὸν τὰ εἰ-
 ρημῆνα γράμματα, καὶ φροθόντες· ἐμποδίσθησαν· ἐπαρα-
 πονοῦντο δὲ εἰς τοὺς Ἀγάδες, διὰ τὴν ζητοῦν ἀδίκως νὰ τὸς
 βλάψουν, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τοὺς παρεκάλουν νὰ τοὺς συγ-
 χωρήσωσι νὰ μείνωσιν εἰς τὰ ἴδια, καὶ εἶναι ἱκανοὶ οἱ
 εἰς Τριπολιτζάν νὰ θεωρήσωσι κάθε ὑπόθεσιν. Μετὰ δὲ
 τὴν ἀποστολὴν τοῦ ταχυδρόμου ἔμειναν ἐκεῖ τὴν νύκτα
 ἐκείνην. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν μετέδωσαν εἰς τὸ Μο-
 ναστήριον τῆς Ἁγίας Λαύρας. Ἐκεῖ συσκεφθέντες ἀπεφά-
 σισαν νὰ μὴ δώσωσιν αἰτίαν τινά, ἀλλὰ νὰ μείνωσι πα-
 ραμερισμένοι, ἕως οὔ νὰ ἰδῶσι τὰ πράγματα· καὶ εἰ μὲν ἡ
 Διοίκησις θελήσῃ νὰ διάσῃ αὐτοὺς ἰδιαίτερος, καὶ νὰ τὸς
 κατατρέξῃ μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον, νὰ ἐξέλθωσι τῆς Πε-
 λοποννήσου, καὶ νὰ παρατηρήσωσι τὴν καιρὸν καὶ τὰς περι-

στάσεις, διὰ νὰ μὴ θάλλουν εἰς κίνδυνον τοὺς λοιποὺς Ὀμογενεῖς παρακαίρως· εἰδὲ καὶ καθολικεῦση τὸ πρᾶγμα ἢ Διοίκησις, καὶ μεταχειρισθῆ τὰ ὄπλα καὶ τὴν βίαν γενικῶς ἐναντίον τῶν ὁμογενῶν, τότε ἐξ ἀνάγκης νὰ λάθωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὄπλα, καὶ νὰ κινήσωσι καὶ τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς εἰς ὑπεράσπισιν ἐαυτῶν.

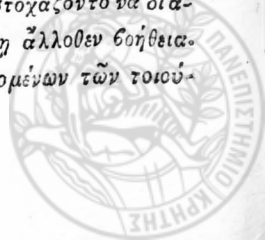
Ἀφροῦ δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν ὁ ταχυδρόμος, ἔγνω μερίστη ταραχὴ καὶ γενικὰ συνελύσεις περὶ τίτῃ καὶ ἀμφισβητήσεις, καὶ ὑπόνοιαι μεταξὺ τῶν Ἀγάδων, ποῖος νὰ ἦναι τάχα ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἔγραψεν εἰς αὐτὸς τὸν σκοπὸν τῆς Διοικήσεως· καὶ τέλος πάντων ἀπεφάσι-σαν καὶ ἔστειλαν πρέσβυν εἰς αὐτοὺς τὸν Ἀνδρέαν Καλαμογδάρτην μὲ γράμματα φιλικὰ ἀπὸ μέρους τῶν Ἀγάδων καὶ ἀπὸ μέρους τῶν Ἀρχιερέων καὶ Προστώτων, ὁμνύοντες, ὅτι τοιοῦτον σκοπὸν δὲν ἔχει ἡ Διοίκησις, καὶ ὅτι τὸς ἠπάτησεν, ὅστις τοὺς ἔγραψεν ἐν τοιοῦτον, καὶ ὅτι ἀφῶς νὰ εἰσέλθουν εἰς Τριπολιτζάν· Ὁ δὲ Καλαμογδάρτης, μὴ ἔχων ἰδέαν τινὰ τοῦ πράγματος, ἐπροσπάθει νὰ τοὺς πείσῃ εἰς τοῦτο· πλὴν, ἀφροῦ εἶπον εἰς αὐτὸν τινὰς προφάσεις, τοῦ ἔδοσαν ἀποκρίσεις, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάγῃν, μὲ τὸ νὰ ἐκνυριεῦθησαν ἀπὸ φόβου. Καὶ οὕτως ὁ μὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, οἱ δὲ σιακωθέντες ἀπεφάσισαν νὰ μὴ δώσωσιν αἰτίαν τινὰ, ἀλλ' ὡς πεφοβισμένοι νὰ παραμερίσωσιν εἰς ἀσφαλῆ μέση· ὅθεν μερισθέντες ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Λαύρας, ὁ μὲν Π. Πατρῶν, ὁ Κερνίκης καὶ Ἀνδρέας Ζαήμης διὰ τὰ Νεζερά· ὁ δὲ Ἀσημάκης Ζαήμης καὶ Φωτῆλας διὰ τὴν Κερπηνήν· ὁ δὲ Σωτῆρος Χαραλάμπης καὶ Σωτῆρος Θεοχαρόπουλος διὰ Ζαροῦχλαν. Ἐν τοσοῦτω ἔγραψαν εἰς τὸν Πετρόμπετην καὶ εἰς τοὺς Δελιγιανναίους καὶ εἰς ἄλλα μέση, διὰ νὰ ἰδοῦν, τί σκοπὸν ἔχουν· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔχοντες εἰς τὴν Τριπολιτζάν τοὺς συγγενεῖς των, δὲν ἐτόλμων μηδὲ νὰ ἀνα-

φέρωσι περὶ τοιούτων πραγμάτων. Ἀπέστειλαν δὲ καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἄνθρωπον, διὰ νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἐκεῖ Ἐφόρους περὶ τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων τῆς Πελοποννήσου, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ ἐκεῖθεν εἰδήσεις καὶ ὁδηγίας.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Καλαμογδάρη εἰς τὴν Τριπολιτζάν τοὺς ἐγραψαν ἄλλα γράμματα οἱ Ἀγάδες καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ Προστώτες, γινόμενοι ἐγγυηταὶ περὶ τῆς ἀσφαλείας των, καὶ νὰ ὑπάγουν ἀφόδως, τὰ ὅποια ἀπέστειλαν διὰ τοῦ Νικολάου Μοθωνοῦ· πλὴν ἐκεῖνος δὲν ἐπέστρεψε πλέον εἰς τὴν Τριπολιτζάν, βλέπων, ὅτι τὰ πράγματα ἡμέραν παρ' ἡμέραν ἐπρόδαινον εἰς περισσοτέραν ταραχήν· ἐπειδὴ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας συνέπεσε ν' ἀναχωρήσῃ ἐκ Καλαβρυτῶν διὰ τὴν Τριπολιτζάν ἕνας Τοῦρκος Δαλιώτης, Σεῖθῆς λεγόμενος, ὁμοῦ καὶ ὁ Νικόλαος Ταμπακόπουλος· τούτους παραφυλάττοντες μερικοὶ στρατιῶται Καλαβρυτινοὶ εἰς ταῖς Κατζάναις, τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ οἱ μὲν ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον, τὸ δὲ πρᾶγμα τοὺς ὅλον τὸ ἐκυρίευσαν οἱ στρατιῶται· τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐκίνησε καὶ ὁ Ἀρναούτογλους, Βοεθόδας τῶν Καλαβρυτῶν, διὰ τὴν Τριπολιτζάν· ἠκολούθησε καὶ εἰς αὐτὸν τὸ ἴδιον· καὶ ὁ μὲν φεύγων ἐπανῆλθεν εἰς τὰ Καλαβρυτα, τοῦ ἐφόνευσαν δὲ δύο ἀνθρώπους του καὶ ἐπῆραν ὅλον τὸ πρᾶγμα του· Συγχρόνως ἄλλοι Καλαβρυτινοὶ ἐφόνευσαν δύο Σπαχίδες Τριπολιτζιώτας εἰς τὰ χωρία τοῦ Διβαρτζιοῦ, καὶ πάλιν ἄλλοι εἰς τὸν Φενεὸν τοὺς γη-φτοχαρτζίδες.

Ἐκ τῶν τοιούτων λοιπὸν συμβεβηκότων φοβηθέντες οἱ ἐν Καλαβρυτοῖς Τοῦρκοι, ἐκλείσθησαν ὅλοι σὺν γυναῖξί καὶ τέκνοις εἰς δύο πύργους, καὶ ἐκεῖ ἐστοχάζοντο νὰ διαφυλαχθοῦν, ἕως ὅτου νὰ τοὺς προφθάσῃ ἄλλοθεν βοήθεια. Εἰς δὲ τὴν Τριπολιτζάν, γνωστῶν γενομένων τῶν τοιού-

των, εὐθὺς ἐφυλάκωσαν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Πρεσβυτέρους, καὶ ἐξηγγιώθησαν οἱ Τοῦρκοὶ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἐπαπειλοῦντες γενικὸν ὄλεθρον. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἐν Πατραις Τοῦρκοὶ, μαθόντες τὰ τοιαῦτα, ἔμβασαν εὐθὺς τὰς φAMILΙΑΣ των εἰς τὸ Κάστρον· εἶτα τῇ καὶ Μαρτίου ἐξῆλθον ἔνοπλοι εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως, καὶ περιεκύκλωσαν πρῶτον τὸ ὀσπήτιον τοῦ Ἰωάννου Παπαδιαμαντόπουλου, ὅπου ὑπώπτειον, ὅτι εὐρίσκονται ἐναποταθειμένα ἄρματα· ἀλλὰ, μετὸ νὰ εὔρον κεκλεισμένας τὰς πόρτας, ἄρχισαν τὸν πόλεμον ἔξωθεν, καὶ τοῦ ἐφόρευσαν εἰς τὸ παράθυρον ἕνα ἄνθρωπον· ἔπειτα ἔβαλον πυρκαϊὰν εἰς τὰ πέριξ ὀσπήτια. Εἰς δὲ τὴν Μητρόπολιν οὐκ ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσουν, νομίζοντες, ὅτι εὐρίσκονται μέσα Ἑλληγες κερκυμμένοι· ἐκτυποῦσαν ὁμως ἀπὸ τὸ Κάστρον μετὰ τὰ κανόνια τόσον τὴν Μητρόπολιν, ὅσον καὶ ἄλλα ὀσπήτια· ἡ δὲ πυρκαϊὰ ἐκταθεῖσα κατέκαυσεν ἱκανὰ ὀσπήτια· ὅτε τινὲς τῶν Ἑλλήνων ὀπλισθέντες ἐξῆλθον εἰς τοὺς δρόμους, οἱ δὲ Τοῦρκοὶ εὐθὺς ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Κάστρον.

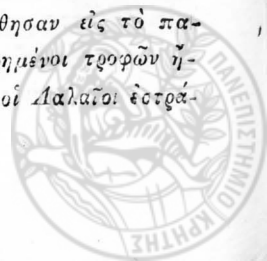
Βλέποντες δὲ οἱ Πατράιοι Ἑλληγες, ὅτι πλέον δὲν ἐπιδέχεται θεραπείαν τὸ πρᾶγμα, τὰς μὲν φAMILΙΑΣ των εὐγαλον ἔξω τῆς πόλεως, ἔγραψαν δὲ εἰς τὰ Νεζερά πρὸς τὸν Π. Πατρῶν ὅ,τε Νικόλαος Λόντος, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος καὶ ἄλλοι τινὲς, νὰ προσφάσῃ εἰς βοήθειαν, ὅτι κινδυνεύει ὅλη ἡ πόλις. Ὅθεν ἀμέσως ὁ Π. Πατρῶν καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης ἔγραψαν πρὸς τὸς Καπιταναίους Κομμανώτας νὰ τρέξουν, μετὰ ὅσους ἀνθρώπους ἔχουν· τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἐκίνησαν καὶ αὐτοί, ἔχοντες περίπου πεντακοσίους στρατιώτας, καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὰς Πατράς· καὶ εὐθὺς ἔγινε στενοτάτη πολιορκία τῶν Τοῦρκῶν εἰς τὸ φρούριον. Κατὰ δὲ τὰς πρώτας προσβολὰς ἐφρονεῦθησαν τινὲς τῶν ἐχθρῶν, ὅτε ἠρίξενεν ὁ,τε Πα-

γαριώτης Καραντζᾶς καὶ ὁ Κ. Σταμάτης Κουμανιώτης, ὅστις ἐφορευθή, κακῇ τύχῃ, τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς αἰσούδου του.

Καὶ, ἐπειδὴ πλέον ἡ σκηνὴ ἠμεώθη, ἔγραψαν εὐθὺς οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς τῶν Πατρῶν πολιορκίας ἀποσεύλαντες καὶ ἀνθρώπους εἰς τὸν Πετρόμπεην, εἰς τοὺς Δελιγιανναίους, εἰς τὴν Γαστούνην καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Πελοποννήσου, δίδοντες τὴν εἰδήσιν τῶν συμβεβηκότων, καὶ παρακινουῦντές τους νὰ μὴ ἀναβάλουν τὸν καιρὸν, ὅτι πλέον ἄλλη θεραπεία δὲν εἶναι· ὅτε πρῶτοι οἱ Μανιάται μετὰ τοῦ Πετρόμπεη ἐμβῆκαν εἰς τὴν Καλαμάταν, καὶ ἠχημαλώτισαν τὸν ἐκεῖ Βοεβόδαν Ἀγναούτογλου καὶ ἄλλους τινὰς Τούρκους εὐφρεθέντας ἐκεῖ. Εἰς δὲ τὰ Καλάδρυτα ἐπολιορκήσαν εἰς τοὺς πύργους τοὺς ἐκεῖ Τούρκους, οἵτινες μετὰ ὀλίγων ἡμερῶν ἀντίστασιν παρεδόθησαν μὲ συνθήκας. Εἰς δὲ τὴν Καρύταιναν μετέβη ὁ Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης ἐκ τῆς Μάινης, καὶ ἐνωθεὶς μετὰ τῶν Δελιγιανναίων ἔλαβε τὰ ὄπλα. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Γαστήνην καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας διεδόθη τὸ πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως, καὶ ὠπλίζοντο οἱ Ἕλληνες.

Ὅθεν οἱ Τούρκοι τῆς Πελοποννήσου, μαθόντες τὰ τοιαῦτα, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ μέγαν φόβου. καὶ οἱ μὲν Μπαρδουνιώται, καὶ Δεονταρίται, καὶ Ἀνδρουσιανοὶ Τούρκοι μετέβησαν ἅπαντες εἰς τὴν Τριπολιτζάν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀνεπειρέαστοι ὁμοίως καὶ οἱ Ἀργεῖοι εἰς τὸ Νάυπλιον, καὶ οἱ Ἀρχαδινοὶ εἰς τὴν Μισθώνην καὶ Κωρώνην. οἱ δὲ Βοσταντζιανοὶ μετέβησαν εἰς τὸ Σάλανα· οἱ δὲ Γαστουναῖοι ἐστοχάσθησαν νὰ καταφύγουν εἰς τὸ Λάλα, πλὴν, μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐκτίπησαν καθ' ὁδὸν τινὲς στρατιῶται Ἕλληνας, ἐπέστρεψαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ παλαιόκαστρον Χ'λουμούτζι, ὅπου ὑστερημένοι τροφῶν ἠθέλησε παραδοθῆναι πλὴν μαθόντες τοῦτο οἱ Λαλαῖοι ἐστρά-

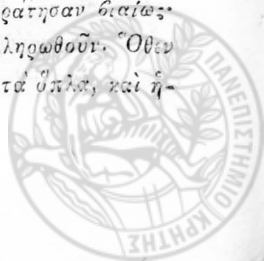
τεύσαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, τοὺς ἀπῆλλαξαν τῆς πολιορκίας, καὶ τοὺς μετέφερον εἰς τὸ Λάλα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις· οἱ δὲ Φαναρίται Τοῦρκοὶ ἐκίνησαν διὰ τὴν Τριπολιτζάν, πλὴν καθ' ὁδὸν τὴς παρεφύλαττεν ἐν σῶμα στρατιωτῶν Ἑλλήνων, τοὺς ἐκτύπησε καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ βιασθέντες ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Παλαιόκαστρον τῆς Καρυταίνης, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ Καρυτινοί· Ἐκεῖ λοιπὸν συνήχθησαν τὰ στρατεύματα τῆς Καρυταίνης, ἱκανοὶ Μανιάται μετὰ τοῦ Ἠλία, υἱοῦ τοῦ Πετρόμπεη, οἱ Λεονταρίται μετὰ τῶν Καπιταναίων Νικῆτα Σταματελόπουλου καὶ Αναγνωσταρᾶ, οἱ Κουτζιουκμανιωταὶ μετὰ τοῦ Κ. Κεφάλια καὶ Παπατζονόπουλου, συμποσούμενοι ὅλοι μέχρι τῶν πέντε χιλιάδων, καὶ ἐπολιορκήσαν στενὰ τὸ φρούριον τῆς Καρυταίνης, τὸ ὁποῖον κεῖται μὲν εἰς ὄχυράν θέσιν, πλὴν ἀνεφοδιάστου οἰόλου, καὶ παρημελημένον· Ὄθιν οἱ πολιορκούμενοι ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων ἠθέλε παραδοθῆναι, εἰάν δὲν τοὺς ἐπρόφθανεν ἐν καιρῷ βοήθεια ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς ἑξακῆσοι περίπου ἔφιπποι Τοῦρκοὶ, οἵτινες, εὐθὺς ὅπου ἐμβῆκαν εἰς τὸν κάμπου τῆς Καρυταίνης, ἔβαλον πυρκαϊὰν εἰς πολλὰ χωρία· Οἱ δὲ Ἕλληνες, ἀσυνήθιστοι τότε κατ' ἀρχὰς τὸ νὰ ἀντιπαρατάττωνται εἰς πόλεμον, ἔφυγον ἅπαντες εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη τῆς Καρυταίνης, καὶ ἄφησαν μεμονωμένους τοὺς ἐκεῖ Ἀρχηγούς, ὥστε ἐβιάσθησαν καὶ ἐκεῖνοι νὰ φύγωσι παραιτήσαντες καὶ τὰ ἀλογάτων, καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχον· οἱ δὲ ἐκ Τριπολιτζᾶς ἐχθροὶ, παραλαβόντες καὶ τοὺς πολιορκουμένους εἰς τὴν Καρύταιναν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ πλῆθος ζώων συνάξαντες ἐκ τοῦ κάμπου, μετέβησαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν ἀνεπειρέασοι·

Εἰς δὲ τὰς Πάτρας ἐξηκολούθει καλῶς ἡ πολιορκία, καὶ ἐστενοχωρήθησαν τόσον οἱ ἐχθροὶ, ὥστε δὲν εὐύναντο οὐδὲ νὰ προκύψουν ἀπὸ τὰ τεῖχη· συνήχθησαν δὲ ἐκ τῶν

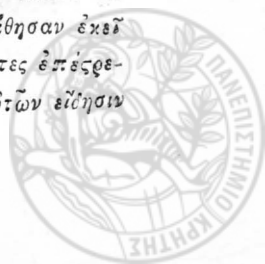
χωρίων ἱκανοὶ στρατιῶται εἰς τὰς Πάτρας ὁμοίως ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ὁ Ἀνδρέας Λόντος μὲ 200 περίπου στρατιώτας· Διῶρισαν δὲ οἱ Ἀρχηγοὶ ἐργάτας, καὶ ἔσκαπτον λαγυμί πλησίον εἰς τὴν πόρταν τοῦ φρουρίου, καὶ τὸ ὅποιον ἐπροχώρει καλῶς· ἐπέτυχον δὲ καὶ πέντε κανόνια ἀπὸ τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα πλοῖα, καὶ ἔκαμαν μπαταρίαν πλησίον τοῦ τείχους, καὶ τὰ πάντα ἐπρόδαιον καλῶς· Ἐν τοσούτῳ οἱ Ἀρχηγοὶ ἔγραψαν ἐπιστολάς πρὸς ἕνα ἕκαστον τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων Κοινοσόλων, παριστῶντες τὰ δίκαια, ἅτινα τὸς εἴδισαν νὰ λάβωσι τὰ ὄπλα κατὰ τῶν τυράννων, καὶ ὅτι σέβονται τὰς Διοικήσεις των, καὶ ὅτι ἐλπίζουσι τὴν παρὰ τῶν Βασιλέων των φιλάνθρωπον καὶ χριστιανικὴν ὑπεράσπισιν, καὶ τοὺς παρεκάλουσι νὰ κάμωσι γνωστὰ τὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων· οἱ δὲ Κοινοσόλοι ἀπεκρίθησαν ἕκαστος, ὅτι θέλει κάμωσι τὸ χρέος των· Ἐξέδωκαν δὲ οἱ Ἀρχηγοὶ καὶ προκηρύξεις εἰς τοὺς Ἕλληνας προτρεπτικὰς, οἱ ᾧν τοὺς εἰθύμιζον τὴν προπατορικὴν εὐγένειαν καὶ ἀνδρείαν.

Τούτων οὕτως ἔχόντων, ἔμαθον οἱ ἐν Πάτραις Ἀρχηγοὶ, ὅτι ὁ ἐκ Σερφῶν Ἰσοῦφ Πασῶς ἤρχετο ἐξ Ἰωαννίνων μὲ ὀλίγας δυνάμεις, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ Μεσολόγγιον· ὅθεν εὐθὺς ἀπέστειλαν γράμματα πρὸς τε τοὺς Μεσολογγίτας καὶ Γαλαξιδιώτας γράφοντές τες, ὅτι, ἂν δέν τοὺς τὸ συγχωρῇ ἢ κατάστασις των νὰ λάβωσι τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, κἄν νὰ στείλωσιν ὅλα τες τὰ πλοῖα εἰς τὰ παραλία τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ μὴν εὕρουσι οἱ ἐχθροὶ εὐκόλον τὴν διάβασιν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ εὐκόλως ἠμποροῦν νὰ προφασισθῶν, ὅτι, μὲ τὸ νὰ ἔτυχον τὰ πλοῖά τους εἰς τὴν Πελοπόννησον δι' ὑποθέσεις ἐμπορικὰς, οἱ Πελοποννήσιοι ἐπαναστάντες τὰ ἐκράτησαν διαίως· τὰ δὲ ἔξοδα τῶν πλοίων τους θέλει τὰ πληρωθῶν· Ὅθεν οἱ μὲν καλοὶ Γαλαξιδιώται εὐθὺς ἔλαβον τὰ ὄπλα, καὶ ἡ-

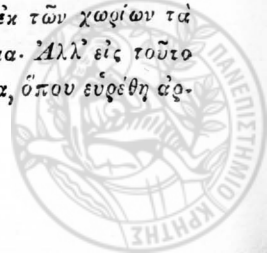
τοίμασαν τὰ πλοῖά των ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν· οἱ δὲ Μεσο-
 λογγῖται οὐδέτερον τούτων ἔπραξαν, ἀλλ' ὑπεδέχθησαν τὸν
 Ἰσοῦφ Πασᾶ, τὸν ᾠδήγησαν καὶ μετεβίβασαν τὸ πλεῖζον
 μέρος τῶν στρατευμάτων του διὰ τῶν πλοίων τους εἰς τὸ
 Καστέλι τῆς Ῥούμελης· ἐκεῖνος δὲ μετέβη ἐκεῖ διὰ ξηρᾶς.
 Ἀπεφάσισαν οἱ ἐν Πάτραις Ἀρχηγοὶ νὰ ἀποστείλωσι στρα-
 τιώτας νὰ προκαταλάβουν τὰ στενὰ τῆς Κακῆς Σκάλας,
 διὰ νὰ κτυπήσουν τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶ· πλὴν μηδὲ τοῦτο τοὺς
 τὸ ἐσυγχώρησαν οἱ Ῥουμελιῶται. Ὅθεν, εὐθὺς ὁποῦ ἔφθα-
 σεν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς εἰς τὸ πέγα Καστέλι, ἀπέστειλεν ἕνα
 ἄνθρωπόν του μὲ γράμμα φιλικὸν πρὸς τοὺς Ἀρχηγούς τῶν
 Ἑλλήνων, ἐν ᾧ τοὺς ἠρώτα, ποῖον αἴτιον τοὺς ἐβίασε νὰ
 κάμουν ἐν τοιοῦτον κίνημα, καὶ, ἀνῆναι ἡ αἰτία ἀπὸ τὰς
 Τούρκους, νὰ παύσωσι μὲν τῶν τοιοούτων κινήματων, νὰ
 γράψωσι δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς αἰτίους, καὶ ἐκεῖνος θέλει τὰς
 παιδεύσει, καὶ θέλει διορθώσει τὰ πράγματα, καὶ ὑπέ-
 σχετο ἐνόρκως ἀμνηστίαν καὶ ἄφεσιν τῶν προγεγενημέ-
 νων. Οἱ δὲ Ἀρχηγοὶ ἀπεκριθῆσαν πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἡ μὲν
 αἰτία εἶναι βέβαια ἀπὸ τοὺς Τούρκους· πλὴν αὐτοὶ, ἀφ' οὗ
 ἀπαξ ἔλαβον τὰ ὄπλα, ἀπεφάσισαν ἢ νὰ ἐλευθερωθῶσι τῆς
 τυραννίας τῶν Τουρκῶν, ἢ νὰ ἀποθάνωσι.

Τοιαύτην ἀπόκρισιν λαβὼν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς, ἄρχησε
 νὰ περιᾶ εἰς τὸ Καστέλι τῆς Πελοποννήσου μὲ τοὺς στρα-
 τιώτας του. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ ἐν Πάτραις Ἑλληνες,
 διώρισαν τετρακοσίους περίπου στρατιώτας νὰ φυλάττωσι
 τὸν δρόμον τὸν μεταξὺ Πάτρας καὶ Καστελίου· καὶ, ἀν δο-
 κимάσῃ ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς νὰ μεταβῇ εἰς Πάτρας, νὰ δώ-
 σωσιν εἶδησιν εἰς τοὺς Ἀρχηγούς, διὰ νὰ ἀποστείλουν καὶ
 ἄλλην ἱκανὴν δύναμιν νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Ἀλλὰ οἱ
 διωρισμένοι εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ δρόμου ἐστάθισαν ἐκεῖ
 μίαν μόνην ἡμέραν, καὶ ἔπειτα λειποτακτήσαντες ἐπέστρε-
 φαν εἰς τὰς Πάτρας, χωρὶς νὰ δώσῃ τις ἐξ αὐτῶν εἶδησιν

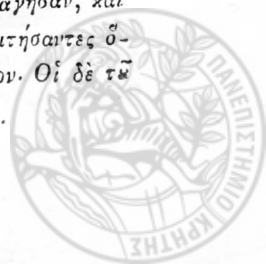
εἰς τοὺς ἀρχηγούς, διὰ τὰ ἀποστείλουν ἄλλους εἰς τὴν διαφύλαξιν τοῦ δρόμου· ἢ δὲ αἰτία τῆς λειποταξίας τῶν ἦτον ἢ λαφυραγωγία, ἐπειδὴ οἱ Τούρκοι μόνον τὰ ἐλαφρα πρᾶγματα ἔμβασαν εἰς τὸ Κάστρον, τὰ δὲ λοιπὰ ἄφησαν εἰς τὰ ὀσπητιάτους· ὅθεν ὁ ἐκ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, καὶ Πάτρας, καὶ Βοσιτίτης συνηθροισμένος ὄχλος, ὅστις συνεχρότει τὸ στράτευμα, ἄνθρωποι πτωχοὶ καὶ ποταποὶ, ἐδόθησαν εἰς τὴν ἀρπαγὴν, χωρὶς νὰ φροντίσουν δι' ἄλλο τι· οἱ δὲ ἀρχηγοὶ δὲν εἰσηκούοντο, ἐπειδὴ μὴδὲ τάξεις ἦτον ἀκόμη καμμία εἰς τὰ πρᾶγματα, μὴδὲ ἐνθουσιασμοὶ ἐθνικός.

Ἐντοσοῦτω ἔλαβον καὶ οἱ Σαλωνίται τὰ ὄπλα, ὁμοίως καὶ οἱ Λεβαδεῖται, καὶ ἔκλεισαν τὸς Τούρκους εἰς τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα παλαιόκαστρα· καὶ ἀπέστειλαν εἰς Πάτρας ζητῶντες ἐφόδια πολεμικά, ἐπειδὴ πανταχόθεν ἦτον ἔλλειψις τούτου τοῦ εἴδους, ὥσάν ὁποῦ ἐκινήθη τὸ πρᾶγμα ἄνευ προετοιμασίας οὐδεμιᾶς· καὶ, εἰάν εὐρίσκοντο ὀλίγα εἰς τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου, ἐκυριεύθησαν πρότερον παρὰ τῶν Τούρκων· ἐκ δὲ τῶν Ἰονικῶν νήσων δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ μεταφέρουν, διότι τὰ ἐμπόδιζεν ἢ ἐκεῖ Δειοοίκησις σφοδρῶς. Εἶχον φθάσει εἰς τὸν Πόρον πρὸ καιροῦ τινος ὀγδοήκοντα περίπου βαρέλια μαπαρούτη ἀπὸ συνεισφορὰς τῶν ἐν Σμύρνη Ἀδελφῶν, ἢ πρώτη καὶ μόνη συνδρομὴ ὁποῦ ἀπεστάλη εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἑταιρίας· ἀλλὰ καὶ αὕτη εἰς μάτην, ἐπειδὴ, μὲ τὸ νὰ ἦτον διωρισμένη εἰς παραλαβὴν τοῦ Δικαῖς Παπαῦ Φλέσια, ἔτος τὴν παρελάβε καὶ τὴν ἐπώλησεν, ὅθεν ἤθελε, καὶ ἐχρηματολόγει, ἐν ᾧ ἡ Πατρις ἐκινδύνευεν ἐκ τῆς ἐλλείψεως τούτου τοῦ εἴδους· ὅθεν κατήντησαν οἱ Ἕλληνας εἰς τόσῃν στενοχωρίαν, ὥστε ἐσύναζον ἐκ τῶν χωρίων τὰ ἐκ μολύβδου ἀγγεῖα, διὰ νὰ κάμουν βόλια· Ἀλλ' εἰς τοῦτο κατ' ἐξαίρεσιν συνεισέφερεν ἡ Δημητσάνα, ὅπου εὐρέθη ἀρ-

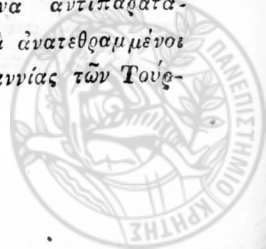

κετὴ ὄλη εἰς κατασκευὴν μπαρούτης· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατασκευάσθησαν 14 μπαρουτόμυλοι, ἀπὸ τῶν ὁποίους ἐξήρχοντο τὸ ἡμερουύκτιον 300 νηκεδὸν δκάδες μπαρούτης. Οἱ δὲ ἐν Πάτραις εὐκολύνθησαν κατὰ τοῦτο, μὲ τὸ νὰ ἔτυχον ἐκεῖ ἐν τζαμί μολυβδοσκεπασμένον, καὶ ὅλοι ἐκεῖθεν ἐζήτουν.

Ἐν ᾧ δὲ ἡ μπαταρία ἐνήργει εὐτυχῶς, καὶ τὸ λαγυῦμι ἐπλησίασεν εἰς τὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου τῶν Πατρῶν, καὶ ἐρίνετο ἐτοιμασία διὰ νὰ κρημίσουν μέρος τοῦ τεύχους, καὶ νὰ εἰσπηδήσουν οἱ Ἕλληνες μέσα, βλέπων ὁ τῆς Ἀργιλίας Κόνσολος, Φίλιππος Γκρίν ὀνομαζόμενος, ὅτι κινδυνεύει νὰ κυριευθῇ τὸ φρούριον, ἀπέστειλε διὰ νυκτὸς εἰς τὸ Καστέλι τὸν ἀδελφόν του καὶ δραγουμάνον του Βάρθολδον μὲ ἐν πλοῖον, μηνύων εἰς τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶν τὸν κίνδυνον τοῦ Φρουρίου, ἂν δὲν προφθάσῃ εἰς βοήθειαν, καὶ ὀδηγῶντάς τον, τίνι τρόπῳ νὰ ἔλθῃ, καὶ πληροφοροῦντάς τον, ὅτι ὁ δρόμος εἶναι ἐλεύθερος, τὸ ὄποιον ἤξευρε μὲ τὸ νὰ κατεσκόπευε τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἀπέστειλε δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ σημεταδίχροα ὅμοια μὲ ἐκεῖνα ὅπῃ ἐφόρουν οἱ Ἕλληνες, διὰ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ εἰς τοὺς ἐδικούς του πρὸς ἀπάτην τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς χωρὶς ἀναβολὴν τὴν ἰδίαν νύκτα ἐκίνησε μὲ ὀκτακοσίους περίπου στρατιώτας, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ φρούριον τῶν Πατρῶν, ἐν ᾧ ἐξημέρουν ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων τῆ γ' Ἀπριλίου καὶ κατέλαβεν αἰφνης τοὺς Ἕλληνας μὴ λαβόντας οὐδεμίαν προὔπαρχουσαν εἰδησιὴν παρά τινος, ὅτινες ὄντες καὶ ἄλλως ἄτακτοι, καὶ πεφοβισμένοι ἐκ τῶν εἰδήσεων ὅπῃ διέσπειρεν ὁ Κόνσολος Γκρίν, ὅτι ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν 15 χιλιάδες Ἀλβανοὶ, καὶ πλησιάζει ὁ Τουρκικὸς στόλος μὲ ἄλλας δυνάμεις, ἐταράχθησαν μὲ ὑπερβολὴν καὶ κατεπλάγησαν, καὶ ἄρχησαν νὰ φεύγουν ἔξω τῆς πόλεως, παραιτήσαντες ὅλας τὰς θέσεις των καὶ τὴν μπαταρίαν ἔρημον. Οἱ δὲ τῶ

Ἰσοῦφ Πασᾶ στρατιῶται, ἐνωθέντες μετὰ τῶν ἐν Πάτραις πολιορκουμένων, εἰς μὲν τὸ μέσον τῆς πόλεως δὲν ἐτόλμησαν νὰ εἰσχωρήσουν, ὤρμησαν δὲ εἰς τὰς ἄκρας, καὶ ἔβαλον πυρκαϊὰν εἰς πολλὰ μέρη, καὶ ἐπροχώρησαν τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔξω τῆς πόλεως μέχρι τοῦ Μοναστηρίου Γηροκομείου, καὶ τοῦ χωρίου Ἐβλυκάδος, ἐλπίζοντες νὰ εὑρῶν ἐκεῖ ἱκανὸν πρᾶγμα καὶ φαμίλιας, διὰ νὰ αἰχμαλωτίσων, πλὴν οὐδὲν εὔρουν. Οἱ δὲ Ἀρχηγοὶ βλέποντες, ὅτι ἄφησαν τὴν πόλιν ἔρημον οἱ στρατιῶται, καὶ αὐτοὺς μεμονωμένους μὲ ἐξήκοντα περίπου μόνον σωματοφύλακας, καὶ ὅτι ἐκινδύνευον ἀφεύκτως, εἰάν ἔμεινον μέσα, εὐγῆκαν εἰς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως, προσπαθοῦντες διὰ νὰ συνάξουν μέρος τῶν διεσκορπισμένων στρατιωτῶν, καὶ νὰ προκαταλάβουν τὰ ὀχυρὰ ὀσπήτια τῆς πόλεως· ἀλλ' εἰς μάτην ἐφώναζον, παρεκάλουν, παρεκίνουν, ἠπειλοῦν· ὅθεν ἐμβῆκαν πάλιν εἰς ἐν ὀσπήτιον τῆς Ὀδηγητρίας, καὶ ἀπέστειλαν ἀνθρώπους ἔξω, ἵσως ἀνακαλέσουν τινὰς, πλὴν οἱ πάντες ἔφευγον, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ὅπου ἔμειναν κεκλεισμένοι πρὸς τὸ μέρος τῆς Ἀλεξιοτίσης καὶ Ἀγίας Παρασκευῆς, οἵτινες πολεμοῦντες ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν Τούρκους, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφάνησαν τὰ σημεῖα, ὅπου τοὺς ἔστειλεν ὁ Γκερὶν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι, μὴ βλέποντες ποθὲν βοήθειαν τινὰ, ἐξῆλθον τῆς πόλεως περὶ τὸ δειλινόν· ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἔμειναν μέσα ἕως τὸ δειλινόν, ὅτε ἀπελπισθέντες, καὶ θιασθέντες ἀπὸ τὰς πέριξ πυρκαϊῶν, ἐξῆλθον τῆς πόλεως ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν, καὶ ἐδοκίμαζον πάλιν νὰ συνάξωσι μίαν δύναμιν, καὶ νὰ ἐμβῶσι διὰ νυκτὸς μέσα εἰς τὴν πόλιν· πλὴν ματαίως ἠγωνίζοντο, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῶν χωρίων συνηθροισμένοι στρατιῶται, οἱ περισσότεροι σχεδὸν ἄοπλοι καὶ ἀσυνήθιστοι διόλου νὰ ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς πόλεμον, καὶ γεννημένοι, καὶ ἀνατεθραμμένοι εἰς τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας καὶ τῆς τυραννίας τῶν Τούρ-

κων, ὄχι μόνον τὸ ὄνομα Τούρκος ἀκούοντες ἔφοιττον, ἀλλ' οὐδὲ αἴσθημα εἶχον ἐλευθερίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔφευγον ἀργηδόν, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐφρόντιζε πῶς νὰ φυλάξῃ τὸν ἑαυτὸν του.

Οἱ ἀρχηγοὶ λοιπὸν ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν βεβυσθισμένοι εἰς τὴν λύπην, καὶ μὲ μόνους τοὺς ὀλίγους σωματοφύλακας των· καὶ ὁ μὲν Ἀνδρέας Λόντος μετέβη πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοστίτζης, ὁ δὲ Κερνίκης εἰς τὰ Καλάβρυτα, ὁ δὲ Π. Πατρῶν καὶ Ἀνδρέας Ζαήμης εἰς τὰ Νεξερά, χωρὶς νὰ ἔχουν μηδὲ ἐφόδια πολεμικὰ, μηδὲ κἀνὲν ἄλλο ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἔμειναν ὅλα μέσα εἰς τὴν πόλιν.

Οἱ δὲ Τούρκοι μετὰ τὸ δαιλιὸν τῆς Κυριακῆς ἐκλείσθησαν πάλιν εἰς τὸ φρούριον, ὑποπιεύοντες, μήπως οἱ Ἕλληνες διὰ νυκτὸς εἰσέλθωσι πάλιν εἰς τὴν πόλιν· πλὴν, ἀφοῦ εἶδον τὴν ἐπιούσαν δευτέραν, ὅτι διεσκορπίσθησαν ἅπαντες, εὐγῆκαν καὶ ἐπυρπόλησαν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως, συνάμα καὶ τὸ Ῥωσικὸν Κουσολάτον· ὁ δὲ Κόνσολος Γκρίν, καὶ οἱ ὑπάλληλοί του, ὁμοίως καὶ ὁ Ἰσπανικὸς Κόνσολος, Ἐνρικόος Σέλην, ὅτινες ἐκ πρώτης ἀρχῆς μετεχειρίσθησαν μυρίας ἐπιβουλὰς καὶ προδοσίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων, εὐφρόντες καιρὸν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἐγύμνωσαν πολλὰ ὑσπήτια καὶ ἐργαστήρια, τὰ ὅποια ἦτον γεμάτα ἀπὸ διάφορον πρᾶγμα, καὶ ἔνεκα τούτου καὶ διὰ τὴν φυσικὴν του περὶ τοὺς Ἕλληνας κακίαν, ὁ Γκρίν ἔδειξε πᾶν εἶδος ἀπανθρωπίας εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν, ἐπειδὴ ἐζήτησαν τινες γυναῖκες ἀδύνατοι μὲ ἀνήλικα βρέφη νὰ καταφύγωσιν εἰς τὸ Κουσολάτον του, καὶ τὰς ἐδίωξε, καὶ τὰς ἐκλείσεν ἔξω ἀπ' ἐναντίας ὁ Γαλλικὸς Κόνσολος Μπουκοβίλ ἐφῆρθη φιλανθρωπῶπως, καὶ ἐφύλαξε πολλοὺς ἀδύνατους μὲ τὸ πρᾶγμά των. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸν Κόλπον τῆς Κορίνθου καὶ ἔξ πλοῖα ἐχθρικά ἐκ Προβέζης, καὶ περιέπλεον ἐκεῖ· οἱ δὲ πολιορκούμε-

νοι Τῆροὶ εἰς τὸ παλαόκαστρον τῶν Σαλώνων, μετὰ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ οἱ ἐκ Βοστίτιδος, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ τοῦς Ἑλληνας τῇ 9 Ἀπριλίου, εἶτα ἐξηπλώθη ἡ ἐπανόστασις καὶ εἰς τὰς πλησίον ἐκεῖ ἐπαρχίας, καὶ εἰς τὰς Θήβας, καὶ Ἀθήνας, καὶ ἐπολιόρκησαν τοὺς ἐχθροὺς οἱ Ἑλληνας.

Οἱ δὲ διασκορπισθέντες ἐκ τῆς Καρυταίνης Ἀρχηγοὶ καὶ Καπιταναῖοι ἠκούσθησαν μεταξύ των καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ποιορήσουσι τὴν Τριπολιτζάν, πλὴν μακροῦθεν τέσσαρας ἢ πέντε ὥρας· ὅθεν ἐσύναζον πάλιν τοὺς Ἑλληνας, καὶ κατέλαβον τὰ στενὰ τῶν δρόμων ὅπου διευθύνονται εἰς τὴν Καρυταίαν, Μιστρὰν, Λεοντάρι, καὶ Ἅγιον Πέτρον, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὰς ἐξόδους τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἐξήρχοντο εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ κατέκαιον τὰ χωρία· Ἐὶς δὲ τὸ χωρίον Κερασιαῖς, θέσιν ὄχυρὰν, ἤτον στρατοπεδευμένοι ὁ Καπετὰν Κυριακούλης μὲ μερικὸς Μανιάτας, οἱ Μπαρμπιτζιώται, οἱ Μπασαριῶται καὶ Νικολαῖοι· Ἐκεῖ ἐπῆραν τῇ 10 Ἀπριλίου, τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς 600 περίπου τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὁ μὲν Κ. Κυριακούλης μετὰ τῶν Μανιατῶν, ἰδόντες αὐτοὺς, ἀνεχώρησαν, καὶ κατέλαβον οἱ ἐχθροὶ τὰς θέσεις των καὶ ἐκυριεύσαν, ὅτι εὗρον ἐκεῖ· οἱ δὲ Μπαρμπιτζιώται, οἱ Μπασαριῶται καὶ Νικολαῖοι ἐπολέμησαν, καὶ ἐφόνευσαν ὀλίγους ἐκ τῶν ἐχθρῶν, καὶ οὕτω τοὺς ἐδίωξαν ἐκεῖθεν·

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ σημαία, καὶ εἰς τὰς νήσους Ἰθράν, Πέτζας, καὶ Φαρά, ἐπειδὴ πρότερον δὲν ἦσαν σύμφωνοι ὅλοι εἰς τοῦτο· ἀλλ' οἱ μὲν Πετζιώται καὶ Φαριανοὶ ἦσαν ἔτοιμοι, οἱ δὲ Πρόκριτοι Ἰθραῖοι ἐδυσκολεύοντο ἐξ αἰτιῶν τινῶν, πλὴν τέλος πάντων ἀπεφάσισαν καὶ ἐκεῖνοι ἐκόντες ἄκοντες, ἐπειδὴ ὁ λαὸς κινούμενος καὶ ὀδηγούμενος ἀπὸ τὸν Καπετὰν Ἀντώνιον ἠρέθη ἐναντίον τῶν Πρόκριτων, καὶ τοὺς ἐβίασε

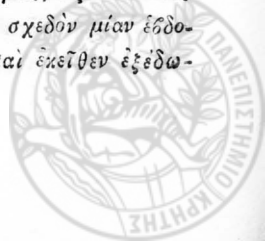
νὰ καταδάλωσι μίαν ἰκανὴν ποσότητα χρηματικὴν δια-
 μισθοῦς, καὶ νὰ ἐτομάσωσι τὰ πλοῖα, ὥστε ἐκ συμφώνου
 αἱ τρεῖς Νῆσοι ἐξεκίνησαν ἰκανὰ πλοῖα διὰ τὸ Αἰγαῖον
 Πέλαγος. Καὶ πρῶτοι οἱ Πετρίῳται ἐκυρίευσαν εἰς τὸν λι-
 μένα τῆς Μύλου τρία ἐχθρικά πλοῖα, μίαν Κορδέταν, ἓν
 Πρίκι, καὶ ἓν Τρασπόρτον. Ὅμοίως καὶ τὰ λοιπὰ Ἑλ-
 ληνικὰ ἐπέτυχον τότε πολλὰ ἐκ τῶν ἐχθρικῶν καὶ βασι-
 λικὰ καὶ ἐμπορικὰ περιπλέοντα ἀπροφυλάκτως, καὶ τὰ
 ἐκυρίευσαν καὶ λάφυρα πολλὰ ἔλαβον, καὶ ἐπροξένησαν
 μέγαν τρόμον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἦτον ἀναγ-
 καῖα πλοῖά τινα διὰ τὴν πολιορκίαν τῶν παραλίων φρυ-
 γίων τῆς Πελοποννήσου, ἔγραψαν πρὸς τοὺς Προκρίτους
 τῶν νήσων καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Πατρῶν ἀποστείλαντες
 τὸν Ἦβον Ῥήγαν, καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς πολιορκίας τῆς
 Τριπολιτζᾶς, ἀποστείλαντες τὸν Ἐπίσκοπον Αἴλους, πα-
 ρακινῶντές τους νὰ στείλουν μερικὰ πλοῖα εἰς πολιορκίαν
 τῶν Μεσημβρινῶν φρυγίων τῆς Πελοποννήσου καὶ εἰς τὸν
 Κορινθιακὸν Κόλπον, ὅπως ἡ ἀνάγκη ἦτον μεγάλη, ἐπειδὴ
 ἐκασθεν ἐπαπειλεῖτο ἡ Πελοπόννησος ἀπὸ τὰς ἐν Ἠπεί-
 ρῳ ἐχθρικὰς δυνάμεις· πλὴν δὲν εἰσηκούσθησαν. Οἱ δὲ
 ἐν Τριπαλιτζᾶ ἐχθροὶ τῆ ἰδ' Ἀπριλίου μαθόντες, ὅτι ἐστρα-
 τοπέδευσαν εἰς τὸ χωρίον Λεβίδι ὅτε Σωτήρος Χορα-
 λάμπης καὶ ὁ Σωτήρος Θεοχαρόπουλος μετὰ 500 περι-
 που Καλαβρυτινῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ Παναγιώτης Ἀρβᾶ-
 λης μετὰ τινῶν στρατιωτῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Τριπολιτζᾶς,
 ἐξῆλθον περίπου δύο χιλιάδες ἔφιπποι, καὶ ἔφθασαν ἐκεῖ·
 καὶ οἱ μὲν ἀρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπρόλαβον, καὶ κατέ-
 φυγον εἰς τὰ πλησίον ὄρεινά μέρη, παραιτήσαντες ὅλα τῶν
 τὰ πράγματα· ὀλίγοι δὲ τῶν στρατιωτῶν ἔμειναν κεκλει-
 σμένοι εἰς τινα ὀσπήτια, καὶ συνεκρότησαν μάχην μετὰ
 τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ὤρμησαν μέσα εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἐ-
 προσπάθουν νὰ κατακαύσωσι τοὺς κεκλεισμένους Ἕλληνας·

πλήν ἐκεῖνοι πολεμοῦντες ἀνδρείως ἐφόνευσαν ἑκατὸν περίκου τῶν ἐχθρῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον κατησχυμένοι· ἠρίστευσε δὲ εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ Κουλὸς Πετιμεζᾶς, ὁ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας, ὅστις καὶ ἐφρονεύθη, καὶ ὁ Σπῦρος Νεζερίτης.

Ὁ δὲ Πετρόμπεης ἐστοχάσθη νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν Τριπολιτῶν καὶ νὰ ζητήσῃ ἀνταλλαγὴν τῶν αἰχμαλώτων Τούρκων μετὰ τῶν φυλακωμένων Ἀρχιερέων καὶ Πρωεσώτων, καὶ διωρίσθη ὁ Γεράσιμος διδάσκαλος ἐκ Καλαμάτας, ὅστις καὶ ἀπῆλθε τῇ 16 Ἀπριλίου μὲ γράμματα περὶ τούτου εἰς τοὺς ἐν Τριπολιτῶν Ἀγάδες· ἔγραψε δὲ καὶ εἰς ὅλα τὰ μέρη, ὅπως ἦτον αἰχμαλῶτοι Τούρκοι, ὅτι νὰ δοθῶσιν, ἂν συμφωνηθῇ ἡ ἀνταλλαγή· πλήν οὐδὲν κατωρθώθη, μὲ τὸ νὰ μὴ συγκατένευσεν εἰς τοῦτο ἡ Διοίκησις ἢ ἐν Τριπολιτῶν. Συγχρόνως τότε κατὰ τὴν 17 Ἀπριλίου εὐρισκόμενος εἰς τὸν λιμένα τῆς Ζακύνθου ὁ Καπιτάν Ὁρλόφ μὲ τὸ πλοῖόν του, εἶδε νὰ περνοῦν ἐκεῖθεν ἐν Ἰμпортὶ Τούρκικον, ὅθεν παρακινήθεις ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ὁμογενεῖς, καὶ φιλοτιμηθεῖς, ἐκινήθη ἐναντίον του πρὸς ναυμαχίαν, τὸ ἔφθασε, καὶ τὸ ἠκούλουθησεν ἕως εἰς τὰς νήσους Ὁξιείας πολεμῶν, ὥστε τοῦ ἐπροξένησε πολλὴν ζημίαν, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν.

Κατὰ τὴν ἐξέδμημάς τῆς Διακαιησίμης ἔφθασεν εἰς τὸ Μεσολόγγιον καὶ ὁ Μουσταφάμπεης, Κεχαγιᾶς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Πελοποννήσου Μεχμέτ Πασᾶ, μετὰ τριῶν χιλιάδ. καὶ πεντακοσίων περίπου Ἀλβανῶν· τοὺς μετεβίβασαν εὐθὺς μὲ τὰ πλοῖά των οἱ Μεσολογγίται εἰς τὸ Καστέλι τῶν Πατρῶν, καὶ χωρὶς ἀναβολὴν ἐστράτευσαν διὰ τὴν Βοστίτζαν, τὴν ὁποίαν καὶ κατέλαβον διόλου ἀπροφύλακτον, καὶ τὴν κατεπυρπόλησαν· οἱ δὲ ἐκεῖσε Ἕλληνες, προλαβόντες κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη· ἑστάθησαν ἐκεῖ σχεδὸν μίαν ἐξέδμημάς, μὲ τὸ νὰ εὔρον τροφὰς ἱκανάς, καὶ ἐκεῖθεν ἐξέδω-

κεν ὁ Κεχαργιάς γράμματα ἀφέσεως, προσκαλῶν τούς τε Βοσιτιζιάνας καὶ Καλαβρυτινοὺς Ἕλληνας, διὰ τὰ ὑπάγουν νὰ προσκυνήσουν· καὶ, ἐπειδὴ ἦτον ἄδηλοι, ποίαν ὁδὸν θέλει ἐξακολουθήσουν οἱ ἐχθροὶ, τὴν διὰ Κόρινθον, ἢ τὴν διὰ Καλάβρυτα, ἔγραψαν οἱ Καλαβρυτινοὶ πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμεν νὰ προφθάσῃ, μὲ ὅσους στρατιώτας ἔχει, διὰ νὰ προκαταλάβουν τὰ στενὰ τοῦ δρόμου τῶν Καλαβρυτινῶν, ὅστις εὐθὺς ἔτρεξε πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ταξιαρχῶν. Κατέλαβον δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Καλαβρυτινοὶ τὰς ἀναγκαίας θέσεις, καὶ παρετήρουν τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν. Ἐκ δὲ τῶν Βοσιτιζιάνων οὐδὲ ψυχὴ ἐφαίνετο, ἐπειδὴ διεσκορπίσθησαν ἅπαιτες, εἶθην κακῆθεν. Μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν πεντακόσιοι περίπου τῶν ἐχθρῶν ὤρμησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ μοναστηρίου τῶν Ταξιαρχῶν, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον Βόδοδα, ὅπου ἦτον ἐσρατοπεδευμένος ὁ Ἀνδρέας Ζαήμες, τοῦ ὁποίου οἱ στρατιῶται μὲ τὸ νὰ ἐλειποτάκτησαν, καὶ ἔμεινε μὲ ὀλίγους, περιεκυκλώθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐκινδύνευσε μ' ὄλον· τοῦτο ἐκεῖνοι οἱ ὀλίγοι ἀντέστησαν εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν ἐχθρῶν, καὶ πολεμοῦντες ἐτραβήχθησαν εἰς ἀσφαλέστερον μέρος. Ἐφρονεύθησαν δὲ εἰς ἐκείνην τὴν μάχην οὖω τρεῖς τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλοι τόσοι τῶν Ἑλλήνων.

Κατὰ δὲ τὴν 20 Ἀπριλίου ἐστράτευσαν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν Κόρινθον, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν ζώων ὅπου ἐκυρίευσαν εἰς τὸ πεδίον τῆς Βοσιτίτζης· καὶ, ἀφ' οὗ ἐπέρασαν ὅλα τὰ στενὰ τοῦ δρόμου ἀνεπειρέαστοι, ἔφθασαν εἰς τὴν Κόρινθον· οἱ δὲ πολιορκουῦντες ἐκείνην τὴν Ἀκρόπολιν Κορίθιοι, Δερβενοχωρίται καὶ Ποριῶται, ἰδόντες μακρόθεν τοὺς ἐχθροὺς, ἔφυγον, καὶ ἄφησαν τὴν πόλιν τῆς Κορίνθου ἔρημον. Ὁ δὲ Γρηγόριος Δικαῖος, ὅστις τότε εὐρέθη ἐκεῖ· κατέκαυσε τὸ ὄρατον Παλάτι τοῦ Κιαμίλμπεη καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ χωρίον Σοφικόν, ὅπου ἔ-

καμιν ἔφροδον εἰς ἓνα πῦργον, ἐν ᾧ εἶχον πεφυλαγμένον τοῦ
 πρῶμά των ὅτε Θεοδωράκης Βλασόπουλος, ὁ Θεοχαρά-
 κης Ρέντης, καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, καὶ ἐλαφροαγώγησεν ἱ-
 κανά. Τότε ἡ μήτηρ τοῦ Κιαμίλυπη, βλέπουσα τὸ πα-
 λάτι καϊόμενον, ἐφόνευσε τὸν Ἀνδρῖκον Νοταρᾶν, εὕρισκό-
 μενον ἐνέχυρον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν.

Ὁ δὲ Κεχαγιᾶς, ἐφοδιάσας τὸ φρούριον τῆς Κορίνθου μὲ
 τροφᾶς καὶ μὲ στρατιώτας, ἐστράτευσε διὰ Ἄργος, ὅπου οἱ
 ἐκεῖ εὕρισκόμενοι Ἕλληνες, τόσον ἐντόπιοι, ὅσον καὶ Κρα-
 νιδιῶται, καὶ τινες Πετziῶται, ἀπεφάσισαν νὰ προσμείνυν
 τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ ἐξῶθεν τοῦ Ἄργους τεῖχος, καὶ νὰ τὰς
 πηλεμήσυν, νομίζοντες, ὅτι εἶναι ὀλίγοι· ἀλλ', ἀφ' οὗ τὰς
 εἶδον μακρόθεν πολλοὺς, κατέφυγον εἰς τὸ ὄρος καὶ ἄ-
 φησαν τὴν πόλιν τοῦ Ἄργους ἔρημον· καὶ μέρος μὲν τῶν
 γυναικῶν καὶ παιδιῶν ἔμειναν κεκλεισμένοι εἰς τὸ μοναστή-
 ριον τῆς Κατακεχυμένης μὲ ὀλιγίστους στρατιώτας, μέ-
 ρος δὲ εἰς τὸ παλαιόκαστρον τοῦ Ἄργους. Οἱ δὲ ἐχθροὶ
 καταδιώξαντες τοὺς Ἕλληνας, καὶ φονεύσαντες τινὰς ἐξ
 αὐτῶν, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ υἱὸς τῆς Πουπουλίνας, ἐκυρίευ-
 σαν τὴν πόλιν, καὶ ἐπολιόρκησαν τότε μοναστήριον καὶ
 τὸ φρούριον· καὶ οἱ μὲν τοῦ μοναστηρίου ὑστερημένοι διό-
 λου τῶν ἀναγκαίων, καὶ μὴ ἔχοντες τόπον νὰ φύγουν πα-
 ρεδόθησαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς· οἱ δὲ τοῦ φρουρίου ἔφυγον διὰ
 νυκτὸς καὶ ἐσώθησαν. Ἐφθασαν κατόπιν ἐκεῖ οἱ Καπιτα-
 ναῖοι Πετιμεζᾶς, καὶ Σκαλτζᾶς, καὶ ἄλλοι, μὲ χι-
 λίους περίπε στρατιώτας Ἕλληνας· ἀλλ', ἐπειδὴ δὲν ἐ-
 πρόφθασαν ἐν καιρῷ πρὸς βοήθειαν τοῦ Ἄργους, διωρίσθη-
 σαν νὰ προκαταλάβουν τὰ στενά τὰ μεταξὺ Ἄργους καὶ
 Τριπολιτζᾶς, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διάβασιν τῶν ἐχθρῶν·
 πλὴν δὲν τὸ ἠκολούθησαν προσβάλλοντες, ὅτι τοὺς ἔλειπον
 τὰ ἀναγκαῖα. Ὅθεν ὁ Κεχαγιᾶς, ἀφ' οὗ διέταξε τὰ τοῦ Ἄρ-
 γους, καὶ εὐόσησεν ἐκεῖ ἓνα Προεσῶτα, καὶ εἶσε γράμ-

κα ἀφέσεως εἰς τοὺς παραδοθέντας, καὶ ἔκαυσε τὰ καλὰ ὑσπήγνια τῶν Ἑλλήνων, καὶ οὕτως ἐστράτευσεν διὰ τὴν Τριπολιτζᾶν συνοδευμένος καὶ μετὰ 800 περίπου ἐντοπίων Τούρκων, οἵτινες ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς μετέβησαν εἰς τὸ Ἄργος ἐπίτηδες, διὰ τὰ τὸν προὔπαντήσουν καὶ τὰ τὸν συνοδεύσουν· διέβησαν δὲ ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ Τουρνακίου ἀνεπειρέαστοι, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Τριπολιτζᾶν περὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν πλῆθος λαφύρων ἐκ τῆς Βοοτίτιζης, Κορίνθου καὶ Ἄργους.

Ἐν τούτῳ κατὰ τὰς 20 τοῦ Ἀπριλίου τινὲς τῶν Ἑλλήνων ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν Καρυτιῶν, τοποθετημένου εἰς τὴν Πιάναν, ὑπῆγαν εἰς τοὺς Μύλους τῆς Λαβιάς, ὅπου εὐρόντες τινὰς τῶν Τούρκων ἀλήθοντας, τοὺς ἐφόνευσαν καὶ ἐχάλασαν τοὺς μύλους· τοῦτο μαθόντες οἱ ἐν τῇ Τριπολιτζᾷ ἐχθροὶ, ὥρμησαν πανστρατιᾷ ἐναντίου τῶν Ἑλλήνων· τοὺς ἐπρόσμεναν οἱ Ἕλληνες μὲ γενναίότητα, καὶ συνεκροτήθη ὁ πόλεμος εἰς τὸ χωρίον Σηλύμναν· μὴ δυνηθέντες δὲ οἱ ἐχθροὶ νὰ διώξουν τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰς θέσεις των, καὶ φρονεθέντες ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς 20, ἐτάπησαν εἰς φυγὴν, καὶ τοὺς κατεδίωξαν οἱ Ἕλληνες μέχρι τῶν τειχῶν τῆς πόλεως.

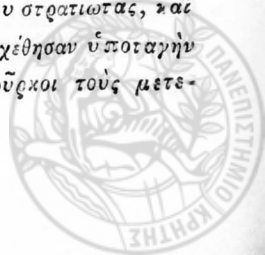
Κατὰ δὲ τὴν 26 ἐξῆλθον πάλιν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸ Βαλτέτζι, ὅπου ἦσαν ὁ Καπιτὰν Κυριακούλης μετὰ μερικῶν Μανιατῶν, καὶ τινες ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῆς Τριπολιτζᾶς στρατιῶται, οἵτινες δὲν ὑπέμεναν τὴν ὀρμὴν τῶν ἐχθρῶν, ἀλλ' ἄφρησαν τὰς θέσεις των. Μετ' ὀλίγον δὲ ἔφθασεν εἰς βοήθειάν των ἓν σῶμα ἐκ τοῦ στρατεπέδου τῆς Καρυταίνης, ἐκτύπησαν τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν.

Συγχρόνως περὶ τὰς 20 τοῦ αὐτοῦ ἐπροχώρησεν ἐκ Θεσσαλίας πρὸς τὸ μέρος τῶν Θερμοπυλῶν ἓν σῶμα ἐχθρικοῦ στρατεύματος, ὅπῃ ἦτον ἐστρατοπεδευμένο· ὁ Καπιτὰν Διάκος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Σόλωνος μὲ στρατιώτας,

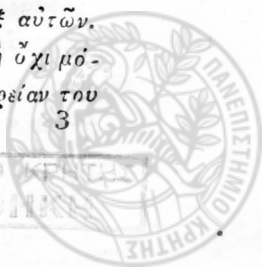
Λεβαδείτας, καὶ Σαλωνίτας, ἐκεῖ συνεκροτήθη μάχη πεισμα-
τώδης· καὶ, ἐπειδὴ ὅ,τε Σόλωνος καὶ ὁ Καπιτὰν Διάκος
εὐρέθησαν μὲ ὀλίγους στρατιώτας εἰς μίαν θέσιν ἀνίσχυ-
ρον, περιεκυκλώθησαν ἀπὸ τοὺς ἐχθροῦς· καὶ ὁ μὲν Σόλω-
νος ἐφρονεῦθη εὐθὺς, ὁ δὲ Καπιτὰν Διάκος ἐπολέμησεν
ἡρωϊκῶς πολλὰς ὥρας, καὶ ἐφόβησε πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν,
ἀλλὰ τέλος πάντων, μὲ τὸ νὰ ἔσκασε τὸ τουφέκι του καὶ
τόπον δὲν εἶχε νὰ φύγῃ, συνελήφθη ζῶν καὶ ἐθανατώθη· οἱ
δὲ λοιποὶ Ἕλληνες διεφυλάχθησαν εἰς τὰ ὕψηλά μέρη.

Κατὰ δὲ τὴν θάλασσαν ἀφουῦ ἐξῆλθον τὰ Ἑλληνικὰ
πλοῖα εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, ὑψώσαν τὴν σημαίαν τῆς
ἐλευθερίας αἱ Κυκλάδες καὶ Σποράδες νῆσοι, ὅσαι δὲν ἔχον
κατοίκους Τούρκους, καὶ πρὸ πάντων ἡ Σάμος, ἣτις ὀ-
δηγούμενη ἀπὸ τὸν Λογοθέτην Λυκοῦργον κατώρθωσε μίαν
δύναμιν στρατιωτικὴν ἀξιόλογον· καὶ, μὲ τὸ νὰ πλησιάσῃ
εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔκαμιν ἐφόδους συνεχεῖς εἰς τὰ παράλια
τῆς Ἀσίας, καὶ ἐλεηλάτουν ἐκεῖσε τὰ Τουρκοχώρια καὶ ἐ-
φόνεον πολλοὺς, καὶ ἤχμαλώτιζον, καὶ ἐλάμβανον ἱκανὰ
λάφυρα. Ὁμοίως καὶ οἱ Κασσιῶται καὶ Καστελοριζιῶται
μὲ τὰ μικρὰ τῶν πλοῖα ἐπροξένησαν φρίκην καὶ τρόμον
εἰς τὰ παράλια τῆς Συρίας, καὶ πολλὰ ἐκ τῶν Τουρκι-
κῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἐκυρίευσαν. Ὁμοίως καὶ οἱ Κρηῖτες,
ὑψώσαντες τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας, ἐπολιορκήσαν τὸς
ἐχθροὺς εἰς τὰ φρούρια, καὶ ἐπροχώρουν καλῶς, ὀδηγού-
μενοι ἀπὸ τὸν Ἀφεντούλην. Τὰ δὲ Ἑλληνικὰ πλοῖα πε-
ριφερόμενα εἰς τὴν Μεσόγειον, ἐπέτυχον τινὰ ἐχθρικά Τρα-
σπόρτια, μετακομίζοντα στρατιώτας, τὰ ὅποια ἐδύθισαν,
τὸς δὲ ἐχθρὸς μετέφερον εἰς τὰς νήσους τῶν καὶ τοὺς ἐ-
θανάτωσαν. Εἰς δὲ τὴν πόλιν τῶν Κυδωνιῶν εἰσῆλθεν ἑ-
νας Πασᾶς μὲ τέσσαρας χιλιάδας περίπου στρατιώτας, καὶ
οἱ μὲν Πρόκριτοι τῶν Χριστιανῶν ὑπεσχέθησαν ὑποταγὴν
εἰς τὸν Σουλτάνον, οἱ δὲ βάρβαροι Τούρκοι τοὺς μετε-

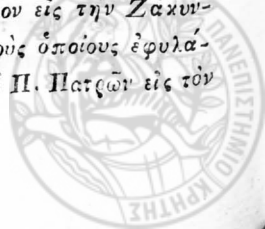
χειρίσθησαν ἀπανθρώπως καὶ ἐχθρικῶς, φονεύοντες καὶ αἰχμαλωτίζοντες πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, ὅτε βιασθέντες ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τὰ ὄπλα πρὸς ὑπεράσπισίν τους· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον καρμίαν προετοιμασίαν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνθίσουν· καὶ, ἀφοῦ ἐξ αὐτῶν ἐφρονεύθησαν καὶ ἠχμαλωτίσθησαν, οἱ λοιποὶ διεσώθησαν διὰ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων περιπλεόντων ἐκεῖ, καὶ κατέφυγον εἰς τὰς Κυκλάδας νήσους καὶ πολλοὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Ἐν δὲ ταῖς Πάτραις ἐφυλάττετο ἡ πολιορκία παρὰ μόνων τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας Ἑλλήνων, πλὴν μακρόθεν· ἐπειδὴ ὁ Π. Πατρῶν ἴστερεῖτο καὶ τροφῶν διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ ἐφοδίων πολεμικῶν ἄλλ', ἀφοῦ οἰκονόμησε τροφὰς ἐκ τῶν πέριξ ἐπαρχιῶν, καὶ τὸν ἐπρόφθασαν ἐφόδια πολεμικὰ οἱ ἐκ Ζακύνθου Ἰωάννης Στέφανος, Λεονταρίτης, Νικόλαος Καλύδας, καὶ Φραντζέσκος Καρβελάς, οἵτινες μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ἐκεῖθεν τῷ Κόμητος Διονυσίου Δε' Ρῶμα καὶ τοῦ Φλαμπουριάρη διωρίσθησαν Ἐφοροὶ, καὶ ἐσύναζον τὰς συνδρομὰς τῶν φιλογενῶν· τότε διώρισε τοὺς στρατιώτας καὶ κατέλαβον τὰς θέσεις τοῦ Μοναστηρίου Ὀμπλοῦ, τῆς Ζωητάδας καὶ τῆς Περιβόλας· καὶ εἰς μὲν τὸν Ὀμπλὸν ᾠδήγει τοὺς στρατιώτας ὁ Κ. Δημήτριος Κουμανιώτης, εἰς δὲ τὴν Ζωητάδα ὁ γενναῖος Παναγιώτης Καραντζᾶς, εἰς δὲ τὰ πέριξ τῆς Περιβόλας ὁ Νενέκος Ζουμπατιώτης, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ὄρειων ἐκείνων χωρίων, οἵτινες συνεκρότην καθ' ἡμέραν σχεδὸν πολέμους εἰς τὰς εἰρημένας θέσεις, ἐξερχομένων τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν πεδιάδα, πότε πανστρατιᾷ ἐπίτηδες διὰ νὰ πολεμήσουν, πότε μέρος ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ συναΐξουν καρπούς καὶ χόρτα διὰ τὰ ζῶα των· ἀλλὰ πάντοτε οἱ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωκον, καὶ ἐφόνευον ἐξ αὐτῶν. Ὁ δὲ Καραντζᾶς τοὺς ἐπροξένει φρίκην, ἐπειδὴ ὅχι μόνον εἰς τὸ πεδῖον τοῦ πολέμου ἐδείκνυε τὴν ἀνδρείαν του

καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα τὴν στρατηγικὴν, ἀλλὰ καὶ διὰ νυκτὸς εἰσῆρχετο συνεχῶς εἰς τὴν πόλιν μὲ ὀλίγους στρατιώτας, ἤρπαζεν αἰχμαλώτους, ἐφόνευεν ἐξ αὐτῶν, ἐχαλῶσε τοὺς μύλους, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ τοὺς ἔδραπτε καιρίως. Καὶ οὕτως ἐξηκολούθει ἡ πολιορκία. Ἀλλὰ περὶ μὲν τροφῶν δυσκόλως οἰκονομοῦντο, ἐφόδια δὲ πολεμικὰ εἶχον εἰς ἀφθονίαν, ἐπειδὴ οἱ ἐκ Δημητριάδος Κύριοι Σπηλιοτόπουλοι, Νικόλαος καὶ Σπύρος, οἵτινες ἐπεστάτουں τοὺς ἐκεῖ μπαρουτομύλους, καὶ διένειμον εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα μπαρούτη ἄνευ πληρωμῆς, ἀλλὰ μὲ μόνως ἀποδείξεις διὰ τὰ πληρωθῶσιν ἐν καιρῷ ἀπὸ τὸ Γένος, αὐτοὶ ἀπέστειλαν καὶ πρὸς τὸν Π. Πατρῶν ἱκανὴν ποσότητα, ὥστε ἐκεῖθεν οἰκονομοῦντο καὶ οἱ Καλαβρυτινοὶ στρατιῶται. πολ- λάκις δὲ καὶ οἱ Γαστουναῖοι καὶ οἱ Βοσπιτιζιάνοι.

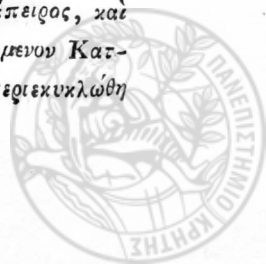
Εἰς δὲ τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Πάπα μέχρι τῆς Γλαρέντζας περιεφέροντο τέσσαρα Γαλαξιδιώτικα καὶ δύο Κεφαλληνίτικα ὀπλισμένα, ὁμοίως καὶ δύο φελοῦκες, καὶ ἐμπόδιζον τὴν διὰ θαλάσσης διάβασιν τῶν ἐχθρῶν εἰς τὰς Ἰονικὰς νήσους, ἢ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀκαρνανίας· ὅτε συνέλαβον δύο πλοῖα μὲ Ἰονικὴν σημαίαν, ἐν οἷς ἦσαν Ἄλβανοὶ τινὲς ἄνδρες καὶ γυναῖκες μεταβαίνοντες εἰς τὴν Πρέβεζαν, τοὺς ὁποίους ἤχμαλώτισαν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ πρῶτόν τιν. Τοῦτο καὶ ἄλλα τοιαῦτα μὲ τὸ νὰ ἐδυσσεύστησαν τὴν διοίκησιν τῶν Ἰονικῶν νήσων, ἀπέστειλαν ἐν Λαντζῶνι καὶ μίαν Τράταν ἐναντίον μιᾶς φελοῦκας Γαλαξιδιώτικης, ὀπλισμένης καὶ εὐρυσκομένης εἰς τὴν Γλαρέντζαν, καὶ διὰ νυκτὸς ἐπέπεσον αἴφνης εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἐκυρίευσαν, ἀφ' οὗ ἐφόνευσαν τρεῖς Γαλαξιδιώτας, καὶ συνέλαβον δύο ἐξ αὐτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐσώθησαν εἰς τὴν ξηράν. ὅθεν τὴν μετέφερον εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὁμοίως καὶ τοὺς συλληφθέντας, τοὺς ὁποίους ἐφυλάκωσαν ὡς πειράτας, περὶ ὧν ἔγραψεν ὁ Π. Πατρῶν εἰς τὸν

Διοικητὴν τῆς Ζακύνθου δικαιολογῶν αὐτούς, καὶ μόλις μετὰ πολλοὺς μῆνας ἤλευθερώθησαν.

Ὁ δὲ Γκρίν δὲν ἔπαυε νὰ ἐφοδιάζῃ τοὺς ἐν Πάτραις καὶ Καστέλι ἐχθρούς, μεταφέρων τροφὰς καὶ εἴτι ἄλλο ἀναγκαῖον ἐκ Ζακύνθου. ὅτε ὁ Π. Πατρῶν ἔγραψεν ἐν πρετέστον κατ' αὐτοῦ, περιεκτικὸν τῶν ὄσων κακῶν ἔγινεν αἴτιος εἰς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν καὶ εἰς τοὺς Πατράϊς, τὸ ὅποῖον ἀπέστειλεν εἰς χεῖρας τοῦ Γαλλικοῦ Κουσόλου Μπουκοσίλ, εἰς Ζάκυνθον εὐρισκομένου, νὰ τὸ καταγράψῃ εἰς τὸ βιβλίον του, καὶ νὰ τὸ ἐγχειρίσῃ. Ὁμοίως καὶ τινες Μεσολογγίται, εὐρόντες ἀρμόδιον τὸν καιρὸν νὰ κερδίσωσιν, εἶδον τροφὰς εἰς τοὺς ἐν Πάτραις ἐχθρούς, καὶ εἶχον πολλὴν συγκοινωνίαν μετ' αὐτῶν, ἐμπορευόμενοι καὶ ἀγοράζοντες τὰ λάφυρα δι' ὀλίγης τιμῆς, καὶ ἐντρυφῶντες εἰς τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων.

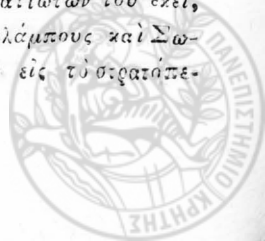
Οἱ δὲ Λαλαῖτοι, ἀπολιόρητοι ὄντες, ἐξήρχοντο συνεχῶς εἰς τὰ πέριξ τῶν ἐπαρχιῶν Γαστούνης καὶ Πύργου, καὶ κατέκαιον τὰ χωρία, καὶ ἐλεηλάτου. Ἐπροχώρησαν καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πύργου· καὶ, ἐπειδὴ δὲν ἀπήντησαν ἀνθίστασιν ἰσχυρὰν, εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν καὶ τὴν κατεπυρπόλησαν. Ἐσύναξαν πλῆθος ζώων ἐκ τῶν πέριξ χωρίων καὶ γεννήματα ἱκανά, ὥστε εἶχον ἀφθονίαν ἐκ τροφῶν. Εἰς δὲ τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τῶν Πατρῶν δὲν ἐτόλμησαν νὰ εἰσέλθουν, ἐπειδὴ ἦτον διωρισμένοι οἱ στρατιῶται ἐκείνων τῶν μερῶν μὲ τοὺς Καπιταναίους, τὸν Πανάγον Σανταμεριάνον, τὸν Ζέρβαν, τὸν Στέργιον, τὸν Ἰωάννην Καραλῆν, καὶ ἐφύλαττον εἰς θέσεις ὀχυράς, μάλιστα ὁ ἐκ Προστοβίτζης Γεώργιος Γιαννόπουλος, μὲ ὀλίγους στρατιώτας ὅπου εἶχεν, ἐπροξένει τρόμον εἰς τοὺς Λαλαίους· πλὴν ὁ νέος οὗτος ἦτον μὲν γενναῖος, ἀλλ' ἄπειρος, καὶ εἰς μίαν ἐξοδὸν τῶν Λαλαίων, εἰς τόπον λεγόμενον Κατσαροῦ, μὲ τὸ νὰ ἐπροχώρησεν ὑπὲρ τὸ δέον, περιεκυκλώθη

ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὄντας πεντακοσίους περίπου, καὶ τινὲς μὲν τῶν στρατιωτῶν του ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον, ἔμεινε δὲ αὐτὸς μὲ μόνους ὀκτώ, καὶ ἐκεῖ, ἀφ' ἐπολέμησεν ἱκανὰς ὥρας μὲ ἀνδρείαν, καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν, ἐφνεύθη καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σύντροφοὶ του ἡρωϊκῶς.

Ὅθεν συνῆλθον οἱ Προκρίτοι τῶν Πατρῶν, τῶν Καλαβρύτων καὶ τῆς Βοστίτζης εἰς ἓν χωρίον τῆς Λαπάτας, Μπούμπουκα λεγόμενον, καὶ συσκεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλωσι πρέσβυν μὲ γράμματα πρὸς τοὺς Προκρίτους νησιώτας, τὸν Σωτήριον Θεοχαρόπουλον, παρακινούντες τους νὰ ἀποστείλουν μερικὰ πλοῖα εἰς τε τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον καὶ εἰς τὰ λοιπὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου.

Ὁ δὲ Πετρόμπεης, διατρίβων εἰς Καλαμάταν, ἔγραψεν εἰς ὅλους τοὺς Προκρίτας τῆς Πελοποννήσου, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ συνέλθωσιν εἰς ἓν τῶν μεσορείων μερῶν, καὶ νὰ συσκεφθῶσι, τίνι τρόπῳ νὰ βάλλωσι τὰ πράγματα εἰς ὅπως οὖν εὐταξίαν, καὶ νὰ οἰκονομηθῶσι χρήματα διὰ μισθοὺς τῶν Μανιατῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐκστρατεύσωσιν ἄνευ χρημάτων. Ὅθεν ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγουν τινὲς τῶν Προκρίτων· ἀλλ', ἐπειδὴ ἓν τοσούτῳ εἶχεν ἔμβει ὁ Κεχαριᾶς εἰς τὴν Τριπολιτζάν, καὶ ἡ δύναμις τῶν ἐχθρῶν ἠϋξήσῃ, καὶ ἐφοβοῦντο οἱ τὴν Τριπολιτζάν πολιορκοῦντες, μήπως ἐκστρατεύσωσιν οἱ ἐχθροὶ πανστρατιᾷ εἰς τὰς πέριξ ἐπαρχίας, οἱ δὲ Ἕλληνες, κατέχοντες πολλὰς θέσεις, ἦσαν διεσκορπισμένοι, ὥστε δὲν ἐδύναντο νὰ ἀνθέξωσιν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, εἰς ὅποιονδήποτε μέρος ἤθελον ὀρμήσουν, διὰ τοῦτο ἐπροσκάλεσαν ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς Πελοποννήσου νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ, καὶ νὰ ἐνδυναμώσωσιν τὰς θέσεις. Ὅθεν ἀπῆλθε καὶ ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του ἐκεῖ, καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ Σωτήρου Χαλαλάμπου καὶ Σωτήρου Θεοχαρόπουλου, καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὸ στρατόπε-

δὸν τῶν Καρυτιῶν, ὅτε κατὰ τὰς 12 Μαΐου ἐξῆλθεν ὁ Κεχαγιᾶς καὶ ὁ Κιαμήλμπης μὲ ἐξ̄ χιλιάδας περίπου στρατιώτας, καὶ διευθύνθη εἰς τὸ Βαλτέτσι, ὅπου ἦτον ἐστρατοπεδευμένοι ὁ Κ. Κυριακούλης καὶ ὁ υἱὸς τῆ Πετρόμπεη Ἰωάννης μὲ μερικοὺς Μανιάτας, καὶ τινες Καπιταναῖοι ἐκ τῆς ἐπαρχίας Τριπολιτζᾶς καὶ Λιονταρίου μὲ τοὺς στρατιώτας των, συμποσούμενοι ὅλοι περὶ τοὺς χιλίους. Ἐκεῖ λοιπὸν τοὺς ἐπερικύκλωσαν πανταχόθεν οἱ ἐχθροί· ὁ δὲ Κεχαγιᾶς ἔστησε τὸ τζατζήρι του, καὶ ἐτοποθέτησε τὰ κανόνια του ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, μὲ ἀπόφασιν νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ, καὶ ἔπειτα νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας, νὰ διαλύσῃ ὅλας τὰς πολιορκίας καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Πελοπόννησον. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνας, καὶ τοὶ πανταχόθεν περικυκλωμένοι, ἀντέστησαν γενναίως, καὶ διήρκεσεν ὁ πόλεμος δύο ἡμέρας καὶ μίαν νύκτα. Ἐπρόφθασεν ἐγκαίρως βοήθεια εἰς τοὺς Ἕλληνας ὁ, τε Κ. Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης καὶ ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος μὲ τοὺς Καρυτινοὺς στρατιώτας, ἔκτύπησαν πλαγίως τοὺς ἐχθροὺς καὶ τέλος πάντων τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν ἐξαισίον, ὥστε ἄφησαν ἐκεῖ καὶ τὰ τζατζήρια, καὶ τὰ κανόνια καὶ ὅλας των τὰς ἀποσκευάς, τὰ ὅποια ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνας, οἵτινες τοὺς κατεδίωξαν ἕως πλησίον τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ ἐφόνευσαν ἐξ̄ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους· ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὀλίγοι ἐφρονεύθησαν. Ἡρίστευσεν εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ Καπιτάν Κυριακούλης, μὲ τὸ νὰ ἔδειξε καὶ γενναίότητα καὶ ἐπίδειξιότητα. Οὗτος ὁ πόλεμος ἐμφύχωσε τοὺς Ἕλληνας κατὰ πολλὰ, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάσουν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, καὶ νὰ κάμουν στενωτέραν τὴν πολιορκίαν.

Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κ. Διάκου, ἐπέρασεν ἐκεῖ ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς μὲ ὀγδοήκοντα περίπου στρατιώτας, διὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὰ στρατεύματα

τῆς Λεδαδείας· Περὶ δὲ τὰς ἀρχάς Μαΐου εὐρέθη εἰς τὸ Χάνι τῆς Γραβιάς μὲ τοὺς 80, ὅπου ἔφθασεν ἐν σῶμα ἐχθρικὸν περίπου δύο χιλιάδων, ὀδηγούμενον ἀπὸ τὸν Ὀμέρ Πασᾶν Βριώνην, οἵτινες περιεκύκλωσαν τὸ χάνι καὶ ἄρχησαν ἀπὸ πρωΐας τὸν πόλεμον μέχρι τοῦ ἑσπέρας· ὤρμησαν πολλάκις οἱ ἐχθροὶ νὰ εἰσπηδήσωσιν εἰς τὸ χάνι, πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν, ἐπειδὴ πανταχόθεν οἱ ὀλίγοι Ἕλληνες παρεφύλαττον τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀντέκρουον ἰσχυρῶς· ἔπαυσεν ὁ πόλεμος μαζῇ μὲ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· καὶ, ἐπειδὴ οἱ περικεκλεισμένοι Ἕλληνες μηδὲ τροφὰς εἶχον μέσα εἰς τὸ χάνι, μηδὲ πολεμικὴν ὕλην, ὤρμησαν διὰ νυκτὸς καὶ ἔφυγον διὰ μέσου τῶν πολιορκούντων ἐχθρῶν ἀβλαβῶς· Ἐφρονεύθησαν εἰς ἐκεῖνον τὸν πόλεμον ὑπὲρ τοὺς 150 τῶν ἐχθρῶν, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων τρεῖς·

Εἰς δὲ τὸ Μεσολόγγι ἔφθασαν καὶ ἄλλαι δυνάμεις ἐχθρικαί, 1500 περίπου Ἄλβανοί, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Ἀσλακάκον, καὶ ἄλλους Μπουλούκπασάδες, τοὺς ὁποίους μέτεφερον μὲ τὰ πλοῖά των οἱ Μεσολογγίται εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ἠΰξησεν ἡ ἐκεῖ τῶν ἐχθρῶν δύναμις ἀρκετὰ, ὥς μόνου οἱ Πατράται στρατιῶται δὲν ἦτον ἱκανοὶ νὰ προκαταλάβουν ὅλας τὰς θέσεις, καὶ νὰ ἐμποδίσουν ἐνδεχομένην τινὰ ἐξοδὸν τῶν ἐχθρῶν· Ὄθεν ὁ Π. Πατρῶν ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμην νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρώτην του θέσιν, διὰ νὰ εἰδυναμώσουν τὰ ἀναγκαῖα μέρη· Ἐν τοσούτῳ ἄρχησαν νὰ μεταβαίνουν καὶ ἐκ τῶν Ἴονικῶν νήσων εἰς τὴν Πελοπόννησον στρατιῶται· καὶ, μὲ ἄλλον ὅπου ἡ Διοίκησις τοὺς ἐμπόδιζεν αὐστηρῶς, ἐκεῖνοι ὁμως ζήλω κινούμενοι κατεφρόνουν καὶ τὰς προσταγὰς καὶ τὰς ἀπειλὰς τῆς Διοικήσεως· Ὄθεν μετέβησαν ἐκ μὲν τῆς Ζακύνθου μέχρι τῶν 150, οἵτινες ἀμέσως ἐπέβησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Πατρῶν, καὶ διωρίσθησαν εἰς τὴν θέ-

σιν Ζωητάδα ὑπὸ τὴν ὄδηγιαν τοῦ Καραντζᾶ· ἐκ δὲ τῆς Κεφαλληνίας 300 περίπου, περὶ ὧν διώρισεν ὁ Π. Πατρῶν τὸν Γεώργιον Σισίνην νὰ τοὺς βαστάξῃ ἐκεῖ εἰς τὴν Γαστούνην, ὅπου οἰκονομοῦντο εὐκολώτερον αἱ τροφαί. Ἐφερον δὲ μεθ' ἑαυτῶν καὶ τινα ἐφόδια πολεμικὰ καὶ τέσσαρα κανόνια, τὰ ὅποια ἔμελλον νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν μελετουμένην πολιορκίαν τοῦ Λάλα.

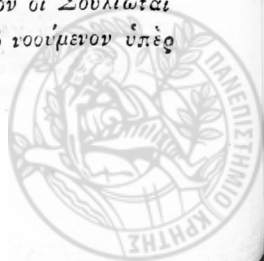
Οἱ δὲ Λαλαῖοι εἰς τὰς 10 Μαΐου ἐξῆλθον πανστρατιᾷ διὰ νυκτός εἰς τὸ Λαντζόϊ, ὅπου ἦσαν τοποθετημένοι οἱ Καρπασαῖοι μὲ ὀλίγους στρατιώτας, τοὺς ἐπερικύκλωσαν καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Πυργιωταὶ Ἕλληρες, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Κ. Χαραλαμπίακην, καὶ τινες Ἀρκάδιοι ἔτρεξαν εἰς βοήθειάν τους· συνεκροτήθη πεισματώδης ὁ πόλεμος, καὶ οἱ Ἕλληρες ἐπροχώρουν καλῶς· πλὴν κακῆ τύχῃ ὁ Κ. Χαραλαμπίακῆς Βιλαέτης καὶ εἷς Ἀρκάδιος Καπιτάνιος Μέλιος, μὲ ὀλίγους στρατιώτας εὕρισκόμενοι εἰς τὸν κάμπον τοῦ Ζμίλα, περιεκυκλώθησαν ἀπὸ τὴν καθβαλαρίαν τῶν ἐχθρῶν, καὶ μὴ ἔχοντες τρόπον νὰ καταφύγωσιν εἰς ὄρεινόν μέρος, ἐπίασαν μερικὰ χαντάκια εἰς τὸν κάμπον καὶ ἐκεῖθεν ἀντέκρουον εἰς τὰς ὀρμὰς τῶν ἐχθρῶν· ἐπολέμησαν ἐκεῖ ὥρας ἱκανάς· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ μὴν ἦτον δυνατὸν νὰ τοὺς ὑπάρῃ ἄλλοθεν βοήθεια, καὶ οἱ ἐχθροὶ, ὄντες ἰππεῖς καὶ πολλοὶ, τοὺς εἶχον στενὰ περικυκλωμένους, δὲν ἐδυνήθησαν πλέον νὰ ἀνθέξουν, καὶ ἐκεῖ ἐφονεύθησαν καὶ οἱ Καπιταναῖοι καὶ 25 περίπου στρατιῶται, ἀφ' οὔ καὶ αὐτοὶ οἱ γενναῖοι ἐφόνευσαν ἕκαστος δύο, ἢ τρεῖς, τῶν ἐχθρῶν.

Εἰς δὲ τὰς 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξῆλθον ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς δύο χιλιάδες τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὑπῆγον κατ' εὐθείαν εἰς τὸ χωρίον Δολιανὰ, φέροντες δύο κανόνια καὶ ἱκανὰς ἀποσκευάς· Ἐκεῖ εὕρισκετο ὁ Καπιτὰν Νικηταρᾶς

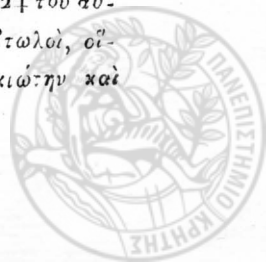
Σταματελόπουλος με 150 περίπου στρατιώτας, οἵτινες ἐκλείσθησαν εἰς τὰ ὑσπήτια, καὶ συνεκροτήθη ἡ μάχη· ἀλλὰ, μὴ δυνάμενοι οἱ ἐχθροὶ νὰ βλάψωσι τοὺς κεκλεισμένους, ἐν ᾧ αὐτοὶ ἐφρονεύοντο, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν· ὁ δὲ Κ. Νικῆτας μετὰ τῶν στρατιωτῶν του τοὺς κατεδίωξεν εἰς ἐκεῖνα τὰ στενά, καὶ τοὺς ἐβίασε νὰ ἀφήσωσι καὶ τὰ κανόνια καὶ ὅλας τῶν τὰς ἀποσκευάς, τὰς ὁποίας ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνας, καὶ ἐφόρεισαν 100 περίπου τῶν ἐχθρῶν.

Ὁ δὲ Ἀλῆ Πασᾶς, πολιορκημένος ὢν εἰς τὸ φρούριον τῶν Ἰωαννίνων, κατ' ἀρχὰς μὲν ἐγκατελείφθη ἀπὸ ὅλους τοὺς πιστοτέρους καὶ οἰκειοτέρους του ἀξιωματικούς· οἷον τὸν Ἄγο Μουχουρδάρη, τὸν Ταῖρ Ἀμπάζη, καὶ ἄλλους Τούρκους καὶ Χριστιανούς· ἔπειτα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δυσαρεστηθέντες ἀπὸ τὸν Ἰσμαήλ Πασᾶ, Πασόμπηην λεγόμενον, καὶ ὑποπτευθέντες, ὅτι τὸς ἐπιβουλεύεται, συνειρηθήθησαν πάλιν μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ ἠκούσθησαν μετὰ τῶν Σουλιωτῶν, ὑποσχόμενοι εἰς αὐτοὺς νὰ τοὺς δώσων τὴν πατρίδα τους καὶ τὸ κάστρον Κιάφα, καὶ ἄλλας ἀμειβὰς, εἴαν ἠνωμένοι μετ' αὐτοὺς ἐλευθερώσωσιν τὸν Ἀλῆ Πασᾶ ἀπὸ τὴν πολιορκίαν· Ὄθεν λαβόντες τὰ πιστὰ οἱ Σουλιῶται ἐξῆλθον μετὰ τὰς φιλίας των ἀπὸ τὴν Κέρκυραν, ἔλαβον τὴν Πατρίδα των καὶ τινα ἐνέχυρα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ ἄρχησαν νὰ ἐνοχλοῦν τὰ κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ στρατεύματα, συγκροτήσαντες διαφόρους μάχας εἰς τὰ Πέντε Πηγᾶδια καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Τζαμουριᾶς, καπιτανεύοντων τῆ τε Νότῃ Μπότζαρη, καὶ τοῦ Μάρκε Μπότζαρη, καὶ τοῦ Τζαβέλα. Προκατέλαβον καὶ τὸ κάστρον Ῥινιάσα, καὶ διώρισαν τὸν Πεζόγαβὶν μετ' 150 στρατιώτας νὰ τὸ φυλάττῃ. Ἄλλ' εἰς μὲν τὸ φαινόμενον οἱ Σουλιῶται ἐπολέμουν ὑπὲρ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, εἰς δὲ τὸ τοῦ ἰσχυμένου ὑπὲρ ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων.

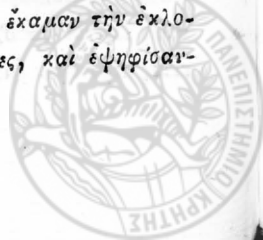
Οἱ δὲ ἐν Τριπολιτζᾷ ἐχθροὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ δλάψωσι τοὺς πολιορκοῦντας Ἑλληνας, κατέθλιβον καὶ ἐτυράνουν τοὺς ἔνδον τῆς Τριπολιτζᾶς Χριστιανοὺς, φυλακωμένους καὶ μὴ, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐφόνευσον. Κακῆ δὲ τύχη τῶν Χριστιανῶν, εὐρίσκετο ἐκεῖ ὁ ποτὲ μὲν Μητρός Ῥοδόπουλος λεγόμενος, Πατραῖος, τότε δὲ Μεχμέτης, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἀρνηθῆ τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν καὶ εἶχεν ἐγκολπωθῆ τὴν τοῦ Μωάμεθ οὗτος λοιπὸν ὁ ἀλιτήριος, διὰ τὰ φαίνεται ζηλωτὴς εἰς τοὺς ἄλλους Τούρκους, ἐπροσπάθει νὰ τοὺς ὑπερβῆ εἰς τὴν ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, καὶ ἐνήργει ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν μορία ὅσα κακὰ καὶ ὕβρεις, παρακινῶν τοὺς Τούρκους, διὰ τὰ ὀρμήσωσι νὰ φονεύσωσι τοὺς φυλακωμένους Ἀρχιερεῖς καὶ Πρεσβυτέρους· πλὴν ἡ Διοίκησις ὅθεν ἐσιγχώρει τὸ τοιαῦτον. Ἐδίαζε δὲ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἐξομώσωσι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις· καὶ, ἐπειδὴ δὲν τὸν ὑπήκουον, τοὺς ἐβασάνιζε τυραννικῶς, καὶ ὑπέφερον οἱ ἄθλιοι τὰ πάνδεινα παρ' αὐτοῦ, ἕως ὅτου ἐφυγεν ἐκεῖθεν, βλέπων, ὅτι εἴν δύνανται νὰ ἀνθέξωσιν οἱ πολιορκούμενοι ἐχθροί.

Ἐς δὲ τὰς 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔφθασαν εἰς τὸν Κόλπον τῆς Κορίνθου δεκαπέντε πλοῖα Ἑλληνικὰ μὲ ναύαρχους τὸν τε Ἀνδρέαν Βῶκον, Ὑδραῖον, καὶ τὸν Κ. Μπόττην Πετρωίωτην, τὰ ὅποια εὐθὺς, ὅπῃ ἐφάνησαν, κατετρόμαξαν τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα ἐχθρικά, καὶ κατέφυγον ὑποκάτω τοῦ τείχους Ναυπάκτου πρὸς ἀσφάλειάν τους· τὰ δὲ Ἑλληνικὰ διέστησαν μεταξὺ τῶν Καπελιῶν, καὶ ἔφθασαν εἰς Ναυπάκτον· πλὴν δὲν ἐδύνατο νὰ πλησιάσῃ, διὰ τὰ πολεμήσουσιν τὰ ἐχθρικά, ἐπειδὴ ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὰ κανόνια τοῦ Κάστρου ὅθεν ἄραζαν ἐκεῖ πλησίον, καὶ τὰ εἶχον πολιορκημένα. Τότε λοιπὸν, εἰς τὰς 24 τοῦ αὐτοῦ, ἔλαβον τὰ ὅπλα καὶ οἱ Ἀκαρνανεὶς καὶ Αἰτωλοὶ, οἵτινες πρότερον ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὸν Κ. Βαρνακιώτην καὶ

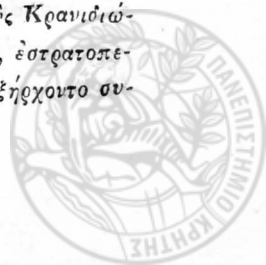
ἀπὸ ἄλλους τινὰς Προκρίτους τῶν ἐκεῖ μερῶν, ἀδιαφόρουν καὶ εἰς μὲν τὸ Μεσολόγγι ἐμβῆκεν ὁ Κ. Μακρῆς, πλὴν οἱ ἐκεῖσε εὐρισκόμενοι ὀλίγοι Τοῦρκοι, συναινέσει τῶν Προκρίτων Μεσολογγιτῶν, ἐπρόλαβον καὶ κατέφυγον εἰς τὸ Βραχῶρι. Ὁ δὲ Καπιτὰν Μακρῆς ἄφησε φρουρὰν ἐκεῖ καὶ μετέβη εἰς τὸ Βραχῶρι, ὅπου συνήχθησαν ὅλοι οἱ Καπιταναῖοι, καὶ ἐπολιόρκησαν τοὺς ἐκεῖ Τούρκους, ὁμοίως καὶ τὸ χωρίον Ζαπάντι· οἱ δὲ Τοῦρκοι, κεκλεισμένοι εἰς τὰ ὄχυρά ὀσπήτια, ἀντεπολέμουν· πλὴν τέλος πάντων παρεδόθησαν, ἐκτὸς τοῦ Γουῤκα μπουλούκμπαση, ὅστις διὰ νυκτὸς ἔφυγεν ἐκεῖθεν μὲ 150 περίπου Ἀλβανούς, καὶ κατέφυγεν εἰς τὸ Ζητούνι. Ἐκ δὲ τῶν παραδοθέντων παρέλαβεν ὁ Κ. Βαρνακιώτης τριακοσίας περίπου ψυχὰς ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ τοὺς ἐφύλαξεν εἰς τὸ Δραγαμέστον. Μαθόντες τὸ κίνημα τῶν Ἀκαρνανῶν καὶ Αἰτωλῶν οἱ Ἀγάδες τῶν Ἀλβανῶν, σύμμαχοι τῶν Σουλιωτῶν, ἔγραψαν ἐκ συμφώνου συγχαίροντές τους ἕνεκα τούτου, καὶ εἰδοποιούντές τους, ὅτι αὐτοὶ ὤρμησαν εἰς τὴν Τζαμουργιὰν καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Φανάρι, καὶ προσκαλῶντές τους νὰ ἐνωθῶν ἐναντίον τῶν Βασιλικῶν στρατευμάτων πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ· καὶ εὐθὺς ὁ μὲν Κ. Τζόργκας ἐπολιόρκησε τὴν Βόνιτζαν, οἱ δὲ Σουλιῶται τὴν Ηρέβεζαν, καὶ μέρος ἐξ αὐτῶν κατέλαβον τὰ Πέντε Πηγὰδια συμφώνως μετὰ τῶν Ἀλβανῶν.

Ὁ δὲ Πετρόρπεης, ἀφ' οὗ εἰδοποιήθη, ὅτι συνῆλθόντινες τῶν Προκρίτων τῆς Πελοποννήσου εἰς τὰ πέριξ τῆς Τριπολιτζᾶς, μετέβη εἰς τὸ Λεοντάρι μὲ τριακοσίους περίπου Σπαρτιάτας. Ἐκεῖ μετέβησαν καὶ οἱ Πρόκριτοι, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Μοναστήριον, Καλτεζιαῖς λεγόμενον, ὅπου συσχεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ συστήσουν Διοίκησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Γερουσίαν, καὶ τῇ 26 ἔκαμαν τὴν ἐκλογὴν τῶν Διοικητῶν οἱ ἐκεῖ παρευθέντες, καὶ ἐψηφίσαν-

το τὸν μὲν Πετρόμπετην Πρόεδρον, τὸν δὲ Βροσθένης Θεο-
δώρητον, τὸν Ἀθανάσιον Καναζάρην, ἐκ Πατρῶν, τὸν
Σωτήριον Χαραλάμπην, τὸν Ἀναγνώστην Δελιγιαννόπου-
λον, τὸν Θεοχαράκην Ρέντην καὶ τὸν Νικόλαον Πονηρό-
πουλον Μέλη τῆς Γερουσίας, οἵτινες εὐθὺς ἐξέδωκαν τὴν
εἶδραϊν καὶ διαταγὰς τινὰς εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελο-
ποννήσου· πλὴν εἰς οὐδὲν ἐλογίσθησαν, διότι ἡ ἐκλογή τῶν
ὑποκειμένων δὲν ἔγινε μὲ κοινήν γνώμην. Τὴν δὲ ἐπιῤ-
σαν ἡμέραν μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον Στεμνίτζαν, ὅτι ἐκεῖ-
νον τὸν τόπον ἐστοχάσθησαν ἀσφαλῆ καὶ ἀρμόδιον διὰ
τὴν Διοίκησιν. Συγχρόνως ἐπανῆλθε καὶ ὁ Ἄνδρέας Ζαή-
μης εἰς τὸν Ὀμπλὸν μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, καὶ ἐνε-
δυνάμωσαν τὰς ἐκεῖ θέσεις, διὰ νὰ ἐμποδίσουν ἐνδεχομένην
τινὰ ἐκστρατείαν τῶν ἐχθρῶν.

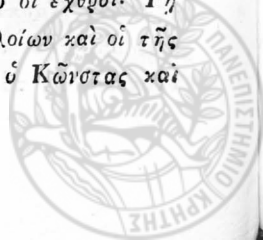
Μέρος δὲ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου περιεφέρετο εἰς τὸ Αἰ-
γαῖον Πέλαγος· καὶ, ἐπειδὴ ἐν Δελίνι εὐρίσκετο ἀρασμέ-
νον εἰς τὴν Ἐρισσὸν, λιμένα τῆς Μυτιλήνης καλῶς ὠ-
πλισμένον, τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἠτοίμασαν δύο μπουρλό-
τα, καὶ μὲ ἄνεμον ἀρμόδιον ἐπλησίασαν· καὶ πρῶτον μὲν
ἄρχησαν νὰ τὸ πολεμοῦν, πλὴν μακρόθεν καὶ χωρὶς βλά-
βην του· εἶτα μὲ ἐπιτηδειότητα ἐπλησίασαν τῇ 27 τὰ δύο
μπουρλόττι, ἐξ ὧν τὸ ἐν ἐπέτυχε καὶ ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ
Δελίνι, τὸ ὁποῖον ἀναψεν εὐθὺς, καὶ μετ' ὀλίγας ὥρας κατε-
κάη· ἐκ δὲ τῶν ἐν αὐτῷ ἐχθρῶν, ὑπὲρ τοὺς 1000 ὄντων,
μόλις ἐσώθησαν 50 Ἀρμένιοι, πλείοντες εἰς τὴν ξηράν.
Τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς κατετρόμαξε τὰ λοιπὰ ἐχθρικά, καὶ
εὐθὺς ὅπου ἔβλετον μακρόθεν τὰ Ἑλληνικὰ, ἔφευγον,
μὴ τολμῶντα νὰ παραταχθῶσιν εἰς πόλεμον. Τὸ δὲ φρού-
ριον τοῦ Ναυπλίου ἐπολιορκεῖτο ἀπὸ τοῦ στρατιώτας τῶν
ἐπαρχιῶν Ναυπλίου καὶ Ἄργους, καὶ ἀπὸ τοὺς Κρανιδιώ-
τας ὑπὸ τὴν ὁδήγιαν τοῦ Καπιτάν Νικῆτα, ἐστρατοπε-
δευμένον εἰς τὸ χωρίον Ἄριαν· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐξήρχοντο συ-

νεχῶς εἰς τὰ πέριξ, συναπαλαμφάνοντες καὶ τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ εὐρισκομένους Χριστιανούς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ ἐθέριζον καὶ ἐσύναζον καρπούς ἐκ τῶν ἐσπαρμένων χωραφίων· ἐπλησίαζον δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ συνεκρότην ἀκροβολισμούς· Περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου δις οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐπολέμησαν γενναίως, καὶ τοὺς κατεδίωξαν μέχρι τῶν τειχῶν πλησίον· ὅτε οἱ ἐχθροὶ, φεύγοντες ἔμφοβοι, ἄφησαν ὀπίσω ὄλους τοὺς Χριστιανούς, ὅπου εἶχον μεθ' ἑαυτῶν, τοὺς ὁποίους παρέλαβον οἱ Ἕλληνες καὶ τοὺς ἠλευθέρωσαν·

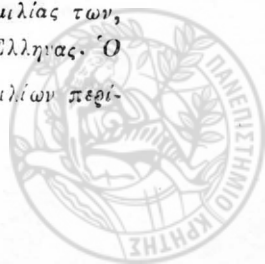
Ἐκ δὲ τῶν Πατρῶν τῇ 6' Ἰουνίου ἐξῆλθον οἱ ἐχθροὶ πανστρατιᾶ, καὶ ὤρμησαν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀντέστησαν γενναίως καὶ ἀντέκρουσαν εἰς τὰς ὀρμάς· Ἐν σῶμα δὲ τῶν ἐχθρῶν ἐπροχώρησεν εἰς τὸν Ῥιγανόκαμπον, ὅπου οἱ κατέχοντες τὴν θέσιν ἐκείνην Ἕλληνες, καὶ τοὶ ὀλίγοι, τοὺς ὤθησαν εἰς τὰ ὀπίσω· ἐκεῖ συνέτρεξαν καὶ ἄλλα σώματα ἐχθρικά· ὁμοίως καὶ οἱ Ἕλληνες ἔτρεξαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὥστε ἐγίνεν ἐκεῖ τὸ κέντρον τοῦ πολέμου· ἀλλὰ μετὰ πολλῶν ὤρων μάχην ἐτράπησαν εἰς φυγὴν οἱ ἐχθροὶ, οἱ δὲ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωξαν καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοὺς 20·

Οἱ δὲ Καπιταναῖοι τῶν ἐν τῷ Κορινθιακῷ Κόλπῳ Ἑλληνικῶν πλοίων, μὴ δυνάμενοι ἄλλως πῶς νὰ θλάψωσι τοὺς ἐχθρούς, ἠτοίμασαν ἐν μπορλότον διὰ νὰ τὰ καύσωσι· πλὴν δὲν ἐπέτυχεν, ἐπειδὴ καὶ ἄναψε μακρόθεν· Ἐγραψαν δὲ εἰς τοὺς Καπιταναίους τῆς ξηρᾶς νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ φρούριον Ναυπάκτου καὶ Καστελιῶν, διὰ νὰ γίνῃ στενωτέρα ἢ πολιορκία· εὐγαλαν καὶ τέσσαρα κανόνια εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐπυροδόλουν τὸ φρούριον τῆς Ναυπάκτου, πλὴν ὀλίγον ἐδλάπτοντο οἱ ἐχθροί· Τῇ δὲ 5' ἀπεφάσισαν οἱ Καπιταναῖοι τῶν πλοίων καὶ οἱ τῆς ξηρᾶς, ὅτε Σκαλιτζοδῆμος, ὁ Μακρῆς, ὁ Κῶνστας καὶ

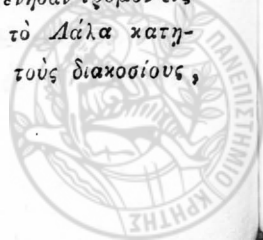

Διαμαντῆς Χορμοδίται, νὰ κάμουν ἔφοδον εἰς τὸ Καζέλι τῆς Ναυπάκτου διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ ἀνέλαβε τὸ ἔργον τοῦτο διὰ ξηρᾶς, τὸ νὰ εἰσπηδήσῃ δηλονότι εἰς τὸ Καστέλι, ὃ Κ. Διαμαντῆς Χορμοδίτης μετὰ 400 περίπου στρατιωτῶν, οἵτινες οἰκειοθελῶς κατεργάφησαν. Καὶ τὰ μὲν πλοῖα ἐπλησίασαν ἐκεῖ καὶ ἐπυροδόλουν τὸ φρούριον· ὃ δὲ Κ. Διαμαντῆς ὤρμησε διὰ ξηρᾶς· ἀλλ' οἱ μετ' αὐτοῦ στρατιῶται ἀποδειλιάσαντες ἔμειναν ὀπίσω, ἐκεῖνος δὲ ἐπλησίασε μὲ ὀλίγους· οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ Καστελίου Ἀλβανοὶ τοὺς ἐκτύπησαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Κ. Διαμαντῆν καὶ ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐξηκολούθουν τὴν πολιορκίαν.

Εἰς δὲ τοῦ Λάλα ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡ πολιορκία ζενοτέρω, καὶ νὰ πλησιάσων οἱ Ἕλληνας, ὥστε νὰ μὴ δύνανται οἱ ἐχθροὶ νὰ ἐξέρχωνται καὶ νὰ λεηλατῶσι τὰ πέριξ χωρία. Ὅθεν διωρίσθη ἀπὸ μὲν τὴν Καρύταιναν ὁ Δημήτριος Δελιμαννόπουλος καὶ ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος μετὰ πεντακοσίων περίπου στρατιωτῶν, ἀπὸ δὲ τὰ Καλάβρυτα ὁ Ἀσ. Φωτῆλας μὲ ἄλλης τόσας σχεδὸν, ἀπὸ δὲ τὴν Γασθίνην ὁ Γεώργιος Σισίνης μὲ τοὺς στρατιώτας τῆς Γαστούνης καὶ Πύργου, μετὰ τῶν ὑποίων συνεστράτειον καὶ οἱ Κεφαληναῖοι, τριακόσιοι περίπου, μὲ τέσσαρα κανόνια ἦσαν δὲ καὶ ὀλίγοι Φαναρίται. Οὗτοι πάντες ἐκ συμφώνως ἐπλησίασαν καὶ κατέλαβον τὰς ἀναγκαίας θέσεις, ὥστε οἱ Λαλαῖτι δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ ἀπημακρυνθῶσιν· ὅθεν, μὲ τὸ νὰ ἐστενοχωρηθῆσαν πολιορκούμενοι, ἀπέσειλαν διὰ νυκτὸς ἄνθρωπον μὲ γράμματα πρὸς τὸν ἐν Πάτραις Ἰσοῦφ Πασᾶν, παρακαλοῦντές τον νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, διὰ νὰ μεταβῶσιν μὲ τὰς φαρμιλίας τῶν εἰς Πάτρας, ὅπου ἔχοντες ἐν ἀσφαλείᾳ τὰς φαρμιλίας τῶν, νὰ ἐξέρχωνται ἐλευθέρως νὰ πολεμῶσι τοὺς Ἕλληνας. Ὁ δὲ Ἰσοῦφ Πασᾶς ἀπεφασίσει νὰ ὑπάγῃ μετὰ χιλίων περί-

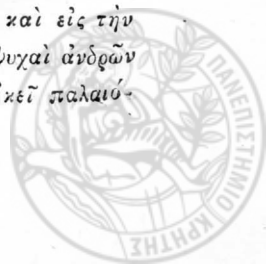

πον στρατιωτῶν· ἐν ᾧ δὲ ἐτοιμάζετο, ἔμαθον τὴν ἀπόφα-
 σίν του ὅτι Π. Πατρῶν καὶ Ἀνδρέας Ζαήμης ἀπὸ ἓνα
 αἰχμάλωτον· ἀλλ', ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο νὰ τὸν ἐμποδίσουν,
 διότι ὁ μὲν δρόμος τῶν ἐχθρῶν ἦτον ἀπὸ τὸ παράλιον μέ-
 ρος, καὶ ἔπρεπεν οἱ Ἕλληνες νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰς
 θέσεις των μιᾶς ἡμέρας διάστημα, διὰ νὰ εὕρουν ἄλλην
 θέσιν ἐπιτηθείαν νὰ ἐμποδίσουν τὸν δρόμον τῶν ἐχθρῶν,
 αἱ δὲ θέσεις, ὅπου κατεῖχον περίξ τῶν Πατρῶν, ἦσαν ἀ-
 ναγκαιοτάται, καὶ διὰ τοῦτο ἐφροδοῦντο νὰ τὰς ἀφήσουν,
 μήπως οἱ ἐχθροὶ μεταχειρισθοῦν στρατήγημα, καὶ τὰς κυ-
 ρεύσουν, ἔγραψαν εἰς τοὺς Ἀρχηγούς τῆς πολιορκίας τοῦ
 Λάλα δίδοντές των τὴν εἶδησιν διὰ νὰ προκαταλάβουν τὰς
 ἐκεῖ θέσεις, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἱκανὸς ἀριθμὸς στρατευμάτων
 συνηγμένος ἐκεῖ, καὶ νὰ ἦναι προσεκτικοὶ, καὶ ὅτι θέλουν
 τοὺς στείλουν καὶ αὐτοὶ κατόπιν μίαν βοήθειαν στρατιω-
 τικὴν, καὶ εὐθὺς διώρισαν τὸν Ἰωάννην Καραλῆν μετὰ
 200 περίπου στρατιωτῶν νὰ προφθάσῃ ἐκεῖ. Ἐκίνησε λοι-
 πὸν ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς καὶ ἔφθασεν εἰς τοῦ Λάλα τῆς ἰα
 Ἰουνίου ἀνεπειρέαστος, ἐπειδὴ δὲν προκατέλαβον οἱ πο-
 λιορκηταὶ Ἕλληνες τὰς ἔμπροσθεν θέσεις. Τῇ δὲ ἰγ' ἐ-
 στρατεύσε μὲ ὄλους τοὺς Λαλαίους ἐναντίον τῶν πολιορκ-
 κητῶν, οἵτινες συσσωματωθέντες εἰς τόπον λεγόμενον Πῆ-
 σι, ὠχυρώθησαν, καὶ ἄρχησεν ὁ πόλεμος πεισματώδης καὶ
 ἐκ τῶν δύο μερῶν ἀπὸ πρώϊας μέχρι τοῦ ἑσπέρας· πολ-
 λάκις ὤρμησε τὸ ἱππικὸν τῶν ἐχθρῶν πανταχόθεν, διὰ νὰ
 βάλῃ εἰς ταραχὴν τοὺς Ἕλληνας, πλὴν ἀντέκρουσαν γεν-
 ναίως· μόνοι οἱ Φαναρίται ἄφησαν τὴν θέσιν τους, καὶ
 ἔφυγον, καὶ διὰ τοῦτο ἐφρονεύθησαν φεύγοντες ὑπὲρ τοὺς
 20· οἱ δὲ λοιποὶ ἔδειξαν ἀνδρείαν ἀξίαν λόγου, καὶ μάλι-
 στα οἱ Κεφαλληναῖοι μὲ τὰ κανόνια ἐπροξένησαν τρόμον εἰς
 τοὺς ἐχθρούς, οἵτινες ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Λάλα κατη-
 σχυμένοι, μὲ τὸ νὰ ἐφρονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους,

ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὀλίγιστοι. Ἐφθασεν αὐθημερὸν εἰς τὸν Ὀμπλὸν ἢ εἰδήσεις τοῦ φορικτοῦ τούτου πολέμου εἰς τοὺς Ἀρχηγούς τῶν Πατρῶν, καὶ μὴ τὸ νὰ υπέθεσαν, ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει ὁ πόλεμος, ἐκίνησαν ἀμέσως ὁ Ἄνδρέας Ζαήμης καὶ ὁ Σωτήρης Θεοχαρόπουλος, εὐρεθείς τότε ἐκεῖ, καὶ ἐπῆγαν εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων μετὰ 400 περίπου στρατιωτῶν, πλὴν δὲν ἐπρόφθασαν· ἐπειδὴ ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς καὶ οἱ Λαλαῖοι, ἰδόντες τὴν ἀνδρεία τῶν Ἑλλήνων, δὲν ἐδοκίμασαν ἄλλην προσβολὴν, ἀλλὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔφυγον ἅπαντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις διὰ τοῦ πεδινοῦ δρόμου Πύργου καὶ Γαστούνης, ὅθεν δὲν ὑπώπτευον προσβολὰς ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔφθασαν εἰς τὰς Πάτρας ἀνεπειρέαστοι, κατακαύσαντες καθ' ὅσον πολλὰ ἐκ τῶν χωρίων, καὶ πολλὰ γεννήματα ὅντα εἰς ὄραν θερισμοῦ. Ὅμοίως καὶ οἱ Ἕλληνες μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ πολέμου ἄφησαν τὰς θέσεις των, καὶ διὰ νυκτὸς ἐτραβήχθησαν ἕκαστον μέρος εἰς τὰ σύνορά των, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἰς τὰς θέσεις ἐκείνας δὲν ἦτον εὐκολον νὰ τοὺς ἔλθουν τροφαὶ καὶ τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα, καὶ εἰς μίαν δευτέραν ἔξοδον τῶν ἐχθρῶν ἐκινδύνευσον ἔνεκα τούτου. Ἀλλὰ τὴν ἐπιῦσαν ἡμέραν μαθόντες, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔφυγον, ἐμβῆκαν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν πόλιν τοῦ Λάλα, καὶ τὴν ἐλεηλάτησαν καὶ τὴν κατεπευπόλησαν. Καὶ οὕτως ἔμεινεν ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐλεύθερον.

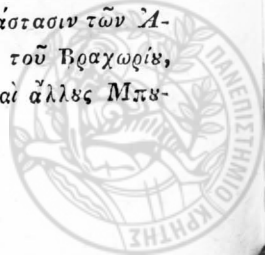
Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἐπροχώρησαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Λεβαδείας ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Μεχμέτ Πασᾶ καὶ Ὀμέρ Πασᾶ, καὶ μὴ εὐρόντες ἀνθίστασιν ἐμβῆκαν εἰς τὴν πόλιν, τὴν ὁποίαν ἐλεηλάτησαν καὶ κατεπευπόλησαν. Ἐκ δὲ τῶν Λεβαδειτῶν οἱ μὲν ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον εἰς τὰ μέρη τοῦ Σάλωνος καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον· αἱ δὲ δύο χιλιάδες περίπου ψυχαὶ ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παιδίων ἐκλείσθησαν εἰς τὸ ἐκεῖ παλαιό-

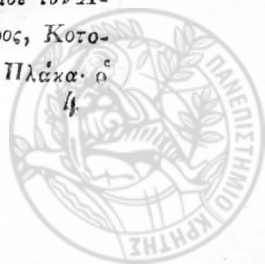
καστρον, τοὺς ὁποίους ἐπολιόκησαν οἱ ἐχθροί· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, παρεδόθησαν εἰς τὰς ἐχθρὰς, οἷτινες ἔδωσαν ἀφέσεως γράμματα εἰς τὰ χωρία τῶν πέριξ μερῶν, διὰ νὰ ἡσυχάσεν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐσύστησαν ἐκεῖ Βοεβόδαν καὶ Κριτήν, καὶ ἐπροσπάθουν παντὶ τρόπῳ νὰ καταπαύσουν τὸ πῦρ τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὰ ἐκεῖ μέρη. Ὅθεν ἐπροχώρησαν ὁ μὲν Μεχμέτ Πασᾶς εἰς τὰς Θήβας καὶ ἐληλάτησε τὰ ἐκεῖ μέρη· ὁ δὲ Ὀμέρ Πασᾶς εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἔλυσε τὴν πολιορκίαν τῆ φρουρίας, καὶ τὸ ἐφωδίασε κατὰ πάντα. Περιεφέροντο ἐκεῖ καὶ ἐπαπειλοῦντες νὰ διαβῶσι τὸν Ἴσθμὸν, καὶ νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον· πλὴν δὲν ἐτόλμων νὰ ἐπιχειρισθῶσι τὸ τοιοῦτον, ὑποπτεύοντες, ὅτι αἱ θεσεις τῆ Ἰσθμοῦ εἶναι καλῶς ὠχυρωμένοι.

Οἱ δὲ Καπιταναῖοι τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων μαθόντες, ὅτι ἐτοιμάζετο ὁ ἐχθρικός Στόλος νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια καὶ νὰ ἐνωθῇ μὲ ἐκεῖνον ὁποῦ εὐρίσκειτο εἰς τὴν Πρέβεζαν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον, ἐπὶ προφάσει ὅτι δὲν εἶχον τὰς ἀναγκαῖας τροφάς· ὅθεν τῆ ἰεῖ ἔφυγον, καὶ ἔμειναν ἐντὸς τοῦ Κόλπου δύο Πετρωϊώτικα καὶ τρία Γαλαξιδιώτικα ὠπλισμένα καὶ περιέπλεον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Ἡ φυγὴ τῶν πλοίων ἐτάραξε πολὺ τοὺς εἰς τὰ παράλια τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου Ἕλληνας, καὶ μάλιστα τοὺς Γαλαξιδιώτας, οἷτινες ἐφοβέριζον νὰ ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖά τους σὺν γυναξὶ καὶ τέκνοις, καὶ νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν, μὲ τὸ νὰ μὴν, ἐδύναντο μόνοι τους νὰ ἀνθέξουν εἰς ἐνδεχομένας προσβολὰς τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου· πλὴν ἢ πρὸς τὴν πατρίδα τους ἀγάπη δὲν τοὺς ἐσυγχώρησε νὰ ἀκολουθήσουν ἐν τοιοῦτον.

Ὁ δὲ Χουροῦτ Πασᾶς, μαθὼν τὴν ἐπαναστάσιν τῶν Ἀκαρνανῶν καὶ Αἰτωλῶν καὶ τὴν κυρίευσιν τοῦ Βραχωριῶν, ἀπέστειλε τὸν Ἰσμαήλ Πασᾶν Πλιάσα καὶ ἄλλες Μπε-

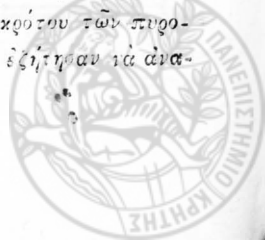

λουκπασάδες με 2,000 περίπου Άλβανούς, διὰ τὰ ἔμβουν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ τὰ ὑποτάξουν τὰ ἐκεῖ μέρη. Ὅθεν τῇ ἡ ἔφθασαν εἰς τὸ Μακρυνόρος· ἀλλ' ἐκείνην τὴν ὀχυρὰν θέσιν εἶχον προκαταλάβει οἱ Καπιταναῖοι Γῶρος Μπακόλας καὶ Ἀνδρέας Καραΐσκου με 150 περίπου στρατιώτας Ἑλλήνας. Ἐκεῖ συνεκροτήθη λοιπὸν μάχη πεισματώδης, τῶν μὲν ἐχθρῶν ἐπιμερόντων εἰς τὸ τὰ κυριεύσουν τὴν διάβασιν, τῶν δὲ Ἑλλήνων ἐναντιουμένων, ὥστε τέλος πάντων, ἀφ' οὗ ἐφοιεύθησαν 100 περίπου τῶν ἐχθρῶν, ἐδιόσθησαν τὰ ὀπισθοδρομήσωσιν, οἱ δὲ Ἑλληνες τροπαιοῦχοι τοὺς κατεδίωξαν εἰς ἱκανὸν διάστημα. Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ, ἔχοντες σφοδρὰν ἐπιταγὴν τὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν, ἀφ' οὗ ἔγιναν ἱκανὸς ἀριθμὸς, ἐδοκίμαζον καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν τὰ εἰσελθουν. Ὅθεν συγχρόνως τότε ἐν σῶμα ἐχθρικὸν ἔφθασεν εἰς τὸ χωρίον λεγόμενον Ἄφτι, ὅπου εὗρισκετο ὁ Κ. Γιαννάκης Ῥάγκος με ὀλίγους στρατιώτας· ἐκεῖ συνεκροτήθη πόλεμος, καὶ οἱ Ἑλληνες πολεμήσαντες γενναίως, ἐφόρυσαν τινὰς τῶν ἐχθρῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν. Τότε συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ ὁ Καπιτὰν Πουλῆς, συμμαχῶν μετὰ τῶν ἐχθρῶν. Ταυτοχρόνως ἔλαβον τὰ ὄπλα καὶ τὰ χωτία τῶν Τζουμέρκων, καὶ τὰ Κατσανοχώρια· ἀλλὰ, μετὰ τὸ τὰ μὴν εἶχον ἄλλοθεν ποθεν βοήθειαν, καὶ μετὰ τὸ τὰ τοὺς ἔλειπον πολλὰ ἀναγκαῖα, δὲν ἐδυνήθησαν τὰ ἀνθέξουν· καὶ οἱ μὲν Χριστιανοὶ ἔφυγον ἐκεῖθεν· ἐμῶθηκαν δὲ οἱ ἐχθροὶ καὶ τὰ ἐληλάτησαν καὶ τὰ κατέκαυσαν. Οἱ δὲ Σουλιῶται μετὰ τῶν λοιπῶν Καπιταναίων τῆς Ῥούμελης ἀπεφάσισαν τὰ προκαταλάβουν ὅλας τὰς στενάς θέσεις, διὰ τὰ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη· καὶ ὁ μὲν Κ. Μάρκος Μπότζαρης κατέλαβε τὸν Ἄγιον Δημήτριον, οἱ δὲ Καπιτὰν Γῶρος, Μῆτρος, Κοτολίδας καὶ Κωνσταντῆς Ῥάγκος κατέλαβον τὴν Πλάκα· ὁ

δὲ Κ. Γιαννάκης ῥάγκος τὸ Διπλόταμον εἰς τὸ Παπα-
σιτάθη.

Ἐν τούτοις ὄντων τῶν πραγμάτων, διεδόθη ἡ εἰδησις
τῆς ἐλευσεως τοῦ Πρίγκιπος Δημητρίου Ὑψηλάντη εἰς
τὴν Ὑδραν, καὶ οἱ Γεφουσιασταὶ ἔγραψαν ἐγκύκλια γράμ-
ματα εἰς τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐπαρχιῶν, εἰδοποιοῦντες
τὴν ἔλευσίν του εἰς τὰς 12 Ἰουνίς, καὶ περικλείοντες μίαν
προκήρυξίν του ἐν τύποις ἐκδεδομένῃν, καὶ προσκαλοῦντες
τοὺς Προκρίτους νὰ ἰπάρκουν νὰ τὸν ὑποδεχθῶν εἰς τὸ
Ἄστρος, καὶ νὰ συσκεφθῶν περὶ τῆς τῶν πραγμάτων εὐ-
ταξίας. Καὶ οἱ μὲν Γεφουσιασταὶ καὶ οἱ Προκρίτοι τῶν
πέριξ ἐκεῖ ἐπαρχιῶν μετέδρσαν εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ τὸν
ὑπεδέχθησαν· οἱ δὲ μακρὰν ὄντες, οἷον Πατραῖοι, οἱ Κα-
λαβρυτινοὶ, Βοσπιτιζιάνοι καὶ ἄλλοι, μετέδρσαν εἰς τὸ χω-
ρίον Βέρθενα, ὅπου εἶχε φθάσει καὶ ὁ Ὑψηλάντης πρὸ
δύω ἡμερῶν. Ἐχάρη δὲ ἅπας ὁ Λαὸς διὰ τὴν ἔλευσίν
του, ἐλπίζοντες πολλὰ καὶ μεγάλα. Ὁ δὲ Ὑψηλάντης εἶ-
χεν εἰς τὴν συνοδείαν του τὸν Ἀλέξανδρον Κατακουζηνόν,
τὸν Γεώργιον Ὑπαύδου, τὸν Ἀναγνωστόπουλον καὶ τὸν
Κανδιώτην, ὡς Μηνίστρους· εἶχε δὲ καὶ ἄλλους τινας ὑ-
παλλήλους δεκαπέντε περίπου τὸν ἀριθμὸν. Ὅθεν κατὰ
πρῶτον μὲν συγκρότησαν συνέλευσιν ἔξω τοῦ χωρίου, εἰς
ἐν λοφιδίον, καὶ ἐπροσκάλεσαν ὅλους τοὺς Προκρίτους
τῆς Πελοποννήσου καὶ τοὺς Καπιταναίους καὶ Στρατιώ-
τας, ὅπου συνήχθησαν τότε ἐκεῖ δύο χιλιάδες σχεδόν, καὶ
ἐν ἐπηρόφῃ πάντων ἀνέγνωσεν ὁ Νόφυτος Βάρδας ἐν γράμ-
μα τοῦ Πρίγκιπος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη, μὲ τὸ ὅποιον
ἐβούλησε τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν ἀπεκαθίστα Πληρεξέ-
σιον τοῦ Γενικοῦ Πληρεξουσίου Ἐπιτρόπου τῆς Ἀρχῆς.
Ἀφ' οὗ δὲ ἐδημηγόρησε καὶ ὁ Βάρδας, ὅσα ἡ περίστασις
ἀπῆται, ἔμνηεν ὁ χειρισμὸς διὰ τοῦ κρότου τῶν πυρο-
βόλων, καὶ ἐλύθη ἡ συνέλευσις. Ἐἴτα δὲ ἐξήτησαν νὰ ἀνα-

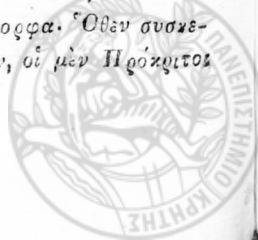
τραπή ἢ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν συστήθεῖσα Γερουσία, καὶ διοργανισθῆ ἄλλως πως ἐν Σύστημα μὲ ἄλλο ὄνομα· ἀλλ' οἱ Γερουσιασταί, οἵτινες ἤλπιζον νὰ ἐφελκύνωσι τὸν Ἰ. Φηλάντην, καὶ νὰ τὸν κάμουν Μέλος τῆς Γερουσίας, ἀντέστησαν εἰς τὰ προσλήματά του, καὶ εὐθὺς ἠγρόθησαν ἔριδες καὶ διαφωνίαι, καὶ λόγοι διάφοροί ἐξ ἑκατέρου μέρους· ἀλλ' οἱ λοιποὶ Πρόκριτοι συνεβίβασαν ὁπωσοῦν τὰς ἔριδας, καὶ συνεσκέφθησαν, εἰς ποῖον μέρος νὰ μείνῃ μία Προσωρινὴ Διοίκησις, ἐπειδὴ τὸ χωρίον Βέζεβνα ἦτον τόπος ξηρός, καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ οἰκονομηθῶν τὰ ἀναγκαῖα καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ζώων, καὶ ἀπεφασίσθη εἰς τὰ Καλάβρυτα, συναϊέσει καὶ τῶν Προκριτῶν Καλαβρυτιῶν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἦλθεν ἐκεῖ γράμμα ἀπὸ μέρους τῶν πολιτοκούντων τὸ φρούριον τῆς Μοιρεμβασίας, διαλαμβάνον, ὅτι οἱ πολιτοκούμενοι ζητοῦν νὰ παραδοθῶν, πλὴν θέλουν τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Ἑλλήνων διὰ νὰ ἐμπιστευθῶν, ὅτι εἰς τοὺς Μανιάτας δὲν ἐμπιστεύονται. Ὅθεν, ἐπειδὴ δὲν τὸ ἐσυγχώρει ἡ περίστασις νὰ ἀπομακρυνθῆ εὐθὺς ὁ Ἰ. Φηλάντης ἐκεῖθεν, διαρτίσθη ὁ Ἀλέξανδρος Κατακουζηνός νὰ ἀπέλθῃ μὲ γράμμα πληρεξουσιότητος, διὰ νὰ παραλάβῃ τὸ φρούριον, καὶ νὰ διατάξῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα, ὅςτις καὶ ἀπῆλθε.

Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἔκλεξαν ἐκεῖ ὡς Μέλη τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας καὶ τὸν Π. Πατρῶν, καὶ τὸν Ἀσημάκην Ζαίμην, καὶ τοὺς παρεκίνησαν νὰ συμπαραευρίσκωνται εἰς τὰ Καλάβρυτα μετὰ τοῦ Ἰ. Φηλάντη, καὶ νὰ συνιστῶσι μίαν Προσωρινὴν Διοίκησιν· καὶ ἐπ' αὐτῇ τῇ ἀποφάσει, διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν καθ' ὅδον ἀναγκαίων, ἐκίνησαν πρότερον διὰ τὰ Καλάβρυτα οἱ Πατραῖοι, οἱ Καλαβρυτινοὶ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν πέριξ ἐπαρχιῶν, καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐμελλε νὰ κινήσῃ ἡ

Ἐφηλάτης· ἀλλ' ἀναχωρησάντων ἐκείνων, εὐθὺς ἀνεκαινίσθη ἡ ἔξις μεταξύ Ἐφηλάτη καὶ Γερουσιαστῶν, μὲ τὸ νὰ ἐπρόβαλε καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο μέρος κεφάλαιά τινα Διοργανισμοῦ Διοικήσεως ἀντιφάσκοντα, ὧν τὸ κυριώτερον ἦτον ἡ Πληρεξούσιος Ἀρχιστρατηγία, ἣν ἐξήτει ὁ Ἐφηλάτης, τὴν ὁποίαν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐδέχοντο οἱ Γερουσιασταί, κατήχησαν τὰ μεταξὺ αὐτῶν εἰς ἀμὴν ἀηδεστοτάτην, ὥστε τινὲς στρατιῶται ἐρεθισθέντες ὤρμησαν μίαν τῶν ἡμερῶν ἐναντίον τῶν Γερουσιαστῶν, πλὴν ὠκονομήθη τὸ πρᾶγμα, καὶ δὲν ἠκολούθησέ τι ἄτοπον. Ὁ δὲ Ἐφηλάτης, παροξυνθεὶς ἐκ τῶν καθαρτικῶν λόγων τῶν Γερουσιαστῶν, οὔτινες τὸν ἐμήνυσαν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Καλαμάταν, ἐπὶ προσχέματι μὲν νὰ ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ ἦτον νὰ προσκαλέσῃ ἐκεῖ συνέλευσιν ἄλλων ὑποκειμένων, καὶ νὰ συγκροτηθῇ Σύστημα μὲ τὸν Διοργανισμὸν ὁποῦ ἐστοχάζετο συμφερώτερον ὅθεν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ Λεοντάρι. Ἀλλ' οἱ Γερουσιασταί, βλέποντες, ὅτι τὸ τοιοῦτον θέλει ἐπιφέρει κίνδυνον εἰς αὐτοὺς ἐκ μέρους τοῦ Λαοῦ, ἀπέστειλαν παρακαλοῦντες τὸν Ἐφηλάτην νὰ ἐπιστρέψῃ, ὅς τις καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὰ Τρίκορφα, ὅπου ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι οἱ πολιορκοῦντες τὴν Τριπολιτζάν Ἕλληνες. Οἱ δὲ Π. Πατρῶν καὶ Καλαβρυτινοὶ, καθ' ὁδὸν ὄντες, ἔμαθον τὰς εἰς τὰ Βέρβαινα ἔφθασας φάσαντες δὲ εἰς Καλάβρυτα ἔλαβον καὶ γράμματα ἀπὸ μέρους τῶν Γερουσιαστῶν δικαιολογούμενων ἐναντίον τοῦ Ἐφηλάτη, ἐν οἷς παρεκάλουν τὸν τε Π. Πατρῶν καὶ ἓνα τῶν Προκρίτων Καλαβρυτινῶν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰ Τρίκορφα, διὰ νὰ παρευρίσκωνται μετὰ τοῦ Ἐφηλάτη. Ἐγραψε δὲ καὶ ὁ Ἐφηλάτης δικαιολογούμενος ἐναντίον τῶν Γερουσιαστῶν, καὶ παρακινῶν τὸν Π. Πατρῶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ Τρίκορφα. Ὅθεν συσσεφθέντες εἰς τὰ Καλάβρυτα ἀπεφάσισαν, οἱ μὲν Πρόκριτοι

τῶν ἐπαρχιῶν Καλαβρυτῶν, Πατρῶν, Γαστούνης καὶ Βοστίτζης, νὰ συνάξωσι τοὺς στρατιώτας τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ νὰ ἀπέλθωσι εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν· ὁ δὲ Π. Πατρῶν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ Τρίκορφα, πρὸς τὸν ὅποιον ἔδωκαν ἅπαντες ἔγγραφον πληρεξουσιότητος ἀπὸ μέρους τῶν εἰρημένων ἐπαρχιῶν.

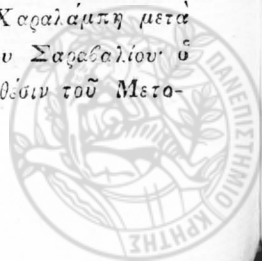
Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου καὶ τὴν εἴσοδον τῶν Λαλαίων εἰς Πάτρας, ἔμεινε λελυμένη σχεδὸν ἡ πολιορκία τῶν Πατρῶν, ἐπειδὴ ὁ μὲν Ἀνδρέας Ζαήμης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, μὴ δυνάμενος μὲ ὀλίγας δυνάμεις νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ, ἐφύλαττεν εἰς τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν, εἰς τὰ χωρία Δομιστίνα, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ ἐνδεχομένην τινα ἐκστρατείαν τῶν ἐχθρῶν κατὰ τῶν Καλαβρυτῶν· οἱ δὲ Πατράιοι στρατιῶται μετὰ τοῦ Θάνου καὶ Νικολάου Λόντε εὐρίσκοντο εἰς τὰ χωρία Νεξερῶν καὶ εἰς τὸ Κούμανι· ὁ δὲ Ἀνδρέας Λόντος καὶ Γεώργιος Ροδόπουλος μὲ τοὺς ἐκ Βοστίτζης στρατιώτας καὶ μερικοὺς Πατράιους εὐρίσκοντο εἰς τὰ χωρία Σελᾶ καὶ εἰς τὸ Δερβένι. Εὐθὺς δὲ τότε τὰ Τουρκικὰ πλοῖα, τὰ εἰς τὴν Ναύπακτον, μετέβησαν εἰς τὴν Ζάκυνθον συνωδευμένα μὲ πέντε Ἀγγλικὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ὑπῆγαν εἰς τὸ Γαλαξίδι τάχα, διὰ νὰ τὲς παραγγείλουν νὰ μὴ τολμήσουν νὰ ἐνοχλήσουν Ἰονικὴν σημαίαν· ἀφ' οὔ δὲ ἐφωδιάσθησαν μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν Ζάκυνθον, ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον καὶ περιέπλεον ἐκεῖ.

Οἱ δὲ ἐν Πάτραις ἐχθροὶ, ἐλεύθεροι ὄντες, ἐξήρχοντο καθ' ἡμέραν σχεδὸν, πότε ἀπὸ τὸ Καστέλι εἰς τὰ ἐκεῖ περὶ χωρία, πότε ἀπὸ τὰς Πάτρας, καὶ ἐσύναζον τροφᾶς· δὲν ἐτόλμων ὅμως νὰ ἀπομακρυνθοῦν, φοβούμενοι, μήπως οἱ Ἕλληνες ἔχουν ἐνεδραν εἰς κανὲν μέρος. Τῇ δὲ 28 Ἰουνίου ἐξῆλθον μὲ παρατήρησιν πολλήν, καὶ μὴ εὐρόντες

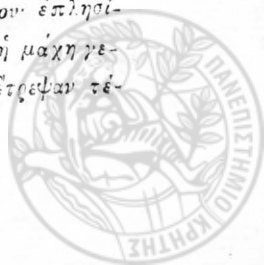
αίθισταιν ἐπροχώρησαν εἰς τὰ χωρία Βυλατιούνα καὶ Μπαρδικῶστα, καὶ ἐκεῖθεν ἐστράφησαν εἰς τὸ Μοναστήριον Ὀμπλόν καὶ τὸ κατεπευρόλησαν. Τῇ δὲ 3' Ιουλίου ἐξήλθεν ὁ Ἰσοῦρ Πασᾶς μὲ 800 περίπου καὶ ἐπροχώρησεν ἕως εἰς τὸ Μετόχι τὸ Σηλαιότικον, ἔχων μαζή τε καὶ δύο κανόνια τοῦ κάμπου· ὁ δὲ Σηλαιότης Καλόγηρος, ἐπιστάτης ἐκείνου τοῦ Μετοχείου, ἐκλείσθη μέσα εἰς τὸν πύργον τοῦ χωρίου μὲ 40 περίπου στρατιώτας· ὅθεν περιεκύκλωσαν οἱ ἐχθροὶ τὸ χωρίον, καὶ ἄρχησαν νὰ πολιοῦν τὸν πύργον μὲ τὰ κανόνια· διήρκεσεν ὁ πόλεμος ὥρας πολλάς· πλὴν οἱ κεκλεισμένοι ἀντειχον γενναίως, καὶ ἀντεπολέμουν τοὺς ἐχθρούς· ἔφθασεν ἡ εἵδησις τοῦ πολέμου τούτου εἰς τὸ Μοναστήριον Φιλοκάλι καὶ χωρίον Ῥίολον, ὅπου ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι τινὲς στρατιῶται Γαστουναῖοι μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Πετιμεζᾶ, οἵτινες ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν τῶν κεκλεισμένων· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ ἰδόντες αὐτοὺς μακρόθεν, ἐστράφησαν εἰς φυγὴν, καὶ ἐπαγῆλθον εἰς Πάτρας ἄπρακτοι, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅσα πρόβατα καὶ ἄλλα ζῶα εὔρον εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος· ἐφωνεύθησαν δὲ ἐκ τῶν ἐχθρῶν ὑπὲρ τοῖς δέκα, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων οὐδεὶς·

Βλέποντες δὲ οἱ Προόχοι τοῦ ἐπαρχῶν Καλαβρυτῶν, Πατρῶν καὶ Γαστούνης, ὅτι ἐκ τῆς μακροῦθεν πολιορκίας μᾶλλον βλάβη προξενεῖται, ἢ ὄφελος, εἰς τοὺς Ἑλληνας, ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάσουν καὶ νὰ κάμουν στενοτέραν τὴν πολιορκίαν. Καὶ οἱ μὲν Καλαβρυτινοὶ, ὅ,τε Ἀνδρέας Ζαήμης, ὁ Παναγιωτάκης Φωτήλας καὶ ὁ Σωτῆρος Θεοχαρόπουλος νὰ καταλάβουν τὴν θέσιν τοῦ χωρίου Πριναροκάστρου· οἱ δὲ Πατρωῖοι, ὅ,τε Θάσος καὶ Νικόλαος Λόντος, συνάμα καὶ ὁ Σωτῆρος Χερσαλάμης μετὰ τῶν Πετιμεζαίων, τὴν θέσιν τοῦ χωρίου Σαραβαλίου· ὁ δὲ Γαστουναῖος Γεώργιος Σισίτης τὴν θέσιν τοῦ Μετο-

χείου τοῦ Ὀμπλοῦ. Ὄθεν πρώτοι ἔφθασαν εἰς τὸ Πριναροκάστρον τῆ 15^ῃ Ἰουλίου οἱ ἐκεῖ διαρισμένοι, καὶ αὐθιγμὸν συνεκροτήθη πόλεμος ἐκεῖ, ἐπειδὴ τινὲς τῶν Ἑλλήνων, μὲ τὸ γὰ εἶδον ὀλίγους τῶν ἐχθρῶν εἰς τὰ ἄκρα τῆς πεδιάδος συνάζοντας καρπούς, ὤρμησαν ἐναντίον τους καὶ τοὺς κατεδίωξαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐχθροὶ, ἰδόντες τούτο, ἐξῆλθον ὑπὲρ τοὺς χιλίους, καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὸ μέρος τοῦ Πριναροκάστρου, ὅπου συνεκροτήθη ἡ μάχη καὶ διήρκεσεν ὥρας ἑπτὰ· ὤρμησαν πολλάκις οἱ ἐχθροὶ, πλὴν οἱ Ἕλληνες, σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των, τοὺς ἀντάθησαν, καὶ τέλος πάντων τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ τοὺς κατεδίωξαν ἕως εἰς τὰς σταφίδας, καὶ ἐφόνευσαν 25 περίπου τῶν ἐχθρῶν· ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐπληρώθη ὁ Χρῆστος Καμανιανίτης, ὅστις ἐπολέμησεν ἀνδρείως εἰς ἐκείνην τὴν μάχην.

Μετὰ ταῦτα ἔφθασαν καὶ οἱ λοιποὶ εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἐστρατοπέδευσαν· Τῆ δὲ 15 Ἰουλίου ἐξῆλθεν ὁ Ἰουδφ Πασῆς παστρετιᾶ μὲ τέσσαρα κανόνια, μὲ τζατήρια καὶ ἄλλας ἀποσκευάς, καὶ ἐστρατοπέδευσεν εἰς τὸν ποταμὸν Λεύκαν ἄντικρυ τοῦ Σαραβαλίου, καὶ ἐτοποθέτησε τὰ κανόνια εἰς μίαν παλαιὰν Ἐκκλησίαν πλησίον τοῦ Σαραβαλίου· καὶ οἱ μὲν τῶν ἐχθρῶν ὤρμησαν ἐναντίον τούτου τοῦ χωρίου, μέρος δὲ ἐξ αὐτῶν προκατέλαβον τὸν Πριναροκάμπον, διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ Πριναροκάστρου βύθειαν τῶν Ἑλλήνων· ἄρχησεν ὁ πόλεμος πεισματώδης εἰς τὸ Σαραβάλι, καὶ τοὺς περιεκύκλωσεν ἡ καθυλαγία τῶν ἐχθρῶν· πλὴν οἱ Ἕλληνες ἔμεινον σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ἀντέκρουον εἰς τοὺς ἐχθρούς· ἔτρεξαν εὐθύς οἱ εἰς τὸ Πριναροκάστρον Ἕλληνες, καὶ συνεκροτήθη ἄλλη μάχη εἰς τὸν Πριναροκάμπον· ἐπλησίασαν δὲ καὶ οἱ Γαστουναῖοι, καὶ ἀπεκατέστη ἡ μάχη γενική· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες πολεμῶντες ἀνδρείως ἔτρεψαν τέ-

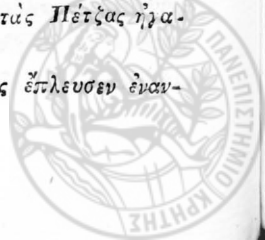

λος πάντων τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν, καὶ τοὺς κατεδίωξαν ἕως εἰς τὸν Λινὸν τοῦ Νικολάου Λόντου. Ἐφρονεύθησαν εἰς αὐτὴν τὴν μάχην καὶ ἐπληρώθησαν πολλοὶ τῶν ἐχθρῶν, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων ὀλίγιστοι.

Ὁ δὲ Π. Πατρῶν ἐπανελθὼν εἰς τὰ Τρίκορφα, εὗρε μεριάτην ἀνωμαλίαν εἰς τὰ πράγματα, καὶ τὴν Γερουσίαν διόλου διαλελυμένην, καὶ φερόμενον ἕκαστον, ὅπως ἔτιχεν. Ὄθεν συνωμίλησε μετὰ τοῦ Ὑψηλάντη, συνενοήθη καὶ μετὰ τινῶν Προκρίτων Πελοποννησίων, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ προσκαλέσουν ὅλους τοὺς Προκρίτους τῶν Ἐπαρχιῶν, διὰ νὰ ὀργανίσουν ἓν Πολιτικὸν Σύστημα, ἐπειδὴ ἔβλεπον, ὅτι χωρὶς τούτου καὶ τὸ ἐσωτερικὸν εἰς καιὸν ἔτρεχε, καὶ τὰ εὐνομούμεια Ἔθνη ἐκύλουν τὴν δικαίαν ταύτην κατὰ τοῦ τυράννου Ἐπανάστασιν ληστρικὴν ἀποστασίαν. Ὄθεν ἔγραψαν ἐγκυκλίους ἐπιστολάς πρὸς ἅπαντας.

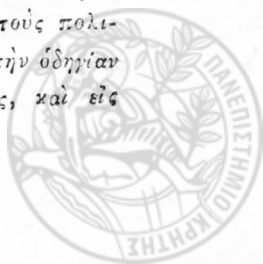
Εἰς δὲ τὴν Μομεμβασίαν μεθ' ἡμέρας τινάς, ἀφοῦ ἔφθασεν ὁ Κατακουζηνός, ἐσυμφώνησαν μὲ συνθήκας, καὶ παρεδόθησαν οἱ πολιορκούμενοι περὶ τὰς ἀρχάς τοῦ Ἰουλίου, καὶ ὑψώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία· καὶ μέρος μὲν ἐξ αὐτῶν τοὺς μετεβίβασαν εἰς τὴν Ἀσίαν, μέρος δὲ ἔμειναν θεληματικῶς ἐκεῖ. Ὁ δὲ Κατακουζηνός, θέλων νὰ φυλαχθῇ τάξις εἰς τὰ πράγματα, ἐμπόδιζε τὴν διαρπαγὴν τῶν λαφύρων, καὶ ἐζήτην νὰ δοθῇ ἓν μέρος εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ἓν μέρος εἰς τὸ Κοινὸν Ταμεῖον· ἀλλ' οἱ Μανιάται, οἵτινες τὰ δικαιοποιοῦνται ὅλα, ἀντέστησαν εἰς τὸν Κατακουζηνόν, καὶ ἠρέθη ἀμρισθήτησις μεταξὺ αὐτῶν, καὶ τέλος πάντων ὤρμησαν μίαν τῶν ἡμερῶν. καὶ κατεκυρίευσαν ὅλα τὰ λάφυρα καὶ τὸ Φροῦριον· ὁ δὲ Κατακουζηνός ἐφυγεν ἐκεῖθεν καὶ μετέβη εἰς τὰς Πέτζας ἡρακτικισμένος.

Συγχρόνως τότε καὶ ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐπλευσεν ἐναν-

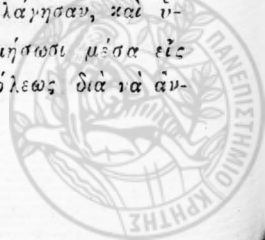
ίον τῆς Σάμου, ἐπὶ σκοπῶ νὰ κάμῃ ἀπόβασιν ἐκεῖ στρατευμάτων, καὶ νὰ κυριεύσῃ τὴν νῆσον. ὄθεν τὰ μὲν μεγάλα πλοῖα ἄραξαν εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου, δεκατρία δὲ Ἰμπρίκια μετέβησαν εἰς ἕνα παράλιον τῆς Ἀσίας, Τσαλδὶ λεγόμενον, διὰ νὰ μεταβιβάσουν εἰς τὴν νῆσον τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα ἔτοιμα ἐχθρικά στρατεύματα. ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος, περιπλέων ἐκεῖ, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράλιον τῆς Ἀσίας, καὶ εὐθὺς οἱ ἐχθροὶ ἄφησαν ἔρημα τὰ πλοῖα, καὶ κατέφυγον εἰς τὴν ξηρὰν. οἱ δὲ Ἕλληνες μὲ τὰ Μπουρλότα κατέκαυσαν καὶ τὰ δεκατρία Ἰμπρίκια. Τῆτο μαθὼν ὁ Ναύαρχος τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ἀμέσως ἐφυγεν ἀπὸ τὴν Σάμον, φοβούμενος, μήπως πάθῃ τὸ ἴδιον, καὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωξαν μέχρι τῆς Κώου.

Ἐπνεε δὲ τὰ λοιπὰ καὶ τὸ Φρούριον τοῦ Νεοκάστρου, τὸ ὁποῖον μιδύντες οἱ ἐν Μοθώῃ καὶ Κωρῶνι ἐχθροὶ ἀπεράσισαν νὰ τοὺς προρθάσουν τροφὰς διὰ θαλάσσης· ἀλλ', ἐπειδὴ ἐδυσκολεύοντο, μὲ τὸ νὰ ἐπολιορκεῖτο τὸ Φρούριον τοῦτο ἀπὸ δύο πλοῖα Πετziώτικα τοῦ Καπιτάν Μπότση, ἐμεθοδεύθησαν, διὰ νὰ ἀπατήσουν τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὕψωσαν εἰς τὸ πλοῖόν τους οἱ ἐχθροὶ Σημαίαν Ἑλληνικὴν οἱ δὲ Πετziῶται, μὴ ὑποθέτοντες τοιαύτην ἀπάτην, τοὺς ἄφησαν καὶ ἐπλησίασαν, τῆ α' Ἰουλίου, καὶ ἀπροσέκτως ἐπαρῆσιάζσθησαν εἰς αὐτοὺς, ὅτε οἱ ἐχθροὶ αἴφνης μὲ τὰ πυροβόλα ἐφόνευσαν δεκαεπτὰ ναύτας, οἱ δὲ Πετziῶται ἀμέσως ὄρμησαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐφόνευσάν τινας ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐμπόδισαν τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ Νεοκαστρον, καὶ ἐπέστρεψεν ἄπρακτον. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας, ὑστερηθέντες διόλου τροφῶν οἱ πολιορκούμενοι εἰς τὸ Νεοκαστρον, παρέδωκαν τὸ Φρούριον μετὰ συνθηκῶν εἰς τοὺς πολιορκοῦντας Νεοκαστρίτας καὶ Ἀρκαδίους ὑπὸ τὴν ὄδηγίαν τοῦ Μοθῶνις Γρηγορίου, εἰς τινας Μανιάτας, καὶ εἰς

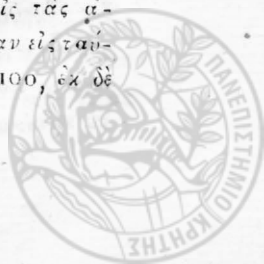
τοὺς διὰ θαλάσσης πολιορκοῦντας Πετζιώτας, καὶ ὑφώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία. Περὶ δὲ λαφύρων εἶχον συμφωνήσαι μεταξύ των οἱ πολιορκοῦντες νὰ τὰ κάμουν τριμοιρίαν, ἐν διὰ τὸ Κοινὸν Ταμεῖον, ἐν διὰ τοὺς πολιορκοῦντας διὰ ξηρᾶς, καὶ ἐν διὰ τοὺς θαλασσίους· πλὴν, ἀφοῦ εἰσῆλθον οἱ Ἕλληνες εἰς τὸ φρούριον, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ τὸ ἄτακτον, ἐκρίθη παρὰ τῶν ἐκεῖ Προκρίτων εὐλογον, καὶ ἔδωλον ὅλα τὰ λάφυρα μέσα εἰς τὰ πλοῖα τοῦ Μπότιαση, διὰ τὰ τὰ μερίσουν ὕστερον ἡσύχως· ἀλλὰ τὰ πλοῖα συμπαλαβόντα καὶ τὸν Μοθώνης καὶ τὸν Πρωτοσύγκελλον τοῦ Χριστιανουπόλεως Ἀμφρόσιον, ἔφυγον ἐκεῖθεν, καὶ μετέδρσαν εἰς ἓνα λιμένα τῆς Μάνης, ὅπου ἀνοίξαντες τὰ σεντούκια τῶν Τουρκῶν εὗρον μέσα πράγματα μηδαμινά. Τότε ἠγέρθη ἕξις μεταξύ τῶν πολιορκητῶν, καὶ οἱ μὲν ζητοῦται τῆς ξηρᾶς κατηγοροῦν τὸν Μοθώνης καὶ Πρωτοσύγκελλον, ὅτι συμφωνήσαντες μετὰ τῶν θαλασσίων ἔκλεψαν ὅλα τὰ πολύτιμα πράγματα καὶ τοὺς ἐφθέριζον, καὶ μόλις ἐδῶθησαν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Μανιατῶν· οἱ δὲ Μοθῶνης καὶ Πρωτοσύγκελλος κατηγοροῦν τοὺς θαλασσίους, ὅτι μόνοι ἐκεῖνοι τὰ ἔκλεψαν, καὶ τέλος πάντων οἱ τῆς ξηρᾶς στρατιῶται, καὶ μάλιστα οἱ Ἀρκάδιοι, ἔμειναν διόλου σχεδὸν ὕστερημένοι λαφύρων, ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησαν νὰ λάβουν μηδὲ τὰ ὀλίγα ὅπου ἐφανερώθησαν.

Ἡ δὲ ἐν Πάτραις πολιορκία ἐξηκολούθει, καὶ κατὰ τὴν κς' Ἰουλίου τινὲς τῶν Ἑλλήνων προχωρήσαντες εἰς τὴν πεδιάδα, ἔδωσαν αἰτίαν εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας, καὶ εὐθὺς ὤρμησεν ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς πανταχόθεν, καὶ κατέβησαν εἰς τὸν κάμπον· οἱ δὲ ἐχθροὶ, αἰφνης ἰδόντες μίαν τοιαύτην ὄρμην, ἐξεπλάγησαν, καὶ ὑποπετεύσαντες, μήπως οἱ Ἕλληνες ὀρμήσωσι μέσα εἰς τὴν πόλιν, κατέλαβον τὰ ἄκρα τῆς πόλεως διὰ νὰ ἀν-

τι παραταχθῶν· ἀλλὰ βλέποντες, ὅτι δὲν προχωροῦν οἱ Ἕλληνες, ἀνέβησαν οἱ ἔχθροί, περὶ τὰς 10 ὥρας τῆς ἡμέρας, εἰς τὸ Μοναστήριον Γηροκομεῖον, καὶ ἐκεῖ συνεκροτήθη ἡ μάχη ἕως τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτός, ὅτε οἱ ἔχθροί ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀφ' οὗ ἐφρονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν τινες ἐξ αὐτῶν. Καὶ, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων δὲν ἐδύναντο νὰ μείωσιν εἰς ἐκείνην τὴν θέσιν τοῦ Γηροκομεῖου, τὴν καταλαβόν οἱ ἔχθροί μετ' ὀλίγας ἡμέρας, καὶ εἶχον φρουρὰν ἐκεῖ.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ὅστις κατὰ τὴν γα' Ἰουλίου εἶχε φθάσει εἰς τὸ Μεσολόγγι μὲ μερικά ἐφόδια πολεμικά καὶ μερικά τουφέκια, προσκληθεὶς ἀπὸ τῶν Πελοποννησίου μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Πατρῶν, τῇ λα' τοῦ αὐτοῦ, μὲ τὸ πλοῖον ὅπου εἶχε ναυλωμένον, ἀφ' οὗ ἐξεφόρτισεν εἰς τὸ Μεσολόγγι ὅλα τὰ ἐφόδια· ἔφερε δὲ μετ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν Κ. Θεοδώρον Γρίβαν μὲ ἑκατὸν στρατιώτας. Τῇ δὲ α' Αὐγούστου, ὄντων ἐοστρατοπεδευμένων τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ χωρίον Ἐβλυκάδα, ἐσυμφώνησαν ὁ Καπιτάν Παναγιώτης Καραντζᾶς μετὰ τοῦ Κ. Γρίβα νὰ ὑπάγουν διὰ νυκτός νὰ κτυπήσουν τὴν ἐν τῷ Γηροκομεῖῳ ἔχθρικήν φρουρὰν. Ὅθεν περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐβράσαν ἐκεῖ καὶ ἄρχησαν νὰ πολεμοῦν τοὺς ἔχθρούς· ἔλαβον εἰδησιν οἱ ἐν Πάτραις ἔχθροί, καὶ, ἕως νὰ ἐξημερώσῃ ἡ β' τοῦ Αὐγούστου, ἐξῆλθον ἅπαντες, καὶ κατέλαβον τὰς περὶ τὸ Γηροκομεῖον θέσεις· ὁμοίως καὶ οἱ Ἕλληνες ὤρμησαν ἅπαντες πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἀπὸ πρωΐας συνεκροτήθη γενικὴ μάχη, ἣτις διήρκεσεν ἕως τὰ ἑσπέρας· ἐπολέμησαν ἐκατέρωθεν μὲ πεῖσμα, ἀλλὰ τέλος πάντων οἱ Ἕλληνες ἐβίασαν τοὺς ἔχθρούς νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν ἄτακτον, καὶ τοὺς καιδιώξαν ἕως εἰς τὰς ἄκρας τῆς πόλεως τὰ Κανδριάνικα. Ἐφρονεύθησαν εἰς ταύτην τὴν μάχην ἐκ μὲν τῶν ἔχθρῶν ὑπὲρ τοὺς 100, ἐκ δὲ

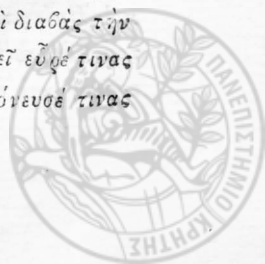
τῶν Ἑλλήνων 20, καὶ τινες ἐπληρώθησαν, μετὰ τῶν ὀ-
ποιῶν καὶ ὁ Μπενιζέλες Καλαβρυτινός, ὅστις εἰς αὐτὴν
τὴν μάχην ἔδειξεν ἀνδρείαν ἀξίεπαυον.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην οἱ μὲν Ἑλληνας ἐστρατοπέ-
δευσαν εἰς τὸ χωρίον Ῥωμανοῦ, καὶ εἰς τὸν Λινὸν τοῦ
Χουσεΐναγα, καὶ εἰς τοὺς πέριξ λόφους· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐ-
τοιμάσθησαν ἅπαντες καὶ ἐξῆλθον τῆς Ἀυγούστου ὑπὸ
τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ μετὰ μίαν βομβάρδα καὶ
τέσσαρα κανόνια μεγάλα καὶ ἐστρατοπέδευσαν περὶ τὸ
Γηροκομεῖον, μετὰ ἀπόφασιν νὰ μείνωσιν ἐκεῖ πολεμοῦντες,
ἕως ὅτου νὰ διαώξωσι τοὺς Ἑλληνας ἀπὸ ἐκεῖνας τὰς
θέσεις· ὅθεν ἄρχησεν ὁ πόλεμος, καὶ ἐπροσπάθουν οἱ ἐχ-
θροὶ νὰ ἐκφοβίσωσι τοὺς Ἑλληνας μετὰ τὰς βόμβας καὶ κα-
νόνια, καὶ νὰ τοὺς εὐγάλουν ἀπὸ τὰς θέσεις των, καὶ δια-
τοῦτο ἀδιακόπως ἐβομβαρδαρίζον τὸν Λινὸν τοῦ Χουσε-
ΐναγα, εἰς τὸν ὅποιον ἦτον ὁ Κ. Καραντζᾶς· πλὴν οἱ
Ἑλληνας ἔμενον σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των· ὤρμησαν
πολλάκις οἱ ἐχθροὶ, καὶ μάλιστα ἡ καθυλαγαρία τους, πλὴν
τοὺς ἐπρόσιμενον ἀνδρείως οἱ Ἑλληνας, καὶ τοὺς ἀντῴθη-
σαν· ἐδοκίμησαν πολυτρόπως νὰ ἐκτοπίσωσι τοὺς Ἑλ-
ληνας, πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν· διήρκεσεν ὁ πόλεμος τρία
ἡμερῶν, καὶ καθ' ἡμέραν ἐρουρεύοντο ἱκανοὶ τῶν ἐχ-
θρῶν· καὶ τέλος πάντων βλέποντες τὴν τῶν Ἑλλήνων
ἀνδρείαν, καὶ ἀπελπισθέντες ἀπὸ τὸ νὰ κατορθώσωσι τὸν
σκοπὸν τους, ὀπισθώρμησαν κατρηχυμένοι, καὶ ἐμῆλκαν
εἰς τὸ φρούριον, παραιτήσαντες καὶ τὴν θέσιν τοῦ Γηρο-
κομείου, τὴν ὅποιαν κατέλαβον οἱ Ἑλληνας· Ἠρίστευσε
δὲ εἰς τοῦτον τὸν πόλεμον ὁ Κ. Καραντζᾶς.

Μὴ ὄντες δὲ καὶ διὰ θαλάσσης πολιορκημένοι οἱ ἐχθροὶ,
δὲν ἐδοκίμαζον στενωχωρίων ἀπὸ τροφᾶς, μάλιστα μετὰ τὸ νὰ
μὴν ἦτον γνωρισμένη ἀπὸ κἀμμίαν Διοίκησιν ἢ διὰ θα-
λάσσης πολιορκία τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἰάν τυχὸν ἐμποδίζε-
το κἀνένα ἐμπορικὸν πλοῖον μετὰ σημαίαν ὅποιασδήποτε Δι-

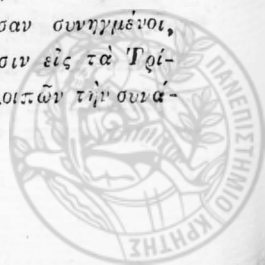
νάμεως, ὅπου ἐπήραινεν εἰς τὰ πολιορκούμενα φρούρια μὲ τροφάς, ἢ Λύτταμις ἐκείνη ὑπερασπίζετο τὴν Σημαίαν τῆς, καὶ τὴν ἠθέλειν ἐλευθέραν καὶ ἀνεμπόδιτον νὰ ὑπάρῃ, ὅπως θέλει. Καθὼς συνέβη καὶ τότε συγχρόνως νὰ ἐμποδίσθῃ ἀπὸ τὸ πλοῖον, μὲ τὸ ὅποῖον ἦλθεν ὁ Μαυροκορδάτος, ἐν πλοῖον μὲ Ἀουστριακὴν σημαίαν, τὸ ὅπαῖον διευθύνετο εἰς Πάτρας· ἀλλ' αὐθημερὸν ἐφάνησαν μία Φεργάδα καὶ μία Γολέττα Ἀουστριακά, τὰ ὅποια συνάδευσαν τὸ ἐμπορικόν, καὶ τὸ ἔμβασαν εἰς Πάτρας μὲ τὰς τροφάς.

Συγχρόνως τότε εἰς τὰς ζ' ἔφθασε καὶ ὁ Πρίγκιψ Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς εἰς τὸ Μεσολόγγι, ὅστις πρὸ ἡμερῶν τινῶν εἶχε φθάσει εἰς τὸ Νεόκαστρον, ἀλλὰ δυσαρεστηθεὶς τὸ νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖ, συμπαραέλαβε καὶ τὸν Νέγγρη Θεόδωρον, διατρίβοντα ἐκεῖ, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Μεσολόγγι νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ Μαυροκορδάτου. Ἐφῆρε δὲ καὶ ὁ Καρατζᾶς μέρος πολεμικῆς ὄλης, καὶ μερικὰ τουφέκια. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας ἔφθασε καὶ ὁ Ἄγγλος Γόρδων εἰς τὰ Τριχορφα, καὶ ἔφῆρε τέσσαρα κανόνια τοῦ κάμπου, μέρος μολύβδου καὶ 250 τουφέκια. Εἰς δὲ τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπολιτζᾶς ἐγίνοντο συνεχεῖς ἀκροβολισμοὶ, ὅταν οἱ ἐχθροὶ ἐπιησίαζον πρὸς τὸ μέρος τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἑλλήνων· εἰς δὲ τὸν κάμπου ἐλευθέρως ἐξήρχοντο καθ' ἡμέραν σχεδὸν ἐφιπποὶ καὶ πεζοὶ, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν γυναῖκας, καὶ παιδία καὶ φορτηγὰ ζῶα, διὰ νὰ συνάξωσι τι θρώσιμον· πλὴν οἱ Ἕλληες δὲν ἐδύναντο εἰς τὸν κάμπου νὰ τοὺς βλέψωσι, διὰ νὰ τοὺς περιορίσωσιν ὅπως οὐδ' ὅμως ἔσκαψαν δύο Γράνας ἐς ἀρκετὸν μῆκος, μίαν πρὸς τὸ μέρος τῆς θέσεως τῆς Στενοῦ, καὶ μίαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κάψα, ὅπου οἱ Ἕλληες ἰστάμενοι ἐμπόδιζον τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὸ νὰ ἐκτείνωνται περαιτέρω εἰς τὴν πεδιάδα. Μίαν δὲ νύκτα ἐξῆλθεν ὁ Κεχαγιᾶς πανστρατιᾷ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κάψα, καὶ διαβάς τὴν Γράναν ἔφθασε πλησίον τοῦ χωρίου Λοῦκα· ἐκεῖ εὗρέ τινας στρατιώτας τῆς Κ. Δαγρὲ κοιμημένους, καὶ ἐφόρευσε τινας

ἐξ αὐτῶν, οἳ δὲ λοιποὶ ἔφυγον· ἐμάθηκε δὲ εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἐφόνευσεν ἕνα Γερῆα καί τινας ἄλλους ἀδυνατούς εὐρισκομένους ἐκεῖ· ἐσύνταξε δὲ, ὅσους καρπούς εὔρε καὶ δερμάτια, καὶ τὰ ἐρίστωσαν καὶ ἐπέστρεφον. Ἐλάβον δὲ τὴν εἶδησιν ἐγκαίρως· οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀμέσως ὤρμησαν οἱ στρατιῶται Καρυτινοὶ μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνι καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκ τῶν ἄλλων στρατοπέδων, καὶ προλαβόντες ἐπίασαν τὴν Γράναν· ἐρχομένων δὲ τῶν ἐχθρῶν νὰ περάσουσιν ἐκεῖθεν, συνεκροτήθη πόλεμος φοβικτός· καὶ, ἐπειδὴ ἄλλοθεν οὐκ ἐδύνατο νὰ περάσουσιν, μὲ τὸ νὰ εἶχον ὅλα τους τὰ ἄλογα μαζή, ὤρμησαν εἰς τὴν Γράναν πολλάκις, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐφόνευσαν ἐξ αὐτῶν, ὥστε τέλος πάντων ἔμειναν ἐκεῖ φονευμένοι ὑπὲρ τοὺς διακοσίους· οἳ δὲ λοιποὶ, ἄρ' οὐ ἄφησαν πλῆθος φορητῶν ζώων ἐκεῖ, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν κατησχυμένοι· μόλις διεσώθη καὶ ὁ Κεχαγιᾶς ἐκ τοῦ κινδύνου τούτου. Καὶ πολεμικῶς μὲν τὰ πράγματα, ἀρχαλὰ καὶ ἄτακτα, ἐπροχώρουν καλῶς· σύστασις δὲ πολιτικὴ οὐδεμία ὑπῆρχε, οὐδὲ κοινῶς οὐδὲ κατὰ μέρος. Ὄθεν ἔγραψαν καὶ ἐκ δευτέρου ἐκ Τρικόρφων πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν Νήσων, νὰ συνέλθωσι· καὶ ἄρχησαν νὰ ἐρχονται τινες ἐξ αὐτῶν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἦλθε καὶ ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Τρίκορφα, ὃ δὲ Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς μετὰ τῶν ὑπαλλήλων του ἔμεινεν εἰς τὴν Βυτίαν. Μετέβησαν δὲ καὶ ἐκ τῶν νήσων Ἰθάκας καὶ Πετρῶν Πηγεξούσιοι εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ ἐκεῖθεν ἔγραψαν πρὸς τοὺς εἰς Τρίκορφα Προκρίτους, ὅτι θέλει ἀνέδουσιν εἰς τὸ χωρίον Ἄγιον Ἰωάννην, ὅπου ἐπαίαντες νὰ συναχθῶσι καὶ οἱ λοιποὶ εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, διὰ νὰ συνομιλήσωσιν. Ἄλλ', ἐπειδὴ οἱ λοιποὶ Προκρίτοι τῆς Πελοποννήσου οὐκ ἦσαν συνηγμένοι, τοὺς ἀπεκρίθησαν, ὅτι πρέπει νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ Τρίκορφα, καὶ ἐκεῖ νὰ περιμείνωσι καὶ τῶν λοιπῶν τὴν συνά-

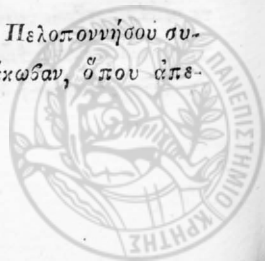
θησιαν· ἐκεῖνοι ὁμῶς ἀπορροιστικῶς ἀπεκρίθησαν, ὅτι μή-
τε νὰ προχωρήσωσι δύνανται, μήτε νὰ περιμείωσιν, ἀλλὰ
νὰ διορισθῶσι ὡς ἄνθρωποι Πηλοποννήσιοι νὰ ὑπάρχουν νὰ
συνομιλήσωσι. Προὐβλήθη λοιπὸν εἰς τινὰς τῶν Προκρίτων
Πελοποννήσιων νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐδυσκο-
λεύοντο, αἰελάβεν εὐχαρίστως ὁ Μαυροκορδάτος τὴν εἰς τὰ
ἐκεῖ μεταβάσιν τῆς, ἐπειδὴ πρῶτην φοράν ἐμελλεῖ νὰ γνωρισθῆ,
καὶ νὰ σχετισθῆ μετὰ τῶν Νησιωτῶν, καὶ διορίσθη μετὰ τοῦ
Νεοφύτου Βάρβα καὶ Νικολάου Δελιγιαννόπουλου, νὰ ὑ-
πάγῃσιν ὡς ἀπλῶς ἀπεσταλμένοι, νὰ ἀκούσωσι τὰ προ-
βλήματα τῶν Νησιωτῶν, τὰ ὅποια ἀπέβλεπον, εἰς τὸ νὰ
οἰκονομηθῶσι χρήματα ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ νὰ σταλ-
θῶσι, διὰ νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ πλοῖα τῶν καὶ νὰ ἀντιπαρα-
ταχθῶσιν εἰς τὸν ἐχθρικὸν Στόλον, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχον
εἰδῆσιν ὅτι ἐπλησίασε, καὶ ὅτι ἐξ ἀνάγκης ἕνεκα τούτου
αὐτοὶ θιάζονται νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς νῆσους τῶν, καὶ
κατόπιν, γενομένης κοινῆς Συνλεύσεως, θέλει ἐπανέλθον.

Ἡ δὲ εἰδησις τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰψηλάντου ἀφ' οὗ δε-
δόθη εἰς ὅλα τὰ μέρη, ἔτρεχον πανταχόθεν, καὶ ἤρχοντο
εἰς τὰ Τρίκορφα ζητοῦντες ἕκαστος συνδρομὴν, εἰς ὅτι ἐ-
χρηιάζετο· οἱ μὲν ἐζήτουν στρατεύματα, οἱ δὲ πολεμικὰς
ὑλας, οἱ δὲ κανόνια, οἱ δὲ τουφέκια, οἱ δὲ σπαθῆ, νομίζον-
τες ἴσως, ὅτι ἐκ τῶν τοιούτων ἔφερε πλῆθος ὁ Ἰψηλάν-
της νὰ τὰ διανέμῃ δωρεάν. Τότε ἤλθον ἐκ τῆς Ἀνατολι-
κῆς Ἑλλάδος ὁ Ταλαντίου καὶ τινες Λεβαδεῖται καὶ Σα-
λωνίται ζητοῦντες στρατεύματα καὶ ἐφόδια πολεμικὰ, διὰ
νὰ ἐλευθερώσωσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν τὴν Βοιωτίαν. Τότε ἤλ-
θον Κρηταὶ ζητοῦντες κανόνια, καὶ τουφέκια, καὶ πολε-
μικὰς ὑλας. Τότε ὁ Καρύστου ζητῶν στρατεύματα καὶ
τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖα, διὰ νὰ ὑποτάξουν τὴν Κάρυσον. Τό-
τε οἱ Ἀριστοῦται ζητῶντες τροφὰς καὶ πολεμικὰ ἐφόδια· πλὴν
πύθεν νὰ τοὺς δωθῶσιν, ἐνῶ καὶ ἡ Πελοπόννησος ὕστερον
το τῶν τοιούτων;

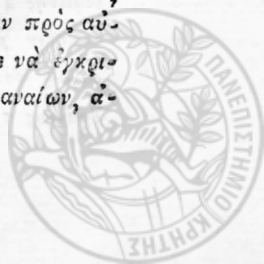
Εἰς δὲ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα ἐπλησίασαν καὶ ἄλλαι ἐχθρικοὶ δυνάμεις ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Μπαϊράμ Πασᾶ ὅστις, ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ εἰσβάλῃ ἐντὸς τῶν Θερμοπυλῶν, ἀπέστειλε τῇ 23 Αὐγούστου τριακοσίους ἵππεῖς, νὰ παρατηρήσουν τὰ στενά τῆς Φουντιάνας, εἰάν ἦναι ἐλεύθερα· οἱ δὲ ἐκεῖ εὐρισκόμενοι Ἕλληνες τοὺς ἐκτύπησαν, καὶ ἐφύμυσαν τοὺς περισσοτέρους ἐξ αὐτῶν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέστρεψαν, καὶ ἔδρασαν τὴν εἶδησιν εἰς τὸν Πασᾶν, ὅστις καταφρονήσας τὴν ὀλιγότητα τῶν Ἑλλήνων, ἀπεφάσισε νὰ προχωρήσῃ πανστρατιᾷ, καὶ νὰ εἰάσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ παραχωρήσουν, διὰ νὰ διέλθῃ ἐκεῖνα τὰ στενά. Τῇ 25 λοιπὸν ἐκίησε μὲ τέσσαρας χιλιάδας περίπου στρατιώτας, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὰ στενά, καὶ ὤρμησαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὰ ταμπούρια τῶν Ἑλλήνων· οἱ δὲ Ἕλληνες 800 περίπου τὸν ἀριθμὸν, ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Κ. Ὀδυσσεῖα καὶ Καπιτὰν Γκοῦρας, ἀντέστησαν γενναίως, καὶ μετὰ τριῶν ὥρων πεισματώδη μάχην ἐτεράπησαν εἰς φυγὴν οἱ ἐχθροί· οἱ δὲ Ἕλληνες ξιφῆρεις τοὺς κατεδίωκον καὶ ἐφόνεον ἐξ αὐτῶν, καὶ τόσον ἐδίασαν τοὺς ἐχθρούς, ὥστε ἄφησαν ὅλας τῶν τὰς ἀποσκευὰς καὶ ὅλα τὰ φορητὰ ζῶα, καὶ ἀτάκτως διεσπάρησαν εἰς τὰ δάση. Ἐκυρίευσαν οἱ Ἕλληνες 400 ἀμάξια μὲ τροφὰς, πλῆθος ἀλόγων, πλῆθος βοῶν, τὰ κανόνιά τους, τὰ μπαϊράκια, καὶ τουμπελέκιά τους, καὶ πολλὰς ἄλλας ἀποσκευὰς, ἐφόνευσαν 750 περίπου, καὶ ἔλαβον αἰχμαλώτους 250. Ὁ δὲ Μπαϊράμ Πασᾶς μὲ ὀλίγους διεσώθη εἰς τὸ Ζητοῦνι, ὅπου διεσώθησαν ὕστερον καὶ οἱ λοιποὶ διεσπαρμένοι εἰς τὰ δάση. Εἰς αὐτὴν τὴν μάχην ἔδειξεν ἡρωϊκὴν ἀνδρείαν ὁ Καπιτὰν Γκοῦρας, ὅστις μὲ τὸ ξίφος εἰς χεῖρας διέσπειρε τὴν φρίκην καὶ τὸν ὕλεθρον εἰς τοὺς ἐχθρούς.

Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου συνήχθησαν ἅπαντες εἰς τὸ χωρίον Ζαράκωσαν, ὅπου ἀπε-

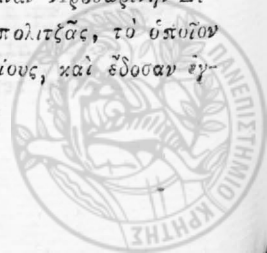

φασίσθη ὁ τόπος τῆς Συνελεύσεως, μὲ τὸ νὰ ἤθελον ὅ,τε Ἐψηλάντης καὶ οἱ Καπιταναῖοι νὰ γίνῃ πλησίον τους. Ἐπροσκάλεσαν δὲ εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ τὸν Ἀλέξ. Μαυροκορδάτον καὶ τὸν Κωνστ. Καρατζᾶν· πλὴν ὁ Μαυροκορδάτος, βλέπων τὴν τῶν πραγμάτων ἀνωμαλίαν, καὶ ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ λάβῃ τότε τὴν ὑπεροχὴν ἀπὸ τὸν Ἐψηλάντην, συνεφώνησε μετὰ τῶν Ἀπεσταλμένων παρὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος νὰ μεταβῇ ἐκεῖ, διὰ νὰ διοργανίσῃ καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὰ πράγματα· καὶ, διὰ νὰ εὐκολυνθῇ εἰς τὸν σκοπὸν του, ἔλαβε γράμμα Πληρεξουσιότητος παρὰ τοῦ Ἐψηλάντου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἠκμαζεν ἔτι τότε ἡ κοινὴ τῆ Ἀλαοῦ ὑπόληψις. Συμπαρέλαβε δὲ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Κατακουζηνὸν δυσαρροστημένον ὄντα ἀπὸ τὸν Ἐψηλάντη, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ Τρίκορφα τῇ 28 Αὐγούστου, καὶ μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Καρατζᾶ διευθύνθησαν διὰ τὴν Λυτικὴν Ἑλλάδα. Μαθοῦσα δὲ ἡ Συνέλευσις τὴν ἀναχώρησιν τῶν, ἔστειλε κατόπιν τὸν Ἀναστάσιον Λόντου καὶ τὸν Χαραλάμπην Περουῆκαν μὲ γράμμα πρὸς αὐτούς, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν συνέλευσιν· πλὴν ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν ἀλλ' ἀπεκρίθησαν, ὅτι πηγαίνουν νὰ θάλουν εἰς τάξιν τὰ τῆς Ρούμελης πράγματα, καὶ ἔπειτα, ὅταν ἀποφασισθῇ Γενικὴ τῆς Ἑλλάδος Συνέλευσις, θέλει ἐπανέλθουν.

Συσκευθέντων δὲ τῶν Μελῶν τῆς Συνελεύσεως περὶ ἐνὸς Συστήματος ἀναλόγου μὲ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἐσχεδιάσθη εἰς Ὄργανισμὸς τῆς τοπικῆς Διοικήσεως τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐνεκρίθη παρὰ πάντων. Ἐγινε δὲ ἐκλογὴ καὶ τῶν Μελῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Βουλὴν, καὶ μετὰ τῶν ἐντοπιῶν ἐκλέχθησαν ὡς Μέλη τῆς Βουλῆς, Παραστατικά τῆς Πελοποννήσου, καὶ ὁ Ἐψηλάντης, ὁ Καρατζᾶς, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ ἐστάλησαν πρὸς αὐτούς ἔγγραφα· ἀλλ', ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα ἔπρεπε νὰ ἐγκριθῶσι καὶ παρὰ τοῦ Ἐψηλάντη καὶ τῶν Καπιταναίων, ἀ-

πεφασίσθη να υπάγῃ ὁ Π. Πατρῶν εἰς τὰ Τρίκορφα μὴ τὸ σχέδιον τοῦ Ὄργανισμοῦ να τὸ παρῆσιαισθ εἰς αὐτοὺς, καὶ, ἂν τὸ ἐγκρίνωσι, να ὑπογραφή κατὰ τὴν τάξιν. Πλὴν ὁ Ὑψηλάντης, ὀδηγούμενος ἀπὸ τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ μερικὸς Καπιταναίους, ἐπρόβαλεν, ὅτι τὰ Μέλη τῆς Συνελεύσεως δὲν ἔχουσι γράμματα Πληρεξουσιότητος ἀπὸ τὰς Ἐπαρχίας· καὶ ὅτι τὰ μὲν λοιπὰ κεφάλαια τοῦ Ὄργανισμοῦ δέχεται, τὰ δὲ περὶ Στρατιωτικοῦ οὐδόλως, ἀλλὰ θέλει να ὑπογραφή Πληρεξούσιος Ἀρχιστρατήγος, χωρὶς να ἔχουσιν οἱ λοιποὶ Πρόκριτοι ἐπιρροήν τινα. Ἀλλ' ὁ Π. Πατρῶν περὶ μὲν τῶν γραμμάτων τῆς Πληρεξουσιότητος τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι δὲν εἶναι κῆμίαι δυσκολία, ἐπειδὴ ἀμέσως, ὅπου τὰ ζητήσωσιν οἱ Πρόκριτοι, τὰ λαμβάνουν· περὶ δὲ τῆς Πληρεξουσιᾶς Ἀρχιστρατηγίας ὅπου ἐξήτει, καλῶς γνώσκων, ὅτι ἦτον ἀδύνατον να τὸ δεχθῶσιν οἱ Πρόκριτοι διὰ τὰς ὑποψίας των, καὶ ὅτι ἡ ἐπιμονὴ τοῦ Ὑψηλάντη κατὰ τοῦτο θέλει γεννήσει νέας ταραχὰς, τὸν παρεκίνησε να συγκατατεθῆ εἰς τὴν κοινὴν ἀπόφασιν, καὶ να μὴ γίνῃ αἷτιος διαλύσεως τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀνατροφῆς τοῦ Συστήματος· πλὴν δὲν ἐδυνήθη να τὸν πείσῃ, καὶ ἐπέστρεψεν ἄπρακτος. Ὄθεν οἱ Πρόκριτοι τῶν Ἐπαρχιῶν, οἵτινες εἶχον μάθη τότε καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξ. Ὑψηλάντη, καὶ τὴν φυγὴν του εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς Ἀουστρίας, δυσαρεστηθέντες ἀπεφάσισαν να ἀναχωρήσωσιν καὶ να ἐνδυναμώσῃ ἕκαστος τὸ στρατιωτικόν του. Παρεκίνησαν δὲ τὸν τε Π. Πατρῶν, τὸν Πετρόμπεην, τὸν Σωτήριον Χαραλάμπεην, τὸν Ἀναγνώστην Δελιγιαννόπουλον καὶ τὸν Κρεβδατῆν, διὰ να μείνωσιν ἕκαστ, καὶ να ἐξακολουθῶσι τὸ σύστημα τῆς ἐν Καλιτζιαῖς γενομένης Γερούσιας, καὶ να συνιστῶσι μίαν Προσωρινὴν Διοίκησιν μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Τριπολιτζᾶς, τὸ ὅποσον ἐφάνη δεκτὸν καὶ εἰς τοὺς Καπιταναίους, καὶ ἔδωσαν ἐγγράφως τὴν περὶ τούτου γνώμην τους.

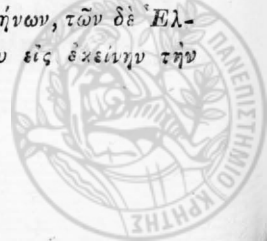
Ἐξηκολούθηον λοιπὸν οἱ εἰρημένοι νὰ κωφερωῦσι τὰ κοινὰ πρᾶγματα συμφώνως μετὰ τοῦ Ἰψηλάντη, ὅσον ἡ περιστάσις τοὺς ἐσυγχώρει. Ἀλλὰ ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαιῶν, ἕσα γενικῆ, ἐπέφερε ὀυσαρδέσκειαν εἰς τοὺς ἐρχομένους ἐκεῖ χάριν συνδρομῆς καὶ βοηθείας, ἐπειδὴ δὲν εἶχον, πτόθαν νὰ τοὺς συνδράμωσι, καὶ διὰ τοῦτο ἔφυγον οἱ Ρουμελιῶται δυσάρεστοι, ὁμοίως οἱ Κοῆται, ὁμοίως καὶ ἄλλοι οἱ λοιποὶ. Οἱ δὲ Ἀριορεῖται, οἵτινες ἐπροφασίζοντο, ὅτι δὲν εἶχον χρήματα, καὶ ἐζήτησαν δωρεὰν τροφὰς ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, δὲν ἐπρόφθασαν νὰ ἐπιστρέψουν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τὸν Πασᾶν τῆς Θεσσαλονίκης, ἀφ' οὗ κατέστρεψαν καὶ ἐληλάτησαν τὴν Χερσονήσον Κασσάνδραν, εἰσῆλθον εἰς τὸ Ἄριον Ὄρος, ἐκκυρίευσαν ὅλα τὰ ἱερὰ Μοναστήρια, κατεπάτησαν τοὺς θείους ναοὺς, ἔλαβον χρήματα πολλὰ, καὶ ἄλλα λάφυρα πλῆθος, διήρπασαν ἱερὰ σκευὴ ἐφίνευσαν τοὺς ἐγκριτωτέρους Πατέρας, καὶ ἄφησαν φρυγρὰν ἐκεῖ. Μέρος δὲ ἱερῶν σκευῶν διέσωσάν τινες τῶν Πατέρων, οἵτινες ἐπρόλαβον καὶ ἔφυγον, καὶ διεσπάρησαν εἰς πολλὰ μέρη.

Οἱ δὲ πολιορκοῦντες τὴν Τριπολιτζὰν Ἑλληνας ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν στενωτέραν τὴν πολιορκίαν, ἐπειδὴ πλέον κατεφρόνησαν τοὺς Τούρκους, καὶ ἐγνώρισαν, ὅτι ὑπερέχουσιν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ κατὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ κατὰ τὴν σταθερότητα. Ὄθεν ὁ μὲν Κ. Κεφάλας διωρίσθη νὰ πιάσῃ τὸν Ἄριον Σώστην μὲ 500 στρατιώτας· ὁ δὲ Δημήτριος Δελιμαννὸπουλος τὸν Μαντζαργᾶ· οἱ δὲ Ἀριοπετρίται ἐπλησίασαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Στενοῦ· οἱ δὲ εἰς τὰ Τρίκορφα ἐπλησίασαν μέχρι βολῆς τρυφικίου, ὥστε δὲν ἔμεινε μέρος ἐλεύθερον νὰ ἐξέρχωνται οἱ ἐχθροὶ, εἰμὴ τὰ πέριξ τοῦ φρουρίου πρὸς τὸ μέρος τοῦ κάμπου· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔβαλον πῦρ οἱ Ἑλληνας, διὰ νὰ μὴν εὐρίσκωσι χόρτον. Καὶ ἐκεῖ μὲν καλῶς ἐπροχώρουν.

Ὁ δὲ Ἴσθμὸς ἐπαπειλεῖτο ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐχθροὶ ἔγιναν ἱκανοὶ εἰς τὰ μέρη τῶν Θηβῶν, οἱ δὲ Ἕλληνες ἔφευγον ἐκεῖθεν, καὶ ἤρχοντο εἰς τὴν Τριπολιτζάν, μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ἡ πτωσίς τῆς. Ὅθεν οἱ Προκρίτοι τῶν Ἑλλήνων, προβλέποντες ἐκ τούτου ἐνδεχόμενον κίνδυνον, ὡσὰν ὁποῦ οἱ Δερβενοχωρίται δὲν ἐφρόντιζον ἄλλο, εἴμη νὰ ἀσφαλίσωσι τὰς φαρηλίας των εἰς τὰς πλησίον νήσους, διὰ τοῦτο ἐστοχάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τρύπον, ὥστε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἴσθμὸν ἐν μέρος στρατιωτῶν, καὶ νὰ ἐπιμείνῃ ἐκεῖ. Διεκήρυξαν λοιπὸν εἰς τὸν στρατὸν, ὅτι, ὅσοι ὑπάγουν εἰς τὸν Ἴσθμὸν, θέλει ἔχεν τὸν μνηνιατὸν μισθὸν τους καὶ τὸ μέρος τους ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Τριπολιτζᾶς, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι, ὁποῦ εἶναι παρόντες, καὶ ἔγινε γράμμα περὶ τούτου ὑπογεγραμμένον παρὰ τὰ τῶν Προκρίτων καὶ τῶν Καπιταναίων, διαλαμβάνον πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι τὸ ἐν τρίτον τῶν λαφύρων νὰ μείνῃ διὰ τὸ Κοινὸν Ταμεῖον. Ὅθεν ὑπῆγον εἰς τὸν Ἴσθμὸν ἱκανοὶ στρατιῶται, καὶ ἐνεδυναρώθη τὸ μέρος ἐκεῖνο.

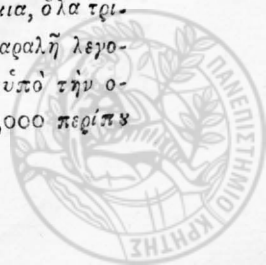
Οἱ δὲ Ἀγάδες Ἀλβανοὶ, σύμμαχοι τῶν Σουλιωτῶν, ἠλώθησαν καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Καπιταναίων τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ θέλοντες νὰ κάμουν γενικωτέραν τὴν συμμαχίαν ἀπέστειλαν ἐκ συμφώνου Πρέσβεις εἰς τὴν Πελοπόννησον ἔνεκα τούτου, διὰ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Ἀλβανούς περὶ τῆς συμμαχίας ταύτης, καὶ ἐκείνους μὲν νὰ παρακινήσωσι νὰ ἐξέλθουν τῆς Τριπολιτζᾶς, τοὺς δὲ Ἕλληνας νὰ μὴ τοὺς ἐνοχλήσουν, ἀλλὰ νὰ τοὺς ἀφήσσουν ἐλευθέρους νὰ περάσουν εἰς τὴν Ρούμελην μὲ ὅλον τὸ πρᾶγμα τῆς, τὸ ὅποῖον ἐδέχθησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἄρχησαν νὰ πραγματεύωνται οἱ Πρέσβεις μὲ τὰς Ἀλβανές· καὶ τῶν μὲν Ἀλβανῶν ὁ σκοπὸς ἦτον νὰ εὐγάλουν τὸν Ἀλλῆ Πασᾶ ἔξω διὰ τῆς συμμαχίας τῶν Ἑλλήνων, τῶν δὲ Ἑλλήνων ἦτον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τούτου εἰς ἐκείνην τὴν

περίστασιν, καὶ νὰ παίξωσι τὴν ὑπόθεσιν παρατείνοντας τὴν πολιορκίαν του, ἐπειδὴ ἔσλεπον ἀσύμφορον τὴν ἐλευθερίαν του ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπολέμουν καὶ τὰ δύο μέρη τοὺς Βασιλικούς ἐκ συμφώνου. Τότε ἐπροχώρησεν εἰς τὰ Πέντε Πηγὰδια ὁ Σιλιχτάρης τοῦ Χουρσὲτ Πασᾶ μὲ 1500 περίπου ἐναντίον τῶν Σουλιωτῶν, οἵτινες κατεῖχον ἐκείνην τὴν θέσιν· τοὺς ἐπρόσμεναν ἀνδρείως, ἐφόνευσαν καὶ ἤχημαλώτισαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς κατεδίωξαν. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐστράτευσαν διὰ τὰ ἐκεῖ δύο Πασάδες μὲ 2,000 περίπου, καὶ τούτους ἐπολέμησαν γενναίως οἱ ἀνδρεῖοι Σουλιῶται, καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τοὺς διακοσίους, οἱ δὲ λοιποὶ ἔφυγον κατησχυμένοι.

Ἡ δὲ τῶν Πατρῶν πολιορκία ἦτον εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἐπειδὴ διεφέροντο καὶ οἱ Πρόκριτοι τῶν Καλαβρῶτων μὲ τοὺς Πετιμεζαίους, καὶ οἱ Πατραῖοι μὲ τοὺς Κεμανιώτας. Μάλιστα ἤρξησαν αἱ ἐκεῖ ταραχαὶ, ἀφ' οὔ οἱ Κουμανιώται ἐδολοφόνησαν εἰς τὸν Ὀμπλὸν τὸν γενναῖον Κ. Παναγιώτην Καραντζάν, τῇ 4 Σεπτεμβρίου, ὅτε οἱ Πρόκριτοι τῶν Πατρῶν ἔφυγον ἐκεῖθεν ὀσσερευμένοι καὶ πεφοβισμένοι, καὶ διελύθη τὸ στρατόπεδόν τους. Ἐμεινε δὲ εἰς τὴν πολιορκίαν ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης μὲ μερικὸς στρατιώτας, τοποθετημένος εἰς τὸ Πριναρόκαστρον, καὶ ὁ Γεώργιος Σισίνης μὲ τοὺς Γαστουναίους, τοποθετημένος εἰς τὸ Μετόχι τοῦ Ὀμπλοῦ· οἱ δὲ Πετιμεζαῖοι καὶ Κεμανιώται μὲ ὀλίγους στρατιώτας εὐρίσκοντο εἰς τὸ Σαραβάλι.

Εἰς δὲ τὰς ἑπτὰ Σεπτεμβρίου ἔφθασεν ὁ ἐχθρικός Στόλος εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν, συνιστάμενος ἀπὸ τρία Δελίνα, ἑπτὰ Φεργάδας, Κορβέτας καὶ Ἰμπρίκια, ὅλα τριάντα πέντε, ναυαρχοῦντος εἰς αὐτὰ τοῦ Καρὰλῆ λεγομένου. Ἐξ αὐτῶν δὲ τινὰ ἦσαν Αἰγυπτιακὰ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Τζιμπιράλτα, ἐν οἷς ἦσαν καὶ 2,000 περίπου

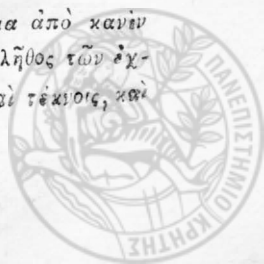

Άλβανοί. Εἰς δὲ τὰς 8 τὸ ἑσπέρας διὰ νυκτὸς ἔφυγον ἀπὸ
 τὸ Σαραβάλι οἱ Πετιμεξαῖοι καὶ Κουμαϊῶται, καὶ εἰς
 τὰς 9 ξημερώνοντας ἐφάνησαν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ
 Σαραβαλίου, ἠνωμένοι οἱ τῆς ξηρᾶς μὲ ἐκείνους τοῦ ρό-
 λου, καὶ ὤρμησαν ἐναντίον τοῦ στρατοπέδου τῶν Γαστου-
 ναίων, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνθέξουν εἰς τὴν ὄρμην,
 ἄφησαν τὰς θέσεις των, καὶ ὅλας τὰς ἀποσκευὰς των, καὶ
 δύο κανόνια, καὶ ἔφυγον διασκορπισμένοι, τοὺς ὁποίους
 κατεδίωξαν οἱ ἐχθροὶ μέχρι τῶν ὄρειων μερῶν, καὶ ὀλίγον
 ἔλειψε νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸν Σισίην φεύγοντα. Ἐξε-
 ξαν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος οἱ ἐν Πιερροφοκάστρῳ Καλαβρυ-
 τиноὶ, ἀλλ' εἰς μάτην, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ κατέλαβον ὅλας ἐ-
 κείνας τὰς θέσεις· ὅθεν ἐδιάσθησαν καὶ οἱ Καλαβρυτινοὶ
 μετὰ τοῦ Ἀνδρέα Ζαήμη νὰ ἀφήσουν τὴν θέσιν τους, καὶ
 νὰ αἰέθουν εἰς τὸ χωρίον Σοῦλι, καὶ οὕτως ἔμεινε διό-
 λου ἀπολιόρητον τὸ φεγγέριον τῶν Πατρῶν. Διεδόθη δὲ λό-
 γος, ὅτι οἱ ἐν Σαραβαλίῳ Καπιταναῖοι, ἐπειδὴ ἄφησαν
 τὴν θέσιν τους ὀλίγας ὥρας πρὶν τῆς ἐξόδου τῶν ἐχθρῶν,
 νὰ ἐμταχειρίσθησαν προδοσίαν· πλὴν τοῦτο εἶναι ἄδηλον.

Συγχρόνως ἔφθασεν εἰς Πάτρας καὶ ὁ ἄλλος ἐχθρικός
 Στόλος, εὐρισκόμενος εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μούρτου καὶ
 συμιστάμενος ἀπὸ 25 πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἀφ' οὗ ἠνάθησαν
 μὲ τὰ λοιπὰ, ὀλίγα μὲν ἐξ αὐτῶν ἔμειναν εἰς Πάτρας, τὰ
 δὲ λοιπὰ μετέβησαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Βοστίτζης, καὶ εὐ-
 θὺς ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν οἱ ἐχθροὶ, εἰσῆλθον εἰς τὴν
 Βοστίτζαν μὲ τὸ νὰ μὴν εὔρον καμμίαν ἀνθίστασιν, καὶ
 κατέκαυσαν εἴτι λείψανον ἐκ τῆς προτέρας πυρκαϊᾶς·
 ἔπειτα διεσπάρησαν εἰς τὰ χωρία τοῦ κάμπου καὶ ἐκυρί-
 ευσαν, ὅσα ζῶα ἐπρόφθασαν. Ταῦτα μαθόντες εἰς τὰ Τρί-
 κοφρα οἱ Γερουσιασταὶ, διώρισαν εὐθὺς τὸν Σωτήριον
 Χαραλάμπην, νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ Καλάβρυτα διὰ νὰ ἐνδυ-
 γαμώσεν τὰ ἐκεῖ μέρη, καὶ νὰ ἐμπυδίσουν ἐνδεχομένην τινα

προχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ. Μὲ τὸ νὰ ὑπόπτυσαν δὲ, ὅτι ἔσως οἱ ἐχθροὶ σκοπεύουν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, διὰ νὰ εὐκολύνουν τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Πελοπόννησον τῶν ἐχθρικών δυνάμεων ὅπου εὐρίσκοντο εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἀπεφασίσθη κατόπιν καὶ ὁ Ὑψηλάντης νὰ λάβῃ μέρος στρατιωτῶν ἐκ τῶν πολιορκούντων τὴν Τριπολιτζάν καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ Καλαβρυτα, καὶ ἐκεῖ νὰ γίνῃ μία δύναμις ἰκανή, διὰ νὰ κινηθῇ πρὸς ὅποιονδήποτε μέρος οἱ ἐχθροὶ ἤθελε προχωρήσουν· ὅστις καὶ ἀπῆλθε μετὰ 500 περίπου στρατιωτῶν καὶ ἐνωθέντες μετὰ τῶν Καλαβρυτινῶν κατέβησαν εἰς τὰ Τρυπιά, καὶ παρατήρουν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ.

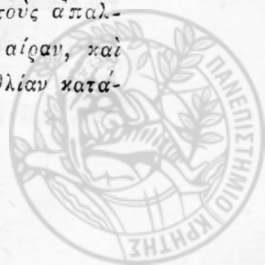
Ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἀφ' οὗ διέτριψεν ἐκεῖ δέκα σχεδὸν ἡμέρας, καὶ οἱ ἐχθροὶ περιεφέροντο εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, τῇ 21 Σεπτεμβρίου ἐμβῆκαν εἰς τὰ πλοῖα, καὶ ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν καὶ, ἐπειδὴ διευθύνοντο πρὸς τὸ μέρος τῆς Βιτιρινίτζας, ὁ μὲν Ὑψηλάντης νομίσας, ὅτι σκοπεύειν διὰ τὸν Ἰσθμὸν, ἐκίνησεν εὐθὺς διὰ τὴν Κόρινθον· ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἀφ' οὗ ὑπῆγεν ἀντικρὺ τῆς Βιτιρινίτζας, καὶ ἔρριψεν ἀρκεταῖς κανοναῖς, διευθύνθη εἰς τὸ Γαλαξιδιοὶ δὲ Γαλαξιδιώται, ὑποπτέοντες τὸ τοιοῦτον, τὰ μὲν πλοῖά των πρὸ ἡμερῶν ἔσυραν πρὸς τὸ ἐνδότερον τοῦ λιμένος, εὔραλαν δὲ τὰ κανονιά τους εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐτοίμασαν μπαταρίας εἰς τὸν λιμένα, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρικών πλοίων· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ ἔκαμαν ἀπόδασιν στρατευμάτων εἰς τὰ πλησίον μέρη τῆς ξηρᾶς, καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης· οἱ δὲ Γαλαξιδιώται ἀντεπολέμουν ἀνδρείως δύο ἡμερόνυχτα, καὶ ἐφόρυσαν πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ τέλος πάντων, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς ἐπρόφθασε δόθησια ἀπὸ κανὶν μέρος, μὴ δυνθέντες νὰ ἀντιέξωσιν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, καὶ

ἄφησαν τὴν πόλιν καὶ τὰ πλοῖά τους εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐχθρῶν, ὅτε οἱ ἐχθροὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ Παλαξίδι, κατέκαυσαν πολλὰ ὀσπήτια, ἤρπασαν εἴτι εὖρον, καὶ ἐφόρυσαν τρεῖς γέροντας καὶ δύο γριῆς εὐφρεθέντας ἐκεῖ ἔλαβον δὲ καὶ τὰ πλοῖά τους ἐκεῖ ἀρασμένα, ὑπὲρ τὰ εἰκοσι, καὶ οὕτως ἐπανῆλθον εἰς Πάτρας, καὶ ἐκεῖθεν ὅλα ὄμῃ, συμποσούμενα μετὰ τῶν Γαλαξιδιώτικων 85 περίπυ, ματῆσαν εἰς τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἐκεῖ ἄραξαν.

Ἐν τοσούτῳ οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν Τριπολιτζάν ὑστερημένοι τροφῶν, καὶ στενοχωρημένοι πανταχόθεν, ἄρχισαν νὰ προβάλλουν περὶ παραδόσεως, καὶ τῇ 12 Σεπτεμβρίου ἔγραψεν ὁ Καϊμακάμης πρὸς τοὺς Προκρίτους τῶν πολιορκητῶν ζητῶν νὰ διορισθῶσι Πληρεξούσιοι ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ πραγματοποιῶσι μετὰ τῶν Πληρεξουσίων, ὅπου καὶ οἱ πολιορκούμενοι θέλει διορίσουν. Διωρίσθησαν λοιπὸν μὲ κοινὴν γνώμην ὁ Η. Πατρῶν, ὁ Πετρόμπεης, ὁ Αναγνώστης Δελιμαννόπουλος, ὁ Παναγιώτης Κρεβάτας, ὁ Κωλοκοτρώνης, ὁ Γιατράκος Παναγιώτης, ὁ Αναγνωσταρᾶς, καὶ ἓνας ἄνθρωπος τοῦ Ὑψηλάντη. Ὅτε δὲ διωρίσθη ἡ ἡμέρα τῆς συνειλεύσεως, ἐξήλθον ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς οἱ διορισμένοι Πληρεξούσιοι, δύο ἀπὸ μέρους τῶν Ἄλβανῶν μετὰ τοῦ Ἑλμάς Μπεῆ, δύο ἀπὸ μέρους τοῦ Καϊμακάμη, καὶ ὁ Σεχνεζίμπεης μὲ ἄλλους δύο ἀπὸ μέρους τῶν ἐντοπίων, καὶ συνῆλθον ἅπαντες πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἐντευξιν, μετὰ πολλὰς καὶ διαφόρους ὀμιλίας, ἐδὲν κατώρθωσαν, ἐπειδὴ ὑποκρινόμενοι οἱ Τούρκοι τάχα, ὅτι δὲν ἔχουν στενοχωρίαν, ἐξήτουν παράλογα πράγματα, δηλονότι νὰ εὐγρῶσιν ἔνοπλοι ἅπαντες, νὰ τοὺς δοθῶσι ζῶα νὰ μετακομίσωσι τὰς φαμηλίας των καὶ ὅλον τὸ πρᾶγμα των, νὰ τοὺς δοθῶσι τροφαὶ μέχρι τῆς ἀποκαταστάσεώς των εἰς ἄλλον τόπον, καὶ νὰ τοὺς πληρωθῶσιν ὅλα

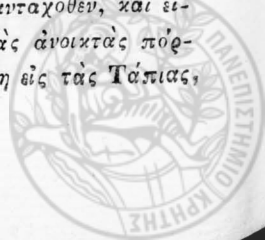
τους τὰ χρειάζόμενα ἔξοδα καθ' ὅδον. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς
 τοιοῦτους παραλορισμοὺς μηδὲ ἀκρόασι μὴδὲ ἀπόκρισι
 ἔδωσαν οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων, ἐξαιτίας δὲ τῆς
 ἐξήτουν τὰ ὄπλα καὶ ὄλον τους τὸ πρῶγμα διὰ τὰ ἔξοδα
 τοῦ πολέμου, διελύθη ἡ συνέλευσις, καὶ ἔμεινε νὰ ἐξέλ-
 θουν ἄλλην ἡμέραν. Ἐξῆλθον πάλιν λοιπὸν μετὰ τρεῖς
 ἡμέρας εἰς τὸν ἴδιον τόπον· πλὴν καὶ τότε οὐδὲν κατορ-
 θῶθη, μὲ τὸ νὰ ἐπέμεινον οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ περὶ ἀρμάτων
 κεφάλαιον, ζητοῦντες νὰ ἐξέλθωσι ἔνοπλοι, τὸ ὅποτον ἦ-
 τον ἀπαράδεκτον εἰς τοὺς πληρεξουσίους τῶν Ἑλλήνων.
 Ὅθεν οἱ Ἀλβανοὶ, βλέποντες τοὺς ἐντοπίους ὅτι ἀναβάλ-
 λουσι τὸν καιρὸν μὲ παράλογα ζητήματα, ἐν ᾧ ἀπέθνη-
 σκον πλῆθος ἀνθρώπων καθ' ἡμέραν καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως
 τῶν τροφῶν καὶ ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ἐπιδημικῆς ἀσθε-
 νείας, ὄντες δὲ προδιατεθειμένοι καὶ ἐκ τῶν ἐξ Ἀκρονα-
 νίας σταλέντων Προέσεων, καὶ ἠξέυροντες τὴν συμμαχίαν
 τῶν Ἀλβανῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ἄρχησαν νὰ πραγμα-
 τεύονται ἰδιαιτέρως περὶ ἑαυτῶν καὶ περὶ τῶν χαρμηῶν
 τῶν Πασάδων, καὶ ἐξήρχετο καθ' ἡμέραν σχεδὸν ὁ Ἑλ-
 μάζμπης καὶ ἄλλοι Μπελουκπασάδες, καὶ ἐπραγματεύ-
 οντο περὶ τῆς ἐξόδου των. Οἱ δὲ Τοῦρκοι, ἀφ' οὗ ἀπελ-
 πίσθησαν πλέον καὶ εἶδον, ὅτι ἀφεύκτως πρέπει νὰ πα-
 ραδοθῶν, ἄρχησαν νὰ κολακεύουν τοὺς φυλακωμένους Ἀρ-
 χιερεῖς καὶ Προεστῶτας, τοὺς ἠλευθέρωσαν ἐκ τῆς φυλα-
 κῆς, τοὺς ἀνέδωσαν εἰς τὸ Σεράγι, τοὺς ἔδωσαν φροῦμα-
 τα καὶ ἄλλαξαν, καὶ τοὺς ἐπεριτοιοῦντο τὸ κατὰ δύναμιν
 πλὴν ἐκεῖνοι εὐθὺς ἐμολύθησαν ἀπὸ τὴν ἐπιδημικὴν ἀ-
 σθένειαν καὶ ἀπέθανον οἱ περισσότεροι· τοὺς δὲ ζῶντας ἐ-
 ζήτησαν ἐπιμῶνως οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων διὰ νὰ
 τοὺς εὐγάλουν ἔξω τῆς Τριπολιτζᾶς, καὶ νὰ τοὺς ἀπαλ-
 λάξουν ἀπὸ ἐκείνην τὴν μεμολυσμένην ἀτμοσφαιραν, καὶ
 τοὺς ἔδωσαν οἱ Τοῦρκοι· πλὴν ὅλοι ἦτον εἰς ἀθλίαν κατὰ-

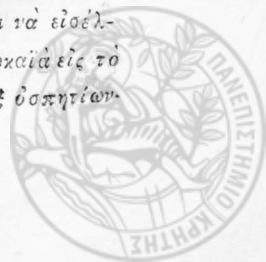
στασιν ἐκ τῆς ἀσθενείας, καὶ ἐκ τῶν ἐξελθόντων ὀλίγοι ἐζήσαν.

Οἱ δὲ Ἀλβανοὶ συνεβιάσθησαν τέλος πάντων μετὰ τῶν Πληρεξουσίων νὰ ἐξέλθωσι μὲ τὰ ὄπλα τους, μὲ ὄλον τρις τὸ πρᾶγμα, καὶ μὲ τὰ Χαρέμια τῶν Πασάδων, μὲ τὸν Καϊμακάμην, καὶ Κεχαγιᾶν καὶ Μπινὰ Ἐμίνην καὶ Καδὴν τῆς Τριπολιτζᾶς καὶ ἄλλους τινας ξένους ὅπου ἐκεῖ εὐρίσκοντο· τὸ δὲ πρᾶγμα τῶν Πασάδων καὶ Χαρεμιῶν, νὰ γίνῃ τριμοιρία, τὸ ἓν διὰ τοὺς Ἑλληνας, τὸ ἄλλο διὰ τοὺς Ἀλβανούς, καὶ τὸ τρίτον νὰ μείνῃ τῶν Χαρεμιῶν· νὰ τοὺς δοθοῦν δὲ καὶ ζῶα φορητὰ τετρακόσια μέχρι τῆ ἰμβάροκου των, καὶ νὰ δοθοῦν ἐνέχυρα ἐναλλάξ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ τῶν δύο μερῶν. Τούτων συμφωνηθέντων, ἐγένοντο τὰ γράμματα κατὰ τὴν τάξιν, καὶ ἐφρόντιζον οἱ Ἑλληνες διὰ νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ φορητὰ ζῶα καὶ τὰς ἀναγκαίαις τροφὰς διὰ τὸν δρόμον. Ἐν τούτῳ ἀπελπισθέντες οἱ ἐντόπιοι, διότι τοὺς ἐγκατέλιπον τοιοῦτοτρόπως οἱ Ἀλβανοί, εὐχαρινον πλῆθος ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, καὶ παρεδίδοντο εἰς τοὺς Ἑλληνας· καὶ οἱ μὲν Μπαρδουσιῶται παρεδίδοντο εἰς τοὺς Μανιάτας, οἱ Μιστριῶται εἰς τοὺς Μιστριώτας, οἱ Φαναρίται εἰς τοὺς Φαναρίτας, καὶ οἱ Καρυτινοὶ εἰς τοὺς Καρυτινοὺς Ἑλληνας καὶ καθεξῆς.

Πρὶν δὲ ἀλλαγῶσι τὰ γράμματα μετὰ τῶν Ἀλβανῶν, αἰφνης, ἄνευ τινὸς προμελέτης κοινῆς, ὤρμησε τῇ 23 Σεπτεμβρίου ἐν σώμα στρατιωτῶν Ἑλλήνων μετὰ τοῦ Καπιτὰν Κεφάλαι, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Πόρταν λεγομένην τῆ Ναυπλίου, ὁμοίως καὶ τὰ πέριξ ὀσπήτια, καὶ ὕψωσαν τὴν Ἑλληνικὴν Σημαίαν καὶ ἄσχησαν νὰ πολεμοῦν μὲ τοὺς πέριξ Τούρκους. Ἀφ' οὗ εἶδον τοῦτο τὰ λοιπὰ Ἑλληνικὰ στρατιωτικὰ σώματα ὤρμησαν πανταχόθεν, καὶ εἰσέροχοντο εἰς τὴν πόλιν, ἄλλοι ἀπὸ τὰς ἀνοικτὰς πόρτας, καὶ ἄλλοι ἀνέβαινον ἀπὸ τὰ τεῖχη εἰς τὰς Τάπιαις,

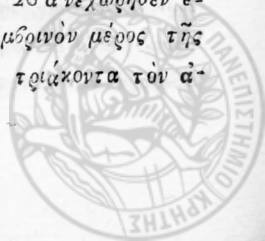
καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα καιροῦ ἐκυρίευσαν τὰς περισσο-
 τέρας Τάπιαις. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, ἔντρομοι καὶ ἐκπεπληγμένοι,
 ἐκλείσθησαν εἰς τὰ ὀσπήτια, καὶ ἐπροσπάθουν νὰ διασθεν-
 τευθοῦν, πλὴν μετ' ὀλίγας ὥρας παρεδόθησαν ὅλοι εἰς τὰς
 στρατιώτας ὀποῦ ἔμβανον εἰς τὰ ὀσπήτια, ἐκτὸς ἑκατὸν
 περίπου ὀποῦ ἐκλείσθησαν εἰς τὴν Μεγάλην Τάπιαν, οἱ
 ὀποῖοι ἐστάθησαν ἐκεῖ ὄσω ἡμέρας, πλὴν τέλος πάντων
 παρεδόθησαν καὶ αὐτοὶ, καὶ ὑψώθη πανταχόθεν ἡ Ἑλ-
 ληνικὴ Σημαία. Οἱ δὲ Ἀλβανοὶ τὴν ἡμέραν τῆς Ἐφόδου
 ἰδόντες τὸ αἰφνίδιον τοῦτο, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ φόβου καὶ
 συνήχθησαν ἅπαντες εἰς τὸ Σεράγι, πλὴν οἱ Ἕλληνας
 διὰ τε τὰς προλαβούσας συμφωνίας καὶ τὴν διατρέχου-
 σαν συμμαχίαν μεταξὺ Ἀλβανῶν καὶ Ἑλλήνων, τοὺς ὑπε-
 σχέθησαν τὴν ἀσφάλειαν, καὶ οὕτως ἐξῆλθον ὅλοι τὴν
 αὐτὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Πόρταν λεγομένην τῶν Καλαβρύτων,
 μὲ τὰ ὄπλα τους καὶ μὲ τὸ πρᾶγμα τους, ὄντες περίπε
 1,300, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν ἐνέχυρον καὶ τὸν Κ. Δημή-
 τριον Κολιόπουλον, ὅστις εὐρέθη μαζὴ τους, ὅταν ἔρηνεν
 ἡ ἔφοδος τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοὺς συνάδαίσε μὲ 500 στρα-
 τιώτας Ἕλληνας μέχρι τῆς Βοστίτζης, ὅπου ἰμβαρκαρί-
 σθησαν διὰ τὴν Ρουμέλην· μ' ὅλον τοῦτο ἐφρονεύθησαν τινες
 τῶν Ἀλβανῶν περίπου 200, καὶ ἐν ᾧ ἐξήρχοντο τῆς Τρι-
 πολιτζᾶς, καὶ καθ' ὁδὸν ὅσοι ἔμεινον ὀπίσω. Μετὰ δὲ τὴν
 ἔξοδον τῶν Ἀλβανῶν ἐμβῆκαν εἰς τὸ Σεράγι ἱκανὰ στρα-
 τεύματα Ἑλληνικά· ἐμβῆκαν δὲ καὶ ὁ Πετρόμπεης, ὁ
 Αναγνώσης Δελιμαντόπουλος καὶ ὁ Κρεβδάτᾶς, καὶ ἐκεῖ
 ἔμειναν τὸ βράδυ. Ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων τοῦ Σεραγίου,
 ὅσα ἦτον εἰς τοὺς ἕξ ὀντάδες, ἀηρηπάγησαν ἀπὸ τοὺς
 στρατιώτας· τὰ δὲ πολυτιμώτερα ἦσαν εἰς τοὺς ὀντάδες
 τῶν Χαρμεσιῶν, καὶ ἐμποδίζοντο οἱ στρατιῶται νὰ εἰσελ-
 θοῦν. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον αἰφνης ἐφάνη πυρκαϊὰ εἰς τὸ
 Σεράγι, καὶ κατεκάη ὅλον καὶ μέρος τῶν περίξ ὀσπητιῶν.

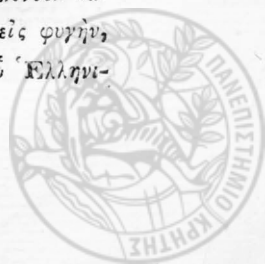
καὶ τὰ μὲν Χαρέμια τοῦ Καϊμακάμη καὶ Κεχαγιᾶ μετέφερον εἰς τὸ ὀσπῆτιον τοῦ Μασταράμπεη ὑπὸ τὴν φύλαξιν τῶν Μανιατῶν, τὸ δὲ πρᾶγμα ὅλον ἐχάθη, τίνι τρόπῳ, ἄδηλον. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι Μπεῖδες καὶ ὅλοι οἱ Ἀγάδες καὶ Ἐφέντιδες ἔμειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων· ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν Τούρκων ἄλλοι μὲν ἐφρονεῦθησαν κατὰ τὴν ἐφοδον, ἄλλοι δὲ μετὰ ταῦτα πλήθος δὲ γυναικῶν καὶ παιδίων διεσπάρησαν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου αἰχμάλωτοι.

Ἡ εἰδησις αὕτη τῆς πτώσεως τῆς Τριπολιτζᾶς, διαδοθεῖσα καὶ εἰς τὰ λοιπὰ φρούρια τῆς Πελοποννήσου, ἐπροξείησε μέγαν τρόμον εἰς τοὺς ἐχθρούς, ὥστε, εἰάν ἤθελεν ὀρμήσουν εὐθὺς τὰ στρατεύματα, συμποσούμενα ἐκεῖ τότε ὑπὲρ τὰς εἴκοσι χιλιάδας, εἰς τὰ πολιορκούμενα Φρούρια, ἤθελε κατορθώσουν μεγάλα καὶ ὠφέλιμα πράγματα· πλὴν ἅπαντες ἦσαν ἐνησχολημένοι εἰς τὰ λάφυρα, καὶ οἱ δυνατώτεροι ἤρπαζον τὰ τῶν ἀδυνατῶν, χωρὶς νὰ φυλάττεται μηδὲ τάξις, μηδὲ δίκαιον. Ἀνέτρεψαν δὲ καὶ τὴν κοινὴν ἀπόφασιν, τὸ νὰ λάβῃ ἐν μέρος τὸ Κοινὸν Ταμεῖον. Ὁμοίως καὶ οἱ εἰς τὸν Ἰοθμὸν φυλάττοντες στρατιῶται ἠδικήθησαν ὥς, ὅστις ἔτυχε παρῶν καὶ ἠδυνήθη, ἤρπασε, χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ, εἰάν εἶχε δικαίωμα ἐκ δουλεύσεως, καὶ ἐκ τούτου συνέβη, πολλοὶ μὲν προαγωνισθέντες καὶ ἄξιοι ἀμοιβῆς νὰ μείνωσιν ὑστερημένοι διόλου, ἄλλοι δὲ κηφῆνες καὶ ἀχρηστοὶ νὰ πλουτίωσι. Προῦδλήθη ἅπαξ καὶ δις ἐπὶ συνελύσεως τὸ νὰ μὴν ἀφήσουν οἱ Καπιταναῖοι τοὺς στρατιώτας νὰ διασκορπισθοῦν· πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ τὸ ἕσιῶδες ἔργον τότε ἦτον ἡ λαφυραγωγία.

Ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἀφ' οὗ ἔμεινεν εἰς τὴν Ζάκυνθον τέσσαρας ἡμέρας καὶ ἐφωδιάσθη, τῇ 26 ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, καὶ τῇ 28 ἀπαντήθη εἰς τὸ Μεσημβρινὸν μέρος τῆς Πελοποννήσου μετὰ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, τριάκοντα τὸν ἀ-

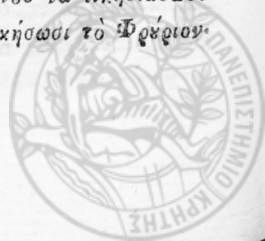

ριθμόν· καὶ τὰ μὲν Ἑλληνικὰ διεθύνθησαν πρὸς τὸ μέρος τῆς νήσου Πρώτης, ἐστράφησαν δὲ καὶ τὰ ἐχθρικά καὶ τὰ ἠκολούθησαν. Τῇ δὲ 29 ἐφάνησαν τὰ Ἑλληνικὰ ἔμπροσθεν τῆς Ζακύνθου, καὶ εὐθὺς ἡ Γολέττα τοῦ Τομπάζη ἐπλησίασεν εἰς τὸν λιμένα, καὶ μὲ τὴν λάντζαν του εὐγῆκεν ὁ Καπιτάνιος, καὶ ἔδωκεν ἐν γράμμα τοῦ Ναυάρχου πρὸς τὸν Κουρμαιδάντε, ἔλαβε τὴν ἀπόκρισιν καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησεν, ἠρώθη μὲ τὰ λοιπὰ πλοῖα, καὶ ἀμέσως ἐστράφησαν ἐναντίον τῶν ἐχθρικών. Ἐπλησίασαν οἱ δύο στόλοι μεταξύ Ζακύνθου καὶ Πρώτης εἰς τὰς 30 Σεπτεμβρίου, 3 ὥρας πρὶν ξημερώσει, καὶ ἄρχισαν τὸν πόλεμον· ἀλλ', ἐπειδὴ ἐφύσα νότιος ἄνεμος, τὸ πρῶτ' εὐρέθησαν ὑποκάτω τῆς Ζακύνθου, ὅπου δὲ ὅλης τῆς ἡμέρας ἐμάχοντο· καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος, μ' ὅλον ὅπου δὲν εἶχε καμμίαν ἀναλογία μὲ τὸν ἐχθρικὸν μηδὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν μηδὲ κατὰ τὸ μέγεθος τῶν πλοίων, μ' ὅλον τοῦτο διὰ τῆς ἀνδρείας καὶ ἐπιδεξιότητος τῶν Ἑλλήνων ἔδραψεν ἱκανὰ τὸν ἐχθρικόν· μάλιστα ἡ μηχανὴ ὅπου μετεχειρίσθησαν οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀπέστειλαν μίαν Νάβε ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, ἣτις διεσκόρπισεν ἕνα καπνὸν μηχανικόν, ὥστε δὲν ἔβλεπον οἱ ἐχθροὶ τὰ πλοῖά τωι, ἐπροξένησε μεγάλην ζημίαν εἰς αὐτούς, ἐπειδὴ μεταξύ των τὰ ἐχθρικά ἐκτυποῦντο μὲ τὰ πυροβόλα. Ἐν δὲ Ἀλτζερίνικον, μὲ τὸ νὰ ἐκινδύνευε νὰ κυριευθῆ ἀπὸ τῆς Ἑλληνας, ἔπεσεν εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Ζακύνθου καὶ συνετρίβη. Τὸ δὲ πλοῖον τῆ Κυρίας Γιάννη Μέξη ἔπεσεν εἰς τὰ ῥιχὰ πλησίον τῆ Πύργου, καὶ οἱ μὲν ναῦται Ἕλληνες εὐγῆκαν εἰς τὴν ξηρὰν, οἱ δὲ ἐχθροὶ παρατηρήσαντες τὸ τοιαῦτον, ἔτρεξαν μὲ πλῆθος φελούκας καὶ τὸ ἐκυρίευσαν. Ὁ δὲ ἐχθρικὸς Στόλος μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἄραξε πάλιν εἰς τὴν Ζακύνθον καὶ ἐδιώρθωσε τὰς ζημίας του, καὶ οὕτως ἐτράπη εἰς φυγὴν, καὶ διεθύνθη εἰς τὰ Δαρδανέλια. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἑλληνι-

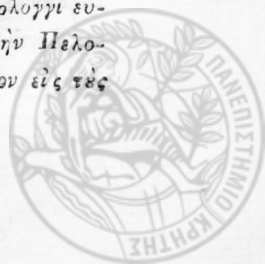

κός ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ μαθὼν τὴν πτῶσιν τῆς Τριπολιτζᾶς, ἐπέστρεψεν ἐκεῖ μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν, ὁμοίως καὶ πολλοὶ ἄλλοι στρατιῶται εὐρισκόμενοι εἰς τὸν Ἰσθμὸν, καὶ εὐθὺς ἠγέρθησαν ἔριδες μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν, ἐπειδὴ ἐζήτουν μέρος ἐκ τῶν λαφύρων καὶ οἱ ἀπόντες στρατιῶται. Ἐμολύνθησαν οὖν οἱ Ἕλληνες ἐκ τῆς ἐπιπολαζούσης ἐπιδημίας, καὶ οὕτω διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ὅπου διεδόθη ἡ ἀσθένεια αὕτη, καὶ ἀπέθνησκον πλῆθος ἀνθρώπων. Εἰς δὲ τὴν Τριπολιτζάν διέτρεχε μερίστη ἀταξία καὶ ἀλληλομαχίαι περὶ λαφύρων. Ἀνεφάνη δὲ καὶ ἐν ἄλλο αἴτιον σκανδάλου· ἐπειδὴ οἱ Προεστῶτες τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου, βλέποντες, ὅτι ἠῦξανε βαθμηδὸν ἡ δύναμις τῶν Καπιταναίων, μὲ τὸ νὰ ἔλαβον ἐπιρροὴν εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ φοβούμενοι, μήπως τοὺς ἀφαιρεθῇ διόλου τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὑποκύβουν εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῶν Καπιταναίων, ἐκ τῶν ὁποίων ὑπόπτειον περὶ ἑαυτῶν, ἐστοχάσθησαν νὰ προλάβουν τὸ τοιοῦτον, καὶ νὰ ἀφελκύσεν τὸ στρατιωτικὸν, διὰ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ δύναμις τῶν Καπιταναίων, καὶ ἐπομένως νὰ ματαιωθοῦν καὶ οἱ σκοποὶ τοῦ Ὑψηλάντη, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζον σύμφωνον μὲ τοὺς Καπιταναίους. Ὅθεν ἔκαμαν ἀρχὴν οἱ Καλαβρυτινοὶ καὶ οἱ Πατραῖοι καὶ οἱ μὲν πρῶτοι ἀπέβαλον τοὺς Πετιμεζαίους, οἱ δὲ δεῦτεροι τοὺς Κουμανιώτας, καὶ διέτρεχεν εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας ἀμφισβήτησις· καὶ οἱ μὲν εἰρημένιοι Πετιμεζαῖοι καὶ Κουμανιώται ἐπρόστρεξαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, καὶ ἐζήτουν νὰ ἐνδυναμωθοῦν ἐκεῖθεν, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς πρώτας θέσεις των· οἱ δὲ Πρόκριτοι τῶν Καλαβρυτῶν καὶ Πατρῶν κατεγίνοντο νὰ συνάξεν τὴν στρατιώτας τῶν ἐπαρχιῶν των, μὲ ἀπόφασιν ἐκ συμφώνου νὰ πλησιάσωσι πάλιν εἰς τὰς Πάτρας καὶ νὰ πολιορκήσωσι τὸ Φρέριον.

Ἄλλ', ἐπειδὴ ἄρχησαν καὶ οἱ Δελιγιανναῖοι νὰ διοργανίωσιν εἰς τὴν Καρύταιναν ἐναντίον τοῦ Κωλοκοτρώνη, αὐτὸς ἐννοήσας τὸ πρᾶγμα ἀπῆλθεν ἐκεῖ, διωργάνισε τὸ στρατιωτικόν, ἔχων σύμφωνον καὶ τὸν Κ. Δημήτριον Κολιόπουλον, εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν καὶ ἐξήτει ἐπιμόνως νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Παύτρας Ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας. Ἀλλὰ μαθόντες τοῦτο οἱ Προκρίτοι τῶν Καλαβρυτῶν καὶ Πατρῶν, καὶ προβλέποντες, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Κωλοκοτρώνη ἀπέβλεπε διὰ νὰ συστήσῃ πάλιν ἐκεῖ τοὺς ἀποσβελημένους Καπιταναίους, μὲ τοὺς ὁποίους εἶχε σχέσεις, καὶ νὰ τοὺς ἐνδυναμώσῃ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ λάβωσιν ὑπεροχὴν ἐναντίον τῶν Προεστώτων, ἔγραψαν ἐκ συμφώνου ἀναφοράς εἰς τὴν Τριπολιτζάν, ὅτι ἐνθέλουν κἀνένα ἄλλον νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, ἐπειδὴ ὑστεροῦνται καὶ τροφῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀναγκαίων, καὶ ὅτι εἶναι ἱκανοὶ μόνοι τους μὲ τοὺς στρατιώτας τῶν δύο ἐπαρχιῶν διὰ νὰ φυλάξουν τὴν πολιορκίαν, καὶ, ἂν ὑπάγουν ἄλλα στρατεύματα, θέλει ἀκολουθήσει ἐμφύλιος μάχη. Ὅθεν οἱ εἰς Τριπολιτζάν Γερουσιασταὶ ἐμπόδισαν τὸν Κωλοκοτρώνην νὰ ὑπάγῃ εἰς Παύτρας. Ὁ δὲ Ὑψηλάντης, μ' ὅλον ὅπου ἤξευρεν ἀκριβῶς τὰ διατρέχοντα μεταξύ Προκρίτων καὶ Καπιταναίων τῶν δύο Ἐπαρχιῶν Καλαβρυτῶν καὶ Πατρῶν, ἔδωσε γράμματα εἰς τοὺς Καπιταναίους νὰ συράξωσι στρατιώτας καὶ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν. Τοῦτο ἐτάραξε καὶ ἐδυσσερέστησεν ὅλους σχεδὸν τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐθεδαιώθησαν τρόπον τινα ἐκ τούτου, ὅτι συμπράττει μετὰ τῶν Καπιταναίων ὁ Ὑψηλάντης ἐναντίον τῶν Προκρίτων. Ὅθεν οἱ εὐφροσύνου μενοι εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν Προκρίτοι ἔγραψαν πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον Καραντζᾶν, εἰς τὸ Μεσολόγγι εὐφροσύνου μενοι, προσκαλοῦντές τον νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ διοργανίσουν σύστημα ἀντιβαῖνον εἰς τὰς

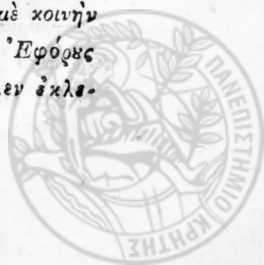
σκοπούς τοῦ Ὑψηλάντη. Ἐγραψαν δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν Τριπολιτζᾷ Προκρίτους, ζητοῦντες καὶ παρ' ἐκείνων νὰ γράψωσι προσκλητικὸν πρὸς τὸν Καραντζάν· ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν τὸ ἐνέκριναν προβλέποντες, ὅτι ἐκ τούτων θέλει ἀξήσουν ἔτι μᾶλλον αἱ ταραχαὶ καὶ διχόνοιαι, καὶ ἀντὶ θεραπείας θέλει καταστήσει τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ ἀνίατον.

Συνέβη δὲ καὶ ἄλλο αἷτιον δυσαρεσκείας μεταξὺ τῶν Προκρίτων καὶ τοῦ Ὑψηλάντη· ἐπειδὴ, ἀφ' οὗ ὁ Ὑψηλάντης ὠμίλησεν ἰδιαίτερος μετὰ τῶν ἐν Τριπολιτζᾷ εὐρισκομένων Προκρίτων, τινὰ μὲν τῶν προλαβόντων ἀκολουθησάντων μετὰ αὐτῶν δικαιολογῶν, ἄλλα δὲ ἀποδίδων εἰς ἄγνοιαν καὶ λάθος τοῦ, καὶ ὑποσχόμενος εἰς τὸ ἐξῆς ἐνωσιῶν μετ' αὐτῶν, αἴφνης ἐράνησαν εἰς διαφόρους ἐπαρχίας περιφερόμενα μὲ ἐπίτιδες ἀνθρώπους ἔγγραφα τινα, δι' ὧν ἠρέθιζε τὸν λαὸν νὰ λάβῃ μέτρα δραστικά ἐναντίον τῶν Τσεκολατρῶν, καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ὑπεσήμεναι τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου· ἐπαραπονέθησαν περὶ τούτου οἱ Προκρίτοι, ἀλλ' ἐπροφασίσθη, ὅτι ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ τὰ διέδοσαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ.

Οἱ δὲ Προκρίτοι τῶν Καλαβρύτων καὶ Πατρῶν, πληροφορηθέντες, ὅτι ἐμποδίσθη ὁ Κωλοκοτρώνης, ἐσύναξαν ὄλους τοὺς στρατιώτας τῶν δύο ἐπαρχιῶν καὶ πλησιάσαντες κατέλαβον τὰς θέσεις τοῦ Γηροκομείου, τῆς Περισόλας καὶ τοῦ Σαραβαλίου. Κατὰ δὲ τὴν 21 Ὀκτωβρίου εἰσῆλθον διὰ νυκτός εἰς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν ἱκανοὶ στρατιῶται Ἕλληνες, καὶ ἐπιπεσόντες αἴφνης εἰς τοὺς ἐχθρούς, τοὺς ἔξω τοῦ Φρουρίου εὐρισκομένους, ἐφόρευσαν ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς 50 καὶ ἐκυρίευσαν πολλὰ ὀσπήτια Τούρκικα περὶ τὸ Φρούριον· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐντρομοὶ, ἄλλοι μὲν ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Φρούριον μετὰ τῶν λοιπῶν, καὶ μέρος ἐξ αὐτῶν ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Τζαμί τοῦ Μεχκεμὲ καὶ εἰς ἄλλα ἐκεῖ περὶ ὀσπήτια, διὰ τὰ ἔχουν συγκοινωνίαν μετὰ

ἐν τῷ Φρουρίῳ ἐξηκολούθησαν δὲ τὸν πόλεμον δι' ὅλης τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, πλὴν μὲ ὀλίγην βλάβην, ἐπειδὴ καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν ἦσαν κεκλεισμένοι εἰς τὰ ὀσπήτια· τὴν δὲ ἄλλην νύκτα δειλιάσαντες οἱ Ἕλληνες, μήπως σφαλισθῆν ἐκεῖ ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ τοὺς ἐμποδισθῆ ἢ συγκοινωνία μετὰ τῶν ἔξω, καὶ κινδυνεύσωσιν ὑστερημένοι τῶν ἀναγκαίων, ἔβαλον πυρκαϊάν εἰς τὰ Τουρκικὰ ὀσπήτια καὶ ἔφυγον ἔξω τῆς πόλεως. Τοῦτο μαθόντες οἱ Πρόκριτοι, εὐρισκόμενοι εἰς τὸ Γηροκομεῖον, ὅπου πρὸ ὀλίγων ὥρῶν εἴχε φθάσει καὶ ὁ Ἄνδρέας Δόντος μὲ διακοσίους περίπου στρατιώτας, καὶ ἀγανακτήσαντες ἐναντίον τῶν φυγόντων, ἀπεφάσισαν μὲ τὰς ὀλίγας δυνάμεις ὅπου εἶχον, νὰ ἐμβῶσιν οἱ ἴδιοι εἰς τὴν πόλιν. Ὄθεν τὴν αὐτὴν νύκτα ἐμβῆκαν, καὶ κατέλαβον τὰ ὀσπήτια τοῦ μαχαλὲ Ἀγίου Γεωργίου· τὴν δὲ ἐπιῦσαν συνήχθησαν καὶ οἱ λοιποὶ ἐκεῖ ἔφθισαν δὲ καὶ ἐκ Γαστούρης 700 περίπου στρατιώται, καὶ οὕτως ὠχυρώθησαν καλῶς, καὶ ἔκομμον καθ' ἡμέραν σχεδὸν ἀκροβολισμοὺς μετὰ τῶν πολιορκημένων εἰς τὸ Φρέριον καὶ εἰς τὰ ὀσπήτια τῶν Τουρκῶν.

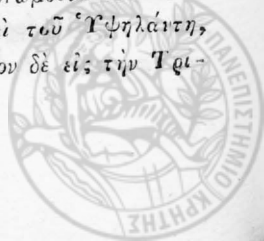
Ἐπειδὴ δὲ ἡ κοινὴ ἀπόφασις ἦτον νὰ ἐξακολουθῆ ἡ Διοίκησις τῆς Γερουσίας μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Τριπολιτῆας, μετὰ τὴν πτώσιν ἔγιναν γράμματα ἐγκύκλια, προσκλητικὰ πρὸς ἅπαντας τοὺς Προκρίτους τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τοὺς Προκρίτους τῶν Νήσων καὶ πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς ἔξω Ἑλλάδος, διὰ νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον Πληρεξούσιοι, καὶ νὰ διοργανισθῆ ἓν Σύνστημα Ἐθνικόν. Ἡ δὲ ἐκλογή τῶν Πληρεξουσίων εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου διετάχθη τοιοῦτοτρόπως. Κάθε χωρίον νὰ ἐκλέξῃ Πληρεξουσίους, καὶ νὰ συναχθῶσιν ὅλοι εἰς τὴν Μητροπόλιν τῆς ἐπαρχίας, οἵτινες μὲ κοινὴν γνώμην, ἢ μὲ ψήφους, νὰ ἐκλέξωσιν ἐξ Γενικοὺς Ἐφόρους τῆς ἐπαρχίας, ἐξ ὧν ὁ εἷς, ὁποιοσδήποτε ἤθελεν ἐκλε-

χθῆ, νὰ λάβῃ γράμματα πληρεξουσιότητος καὶ νὰ παρασταθῆ εἰς τὴν Κοινὴν Συνέλευσιν Μέλος Παραστατικὸν τῆς Ἐπαρχίας. Διετάχθησαν δὲ πρὸς τούτους νὰ συζητήσωσιν εἰς κάθε χωρίον κατ' ἐκλογὴν ἓνα Ὑποέφορον, ἢ δύο, ἢ τρεῖς, κατὰ ἀναλογίαν τοῦ μεγέθους τοῦ χωρίου, οἵτινες νὰ ἀναφέρωνται εἰς τοὺς πέντε Γενικοὺς Ἐφόρους τῆς Ἐπαρχίας. Καὶ τὰ μὲν τῆς Πελοποννήσου οὕτω διετάχθησαν.

Οἱ δὲ κύριοι Μαυροκορδάτος καὶ Νέργης διήρθεσαν τὴν ἕξω Ἑλλάδα εἰς δύο μέρη· καὶ τὴν μὲν ἀνόμασαν Δυτικὴν Ἑλλάδα, τὴν δὲ Ἀνατολικὴν· καὶ εἰς μὲν τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν ἔμεινεν ὁ Μαυροκορδάτος, συνεκρότησε Συνέλευσιν Τοπικὴν, καὶ διοργάνωσε μίαν μερικὴν ἐνιαύσιον Διοίκησιν, τὴν ὁποίαν ἀνόμασε Γερουσίαν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ἧς Πρόεδρος ὁ ἴδιος Μαυροκορδάτος. Ἡ δὲ Γερουσία αὕτη ἔκλεξε τοὺς Πληρεξουσίους διὰ τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, μετὰ τῶν ὁποίων διορίσθη καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, ὡς Μέλος Παραστατικὸν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Εἰς δε τὴν Βοιωτίαν, Φωκίδα, Θεσσαλίαν καὶ Ἀττικὴν ὑπῆρξεν ὁ Νέργης καὶ διοργάνωσε Τοπικὴν ἐνιαύσιον Διοίκησιν, τὴν ὁποίαν ἀνόμασεν Ἄρειον Πάγον τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος. Πρόεδρος δὲ ὁ ἴδιος Νέργης. Ὁ δὲ Ἄρειος Πάγος ἔκλεξε Πληρεξουσίους διὰ τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, μετὰ τῶν ὁποίων διορίσθη καὶ ὁ Νέργης ὡς Μέλος Παραστατικὸν τῆς ἐπαρχίας Μειδωνίτζης. Ἐκλεξαν δὲ καὶ Συνηγόρους τῶν Πληρεξουσίων διὰ νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

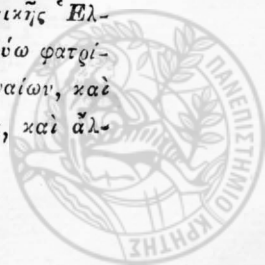
Τούτων γινόμενων, οἱ μὲν τῆς Πελοποννήσου Πρόκριτοι δὲν ἐνέκρινον νὰ συνέλθωσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, ὑποπτεύοντες, μήπως εἶναι κἀμμία συνωμοσία κατ' αὐτῶν ἀπὸ μέρους τῶν Καπιταναίων καὶ τοῦ Ὑψηλάτη, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέβαλον τὸν καιρὸν. Ἦθον δὲ εἰς τὴν Τρι-

πολιτῶν Πληρεξούσιοι ἀπὸ μέρους τῶν Νήσων, καὶ ἐζητήσαν νὰ γίνῃ ἡ Συνέλευσις εἰς ἓν παράλιον τῆς Πελοποννήσου πλησίον τῶν νήσων τους, καὶ ἀπεφασίσθη τὸ Ἄργος, καὶ εὐθὺς ἐδόθη ἡ εἰδησις εἰς ὅλα τὰ μέρη διὰ νὰ συναχθῶσιν ἐκεῖ, καὶ διώρισαν νὰ ἐνδυναμωθῇ ἡ πολιορκία τοῦ Ναυπλίου· ἐπειδὴ, ἐν ᾧ πρότερον ἢ πτώσις τοῦ Φρουρίου τούτου ἦτον ἐγγύς, μὲ τὸ νὰ ἐξέλπιον διόλου σχεδὸν αἱ τροφαὶ τῶν ἐν αὐτῷ πολιορκουμένων, παρ' ἐλπίδα τότε ἔφθασεν ἐκεῖ ἐν πλοῖον μὲ Ἀγγλικὴν σημαίαν φορτωμένον οἰτάρι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δέκα χιλιάδες κοιλὰ, καὶ τὸ ἐξεφόρτωσε, καὶ ἔνεκα τούτου ἔμελλε νὰ παραταθῇ ἡ πολιορκία. Τοῦτο δὲ συνέβη ἐξ ἀψηγησίας καὶ ἀμελείας τῶν διὰ θαλάσσης πολιορκούντων δύο πλοίων τῆς Μπεμπελίνης, τὰ ὅποια εὐρίσκοντο ἀραγμένα εἰς τοὺς Μύλους, χωρὶς τὴν πρόεπουσαν παρατήρησιν καὶ προσοχὴν.

Συγχρότως τότε ἀπεστάλη ἐκ Τριπολιτῆας παρὰ τοῦ Ἐφηλάτη εἰς ἄνθρωπός του, ὀνομαζόμενος Γρηγόριος Σάλας, μὲ γράμμα Πληρεξουσιότητος, διὰ νὰ κινήσῃ τοὺς Ὀλυμπίους εἰς τὰ ὄπλα, συντροφευμένος μὲ ἓνα Ὀλύμπιον, ὅστις πρὸ καιροῦ ἦλθεν ἐκεῖ ζητῶν συνδρομὰς διὰ τῆς Ὀλυμπίου, καὶ ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς τέσσαρα κανόνια, μέρος μαρπούτης καὶ μέρος μολύβδου.

Ἦρξαντο δὲ ἐκ τῆς Τριπολιτῆας νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὸ Ἄργος οἱ Πρόκριτοι, ὅπου περιέμενον καὶ τοὺς λοιπὸς Πληρεξουσίου· καὶ οἱ μὲν τῶν Νήσων καὶ οἱ τῶν ἄλλων Ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου συνήχθησαν, οἱ δὲ Καλαβρυτινοὶ καὶ Πατραῖοι ἀνέβαλον τὴν ἔλευσίν τους, διότι ἦσαν ἐνησχολημένοι εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Φρουρίου τῶν Πατρῶν, καὶ διότι περιέμενον τὸν Μαυροκορδάτου καὶ Καραντζᾶν μὲ τοὺς Πληρεξουσίου τῆς Δυτικῆς Ἠλλάδος. Εἰς δὲ τὴν Καρύταιναν διηρέθησαν εἰς δύο φατρίαι, ἡ μὲν τοῦ Κωλοκοτρώνη, ἡ δὲ τῶν Δελιγιανναίων, καὶ κάθε μία ἠθέλεν ἄλλους καὶ ἄλλους Ἐφόρους, καὶ ἄλ-

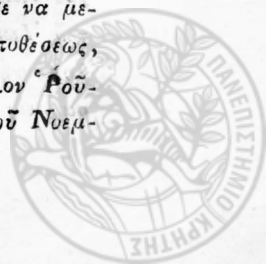

λον Πληρεξούσιον διὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν ὄθεν ἠ-
γέρθη μερίστη ἕως εἰς ὅλην γενικῶς τὴν Ἐπαρχίαν, καὶ
ἀπεστάλησαν διάφοροι ἀναφοραὶ ἐξ ἑκατέρου μέρους εἰς
τὸ Ἄρτος· ἀλλὰ τέλος πάντων ὑπερίσχυσεν ἡ φατρία τῆ
Κωλοκοτρώνη, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἐκεῖ-
νον ὅπου ἤθελον. Καὶ, ἐπειδὴ οἱ τῆς φατρίας ἐκείνης ἐ-
πέμενον, ὅτι δὲν θέλουν κατ' οὐδέναν τρόπον νὰ ἀνακατω-
θῶν οἱ Δελιγιανναῖοι εἰς τὰ πράγματα τῆς Ἐπαρχίας,
ὁ Ἀναγνώστης Δελιγιαννόπουλος, θέλων νὰ παρευρεθῆ εἰς
τὴν Συνέλευσιν ἐπ' εὐλόγῳ αἰτία, ἔγραψεν ἰδιαιτέρως
πρὸς τινὰς τῶν Προκρίτων Πελοποννησίων, διὰ νὰ συνερ-
γῆσωσιν ἐκεῖ εἰς τὸ Ἄρτος νὰ προσκληθῆ μὲ κοινὸν γράμ-
μα, ἐπὶ λόγῳ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ παρευρεθῶσιν ὅλα τὰ
Μέλη τῆς προλαβούσης Γερουσίας, τὸ ὅποῖον καὶ ἔγινε.

Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος Καραντζᾶς, κατὰ τὸ προσκλητικὸν
τῶν εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν Προκρίτων, μετέβη
ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖθεν ἀπέστειλεν εἰς τὸ Ἄρτος πρὸς τινὰς τῶν
Προκρίτων Πελοποννησίων γράμματα τοῦ Μαυροκορδάτου,
καὶ ἀντίγραφα τινὰ γραμμάτων ὡς ἀπὸ μέρους ἐπισήμων
Ὅμογενῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ διατριβόντων, ἐν οἷς κατεδικά-
ζοντο οἱ Ὑψηλάντιδες καὶ δι' ἄλλα αἰτία, καὶ διότι ἤθε-
λον νὰ ὑπερέχωσιν εἰς τὸ Ἔθνος μὲ τὸ ὄνομα τῆς Ἐται-
ρίας, τὸ ὅποῖον ἀπεδείκνυον ὡς ἐπιβλαβὲς εἰς τὸ Ἔθνος,
μὲ τὸ νὰ εἶδεν ὑπόνοιαν εἰς τοὺς Μονάρχας τῆς Εὐρώ-
πης τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅτι τὸ Ἔθνος ἔχει σχέσεις μὲ ἄλ-
λας Εὐρωπαϊκᾶς Ἐταιρίας. Ὅθεν συνεβούλευεν ὁ Μαυ-
ροκορδάτος νὰ καταργηθῆ διόλου τοῦτο τὸ ὄνομα τῆς ἀ-
νυπάρχτου Ἀρχῆς. Ὁ δὲ Δημήτριος Ὑψηλάντης μὲ τοὺς
περὶ αὐτὸν ἀντέλεγον εἰς τὰ τοιαῦτα, ὑποπτεύοντες, ὅτι
ὁ σκοπὸς δὲν ἦτον ἄλλος, εἰμὴ νὰ μηδευθῆ ἡ ὑπόληψις
τῆς Ἐταιρικῆς Ἀρχῆς, καὶ οὕτως εὐκόλως νὰ τοὺς γυ-
μώσωσιν ἀπὸ κάθε ὑπεροχῆν. Διὰ τῆτο ἠῆξῃσαν ἔτι μᾶλ-

λον αἱ μεταξὺ Ἐφελάντη καὶ Μαυροκορδάτου ἐχθροπάθειαι, καὶ ἕκαστος τούτων ἐπροσπάθει παντοίοις τρόποις νὰ κάμῃ φατρίαν.

Οἱ δὲ εὐρισκόμενοι εἰς τὸ Ἄργος Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου ἔκριναν εὐλογον καὶ ἀφέλιμον νὰ γράψωσι πρὸς τὸν Μεχμέτ Πασᾶν, περὶ τὰς Θήβας τότε διατρίβονται ὅτι κάμουν ἀνταλλαγὴν τῶν Χαρμιῶν μὲ ὅσας Ἑλληνας αἰχμαλώτους ἢ ἐνέχυρα ἔχει αὐτὸς καὶ ὁ Χουρσήτ Πασᾶς, καὶ μὲ ἐν μιλιούμιον γροσιῶν. Ἐν ᾧ δὲ ἐξεκίνησαν τὰ γράμματα, ἔφθασεν εἰδησις ἐκ Ζακύνθου, ὅτι ἀπεστάλησαν ἐκεῖ ἄνθρωποι παρὰ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ ἕνεκα τούτου. Ὅθεν ἔστειλαν εὐθὺς καὶ ἐπέστρεψαν τὰ πρὸς τὸν Μεχμέτ Πασᾶ γράμματα. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ ἦσαν συστημένοι μὲ γράμματά του πρὸς τὸν Μετλάν, Διοικητὴν τῶν Ἰονικῶν Νήσων, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ πληρώσῃ, ὅσα χρήματα χρειασθοῦν. Ἀλλ' ὁ Μετλάν ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔμῃ εἰς τοιαύτας πραγματείας μετ' αὐτῆς. Ὅσα δὲ χρήματα τὸν διορίσῃ ὁ Χουρσήτ Πασᾶς, θέλει τὰ μετρήσει. Ὅθεν οἱ ἀπεσταλμένοι μετέβησαν εἰς τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἡμέρας ἱκανάς, μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐφόδιζόν τινες ὅτι δὲν εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ, ἐὰν μεταβῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Περιφερομένης δὲ τῆς ὑποθέσεως τοιοῦτοτρόπως ἐκεῖ, ὁ Παναγιώτης Στέφανος, Ἰατρός, κάτοικος εἰς Ζάκυνθον καὶ σχετικὸς μὲ τὸν Διοικητὴν, ἤρπασε τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀπεσταλμένων, καὶ δυνάμει ἑνὸς γράμματος τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ζακύνθου ἀποτεينوμένου πρὸς τὸν ἴδιον Στέφανον, ἐν ᾧ τὸν διώριζε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Πελοπόννησον περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, μετέβη ἐκεῖ συνωδευμένος καὶ μὲ τὸν Μπενιζέλον Ρούφον, καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὰς 10 τοῦ Νοεμ-

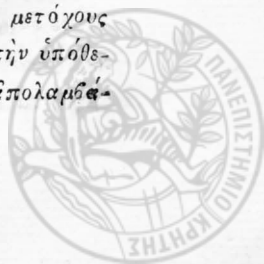

θρίου, καὶ εὐθὺς ἄρχησεν ἡ διαπραγματεύσις τῆς ὑποθέ-
 σεως, καὶ, μετὰ πολλὰς συνδιαλέξεις κοινῶς καὶ κατὰ μέ-
 ρος, ὑπεσχέθη ὁ Στέφανος ἐπὶ παρῳήσια τοῦ Ὑψηλάντη
 καὶ τοῦ Π. Πατρῶν τοὺς τε αἰχμαλώτους καὶ εἰδέχουσα
 Ἑλληνας καὶ ἑκατὸν χιλιάδας Τάλληρα διὰ τὴν ἀνταλ-
 λαγὴν μόνον τῶν χαρμιῶν, καὶ ἔμεινεν ἡ ὑπόθεσις νὰ ἀ-
 ποφασισθῇ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐπὶ πλήρους συνλεύσεως,
 καὶ προσεκλήθησαν νὰ συνέλθωσιν ὅλοι οἱ τῆς Πελοπον-
 νήσου Πρόκριτοι νὰ τὸ ἀποφασίσωσιν. Ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα,
 ἀφ' οὗ συνῆλθον, ἐν ᾧ περιεμένετο νὰ ζητηθῇ αὐξήσις τῆς
 ποσότητος τῶν χρημάτων, ἐφάνησαν οἱ πλείονες τῆς συν-
 λεύσεως ἀντιτείνοντες καὶ ζητοῦντες ἐλάττωσιν, ἐπὶ λό-
 γῳ ὅτι εἶναι εἰδεχόμενον νὰ μὴν τὸ δεχθῇ ὁ Χουρσίτ
 Πασᾶς. Ὅθεν, ἀφ' οὗ ἔγινεν ἀρκετὴ φιλονεικία περὶ τού-
 του, κατήντησαν εἰς τὰς φήφους, καὶ εὐρέθησαν μόνον ὁ
 Ὑψηλάντης, καὶ ὁ Π. Πατρῶν καὶ Πανοῦτζος Νοταρᾶς,
 οἵτινες ἐπέμενον εἰς τὴν ποσότητα τῶν ἑκατῶν χιλιάδων
 Ταλλήρων· οἱ δὲ λοιποὶ σχεδὸν ἅπαντες ἐσυμφώνουν εἰς
 τὸ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ποσότης εἰς τὰς ὀγδοῆντα χιλιάδας
 Τάλληρα. Καὶ, ἐπειδὴ ἡ γνώμη τῶν πλείονων ἦτον τοι-
 αύτη, ἀπεφασίσθησαν ὀγδοῆντα χιλιάδες Τάλληρα, καὶ ἔ-
 τως ἔγιναν τὰ γράμματα, καὶ ἐνεχειρίσθησαν τῷ Στεφά-
 νῳ νὰ τὰ ἀποστείλῃ.

Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι παρὰ τοῦ Χουρσίτ Πασᾶ Ἰωαν-
 νίται, αἴφνης μαθόντες εἰς τὴν Ζάκυνθον, ὅτι ὁ ἰατρός
 Στέφανος καὶ ὁ Μπειζέλος μετέβησαν εἰς τὴν Πελοπόν-
 νησον περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν Χαρμιῶν, ἐκίνησαν κατό-
 πιν καὶ ἐκεῖνοι μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄρ-
 γος ἐπιφέροντες καὶ γράμματα τοῦ Χουρσίτ Πασᾶ καὶ
 τοῦ Ἰωαννίνων Γαβριήλ πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς Πε-
 λοποννήσου περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως. Ἐπαρῳήσιασθη-
 σαν εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ παρεκάλουν νὰ τελειώσῃ δι

αὐτῶν ἢ ὑπόθεσις, προβάλλοντες, ὅτι διὰ τούτου ἤθελε λάβουν παρόρησιαν οἱ Χριστιανοὶ τῶν Ἰωαννίνων, καὶ ἤθελεν ἔχουν ἄνεσιν ὅπως οἱ ἐκείνων τῶν μερῶν κάτοικοι Χριστιανοί. Ἐλεγον δὲ καὶ περὶ τῆς ποσότητος τῶν Ταλλήρων, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Χουρσὴτ Πασᾶ ἦτον νὰ δώσῃ διπλάσιαν τὴν συμφωνηθεῖσαν διὰ τὴν μεγάλην κλίσιν, ὅπου εἶχεν εἰς τὰ χαρμέμια του. Καὶ τέλος πάντων ἐπρόσθετον, ὅτι ὁ Στέφανος καὶ Μπενιζέλος ἠπάτησαν τὸ ἔθνος καὶ τὸ ἐζημίωσαν, καθὼς ἠπάτησαν καὶ ἐκείνους καὶ ἤρπασαν τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πλέον ἦτον ἀνωφελῆ, ἐπειδὴ τὰ γράμματα εἶχον ἀποσταλῆ. Διέτρεχε δὲ ὑπόνοια περὶ τῆς ἐλαττώσεως τῶν Ταλλήρων, μήπως ἔγινεν ἕνεκα ἰδιωφελείας τινῶν.

Περὶ δὲ τῆς παραδόσεως τοῦ φρουρίου τῆς Κορίνθου ἦτον ἐλπίς νὰ συντελέσῃ ὁ Κιαμὴλ Μπεῆς, ὅστις κατ' ἀρχὰς τῆς αἰχμαλωσίας του ὑπεσχέθη ἐν τοιοῦτον, καὶ ἔγινε μία διαπραγματεύσις ἀτελής μεταξὺ του καὶ τῶν ἐν Τριπολιτζᾷ Προκρίτων Πελοποννησίων, καὶ διὰ τοῦτο ἀπελάμβανε περιθάλψιν αὐτὸς καὶ ὁ υἱὸς του, ὁμοίως καὶ 200 περίπου ψυχαὶ ὁμογενῶν του ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, ὅπου εἶχον καταφύγει εἰς τὴν ἐπίσκεψίν του ἐν καιρῷ τῆς εἰς Τριπολιτζάν ἐφόδου τῶν Ἑλλήνων. Ὅθεν ἀπεφασίσθη νὰ τὸν μεταφέρωσιν εἰς τὸ Ἄργος καὶ ἐκεῖ νὰ γίνῃ ἡ τελεία μετ' αὐτοῦ συμφωνία περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Κορίνθου. Τὸν μετέφερον λοιπὸν μὲ ὄλους τοὺς σὺν αὐτῷ ὁμογενεῖς του, καὶ ἄρχησαν νὰ διαπραγματεύωνται. πλὴν ἐκεῖνος, πανοῦργος ὢν, μετέβαλλε καθ' ἡμέραν τὰ σχεδὸν προβλήματά τε, καὶ δὲν ἀπεφασίζε τι βέβαιον, ἔξαγοραζόμενος τὸν καιρὸν. Κατῶρθωσε δὲ νὰ πείσῃ καὶ τινὰς τῶν Καπιταναίων, ὅτι θέλει τοὺς κάμει μετόχους τοῦ πλοῦτου του, καὶ τοιοιτοτρόπως ἔπαιζε τὴν ὑπόθεσιν, μήτε ὑποσχόμενος, μήτε ἀρνούμενος, καὶ ἀπολαμβά-

νων κάθε ἀνεσιν καὶ ὅλα του τὰ ἀναγκαῖα ἀπὸ τοὺς ἐλπίζοντας εἰς τὰς ὑποσχέσεις του.

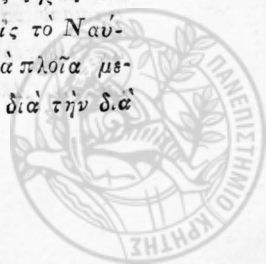
Ἐφθασαν δὲ ἐκεῖ καὶ οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος Παραστάται καὶ Συνήγοροι μετὰ τοῦ Νέργρη. Οἱ δὲ σύμμαχοι τῶν Ἑλλήνων Ἀγάδες τῶν Ἀλβανῶν ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν Παραστατῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ νὰ συνδέσωσι στερεὰν συμμαχίαν· πλὴν, ἀφ' οὗ ἔφθασαν εἰς τὸ Μεσολόγγι, μὲ τὸ νὰ ἐγνώρισαν καλῶς ἐκ διαφόρων σημείων, ὅτι τὰ κινήματα τῶν Ἑλλήνων δὲν γίνονται ὑπὲρ ἐλευθερίας τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ἀλλ' ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς βαρβάρου Ὀθωμανικῆς Διοικήσεως, μετεμελήθησαν, καὶ μὲ διαφόρους προφάσεις ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἄρταν, ἀνταπεκρίθησαν μὲ τοὺς Βασιλικούς, παρέδωκαν εἰς αὐτοὺς τὴν θέσιν τῶν Πέντε Πηγαδιῶν, καὶ ἠνώθησαν μὲ αὐτοὺς ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ δὲ Παραστάται τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Μαυροκορδάτου μετέβησαν εἰς τὰς Πατρὰς τὴν 18^{ην} Νοεμβρίου, ὅπου ἔμειναν δύο τρεῖς ἡμέρας ἐξ ἐλλείψεως τῶν ζώων. Ἐκεῖ δὲ εὗρισκομένων, αἴφνης ὁ Ἰσοῦφ Πασᾶς μὲ 200 περίπου στρατιώτας μετέβη ἐκ τοῦ Καστελίου διὰ θαλάσσης εἰς τὸν λιμένα τῶν Πατρῶν, καὶ ἐκυρίευσεν τὰ ἐκεῖ μαγαζεῖα. Ἐξῆλθον δὲ καὶ ἐκ τοῦ Φρουρίου τῶν Πατρῶν οἱ ἐχθροὶ, καὶ ἐκυρίευσαν θέσεις τινὰς, καὶ ἄρχησαν τὸν πόλεμον. Οἱ δὲ Ἕλληνες θορυβηθέντες ἄρχησαν νὰ φύγουν ἐξω τῆς πόλεως, καὶ πρῶτος ὁ Σισίνης μὲ τοὺς Γαστουναίους ἐκίνησε διὰ τὴν Γαστήνην, κατόπι καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες ἀτάκτως ἔφευγον, οἱ μὲν Καλαβρυτινοὶ διὰ τὰ Καλάβρυτα, οἱ δὲ Πατραῖοι διὰ τὰ ὄρεινά μέρη, ὥστε ἐβιάσθησαν οἱ ἐκεῖ Πρόκριτοι νὰ φύγουν, χωρὶς νὰ δυνηθοῦν νὰ λάβουν τὰ πράγματάτους, τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν μῆδὲ τὰ ἄλογάτους. Ὁμοίως καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Καραν-

τῶν καὶ ὁ Μαυροκορδάτος μετὰ τῶν Παραστατῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἔφυγον σχεδὸν γυμνοί, καὶ οὕτως οἱ ἐχθροὶ ἀμαχητὶ ἐκυρίευσαν πάλιν τὴν πόλιν, καὶ τὴν κατέκαυσαν ὅλην, διὰ τὰ μὴν εὐρίσκουν πλέον καταφύγιον οἱ Ἕλληνες, εἰάν ἤθελον ἀποφασίσουν τὰ ἔμβουιν εἰς τὴν πόλιν πρὸς πολιορκίαν τοῦ φρουρίου, τὸ ὅποτον ἔμεινε διόλου ἀπολιόρμητον. Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῶν Καλαβρυτῶν τῶν Πατρῶν, τῆς Βοστίτζης, μετὰ τῶν Παραστατῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ τοῦ Καραντζᾶ καὶ Μαυροκορδάτου, μετέβησαν εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὰ τέλη τοῦ Νοεμβρίου, πλὴν ὑποπτοι ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑψηλάντη καὶ τῶν Καπιταναίων, καὶ διὰ τοῦτο εἶχον εἰς τὴν συνοδίαν τους ἱκανοὺς Στρατιώτας.

Οἱ Παραστάται λοιπὸν συνήχθησαν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη πλὴν ἧτον ἀνάγκη τὰ περιμένουν, ἕως ὅτου τὰ συστηθῆ ἢ πρῶτον ἢ Τοπικὴ τῆς Πελοποννήσου Διοίκησις, τῆς ὁποίας ἀνεβλήθη ἡ σύστασις διὰ τὴν ἀπουσίαν τινῶν Πελοποννησιακῶν Μελῶν. Ὅθεν οἱ Πελοποννήσιοι εὐίστησαν τὴν Τοπικὴν Διοίκησιν καὶ τὴν ἀνόμασαν Γερουσίαν τῆς Πελοποννήσου μὲ ἕνα διοργανισμὸν ὁμοιον σχεδὸν μὲ ἐκεῖνον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Μέλη δὲ αὐτῆς ἦσαν, ὅσαι καὶ αἱ ἐπαρχαίαι τῆς Πελοποννήσου, καὶ Πρόεδρος αὐτῆς ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης. Ἡ δὲ Γερουσία εὐθὺς ἔκλεξε τὰ Μέλη τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς παραστατικά τῆς Πελοποννήσου μὲ ἔγγραφον πρόσκλησιν πρὸς ἕν ἕκαστον, τὰ ὅποια ἦσαν εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, κατὰ τὴν γενικὴν ἀπόφασιν, καὶ οὕτως ἄρχησαν τὰ σκέπτονται οἱ Παραστάται τοῦ ἔθνους περὶ τοῦ διοργανισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς.

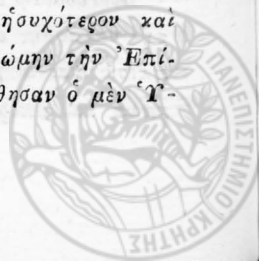
Ἐντοσοῦτῳ δὲ οἱ Ἄρχηγοὶ τῶν ἀρμάτων τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης ἀπεφάσισαν τὰ κάμουν ἔφοδον εἰς τὸ Ναύπλιον. καὶ οἱ μὲν θαλάσσιοι ἠτοίμασαν μερικὰ πλοῖα μεγάλα καὶ ὑπὲρ τὰς 100 μπάρακα κανονίερας διὰ τὴν δια-

θαλάσσης ἔφροδον· οἱ δὲ τῆς ξηραῖς ἠτοίμασαν τὰς ἀναβάθρας καὶ ὅτι ἄλλα ἀναγκαῖα, καὶ διωρίσθη ἡ ἡμέρα καὶ ὥρι τῆς ἐφίδου· τὸ δὲ σχέδιον τῆς ἐφίδου ἔγινε τοιοῦτον·

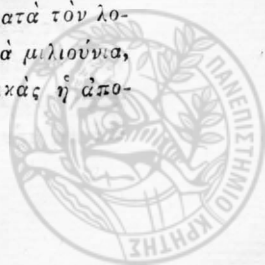
“Ἐν μέρος τῶν τῆς ξηραῖς στρατευμάτων ἰὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ νὰ πυροβολῇ ἐκεῖ, διὰ νὰ βαστῆ μίαν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ ἐνησχολημένην εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος· τὰ δὲ λοιπὰ στρατεύματα ἰὰ ὀρμήσουν εἰς τὴν πόρταν τοῦ Φρουρίου μὲ τὰς ἀναβάθρας, ὅπου ἦτον εὐκολωτέρα ἢ ἔφοδος· αἱ δὲ τῆς θαλάσσης δυνάμεις ἰὰ πλησιάσουσιν μὲ τὰς μπάρκα κανονίερας εἰς τὸ μέρος τῆς Δογάνας καὶ ἐκεῖθεν νὰ κίμουν τὴν ἔφοδον εἰς τὸ τεῖχος, ἐν ᾧ τὰ μεγάλα πλοῖα νὰ πυροβολοῦν μακρόθεν· Ὅθεν τῇ δεκάτῃ Δεκεμβρίου ἐδόθησαν τὰ σημεῖα δύο ὥρας πρὶν ξημερώσῃ καὶ οἱ μὲν τῆς ξηραῖς στρατιῶται ἐπλησίασαν κατὰ τὸ σχέδιον μὲ ὀρμὴν καὶ μέγα θάρσος, ὥστε ἔφθασαν εἰς τὴν πόρταν, καὶ ἔστησαν τὰς ἀναβάθρας, τοὺς ὀπίους ἐννοήσαντες οἱ φύλακες τῶν ἐχθρῶν ἀντέστησαν, καὶ ἄρχησε πεισματώδης πόλεμος· αἱ δὲ τῆς θαλάσσης δυνάμεις δὲν ἐπλησίασαν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ μακρόθεν ἐπυροβολοῦν, ἐπὶ λόγῳ, ὅτι δὲν εἶχον ἀρμόδιον ἄνεμον νὰ πλησιάσουσιν· Ὅθεν οἱ ἐχθροὶ βλέποντες, ὅτι ἐκεῖθεν δὲν εἶναι κίνδυνος, ἔτρεψαν ὅλας των τὰς δυνάμεις εἰς τὴν διὰ ξηραῖς ἔφοδον, καὶ ἀντέκρουσαν εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὸς ᾤθησαν εἰς τὰ ὀπίσω, φονεύσαντες πεντήκοντα περίπου Ἑλληνας, καὶ οὕτως ἐματαιώθη ἡ ἔφοδος ἐκείνη·

Οἱ δὲ Παραστάται τοῦ Ἔθνους, μὴ θυνάμενοι νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν τους ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου θορύβου, ὅπου τὰ στρατεύματα ἔκαμνον ἐκεῖ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων, ἀπεφάσισαν νὰ ἐκλέξωσιν ἕνα ἄλλον τρόπον ἡσυχότερον καὶ ἀσφαλέστερον· ὅθεν ἐκλεξαν μὲ κοινήν γνώμην τὴν Ἐπίδαυρον· Ἀλλὰ, πρὶν ἀναχωρήσωσι, διωρίσθησαν ὁ μὲν Ἰ-

ψηλάντης, ὁ Κρεβδάτᾱς καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πετρόμπεη
 νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Κόρινθον μετὰ τοῦ Κιαμήλπεη, διὰ
 νὰ τὸν μεταχειρισθῶσιν ὄργανον εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ
 Φρουρίου. ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης; νὰ μεταβῆ ἐκεῖ μὲ ἐνσῶ-
 μα στρατιωτικόν, διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὴν πολιορκίαν. Καὶ
 ἐκεῖνοι μὲν ἀπῆλθον διὰ τὰ ἐκεῖ· οἱ δὲ Παραστάται με-
 τὰ τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας μετέδωκαν εἰς τὴν Ἐ-
 πίδουρον περὶ τὰς εἴκοσι Δεκεμβρίου.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔρθασαν ἐκεῖ, ἄρχισαν τὰς πράξεις των. Καὶ
 πρῶτον μὲν διορίσθη μία Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἔργα-
 φα τῆς πληρεξουσιότητος ἐνὸς ἐκάστου τῶν Παραστα-
 τῶν· εἶτα δὲ ἐκλέχθη Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ Ἀ-
 λέξανδρος Μαυροκορδάτος, καὶ διορίσθη εὐθύς Ἐπιτρο-
 πὴ διὰ τὴν κατάστροφωσιν τοῦ Ὄργανικοῦ Νόμου. Ἐν το-
 σούτῳ οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Νήσων ἐπρόβαλον, ὅτι θέ-
 λουν διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ἐξόδων τους ὑπόσχεσιν
 ἀπὸ μόνην τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἡ ὑπόσχεσις αὕτη ἐ-
 ζήτησαν νὰ τεθῆ ἐν ἄρθρῳ εἰς τὸν Ὄργανικὸν Νόμον
 τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας. Ἀλλ' οἱ Πελοποννήσιοι
 ἀντέτεινον κατὰ τοῦτο προβάλλοντες, ὅτι ἔχουν μὲν δι-
 καιον νὰ ζητήσουν τὴν εὐλογον ἀποζημίωσιν, πλὴν ἀφ'
 ἄλλην γενικῶς τὴν Ἑλλάδα· ἐκεῖνοι ὁμῶς δι' ὑσχυρίζοντο,
 ὅτι τὸ θέλουν ἀπὸ μόνην τὴν Πελοπόννησον, ἡ δὲ Πελο-
 πόννησος ἄς ἀκουσθῆ μὲ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος·
 καὶ, ἂν τοῦτο δὲν γίνῃ, αὐτοὶ μῆτε πλοῖα θέλει ἐτοιμά-
 σουν πλέον διὰ νὰ ἀντιπαραταχθοῦν, ἀλλὰ θέλει λάβου
 ἄλλα μέτρα. Ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ ἐπιμόνου τούτου ζητή-
 ματος ἦτον μὲ τὸ νὰ ἐγίνωσκον, ὅτι τὸ νὰ γίνῃ ἡ ἀποζη-
 μίωσις εἰς μετρητὰ ἦτον ἀδύνατον, καθότι κατὰ τὸν λο-
 γαριασμὸν τους ἀνέβαιναν ἡ ποσότης εἰς πολλὰ μιλιοῦνα,
 καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ γίνῃ μὲ γαῖας ἐθνικᾶς ἡ ἀπο-

ζημίωσις· διὰ τὸ ὕτο ἤθελον ὑπόσχεσιν ἀπὸ μόνην τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς γειτονικὸν μέρος, ἐπεθύμουν, νὰ ἔχουν κτήματα, καὶ μάλιστα τὸν κάμπον τοῦ Ναυπλίου καὶ Ἄργους, ὅπου τοὺς ἐχρησίμευε καὶ ὁ Ἄργολικὸς Κόλπος διὰ τὸ Ναυτικόν τους. Μετὰ δὲ ἡμερῶν τινῶν λογοτριβὴν περὶ τούτου, τὸ ἐδέχθησαν οἱ Πελοποννήσιοι, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ σχίσμα καὶ διάλυσις τῆς Συνελεύσεως· καὶ τὴν μὲν ὑπόσχεσιν ταύτην κατεχώρισαν ὡς ἐν παράρτημα εἰς τὸν Ὄργανικὸν Νόμον τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, ἔλαβον δὲ ἔγγραφα ἀπὸ μέρους τῶν Παρασατῶν τῆς τε Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἑλλάδος ὑποσχετικά, ὅτι ἐν καιρῷ τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης νὰ ἀποκριθῶσι καὶ αὐτοὶ τὸ ἀνάλογόν τους εἰς τὴν Πελοπόννησον.

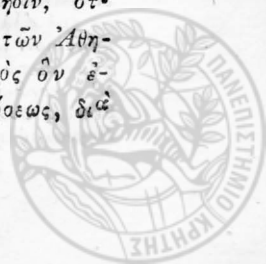
Ἀφ' οὗ δὲ εἰργάσθησαν ἱκανὰς ἡμέρας εἰς τὴν κατάστροφωσιν τοῦ Ὄργανικοῦ Νόμου καὶ ἐπιθεώρησιν αὐτοῦ, ἐνεκρίθη τέλος πάντων καὶ ὑπεργράφη παρὰ πάντων τῆ Ἄ Γαουσαρίου τοῦ ἀρχοῦ, ἐν Ἐπιδαύρῳ. Εἶτα ἄρχησαν τὰς ἐκλογὰς εἰς τὰ Ὑπουργήματα· καὶ πρῶτον ἔκλεξαν τὸν Ἀρχιγραμματεῖα τῆς Ἐπικρατείας καὶ τοὺς ἑπτὰ Ὑπουργούς· εἶτα τὰ Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ Πρόεδρον τούτου τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον. Ἀλλὰ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ περὶ τῆς Προεδρίας αὐτοῦ ἐμεσολάβησαν ἱκαναὶ διενέξεις καὶ διαφιλονεικῆσεις, μέχρις ὅτου νὰ ἀποφασισθῶσι.

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης διέτριβεν εἰς Κόρινθον δυσαραιστημένος, διότι τὸν ἀπέρριψε τρόπον τινὰ ἡ Συνέλευσις, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τὴν Προεδρίαν τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας οἰκειοποιήθη. Εἶχε σχέσιν ὅμως ἱκανὴν μετὰ τῶν Καπιταναίων καὶ, ἐπειδὴ ἦτον ἀνάγκη νὰ ἐγκριθῶσι καὶ παρὰ τῶν Καπιταναίων τὰ πρακτικά τῆς Συνελεύσεως, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ κῆμμία ἐναντιότης ἀπὸ μέρους

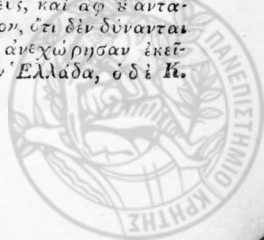
των, ἣ καὶ καμμία ἀνατροπὴ τῶν πρακτικῶν μὲ ἐνδεχόμενα προβλήματα περὶ τοῦ Ὑψηλάντη, ἐνεκρίθη παρὰ τῆς Συνελεύσεως νὰ προσκληθῇ ὁ Ὑψηλάντης Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος, τὸ ὅποιον ἔγινε καὶ ἐφάνη δεκτὸν εἰς αὐτόν. Ἀφ' οὗ δὲ διετάχθησαν τοιοῦτοτρόπως τὰ πάντα, ἔγινε λιτανεῖα εὐχαριστήριος εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὁ Ὅρκος τῆς πίστεως εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ἄρχησε τακτικῶς νὰ ἐργάζεται ἡ Διοίκησις. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὁ Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ διέτριβεν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Κορίνθου, ἐκλέχθη Ἀντιπρόεδρος ὁ Πετρόμπεης. Ὁ ἴδιος ἐπεφορτίσθη ἐπιτροπικῶς καὶ τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Μινίστρου τοῦ Πολέμου, ἐπειδὴ ὁ εἰς τοῦτο διορισθεὶς Νότης Μπότζαρης δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν Διοίκησιν, καθότι ἦτον ἠναγκασμένος νὰ παρευρίσκειται εἰς τὸ Σούλι. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφῆθη καὶ ὁ Πετρόμπεης ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Μινιστερίου τούτου, καὶ διωρίσθη ἐπιτροπικῶς ὁ Ἰωάννης Κωλέτιης.

Ἐν τσοούτῳ μετέβη καὶ ὁ Κωλοκοτρώνης ἐκ τῆς Κορίνθου εἰς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ νὰ προβάλλῃ σχέδιά τινα Στρατιωτικοῦ Διοργανισμοῦ, τὰ ὅποια ἐθεωρήθησαν καὶ ἐφάνησαν δεκτά. Ὑπεχρέωσαν δὲ οἱ ἐκεῖ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου αὐτόν τε καὶ τὸν Ἀναγνώστην Δελιγιαννόπουλον, διὰ νὰ συμβιάσωσι τὰς μεταξὺ των διαφορὰς καὶ νὰ εὐτακτήσωσι τὰ τῆς Καρυταίνης, ἐπειδὴ ἐκεῖθεν ἐγεννᾶτο σκάνδαλον, τὸ ὅποιον ἐτάραττεν ὅλην τὴν Πελοπόννησον, καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ ἀπέλθωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ τὰ συμβιάσωσι.

Συγχρόνως μετέβη ἐκεῖ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ὁ υἱὸς τῆς Πετρόμπεη Ἠλίας καὶ ἐπροβάλεν εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅτι ζητεῖται παρὰ τῶν πολιορκούντων τὸ Φρούριον τῶν Ἀθηνῶν νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖ Ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας, πρὸς ὃν ἐδόθη ἡ ἀδεια καὶ ἔγγραφος διαταγὴ τῆς Διοικήσεως, διὰ

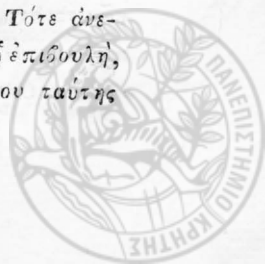

νὰ εὐτακτῆσῃ τὰ ἐκεῖ πρᾶγματα, τὰ ὅποια ἦτον εἰς με-
 γάλην ἀνωμαλίαν. Ἀλλ', ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη
 ἐσχεδίασαν ἄλλην ἐκστρατείαν μετὰ τοῦ θεοῦ του Κ. Κυ-
 ριακούλη καὶ μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου Καρύστου, ὅστις ὑ-
 πέσχετο τοὺς μισθοὺς τῶν Μανιατῶν. Ἠκούσθησαν δὲ καὶ
 μετὰ τοῦ Κ. Ὀδυσσεῶς, δὲ νὰ πολιορκήσωσι καὶ νὰ κυ-
 ρεύσωσι τὴν Κάρυστον. Ὅθεν μετέδρσαν εἰς τὴν Εὐριπον,
 καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν Κάρυστον, καὶ ἐπέτυχον, πρὶν φθά-
 σῃ ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ἐκυρίευσαν ἐν χωρίον τῆς Καρύ-
 στου, ἐν ᾗ εὐρίσκοντό τινες τῶν ἐχθρῶν, ἐξ ὧν ἐφόνευσάν
 τινες, καὶ οἱ λοιποὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὰ ὄχυρά ὀσπητία.
 Ἀλλὰ μαθίντες τοῦτο οἱ Καρυστινοὶ Τοῦρκοι, ἐστράτευσαν
 ἅπαντες πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος διὰ τινος στενῆς ὁδοῦ, ὅ-
 στε νὰ ἐπιπέσωσιν αἴφνης εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὸ ὀ-
 πισθεν μέρος. Ὁ δὲ Καπιτὰν Κυριακούλης μαθὼν τοῦτο,
 ἐστράτευσεν πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέρα-
 σμα τῶν ἐχθρῶν· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐπρόφθασεν, ἐδιά-
 σθη νὰ τρασῆχθῃ μακρὰν τοῦ χωρίου· οἱ δὲ ὀλίγοι στρατιῶ-
 ται Ἕλληνες, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὸ χωρίον διεσκορπισμέ-
 νοι, ἰδόντες τοὺς ἐχθροὺς, ὅτι ἐπλησίαζον, ἔφυγον· ἔμει-
 νε δὲ ἐκεῖ ὁ Πειῖσαδὲς Ἠλίας μὲ μόνους δέκα τρεῖς στρατι-
 ῶτας· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ περιεκύκλωσαν τὸ χωρίον οἱ ἐχθροί,
 ἐδιάσθη νὰ κλεισθῇ εἰς ἓνα παλαιόφυλον ἀσκεπῆ, κείμε-
 νον ἔξω τοῦ χωρίου, ὅπου συνήχθη ὅλη ἡ δύναμις τῶν
 ἐχθρῶν· καὶ οἱ μὲν κεκλεισμένοι ἀντεπολέμησαν ἱκανὰς ὥρας
 μὲ ἀνδρείαν, καὶ ἐφόνευσαν πολλὰς τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ τέλος
 πάντων, ἐπειδὴ καὶ τὰ τουφέκιά τινος ἐτελείωσαν, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν
 ἐφονεύθησαν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπλησίαζον νὰ εἰσπληθῶσιν εἰς τὸν
 μύλον, ὁ Πειῖσαδὲς Ἠλίας μὲ τοὺς λοιποὺς ὤρμησαν ἔξω τοῦ μύ-
 λου μὲ τὰ ἔϊψη εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἔτρεχον διὰ μέσου τοῦ πλήθους
 τῶν ἐχθρῶν, ὅπου ἐθανατώθη ἥρωικῶς ὁ τε Πειῖσαδὲς Ἠλίας καὶ
 οἱ στρατιῶταί τινες, καὶ ὑπερήθη τινόντι ἡ Ἑλλάς ἀνὸς νέος μὲ ἀνδρεί-
 αν καὶ ἄλλα ἱκανὰ προτερήματα. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἐ-
 πλησίασεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ ὁ Κ. Ὀδυσσεύς, καὶ ἀφ' ἑαυτα-
 μῶν μετὰ τοῦ Κ. Κυριακούλη, μὲ τὸ νὰ εἶδον, ὅτι δὲν δύνανται
 νὰ κατορθώσωσι τι ἐπιβλαβές εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ἀνεχώρησαν ἐκεῖ-
 θεν διὰ Θαλάσσης, ὁ μὲν διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ὁ δὲ Κ.
 Κυριακούλης διὰ τὴν Πελοπόννησον.

Εἶς δὲ τὴν Ἐπίδαυρον, πρὶν διαλυθῆναι ἢ Συνέλευσις, προσβλήθη, ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκλεχθῶσιν ἄνθρωποι, καὶ νὰ ἀποσταλῶσι Πρέσβεις εἰς τὰς Ἑυρωπαϊκὰς Αὐλὰς· ἀλλ', ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἔχριζε σκέψεως ἰκανῆς, ἀπεφασίσθη μὲν παρὰ πάντων, ἔμεινε δὲ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ κατόπιον ἢ Διοικήσις μεθ' ἡσυχίας, καὶ μὲ τούτους τοὺς τρόπους ὅπου ἔπρεπε. Διωρίσθη δὲ καὶ μία ποσότης χρηματικὴ νὰ συναχθῆ ἀπὸ τὰς τρεῖς μερικὰς Τοπικὰς Διοικήσεις διὰ τὰς κοινὰς χρεῖας τοῦ ἔθνους, καὶ οὕτω διελύθη ἡ Συνέλευσις, καὶ ἀπηλλθον τὰ Μέλη, τὰ μὴ οὔτα ἐκ τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς. Ἡ δὲ Διοικήσις πρὸς μνήμην αἰώνιον τῆς Πρώτης τοῦ ἔθνους Συνελεύσεως ἐχώρισε προνομία τινα καὶ ἀσιδόσιαν εἰς τοὺς Ἐπίδαυρίους. Ἐθέσπισε δὲ τὸ νὰ χαραχθῶσι νομίσματα τόσα, ὅσα καὶ τὰ Μέλη τῆς Συνελεύσεως, καὶ νὰ δοθῆν ἑκάστῳ ἐν, χωρὶς νὰ δύναται ἄλλος τις νὰ φορῆν τὸ τοιοῦτον νόμισμα. Ἐθέσπισε δὲ καὶ χρώματα διὰ τὰς ἐθνικὰς σημαίας, τὸ κυανοῦν καὶ λευκόν.

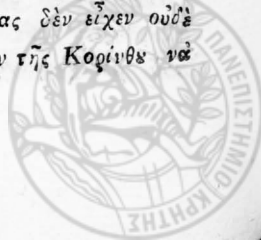
Τὸ δὲ Φρούριον τῆς Κορίνθου κατήτησεν εἰς παντελῆ ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἄρχησαν οἱ πολιορκούμενοι νὰ πραγματεύονται περὶ παραδόσεως, ὅτε τιτὸς τῶν Μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς ἤθελον νὰ μεταβῆ ἢ Διοικήσις εἰς τὴν Κορίνθον, διὰ νὰ παρευρεθῆ ἐκεῖ· καὶ μὲ ὄλιγόπου ἄλλα τινα τῶν Μελῶν ἀιθίσταντο προβάλλοντα, ὅτι ἢ Διοικήσις, ἀρτιπαρῆς οὖσα, δὲν πρέπει νὰ ἀναμιχθῆ εἰς τὸν στρατιωτικὸν θόρον, διὰ νὰ φυλάττῃ ὁ λαὸς μακρόθεν τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας, πλὴν ἀπεφασίσθη παρὰ τῶν πλειόνων ἢ ἐκεῖσε μετάβασις, καὶ ἤρξαντο νὰ μεταβαίνωσι τινες ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐν τοσοῦτῳ παρεδόθη τὸ φρούριον περὶ τὰ τέλη Ἰαννουαρίου καὶ ὑψώθη Ἑλληνικὴ Σημαία εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον. Ἐκ δὲ τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως οἱ μὲν μετέβησαν εἰς τὴν Κορίνθον, ὡς εἴρηται· ὁ δὲ Μανροκορδάτος καὶ οἱ Νησιῶται μετέβησαν εἰς τὰς νήσους Ἰδρας, καὶ Πέτζας, ἐπειδὴ ἠκούσθη, ὅτι ἐτοιμάζετο ἐχθρὸς Στόλος νὰ ἐξέλθῃ· ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος ἦτον ἀνετοιμος, διότι οἱ νησιῶται ἐξήτουν χρήματα ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον διὰ νὰ τὸν ἐτοιμάσου· πλὴν χρήματα τότε ἦτον ἀδύνατον νὰ συναχθῶν, καὶ διὰ τῆτο μετέβησαν ἐκεῖ οἱ εἰρημένοι νὰ συσχεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου. Τότε ἀνεκαλύφθη εἰς τοὺς Προκρίτους τῶν Ἰδραίων ἢ ἐπιβουλῆ, ὅπου μετεχειρίσθησαν οἱ ἐχθροὶ κατὰ τῆς νήσου ταύτης

ἐπειδὴ δὲ τινὲς προδίδται ἐκ τῆς αὐτῆς νῆσος ὑπεσχεθήσαν τῆν εἰς τοὺς ἐχθροὺς προδοσίαν τῆς νῆσου, καὶ εἶχον ἀνταπόκρισιν μετ' αὐτῶν διὰ τινος Κεφαληναίου Καπιτάνου, ὅσις τυπτόμενος ὑπὸ τοῦ συνειδύτος οἰκειοθελῶς ἐπαρῶρησάσθη καὶ ὠμολόγησε τοὺς προδότας, καὶ οὕτως ἐπρόλαβον οἱ Ἡρόκριτοι καὶ ἐπροφύλαξαν τὴν πατρίδα τους, ἐξορίσαντες ἐκεῖθεν τοὺς πρωταίτιους τοῦ κακοῦ τούτου σκοπῶ.

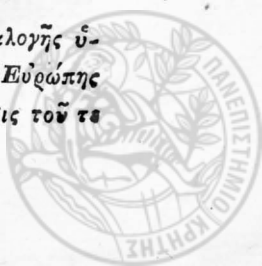
Ὁ δὲ Ἀναγνώστης Δελιγιαννόπουλος μετέβη εἰς τὴν Καρύταιναν, διὰ νὰ συμβιάσῃσι τὰς μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ διαφορὰς, ὅπου μετέβη καὶ ἐκεῖνος μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κορίνθου, καὶ συνεβίβασαν ὅπως οὖν πρὸς καιρὸν τὰς ἐσωτερικὰς διαιρέσεις τῆς ἐπαρχίας, μὲ τὸ νὰ διώρισαν Ἐφόρους καὶ ἐκ τῶν δύο φατριῶν· καὶ τὸν μὲν Γερουσιαστὴν, τὸν ἀπὸ μέρους τῆς φατρίας τὸν Κωλοκοτρῶνῃ, συγκατηρίθμισεν ἡ Γερουσία εἰς τὰ Μέλη τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς Παραστατικὰ τῆς Πελοποννήσου, ἐπειδὴ δὲν ἦτον πλήρης ὁ ἀριθμὸς τῶν εἴκοσι· ἀντ' ἐκείνου δὲ διωρίσθη Γερουσιαστῆς εἰς σχετικὸς τῶν Δελιγιανναίων.

Ἡ δὲ Διοίκησις, διατρέψουσα εἰς Κόρινθον, οὐδὲν σχεδὸν ἐργάζετο, καὶ διότι τὰ περισσότερα Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἔλειπον, καὶ διότι ὁ τῶν στρατιωτῶν θόρυβος, ἦτον μέγας, ἐπειδὴ ἦτον συνηγμένοι ἐκεῖ πλῆθος λαοῦ, καὶ ἕκαστος ἐζήτηε δικαίωματα λαφυραγωγίας· ὅθεν κάθε ὥραν σχεδὸν συνέβαινον νέα ταραχαὶ καὶ διαφιλονεικῆσεις περὶ τῆς αὐτοῦ, ὥστε ἡ Διοίκησις ἔμενεν ἐν ἀμηχανίᾳ μὴ δυναμένη νὰ διορθώσῃ τὰ τοιαῦτα. Εὐρίσκετο δὲ εἰς ἀπορίαν καὶ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν χρημάτων· ἐπειδὴ καὶ τὸ ναυτικὸν ἐζήτηε χρήματα, καὶ, διὰ νὰ ἐφιδιασθῇ τὸ φρούριον μὲ τὰ ἀναγκαῖα, ἐχρειαζέτο ἱκανὰ, καὶ διὰ τὴν καθημερινὴν τροφήν τῶν στρατιωτῶν ἐχρειαζόντο γεννήματα, καὶ ἄλλα ἔξοδα καθημερινά· ὁ δὲ Μινίστρος τῆς Οἰκονομίας δὲν εἶχεν οὐδὲ ὀλίγον. Ὅθεν περιέμενον ἐκ τῶν λαφύρων τῆς Κορίνθου νὰ

θεραπεύσασι τὰς ἀνάγκας· ἀλλὰ τὰ λάφυρα, ἀφ' οὗ κατε-
 γράφησαν καὶ ἐκτιμήθησαν, διενεμήθησαν εἰς τοὺς στρατι-
 ώτας καὶ Καπιταναίους, καὶ μάλιστα διὰ τὸ Κοινὸν Ταμιῶ-
 νον ἔμειναν, ὅσα τζεβαΐρικὰ εὐρέθησαν, ἐκτιμηθέντα γρ.
 διακόσιοι χιλιάδες καὶ ὅσα εἰς μετροητὰ χρήματα, γρ. ἑκατὸν
 χιλιάδες· καὶ τὰ μὲν τζεβαΐρικὰ εὐθὺς ἀπέστειλαν εἰς τὴν
 Ὑδραν διὰ λογαριασμὸν τῶν ἐξόδων τοῦ ναυτικοῦ, τὰς δὲ
 100 χιλ. γρ. ἔλαβον οἱ Γερουσιασταὶ διὰ λογαριασμὸν το-
 πικῶν ἐξόδων τῆς Πελοποννήσου· ἡ δὲ Διοίκησις ἔμεινεν
 εἰς τὴν αὐτὴν ἀπορίαν· Ἡ ἐλπίς ὄλων ἦτον εἰς τὸν πλε-
 τον τοῦ Κιαμήλμπεη, περὶ οὗ διέτρεχε κοινὴ φήμη, ὅτι
 εἶχε κεκρυμμένα πολλὰ μιλιούνια· Τὸν ὑπέσχθη ἡ Διοί-
 κησις τὸ ἓν τρίτον ὅλης του τῆς περιουσίας, καὶ τὴν ἀ-
 σφάλειαν τῆς ζωῆς καὶ τιμῆς ὅλης τῆς φαμηλίας τε, καὶ
 ν' ἀπέλθῃ, ὅπου θέλῃ μετ' αὐτῆς· πλὴν δὲν ἠθέλησε νὰ
 ἀμολογήσῃ, ὅτι εἶχέ τι· Ἐπροσπάθησαν μὲ κολακείας, μὲ ἀ-
 πειλάς, μὲ ὑποσχέσεις, πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ ἐκεῖνος
 πάντοτε μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἔχει ἄλλο τὲ
 κεκρυμμένον, ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ὀλιγίστων, ὅπου εὐρέθησαν
 εἰς τὸ Φρούριον εἰς χεῖρας τῆς μητρὸς του καὶ γυναικὸς
 του· Συγχρότως ἦλθεν εἰδησις, ὅτι κατὰ τὴν προλαβοῦσαν
 συμφωνίαν ἀπέστειλεν ὁ Χουρσὴτ Πασᾶς ἄνθρωπόν τε μὲ
 τὰ χρήματα, διὰ νὰ παραλάβῃ τὰ χαρέμά του εἰς τὸ Νε-
 ὄκαστρον· Ὄθεν εὐθὺς διώρισεν ἡ Γερουσία τὸν Χαραλάμ-
 πην Περούκαν καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖ· πλὴν οὐδὲν κατωρθώθη,
 διότι δὲν ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἀπεσταλμένος τοὺς αἰχμαλώ-
 τους καὶ τὰ ἐνέχυρα Ἑλλήνας κατὰ τὴν συμφωνίαν· Διὸ
 ἐπέστρεψεν ἄπρακτος, καὶ οὕτω κάθε ὑπόθεσις ἔμεινεν ἀ-
 νεύρητος διὰ τὴν χρηματικὴν ἔλλειψιν.

Προὐβλήθη τότε εἰς τὸ Βουλευτικὸν περὶ ἐκλογῆς ὑ-
 ποκειμένων, νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς Εὐρώπης
 Ἰκέται, καὶ ἐγένετο περὶ τούτου γενικὴ συνέλευσις τοῦ τε

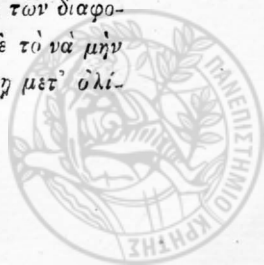
λαστικὸν Σῶμα ἀντέτεινε καὶ δὲν ἠθέλε νὰ ἔμβῃ πάλιν
 εἰς τὰ στρατιωτικὰ ὁ Ὑψηλάντης· πλὴν, μετὰ τὸ νὰ ἐπέ-
 μεινε τὸ Βουλευτικὸν ἀποβλέπον εἰς τὴν χρεῖαν τῆς Πα-
 τριδος, καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἰδιαιτέρους σκοποὺς τινῶν, ἀπε-
 φασίσθη, καὶ ἐστράτευσαν. Πλὴν ἡ στρατολογία δὲν ἔγινεν
 ἀνάλογος μετὰ τὴν χρεῖαν καὶ μετὰ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ,
 ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐπροσθέτετο τὸ δυνάμεις ἡμέραν παρ'
 ἡμέραν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ ἄλλα μέρη, καὶ ἀνη-
 θροίζοντο ἔθλοι περὶ τὸν Ζητούνιον, διὰ νὰ ὀρμήσαν πα-
 λιν εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ Ἀττικὴν. Ὄθεν διώρισεν ἡ Διοί-
 κησις τὸν Κ. Παναγιώτην Γιατράκον νὰ μεταβῇ εἰς τὸν
 Μιστράν, νὰ συνάξῃ τρὸς στρατιώτας αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας
 καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα· ὁμοίως καὶ τὸν
 Κ. Παναγιώτην Ζαφροπούλου Ἀρμοπετρέτην. Καὶ ὁ μὲν
 εὐθὺς ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον, ἐσύναξε 200 περίπε
 ἀστρατιώτας καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα·
 ὁ δὲ Κ. Γιατράκος, ἔχων εἰς τὴν φθλαξίν του τὸν Κια-
 μηλήματην, ἐξήτει νὰ τὸν πάρῃ μαζὶ του, διὰ νὰ τὸν φυλά-
 ξῃ εἰς τὸν Μιστράν· ἀλλ', ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ὄφεν εὐργώ-
 ρει ἡ Διοίκησις, αὐτὸς διέτριβεν μετὰ ἑὶ χίκανας ἡμέρας ἐπὶ
 βρεφῆσις προφάσει· τέλος πάντων ἐπιστάθην τὸν ἀφῆκε
 εἰς τὰς χεῖρας τῆς Διοικήσεως ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τοῦ δο-
 θῇ τὸ ἐν πέμπτου ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Κιαμηλήματη,
 ὅπως ἠθέλε φανερωθῆ, καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῇ εἰς
 τὸν Μιστράν μετὰ τοῦ Κρηεβάτα, διὰ νὰ στρατολογήσῃ.
 Ὁ θεὸς ἐχθρικός Στόλος, συνιστάμενος ἀπὸ ἑκατὸν περί-
 πτω πλοῖα πολεμικὰ καὶ φορτηγὰ, ἐφθασεν εἰς τὰς Κυ-
 κλάδας νήσους περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Φεβρουαρίου καὶ τὰ μὲν
 Αἰγυπτιακὰ πλοῖα ἐπλησίασαν εἰς τὰ τῆς Κρήτης φρού-
 ρια, καὶ ἐκεῖ εὗραλαν ἕνα Πασᾶ μὲ περὶτε χιλιάδας περί-
 πτω στρατιώτας πρὸς βοήθειαν τῶν ἐντροπιάων· ὁ δὲ λοιπὸς
 Στόλος, ἔχων περίπου εἰς χιλιάδας στρατιώτας μετὰ τὸν Χα-

σαν Πασᾶ, ἐπειδὴ ἀπέτυχεν ἀπὸ τὴν προδοσίαν τῆς Ἰδρας, διευθύνθη εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος, καὶ ἐφωδίασε τὰ ἐκεῖ φρούρια Μοθώνην καὶ Κωρώνην, ἐδοκίμασε νὰ κάμῃ προσβολὴν εἰς τὸ φρούριον τοῦ Νεοκάστρου· πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ οὐδὲν, καθότι ὁ Γκνερεάλ Νορμανῶ, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχε φθάσει ἐκεῖ μὲ 80 περίπου τακτικούς στρατιώτας, διέταξε καλῶς τὰ τοῦ Φρουρίου, ἐπιστάτησεν εἰς τὰ κανόνια, ἐμφύχασε τοὺς ἐκεῖ εὐρισκόμενους στρατιώτας, καὶ ἀντεπολέμησαν τοὺς ἐχθροὺς μὲ ἀνδρείαν, ὥστε βλέποντες, ὅτι τὸ Φρούριον εἶναι καλῶς ἐνδυναμωμένον, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν κατησχυμένοι καὶ τὴν 4 Φεβρουαρίου ἔφθασαν εἰς τὰς Πάτρας, ὅπου εὐγῆκεν ὁ Πασᾶς μὲ τὰς ἐξ χιλιάδας στρατιώτας, διωρισμένους διὰ βοήθειαν τῶν ἐκεῖ ἐχθρῶν.

Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος ἔτρεξε κατόπιν τοῦ ἐχθρικοῦ καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν Κόλπον τῆς Πάτρας μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ περιεφέρετο ἐκεῖ. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, μὲ τὸ νὰ ἐφοβῶντο τὰ μπουρλότα, εἰς μὲν τὸν Κόλπον ἄφησαν εἴκοσι δύο Τρασπόρτια πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τοῖς Φρουρίοις Πασάδων, τὸν δὲ λοιπὸν Στόλον τῆ 20 Φεβρουαρίου διεύθυναν πρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ Κόλπου, καὶ ἀμέσως συνηπαντήθησαν ἔμπροσθεν τῶν Πατρῶν μὲ ἑπτὰ Ἑλληνικά, ὅπερ συνεκροτήθη ναιμαχία φορικτὴ, καὶ τὰ μὲν ἐχθρικά, πολυάριθμα ὄντα, περιεκύκλωσαν τὰ ἑπτὰ Ἑλληνικά· ἀλλ' οἱ ναῦται Ἕλληνες, πολεμοῦντες ἀνδρείως, ἀντάθουν πανταχόθεν τοὺς ἐχθροὺς· τὰ δὲ λοιπὰ Ἑλληνικά, εὐρισκόμενα μετὰ τῆ ἀκρωτηρίᾳ Πάτρα καὶ τοῦ Μεσολογγίς, δὲν ἐδύναντο νὰ πλησιάσουν ἐξ αἰτίας τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου, ὅστις ἔπνεεν ἐναντίας· Ἀφ' οὗ δὲ ἐπολέμησαν ἱκανὰς ὥρας ἐπέματαιῶ, ἐξηκολούθησαν τὰ ἐχθρικά τὸν δρόμον τους· τὰ δὲ Ἑλληνικά τοὺς ἐδίωκον κατόπιν, καὶ οὕτω πολεμοῦντες

εὐγῆκαν καὶ οἱ δύο Στόλοι ἔξω τοῦ Κόλπου. Καὶ τὰ μὲν ἐχθρικά ἄραξαν εἰς τὴν Ζάκυνθον, τὰ δὲ Ἑλληνικά ἀντικρὺ τῆς Ζακύνθου εἰς τὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου, καὶ παρεφύλαττον. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, φοβούμενοι νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν, μετεχειρίσθησαν μέσον τὴν Βρετανικὴν Δύναμιν, τῆς ὁποίας ἐν πλοῖον ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στόλον, καὶ τὸν εἶπεν, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ πολεμήσουν εἰς τὰς θαλάσσας τῶν Ἴονικῶν Νήσων καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν, διὰ νὰ ἔχρηστον νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ὁ ἐχθρικός Στόλος· ἔπειτα, ὅπως ἤθελε συναπαντηθῆν ἔξω τῶν ὁρίων, αἱ πολεμήσουσαν. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὁ Ἑλληνικὸς Στόλος ἐπέμενε ἐκεῖ, οἱ ἐχθροὶ παραφυλάξαντες ἀρμόδιον ἄνεμον, ἔφυγον διὰ νυκτὸς ἐκ τῆς Ζακύνθου, καὶ ἐξηκολούθησαν τὴν δι' Ἀλεξάνδρειαν γραμμὴν. Οἱ δὲ Ἕλληνες, αἴφνης ἰδόντες τὴν φυγὴν τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, εἰς μὲν τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον διώρισαν ὀκτὼ πλοῖα νὰ μείνουν διὰ τὴν πολιορκίαν, μετὰ δὲ τοῦ λοιποῦ Στόλου ἔσρεξαν κατόπι τοῦ ἐχθρικοῦ· πλὴν, μὲ τὸ νὰ μὴν τὸν ἐπέτυχον, ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια· ἡ δὲ βλάβη εἰς τὴν ναυμαχίαν ταύτην ἔγινε μικρά, διότι ἡ σφοδρὰ τρικυμία, ὅπου συνέβη κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, δὲν ἐσυγχώρει τοὺς πηδαλιούχους νὰ κυβερνώσι τὰ πλοῖα κατὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ πολέμου.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῶν ἐχθρῶν δύναμις ἠῤῥησεν εἰς τὰς Πάτρας, καὶ ὑπώπτευσεν ἡ Διοίκησις, μήπως προχωρήσωσιν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήσου, ἡ καὶ εἰς τὰς παραλίους γειτομικὰς ἐπαρχίας, διώρισε τὸν Θ. Κωλοκοτρώνην νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰς Πάτρας ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας, ἔχων ὑπὸ τὴν ὄδηγιάν του τοὺς στρατιώτας τῆς Καρυταίνης. Ἀλλ' ὁ πρὸς καιρὸν συμβιβασμὸς τῶν διαφορῶν μεταξὺ Κωλοκοτρώνη καὶ Δελιγιανναίων μὲ τὸ νὰ μὴν ἐχρησόμευσεν εἰς ἄλλο, εἰμὴ εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ μετ' ὀλί-

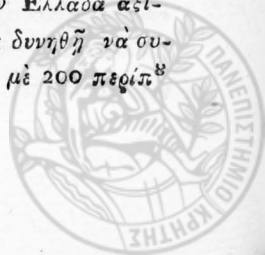
γον μεγαλητέρα, χείρας, και να γίνῃ διαίρεσις τοῦ Στρα-
 τωτικῆς τῆς Ἐπαρχίας ταύτης, οἱ μὲν ὀπαδοὶ τοῦ Κω-
 λοκοτρῶνι τὸν ἠγαθοῦσαν, και ἀπῆλθον εἰς τὴν πολιορ-
 κῶν τῶν Ματρῶν, ὅπου συνήχθησαν και οἱ στρατιῶται τῶν
 ἑπαρχῶν Πατρῶν, Τρατούνης και Πύργου ἑνωσίαι και οἱ
 Κάλασοτρινοὶ, οὐδὲν μὲν ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ἀνδρέα Ζαί-
 μη και Παναγιώτου Φωτήλα, οἱ δὲ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τῶν
 Ποιμῆσάνων, και κατέλαβον τὰς ἀνάγκαιας θέσεις. Οἱ δὲ
 ὀπαδοὶ τῶν Δελφιναιῶν ἔμειναν, ἀλλὰ, δια τὰ μὴν ἔχ-
 λαθὲν ὁ Κάλοκοτρῶνι καὶ τοὺς καταγροῆ, ὡς ἐγκληματί-
 ας, τοὺς εὐνοῦσαν ὁ Κανὼλος Δελφιναιῶν ἄρτουλας και ἀπῆλ-
 θεν ἄκελ, και ἐστράτοπεδάσεν εἰς τὴν θέσιν τῶν Καλασσο-
 τρινοῦν. ὅταν οὖν οἱ πολεμοὶ ποιεῖν οὐ ποδῶν ἔτι περὶ αὐτοῦ
 Οἱ Ἕλληνας λοιποὺ ἐνδιωκαμένους καλῶς ἐκεῖ, ἐδι-
 δου αἰτίας συνεχῶς εἰς τοὺς ἔχθρους να ἐξέρχονται πρῶτα
 εἰς μίαν θέσιν, και πρῶτα εἰς ἄλλη, και συνεχροτοῦτο
 μάχαν πλην οἱ ἔχθροι μετὰ μικρῶν ἀνίστασιν ὑπεχώρου,
 οἱ δὲ Ἕλληνας τοὺς κατέδιωκον και ἐρούμευον ἐξ αὐτῶν. Μί-
 αν δὲ τῶν ἡμερῶν περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαρτίου ἐξῆλθον οἱ
 ἔχθροι παρστρατῶ πρὸς τὸ μέρος Ρωμανοῦ, και ἐπροχώ-
 ρησαν τόσον εἰς τὰς θέσεις τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἐδιάρθη-
 σαν οἱ Ἕλληνας να τὰς ἀφήσων και να διασκορπισθῶν.
 ὅτε και ὁ Ἀνδρέας Ζαίμη, εὐρισκόμενος εἰς ἐκεῖνο τὸ μέ-
 ρος ἐκινδύνευσε να συλληφθῆ παρὰ τῶν ἔχθρων. Ὁ δὲ
 Κάλοκοτρῶνις ἐδείξεν εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἀνδρεί-
 αν και ἐπιδειξίτητα, ἐπειδὴ ἰδὼν ἀπὸ τὸ Σαραβῆ, ὅτε ἦ-
 τον ἐστράτοπεδευμένος, ὅτι οἱ ἔχθροι ἐπροχώρου κατα-
 ὠκτας τοὺς Ἕλληνας, εὐθὺς ἐκίνησε με ὀλίγους στρατι-
 ὶτας ὑποῦ παρενέβησαν, ἐπλησίασεν εἰς τὸν τόπον τῆς
 μάχης, ἐμφύχωσε τοὺς φεύγοντας Ἕλληνας, εὐνοῦσε τὰς
 διασκορπισμένους, τοὺς ἐνθουσίασε τόσον, ὥστε ὤρμησαν ὡς
 λεόντες ἐναντίον τῶν ἔχθρων, τοὺς ἐσεφῶν εἰς φυγὴν τὰς

κατεδίωξαν μέχρι τῆς πόλεως, καὶ ἐφόνευσαν ἐξ αὐτῶν
 200 περίπου. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην δὲν ἐτόλμων
 πλέον οἱ ἔχθροὶ νὰ ἀπομακρυνῶνται τοῦ Φρουρέου, ἀλλ'
 ὅλη ἡ πεδιάς τῶν Πατρῶν ἔμενεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑλλή-
 ληνῶν, οἱ ὅποιοι ἐπλησίαζον ἀφόβως ἕως εἰς τὰ πέρα τῆς
 πόλεως. Καὶ οὕτως ἐκεῖ μὲν ἡ πολιορκία ἐπρόβαινε καλῶς
 διὰ ξηρᾶς.

Εἰς δὲ τὴν Ανατολικὴν Ἑλλάδα ἀφ' οὗ ἔφθασεν ὁ Ἄπ-
 φηλάντης μετὰ τὰς Πελοποννησιακὰς δυνάμεις, ἠνώθη μετὰ
 τῶν ἐκεῖ Καπιταναίων, καὶ συσκεφθέντες διήρθεσαν τὰ στρα-
 τεύμα εἰς δύο καὶ οἱ μὲν Κ. Ὀδυσσεὺς καὶ Νικητὰς, μετ'
 τέθησαν διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Στυλίδα, τὴν ὀρειάν, ἐκμε-
 ρίευσαν, καὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἐκεῖ εὐρισκαμένους ἔχθρους,
 καὶ οὕτω μετέβη ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν Ἀγίαν Μαρίνα
 διὰ νὰ στενοχωρήσουν τοὺς ἐν τῷ Ζητρονίῳ ἔχθρους. Οἱ
 δὲ λοιποὶ Καπιταναῖοι ἐπροχώρησαν εἰς τὸ Παρρασίκι,
 διὰ νὰ φυλάττουν ἐκεῖ ἐνησχολημένον ἓν σῶμα ἔχθρῶν, ὃ
 που ἐκεῖ εὐρίσκειτο. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ταῦτα τὰ
 στρατεύματα τῶν Ἑλλήνων διεσκορπίσθη ἐξ αἰτίας τῆς ἐλ-
 λείφειως τῶν ἀναγκαίων, ἢ δὲ δυνάμεις τῶν ἔχθρῶν ὅλη ἐκ
 στραφῆ ἐναντίον τῶν εἰς τὴν Στυλίδα Ἑλλήνων, αἰτίους
 καὶ τοὶ μὴ ἀναλογούντες ὡς πρὸς τοὺς ἔχθρους, ἐμεινάν
 σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις τῶν, καὶ ἔδειξαν ἠρωϊκὴν ἀνδρεί-
 αν ἀντιπολεμήσαντες εἰς διαφόρους μάχας τοὺς ἔχθρους.
 Μάλιστα οἱ Πελοποννησῖοι εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν διε-
 τέθησαν μετ' ἄκραν γενναίότητα καὶ ὑπομονὴν, ἐπειδὴ καὶ
 τοὶ ὑστερούμενοι τροφῶν διὰ τὴν ἀπροβλεψίαν τῶν Ἀγρο-
 παγιδῶν, δὲν ἀπηύδησαν, ἀλλ' εἰς ὅλας τὰς μάχας, ὅπῃ
 συνεκροτήθησαν, ἀντέκρουσαν γενναίως τοὺς ἔχθρους, καὶ
 τοὺς ἔτρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐφόνευσαν.
 Ἀλλὰ τέλος πάντων ἐβιάσθησαν νὰ ἀναχωρήσουν ἐκείθεν
 διὰ θαλάσσης, ἐπειδὴ εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην μὴ ἔχοντες

συγκοινωνίαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ἐκινδύνεον μᾶλλον ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων, ἢ ἐκ τῶν ἐχθρῶν. Οἱ δὲ Ἀρεοπαγίται οὐ μόνον οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐπρόβλεψαν, ἀλλ', ἀφ' οὗ μετέβη εἰς τὰ ἐκεῖ ὁ Ὑψηλάντης, εὐθὺς ἄρχησαν νὰ διεγείρουν διαφωνίαν εἰς τοὺς Καπιταναίους, καὶ νὰ γράφουν ἀναφορὰς εἰς τὴν Διοίκησιν ἐναντίον του, ὅτι ἐκδίδει προσταγὰς, καὶ ὅτι τοὺς ἐνοχλεῖ τὴν τοπικὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐξήτουν ἐπιμόνως τὸ νὰ ἀνακαλεσθῆ δια νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς τοῦτο ἐσυμφῶνει καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν σῶμα. Τὸ δὲ Βουλευτικόν, μὲ τὸ νὰ ἐγνώριζε καλῶς, πόθεν πηγάζουν τὰ τοιαῦτα, δὲν τὸ ἐνέκρινεν, ἀλλ' ἔγραψε καὶ πρὸς τὸν Ὑψηλάντην καὶ πρὸς τοὺς Ἀρεοπαγίτας τὰ δέοντα.

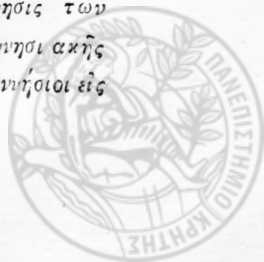
Εἰς δὲ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἠῤῥξησαν αἱ δυνάμεις τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἡ στρατιωτικὴ βοήθεια πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἔγινεν ἀναγκαιοτάτη. Ὄθεν διωρίσθη ἀπὸ τὴν Διοίκησιν Ὁ Κ. Θ. Κωλοκοτρῶνης νὰ μεταβῆ εἰς τὰ ἐκεῖ μὲ δύο χιλιάδας στρατιώτας· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, ὅτι μὲ τὴν ἀπουσίαν του θέλει λυθῆ ἡ πολιορκία τῶν Πατρῶν, καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ λόγῳ τὸ ἀπεποιήθη. Ὁ δὲ Κανέλας Δελιγιαννόπουλος ἔγραψεν, ὅτι μεταβαίνει ἐκεῖνος μὲ δύο χιλιάδας, εἰάν τὸν δοθῆ τὸ ἀξίωμα τοῦ Στρατηγοῦ. Ὄθεν, σκέψεως γενομένης, ἀπεφάσισεν ἡ Διοίκησις ἐπ' αὐτῷ τούτῳ νὰ τῷ ἀποστείλῃ τὸ ἔγγραφον τῆς Στρατηγίας. Ὁ δὲ τὴν μὲν Στρατηγίαν ἔλαβεν, ἀλλὰ δὲν μετέβη εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα· ἀπεκρίθη δὲ εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅτι οἱ στρατιῶταί τε δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ διεσκορπίσθησαν. Ἡ δὲ Διοίκησις βλέπουσα τὴν ἐκεῖσε ἀνάγκην, διώρισε τὸν μὲν Κ. Θ. Κωλοκοτρῶνην, νὰ μείνῃ εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν, νὰ ἀποστείλῃ δὲ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ἄξιόν τινα τῶν ὀπαδῶν τε, μὲ ὅσους στρατιώτας δυνηθῆ νὰ συνάξῃ, ὅστις διώρισε τὸν υἱὸν του Γενναῖου μὲ 200 περίπ.⁸

στρατιώτας, καὶ μετέβη ἐκεῖ. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ ποσότης αὐτῆ ἦτον μικρὰ ὡς πρὸς τὴν χρείαν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, διώρισεν ἡ Διοίκησις τὸν τε Κ. Παναγιώτην Γιατρόκον νὰ μεταβῇ ἐκεῖ μετὰ 1500 στρατιωτῶν, καὶ τὸν Κ. Κυριακούλην μετὰ 500 Μανιατῶν, καὶ τὸν Κανέλον Διλιγιάννην μετὰ 500.

Ἐν τοσούτῳ ἐπέστρεψε καὶ ὁ Μαυροκορδάτος μετὰ τῶν Παραστατῶν τῶν Νήσων εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ, γενομένης προτάσεως περὶ ἀποστολῆς τῶν ἐκλεχθέντων Ἴκετῶν εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς Εὐρώπης, δὲν ἐσυμφώνησαν νὰ τὸ ἀποφασίσουν· ἐπειδὴ οἱ μὲν ἤθελον νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς ὅλας τὰς Αὐλὰς, οἱ δὲ εἰς μόνην τὴν Ῥωσσίαν, οἱ δὲ τὸ ἀπεδοκίμαζον διόλου, ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν τοὺς δέχονται, καὶ ὅτι χρειάζονται ἔξοδα πολλά· ὅθεν ἀνετράπη τὸ τοιοῦτον. Προὔβληθῆ δὲ νὰ διορισθῇ μία Ἐπιτροπὴ πληρεξούσιος εἰς τὴν Διδόρνον, διὰ νὰ πραγματευθῇ ἔθνικόν δάνειον ἐνὸς μιλιονίου Ταλλήρων, τὸ ὅποιον ἐνεκρίθη, καὶ ἀπεφασίσθη ὁ Ἄνδρέας Δουριώτης, νὰ παραλάβῃ τὰ ἀναγκαῖα ἔγγραφα, καὶ νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖ, ἐν μέλος καὶ αὐτὸς μετὰ τῶν λοιπῶν, τοῦ τε πρώην Ἄρχις Ἰγνατίου, τοῦ Μοσπινιώτου, τῆ Δημητρίου Περούκα καὶ ἐνὸς Ἑλβετοῦ, ὀνομαζομένου Γνέπερ. Διὸ καὶ ἐθεσπίσθη τὸ δάνειον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἐτελεσφόρησε. Ἐθεσπίσθη δὲ πρὸς τούτοις καὶ ἐν δάνειον εἰς μιλιονίων γροσίων νὰ γίνῃ ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος μὲ Ἐθνικὰς Ὁμολογίας, αἵτινες καὶ ἐτυπώθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν Μινίστρον τῆς Οἰκονομίας.

Αἱ δὲ Τοπικαὶ Διοικήσεις δὲν συνυπακούοντο καλῶς μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ κάθε μία ἔπραττε τὸ δοκοῦν αὐτῇ, καὶ οὐδόπως προσεῖχον εἰς τὰς κοινὰς διατάγας· ὅθεν προὔβληθῆ ἐπὶ συνελεύσεως ἢ κατάργησις τῶν Τοπικῶν Διοικήσεων, καὶ μάλιστα τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας· πλὴν δὲν συνεφώνουν ὅλοι οἱ Πελοποννησιοὶ εἰς

τούτων βλέποντες, τὸ δὲ ἀκόλουθον τοῦ πράγματος. Μὴ ὅλων
 τούτων ἰκαρῆς λογοῦσθης, γεννομένης, ὑπεγράφη ἐν γράμματι
 ἐποικονίᾳ ὑπεκαταστροφῶσιν ὅλοι, εἰς ταῦτο. Τὸ οὐσιωδέος
 ἀπερὸν δὲ αἰτίων τοῦ τοιούτου παρά τινων ἐπιμόνου ζητήσε
 μαιτος πρὸς καταστροφῆς τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας
 ἤτον οὐχὶ ἀπλῶς ἡ εὐταξία τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπειδὴ
 αὐτῇ ἴδεν ἤτον πρόχειρος νὰ ἀναπληροῦσθε τὰς χρηματι-
 κάς χρεῖσας τοῦ ἔθνους, τὰς διὰ δὲ ἀσθενείας καὶ διὰ θαλάσσης
 ζηταύμενας, διὰ τοῦτο ἐφαντάζοντο τιμῆς, ὅτι ἀφ' οὗ λα-
 βωσιν ἄμεσον ἐπιρροήν εἰς τὰ Πελοποννησιακὰ πράγματα,
 νὰ καταρῶσιν ὡς οὐκ ἔστιν ὀνόματι, ὥστε νὰ βιάσθω τούτους Πε-
 λοποννησίους νὰ καταλάβωσιν ἄσας ποσότητες χρημάτων
 ἢ θάλας χρεῖσας τοῦ ἔθνους. οὐ μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὡς οὐκ ἔστιν
 Καὶ αἱ μὲν Τοπικαὶ Διοικήσεις ἐνέργουσι ἄμεσως εἰς τὸ
 ἐσωτερικὸν τῆς Ἑλλάδος, ἡ δὲ Ἑθνικὴ Διοίκησις δὲ ἐν ἔν-
 νατο νὰ ἐκτελεσθῇ οὐδὲν ἄμεσως, ἀλλ' ἐπρεπε νὰ ἐνεργῇ
 διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ διότι οἱ κατὰ μέρος διοργανισμοὶ ἀ-
 πῆτουν τὸ ταῦτον, καὶ διότι ἄνευ εἶχεν ἐκτελεστικὴν Στρα-
 τιωτικὴν δύναμιν, καὶ τούτοις ἕνεκα, ὅσαι ἐπιτάγαι καὶ ὅ-
 σα γράμματα ἐγκύκλια ἐξεδίδοντο ἀπὸ τῆς Ἑθνικῆς Διοί-
 κησιν εἰς τὸ ἔθνος, ἐπρεπε πρῶτον νὰ ἐγκριθῶσιν ἀπὸ τὰς
 κατὰ τόπον Διοικήσεις, εἰδὲ μὴ, ἔμμενον ἄπρακτα, καθὼς
 ἀνέβη εἰς τὰ ἐγκύκλια γράμματα προτροπικὰ τὸ νὰ συ-
 νεισφῶσιν καθ' ἑφύγη ἀνά ἐν γρόσσι πρὸς βοήθειαν τῆς Γένεας,
 τὰ ὅποια μὲν τὸ νὰ ἐστοχάσθῃ ὁ Μινιστρός τῶν Ἐσωτερί-
 κων νὰ τὰ ἀποστείλῃ ἄμεσως εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελο-
 πονήσου, τὰ ἐμπόσειεν ἡ Γερουσία, καὶ ἔμμενον τὰ πρᾶκτα
 ἰκανὸν καιρὸν. Ἐνεκὰ τούτων αἰτιῶν λοιπὸν, καὶ διὰ
 νὰ ἐνδυναμωθῇ ἡ Ἑθνικὴ Διοίκησις, ὥστε νὰ ἐκτελεθῇ ἡ
 ἕξις τῆς τὰς ἀποφάσεις τῆς, ἐνεκρίθη νὰ συστήσῃ φρονη-
 χιλίαν στρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ἡγήσαν τὸν Καπιδαν Νικολάου
 Σολιώτου, πρὸς τὸν ὅποιον ἔδοσε τὸν βαθμὸν τοῦ

Χιλιάρχου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Χιλιάρχος αὐτός δὲν εἶχε στρα-
 τωτάς, μηδὲν ἄ σὺλλεξῆ ὑπομίθους ἐδύνατο διὰ τὴν ἐλά-
 λειψιν τῶν χορημάτων, τὸν ἔχουσαν Πρώκτατος τῆς Πείρω-
 πονήσου, ἐκ τῶν ἐδικῶν τῆς αἰτίας, καὶ ἐρύσθησαν ἐν ἡμῶν ἕως
 τριακοσίους ἀεὶ δὲ τῶν ἀφ' οὐκ, καὶ ἀμέως τοῖς ἀπειλῶν
 εἰς τὸν Προσβῆν, διὰ καὶ συνάξῃ τὸν ἔρανον, ὅπου εἶχον
 διαρῆσι εἰς τοὺς ἐκεῖ εὐκαταστατοῦ· ἀλλ' οὐδὲν κατάθασε,
 καὶ ὅτι ἡ Γερουσία ἐδύνασθη, ὡς μὴ δι' αὐτῆς ἐνεο-
 γηθέντος τοῦ πράγματος, καὶ ὅτι τινα τῶν Μελῶν τῆς

Διοκλήσεως ὑπερασπίσθησαν τοὺς Προσβῆτας.
 Διέτρεχον λοιπὸν τὰ πράγματα ἀνωμαλῶς καὶ διὰ τὰς
 ἐλημέρας αἰτίας, καὶ διὰ τὴν ἐλλειψιν τῶν χορημάτων, καὶ
 διότι τινὲς ἔργον τὸν σπαραγμὸν τῶν Προσβῆτων τῆς
 Ἐθνομῶν, καὶ ἐντέχως τὸν εἰρήριον, διὰ τὰ λάβωσιν ἐπι-
 ῥαῆν κἀνοὶ αὐτὰς εἰς τὰ πράγματα, καὶ τὰ γίνωσι δυνα-
 τὰι· ὅθεν πολλὰ τῶν Μελῶν τῆς Διοκλήσεως ἀνεχώρησαν
 ἐκείθεν· τὸ δὲ Ἐκτελεστικὸν ἀνευ κοινῆς εἰδήσεως τῶ Βε-
 λευτικῷ ἀπέστειλε ἀνθρώπους με γράμματα πληροξουσι-
 ὄτητος εἰς τὴν Ἐδρῶν, διὰ τὰ πράγματα ἐκτατικὰ μυστικὰ
 διπλωματικὰ ὑποθέσεις· καὶ διὰ μὲν τὴν Ρωσίαν, δῶ-
 ρισε, καὶ τὸν Φῶμα λεγομενον, ὅστις δὲν ἐδυνήθη τὰ προ-
 χωρήσῃ, ἀλλ' ἐμείνεν εἰς τὴν Ἰσθμῶν· διὰ δὲ τὴν Γερ-
 μανίαν καὶ Γαλλίαν, τὸν Μιχαὴλ Σχινᾶν· διὰ δὲ τὴν Ἀγ-
 ρλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν, ἐδόθησαν γράμματα
 πληροξουσιότητος εἰς τὸν Δουριῶτην, οὕτως εἶχον τὴν
 ἀδειαν τὰ συνάξῃ καὶ συνεισφράς, φιλελευθέρων, ἢ καὶ
 δανεία, ἀνεπιτηχῶσι, τὰ λαμβάνωσι· εἰς δεξίνας ἐξ αὐτῶν
 ἐδόθησαν ἰκανῆς παροχῆτος Ἐθνικαὶ Ομολογίαι, διὰ τὰς
 ἐξαργῶσῃ. Καὶ οὕτω μὲν ἀπῆλθον.

Θι Ἀσοπαγίται, ἀφ' οὗ διήρσαν τοὺς Καπιταναίους,
 ἐν ἡγήσει καὶ ἐρανίον τοῦ Ἰφλάτην· καὶ ἐρανίον τοῦ
 Καπιτᾶν Ὀδυσσεῶς, καθημενοὶ εἰς ἐν μέρος τῆς Ἐδρῶν.

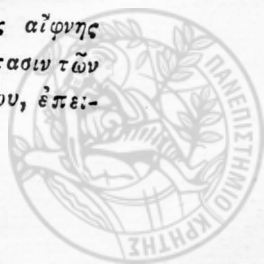

καὶ γράφοντες κατ' αὐτῶν συνεχῶς εἰς τὴν Διοίκησιν· ὅτε τὸ Ἐκτελεστικὸν ἀπεφάσισε τὸν Ἀλέξιον Νοῦτζον (ὅστις κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχε φθάσει εἰς Κόρινθον μετὰ τοῦ Κ. Μπαλάσκα) νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα, τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ διορθωθοῦν, καὶ ἂν ᾗναι εὐκολὸς ἢ ἐξωσις τοῦ Ὀδυσσέως. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφθασεν ἐκεῖ, τὸν μὲν Ὑψηλάντην παρεκίνησε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Πελοπόννησον, μ' ὅλον ὅτι ἦτον διωρισμένος παρὰ τοῦ Βουλευτικοῦ νὰ μεταβῇ εἰς τὰς Ἀθήνας, διὰ νὰ εὐτακτῆσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα· ἠκούσθη δὲ μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν· οἱ δὲ Ἀρεοπαγίται ὑποσχεθέντες εἰς τινὰς Καπιταναίους βαθμοὺς, καὶ Ἀξιώματα, καὶ τὸν τόπον τοῦ Ὀδυσσέως, ἔλαβον γράμμα παρ' αὐτῶν, ὅτι εἶναι σύμφωνοι εἰς τὴν ἐξωσιν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ μετὰ τῆς του τοῦ γράμματος ἐπέστρεψεν ὁ Νοῦτζος εἰς τὴν Κόρινθον, νομίζων, ὅτι εὐκόλως θέλει κατορθωθῆ τὸ τοιοῦτον. Ὅμοίως καὶ ἡ Διοίκησις ὡς εὐκόλον ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἐπιχειρησθῇ· δι' ὃ ἔδωκε γράμματα πληρεξουσιότητος πρὸς τὸν Ἀλέξιον Νοῦτζον νὰ διατάξῃ τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, νὰ ἐξώσῃ τὸν Ὀδυσσεά, καὶ νὰ συστήσῃ αὐτ' ἐκείνου τὸν Κ. Χρηστον Μπαλάσκαν, μετὰ τοῦ ὁποίου ἀπῆλθεν ἐκεῖ.

Ἐν τοσοῦτῳ ἐφθασαν εἰς Κόρινθον δύο Ἀγγλικὰ πλοῖα, φέροντα τοὺς ἀπεσταλμένους παρὰ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν Χαρεμιῶν. Ἐν αὐτοῖς εἶχόν τινὰς αἰχμαλώτους Ἑλληνας, καὶ ἐνέχυρα καὶ τὰ συμφωνηθέντα χρήματα. Ὅθεν εὐθὺς ἡ Διοίκησις ἔγραψεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὴν Κόρινθον τὰτε Χαρέμια, καὶ τὸν Καϊμακάμην, καὶ Κεχαγιᾶν, τοὺς ὁποίους ἔφερεν ὁ υἱὸς τοῦ Πετρόμπεη Γεώργιος, ὅστις ἐξ ἀρχῆς ἦτον ὁ φύλαξ αὐτῶν. Ἀλλ', ἐπειδὴ ὁ Γεώργιος εἶχεν ἀνά χειρὰς μίαν ὁμολογίαν τοῦ Ἰατροῦ Στεφάνου διὰ νὰ λάβῃ ἑκατὸν πενήντα χιλιάδας γρόσια ἕνεκα τῶν Χα-

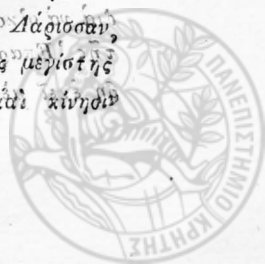
ρεμιῶν, ἐξήτει τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὁμολογίας πρώτον, καὶ ἔπειτα νὰ παραδώσῃ τὰ Χερέμια. Ὁ δὲ Στέφανος ἐπρόβαλεν, ὅτι, ἀφ' οὗ παραδώσῃ τὰ Χερέμια εἰς χεῖρας τοῦ Χουρσῆτ Πασᾶ, εἰάν τὰ λάβῃ, θέλει τὰ πληρώσῃ. Εἰς τὸ ἐσυμφώνει καὶ τὸ Ἐκτελεστικόν· πλὴν ὁ Γεώργιος ἐπέμεινε εἰς τὴν ἐξόφλησιν τῆς ὁμολογίας, καὶ δὲν ἤθελε νὰ παραδώσῃ τοὺς αἰχμαλώτους. Ὅθεν ἠγέρθη ἕξις καὶ δυσαρέσκεια μερίστη μεταξὺ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ καὶ τοῦ Γεωργίου, καὶ ἐπαπειλοῦσαν νὰ λάβουν βιαίως τοὺς αἰχμαλώτους ἀπὸ τὰς χεῖράς του· ὁ δὲ ἐτοιμάσθη νὰ ἀντισταθῇ μὲ τὰ ὄπλα· πλὴν τέλος πάντων διὰ συμβουλῆς καὶ προτροπῆς ἄλλων ἐπεισθῆ, καὶ παρέδωκε τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ἔγινεν ἡ ἀνταλλαγὴ. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ συμφωνία τῆς ἀνταλλαγῆς ἦτο διὰ μόνον τὰ Χερέμια, περὶ δὲ τῶν Πεδίων ἦτον ἐξ ἀρχῆς σκοπὸς νὰ γίνῃ ἄλλη συμφωνία ἰδιαιτέρα, τότε δὲ αἰφνης ἐδόθησαν καὶ αὐτοὶ ἐκτὸς τῆς συμφωνίας, διὰ τοῦτο διεσπάρη λόγος, ὅτι ἔλαβόν τινες μυστικά καὶ ἄλλας 40 χιλιάδας τάλληρα. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα, ὡς ἄδηλα, τὰ παρατρέχομεν.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ ἐχθρικός Στόλος, εὐρισκόμενος εἰς τὰ Δαρδανέλια, ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ πάλιν κατὰ τὸν Ἀπρίλιον, τινὲς ἐκ τῶν χωρίων τῆς Χίου ἐπροσκάλεσαν τοὺς Σαμίους νὰ ὑπάρουν εἰς βοήθειάν τους, διὰ νὰ λάβωσι καὶ ἐκεῖνοι τὰ ὄπλα κατὰ πᾶν ἐχθρῶν. Ὅθεν τρεῖς χιλιάδες περίπου Σάμιοι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Λυκοῦργον, μετέβησαν εἰς τὴν Χίον, καὶ ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν. Οἱ δὲ Πρόκριτοι τῆς Χίου, οἵτινες ἕως τότε ἐπολιτεύοντο καλῶς μετὰ τῶν Τουρκῶν, καὶ εἶχεν ἐνέχυρα εἰς τὸ φρούριον ὑπὲρ τοὺς πενήκοντα τῶν ἐπισήμων πολιτῶν, καὶ τὸν Ἀρχιερέα τους Πλάτωνα, ἰδόντες αἰφνης τὴν ἀπόδοσιν τῶν Σαμίων ἐκεῖ καὶ τὴν ἐπανάστασιν τῶν χωρίων, ἔμειναν εἰς ἀμηχανίαν περὶ τοῦ πρακτείου, ἐπει-

δὴ δὲν εἶχον προστομασίαν κί μίαν περὶ τοιοῦτου κινή-
 ματος. Οἱ Σάμιοι λοιπὸν μετὰ τῶν ἐνόπλων Χίων ἐπο-
 κισθήσαν τὸ Γρούριον, ἀλλ' ὕστερον καὶ ζωοτροφι-
 ῶν καὶ πολεμικῆς ὕλης ἐζήτουν παρὰ τῶν Ἀρχόντων,
 ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι πόθεν καὶ πῶς νὰ τὰ οἰκονομήσωσι
 ἐκ τοῦ προχείρου, ἐν ᾧ ἀφ' ἐνὸς μὲν μέρους ἐκεῖνα, ὅπερ
 ἐδουλήθησαν νὰ οἰκονομήσωσι, τὰ κατεχρῶντο οἱ στρατιώ-
 ται, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ πλείονες τῶν πολιτῶν Χίων, ἐκ-
 πλαγέντες διὰ τὸ παρ' ἐλπίδα τοῦτο κίνημα, καὶ ἀπει-
 πισθέντες τρυπὸν τινα, δὲν ἐστοχαζοντο ἄλλο, εἰμὴ πῶς
 νὰ διασώσωσι τὰς φαρμίας τῶν καὶ ὅσον, πρᾶγμα δυνη-
 θῶσι, χωρὶς νὰ θελή τινεσὶ ἐξ αὐτῶν νὰ καταβάλῃ οὐδ' ὀδο-
 λόν; Ἀνεβάνη δὲ καὶ διαφωνία μεταξὺ Χίων καὶ Σαμίων,
 καὶ διετρεχέην ἄκρα ἀταξία· ὅθεν οὐδὲν ὑγιεὲς ἐνηργεῖτο.
 Μετὰ δὲ παρέλευσιν εἰκοσι περίπου ἡμερῶν ἐφθασεν ἐκεῖ
 ὁ ἐχθρῆκος Στόλος, καὶ συγχροῖως μετέβαινεν ἀπὸ τῶν
 Τρεσομένων εἰς τὴν Χίον· ἐκείνου στρατεύμα ἔχθρῆκόν, ὅτε
 ἀμέσως οἱ μὲν Σάμιοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Χίου, καὶ ἐ-
 πανήλθον εἰς τὴν Σάμον, οἱ δὲ Χῖοι διεισπάρθησαν εἰς τὰ
 ὄρεινά· μέση τῆς νήσου, καὶ κατέφυγον πολλοὶ εἰς τὰ
 παράλια διὰ νὰ ἐμπαρκῶνται εἰς τὰ ἐκεῖ περιφερῆ μὲν
 Φαριανὰ πλοῖα. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, ἀφ' οὗ ἐδοῦλον εἰς τὴν
 πόλιν καὶ τὴν ἐπιελάτησαν, ἐτοιμάζοντο νὰ ἐξέλθουν εἰς
 τὰ ὄρεινά· μέση κατὰ τῶν διασκορπισθέντων Χίων· ἀλλ'
 οὐδέ κεν εἶσα ἐπρηκασμένοι Κύνουλοιοι, ἠπατημένοι παρὰ τῶν
 Τυροκόων, ἐβλήθησαν εἰς τὰ ὄρεινά· μέση, εἰς τὸν Ἀνάδαθρον
 καὶ τὸ Θῶλον· Ἠοτάμι, ὅπου ἦσαν πλεθροὶ Χίων πεφυ-
 κά μὲν οἰκίστῃ τὰ ἔχθρῃ τῶν θεσπεῶν, καὶ τοὺς παρεκίνη-
 σαν νὰ προσκυνήσωσι καὶ νὰ παραδοθῶσι εἰς τοὺς ἐχ-
 θρούς, ὅσοι ἔχθρῃ μὲν ἔργησθαι εἰς αὐτοὺς ἀσφάλειαν καὶ
 ἀμνηστειάν· ὅθεν οἱ Χῖοι, ἐμπιστευθέντες εἰς τὰς ὑπο-
 σχέσεις τῶν Κύνουλοίων, καὶ εἰς ἐκφευγάν ἀφέστως, ὅπου

τους εφεβάνισεν ὁ Καπετάν Πασᾶς, παρεδόθησαν, καὶ
 ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ τοὺς μὲν ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ ὑχμαλώτι-
 σαν, καὶ ἐστράτευσαν καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νήσου,
 διὰ τὰ κάμουν τὸ ἴδιον, ὥστε ἐφονεύθησαν καὶ αἰχμαλώ-
 τίσθησαν ὑπὲρ τὰς ἑοχελιάδας φυχαί. Οἱ δὲ διασωθέντες
 διεσκαρπίσθησαν εἰς διαφορὰ μέρη, καὶ οὕτω κατεστράφη
 ἡ περιφέρημος Χίος. Αἱ δὲ λοιπαὶ Νῆσοι Κεκλάδες καὶ Σπυράδες, τοῦ σαί-
 δρόλου ἀδιοργανίστοι, ἐδιοικεῖντο, ὡς ἔτυχε, χωρὶς τὰ ἐ-
 ξαρτῶνται ἀπὸ τῆν Διοίκησιν τῆν Ἑθνήκην, ἣτις τότε
 ἐπεράσισε τὰ τοὺς διοργανίστη, καὶ ἀπέστειλεν Ἀρμοσὰς με-
 γάλματα πληρῆξουσιστήτος, διὰ τὰ συστήσωσιν εἰς αὐ-
 τὰς Ἐπαρχοὺς, καὶ Ἀντεπαρχοὺς, οἵτινες ἀπελθόντες,
 περιεφρόντο εἰς μίαν ἐκάστην τῶν νήσων συνιστῶντες
 τοὺς Ἐπαρχοὺς καὶ Ἐπακλήλους τῶν, καὶ συνάζοντες
 εἰς δῆματα τῶν, τὰ ὅποια ἀπέστειλλον εἰς τῆν Ἰδριαν
 διὰ λογαριασμόν τοῦ ναυτικοῦ τῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς
 νήσους ἠγέρθησαν διάφοροι εἰριδες, ἐπειδὴ ἄλλαι δὲν ἠδε-
 λῶν τοὺς διορισθέντας Ἐπαρχοὺς, ἄλλαι ἐζητούσαν διαφο-
 ρὸν ἐσωτερικὸν ὄργανισμόν, εἰς ἄλλας δὲ συμφωνοῦν
 μεταξύ των οἱ κάτοικοι, καὶ διὰ ταῦτα ἤρχοντο σωτηρίων
 ἀνὰ φθορὰν εἰς τῆν Διοίκησιν, ἣτις ἀκόσμητα πρᾶγ-
 ματα, ὅσων ἐσυγχώρηι ἡ περιστάσις. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ ἡ σκημὴ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ εἶχε λάθει τέλος
 πρὸς μνητῶν τῶν, μετὰ τὸ νὰ παρεδόθη καὶ ἐφονεύθη, ὁ δὲ
 Χουρσή Πασᾶς ἐπρόσέχθη ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου νὰ κτυ-
 πῆσῃ ἄλλας δυνάμεις πανταχόθεν τῆν Ἑλλάδα, συνηθοῦν
 ἐν τῷ ἰκανῶν δυνάμεις ὡχθρῶν καὶ τῶσων εἰς τὸ μέρος τῆς
 ἑθνικῆς Ἑλλάδος, ὅσων καὶ εἰς τὸ τῆς Ἀνατολικῆς ὅ-
 σων ἀδιδιοῦ Χουρσή Πασᾶς μετέβη εἰς τῆν Ἀρσίσαν,
 καὶ διὰ μέσων τῆς στρατιῆς τῆς τοῦ Οὐκὰν τῆς μερίδος
 ἐμὴς ἔβη, ἐξ ὅσων εἶχε, ἔβαλεν εἰς ἐπιφάνειαν καὶ κίνησιν

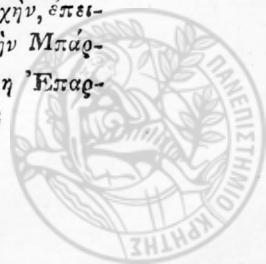

ἄλλην τὴν Ἑπειρον, Μακεδονίαν, Θεσσαλίαν καὶ Θράκην, ἔχων καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν ἐξόδων ἐκ τοῦ εὐρεθέντος πλούτου τοῦ Αἰῆ Πασᾶ. Ἄλλ' εἰς τὸ μέρος τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ νὰ ἠπέιλον τὴν Ἀκαρνανίαν τὰ εἰς Ἰωάννινα εὐρισκόμενα ἔτοιμα ἐχθρικά στρατεύματα, καὶ ἐκεῖ ἐχρειάζετο ταχύτερα ἢ βοήθεια ἀπὸ μέρους τῆς Πελοποννήσου, διὰ τοῦτο τὰ εἰς Κόρινθον εὐρισκόμενα Μέλη τῆς Διοικήσεως ἀπεφάσισαν νὰ ἀπέλθῃ πληρεξούσιος ἐκεῖ εἰς τε τὰ πολιτικά καὶ πολεμικά, ὁ Ἀ. Μαυροκορδάτος, διὰ νὰ εὐθυδρομήσῃ τὰ ἐκεῖ πράγματα· ὅστις συμπάρελαβε τοὺς ὀλίγους Τακτικούς, ὅπου πρότερον εἶχεν ὁ Ὑψηλάντης, ὁμοίως καὶ ὅσους Εὐρωπαίους εὐρίσκοντο ἐκεῖ, τοὺς ὁποίους ἔκαμεν ἐν σῶμα ἕως 200 ἔχοντας ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Γκνεραὺλ Νορμάνδ, καὶ τοὺς ἀνόμασαν σῶμα τῶν Φιλελλήνων, καὶ οὕτως ἀνεχώρησε διὰ τὰ ἐκεῖ ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἰκανὴν ποσότητα τῶν ἐκτυπωμένων Ἐθνικῶν Ὁμολογιῶν καὶ μίαν σφραγίδα τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, διὰ νὰ τὴν μεταχειρίζεται ὡς Πρόεδρος. Ἡ δὲ Διοίκησις ἐξίασε διὰ γραμμάτων τοὺς προδιωρισμένους Καπιτὰν Κυριακούλην, Γιατράκον καὶ Δελιγιάννην, διὰ νὰ ταχύνωσι τὴν εἰς Μεσολόγγι μετάδοσίν τους.

Καὶ ὁ μὲν Μαυροκορδάτος ἔφθασεν ἐκεῖ μετὰ τῶν Τακτικῶν· ὁ δὲ Κ. Γιατράκος ἐστρατολόγησεν ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μιστρός 1500, καὶ ἔφθασεν εἰς τὰς Πάτρας· καὶ, ἐνῶ ἔτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς τὸ Μεσολόγγιον, ἐλειποτάκτησαν οἱ στρατιῶται, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ἔμεινε μὲ μόνους πεντήκοντα, καὶ μετ' αὐτῶν μετέβη ἐκεῖ, ἡγνακτισμένος ἐναντίον τοῦ Παναγιώτου Κρεβάτα, τὸν ὁποῖον ὑπέθετεν αἴτιον τῆς λειποταξίας τῶν στρατιωτῶν, διὰ νὰ οἰκοιοποιηθῇ ἐκεῖνος ὅλην τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν τῆς Ἐπαρχίας· Ὅμοίως καὶ ὁ Κανέλος Δελιγιάννης μετέβη ἐκεῖ μὲ μόνους τριάκοντα στρατιώτας. Ὁ δὲ Κ. Κυρι-

αποθήκης μόλις κατώφθωσε να τον ἀκολουθήσουν 150 στρατιῶται Μανιάται, ἐπὶ ὑποσχέσει να τοὺς πληρώσῃ τὸν μισθὸν τοὺς εἰς τὸ Μεσολόγγι· οἱ δὲ λοιποὶ δὲν ἠθέλησαν, μὲ τὸ να ἐξήτουν τὸν μισθὸν τοὺς πρῶτον, καὶ ἔπειτα να κινήσωσιν· ἀλλ' οὔτε ὁ Κ. Κυριακούλης εἶχε χρήματα να τὰς δώσῃ, οὔτε ἡ Διοίκησις. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφθασαν εἰς τὸ Μεσολόγγι, οἱ μὲν Μανιάται ἐξήτουν τὸν μισθὸν, πλην ὁ Μαυροκορδάτος δὲν εἶχεν ἐξαργυρώσει ἔτι Ἐθνικὰς Ὁμολογίας διὰ να τοὺς πληρώσῃ· καὶ, μὲ τὸ να τὸν ἐβίαζον, ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν παραπονούμενος ἀπὸ τοὺς Μανιάτας, καὶ ζητῶν να τοὺς ἀνακαλέσῃ να ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ἔθια. Οἱ δὲ λοιποὶ στρατιῶται ὑστεροῦντο τῶν ἀναγκαίων, ἐπειδὴ πρόβλεψιν καμμίαν δὲν ἔκαμαν ἐκεῖ περὶ τούτων. Μ' ὄλον τοῦτο ἔγραφον συνεχῶς ζητοῦντες καὶ ἄλλες στρατιώτας· ἡ δὲ Διοίκησις ἐβίαζε τοὺς Καπιταναίους, διὰ να ἐκστρατεύσουσιν τόσον διὰ τὴν Δυτικὴν, ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐκστράτευσάν τινες, ὅχι ὅμως ἱκανοὶ ὡς πρὸς τὴν χρεῖαν.

Αἴτιον δὲ οὐσιωδέστερον τοῦ να δυσκολεῦνται ἡ ἐκστρατεία τῶν Πελοποννησιακῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ρούμελην ἦτον ἡ διαφωνία τῶν Προεστώτων μετὰ τῶν Καπιταναίων, οἵτινες ἐφατρίασαν ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἐκάστη φατρία ἐπροσπάθει παντοίοις τρόποις να ἀνατρέψῃ τὰ σχέδια τῆς στρατολογίας τῆς ἄλλης, ὥστε μῆτε τὸ ἐν μέρος, μῆτε τὸ ἄλλο ἐδύνατο εὐκόλως να στρατολογήσῃ. Καὶ ὅχι μόνον κατὰ τοῦτο ἐχώλαινον τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐκάστης Ἐπαρχίας κυβέρνησιν· καθὼς εἰς τὴν Καρύταιναν τότε διελύθη ἡ Ἐφορία, καὶ ἔμεινεν ἡ Ἐπαρχία εἰς μεγάλην ἀνωμαλίαν· ἐμοίως καὶ ἡ Τριπολιτζὰ εἶχε μεγίστην ταραχὴν, ἐπειδὴ ἐξήτει μία φατρία να ἀλλάξῃ τὸν Γερουσιαστὴν Μπαρμπογλου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καμμία ἄλλη Ἐπαρ-

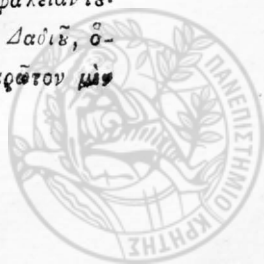
χία κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον δὲν ἦτον ἀτάραχος. Οἱ δὲ στρατιῶται τῆς Πελοποννήσου, μ' ὄλον ὅπου εἶναι καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ εὐάγωγοι καὶ εὐπειθεῖς, ἔμμενον εἰς ἀπραξίαν, διότι ἐσπαράττοντο ἀπὸ τὰς διχονοίας τῶν Προκρίτων.

Ἐκ τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων λοιπὸν, τῶν εἰς τὴν Ἀντικὴν Ἑλλάδα, ἐν μέρος ἐστρατοπέδευσεν εἰς τὴν Ἄργον, ἄλλο δὲ πρὸς τὸ μέρος τοῦ Σουλίου, διὰ τὰ τὸ πολιορκήσῃ. Ὅθεν ἀπεφάσισαν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνας νὰ διαιρέσωσι καὶ αὐτοὶ τὰς δυνάμεις των, καὶ οἱ μὲν νὰ φυλάττωσι τὰς ἀναγκαίας θέσεις διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πρόοδον τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, ὁ δὲ Κ. Κυριακούλης μὲ τὰς ἐδικούς του στρατιώτας καὶ ἄλλους, συμποσομένους ὄλης περίπου 600, νὰ μεταβῇ διὰ θαλάσσης εἰς τὸ Φανάρι καὶ νὰ συμβῶσῃ ἔξωθεν τοὺς πολιορκουμένους Σουλιώτας, ὅς τις καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖ.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν ἐκ τῆς Κορίνθου εἰς τὸ Ἄργος, ἐπειδὴ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ἤγγιζεν ἡ πτώσις τοῦ Ναυπλίου. Ὅθεν εἰδοποίησαν καὶ τὰ ἀπόντα Μέλη, καὶ συνῆλθον ὅλοι ἐκεῖ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐξηκολούθουν τὰς πράξεις των. Πλὴν τὰ Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἔχοντα καίτινας τοῦ Βουλευτικοῦ ὁπαδούς, ἐνήργουν δεσποτικῶς, χωρὶς νὰ εἰδοποιῶσι διόλου τὸ Βουλευτικόν· καὶ, τὸ ἔτι τούτου χειρόν, ἐνήργουν ὄχι τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ κοινῇ συμφέρον καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς ἰδιαιτέρας σκοποὺς τῆς φατρίας των καὶ εἰς τὴν μονιμότητα τῶν ἀτόμων των. Πολλὰ Προβουλεύματα τοῦ Βουλευτικοῦ κοινωφελέστατα ἀνετρέποντο, καὶ ἄλλα παρεσιωπῶντο, καὶ εἰς τὰς γενικάς συνελεύσεις οὐδὲν ὑγιᾶς ἀπεφασίζετο. Κατήντησαν δὲ οἱ ἐμπειρότεροι καὶ φρονιμώτεροι τῶν Βουλευτῶν, νὰ μὴ δύνανται νὰ προβάλωσι διόρθωσιν τῶν καταχρήσεων, ἐπειδὴ ἄλλοι ἐκ τοῦ σώματος τούτου, ἀντὶ Ἑθνικῶν Παραστατῶν,

ἔγνωσαν κατάσκοποι, καὶ παρ' ὄψης μὲν οὐδὲν ἔλεγον, ἐπειδὴ δὲν εἶχον λόγον, κρυφίως δὲ διέβαλλον τὰ καλῶς ἔχοντα, καὶ ἐκίνουν πάντα λίθον νὰ διεγείρουν τὰ πάθη τῶν ἄλλων, καὶ νὰ αὐξάνουν τὰς διχονοίας· καὶ, μάλιστα ἐπειδὴ διέτρεχε μερίστη ἔρις μετὰ τῶν Πολιτικῶν καὶ τῶν Καπιταναίων, διεσπάρη λόγος, ὅτι συνώμωσαν οἱ Καπιταναῖοι νὰ ἀνατρέψουν τὴν Διοίκησιν· ὅθεν κάθε πατριώτης ὅπου ἤθελε προβάλλει τὰ δικαιώματα τῶν Καπιταναίων καὶ καταχρήσεις μερικῶν Πολιτικῶν, τὸν ἐσυκοφάντουσαν ὡς σύμφωνον εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς Διοικήσεως. Συνεχῶς ἔγραφεν ὁ Κωλοκοτρῶνης ἐκ τῆς πωλιορκίας τῶν Πατρῶν, προβάλλων διάφορα ζητήματα καὶ ἀπαιτῶν παρὰ τῆς Διοικήσεως δικαιώματα τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ', ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐνομιζέτο ὡς πρῶτον ὄργανον, δὲ οὐ τὸ στρατιωτικὸν μέρος κατήχησεν εἰς τελείαν δυσαρέσκειαν ἐναντίον τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως, οὐδὲ ἀπόκρισις τὸν ἐδίδατο· ὅθεν ἐκεῖνος διεκήρυττεν μυρία ὅσα ἐναντίον τῆς Διοικήσεως, καὶ συνέδεσεν ἔργγραφον συμφωνίαν μετὰ τινων Καπιταναίων ἐναντίον τῶν Προκρίτων.

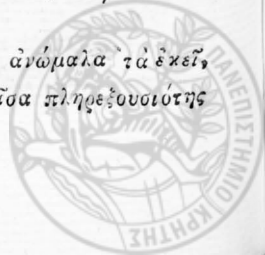
Τότε ἔφθασεν ἐκεῖ ἡ εἰδησις τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξίου Νούτζου καὶ τοῦ Κ. Μπαλάσκα, οἵτινες ἐθανατώθησαν μὲν ἀπὸ τὸν Κ. Ὀδυσσεά, πρωταίτιοι δὲ πρέπει νὰ νομιζῶνται τινες, οἱ ὅποιοι θέλοντες νὰ ἔχουν τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὴν Ῥούμελην, μὲ τὸ νὰ ἔλεπον τὸ σῶμα τῆς Ἀλεξίου Νούτζου καὶ τὴν ἐπιφύσῃν ὅπου εἶχεν ἐκεῖ, ὅτι τοὺς ἐγίνετο ἐμποδῶν, ἐμεθοδεύθησαν νὰ τὸν ἀποκαταστήσιν Πληρεξούσιον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ ἐξώσῃ τὸν Ὀδυσσεά· καὶ ἐφ' ἐτέρου μέρους εἰδοποίησαν τὸν Ὀδυσσεά περὶ τοῦ σκοποῦ τούτου, ὥστε τρόπον τινὰ τὸν ἐδίασαν νὰ πράξῃ αὐτὸ τὸ ἄτοπον διὰ τὴν ἀσφάλειάν τε· Ἐφρονεύθησαν δὲ καθ' ὁδὸν πλησίον τοῦ χωρίου Λαοῖῆ, ὅπου τοὺς εἶχεν ἐνεδραν ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ κατὰ πρῶτον μὲν

ἐκλείσθησαν εἰς μίαν παλαιάν Ἐκκλησίαν διὰ τὰ διαυθεν-
τευθῶσι· πλὴν, μετὰ τὸ νὰ μὴν εἶχον ἰκανὴν δύναμιν νὰ
ἀντισταθῶσι, παρεδόθησαν, ἐλπίζοντες νὰ τὰ συμβιβάσωσι
μετὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς· ἀλλ' ἐκεῖνος, ἀφ' οὗ ἔλαβε παρ' αὐ-
τῶν ὅλα τὰ ἔγγραφα, ὅπου ἐπέφερον, τοὺς ἐθανάτωσε.

Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο τοὺς μὲν Ἀρεοπαγίτας κατεφόβισε
καὶ δισκορπίσθησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν, τὴν δὲ Ἐθνικὴν Δι-
οίκησιν κατετάραξε, μετὰ τὸ νὰ ὑπώπτευσεν, ὅτι τοῦτο ἦτον
ἀρχὴ ἄλλων ἐνδεχομένων κακῶν. Ὅθεν μετεχειρίσθη τὸ
Ἐκτελεστικὸν ὄλην τὴν δραστηριότητα, καὶ ἐξέδωκε γράμ-
ματα κατὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς καθαιρετικὰ τῆς στρατηγίας τε,
καὶ ἀμυνθὴν πέντε χιλιάδων γροσίων εἰς ἐκεῖνον, ὅπως ἤ-
θελε τὴν φονεύσει. Τὸ Βουλευτικὸν Σῶμα δὲν ἐνέδιδεν εἰς
τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ἐπρόβαλε τὴν διόρθωσιν καὶ οἰκονομίαν τῆς
πράγματος μετὰ ἡσυχον τρόπον, διὰ νὰ μὴν ἐξαργιωθῶσι
καὶ οἱ λοιποὶ Καπιταναῖοι· πλὴν τὸ Ἐκτελεστικὸν, ἐπε-
ριδόμενον εἰς τὸ γράμμα τῶν Καπιταναίων, εἰς τὸ ὁποῖ-
ον ἔλεγον, ὅτι εἶναι σύμφωνοι κατὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς, ἐπέ-
μεινε εἰς τὸ νὰ τὸν κατατρέξῃ ἀναφανδόν· ἀλλ' ἠπατήθη
εἰς τὰς ἰδέας του, διότι οἱ μὲν τῶν ἐκείσε μερῶν Καπι-
ταναῖοι, μετὰ τὸ νὰ ἠλπίζεν ὁ καθείς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ λάβῃ
τὸν τόπον τοῦ Ὀδυσσεῶς, καθὼς τοὺς ὑπέσχοντο οἱ Ἀρεο-
παγίται, ἐνέδωκαν πρότερον εἰς τὴν ἕξωσίν του· ἀλλ', ἀφ'
οὗ εἶδον, ὅτι ἀπεστάλη ὁ Κ. Μπαλάσκας μετὰ δῖπλωμα
Στρατηγίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, ἠνώθησαν ἅπαν-
τες μετὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς· Ὀμοίως καὶ οἱ τῶν ἄλλων μερῶν
Καπιταναῖοι ἠνώθησαν μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ὑπερασπίζον-
το, ἐπειδὴ ὑπώπτευσεν, ὅτι οἱ ἀντικείμενοι εἰς αὐτοὺς Πο-
λιτικοὶ σκοπεύουν νὰ τοὺς καιατρέξουν ἕνα, ἕνα, ἐπὶ δια-
φόροις προφάσεσι.

Ὁ δὲ Ἰφιλάντης, μετὰ τὸ νὰ ἔβλεπεν ἀνώμαλα τὰ ἐκεῖ,
καὶ μετὰ τὸ νὰ ὑπώπτευσεν μήπως ἡ δοθεῖσα πληροξουσιότης

τοῦ Μυροκορδάτου ἔχει τινὰ ὑποκεκρυμμένον σκοπὸν κατὰ τοῦ ἀτόμουτου, ἄφησεν ἐκεῖ τὸν Νικῆταν μὲ τοὺς στρατιώτας του, καὶ αὐτὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου· πλὴν τὸν ὑπέβλεπον τὰ πλείω Μελλῆ τῆς Διοικήσεως ὡς ἔνοχον εἰς τὸν φόνον τοῦ Νήτζε καὶ Μπαλάσκα, καὶ ὡς σύμφωνον μετὰ τῶν Καπιταναίων ἐναντίον τῶν Πολιτῶν Προκρίτων, καὶ ἔκτοτε τὸ Ἐκτελεστικὸν ἔπαυσε σχεδὸν διόλου ἀπὸ τὸ νὰ κοινοποιῇ εἰς τὸ Βουλευτικὸν τὰς ἐθνικὰς ὑποθέσεις, ἐπειδὴ προέδρευεν ὁ Ὑψηλάντης· καὶ ἐγένοντο μὲν συνελεύσεις τοῦ Βουλευτικῆ συνεχῶς, πλὴν οὐδεμία ἐσιώδης σκέψις ἐγένετο, εἰμὴ περὶ ἀπλῶν καὶ ἀδιαφόρων πραγμάτων. αἱ δὲ οὐσιωδέστεραι ὑποθέσεις ἐνηγοῦντο πρότερον παρὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ ἔπειτα τὰς ἐμάνθανε τὸ Βουλευτικόν. Ἐπρόβαλλον τινὰ τῶν Μελλῶν τοῦ Βουλευτικοῦ, ὅτι τοῦτο εἶναι παράνομον καὶ ἄτυπον· πλὴν πότε τοὺς ἀπεκρίνοντο, ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ Ἐκτελεστικὸν νὰ λαμβάνῃ Ἐκτακτά μέτρα, πότε ἐκοινολόγουν, ὅτι εἶναι σύμφωνα τινὰ τῶν Μελλῶν τοῦ Βουλευτικοῦ μὲ τοὺς Καπιταναίους διὰ νὰ ἀνατρέψουν τὴν Διοίκησιν, πότε ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ ἔλεγε τὸ, « οὕτω θέλω » καὶ οὕτω τὰ πράγματα εὗρισκοντο εἰς ἀνωμαλίαν καὶ ἀκαταστασίαν.

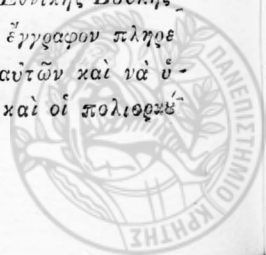
Εὗρισκομένου δὲ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου εἰς τὸν λιμένα τῆς Χίου, οἱ Ἕλληνες ναῦται, οἵτινες παρεφύλαττον νὰ τὸν βλάψωσιν, ἐπέτυχον ἀρμόδιον καιρὸν, καὶ διὰ μέσου τῶν εἰς φυλακὴν διωρισμένων ἐχθρικῶν πλοίων διεβήσαν δια νυκτὸς μὲ δύο μπουρλότα, τὰ ὅποια διεύθυνον ἐπάνω εἰς δύο Δελίνια, καὶ τὸ μὲν μπουρλότον τῶν Ψαριανῶν, ὀδηγούμενον ἀπὸ τὸν Καπὶτὰν Κανάρην, ἐτύχησε καὶ κατέκαυσε τὸ Δελίνι, ἐνῶ εὗρισκετο ὁ Καπὶτὰν Πασᾶς, καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Στόλου, οἵτινες ἦτον συνηγμένοι ἐκεῖ μὲ τὸ νὰ ἐξημέρωνεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Μπεύραμισῦ

τες, καὶ συγκατεπάσαν ἀπαξάπαντες· τὸ δὲ ἄλλο μπου-
λότον ἐπλησίασε μὲν, πλήρῃ ἐπρόφθασαν οἱ εἶδον τοῦ Δελι-
νίου, καὶ ἐμπόδισαν τὴν πυρκαϊάν· μ' ὄλον τοῦτο ἐβλάβη
καὶ ἐκεῖνο εἰς τὴν πρόωγν ἀρκετά· Ὅμοίως καὶ μία Φεγ-
γάδα, ὅπου ἦτον ἀρασμένη πλησίον τοῦ κατακαέντος Δε-
λινίου· Ἐκ δὲ τῶν διευθυνόντων τὰ μπουρλότα Ἑλλήνων
ναυτῶν οὐδεὶς ἐβλάβη. Ὅθεν οἱ ἐχθροὶ κυριευθέντες ἀπὸ
μέγαν φόβον, εὐθὺς ἔκοψαν τὰς ἀγκύρας ἀπὸ τὰ λοιπὰ
πλοῖα τοῦ Στόλου καὶ ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, μὴ τολμῶντες
πλέον νὰ ἀράξωσιν εἰς κανὲν μέρος. Οἱ δὲ ναῦται τῶν μπουρ-
λότων ἦλλον εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐτιμήθησαν ἱκανά, καὶ ἔ-
γινε Διτανεία εὐχαριστήριος εἰς τὸν Θεόν.

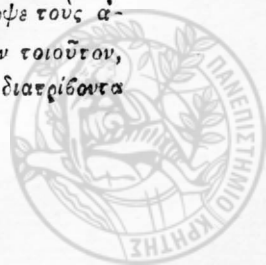
Συγχρόνως ἔφθασεν ἐκεῖ καὶ ἡ εἶδησις τῆς παραδόσεως
τοῦ Φρουρίου τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὅποῖον εἶχεν ἀποσείλει
ἡ Διοίκησις προλαβόντως δώο Πληρεξουσίου, διὰ νὰ πραγ-
ματευθῶσι τὴν παράδοσιν τακτικῶς, καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὰς
καταχρήσεις. Ἀλλ' εἰ ἐκεῖ στρατιῶται μετὰ τὰς συνθήκας
ἐφόνευσάν τινας τῶν παραδοθέντων, καὶ διηπάγη ὄλον τὸ
πρᾶγμα τῶν ἐχθρῶν, χωρὶς νὰ γίγη ἡ διανομὴ κατὰ τὴν
συμφωνίαν, τὸ ὅποῖον ἐδυσσεύθη καὶ τοὺς ἐκεῖ Κοισό-
λους μὲ τὸ νὰ ἦτον τρόπον τινα ὡς μεσίται. Τοὺς δὲ ὀ-
λίγους ἐναπομείναντας τῶν Τουρκῶν ἰμβαρκάρισαν, καὶ με-
τεδίδασαν εἰς τὴν Ἀσίαν. Τὸ δὲ κοινὸν ταμεῖον οὐδὲν ὠφε-
λήθη ἐκ τῶν λαφύρων τοῦ Φρουρίου τούτου.

Οἱ δὲ ἐν τῇ Ναυπλίῳ ἐχθροὶ ἔφθασαν εἰς τελείαν σχε-
δὸν ἔλλειψιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, καὶ ἐζήτησαν
πολλάκις Συνθήκας, διὰ νὰ παραδώσουν τὸ Φρούριον. Ὅ-
θεν διωρίσθησαν τινὰ τῶν Μελῶν τῆς τε Ἐθνικῆς Βουλῆς,
καὶ τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας μὲ ἔγγραφον πληρε-
ξουσιότητα, διὰ νὰ πραγματευθῶσι μετ' αὐτῶν καὶ νὰ ὑ-
πογράψωσι τὰς Συνθήκας. Διῶρισαν δὲ καὶ οἱ πολιτοεῖ-

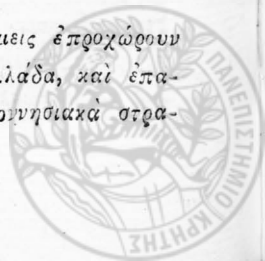
μενοι Πληρεξουσίου, ὅτινες ἐξῆλθον πολλάκις ἀπὸ τὸ Φρούριον, καὶ ἐπραγματεύοντο περὶ παραδόσεως. Καὶ τέλος πάντων συμφώνησαν νὰ παραδώσωσι πρότερον οἱ ἔχθροὶ εἰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένος Μπούρζιον· νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Φρούριον οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων μὲ ὀλίγους ἀνθρώπους, καὶ πρὸς ἰσφάλειάν τους νὰ δοθῶσι δέκα τρεῖς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Τουρκῶν ἐνέχυρον εἰς τὴν Διοίκησιν· νὰ καταγράψωσιν οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων ὅλην τὴν περιουσίαν τῶν Τουρκῶν, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσωσι τὸ ἐν τρίτον, ἐκτὸς τῶν ὄπλων, τὰ ὅποια νὰ παραδώσωσιν ὅλα εἰς τοὺς Ἑλληνας, καθ' ἣν ὥραν ἰμβάρκαρισθῶσι· νὰ τοὺς δοθῶσι πλοῖα Ἑλληνικὰ, ὅσα εἶναι ἱκανὰ διὰ νὰ τοὺς μετακομίσωσιν εἰς τὴν Ἀσίαν· νὰ τοὺς δίδεται ἡ καθημερινή τους τροφή μέχρι τῆς ἡμέρας τοῦ ἰμβάρκου των. Ταῦτα συμφωνηθέντα ὑπεγράφησαν, καὶ ἀμέσως οἱ Πληρεξούσιοι εἰσῆλθον εἰς τὸ Φρούριον, καὶ ἄρχισαν τὴν καταγραφὴν. Παρέλαθε δὲ ἡ Διοίκησις εἰς τὴν ἐξουσίαν της τὸ Μπούρζιον, ὁμοίως καὶ τὰ ἐνέχυρα, καὶ ἐστέλλετο ἐκ τοῦ Ἄργους ἡ καθημερινή τροφή τῶν Τουρκῶν. Πλὴν ἐδυσχερестήθησαν ἅπαντες δι' αὐτὰς τὰς συμφωνίας, ἐπειδὴ οἱ Τοῦρκοι, ἔνοπλοι, ἔμμενον κύριοι τοῦ Φρουρίου καὶ ἐτρέφοντο ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας, χωρὶς νὰ προσδιορισθῶσιν ἡμέραι, ἐν ᾗ ὁ καιρὸς καὶ ἡ περίστασις δὲν ἐσυγχώρει πολλὴν ἀναβολὴν τοῦ πράγματος.

Συγχρότως τότε ἐφωράθησαν τινες διαπραγματεύομενοι ἄνευ κοινῆς γνώμης μὲ τοὺς Διοικητὰς τῶν Ἰονικῶν Νήσων, καὶ ζητοῦντες τὴν Βρετανικὴν προστασίαν διὰ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ ἡ μὲν Γερουσία ἀνεκάλυψε τοὺς ἀδελφούς Ζαρεφόπουλους ἐνασχολημένους εἰς ἐν τοιοῦτον, καὶ εὐθὺς ἐφυλάκασε τὸν εἰς Τριπολιτζάν διατρίβοντα

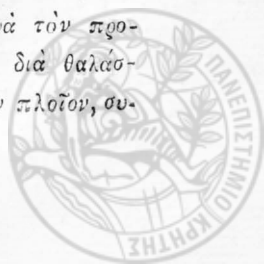
Παναγιώτην, καὶ ἀπέστειλε στρατιώτας νὰ πιάσουν καὶ τὸν ἀδελφόν τε Ἀνδρέαν, διατρίβοντα εἰς τὴν Ἀνδρίτζεταν. πλὴν ἐκεῖνος ἔφυγεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν στρατιωτῶν. Ἐκ δὲ τῆς Ζακύνθου εἰδοποίησαν, ὅτι ὁ Πετρόμπεης ἀπέστειλεν ἐκ τῆς Καλαμάτας ἕνα Ἱερεῖα περὶ αὐτῆς ταύτης τῆς ὑποθέσεως. Ὅθεν οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου μετέφερον εὐθὺς εἰς τὸ Ἄργος τοὺς Ζαρεϊφόπουλους, διὰ νὰ τοὺς ἐξετάσωσι περὶ τούτου. Ἄλλ', ἐπειδὴ οὐδὲν εὖρον ὑγιές, ἀλλὰ παραλοισμούς καὶ κινήματα χωρὶς βάσιν, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν Ζάκυνθον ἐπ' ἄλλῃ αἰτίᾳ τὸν Ῥέοντος καὶ Πραστοῦ, διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ, εἰ δυνατόν, τὴν πηγὴν τοῦ πράγματος, ὅστις ἀπῆλθε μὲ ἕν ἀπλοῦν συστατικὸν πρὸς τὸν Πρωτοπαπᾶν τῆς Ζακύνθου σχετικὸν ὄντα μὲ τὸν ἐκεῖ Διοικητὴν. ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν ἐκεῖ, ἀνταμῶθη μὲ τὸν Πρωτοπαπᾶν τὸν ἐφανερώσε τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς τῆς, καὶ τὸν ὑπεχώρησε μεθ' ὄρκου νὰ τὸν πληροφορήσῃ, ἂν οἱ Διοικηταὶ τῶν Ἰονικῶν Νήσων ἔχουν τοιαύτην ἄδειαν ἀπὸ τῆς Βρετανικῆς Διοικήσεως ὥστε νὰ δεχθῶσι προβλήματα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἂν ὑπόσχεται αὐτῇ τὴν προστασίαν τῆς εἰς τοὺς Ἑλληνας μὲ συνθήκας, καὶ τίνι τρόπῳ. Ὁ δὲ Πρωτοπαπᾶς ἀνέφερε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἐκεῖ Διοικητὴν, ὅστις τὸν εἶπεν, ὅτι καμμία ἀπόκρισις δὲν ἠμπορεῖ νὰ δοθῇ εἰς τοιαῦτα προβλήματα, εἰ δὲν ζητήσωσιν οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου μὲ ἐπίσημον ἔγγραφον τὴν προστασίαν τῆς Βρετανίας, τὸ ὁποῖον ἔγγραφον θέλει ἀποσταλῆ εἰς τὴν Λόνδρον, καὶ ἐκεῖθεν θέλει ἔλθεῖ ἡ ἀπόκρισις. Τοιαύτην ἀπόκρισιν ἀκούσαντες οἱ Πελοποννήσιοι, καὶ ἰδόντες τῆς πράγματος τὸ σαθρὸν, ἀδιαφόρησαν.

Ἐν τοσοῦτῳ, ἐπειδὴ αἱ ἐχθρικαὶ δυνάμεις ἐπροχώρουν εἰς τε τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπαπειλεῖτο ἡ Πελοπόννησος, τὰ δὲ Πελοποννησιακὰ στρα-

τέσρατα ἔμενον εἰς ἀπραξίαν διὰ τὰς εἰρημένους αἰτίας, γενικῆς συναλεύσεως συγκροτηθείσης, ἀπεφασίσθη μὲ κοινὴν γνώμην, ὥστε εἰς μὲν τὸ Βουλευτικὸν σῶμα νὰ μείνῃ μία Ἐπιτροπὴ ἑπταμελὴς νὰ ἐργάζεται τακτικῶς μετὰ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ· τὰ δὲ λοιπὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως, ὁμοίως καὶ τῆς Γερουσίας, ὄντες Πρόκριτοι τῶν Ἐπαρχιῶν, καὶ ἔχοντες ἐπιρροὴν εἰς τὸ στρατιωτικόν, νὰ ἀπέλθωσιν εἰς τὰς Ἐπαρχίας των, νὰ στρατολογήσωσιν, ὅσον δυνατόν, ταχύτερον, νὰ συμπαραλάβωσι καὶ τοὺς προκρίτους τῶν χωρίων τοὺς ἔχοντας ἐπιρροὴν, καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσιν, οἱ μὲν διὰ τὴν Ἀνατολικήν, οἱ δὲ διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα. Διωρίσθη δὲ καὶ ὁ Πετρόμπεης, διατρίβων τότε εἰς τὴν Καλαμάταν, νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, μὲ ὅσους Μανιάτας δυναθῇ νὰ στρατολογήσῃ. Καὶ οἱ μὲν διορισθέντες ἀπῆλθον εἰς τὰς ἐπαρχίας των νὰ στρατολογήσωσιν.

Ὁ δὲ Πετρόμπεης, δυσαρροστημένος ὢν ἀπὸ τὴν Διοίκησιν, καὶ διότι πολλάκις ἐζήτησε χρήματα ἐπὶ λόγῳ στρατολογίας, καὶ δὲν οἰκονομήθησαν νὰ τὸν δοθῶσι, καὶ διὰ τὰς ἔριθας ὅπου ἠκολούθησαν εἰς τὴν Κόρινθον μετὰ τοῦ υἱοῦ του Γεωργίου καὶ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, ἐσυμφώνησε κρυφίως μετὰ τοῦ Κωλοκοτρώνη καὶ ἐδικαιολόγει τὰς προτάσεις του. Ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθεν, ὅτι τὸ Ναύπλιον εἶναι ἐν τῷ παραδίδασθαι, πρῶτα μὲν ἀπέστειλε τὸν Καδῆν τοῦ Ἀγίου Πέτρου, αἰχμάλωτον ὄντα ἐκεῖ, ἐξυρισμένον τὸ γένειον, καὶ ἐνδεσυμένον φράγκικα φορέματα, διὰ νὰ εὖρη τρόπον νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ νὰ πείσῃ τοὺς ὁμογενεῖς του Τούρκους, ὥστε νὰ ζητήσωσιν ἐπιμόνως τὴν παρῆρσίαν τοῦ Πετρόμπεη, διὰ νὰ ἐμπιστευθῶσι νὰ παραδοθῶσι, καὶ οὕτω νὰ διασθῇ νὰ τὸν προσκαλέσῃ ἡ Διοίκησις. Ἄλλ' ἐκεῖνος, ἐρχόμενος διὰ θαλάσσης εἰς τοὺς Μύλους μὲ ἓνα Κεφαλλονίτικον πλοῖον, συ-

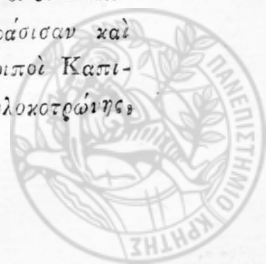
μελήφθη ἀπὸ τοὺς ναύτας Ἕλληνας, καὶ ἀνακαλυφθεὶς μετεκομίσθη εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ ὠμολόγησε τὴν αἰτίαν τῆς μεταμορφώσεώς του καὶ τῆς ἀποστολῆς του. Καί, ἐπειδὴ ἔμεινεν ἄπρακτον αὐτὸ τὸ κίνημα, ἀφ' οὗ τὸ ἔμαθεν ὁ Πιερρόμπεης, συμπαρέλαβε μερικοὺς Καπιταναίους Μανιάτας, καὶ ἑπτακοσίους περίπου στρατιώτας, ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι θέλει λαφυραγωγήσουσιν εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ μετέβη εἰς τὸ Ἄργος.

Ἡ δὲ Διοίκησις, ἣτις εἶχε διωρισμένους τοὺς Μανιάτας διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἐχρειάζετο συνδρομὴν στρατιωτικὴν, ἐδυσσευστήθη διὰ τὴν εἰς τὸ Ἄργος ἔλευσίν τους καὶ τοὺς ἐμήνυσεν, ὅτι ἐκεῖ δὲν εἶναι χρεῖα στρατιωτῶν, καὶ ὅτι δὲν οἰκονομοῦνται τροφαὶ διὰ τόσον πληθός, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐκστρατεύσωσιν, ὅπου διωρίσθησαν. Πλὴν ἐκεῖνοι, εὐθὺς ὅπου ἔφθασαν, ἐζήτησαν νὰ ἀποστείλωσι καὶ ἐκ μέρους των Πληρεξουσίας μέσα εἰς τὸ Φρέριον νὰ συμπράττωσι μετὰ τῶν λοιπῶν. Ἀλλ', ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις δὲν τὸ ἐδέχθη, ἄρχησαν νὰ ἀψηφῶσι διόλου τὴν Διοίκησιν, καὶ νὰ κάμνουν μυρίας ἀταξίας καὶ ἀσπαγίας. Ἐφόνειον, ἕσους Ταύρκους εὗρισκον, οἱ ὅποιοι ἦτον εὐγαλμένοι ἀπὸ τὸ Ναύπλιον, καὶ περιεφέροντο ἐκεῖ ἔλευθέρως, ἐπεριδόμενοι εἰς τὰς Σουθηκάς· ἐφοβέριζον νὰ εἰσπηδήσωσι διὰ νυκτός εἰς τὸ Ὀσπήτιον, ὅπου εἶχεν ἡ Διοίκησις πεφυλαγμένα τὰ ἐνέχυρα τῶν Τουρκῶν καὶ νὰ τοὺς φονεύσωσιν. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις ἐπρόβαλε καὶ ἀπέστειλε τὰ ἐνέχυρα εἰς μίαν Γολέτταν Ἑλληνικὴν ἀρασμένην εἰς τοὺς Μύλους. Ἐπρόβαλε τὸ Βουλευτικόν, διὰ νὰ οἰκονομηθῇ ἡ ὑπόθεσις τῶν Μανιατῶν, καὶ νὰ τοὺς δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ ἀποστείλωσιν ὀλίγους ἀνθρώπους εἰς τὸ Φρέριον διὰ νὰ παύσωσιν αἱ καταχρήσεις· ἀλλὰ τὸ Ἐκτελεστικόν δὲν ἐπέισθη εἰς τοῦτο, καὶ οὕτως εἰς τὸ Ἄργος ἡ

πολούτους καθ' ἡμέραν ταραχαὶ καὶ ἄτοπα.

Ἐντοσούτω ἐπὶ συνελεύσεως προϋβλήθη, ὅτι, ἐπειδὴ προλαβόντως δὲν ἀπεστάλησαν Ἰκέται εἰς τὰς Αὐλὰς τῆς Εὐρώπης, γὰ ἀποσταλῆ κἄν μία Πρεσβεία εἰς τὸν Πάπαν, διὰ νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τοὺς Μονάρχας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἀπεφασίσθη ὁ Π. Πατρῶν καὶ ὁ Νεόφυτος Βάμβας, οἵτινες τὸ ἐδέχθησαν· καὶ ἐμποδίσθη ὁ Π. Πατρῶν νὰ ἐκστρατεύσῃ διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἦτον διωρισμένος, καὶ περιέμενεν ἐκεῖ νὰ γίνουσι τὰ ἀναγκαῖα ἔργα. Ἀλλὰ τὸ Ἐκτελεστικὸν εἶτε δι' ἄλλας αἰτίας, εἶτε διότι τότε ἴσως ἔμαθε παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, ὅτι ἐκεῖνος ἄνευ κοινῆς γνώμης ἀπέστειλεν ἐκ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος τὸν Ἰατρὸν Τζεπραζήν εἰς τὴν Ἰταλίαν Πρεσβευτὴν εἰς τὴν Αὐλὴν τοῦ Πάπα, διὰ νὰ κατορθώσῃ δάνεια ἐκεῖθεν, μετεμελήθη δὲ αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν καὶ ἀνέβαλε μὲ διαφόρους προφάσεις τὴν ὑπογραφήν τῶν γραμμάτων.

Ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης καὶ οἱ λοιποὶ Καπιταναῖοι τῆς Πελοποννήσου, οἱ εὐρισκόμενοι εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν, μαθόντες, ὅτι οἱ Πρόκριτοι τῆς Πελοποννήσου στρατολογοῦσιν εἰς τὰς Ἐπαρχίας, διὰ νὰ ἐκστρατεύσωσιν οἱ ἴδιοι, καὶ νομίσαντες ἴσως, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι στρατήγημα τῶν Πολιτικῶν, διὰ νὰ γυμνώσωσι τοὺς Καπιταναίους ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, ἰδιαίτερος δὲ ὁ Κωλοκοτρώνης μὲ τὸ νὰ ἐνόμισεν, ὅτι σκοπεύουσιν νὰ τοῦ ἀφαιρέσωσι τοὺς στρατιώτας ὅπου εἶχεν εἰς τὴν πολιορκίαν, συμπεράνας τὸ τοιοῦτον, διότι οἱ μὲν Καλαβρυτινοὶ Πρόκριτοι ἐπροσκάλουν τοὺς Πετιμεζαίους καὶ τοὺς ἄλλους Καλαβρυτινοὺς ὅπου ἐθίσκοντο εἰς Πάτρας, οἱ δὲ Δελιριανναῖοι τοὺς Καρυτινοὺς καὶ καθεξῆς, ἀπεφάσισαν καὶ ἔλυσαν αἴφνης τὴν πολιορκίαν. Καὶ οἱ μὲν λοιποὶ Καπιταναῖοι ἦλθον εἰς τὰς ἐπαρχίας των· ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης,

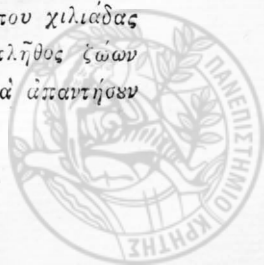

μὲ ὅσους στρατιώτας εἶχεν ἐκεῖ, καὶ μὲ ὅσους ἄλλους ἐ-
 σύναξε καθ' ὁδὸν, ἔφθασεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, κηρύττων
 ἀσυδοσίαν εἰς τὸν Λαόν, διὰ νὰ τὸν ἐφελκύσῃ, καὶ κατη-
 γορῶν τινὰ τῶν Μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως καὶ τῆς
 Γερουσίας, ὅτι σφετερίζονται τὰ κοινὰ, ἐνῶ οἱ στρατιῶται
 ὑστεροῦνται τῶν ἀναγκαίων καὶ ὅτι θέλει μεταβῆ εἰς τὸ
 Ἄργος, διὰ νὰ κριθῇ μετ' αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ μετάδοσις του
 εἰς τὸ Ἄργος τὸ περισσότερον ἴσως ἀπέδρασε, διὰ νὰ πα-
 ρευρεθῇ εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ Ναυπλίου, καὶ νὰ ὠφελη-
 θῇ ἐκ τῶν λαφύρων. Εἰς δὲ τὴν ἐν Τριπολιτζᾷ διατριβὴν
 του ἀπέβαλε τὸν ἐκ τῆς Καρταίνης Γερουσιαστήν, καὶ
 ἀντικατέστησεν ἄλλον ἐκ τῆς πατρίας του. Καὶ ἐν ἐνὶ λό-
 γῳ ἐκινεῖτο ἄνευ χαλινοῦ τινος. Διεισπάρῃ λοιπὸν ἔτι μᾶλ-
 λον ἡ περὶ τῆς Διοικήσεως κακὴ ὑπόληψις, καὶ ὁλος ὁ
 Λαὸς κατεβόα ἐναντίον αὐτῆς, πλάττων κατὰ φαντασίαν
 μυλιούνια, ὅτι ἐσφετερισθήσαν ἀπὸ τὰ Μέλη τῆς Διοι-
 κήσεως, καὶ ἐπαπειλῶν τὰ πάνδεινα κατ' αὐτῶν. Διὸ καὶ
 ἐταράχθη ἡ Διοίκησις ἕνεκα τούτου, καὶ ἐφοβήθη, μ' ὅλον
 ὅτι αὐτὴ ἡ συκοφαντία ἦτον παραλογωτάτη, ὡσὰν ὁποῦ
 οὐδὲν τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως ἔλαβεν οὐδ' ὀβολὸν ἐκ
 τοῦ κοινοῦ Ταμείου, ἐξαιρουμένων τινῶν Προκρίτων
 οὔτινες ἰδιαιτέρως ὠφελήθησαν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας των.

Οἱ δὲ ἐν τῷ Φρουρίῳ Πληρεξούσιοι, ἀφ' οὔ κατέγρα-
 ψαν μερικὰ ὀσπήτια, βλέποντες, ὅτι, διὰ νὰ γίνῃ ἐπὶ λε-
 πτοῦ καταγραφή καὶ ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων, χρειάζον-
 ται πολλοὶ μῆνες, ἐγνώρισαν τὸ λάθος των καὶ ἔπαυσαν
 τῆς καταγραφῆς, καὶ ἐζήτησαν παρὰ τῆς Διοικήσεως τὴν
 ἄδειαν, διὰ νὰ συμφωνήσωσι μετὰ τῶν Τούρκων μίαν
 ποσότητα διωρισμένην, χωρὶς νὰ καταγράψωσι. Ὅθεν ἡ
 μὲν Διοίκησις τοὺς ἔδωκεν αὐτὴν τὴν ἄδειαν, καὶ τοὺς ἐ-
 βίαζε νὰ παραβλέψωσι καὶ νὰ δώσωσι τέλος εἰς τὴν ὑπό-
 θεσιν, διὰ νὰ παραλάβωσι τὸ Φρούριον ὅσον τάχος. Ὁ δὲ

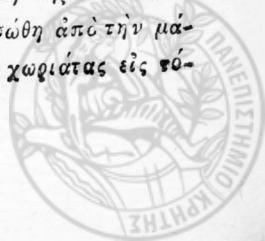
Ἰωάννης Ὀρλάνδος, εἷς ὃν τῶν Πληρεξουσίων, ἀΐφνης ἄνευ εἰδήσεως ἄλλου τινὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Φρούριον, καὶ μετέβη εἰς ἐν πλοῖον. Τοῦτο ἐτάραξε τοὺς Τούρκους, καὶ ἐδυσκολεύοντο πλέον νὰ ἐμβῶσιν εἰς συμφωνίας, προβάλλοντες, ὅτι δὲν ἔχουν τόπον αἰ συμφωνίας, μὴ παρόντων ὄλων τῶν Πληρεξουσίων, καὶ ὅτι ἡ φυγὴ τοῦ Ὀρλάνδου τοὺς βάνει εἰς ὑποψίαν, μήπως οἱ ναῦται Ἑλληνες ἔχουν κακὸν σκοπὸν περὶ αὐτῶν, ἀφ' οὗ τοὺς παραλάβουν ἀόπλους. Ἐμηνύθη ὁ Ὀρλάνδος, διὰ νὰ εἰσέλθῃ πάλιν εἰς τὸ Φρούριον, πλὴν δὲν ἠθέλησε· εἴτε διότι ἐφοβεῖτο ἀπὸ τοὺς Ναυπλιώτας Τούρκους, μήπως παροξυνθῶσιν ἀπὸ τὰ κακὰ ὅπου ἔκαμον οἱ Μανιάται εἰς τοὺς ἔξω Τούρκους, εἴτε διότι ἔμαθεν, ὅτι αἱ ἐχθρικαὶ δυνάμεις ἐπλησίασαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὅστις ἦτον ἀπροφύλακτος. Ὅθεν ἔγραψαν οἱ Πληρεξούσιοι εἰς τὴν Διοίκησιν νὰ τοὺς σταλθῇ ἄλλο ἔγγραφο Πληρεξουσιότητος ἄνευ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ὀρλάνδου, τὸ ὅποιον τοὺς ἀπεστάλη. Πλὴν τίς ἡ ὠφέλεια, ὅπου μὲ τοιαύτας ματαιότητας εἶχον περάσει ὅσα ἐβδομάδες, χωρὶς νὰ κατορθώσουν τί; Ἐκτὸς τούτων ἐδυσκόλευα τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐλεύσεως τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, διὰ νὰ ἰμπαρκαρισθῶσιν οἱ Τούρκοι, ἐπειδὴ οἱ Πρόκριτοι τῶν Νήσων ἐζήτησαν νὰ πληρωθῇ πρῶτον ὁ ναῦλος ἀπὸ τὴν Διοίκησιν πρὸς τριάκοντα χεῖρια τὴν κάθε ψυχὴν, καὶ ἔπειτα νὰ ἔλθουν τὰ πλοῖα. Ἀλλ' ἡ Διοίκησις δὲν εἶχεν οὐδ' ὄβολον εἰς τὸ Ταμεῖν της. Καὶ οὕτω παρήρχοντο αἱ ἡμέραι ἀνωφελῶς, ἐν ᾧ ἔδλεπον ὅλοι, ὅτι κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὸ Ἔθνος ἀπὸ τὰς χεῖρας τὸ Φρούριον.

Αἱ δὲ πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα δυνάμεις τῶν ἐχθρῶν συσσωματωθεῖσαι εἰς τεσσαράκοντα περίπου χιλιάδας ὑπὸ τὴν ὀδηρίαν ἐπὶ τὰς Πασάδων, ἔχοντες πλῆθος ζώων φροτηγῶν, ἔφθασαν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, χωρὶς νὰ ἀπαντήσων

καμμίαν ἀντίστασιν. Ἐγραφε καθ' ἡμέραν ἡ Διοίκησις εἰς τὰς Ἐπαρχίας, διὰ νὰ ταχύνωσι τὴν ἔξοδόν τους οἱ Πρόκριτοι μετὰ τῶν στρατιωτῶν, διὰ νὰ προκαταλάβωσι καὶ τὸν Ἴσθμόν· ἀλλ' ἐκεῖνοι μὴδὲ εἶχον συνάξει εἰσέτι τοὺς στρατιώτας διὰ τὰς δυσκολίας ὁποῦ ἀπαντοῦσαν. Παρεκίησε τὸν Πετρόμπεην καὶ τοὺς Καπιταναίους Μανιάτας, τοὺς εὐρισκομένους εἰς τὸ Ἄργος, διὰ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν Ἴσθμόν· πλὴν καὶ ἐκεῖνοι ἐζήτουν μνηστῆρας πρὸς 50 γρόσια νὰ πληρωθῶσι πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ κινηθῶσι. Τοὺς ὑπεσχέθη μὲ μυθίους τρόπους, πλὴν δὲν ἐπέισθησαν. Μόλις ἀπὸ τὴν Τριπολιτζάν ἐξεκίνησαν χίλιοι περίπου στρατιῶται, ἔχοντες Ἀρχηγροὺς τὸν Γεώργιον Σέκερην καὶ τὸν Ῥῆγαν Παλαμῆδην, οὔτινες ἔφθασαν ἐν καιρῷ εἰς τὸν Ἴσθμόν καὶ κατέλαβον θέσιν· ἀλλὰ καὶ οἱ στρατιῶται ὀλίγοι ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ ἄπειροι διόλου τοῦ πολέμου. Οἱ δὲ Δεσβενοχωρίται διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς πέριξ νήσους καὶ εἰς τὰ ὄρεινά μέρη, διὰ νὰ ἀσφαλίσωσι τὰς φαρηλίας των. Ὁ Καπιτάν Τζαλαφατῆος, Μανιάτης ἔμπειρος τοῦ πολέμου, ἦτον ἐκεῖ, ἀλλὰ μὲ μόνους εἴκοσιν ἀνθρώπους· ὅθεν δὲν ἐδύνατο νὰ κατορθώσῃ οὐδέν.

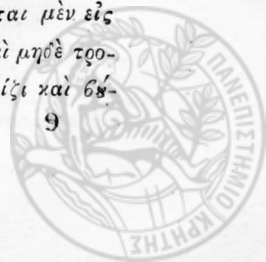
Ἐβρῆσαν λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸν Ἴσθμόν, καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν θέσιν τῶν Τριπολιτζιωτῶν στρατιωτῶν, οὔτινες ἰδόντες τὸ πλῆθος, εὐθὺς ἄφησαν τὴν θέσιν των, καὶ ἔφυγον πρὸς τὸ μέρος τῆς Κορίνθου. Οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπροχώρουν χωρὶς ἀντίστασιν, καὶ τέλος πάντων ἔφθασαν εἰς τὴν Κορίνθον ἀναιμωτῶν, καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἐκεῖ τῇ 6 Ἰουλίου. Οἱ δὲ φεύγοντες Τριπολιτζιωταί, διεσκορπισμένοι ἐκ τοῦ φόβου εἰς διαφόρους ὁρόμους, οἰσπερ ἄκακος εἰς τὸν Λαόν, ὅτι αὐτὸς μόνος ἐσώθη ἀπὸ τὴν μάχαιραν τῶν ἐχθρῶν, καὶ κατήντησαν τοὺς χωριάτας εἰς τό-

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης ἐπροσπάθει νὰ συναθροίσῃ στρατιώ-
 τας, καὶ νὰ συγκροτήσῃ ἐν σῶμα, διὰ νὰ προκαταλάβουν
 μίαν θέσιν ὀχυρὰν πρὸς βλάβην τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' οὐδεὶς
 τὸν ἠκολούθει. Ὅθεν τὴν μὲν νύκτα ἐκείνην ἔμεινεν εἰς
 τὸν ἄνωθεν τοῦ Ἄργους λόφον, τὴν δὲ ἐπιούσαν μετέβη
 εἰς τοὺς Μύλους, ὅπου εὔρε καὶ τὸν Πετρόμπεην. Τὴν
 αὐτὴν ἡμέραν μέρος τῶν ἐχθρῶν ἔφιπποι ἐπροχώρησαν, διὰ
 νὰ κατασκοπεύσουν τοὺς δρόμους· καὶ, ἐπειδὴ δὲν ἠπάν-
 τησαν οὐδὲ ψυχὴν, οἱ μὲν ἐπέστρεψαν εἰς Κόρινθον, διὰ
 νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς Πασάδες· ἐβδομήκοντα δὲ περίπε εἰς
 αὐτῶν ἐπλησίασαν εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἰδόντες τὴν πόλιν
 καὶ ὄλον τὸ πεδίον ἔρημον, διευθύνθησαν εἰς τὸ Ναύπλιον,
 καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ Φρούριον μετὰ μεγίστης χαρᾶς τῶν
 ἐντοπίων· ὅτε οἱ Πληρεξούσιοι τῶν Ἑλλήνων ἔμειναν αἰχ-
 μαλώτοι. Τὴν δὲ ἐπιούσαν ἡμέραν ἔφθασεν εἰς τὸ Ναύ-
 πλιον ὁ Ἄλῃ Πασᾶς, Ἀργεῖος, μὲ 700 περίπου ἱππεῖς,
 τὸν ὁποῖον ἐδέχθησαν μὲ κρότους παμπληθεῖς πυροβόλων.
 Οἱ δὲ λοιποὶ Πασάδες μὲ τὰ στρατεύματά τους ἔμειναν
 τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Φρού-
 ριον χωρὶς πόλεμον· ἐπειδὴ ὁ διωρισμένος εἰς αὐτὸ Φρέ-
 ραρχος, τὸ ὄνομα τοῦ Ἀχιλλέως ἀναξίως οἰκειοποιηθεὶς,
 ἔχων καὶ 100 περίπε στρατιώτας, μ' ὄλον ὁποῦ εἶχε τροφᾶς
 καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, καὶ ἐδύνατο νὰ φυλάξῃ τὸ Φρούριον,
 μὲ τὸ νὰ ἦναι εἰς μίαν θέσιν δυσανάβατον καὶ ὀχυρωτά-
 την, μέχρις ὅτε νὰ τὸν προφθάσῃ καὶ ἄλληδοθήβεια στρατιω-
 τικῆ, αὐτὸς, χωρὶς νὰ βιασθῇ διόλου ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς,
 ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ καὶ, ἄφ' οὔ ἐφόνησε μόνον τὸν Κιαμὴλ
 Μπεῆ καὶ τὰς λοιποὺς αἰχμαλώτους Τύρκους ἔκλεισε
 μέσα εἰς ἓν μαγαζεῖον, ἀνεχώρησε διὰ νυκτὸς, καὶ ἄφησε
 τὸ Φρούριον ἔρημον, ἐφωδιασμένον μὲ ἱκανὴν ποσότητα
 πολεμικῆς ὕλης καὶ πυροβόλων ὄπλων. Οἱ δὲ ἐχθροὶ, ἄφ'
 οὔ παρετήρησαν μακρόθεν, καὶ δὲν εἶδον διόλου ἀνθρώπους

εἰς τὸ Φρούριον, ἐπλησίασαν πρὸς τὸ μέρος τῆς πόρτας, τὴν ὁποίαν εὗρον ἀνοικτὴν. Μὲ τὸ νὰ ὑπώπτευον δέ, μήπως τοὺς ἔχουν ἐνεδραν οἱ Ἕλληνες, ἔκαμαν διαφόρους δοκιμίας· ἀλλὰ τέλος πάντων, ἀφ' οὗ ἐπληροφορήθησαν, ὅτι τὸ Φρούριον ἦτον ἐρημον, εἰσῆλθον, καὶ ἀμέσως ἠλευθέρωσαν τοὺς ἐγκλείστους Τούρκους, ἄφησαν τὴν ἀναγκαίαν φρουρὰν ἐκεῖ, καὶ οἱ λοιποὶ ἐστράτευσαν διὰ τὸ Ἄργος. Διεδόθη τότε φήμη, ὅτι ὁ Φεράραχος Ἀχιλλεὺς ἔλαβεν ἰκανὴν ποσότητα χρημάτων ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, διὰ νὰ παραδώσῃ τὸ Φρούριον· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον.

Ἐφθασαν λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄργους, χωρὶς νὰ ἀπαντήσουσιν ἀντίστασιν. Ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἶχον προχωρήσει πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος εἰς ἓν χωρίον, λεγόμενον Κουτσοπόδι, ὅ,τε Πάνος Κωλοκοτρώνης μετὰ ὀλίγων στρατιωτῶν, καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῆς Πετρόμπεη μετὰ τινῶν Μανιατῶν, καὶ τινες Ἀργεῖοι στρατιῶται, ἐπὶ λόγῳ διὰ νὰ καύσουσιν τὸν σίτον, ὅπου εὐρίσκετο ἐκεῖ εἰς ἀποθήκην. Ὄθεν τοὺς ἐπρόφθασαν οἱ ἐχθροὶ καὶ, ἐπειδὴ ἦσαν ὀλίγοι οἱ Ἕλληνες, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀντισταθοῦν, ἀλλ' ἔφυγον· οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐφιπποὶ τὰς κατεδίωξαν μέχρι τινός, καὶ ἐφόνευσαν ὅσους ἐπρόφθασαν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸ Ἄργος, καὶ ἐκλείσθησαν εἰς μερικὰ ὀσπήτια διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν. Ἀφ' οὗ ἔμαθον τοῦτο εἰς τοὺς Μύλους, ἐκίνησεν ὁ Ἐψηλάντης μὲ ὀλίγους ἀνθρώπους ὅπου εἶχε, καὶ, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ Ἄργος, βλέπων τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὴν ὀλιγότητα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐμποδιοθῇ ἢ εἴσοδος τῶν ἐχθρῶν, ἀνέβησαν ὅλοι καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ παλαιόκαστρον τοῦ Ἄργους, διὰ νὰ φυλάξουν τὴν θέσιν ἐκείνην. Ἀλλὰ τὸ φρούριον τοῦτο κἔτι μὲν εἰς θέσιν ὀχυροτάτην, πλήν διόλου ἀνεφοδίαστον, καὶ μηδὲ τροφάς εἶχον, μηδὲ ὕλην πολεμικὴν, ἐκτός ὅσον ῥίζι καὶ βῆ-

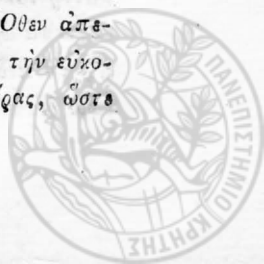
τυρον εἶχον μετακομίσει ἐκεῖ οἱ Μανιάται ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια τοῦ Ἄργους. Οἱ δὲ ἐχθροὶ νομίσαντες, ὅτι μέσα εἰς τὸ Φρούριον εὐρίσκονται ὅλα τὰ πλούτη τῶν Ἀργείων καὶ ἀποθῆκαι μὲ πλῆθος τροφῶν, ἐπολιόρκησαν εὐθὺς τὸ Φρούριον, καὶ ἄρχισαν νὰ προστοιμάζουσι μπαταρίας, διὰ τὰ τὸ πολεμήσουσι.

Ὁ δὲ Ὑψηλάντης, ἀφήσας μέσα εἰς τὸ Φρούριον τοὺς λοιποὺς, ἐξῆλθε μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ μετέβη εἰς τοὺς Μύλους, ὅπου εἶχε φθάσει καὶ ὁ Παναγιώτης Κζεβάτας μὲ 800 περίπου στρατιώτας· ἀλλ', ἐπειδὴ τοὺς εἰπὼν καὶ αἱ τροφαὶ διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ αἱ πολεμικαὶ ὕλαι, ἐπροσκάλεσαν ἅπασι καὶ δις τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως τὰ ἐν τοῖς πλοίοις, διὰ νὰ ἐξέλθωσι καὶ νὰ σισκεφθῶσι περὶ τῆς οἰκονομίας τῶν ἀναγκαίων· πλὴν δὲν ἠθέλησαν. Καὶ ἐστοχάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσιν εἰς ἐκείνην τὴν ἀνάγκην τὸ ἀσῆμι, ὅπου εἶχε σιιάσει πρότερον ἡ Διοίκησις ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια τῆς Πελοποννήσου, τὸ ὅποσον μόλις διέσωσαν ἀπὸ τοῦ Ἄργους, καὶ τὸ μετεκόμισαν εἰς ἓν πλοῖον μὲ σημαίαν Λουδοβικικὴν· ἀλλ' ἀπέτυχον καὶ κατὰ τοῦτο, ἐπειδὴ οἱ Πετziῶται ταῦται, μαθόντες, ὅτι τὸ ἀσῆμι εὐρίσκεται ἐκεῖ, ὤρμησαν μὲ πλῆθος βάρκας, καὶ ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἤρπασαν τὸ ἀσῆμι ἐπὶ λόγῳ, ὅτι τοὺς χρεωστοῦνται μισθοὶ μηνιαῖοι. Ἄλλη λοιπὸν ἐλπίς οἰκονομίας δὲν ἔμεινεν, εἰμὴ ἡ ἀπὸ μέρους τῆς ἐν Τριπολιτζῆ Πελοποννησιακῆς Γερουσίας· ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ὀλίγα Μέλη εὐρίσκοντο, καὶ ἐκεῖνοι ἐμφοδοὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν καὶ μεμονωμένοι, ἐπειδὴ ἔφυγον ἐκ τῆς Τριπολιτζῆς ἅπαντες οἱ κάτοικοι, καὶ τὴν ἄφησαν σχεδὸν ἔρημον, καὶ διὰ τοῦτο εὐρίσκοντο εἰς ἀμηχανίαν οἱ Γερουσιασταί. Ἄλλ' ἐπιθαρῶνθέντες ἀπὸ τὰ Μέλη τῆς Βασιλευτικῆς, ὅπως ἐκεῖ μετέβησαν, ἐπέχειρίθησαν τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀναγκαίων μὲ δραστηριότητα, καὶ θε-

μότητα, καὶ ἐπρόβλεψαν εἰς αὐτὴν τὴν κρίσιμον περίστασιν καὶ τὰς τροφάς, καὶ τὰς πολεμικὰς ὕλας, καὶ τὰ ἄλλα ἀναγκαῖα δι' ὅλα τὰ στρατεύματα.

Ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Τριπολιτῆσάν καὶ πληροφρορηθεὶς τὴν εἴσοδον τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν Κόρινθον, ἔτι μᾶλλον κατεβόα κατὰ τῶν Μελῶν τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος, καὶ ἀπέδιδε τὴν αἰτίαν τοῦ κινδύνου τῆς Πελοποννήσου εἰς αὐτούς, ὥστε οἱ στρατιῶται οἱ μετ' αὐτοῦ ἦσαν ἐξηγηριώμενοι. Ἀλλ' ὁ Π. Πατρῶν, εὐθύς ὅπῃ ἔφθασεν εἰς τὴν Τριπολιτῆσάν, μὲ τὸ νὰ εἶδεν, ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔλαβε μεγάλην ἐπιρροήν ὁ Κωλοκοτρώνης εἰς τοὺς στρατιώτας, καὶ ὅτι εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν οὐδεὶς ἄλλος ἐδύνατο μᾶλλον ἐκείνου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν Πατρίδα, ἠκούσθη μετ' αὐτοῦ, τοῦ διήρειρε τὴν φιλοτιμίαν, τοῦ ἔβαλε πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι ἐκείνη ἦτον ἡ σιγή, καθ' ἣν ἐμελλε νὰ ἐπιτύχῃ καὶ δόξαν καὶ εἴτι ἄλλο ἐπιθυμήσῃ, εἰάν τρέξῃ, μὲ ὅσους στρατιώτας ἔχει, εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος· καὶ οὕτως ὁ Κωλοκοτρώνης, παραιτήσας κατὰ μέρος ὅλα τὰ παράπονα, ἔγραψε μετὰ τῆς Γερουσίας εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, διὰ νὰ τρέξωσιν οἱ στρατιῶται, καὶ αὐτὸς κατέβη εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμπον, μὲ ὅσους στρατιώτας εἶχε. Τὸν δὲ Κ. Κολιόπουλον διώρισεν νὰ προκαταλάβῃ τὸν ζενὸν δρόμον, Πόρταις λεγόμενον, καὶ τὰ περὶ ἐκεῖ μέρη. Τὰς δὲ Τριπολιτῆσι στρατιώτας νὰ φυλάξωσι τὸν δρόμον τοῦ Τουρκιοῦ.

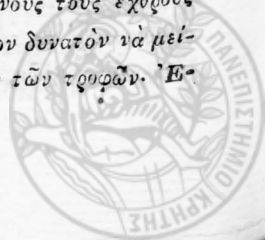
Οἱ δὲ εὐρισκόμενοι εἰς τοὺς Μύλους Ἰψηλάντης, Πετρόμπεης καὶ Κρεβδάτῆς, μαθόντες τὴν κατάβασιν τοῦ Κωλοκοτρώνη εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμπον, ἀνέβησαν καὶ αὐτοὶ ἐκεῖ διὰ νὰ συσκεφθῶσι περὶ τοῦ ποιητέου. Ὄθεν ἀπεφάσισαν διὰ τε τὸ ὄχυρόν τῆς θέσεως καὶ διὰ τὴν εὐκολίαν τῶν τροφῶν, νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ὀλίγας ἡμέρας, ὥστε

νά συναχθῶσι καὶ ἄλλοι στρατιῶται, καὶ οὕτω νά καταβῶσι πλησίον τοῦ Ἄργου. Ἐκεῖ εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμπον ἀπέστειλαν μεσίτας ἐκ τῶν πλοίων, διὰ νά συμβιβασθῶσι τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως· ἀλλ' ὁ Πετρόμπης καὶ Κωλοκετρῶνης ἐσήταν, νά ἀποβληθῶν ὅ,τε Θάνος Κανακάρης καὶ Αναγνώστης Δελιγιάννης ἐκ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ Θεόδωρος Νέργης καὶ Ἰωάννης Κωλέττης ἐκ τῶν Μισιστριῶν· οἱ δὲ λοιποὶ νά ἐξέλθωσι τῶν πλοίων, νά συναχθῶσι καὶ τὰ λοιπὰ Μέλη, καὶ νά διοικῶσι τακτικῶς, καὶ νά προμηθεύωσι τὰ ἀναγκαῖα, καὶ θέλει ὑποτάσσωνται ὅλοι εἰς τὴν Διοίκησιν. Πλὴν δὲν ἐξῆλθον, τὸ μὲν, διότι δὲν ἐδέχοντο νά γίνῃ μεταλλαγὴ ὑποκειμένων εἰς τὴν Διοίκησιν, τὸ δὲ, διότι ἐφοβοῦντο τὴν ἀγανάκτησιν τῶν στρατιωτῶν.

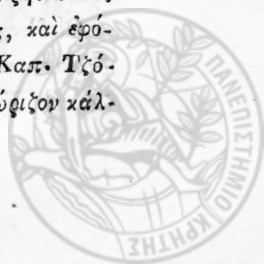
Οἱ δὲ ἐχθροὶ, γενόμενοι κύριοι ὅλης τῆς πεδιάδος Ναυπλίου καὶ Ἄργου, περιεφέροντο ἀνεμποδίστως μετὰ τῶν Ναυπλιωτῶν εἰς τὰ χωρία καὶ ἐσύναζον τροφάς, ὅθεν εὐρισκόν· ἐπειδὴ οἱ τῶν χωρίων κάτοικοι Ἕλληνες, μὲ τὸ νά ἐφυγον αἰφνιδίως, δὲν ἐπρόφθασαν νά σηκώσουν ὄλον τὸ πρᾶγμα τους.

Ἀφ' οὗ δὲ συνήχθησαν εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμπον ἱκανοὶ στρατιῶται Ἕλληνες, ὥστε συπεποσῶντο ὅλοι δέκα χιλιάδες περίπου, ἀπεφάσισαν οἱ Καπιταναῖοι νά καταβῶσιν εἰς τοὺς Μύλους τοῦ Ἄργου καὶ νά ἐνδυναμώσωσιν ἐκείνην τὴν θέσιν, ὥστε νά ἐμποδίσωσι τοὺς ἐχθροὺς, ἂν ἐπιχειρηθῶσι νά προχωρήσωσιν εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήσου ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους. Ὁ δὲ Κ. Κολιόπουλος, ἐνδυναμωμένος μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας, διωρίσθη νά φυλάττῃ τὸν ἄλλον δρόμον τὸν ἀπὸ μέρους τῶν Πορτῶν, καὶ οὕτω νά ἔχῃσι τρόπον τινὰ πολιορκημένους τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄργου, ὅπου δὲν ἦτον δυνατόν νά μείνωσι διὰ πολὺν καιρὸν διὰ τῆς ἀλειψίν τῶν τροφῶν. Ἐ-

καίτεν λοιπὸν οἱ Ἕλληνες συνεκρότησαν διαφόρους πολέμους μετὰ τῶν ἐχθρῶν, ὁρμῶντες εἰς τὰ ταμπούριά των ὡς λέοντες· ἀλλὰ τὸ ἵππικὸν τοῦ ἐχθροῦ ἐμπόδιζε τὴν προόδον τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ πεδινὰ μέρη. Εἰς ἓνα δὲ πόλεμον, ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες ἦσαν νικηταὶ εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη, καὶ ἔτρεψαν τοὺς ἐχθροὺς εἰς φυγὴν, καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, ὕστερον μὲ τὸ νὰ ἐπροχώρησεν ἐν σώμα στρατιωτῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν κάμπον, τοὺς περιεκύκλωσε τὸ πολυάριθμον ἵππικὸν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐφόνευσαν περίπου 150 Ἕλληνας, ὅπου δὲν ἐπρόλαβον νὰ φύγουν.

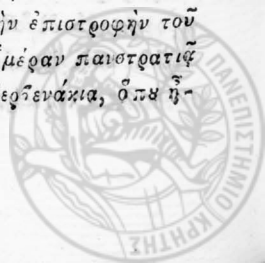
Ἐπέμενον δὲ οἱ ἐχθροὶ εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Φρουρίου τοῦ Ἄργους, ἐλπίζοντες, ὅτι εὐρίσκονται ἐν αὐτῷ πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα, καὶ ἐστενοχώρησαν τόσον τοὺς ἐν αὐτῷ Ἕλληνας, ὥστε δὲν ἐδύναντο νὰ ἔχουν καμμίαν συγκοινωνίαν μὲ τοὺς ἔξω καὶ ἐκινδύνεον, ἐπειδὴ τὴς ἐλειπον καὶ τροφαί, καὶ νερὸν καὶ ὕλαι πολεμικαί. Οἱ δὲ ἐξῶθεν Καπιταναῖοι, ἀφ' οὗ ἐδοκίμασαν δις νὰ τοὺς δώσουν τὰ ἀναγκαῖα καὶ δὲν ἐδυνήθησαν, ἀπεφάσισαν νὰ πλησιάσουν διὰ νυκτὸς εἰς τὰς θέσεις τῶν πολιορκούντων, νὰ συγκροτήσουν πόλεμον εἰς πολλὰ μέρη, διὰ νὰ βιάσουν τοὺς ἐχθροὺς νὰ ἀφήσουν ἐν μέρος τοῦ Φρουρίου ἐλεύθερον, καὶ ἐκεῖθεν νὰ ὁρμήσωσιν οἱ πολιορκούμενοι καὶ νὰ φύγουν, τὸ ὅποῖον καὶ κατώρθωσαν, καὶ τοὺς ἀπήλλαξαν ὅλους, χωρὶς καμμίαν ζημίαν. Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τῶν Ἑλλήνων εἰσῆλθον οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸ Φρούριον, καὶ, ἂπειθὴ δὲν εὗρον τι εἰς αὐτὸ, τὸ παραίτησαν περὲυθὺς, καὶ κατέβησαν εἰς τὸ Ἄργος. Ὅντες δὲ ὕσερημένοι τῶν ἀναγκαίων, περιεφέροντο εἰς τὰ χωρία δισσκορπισμένοι, καὶ ζητοῦντες τροφάς· οἱ δὲ Ἕλληνες συνέχῳς ἔκαμον ἐνέδρας, καὶ ἐφόνεον, καὶ ἠχημαλώτιζον ἐξ αὐτῶν μάλιστα ὁ Καπ. Τζόκης μὲ τοὺς Ἀργεῖους στρατιώτας, οἵτινες ἐγνώριζον κάλ-

λιστα τὰς τοποθεσίας, τοὺς ἐπροξένει καθ' ἡμέραν μεγίστην βλάβην.

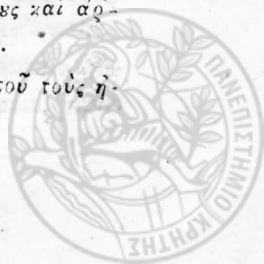
Ἐντρομοὶ λοιπὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ τούτου, καὶ βλέποντες τὴν ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων ἀκαταμάχητον, ἀπελπίσθησαν ἀπὸ τοῦ νὰ προχωρήσουν εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Πελοποννήσου· ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖ νὰ μείνωσιν ἐδύνατο διὰ τὴν ἔλθειν τῶν ἀναγκαίων. Ὄθεν ἀπεφάσισαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου διὰ θαλάσσης ἦτον εὐκολώτερον νὰ λάβωσι τροφὰς, ἢ καὶ ἄλλην βοήθειαν, ἢ καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι διὰ τῶν παραλίων εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀχαΐας. Διὰ νὰ ἀπατήσωσι δὲ τοὺς Ἕλληνας καὶ νὰ ἔχωσιν ἐλεύθερον τὸν διὰ Κόρινθον δρόμον, ἀπέστειλεν ὁ Μαχμοὺτ Πασᾶς Δράμαλης τὸν Γραμματικόν του εἰς τοὺς Μύλους μὲ προβλήματα τινα παράλογα, ὅτι νὰ προσκυνήσωσι, καὶ ὅτι αὐτὸς τοὺς ὑπόσχεται ἀμνησίαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἄφ' οὗ δὲ ἔλαβε περὶ τούτου τὴν πρέπουσαν ἀπόκρισιν, τὴς ἐπρόβαλε μυστικά ὁ Γραμματεὺς, τάχα ὡς Χριστιανός, ὅτι νὰ μένωσι προσεκτικοὶ, καὶ νὰ ἐνδυναμωθῶσι καλῶς ἐκεῖ εἰς τοὺς Μύλους, διότι οἱ Πασάδες ἔχουν ἀπόφασιν νὰ ὑρμήσουν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτον ἀπάτη, διὰ νὰ μεταφέρωσιν ἐκεῖ τὰ στρατεύματα, καὶ νὰ μὴ ἐμποδισθῶσιν οἱ ἐχθροὶ εἰς τὸν δρόμον τῆς Κορίνθου. Οἱ Καπιταναῖοι λοιπὸν, μὴ ἐνοήσαντες τὴν ἀπάτην, τὸν μὲν Γραμματέα μὲ πρόφασιν, ὅτι πρέπει νὰ συνομιλήσωσι καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν Προκρίτων, καὶ οὕτω νὰ τὸν δώσωσιν ἐκ συμφώνου μίαν ἀπόκρισιν, τὸν ἐκράτησαν ἐκεῖ, αὐτοὶ δὲ ἐφρόντιζον νὰ ἐνδυναμώσωσι πρῶτον τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν Μύλων μὲ στρατεύματα ἱκανά, καὶ ἔπειτα νὰ ἀφήσωσι τὸν Γραμματέα.

Οἱ δὲ ἐχθροὶ, χωρὶς νὰ περιμείνωσι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Γραμματέως, ἐκίνησαν τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν παιστρατιᾶ διὰ τὴν Κόρινθον, καὶ ἔφθασαν εἰς τὰ Δεφτενάκια, ὅπου ἦ-

τον ἑστρατοπεδευμένοι ὀλίγοι στρατιῶται ἐκ τῆς Καρυταίνης μετὰ τοῦ Κ. Ἀντωνίου Κωλοκοτρῶνῃ· εἰς δὲ τὰ χωρία, Ἀγινόρι καὶ Στεφάνι λεγόμενα, πλησίον τοῦ χωρίου Κλένια, εὐρέθη τότε ἀγαθὴ τύχη ὁ Ὑψηλάντης μετὰ τοῦ Κ. Νικῆτα, καὶ μὲ 500 περίπου στρατιώτας, οὔτινες ἐπὶ γαίονον νὰ προκαταλάβουν τὰς θέσεις τοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ νὰ τὸν ἐνδυναμώσουν, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διόδον, τόσον τῶν προσισελθόντων ἐχθρῶν, ὅσον καὶ ἄλλων ἐχθρικῶν δυνάμεων ἐξώθεν. Ὅθεν πρῶτον εἰς τὰ Δερβενάκια συνεκροτήθη ὁ πόλεμος, καὶ οἱ ὀλίγοι στρατιῶται, χωρὶς νὰ φοβηθῶσι τὴν πληθὺν τῶν ἐχθρῶν, ἔμενον σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ἐφόνευσον πληθὺς τῶν ἐχθρῶν, οὔτινες ὤρμουιν νὰ περάσουν ἐκεῖνα τὰ στενὰ μέρη. Ἐφθασεν ἡ εἰδησις εἰς τὸ Στεφάνι, καὶ εὐθὺς ἔτρεξεν ὁ Κ. Νικῆτας καὶ ἐπρόφθασεν ἐν καιρῷ ἐκεῖ, καὶ ἐπροξένησε μέγαν ὄλεθρον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ὁμοίως ἔτρεξαν καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ μέρη οἱ στρατιῶται, πλὴν δὲν ἔφθασαν ἐν καιρῷ· ἐπειδὴ οἱ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐπρόλαβον καὶ ἐπέρασαν, παραιτήσαντες ἐκεῖ σπληθος ζῶων φορητῶν μὲ διαφόρους ἀποσκευὰς καὶ τὰς καδῶλας· οἱ δὲ Πασάδες, ὀπισθεν ὄντες τοῦ στρατεύματος, καὶ ἰδόντες τὴν φθορὰν τῶν ἔμπροσθεν, ἐπέστρεψαν μὲ πέντε χιλιάδας περίπου ἵππεῖς· καὶ, μὲ τὸ νὰ ἐφοβῶντο, μήπως τοὺς περικυκλώσουν οἱ Ἕλληνες, ὑπῆγον ἔμπροσθεν τοῦ Ναυπλίου καὶ ἑστρατοπέδευσαν. Ἐμειναν δὲ εἰς ἐκείνην τὴν μάχην πεφρονεμένοι ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἔλαβον πληθὺς λαφύρων οἱ Ἕλληνες. Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν Κ. Νικῆτας μετὰ τῶν στρατιωτῶν τιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πρώτην τοῦ θέσιν εἰς τὸ Στεφάνι· οἱ δὲ λοιποὶ στρατιῶται ἐμβῆκαν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἄργους, καὶ εὔρον ὑπὲρ τοὺς 150 τῶν ἐχθρῶν πληρωμένους καὶ ἀρρώστους, καὶ πολλὰ ζῶα καὶ βαρέας ἀποσκευὰς.

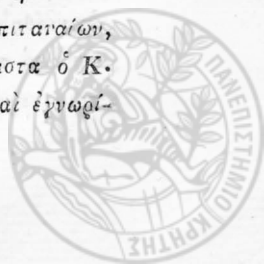
Οἱ δὲ Πασάδες, ἔμβροβοι διὰ τὴν φθορὰν, ὀποῦ τοὺς ἡ-

Ἡ δὲ πεδιάς τοῦ Ναυπλίου καὶ Ἄργους ἔμεινε πάλιν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἀφήσαντες τὸν Κ. Νικόλαον Σταματελόπουλον, μὲ ὄσους στρατιώτας ἦσαν ἱκανοὶ διὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου, ἐν ᾧ ἔμεινε φρούραρχος ὁ Ἀλῆ Πασᾶς μὲ 600 περίπου στρατιώτας, οἱ λοιποὶ Καπιταναῖοι καὶ στρατιῶται, ἔχοντες Ἀρχηγρὸν τὸν Κωλοκοτρώνην, μετέβησαν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐπολιορκήσαν τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὸ πεδίον τῆς Κορίνθου.

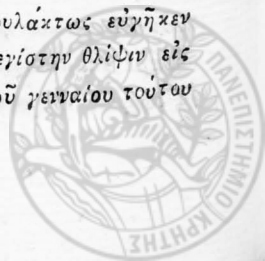
Οἱ δὲ στρατιῶται Ἕλληνες ἔφθασαν εἰς τόσῃν ἀκρῆν γενναϊότητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ὥστε εἰς οὐδὲν ἐλογίζοντο τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἤθελεν ἐξακολοθηῆσούν τὴν βλαπτικὸν πόλεμον, καὶ ἤθελε προχωρήσουν εἰς τὴν Θεσσαλίαν εἰὰν ὀδηγοῦντο καλῶς, καὶ εἰὰν δὲν τοὺς ἐσπάρατον αἱ ἀλληλομαχίαι τῶν Προκρίτων καὶ Καπιταναίων.

Ἀλλ' ὅσον τὸ Στρατιωτικὸν μέρος τῶν Ἑλλήνων εἶχε καλῶς, τόσον τὸ Πολιτικὸν κακῶς καὶ ἀνωμόλως· ἐπειδὴ ἡ μὲν Ἐθνικὴ Διοίκησις ἠπράκτει διόλου, καὶ τὰ Μέλη αὐτῆς ἦσαν διεσκορπισμένα· ἐκ δὲ τῶν Τοπικῶν Διοικήσεων μόνη ἡ Πελοποννησιακὴ Γερουσία ἐφαίνετο ἐνεργοῦσα, πλὴν καὶ ἐκεῖτη οὐσα ἐξηρητημένη ὅλως διόλου ἀπὸ τὸν Κωλοκοτρώνην καὶ ἄλλους Καπιταναίους δὲν ἐνήργει, εἰμὴ δι' ἐκείνων καὶ ὅσα ἤθελον ἐκεῖνοι. Ὁ δὲ Ἄρειος Πάρος τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος πρὸ καιροῦ ἦτον διαλελυμένος· ἐσχάτως δὲ κατηργήθη διόλις, καὶ μόνοι οἱ ἐκεῖ Καπιταναῖοι μετὰ τῶν Ἐφόρων ἐδιοίκουν τὰς Ἐπαρχίας, ὡς ἔτυχε. Ἡ δὲ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος Γερουσία διελύθη, ἀμα ὁποῦ μετέβη ἐκεῖσε ὁ Μαυροκοδάτος, ὅστις, μὲ τὸ νὰ ἐγκολπώθῃ τινὰς τῶν Καπιταναίων, καὶ μάλιστα τὸν Κ. Μάρκον Μπότζαρην, καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ ἀνώτερον τῶν ἐντοπίων Καπιταναίων, ἔκαμε νὰ δυσαρεστηθῶσιν οἱ λοιποὶ, καὶ μάλιστα ὁ Κ. Γεώργιος Βασιρακιώτης, ὅστις ἕως τότε ἦτον καὶ ἐγνωρί-

ξετο παρά πάντων Στρατηγός τῶν Ἀρμάτων τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ μὴ προσηραμόζετο εἰς τὴν γραμμὴν τῆς τοῦ Μαυροκορδάτου πολιτικῆς, καὶ παρεμπόδιζε τὴν πρόοδόν της, ἐνηργεῖτο κατὰ πάντα τρόπον ἢ πτωσίς του. Ὅθεν ἐξῆψαν καὶ ἐκεῖ τὰ πάθη καὶ αἱ ἔριδες, καὶ οὐδὲν ἐκ συμφώνου ἐπράττετο. Ἐκ δὲ τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος οὐδ' ὀβολός ἐδόθη εἰς τὸ Κοινὸν τοῦ ἔθνους Ταμεῖον, ἀλλ' ἠρπάζοντο ἀπὸ τῆς δυνατωτέρου ἐκάστου τόπου. Μόνον ἐκ τῶν τῆς Πελοποννήσου Ἐπαρχιῶν συνήχθη ἐν μέρος εἰσοδήματος, πλὴν καὶ ἐκεῖνο, ὀλίγον ὡς πρὸς τὸ ὅλον, δὲν ἐξήρκει μὴδὲ εἰς τὰ μικρότατα ἔξοδα τῆς Πελοπονησιακῆς Γερουσίας, ἥτις διαζομένη ἀπὸ τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας, ἐστοχάσθη νὰ ζητήσῃ ἔσθλα ἀπὸ τῆς εὐκαταστάτους Πελοπονησίαις, καὶ ἀπέστειλέ τινὰς ἐκ τῶν Μελῶν αὐτῆς μὲ ἐκτελεστικὴν δύναμιν, νὰ τὸν ζητήσωσι· πλὴν ἐκ μὲν τῶν δυνατῶν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ λάβωσιν οὐδὲν, ἐκ δὲ τῶν ἀδυνάτων ἔλαβον ὀλίγα τινα, καὶ ἐκεῖνα θιαίως, τὰ ὅποια πᾶ πρώτον νὰ ἐπαρκέσωσιν; ἐπειδὴ καὶ οἱ ἰησιῶται ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐζήτουν χρήματα διὰ ναυτικόν, καὶ ἄλλαι ἀναγκαῖαι ἐθνικαὶ δαπάναι ἐκεῖθεν ἐζητοῦντο. Ὅθεν μὲ τοιαύτην κατάστασιν πολιτικὴν ἐξ ἀνάγκῆς ἦτον ἐπόμενον νὰ χωλαίνῃ καὶ τὸ πολεμικόν.

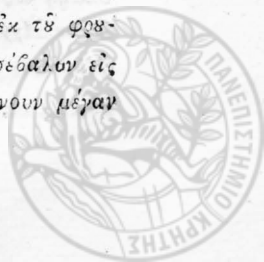
Εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα λοιπὸν, ἀφ' οὗ μετέβη ὁ Κ. Κυριακούλης εἰς τὰ παράλια τοῦ Σουλίου, ἐπροχώρησεν ἐκεῖ εἰς τὰ χωρία, καὶ ἔδωσε τρόμον εἰς τοὺς Ἀλβανούς, καὶ εἰς διαφόρους πολέμους, ὅπου μετ' αὐτῶν συνεκρότησεν, ἔδειξεν ἀνδρείαν μερίστην, καὶ πάτιοτε ἦτον νικητῆς μὲ μεγάλην ζημίαν τῶν ἐχθρῶν· πλὴν τέλος πάντων ἐφρονεῦθη εἰς μίαν μάχην, ἐπειδὴ ἀπροφυλάκτως εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ ταμπουῖρί του, καὶ ἐπροξένησε μερίστην θλίψιν εἰς τοὺς στρατιώτας. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τοῦ γενναίου τούτου

Ἄνδρὸς μετεκόμισαν εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ τὸ ἐκήδευσαν ἐνδύξως· οἱ δὲ στρατιῶται δισκορπίσθησαν καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια· τὸ δὲ Σῆλι ἔμεινε πάλιν περιωρισμένον ἀπὸ τοὺς ἐχθροῦς.

Οἱ δὲ ἐστρατοπεδευμένοι εἰς Ἄρταν ἐχθροῖ, μαθόντες, ὅτι εἰς τὸ Πέτα ἐστρατοπέδευσαν οἱ Ἕλληνες, ἐπροχώρησαν πανστρατιῶ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ συγκρότησαν πόλεμον. Οἱ δὲ Ἕλληνες κατὰ πρῶτον μὲν ἀντέκρουσαν ἰσχυρῶς εἰς αὐτοὺς καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐξ αὐτῶν· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ ἦσαν ὀλίγοι, καὶ ἡ θέσις τῶν ἀνεπιτηδεία, δὲν ἐδουλήθησαν μέχρι τέλους τὰ ἀνθέξουν, καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ἐμειναν δὲ οἱ Τακτικοὶ Φιλέλληνες εἰς τὰς πρόποδας ἐνὸς λόφου, ὅπου τοὺς περιεκύκλωσαν πανταχόθεν οἱ ἐχθροῖ· ἀλλ' ἐκεῖνοι οἱ γενναῖοι ἀντέκρουον εἰς αὐτὰς μὲ ἀνδρείαν, καὶ σταθεροὶ εἰς τὴν θέσιν τῶν, ἐφόνευσαν πληθος τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' ἐφρονεύθησαν καὶ ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τὰς 100, καὶ ὁ Γενεράλ Νορμανδὸς ἐπληρώθη, ὅστις μετὰ τῶν λοιπῶν διεσώθη εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἐκεῖ μετὰ πολὺν καιρὸν ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας ὁ φιλέλλην καὶ γενναῖος ἄνθρωπος ἀνὴρ. Καὶ οὕτω διελύθη ἐκεῖνο τὸ Στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τὴν ὄδηϊαν τοῦ Μαυροκορδάτου· ἐπειδὴ οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια, οἱ δὲ Καπιταναῖοι τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ὅντες καὶ ἄλλως ὀυσαρραστημεῖοι, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Οἱ δὲ ἐχθροῖ, μὲ ὅλον ὅπου εὐκόλως ἐδύνατο τὰ προχωρήσουν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν τότε, πλὴν ἀπεφάσισαν ἄλλαις δυνάμεσι νὰ ὑποτάξουν τὸ Σῆλι πρότερον, τὸ ὅπου τοὺς ἦτον πάντοτε ἐνοχλητικόν. Ὅθεν ἐουσωματώθησαν ὅλοι περίπου εἴκοσι χιλιάδες καὶ ἐπολιόρησαν στενὰ τὰς Σουλιώτας, οἵτινες πολλάκις ἔκαμνον ἐξόδους ἐκ τῆς φρεσίου, καὶ μὲ τὴν συνειθισμένην τῆς ἀνδρείαν εἰσέβαλον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοὺς ἐπροξένουν μέγαν

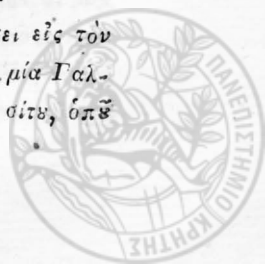

ὄλεθρον, καὶ ἐφόνευσαν ἱκανὸν ἀριθμὸν. ἐξ αὐτῶν εἰς δια-
 φόρους προσβολὰς λαμβάνοντες καὶ ἀρκετάς ἀποσκευάς.
 Ἄλλ' οἱ ἐχθροὶ ἐπέμενον εἰς τὴν πολιορκίαν καὶ ἐμπόδι-
 σαν τὴν συγκοινωνίαν τῶν Σουλιωτῶν μὲ τὰ παραλία,
 ὅθεν ἐλάμβανον τὰς τροφὰς τῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐπλησία-
 ζον νὰ καταστήσωσιν εἰς ἔλλειψιν τῶν πρὸς τὸ ἔην ἀναγ-
 καίων, μὲ τὸ νὰ ἐχρηιάζετο ποσότης ἱκανὴ νὰ τραφῶσιν
 εἴκοσι χιλιάδες περίπου ψυχαὶ γυναικῶν καὶ παιδίων, ὁ-
 ποῦ εἰς τὸ Σούλι εἶχον καταφύγει ἐκ τῶν ἐκεῖσε πέριξ
 μετῶν διὰ τὸν φόβον τῶν ἐχθρῶν. Οἱ Πρόκριτοι λοιπὸν
 τῶν Σουλιωτῶν, συσκεφθέντες, ἀπεφάσισαν νὰ ἀσφαλί-
 σωσιν εἰς ἄλλο μέρος τοὺς ἀδυνάτους, καὶ νὰ μείνωσιν
 ἐκεῖ, ὅσοι στρατιῶται ἐξικανοῦσιν εἰς φύλαξιν τοῦ φρου-
 ρίου. Ὅθεν ἔγραψαν εἰς τὴν Διοίκησιν ζητῶντες τόπον εἰς
 τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ μεταφέρωσι τὰς φαρμηλίας τῶν.
 ἀλλ' ἡ Διοίκησις, ἑῴσα τότε διεσκορπισμένη καὶ ἐν ἀπρα-
 ξίᾳ, δὲν τοὺς ἀπεκρίθη εὐθύς· μετὰ δὲ ὀλίγον καιρὸν, ἀφ'
 οὔ τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως συνήχθησαν εἰς τὸν Ἅγιον
 Ἰωάννην, τοὺς ἔγραψαν, μὲ συγκατάνευσιν τῆς Πελοπον-
 νησιακῆς Γερουσίας, ὅτι τοὺς δίδεται τὸ Νεόκαστρον καὶ
 τὰ πέριξ χωρία διὰ κατοικίαν τῶν φαρμηλιῶν, ἐπὶ συμφω-
 νίᾳ, ὅτι νὰ μείνωσιν ἐκεῖ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Σουλὶς οἱ
 ἀναγκαῖοι στρατιῶται καὶ διὰ φύλαξιν ἐκείνου, τὸ ὅποιον
 εἶναι διὰ τὴν θέσιν του ἀναγκασιότατον εἰς τοὺς Ἑλλη-
 νας, καὶ διὰ νὰ μὴν ἓνα μέρος ἐχθρικοῦ στρατεύματος
 ἐνησχολημένον εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος. Ἄλλ' οἱ Σουλιῶται,
 μέχρις οὔτου νὰ φθάσωσι τὰ γράμματα ἐκεῖ, μὲ τὸ νὰ κα-
 τήνησαν εἰς παντελῆ σχεδὸν ἔλλειψιν, καὶ μὲ τὸ νὰ ὀιε-
 σπάρῃ εἰς αὐτοὺς πνεῦμα διχονοίας, καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰς Πρέ-
 βεξαν Ἀγγλικὸς Κόνσολος Μέριερ ἐμεσίτευσε διὰ νὰ πα-
 ραδώσῃ τὸ φρούριον εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ὑποσχόμενος, ὅτι
 θέλει τοὺς δεχθῆ ἢ Διοίκησις τῶν Ἴονικῶν Νήσων εἰς

τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ θέλει τὸς προμηθεύσει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, ἐσυμφώνησαν γὰρ εὐρώσειν ἀπὸ τὸ Σοῦλι σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μὲ τὰ ὄπλα τῆς καὶ μὲ τὸ πρᾶγμα τῆς, καὶ οὕτω παρέδωκαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς τὸ φρούριον, καὶ μετέβησαν ἅπαντες εἰς τὴν Κεφαλληνίαν.

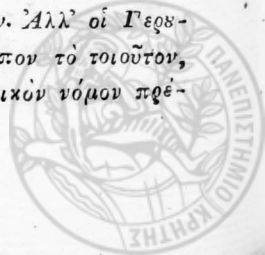
Οἱ δὲ ἐχθροὶ, γενόμενοι κύριοι ἐκείνης τῆς ὀχυρᾶς θέσεως καὶ ἀσφαλιόαντες τὰ ἐκεῖσε μέρη, ἀπεφάσισαν γὰρ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἀφ' ἐνὸς μέρους ἡτοιμάζοντο καὶ συνηθίζοντο τὰ στρατεύματά τους εἰς τὴν Ἄρτιαν· ἀφ' ἐτέρου δὲ μέρους ἡ ἑξαφθεῖσα εἰς τοὺς Καπιταναίους Ἑλληνας ζηλοτυπία κατήχησεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὄχι μόνον δὲν ἐφρόντιζον γὰρ ἐδυναμωθῶσι πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ ἀπεφάσισάν τινες ἐξ αὐτῶν ἐν φοικῶδες καὶ ἀνομώτατον ἔργον, τὸ γὰρ εἰσάξωσιν εἰς τὴν Πατρίδα τῶς ἐχθροὺς. Πρῶτος δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἀποτροπαιὸν συνωμοσίαν ἦτον ὁ Βαρνακιώτης, ὅστις εἶχε καταστήσει εἰς τόσην μαυρίαν, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὸν μὲν Κ. Μάρκον Μπότζασην ἐδυναμούμενον μὲ στρατιώτας Σουλιώτας, ὅπῃ συνεχῶς εὐραινὸν ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν, τὸν δὲ Μαυροκορδάτον, ὅτι τὸν ἐγκολπῶθη ὅλως διόλου, καὶ ἐπέτυχε γὰρ καταβάλλῃ τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων Καπιταναίων, καὶ γὰρ ἀντικαστήσῃ τὸν Κ. Μάρκον καὶ ἄλλες τινὰς, ὥστε, διὰ γὰρ ἐκδικηθῆ, ἀπεφάσισε τὴν τοιαύτην προδοσίαν, καὶ συμφώνως μετὰ τοῦ Κ. Ἀνδρέα Καραϊσκού, τοῦ Κ. Ράγκου, καὶ ἄλλων τινῶν, ὅπου ἐφείλκυσεν εἰς τὸν σκοπὸν του, ἄρχησαν γὰρ πραγματεύονται μετὰ τοῦ Ὁμέρ Πασᾶ Βρυώνη, ὅστις ᾄδηρει τότε τὰ στρατεύματα τῆς Ἀντικῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Ῥεσήτ Πασᾶ.

Ἐν τέτοις ὄντων τῶν πραγμάτων, εἶχον φθάσει εἰς τὸν Ἀργολικὸν Κόλπον μία Ἀγγλικὴ Φεργάτα καὶ μία Γαλλικὴ, ἡ μὲν πρώτη ζητοῦσα τὴν πληρωμὴν τοῦ σίτου, ὅπῃ

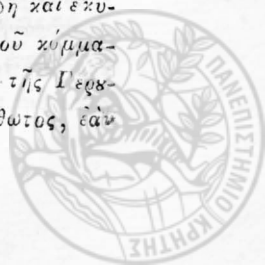

έλαβον ἀπὸ ἐν πλοῖον μὲ Ἀγγλικὴν σημαίαν διευθυνόμενον εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ναυπλίου. ἡ δὲ δευτέρα ζητούσα τὴν πληρωμὴν μιᾶς Γολέττας μὲ Γαλλικὴν σημαίαν, ἣτις πρὸ καιροῦ τινος κατεκρατήθη εἰς τὴν Μονεμβασίαν ἀπὸ τὸν ἐκεῖσε φρούραρχον Κ. Τζανετάκην μὲ τὸν σίτον, καὶ εἴτι ἄλλο πρᾶγμα εἶχεν ἐν αὐτῇ, μὲ τὸ νὰ ἐφωράθη ὁ Καπιτάνιός της, ὅτι ἦτον ἀπεσταλμένος ἐπίτηδες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς ἐχθροῦς μὲ γράμματα πρὸς τινὰς ἐκεῖ, διὰ νὰ κατορθώσῃ συνωμοσίαν ἐκεῖ πρὸς παράδοσιν τοῦ Φρουρίου. Ὅθεν τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως, τὰ εὐρισκόμενα τότε εἰς τοὺς Μύλους, ἐσυμβιάσθησαν μὲ τοὺς Κυβερνήτας τῶν Φεργάτων νὰ τοὺς πληρώσωσι μετὰ παρῆλυσιν ἐξήκοντα μιᾶς ἡμερῶν, καὶ μὲ εὐχαρίστησίν τοὺς ἀνεχώρησαν.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως τὰ ἐν τοῖς πλοίοις μετὰ τῶν Νησιωτῶν, συμφώνως καὶ ὁ Πετρούμπης καὶ ὁ Κρεβδατᾶς, βλέποντες, ὅτι μόνης τῆς Γερουσίας αἱ διαταγαὶ ἠκούοντο εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ὅτι ἐκείνη ἠκολούθει τὴν ἀρέσκειαν τῶν Καπιταναίων, ἐστοχάσθησαν, ὅτι ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνικὴ Διοίκησις δύναμιν διοικητικὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Πελοποννήσου καὶ ὑπεροχὴν εἰς τοὺς Καπιταναίους, ἦτον τὸ νὰ καταργηθῇ ἡ Γερουσία, καὶ τὰ μέλη αὐτῆς νὰ ἐνωθῶσι μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος. Ὅθεν ἔγραψαν ἐνωθῶνως περὶ τούτου εἰς τὴν Γερουσίαν, ἀποστείλαντες ἐπίτηδες καὶ τὸν Κρεβδατᾶν εἰς τὴν Τριπολιτῆαν, διὰ νὰ ὀργανίσῃ τὴν ἐκδασιν τοῦ πράγματος, τὸ ὅποιον εἶχε προβληθῆ καὶ εἰς τὸν Κωλοκοτρώνην, ὄντα εἰς τοὺς Μύλους, καὶ τὸ ἐδέχθη, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τὸν σκοπὸν, καὶ ἔγραψε περὶ τούτου καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Γερουσίαν. Ἀλλ' οἱ Γερουσιασταὶ δὲν ἐδέχθησαν κατ' οὐδένα τρόπον τὸ τοιοῦτον, θεωροῦσά τοις ἄλλοις. Ἀ' ὅτι κατὰ τὸν Διοργανικὸν νόμον πρέ-

πεινά διατηρηθῆ ἑνιαίσιος ἡ Γερουσία, καὶ ἔπειτα ἡ πα-
 τρίς αὐτῶν διοργανίσῃ τὰ πράγματα, ὅπως δούλεται. Β' ὅτι
 οὐ παρ' αὐτοῖς κεῖται τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ γενικῶς εἰς τὴν
 θέλησιν τῶν λαῶν τῆς Πελοποννήσου, οὔτινες ὡς Γερου-
 σιασται· τοὺς ἐκλεξάν, καὶ ὄχι ὡς μέλη τοῦ Βουλευτικοῦ.
 Γ' ὅτι, ἂν πράξωσιν ἐν τοιοῦτον, θέλει λογίζονται ὡς
 παράνομοι, καὶ δικαίως ὁ Λαὸς ἠμπορεῖ νὰ τοὺς κατα-
 δικάσῃ εἰς ποινὴν. Καὶ τέλος πάντων ἔγραψαν εἰς τὰ Μέ-
 λη τῆς Διοικήσεως νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν,
 καὶ ἐκεῖθεν νὰ γράψωσιν ἐκ συμφώνου εἰς τὰς Ἐπαρχίας
 τῆς Πελοποννήσου περὶ τῆς ἐνώσεως ταύτης καὶ τῆς
 καταργήσεως τῆς Γερουσίας· καὶ, ἂν ἐγκριθῆ, θέλει τὸ
 ἀκολουθησῶσιν. Οἱ δὲ ἐκ τῶν Μύλων ἔγραψαν πρὸς τὸν
 Κωλοκοτρώνην ἀποστέλλαντες καὶ πρόσθεις, διὰ νὰ βιάσῃ
 ἐκεῖνος τὴν κατάργησιν τῆς Γερουσίας· ἀλλὰ μεθόντες
 τοῦτο οἱ Γερουσιασταί, ἀπέστειλαν καὶ αὐτοὶ ἕνα τῶν Γε-
 ρουσιαστῶν εἰς τὴν Κόρινθον, ὅπου, παρόντων καὶ τῶν ἀ-
 πὸ μέρους τῶν Μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς Ἀπεστάλμε-
 νων καὶ ὄλων τῶν ἐκεῖσε Καπιταναίων, ἔγινε μερίστη λο-
 γοτριβὴ περὶ τούτου, καὶ τέλος πάντων ἐπανέστησαν ὅ-
 λαι οἱ Καπιταναῖοι καὶ στρατιῶται ζητοῦντες τὴν ἐνιαυ-
 σιον διαμονὴν τῆς Γερουσίας, ὁμοίως καὶ τῆς Ἐθνικῆς
 Βουλῆς, ἐκτός τινων Μελῶν, τῶν ὁποῖαν ἐζήτησαν ἐπιμό-
 νως τὴν ἀποβολήν. Καὶ ὁ μὲν Κωλοκοτρῶνις ἐζήτην νὰ
 ἀποσληθῆ ὁ Θάιος Κανακάρης, ὁ Ἀναργῶτης Δελιγιάννης,
 ὁ Νέργης καὶ ὁ Κωλέττης· ὁ δὲ Κ. Παναργῶτης Γιατρά-
 κος δὲν ἤθελε τὸν Κρεββατᾶν· ὁ δὲ Κ. Βασίλειος Πετιμε-
 ζᾶς δὲν ἤθελε τὸν Ἀνδρέαν Ζαΐμην. Ὅθεν ἐπέστρεψαν εἰς
 τοὺς Μύλους οἱ Ἀπεστάλμενοι ἄπρακτοι, ἐπειδὴ καὶ ἐν-
 ρώθη μᾶλλον ἡ Γερουσία παρὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κόμμα-
 τος. Καὶ ἤθελεν ἦτον ὠφέλιμος ἡ εἰσὸς αὐτῆ τῆς Γερου-
 σίας μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Βουλῆς καὶ εὐκατόρθωτος, εἰάν

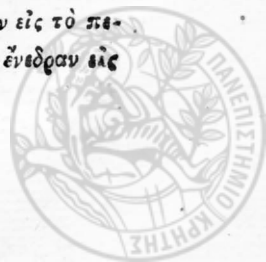

ἤθελεν ἐπιχειρηθῶσι τὸ πρᾶγμα μὲ τὸν πρέποντα τρόπον, καὶ ἄχι μὲ βίαν.

Τὰ δὲ Μέλη τῆς Διοικήσεως τὰ ἐν τοῖς πλοίοις, συμφώνως μετὰ τῶν ἔξω εἰς τοὺς Μύλους, μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον τοῦ Ἄριου Ἰωάννου καὶ ἐκεῖθεν ἔγραψαν καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ μέλη, ὅθεν εὐρίσκοντο, διὰ τὰ συναχθῶσιν ἐκεῖ, καὶ ἄρχησαν νὰ συνάζονται, καὶ ἐσχημάτισαν πάλιν τὴν Ἑθνικὴν Διοίκησιν, καὶ ἐξηκολούθουν τὰς πράξεις των τακτικῶς. Καὶ, ἐπειδὴ πολλαχόθεν ἦτον πληροφορία, ὅτι ἐμελεῖτο Συνέλευσις τῶν Μονάρχων εἰς τὴν Βερώνην, ἀπεφάσισαν νὰ ἀποστείλωσι Πρέσβεις μυστικούς ἐκεῖσε, ὅστινες νὰ μεταχειρισθῶσι κάθε τρόπον νὰ παρευρεθῶσιν ἐκεῖ καὶ νὰ ἐμφανίσωσιν εἰς τοὺς Μονάρχας τὰ ἔγγραφα τοῦ ἔθνους, δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ φιλόνητος συγκατάθεσις των εἰς τὴν Ἀνεξαρτησίαν τοῦ ἔθνους. Πλήν, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀναγκαῖον νὰ μὴ κοινολογηθῇ αὐτὴ ἡ ἀποστολή, ἐνεκρίθη παρὰ πάντων νὰ ἀποσταλῶσιν ἄνθρωποι ξένοι, περὶ τῶν ὁποίων οὐκ ἐκινεῖτο περιέργεια. Ὅθεν διορίσθη ὁ Κόντε Ἀνδρέας Μεταξᾶς καὶ ὁ Πίκολος, εἰς Ἰόρταν διατρίβων τότε. Μὲ τὸ νὰ ἐζητεῖτο δὲ κοινῶς παρὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων νὰ ἀποσταλῶσι Πρεσβεῖαι εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπεφασίσθη συγχρόνως νὰ ἀποσταλῇ καὶ εἰς τὸν Πάπαν μία Πρεσβεῖα φανερά, καὶ διορίσθη περὶ αὐτῆς ὅ,τε Π. Πατρῶν καὶ ὁ Γεώργιος, υἱὸς τοῦ Πετρόμπεη. Καὶ τὰ μὲν γράμματα διὰ τὴν Βερώνην ἔγιναν, ἐν κοινὸν πρὸς τοὺς Μονάρχας καὶ ἐν ἰδιαιτέρον πρὸς τὸν Αυτοκράτορα τῶν Ῥωσσιῶν Ἀλέξανδρον μὲ διαταγὴν ἰδιαιτέραν πρὸς τοὺς Ἀποσταλλομένους, ὅτι, ἂν δὲν ἀξιωθῶσιν ὑποδοχῆς, νὰ ἐκδώσωσιν ἐν τύποις τὴν πρὸς τοὺς Μονάρχας ἀναφορὰν, ἐν ἣ ἰδιαιτέρως τὸ ἔθνος εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. τὰ ὅποια ἐδόθησαν εἰς τὸν Μεταξᾶν καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἰόρταν καὶ ἐκεῖθεν διὰ τὴν Ἰταλίαν μόνος

του, επειδή ὁ Πικόλος διὰ τινὰς αἰτίας ἐδυσκολεύθη. Τὰ δὲ διὰ τὸν Πάπαν ἐμελλε νὰ γίνωσιν παρακλητικὰ διὰ τὰ μεσιτεύση εἰς τοὺς Μονάρχας ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ δὲ ἐχθρικός Στόλος, ἠνωμένος μετὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ καὶ τῶν Ἀφρικανικῶν πλοίων, μετέβη εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ ἐφωδιάσῃ τὰ ἐκεῖ Φρούρια, καὶ νὰ λάβῃ τὸν ἐν Πάτρασι Χασάν Πασᾶν, τὸν ὁποῖον ὁ Σουλτάνος ἐπροβίβασεν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Καπιτάν Πασᾶ, ἀφ' οὗ ὁ πρὸ αὐτοῦ κατεπυρπολήθη εἰς τὴν Χίον. Ἀφ' ἧς ἐφωδίας λοιπὸν τὰ μεσημβρινὰ Φρούρια τῆς Πελοποννήσου, ἔφθασεν εἰς Πάτρας, καὶ ἐφωδίας τὰ ἐκεῖ Φρούρια ὁμοίως ἔδωκε ζωοτροφίας καὶ εἰς τοὺς ἐν Κορίνθῳ ἐχθροὺς, οἵτινες ἄλλως ἤθελε λιμοκτονήσωσιν ἐκεῖ· επειδή οἱ Ἕλληνες, ὄντες ἐστρατοπεδευμένοι εἰς τοὺς πρόποδας τῶν περικλῶν, δὲν τοὺς ἄφιναν νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὰ χωρία, ἣ δὲ πεδιάς τῆς Κορίνθου ἦτον ἀκαλλιέργητος καὶ κατάξηρος, ὥστε μηδὲ χόρτον εὐρίσκειτο εἰς αὐτάρκειαν διὰ τὰ ἄλογά τους. Καὶ, μ' ὅλον ὅπου ὁ Στόλος τοὺς ἐπρομήθευσε διὰ θαλάσσης πολλὰ ἀναγκαῖα, μ' ὅλον τοῦτο ἦτον εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ἄλογά τους καὶ ἀπέθνησκον πλῆθος ἐξ αὐτῶν. Ὁσάκις δὲ ὤρμησαν εἰς θέσεις τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ τοὺς διάσεν νὰ ὑποχωρήσουν, ἔπαθον τὰ πάνδεινα, επειδή σταθεροὶ οἱ Ἕλληνες τὺς ἀντέκρουον καὶ ἐφόνευον πολλοὺς, καὶ ἤχμαλώτιζον, καὶ τὺς κατεδίωκον ἀγελῆδόν εἰς τὸ πεδίον. Ἡρίστευε δὲ εἰς αὐτὰς τὰς μάχας ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος, ὁ υἱὸς τοῦ Κωλοκοτρῶνι Ἰωάννης, καὶ ὁ Ἀναγνώστης Πετιμεζᾶς μετὰ τοῦ Παπᾶ Καλομοίρη. Ἄλλ' οἱ δύο τελευταῖοι ἐφονεύθησαν εἰς μίαν μάχην μὲ ἄλλους ἐξήκοντα ἐκλεκτοὺς στρατιώτας, επειδή ἀπερισκέπτως ἐπροχώρησαν εἰς τὸ πεδίον καταδιώκοντες τοὺς ἐχθροὺς, οἵτινες εἶχον ἐνεδραν εἰς

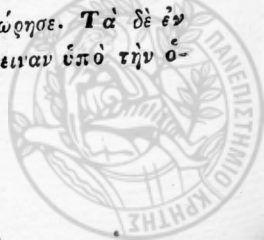

ἓνα χειμᾶρόν, τὸν ὅποῖον ἀφ' ἧ' διέβησαν οἱ Ἕλληνες, ἐπέστρεψεν ἐκ τῶν φευγόντων ἐχθρῶν ἐν σῶμα ἰππέων, ἐξῆλθον καὶ οἱ λοιποὶ ἐκ τοῦ χειμᾶρόν, καὶ περιεκύκλωσαν τοὺς Ἕλληνας 500 περίπου τὸν ἀριθμὸν, οἷτινες πολεμοῦντες ἀνδρείως καὶ φονεύοντες ἱκανοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν, οἱ μὲν ἔφυγον διὰ μέσου τοῦ πλήθους τῶν ἐχθρῶν, οἱ δὲ εἰρημένοι ἐφονεύθησαν.

Στενοχωρημένοι λοιπὸν ἐκεῖ οἱ ἐχθροί, ἐμβῆκαν εἰς τὰ φορητὰ πλοῖα τοῦ Στόλου, ὀκτὼ περίπου χιλιάδες καὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν Περαχώραν, εἴτε διὰ τὰ ἀρπάσων τροφᾶς, εἴτε διὰ τὰ προχωρήσουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ζητυίου, ἂν δυνηθῶσιν. (ἐπειδὴ, ἀφ' ἧς ὥρας διέβησαν τὸν Ἴσθμὸν, μήτε αὐτοὶ ἔμαθον περὶ τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ, ὅς τις τοὺς ὑποσχέθη, ὅτι θέλει προφθάσει κατόπιν μὲ ἄλλας δυνάμεις, μήτε ὁ Χουρσήτ Πασᾶς περὶ αὐτῶν) εἴτε διὰ τὰ ἐφελκύσουν ἐκεῖ τὴν προσοχὴν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ εὐροῖν οἱ λοιποὶ τὰς θέσεις τοῦ Ἴσθμοῦ ἐλευθέρας, διὰ τὰ ἐξέλθουν ἐκεῖθεν. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κ. Νικῆτας, ἔτρεξε πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁμοίως καὶ τινες ἄλλοι τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐκτύπησαν τοὺς ἐχθροὺς γενναίως, καὶ ἀφ' οὗ ἐφόνευσαν ἱκανοὺς, τοὺς λοιποὺς ἐβίασαν τὰ ἔμβην εἰς τὰ ἴδια πλοῖα, καὶ τὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Κόρινθον ἄπρακτοι.

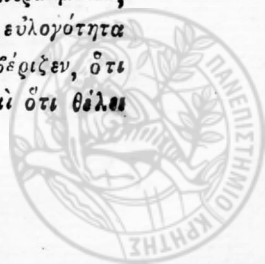
Ὁ δὲ Ἐψηλάντης εἰς ταύτην τὴν περίστασιν μετέβη ἐκ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν Ἴσθμὸν, διὰ τὰ ἐνδυναμώσων οἱ στρατιῶται ἐκεῖνας τὰς θέσεις· ἀλλ', ἀφ' οὗ εἶδεν, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἐπανῆλθον εἰς Κόρινθον, ἐπανῆλθε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Τριπολιτῆαν.

Ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἱκανὰς ἡμέρας ὁ ἐχθρικός Στόλος εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, παρέλαβε τὸν Καπιτὰν Πασᾶν μὲ ὀλίγους ἀνθρώπους του καὶ ἀνεχώρησε. Τὰ δὲ ἐν Πάτραις στρατεύματα τοῦ εἰρημένου ἔμειναν ὑπὸ τὴν ὀ-

δηρίαν ἄλλου. Ὁ δὲ σκοπὸς τοῦ στόλου ἦτον διὰ τὰ ἐφο-
 διάση τὸ Ναύπλιον, καὶ διὰ τοῦτο εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ἱκα-
 νὰ πλοῖα μὲ σημαίας Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, φορτωμέ-
 να μὲ διάφορα εἶδη ζωοτροφιῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων.
 Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ Τζηρίον, περιέπλεεν ἐκεῖ περι-
 μένων τὸν ἀρμόδιον ἄνεμον. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς Στόλος,
 ἔτοιμος κατὰ πάντα, περιεφέροτο εἰς τὰς νήσους Ὑδρας
 καὶ Πετρώων, καὶ εἰς τὸν Ἀργολικὸν Κόλπον· τὸ μὲν, διὰ
 τὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδον τοῦ ἐχθρικοῦ εἰς τὸν Κόλπον,
 τὸ δὲ, διὰ τὰ ὑπερασπίζεται τὰς δύο αὐτὰς Νήσους, μὲ
 τὸ τὰ ὑπώπτευν, μήπως οἱ ἐχθροὶ σκοπεύουν τὰ κάμουν
 ἔφοδον εἰς αὐτάς, καὶ μάλιστα εἰς τὰς Πέτρας, ὅπου δὲν
 εἶναι τόπος ὀχυρός· καὶ διὰ τοῦτο οἱ Πετριῶται μετέφε-
 ρον τὰς φαμηλίας των εἰς τὴν Ὑδραν καὶ Πελοπόννησον
 τὴν δὲ πόλιν ὠχύρωσαν μὲ στρατιωτικὴν δύναμιν, ὅπου
 κατὰ ζήτησίν τους μετέβη καὶ ὁ Πάνος Κωλοκοτρώνης μὲ
 500 στρατιώτας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, παρ' ἐλπίδα ἔφθασεν εἰς τὰς
 Μύλους ἡ Γαλλικὴ Φεργάττα μὲ ἄλλα δύο πολεμικὰ πλοῖα,
 καὶ εὐθὺς ὁ Διοικητὴς ἔγραψεν εἰς τὴν Διοίκησιν τῶν Ἑλ-
 λήνων ζητῶν τὰ ἀποσταλοῦν δύο τῶν Μελῶν αὐτῆς, διὰ
 τὰ τοὺς ὀμιλήσῃ ἀναγκαῖά τινα. Ὅθεν διωρίσθησαν ὁ Θ.
 Νέργης, ὁ Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος καὶ Γκίκας
 Καρακατζάνης, τοὺς ὁποίους, ἀφ' οὗ ἔφθασαν, ἐδέχθη ὁ
 Διοικητὴς Γάλλος μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ζητῶν ἀφω-
 ρὴ τὴν ἐκτίμησιν τῆς Γολέττας καὶ τοῦ πράγματος, καὶ
 ἱκανοποίησιν διὰ τὴν Γαλλικὴν σημαίαν ὅπου ἐπεριφρο-
 νήθη. Ἐπρόβαλλον οἱ Ἀπεσταλμένοι τὴν συμφωνηθεῖσαν διο-
 ρίαν, ἐκ τῆς ὁποίας μόλις τὸ ἥμισυ ἦτον περασμένον,
 πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ ἐκεῖνος μήτε εἰς τὴν εὐλογότητα
 ἐπέθετο, μήτε εἰς τὰς παρακλήσεις, ἀλλ' ἐφοβέριζεν, ὅτι
 θέλει διατεθῆ ἐχθρικῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὅτι θέλει

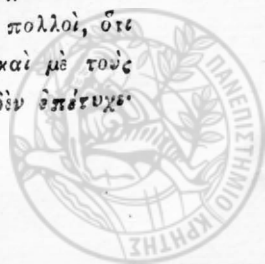

εἰσάξει τροφὰς εἰς τὸ Ναύπλιον, καὶ ἐξήτει νὰ κρατήσῃ ὡς ἐνέχυρον τοὺς Ἀπεισταλμένους. Μόλις μετὰ πολλὰς ὤρας ἐπειόθη νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ ἐπαρέλθουν, καὶ τοὺς ἔδωσε διορίαν τριῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ τοῦ μετρηθοῦν τὰ χρήματα, καὶ νὰ ἐκτελεσθοῦν, ὅσα ἐξήτει. Καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν μέρους ἐφέρετο τοιουτοτρόπως ἐχθρωδῶς καὶ ἀλόγως, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἔδωσε σχέδιον εἰς τοὺς Ἀπεισταλμένους, διὰ νὰ γίνῃ ἐν γράμμα ἀπὸ μέρους τῆς Διοικήσεως καὶ νὰ τῶν ἐγχειρισθῇ, διαλαμβάνον, ὅτι οἱ Ἕλληνες εἶναι εὐγνώμονες κατὰ πάντα λόγον εἰς τὴν Γαλλικὴν σημαίαν, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς ἠνόχλησε πώποτε κατ' οὐδένα τρόπον. Ὅθεν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἀπεισταλμένων, τὸ μὲν ζητούμενον γράμμα ἐγίνε κατὰ τὸν πρέποντα τρόπον, ἐπειδὴ δὲ τὰ χρήματα ἦτον ἀδύνατον νὰ οἰκονομηθοῦν τότε, διορίσθησαν δύο ἄλλοι ἐκ τῶν Μελῶν τῆς Διοικήσεως νὰ ὑπάγουν μὲ τὸ γράμμα, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσουν νὰ περιμείνῃ τὴν διορίαν.

Μόλις ἔφθασαν οἱ Ἀπεισταλμένοι εἰς τὴν Γαλλικὴν Φρεγάττα, καὶ ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐβίβη πλησίον τοῦ Ἀργολικοῦ Κόλπου, συνιστάμενος ἀπὸ 90 περίπου πολεμικὰ πλοῖα· τὰ δὲ Ἑλληνικὰ, συμποσούμενα εἰς τεσσαράκοντα πέντε, ἀντεπαρατάχθησαν ἔσωθεν τοῦ Κόλπου, διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον. Ἐκεῖ συνεκροτήθη ναυμαχία φορικτὴ, ἣτις διήρκεσεν ἱκανὰς ὥρας, καὶ οἱ ναῦται Ἕλληνες, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, ὤρμησαν ἐναντίον τους, οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐβιάσθησαν νὰ στραφῶσιν εἰς τὰ ὀπίσω μετὰ ζημίας. Εἰς ἐκείνον τὸν θόρυβον τοῦ πολέμου ἐστοχάσθη νὰ ὠφεληθῇ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ὁ Καπιτὰν Πασᾶς, καὶ ἄφησεν ἐν πλοῦτον μὲ Ἀουστριακὴν σημαίαν, φορτωμένον σιταρί, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Ναύπλιον. Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες τὸ παρετήρησαν, καὶ ἀμέσως διώρισαν ἐν ταχύπλευν πλοῖον νὰ τὸ προ-

καταλάβῃ τὸ δὲ Ἀουστριακόν, μὴ δυνάμενον νὰ ἀποφύγῃ ἄλλως τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, ἐπλησίασεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Φεργάττα, καὶ ἄραξεν ἐκεῖ, διὰ νὰ λάβῃ ὑπεράσπισιν· πλὴν τὸ Ἑλληνικὸν ἔφθασεν ἐκεῖ, τὸ ἔλαβε καὶ τὸ μετέφερον εἰς τὴν Ἰδραν, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον καὶ ἄνθρωποι τοῦ Καπιτὰν Πασᾶ καὶ διάφορα γράμματα. Περιφερόμενος δὲ ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐκεῖ δύο ἡμέρας, ἐπέτυχε πάλιν ἀρμόδιον ἀέρα, καὶ ἐδοκίμασε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν Κόλπον· πλὴν πάλιν τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἀντεπαρατέχθησαν γενναίως, συνεκροτήθη καὶ δευτέρα ναυμαχία, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐβιάσθησαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσι, φοβούμενοι μᾶλλον τὰ μπουρλότα, ἢ ἄλλο τι. Ἐδοκίμασαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ Ναύπλιον καὶ ἄλλο πλοῖον μὲ σιτάρι· πλὴν μηδὲ τοῦτο ἐδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ, μὲ τὸ νὰ τὸ ἐπρόφθασαν τὰ Ἑλληνικά. Ὅθεν ἀπελπισθεὶς ὁ Καπιτὰν Πασᾶς ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ Στόλου, καὶ διευθύνθη πρὸς τὰ ἐπάνω μέρη, χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ δώσῃ βοήθειαν ἐκεῖ.

Ὁ δὲ Διοικητὴς τῶν Γαλλικῶν πλοίων, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, ἀφ' οὗ ἤκουσε παρὰ τῶν Ἀπεισταλμένων, ὅτι πρὶν τῆς διορίας εἶναι ἀδύνατον νὰ οικονομηθοῦν τὰ χρήματα, ἐζήτηε δι' ἀσφάλειάν του τάχα νὰ λάβῃ τὰ ἐνέχυρα τῶν Ναυπλιωτῶν Τούρκων ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Γολέτταν· καὶ, ἐπειδὴ ὁ Καπιτάνιος τῆς Γολέττας δὲν τοὺς ἔδωσε, προσάλλων, ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἐν τοιοῦτον ἄνευ ἀδείας τῆς Διοικήσεως, ἐπεχειρίσθη νὰ τοὺς λάβῃ βιαίως· πλὴν ἡ Γολέττα ἔφυγεν ἐκεῖθεν· ὁ δὲ τὴν κατέδιωξε κτυπῶντάς την μὲ τὰ κανόνια, ἄλλ' οὐδὲν κατώρθωσεν. Ὅθεν ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν φρυάττων κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν κινήματων τοῦ Γαλλικοῦ Διοικητοῦ εὐλόγως ἐσυμπέραναν πολλοὶ, ὅτι ἦτον ἀκουσμένος μὲ τὸν ἐχθρικὸν Στόλον καὶ μὲ τοὺς Ναυπλιώτας, διὰ νὰ τοὺς συνδράμῃ, πλὴν δὲν ἐπέτυχεν.

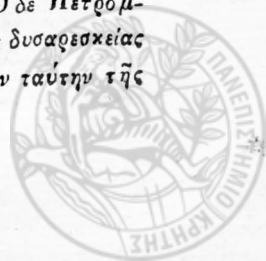

Τὰ δὲ μεταξὺ τῶν Προκρίτων Πολιτικῶν καὶ τῶν Καπιταναίων ἐπρόβαινον εἰς τὸ χεῖρον· καὶ οἱ μὲν Καπιταναῖοι ἐζήτουν νὰ ἀφεθῶσιν ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν οἱ Πολιτικοί, καὶ νὰ τὸ ἀφήσωσιν εἰς τὴν ὁδηγίαν τῶν Καπιταναίων, ὡς εἰδημονεστέρων, αὐτοὶ δὲ νὰ περιορίζωνται εἰς μόνον τὰ πολιτικά· οἱ δὲ, ὑποπεύοντες ἀπὸ τοὺς Καπιταναίους, ἔτι μᾶλλον τὸ οἰκειοποιούοντο καὶ ἐνεδυναμώνοντο, καὶ ἐσυμφώνησαν μεταξὺ τῶν νὰ μείνωσι σταθεροὶ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῶν Καπιταναίων. Ἰδιαιτέρως δὲ τὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ καὶ Δελιγιανναίων κατήντησαν σχεδὸν εἰς τὸ ἀσυμβίβαστον· ἐπειδὴ ὁ Κωλοκοτρῶνῃς ἐζήτηε μὲν βίαν νὰ ἀποσπάσῃ τοὺς στρατιώτας τῶν Δελιγιανναίων, καὶ νὰ τοῖς ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὸ στρατοπέδον, ὡς ἀρχηγοὶ στρατιωτῶν· καὶ τὸν μὲν Κανέλλον Δελιγιάννην ἀπέβαλεν ἀπὸ τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου μὲ ἐγγραφον διαταγὴν τῆς Γερουσίας, τῆς ὁποίας τὸ πλεῖστον μέρος ἐσυμφώνει μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ· τὸν δὲ Δημήτριον Δελιγιάννην ἀπέβαλεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου τοῦ ἐν Κορίνθῳ· οἱ δὲ ἐπανελθόντες εἰς τὰ ἴδια ἐφύλαττον καὶ τοὺς στρατιώτας τῶν περὶ αὐτούς· οἱ δὲ Καπιταναῖοι κατεβόων κατ' αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν λοιπῶν Προκρίτων, ὅτι ἐμποδίζουσι τοὺς στρατιώτας, ἐν ᾧ ἡ πατρις ἔχει τόσην ἀνάγκην στρατιωτῶν. Συνέπιπτον δὲ καὶ ἄλλαι αἰτίαι καθ' ἡμέραν σχεδὸν τοῦ νὰ αὐξάνουν αἱ ἐριδιές, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς φετρίας τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ καὶ Κολιόπουλου, ἀντιφερόμενοι μὲ ἐκείνους τῶν Δελιγιανναίων, ἐζήτουν παρὰ τῶν Καπιταναίων τοὺς ἐκδίκησιν· οἱ δὲ Καπιταναῖοι ἐγγραφον εἰς τὴν Γερουσίαν νὰ τοὺς φέρῃ νὰ τοὺς κρίνῃ καὶ νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Ἔστειλεν εὐθὺς ἡ Γερουσία προσταγὴν εἰς αὐτούς νὰ ἔλθουν· ἀλλ' οἱ Δελιγιανναῖοι τοὺς ὑπερασπίζοντο καὶ ἀπέπραττον εἰς τὰς τῆς Γερουσίας διαταγὰς. Ὅθεν κατήντηε τὸ πρᾶγμα, ὅ-

στα ἀπεφασίσθη νὰ ὑποτάξωσι τοὺς Δελιγιανναίους καὶ τὴν πατρίαν των μὲ τὴν δύναμιν τῶν ὄπλων, καὶ ἐτοιμάζετο κατὰ τοῦτο ὁ Κωλοκοτρώνης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.

Ταῦτα μαθοῦσα ἡ Διοίκησις, καὶ φοβημένη, μήπως ἐκρῶσθαι ἐμφύλιος πόλεμος, ὅστις ἀφένκτως ἔπρεπε νὰ καταντήσῃ γενικώτερος, παρεκίνησε τὸν Π. Πατρῶν καὶ τὸν Πετρόμπεην νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, νὰ προσπαθήσωσι νὰ τὴς συμβιβάσωσι, καὶ ἐν ταύτῃ νὰ παρακινήσωσι καὶ τὴν Γερουσίαν νὰ οἰκονομήσῃ χρήματα διὰ τοὺς Ἄγγλους καὶ Γάλλους, μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ἡ διορία τῆς πληρωμῆς. Μετέβησαν λοιπὸν ἐκεῖ, καὶ τὸν μὲν βρασμὸν ἐκείνον τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καθησούχασαν· δὲν ἐδυνήθησαν ὅμως νὰ τοὺς συμβιβάσωσιν ἐντελῶς, καθότι ἦτον ἀδύνατον νὰ συμφωνήσωσιν εἰς τὰ οὐσιώδη, δηλονότι εἰς τὸ περὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ κεφάλαιον.

Ἀνεφάνη δὲ συγχρόνως καὶ ἄλλο αἴτιον σκανδάλου. Οἱ εἰς τὸ Στρατόπεδον τῆς Κορίνθου Καπιταναῖοι εἴτε οἴκοθεν, εἴτε ἐκ συνεργείας τοῦ Κωλοκοτρώνη, τὸν ἔκλεξαν Ἀρχιστράτηγον τῆς Πελοποννήσου, καὶ τὸν ἐπροσκάλεσαν εἰς τοῦτο τὸ ἀξίωμα ἐγγράφως. Ὁμοίως ἔγραψαν καὶ εἰς τὴν Πελοποννησιακὴν Γερουσίαν ζητοῦντες νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν δυνάμει τοῦ δικαιώματος ὅπου εἶχε κατὰ τὸν Ὄργανικόν τῆς Νόμον. Ὅθεν ἡ Γερουσία ἐδέχθη τὴν ἐκλογὴν, καὶ ἔδωσε τὸ δίπλωμα τῆς Ἀρχιστρατηγίας εἰς τὸν Κωλοκοτρώνην, ἀφ' οὗ ἔλαβε καὶ αὐτὴ παρ' αὐτοῦ ἐγγραφὸν τὸν ὄρκον τῆς πίστεώς του εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ τῆς ὑποταγῆς εἰς τὴν Διοίκησιν. Ἄλλ', ἐπειδὴ ἦτον ἀναγκαῖα ἡ ἐπικύρωσις τούτου καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως, ἔγραψεν ἡ Γερουσία ἀποστέλλουσα τὰ ἀντίγραφα τῆς ἐκλογῆς, καὶ ζητοῦσα τὴν ἐπικύρωσιν. Ὁ δὲ Πετρόμπεης, ὅστις καὶ πρότερον ἔλαβεν αἰτίας τινὰς δυσαρεσκείας κατὰ τοῦ Κωλοκοτρώνη, μαθὼν τὴν ἐκλογὴν ταύτην τῆς

Ἀρχιστρατηγίας, τὴν ὁποίαν ἀνέκαθεν ἐξήτει δι' ἑαυτὸν, ἐκη-
 ρύχθη ἐναντίος τῆς καὶ σύμφωνος μετὰ τῶν προκρίτων Πολιτι-
 κῶν, καὶ ἀμέσως ἐνήργησε καὶ ἦλθε μία ἀναφορὰ ἀπὸ τὴν
 Μάνην εἰς τὴν Διοίκησιν, ἐν ᾗ ἐζήτουν νὰ δοθῇ ἡ Ἀρχι-
 στρατηγία εἰς τὸν Πετρόμπετην, καὶ ὅτι, ἂν δοθῇ εἰς ἄλ-
 λον τινὰ, ὄχι μόνον δὲν θέλει ὑποταχθῆναι, εἰς αὐτὸν, ἀλ-
 λά θέλει κηρυχθῆναι καὶ πολέμιοι. Ἡ Διοίκησις λοιπὸν,
 διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπικύρωσιν ὁποῦ ἐξήτει ἡ Γερουσία,
 ἐπρόβαλε τὴν ἀναφορὰν ταύτην ὡς ἐμποδῶν, καὶ ἔγραψεν
 εἰς τὴν Γερουσίαν, ὅτι νὰ μείνῃ κατὰ τὸ παρὸν αὐτὴ ἡ
 ὑπόθεσις, διὰ νὰ μὴ προξενηθῇ σκάνδαλον μεταξὺ Πελο-
 πονήσου καὶ Μάνης. Ὁ δὲ Κωλοκοτρῶνης, κεντηθεὶς εἰς
 τὴν φιλοτιμίαν του, ἐσκληρύνθη ἔτι μᾶλλον· οἰκειοποιήθη
 ὁμως τὸν Τίτλον μὲ μόνου τὸ δίπλωμα τῆς Γερουσίας,
 καὶ ὑπεγράφητο Ἀρχιστράτηγος.

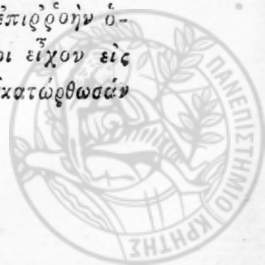
Ἡ ὑπόθεσις αὕτη τῆς Ἀρχιστρατηγίας ἀφέλησε τὰ μέ-
 ριστα τοὺς Πολιτικούς Προκρίτους εἰς τὸν σκοπὸν τῆς,
 ἐπειδὴ ὄχι μόνον ὁ Ἐψηλάντης, καὶ ὁ Πετρόμπετης, καὶ
 οἱ Καπιταναῖοι, οἱ μὴ εὐρισκόμενοι ἐν Κορίνθῳ, ἐδυσ-
 ρεστήθησαν μεγάλως κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τινες ἐν τῶν
 παρευρεθέντων ἐκεῖ εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ὑπογραψάντων,
 μετεμελήθησαν, καθὼς ὁ Κ. Παναγιώτης Γιατράκος, ὅσις,
 μὲ τὸ νὰ ἦτον τότε μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἀπὸ τὴν Δυ-
 τικὴν Ἑλλάδα ἀδύνατος καὶ ὑστρημένος στρατιωτῶν,
 ἠκολούθει τὴν ἀρέσκειαν τοῦ Κωλοκοτρῶνη· μετὰ ταῦτα
 ὁμως, ἀφ' οὗ κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἐπιφύροῦν πάλιν εἰς τὴν
 ἐπαρχίαν τοῦ Μιστράς, ἐσυμφώνησε μετὰ τῶν ἐναντιουμέ-
 νων εἰς τὴν Ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Κωλοκοτρῶνη. Ὁμοίως
 καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν Καπιταναίων ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας
 ἔκλιναν πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ οἱ Πρόκριτοι εὗρον ἀρ-
 μόδιον καιρὸν νὰ διαλύσωσι τὴν συμφωνίαν τῶν Καπιτα-
 ναίων, καὶ νὰ ἐξασθενήσωσι τὴν ἠνωμένην αὐτῶν δύναμιν,

τὴν ὁποίαν ἐφοβοῦντο πάντοτε.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, οἱ ἐν Ναυπλίῳ πολιορκούμενοι, οἷτινες ἤλπιζον βεβαίαν τὴν βοήθειαν ἀπὸ τὸν Στόλον τῆς καὶ τροφὰς ἱκανάς, ἰδόντες, ὅτι ἀπέτυχοι, ἀπελπίσθησαν· μ' ὅλον τοῦτο ἀντεῖχον μὲ τὰς ὀλίγας τροφὰς ὅπερ τοὺς ἔμεινον· καὶ, διὰ τὰ τὰς οἰκονομοῦν, ἐξήρχοντο σχεδὸν καθ' ἡμέραν ἔξω τοῦ Φρουρίου καὶ ἐσύναζον χόρτα, καὶ εἴτι ἄλλο εὗρισκον τρόφιμον. Πολλάκις ἐπροχώρουν καὶ εἰς τὰς ἀμπέλους διὰ τὰ συνάξουσι σταφύλια· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες τοὺς κατεδίωκον καὶ ἐφόνεον ἐξ αὐτῶν. Εἰς μίαν δὲ μάχην ὤρμησεν ἔριππος ὁ Κ. Νικόλαος Σταματελόπουλος ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐπλήρωσε πολλὰς ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' ἐφονεύθη καὶ αὐτός· ἦτον δὲ ὁ θεός οὗτος γενναῖος, ἀλλ' ὀρηγτικός καὶ ἀπρόσεκτος.

Ὅμοίως καὶ οἱ πολιορκοῦντες τοὺς ἐν Κορίνθῳ ἐχθροὺς δὲν ἔπαυον καθ' ἡμέραν τὰ τοὺς βλάπτουσι μὲ διαφόρους τρόπους· μάλιστα συνεχῶς ἐπλησίαζον εἰς τὸ στρατόπεδόν τους διὰ νυκτός, καὶ ἐφόνεον ἐξ αὐτῶν καὶ ἡχημαλῶτιζον, καὶ πολλὰ ζῶα τοὺς ἔπαινον.

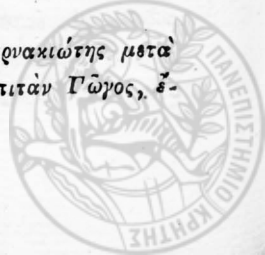
Ἡ δὲ Διοίκησις ἠτοίμασε τὰ διὰ τὸν Πάπαν γραμματα, τὰ ὅποια ἐνεχειρίσθησαν τῷ Π. Πατρῶν, διὰ τὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖ. Ἀλλ' οὐσὲ εἰς διαφωνίαν μετὰ τῆς Γερουσίας καὶ οἱ ἄλλας προλαβούσας αἰτίας καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ, ἀπέστειλαν εἰς Τριπολιτζάν τινὰ ἐκ τῶν Μελῶν αὐτῆς, τὸν Σωτήριον Χαραλάμπην, τὸν Ἀνδρέαν Ζαήμην, τὸν Π. Κρεβάταϊν, τρεῖς ἐκ τῶν Νησιωτῶν, καὶ τὸν Φώτιον Καραπάνου Ῥουμελιώτην, ἐπὶ λόγῳ διὰ τὰ συμβιβάσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ, ὁ δὲ σκοπὸς ἦτον τὰ ἐφελεῦσῃ τὰ σημαντικώτερα μέλη τῆς Γερουσίας εἰς ἑαυτοὺς, καὶ τὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἐπιρροὴν ὅπου ὁ Κωλοκοτρῶνῃ καὶ ἄλλοι Καπιταναῖοι εἶχον εἰς αὐτήν· ἀλλ', ἀφ' οὗ ἐπροσπάθησαν καὶ δὲν ἐκατέρωθωσαν

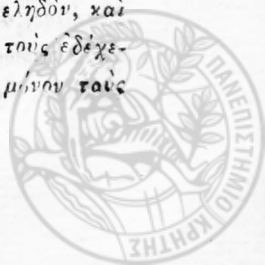
τι, ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι διὰ τὰς ἐπαρχίας των νὰ τὰς διοργανίσωσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Ἄγιον Ἰωάννην. Καί, ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις ἔμεινε μόνον ὄνομα καὶ τύπος, χωρὶς νὰ ἐνεργῇ τι, καὶ χωρὶς νὰ ἀκέεται, ἀπεφάσισαν τὰ ἐκεῖ Μέλη νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Ἐρμιόνην εἰς ἀσφάλειαν τῶν ἀτόμων των.

Ἐν τούτοις ὄντων τῶν πραγμάτων ἐκεῖ, ὁ Χουροῦτ Πασᾶς, διατρίβων εἰς τὴν Λάρισσαν, ἐνήργει μὲ δραστηριότητα καὶ, μ' ὄλον ὄπου ἦτον ἠναγκασμένος, διότι εἰς τοσοῦτον διάστημα καιροῦ δὲν ἐδυσήθη νὰ λάβῃ ἰδέαν ἀκριβοῦς περὶ τῆς καταστάσεως τῶν εἰσελθόντων εἰς τὴν Πελοπόννησον στρατευμάτων, ἠτοίμασεν ἄλλας ὀκτώ περίτεχνα χιλιάδας καὶ τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν ὅτινες, μὲ τὸ νὰ ἐφοβήθησαν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸν Ἰσθμὸν, διευθύνθησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Σάλωνος, καὶ μὴ εὐρόντες ἀντίστασιν, ἐμῆκαν εἰς τὴν πόλιν Σάλωνα. Καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες μὲ τὰς φαμηλίας των προλαβόντες κατέφυγον εἰς τὰ ὄρεινά μέρη καὶ ἐφυλάχθησαν οἱ δὲ ἐχθροὶ ἔμεινον ἐκεῖ ἡμέρας τινάς, καὶ ἐληλάτουν τὴν πόλιν. Ἀλλ', ἀφ' ἧ ἔμαθον, ὅτι σωάζονται εἰς τὰ ἐκεῖ πέριξ Στρατεύματα Ἑλληνικά, καὶ ὅτι μεταβαίνουνσι καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὴν Βοστίτζαν στρατιῶται, ἐφοβήθησαν, μήπως τοὺς πολιορκήσωσιν εἰς ἐκεῖνα τὰ στενά, καὶ ἀμέσως κατέκαυσάν τινα ὀσπήτια, καὶ ἔφυγον διευθυνόμενοι εἰς τὸ Ζητοῦνι. Ἀλλ' ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς εἶχε προκαταλάβει ἕνα στενὸν δρόμον, ὅθεν ἐμελλε νὰ περάσωσιν οἱ ἐχθροὶ, οἵτινες, ἀφ' οὗ ἐπλησίασαν, βλέποντες τὸν κίνδυνον, ἐσυμβιδάσθησαν μετὰ τοῦ Κ. Ὀδυσσεῶς νὰ κάμουν ἀνακωχὴν τοῦ πολέμου μέχρι τοῦ ἐλευσομένου Ἀπριλίου, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἐλευθέρων τὴν διάδασιν.

Εἰς δὲ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ὁ Κ. Βαρνακιώτης μετὰ τῶν συνωμοτῶν του, συμφώνως καὶ ὁ Καπιτὰν Γῶργος, ἔ-

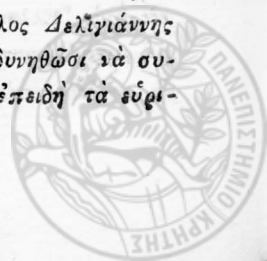

βαλον εἰς πρᾶξιν τὴν προδοσίαν τῆς Πατρίδος· ἐπειδὴ ἐ-
 πῆραν εἰς προσκύνησιν τῶν Πασάδων, ἐσυμφώνησαν νὰ
 συμμαχήσωσι μετ' αὐτῶν, καὶ νὰ συμπράξωσιν εἰς τὴν ὑ-
 ποταγὴν τῆς Ἀκαρνανίας· τοὺς ἐξήγησαν τὴν ἐσωτερικὴν
 κατάστασιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοὺς ὠδήγησαν, πῶς νὰ δια-
 τεθῶσι, καὶ διέσπειραν εἰς τοὺς Λαοὺς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον,
 νὰ τελεσφορήσῃ τὸ Κίνημα τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι, ὅσα
 μέρη προλάβουν καὶ προσκυνήσουν, ὄχι μόνον θὰ εἶναι ἀ-
 νέπαφα εἰς τὴν ζωὴν τους, τιμὴν τους καὶ οὐσίαν τους,
 ἀλλὰ θέλει τὸς χαρισθῆ καὶ ἀσιδοσία διὰ πολλὰς χρό-
 νους· ἐξ ἐναντίας, ὅσα μέρη ἐπιμείνουν εἰς τὴν ἀνταρσίαν,
 ἀφρεύκτως θέλει ἐξολοθρευθοῦν. Τὰ τοιαῦτα διασπειρόμενα
 ἐπιτηδῆως εἰς τοὺς Λαοὺς τῆς Ἀκαρνανίας, ὑστερουμένους
 ἀπὸ ὁδηγόν, τοὺς ἔκαμαν νὰ ἀποναρκωθοῦν, καὶ νὰ μένν
 ἀκίνητοι, καὶ ἄρχησαν νὰ προσφέρουν τὴν ὑποταγὴν τους
 εἰς τοὺς Πασάδες, οἵτινες χειραγωγούμενοι ἀπὸ τοὺς προ-
 δότας, ἐμβῆκαν εἰς τὸ Βραχῶρι μὲ δεκαπέντε περίπερ χι-
 λιάδας στρατὸν, χωρὶς πόλεμον καὶ ὑπέταξαν ὅλον ἐκεῖ-
 νο τὸ μέρος· Ἐκεῖθεν ἐπροχώρησαν εἰς τὰ παράλια τῆς
 Ἀκαρνανίας ἀνεμποδίστως, καὶ ὁ Βαρνακιώτης εἶχε σπου-
 δαίαν φροντίδα νὰ προετοιμάξῃ τροφὰς διὰ τὸ στράτευμα·
 ἀλλὰ πόθεν; ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς Ἑλληνας, εἰς τοὺς ὁ-
 ποίους ὑπέσχετο πρότερον ἀσιδοσίαν. Καὶ τοῦτο δὲν ἦ-
 τον ἱκανόν, ἀλλὰ τὸ τούτου χεῖρον ἦτον, ὅπου τὸ ἐχθρι-
 κὸν στράτευμα, συνθεμένον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ Ἀλθα-
 νῶν, ἤθελον λάφυρα· ὅθεν διήρπαζον τὰ πράγματα τῶν
 προσκυνησάντων, καὶ τοὺς κατέθλιβον καὶ πολλοὺς ἐξ αὐ-
 τῶν ἐφόνευσον. Τὸ τοιοῦτον μέγα δυστύχημα, διαδοθὲν εἰς
 τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἀκαρνανίας, προξέεινε μέγαν τρόμον
 εἰς τοὺς Ἑλληνας, καὶ ἄρχησαν νὰ φεύγν ἀγέληδόν, καὶ
 νὰ μεταβαίνουν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἣτις τοὺς ἐδέχε-
 το μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Οἱ δὲ Ἄλβανοὶ ὄχι μόνον τοὺς

Ἕλληνας ἐγύμνωσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Βραχωρίτας Τούρκους ὁποῦ εἶχε πεφυλαγμένους εἰς τὸ Δραγαμέζον ὁ Βαρνακιώτης τοὺς ἐγύμνωσαν διόλου. Ἐπειτα αὐτὸς τοὺς ἀπέστειλεν εἰς τὴν Πρέβεζαν. Οἱ δὲ ἐχθροὶ ἐπροχώρησαν εἰς τὴν Κατοχήν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀνατολικοῦ καὶ Μεσολογγίῃ, κατακαύσαντες ὅλα τὰ χωρία, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἦσαν φυγάδες, ὥστε οἱ ἐχθροὶ ἔγιναν κύριοι ὅλων ἐκείνων τῶν μερῶν, ἐκτὸς τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Μεσολογγίου, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ ἔμβωσιν. ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι νῆσος, καὶ πλοῖα δὲν εἶχον διὰ νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ· τὸ δὲ δεύτερον εἶχεν ἀνέκαθεν ἐν χαράκωμα βαθὺ πρὸς τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς, εἰς τὸ ὁποῖον μία μόνου στενὴ εἴσοδος ἦτον, καὶ τὴν εἶχον ἐνδυναμωμένην ἀρκετά.

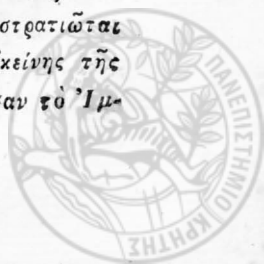
Οἱ δὲ Μεσολογγίται μέρος μὲν τῶν φημηλιῶν τοὺς μετεβίβασαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ μέρος εἰς τὰς ἐκεῖ πέραξ ἐρήμους νήσους, καὶ ἔμειναν εἰς τὴν πόλιν μόνοι οἱ ἑνοπλοὶ ἐντόπιοι, καὶ ὁ Καπιτὰν Μάρκος Μπότζαρης μὲ 300 περίπου Σουλιάτας, καὶ ὁ Κ. Μακρῆς μὲ 200 περίπου στρατιώτας, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτον καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, οἵτινες ἔγραφον καθ' ἡμέραν σχεδὸν εἰς τὴν Πελοπόννησον ζητοῦντες στρατιωτικὴν βοήθειαν, καὶ ἐπαπειλοῦντες, ὅτι, ἂν δὲν τοὺς προφθάσῃ ἐν καιρῷ, θέλει ἀναχωρήσουν διὰ τῶν πλοίων, καὶ θέλει ἀφῆσωσι τὴν πόλιν ἐκείνην εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες κύριοι ὄντες ἐκείνης τῆς θέσεως, εὐκόλως δύνανται νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τὰς ἔγραφαν νὰ ἀνθέξωσι, καὶ ἀφεύκτως θέλει τοὺς ἀποσαλῆ βοήθεια, καὶ διωρίσθησαν ἀμέσως ὁ Πετρόμπεης, ὁ Ἀνδρέας Ζαήμης, ὁ Ἀνδρέας Λόντος καὶ ὁ Κανέλλος Δελιγιάννης νὰ μεταβῶσιν ἐκεῖ μὲ ὅσους στρατιώτας δυνηθῶσι νὰ συρτάξωσι. Καὶ οἱ μὲν ἠτοιμάζοντο ἀλλ', ἐπειδὴ τὰ εὐρι-

σκόμενα εἰς τὸν Κόλπον ἔχθρικά πλοῖα ἐπολιόρησαν καὶ διὰ θαλάσσης τὸ Μεσολόγγιον καὶ Ἀνατολικόν, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐχρειαζέτο θαλασσία δύναμις Ἑλληνική πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ἔγραψαν πρὸς τοὺς Νησιώτας νὰ ἀποσείλωσιν ἐκεῖ δέκα πλοῖα, τὸ μὲν, διὰ νὰ λύσωσι τὴν πολιόρκιαν, τὸ δὲ, διὰ νὰ μεταβιάσωσι τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα, οἷτινες τὸ ὑπέσχεθησαν.

Ἐν τοσούτῳ ὁ Κ. Μάρκος Μπότζαρης βλέπων, ὅτι μὴδὲ δύναμιν εἶχον ἀνάλογον ὡς πρὸς τοὺς ἔχθρους, μὴδὲ τὰ ἀναγκαῖα τὰ πρὸς τροφήν καὶ πόλεμον, καὶ ὅτι ἐκινδύνευε νὰ κυριευθῇ ἡ πόλις ἀπὸ τοὺς ἔχθρους, ἐπενόησεν ἐν στρατήγημα ἀξιόλογόν, καὶ ἐμήνυσεν εἰς τοὺς Πασάδες, ὅτι θέλει παραδώσει τὴν πόλιν, πλὴν ἐπάναγκες νὰ περιμείνωσιν ἡσυχίαι ἡμέρας τινὰς, ἕως ὅτε νὰ πεισθῶσιν εἰς τοῦτο καὶ τινες ἄλλοι τῶν Καπιταναίων ἐναντιούμενοι. Καὶ τοῦτο μετεχειρίσθη διὰ νὰ ἀναπαύσῃ τοὺς ἔχθρους, καὶ νὰ μὴ δοκιμάσωσι τὴν ἔφοδον διὰ πολέμου, ἕως ὅτε νὰ προφθάσῃ ἡ ἐκ τῆς Πελοποννήσου βοήθεια, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἐπειδὴ οἱ ἔχθροὶ νομίζοντες θεβαίαν τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Κ. Μάρκου, ἠσύχαζον καὶ εἶχον καθημερινὴν ἀνταπόκρισιν μετ' αὐτοῦ.

Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τούτου τοῦ διαστήματος συνέπεσεν ἐν εὐτύχημα εἰς τοὺς ἐν τῷ Μεσολογγίῳ, ἔπειδὴ ἐν Ἰμπρίκι τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ, διευθυνόμενον ἀπὸ τὰς Πάτρας εἰς τὴν Πρέβεζαν μὲ 150 ἐπιβάτας Τούρκους, οἷτινες εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἰκανὴν ποσότητα χρημάτων καὶ πραγμάτων ἐκ τῶν λαφύρων, ὅπου οἱ στρατιῶται τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ ἔκαμον εἰς τὰς Πάτρας, ἐκάθησεν εἰς τὰ ρίχα τῶν Μεσολογγίου, εἴτε ἐξ ἀπειρίας τῶν ναυτῶν, εἴτε ἐκ περιστάσεως. Τοῦτο ἰδόντες οἱ Μεσολογγίται καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ Κ. Μακρῆ, οἷτινες εἶχον τὴν φρουρὰν ἐκείνης τῆς πόλεως, ἔτρεξαν μὲ τὰ πλοῖάκια, καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Ἰμ-

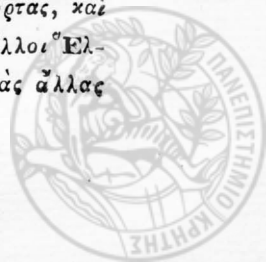

πρίκι, καὶ τοὺς μὲν ἐπιβάτας εὐραλαν εἰς τὴν ξηρὰν δεδεμένους καὶ τοὺς ἐφόνευσαν, τὰ δὲ χρήματα καὶ τὰ πράγματα ὅλα συμποσοῦμενα εἰς ἓν ἡμῖσι μιλιουδι γηόσια, κατὰ τὴν φήμην ὅπου διεδόθη τότε, μετεκόμισαν εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ τὰ διεμοίρασαν. Πλὴν καὶ τοῦτο ἔγινεν ἐν αἴτιον σκαιδάλου, ἐπειδὴ ἡ διανομὴ δὲν ἔγινεν ἀνάλογος, ἀλλ' οἱ δυνατοὶ ἤρπασαν τὰ τῶν ἀδυνάτων.

Ἄφ' οὗ λοιπὸν οἱ εἰρημένοι Πελοποννήσιοι ἠτοίμασαν τρεῖς χιλιάδας περίπου στρατιώτας, ἔφθασαν μετ' αὐτῶν εἰς τὰ παράλια τῶν ἐπαρχιῶν Πάτρας καὶ Γαστούνης, ὅπου συγχρόνως ἔφθασαν καὶ ὀκτὼ Ἑλληνικὰ πλοῖα· καὶ τὰ μὲν ἐχθρικά ἀμέσως ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ κατέφυγον εἰς τὸν Ναύπακτον· τὰ δὲ Ἑλληνικὰ δεῖξάσαν τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ εὐθὺς ὠχύρωσαν τὰς θέσεις καλῶς. Ὁ δὲ Κ. Μάρκος διέκοψε τὴν μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἀνταπόκρισιν, καὶ τοὺς ἐμήνυσεν, ὅτι τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα ἔφθασαν ἐκεῖ, καὶ εἶναι ἔτοιμοι οἱ Ἕλληνες νὰ πολεμήσουν. Ὅθεν οἱ ἐχθροὶ δειλιάσαντες, ἔφοδον μὲν δὲν ἐτόλμησαν νὰ κάμουν, ἐπέμενον δὲ εἰς τὴν πολιορκίαν, καὶ ἔκαμναν συνεχεῖς ἀκροβολισμοὺς, ὅταν οἱ Ἕλληνες τοὺς ἔδιδον αἰτίαν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι δὲν εἶχον εὐκολίαν εἰς τὰ τῆς ζωτροφίας, τῆτο μὲν, διότι ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀκαρνανίας ἐρήμωσαν, καὶ δὲν εὐρίσκετο σχεδὸν ψυχὴ, ὅχι πρᾶγμα· τοῦτο δὲ, διότι καὶ ὁ Κ. Καραϊσκος, καὶ Ράγκος, καὶ ἄλλοι, ὅπου πρότερον εἶχον συμφωνήσει μετὰ τοῦ Βαρνακιώτου, ἐκήρυξαν, ὅτι ἠπατήθησαν καὶ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ὁμοίως καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ὅπου εἶχον προσκυνήσει εἰς τοὺς Πασάδες, βλέποντες, ὅτι ἐπίσης οἱ ἐχθροὶ μεταχειρίζονται καὶ τοὺς ὑπηκόους καὶ τὰς πολεμίους, ἔλαβον πάλιν τὰ ὄπλα, καὶ ἐτραβήχθησαν εἰς τὰ ὄρενα μέρη. Ὅθεν ἠναγκάζοντο οἱ ἐχθροὶ νὰ φέρουν τρε-

φὰς μακρόθεν ἐκ τῆς Πρεβέζης καὶ ἄλλων μερῶν· πλήν καὶ κατὰ τοῦτο δυσκολία μερίστη, ἐπειδὴ δὲν εὗρισκον ζῶα φορητὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ πρὸς τούτοις τοὺς ἐχθροὺς καὶ μία δύναμις στρατιωτικὴ νὰ τὰ συνοδεύη, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες, καταβαίνοντες ἀπὸ τὰ ὄρειά μέρη, τὰ ἤσπαζον. Διὰ ταῦτα λοιπὸν ἐδοκίμαζον κακουχίαν οἱ ἐχθροὶ, καὶ ἐγόγγυζον οἱ Ἄλβανοὶ ἐναντίον τῶν Πασάδων, μὲ ὄλον τοῦτο ἐζηκούθουν τὴν πολιορκίαν. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐλάμβανον τὰ ἀναγκαῖα ἐλευθέρως ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐκ τῶν Ἰονικῶν Νήσων.

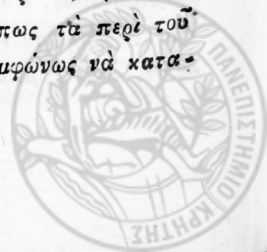
Ἐν τούτοις δὲ ὕτων τῶν πραγμάτων ἐκεῖ, οἱ πολιορκουῦντες τὸ Ναύπλιον ἐστενοχώρησαν τόσον τὰς ἐχθρὰς, ὥστε δὲν ἐδύναντο πλέον νὰ προχωρῶσιν εἰς τὴν πεδιάδα διὰ νὰ συνάξωσι τι βρώσιμον, καὶ κατήνησαν εἰς ἔλλειψιν τῶν πρὸς τροφήν. Μεταξὺ δὲ τῶν πολιορκούντων Καπιταναίων ἦτον καὶ ὁ Κ. Στάϊκος, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καρυταίνης, νέος γενναῖος, φρόνιμος καὶ καλὸς πατριώτης, ὅστις ἀνέκαθεν εὗρίσκετο εἰς αὐτὴν τὴν πολιορκίαν. Οὗτος λοιπὸν, φυλάττων νυκτερινὴν φυλακὴν μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, ἐπέτυχε τὴν νύκτα δύο Ὀθωμανίδας γυναῖκας ἔξω τοῦ φρουρίου, τὰς ὁποίας ἐξετάσας ἔμαθε παρ' αὐτῶν, ὅτι τὸ Παλαμίδι ἦτον ἀπροφύλακτον ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, ἐπειδὴ ὅλοι σχεδὸν ἦσαν εἰς τὴν πόλιν, ἐκτὸς ὀλίγων τιῶν ὁποῦ ἔμενον εἰς αὐτὴν τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁθεν ὠφελῆθεις ἐκ ταύτης τῆς εἰδήσεως, τὰς μὲν γυναῖκας διώρισε νὰ φυλαχθῶσιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν στρατιωτῶν τε, εὐθὺς συμπαραλαβόντες καὶ ἄλλους στρατιώτας μέχρι τῶν ἑκατὸν, καὶ τὰς ἀναβάθρας ὁποῦ εἶχον προητοιμασμένας, ἐπλησίασαν εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ τεῖχος ἀνεμποδίστως, ἐκυρίευσαν τὴν Λάπιαν τῆς πόρτας, καὶ ἀμέσως ἀνοίξαν τὴν πόρταν, διὰ νὰ ἔμβουν καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, οἵτινες μὲ ὀλίγον κόπον ἐκυρίευσαν καὶ τὰς ἄλλας

Δάπιας, ἐκτὸς τῆς Πεζερινῶν Δάπιας λεγομένης, ἣτις ἐφυλάττετο ἀπὸ τινος τῶν ἐχθρῶν· ἀλλὰ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγην ἀντίστασιν παρεδόθησαν καὶ ἐκεῖνοι, καὶ οὕτως ἐκυριεύθη ἡ ὄχυσά ἐκείνη Ἀκρόπολις ἀπὸ τοῦς Ἑλληνας, καὶ ὑφώθη ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία τῇ 30 τοῦ Νοεμβρίου.

Τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἐδόθη ἡ εἰδησις πανταχόσε, καὶ ἀμέσως ὁ Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας μετέβη ἐκ τῆς πολιορκίας τῆς Κορίνθου εἰς τὸ Παλαμίδι, καὶ ἄρχησε νὰ πραγματοποιεῖται μετὰ τῶν ἐχθρῶν περὶ παραδόσεως τῆς πόλεως, χωρὶς νὰ περιμείνη μηδὲ ἀνθρώπους τῆς Διοικήσεως, μήτε τὰς διαταγὰς αὐτῆς. Ὅθεν ἔγιναν αἱ Συνθήκαι μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες παρέδωσαν τὴν πόλιν εἰς τὸν Κωλοκοτρώνην· αὐτοὶ δὲ διέβησαν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του ἔγινε κύριος τοῦ ὄρειου ἐκείνου Φρουρίου καὶ ὅλων τῶν ἐν αὐτῷ πραγμάτων. Τοῦτο ἠῤῥησε τὴν κατακραυγὴν ἐναντίον τοῦ Κωλοκοτρώνη, καὶ τὸν κατηγοροῦν ἅπαντες ὡς πλεονέκτην καὶ ἄσφαγα, ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ κοινὸν Ταμεῖον τοῦ ἔθνους οὐδὲν σχεδὸν ὠφελήθη ἐκ τῶν πλουσίων λαφύρων ἐκείνης τῆς πόλεως, ἀλλ' ἠδικήθησαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι Καπιταναῖοι καὶ στρατιῶται, οἵτινες εὐρισκόμενοι ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν πολιορκίαν ἐκείνου τοῦ Φρουρίου ὑπέφερον πολλὰς κακουχίας καὶ κινδύνους. Ἀφ' οὗ δὲ διέταξαν τὰ τοῦ Φρουρίου, ἔμεινεν εἰς αὐτὸ Φρούραρχος ὁ Κ. Δημήτριος Κολιόπουλος· ὁ δὲ Κωλοκοτρώνης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κόρινθον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Τριπολιτζάν.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὅποιον διετέθη ὁ Κωλοκοτρώνης εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τοῦ Ναυπλίου ἐδυσσεύστησεν ἅπαντας τοὺς Προκρίτους πολιτικοὺς, ἐξαιρέτας ὅμως τὰς Νησιώτας, οἵτινες ἐσχεδίαζον ἄλλως πως τὰ περὶ τοῦ Φρουρίου τούτου. Ὅθεν ἀπεφάσισαν συμφώνως νὰ κατα-

πολεμήσουν παντοίοις τρόποις τὸ ἀγέρωχον τούτοις τῷ ἀνδρὶ, καὶ νὰ τὸ καταβάλουν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπλησίαζε τὸ τέλος τῆς Α' ἐνιαυσίου Περιόδου τῆς Διοικήσεως, τὰ Μέλη αὐτῆς, τὰ εἰς Ἐρμιόνη εὐρισκόμενα, μὲ τὴν γνώμην καὶ τῶν λοιπῶν Προκρίτων πολιτικῶν, ἀφ' ἑνὸς μὲν μέρους ἐξέδωκαν προκηρῦξεις εἰς ὅλην τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ὅτι νὰ ἐκλέξωσι Παραστάτας αἱ Ἐπαρχίαι διὰ τὴν Β' Περίοδον, εἴτε νέους, εἴτε τοὺς ἰδίους τῆς Α' Περιόδου, καὶ νὰ τοὺς ἀποστείλωσιν, ὅπου καὶ ἡ Διοίκησις· καὶ, εἰ δυνατόν, νὰ προφθάσωσιν ἐκεῖ περὶ τὰ μέσα Δεκεμβρίου, διὰ νὰ ἐκλέξωσι τὰ πέντε Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, εἴτε τὰ ἴδια τὰ τῆς Α' Περιόδου, εἴτε ἄλλα, διὰ νὰ διοικήσωσι προσωρινῶς κατὰ τὸν ἐν Ἐπιδαύρῳ Ὀργανικὸν Νόμον. Ἀφ' ἑτέρας δὲ εἶχον οἱ Πρόκριτοι μυστικὸς διοργανιστὰς εἰς ὅλας τὰς Ἐπαρχίας, ὥστε ἡ ἐκλογή νὰ γίνῃ εἰς τοὺς ἰδίους, ἢ εἰς ἄλλους συμφώνους μὲ τὰ φρονήματα αὐτῶν. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ἡ Πελοποννησιακὴ Γερουσία, συμφώνως μετὰ τοῦ Ὑψηλάντη καὶ τῶν Καπιταναίων, ἐξέδωκαν εἰς τὰς Ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου ἄλλας προκηρῦξεις, προσκαλοῦντες Ἐθνικὴν Συνέλευσιν εἰς τὴν Τριπολιτῆάν πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ὀργανικοῦ Νόμου, καὶ ἐκλογὴν Μελῶν τῆς Διοικήσεως· εἶχον δὲ καὶ οὗτοι τοὺς διοργανίζοντας περὶ τούτου εἰς τὰς Ἐπαρχίας. Μετὰ τούτων ἐουφώνουν καὶ οἱ Πολιτικοὶ καὶ Στρατιωτικοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος. Ὅθεν ἔγινε σχίσμα μέγα εἰς τὰς Ἐπαρχίας, καὶ οἱ μὲν ἤθελον τὴν ὀλιγαρχικὴν Διοίκησιν, κλίνοντες εἰς τὴν ἀρέσκειαν τῶν Προκρίτων· οἱ δὲ ἤθελον νὰ συγχροτηθῇ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, καὶ νὰ μορφωθῇ ἡ Διοίκησις εἰς τὸ δημοκρατικώτερον· καὶ ἐγίνοντο ἐκλογαὶ καὶ ἀπὸ τὸ ἐν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ διέτρεχεν ἕνας γενικὸς θροῦς ταραχῆς μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀδια-

κόπως ἐδρίσκοντο εἰς ἐνέργειαν καὶ τὰ δύο μέρη, οἱ μὲν προσπαθοῦντες νὰ διαιρέσωσι τὴν Γερουσίαν καὶ τὰς Καπιταναίους, καὶ νὰ τοὺς ἐφελκύσωσιν εἰς τὸ ὀλιγαρχικόν, οἱ δὲ νὰ ἐνώσωσι τὸ φρόνημα τῶν λαῶν εἰς τὸ δημοκρατικώτερον. Τὸ δὲ Βαλευτικόν, διὰ νὰ ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν Τριπολιτζάν τὸν Ἐψηλάντην, τὸν ἐπροσκάλεσε νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἐρμιόνην· ἀλλὰ, μὲ τὸ νὰ ἀπεκρίθῃ, ὅτι εἶναι περριττῆ ἢ παρουσία του ἐκεῖ, ἐν ᾧ μελετᾶται νὰ γίνῃ Ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἔγραψαν διαμαρτυρίαν κατ' αὐτοῦ, ὡς λειποτακτοῦντος.

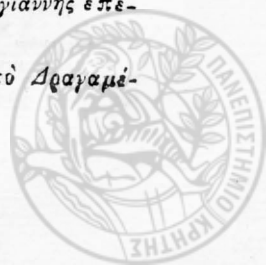
Καὶ αἱ μὲν φατρίαι αὗται ἠγωνίζοντο ὅλαις δυνάμεσι, ποία νὰ καταβάλλῃ τὴν ἄλλην· οἱ δὲ ἐν Μεσσολογίῳ ἐχθροὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐιρηγήθῃ τὶ οὐσιῶδες, ἐκτὸς μικρῶν τιπῶν ἀκροβολισμῶν εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας, νομίσαντες, ὅτι οἱ Ἕλληνας μένουσιν ἀπρόσεκτοι, ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν τὴν ἐφόδον εἰς τὴν πόλιν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εὐρητῆς τοῦ Χριστοῦ Γενιῶν, καθ' ἣν ὥραν οἱ Ἕλληνας ψάλλουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸν Ὁρθρον, καὶ διέταξαν τοὺς στρατιώτας των, καὶ εἶχον τὰ πάντα ἔτοιμα, ὥστε, δοθέντος τοῦ σημείου, νὰ ὀρμήσωσι. Ὁ δὲ Κ. Γῶργος, ὅστις μ' ὅλον ὅπου εὐρίσκετο τότε μετὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐκυκλοφόρει ὁμῶς εἰς αὐτὸν τὸ Ἑλληνικὸν αἷμα, ἔδωσε κρυφίως τὴν εὐθῆσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀμέσως οἱ Καπιταναῖοι διέταξαν τοὺς στρατιώτας εἰς τὰ μέρη τοῦ χαρακώματος, ὅθεν οἱ ἐχθροὶ ἐμελλε νὰ εἰσβάλωσι. Ὁχύρωσαν δὲ μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας καὶ τὸ ἔνδον χαρακῶμα, τὸ ὅποιον ἐσχάτως εἶχον κάμει, καὶ μετὰ μεγάλης σιωπῆς περιέμενον τὴν προσβολὴν τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες, κατὰ τὴν διωρισμένην ὥραν δοθέντος τῆς σημείου, ὤρμησαν εἰς τὸ χαρακῶμα, καὶ εἰσεπήδησαν ὑπὲρ τὰς χιλιούς, καὶ ἀμέσως οἱ Ἕλληνας ἀλλαξάντες πανταχόθεν, τοὺς ἐκτύπησαν μὲ τὰ πυροβόλα, ὥστε οἱ ἐχθροὶ

ἐκπλαγέντες, ἔμειναν ἐν ἀμηχανίᾳ· καὶ οἱ μὲν ἕξω τῆς χαρακώματος, ἀφ' οὗ ἔπεσον νεκροὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, οἱ λοιποὶ ὑπεσύρθησαν εἰς τὰ ὀπίσω· οἱ δὲ εἰσπηδήσαντες ἐντὸς τοῦ χαρακώματος, μὴ ἔχοντες πλέον εὐκολον τὴν ἕξοδον, ἐφρονεύθησαν ἅπαντες ἐκεῖ. Καὶ οὕτως ἐματαιώθη ὁ σκοπὸς τῶν ἐχθρῶν μετὰ μεγάλης τῶν ζημίας.

Τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν οἱ ἐχθροὶ ἔμφοβοι καὶ τεταραγμένοι ἀπεμακρύνθησαν τῆς πόλεως ἰκανὸν διάστημα, καὶ ἐκεῖ ἐστρατοπέδευσαν, χωρὶς νὰ τολμοῦν πλέον νὰ πλησιάσουν. Εὐρίσκοντο δὲ καὶ εἰς κακὴν κατάστασιν διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν τροφῶν, καὶ εἰς ἀλληλομαχίαν οἱ Ἄλβανοὶ μετὰ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ρεσιτ Πασᾶ, καὶ ἐδίαζον τοὺς Πασάδες νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν· ἀλλ' ἐκεῖνοι φιλοτιμύμενοι ἐπέμεινον ἔτι.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς βλέποντες οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸ Μεσολόγγι εὐρίσκειται ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ ὅτι οἱ ἐχθροὶ μελετοῦν νὰ ὀπισθορμήσωσιν, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσι διὰ θαλάσσης, ὁ Πετρόμπεης καὶ ὁ Κ. Τζόγκας μετὰ χιλίων περὶπου στρατιωτῶν εἰς τὸ Δραγαμέστον, καὶ διὰ νὰ βλάψωσιν, ὅσον δύνανται, τὰς ἐχθροὺς ὀπισθορομοῦντας, καὶ διὰ νὰ ἐμφυχώσωσι τοὺς ἐκεῖ διεσκορπισμένους εἰς τὰ ὄρη Ἕλληνας ὥστε νὰ συσσωματωθῶσι καὶ νὰ φυλάξωσιν ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς. Ἀφ' ἧς δὲ ἀπέδησαν ἐκεῖ τὰ Ἕλληνικὰ Στρατεύματα, ὁ μὲν Βαρνακιώτης μὲ τοὺς ὑπαλλήλους του ἔφυγεν εἰς τὴν νῆσον Κάλαμον, ὅπου εἶχε τὴν παρακαταθήκην του· οἱ δὲ λοιποὶ Καπιταναῖοι, οἱ παρεκτραπέντες πρότερον, ἀποδόσαντες τὰς αἰτίας εἰς τὸν Βαρνακιώτην, ἠνώθησαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, ὁμοίως καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ Ἀχαρνᾶνες. Οἱ δὲ λοιποὶ Πελοποννήσιοι ὅ,τε Ἀιδρόεας Ζαήμης, ὁ Ἀνδρόεας Λόντος καὶ ὁ Κανέλλος Δελιγιάννης ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Πελοπόννησον.

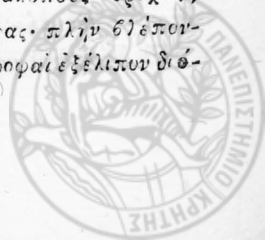
Οἱ δὲ ἐχθροὶ μαθόντες, ὅτι μετέδησαν εἰς τὸ Δραγαμέ-

στον Ἑλληνικά στρατεύματα, καὶ ὅτι ἀφ' ἐτέρου μέρους ἐπληροίαζεν ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ ἱκανοὺς στρατιώτας, καὶ ὑποπεύσαντες, ὅτι θέλει τοὺς προκαταλάβουν τὰ στεινά, καὶ θέλει τοὺς ἀποκλείσουν ἐκεῖ, ὥστε νὰ ἐξολοθρευθῶσι διόλῃ ἀπὸ τὴν πείναν, ἔσπευσαν διαίως νὰ φύγουν ἐκεῖθεν καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Βραχῶρι, παραιτήσαντες τὰ κανόνιά τους καὶ ὅλας τὰς βαρέας ἀποσκευάς, τῶν ὑποίων ἔγιναν κύριοι οἱ Ἕλληνες.

Ἐστρατοπέδευσαν λοιπὸν εἰς τὸ Βραχῶρι οἱ ἐχθροὶ, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἐκεῖ ὑστεροῦντο τροφῶν, ἐπειδὴ οἱ τύποι ἦτον ξηρημί· ὅθεν ἀπέστειλαν τὸν Ἰσμαὴλ Πασᾶ Πλάσια μὲ τρεῖς χιλιάδας περίπου στρατιώτας, νὰ μεταβῇ διὰ τῶν ὄρειων ἐκείνων μερῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ἀργάφων, καὶ νὰ τοὺς προβλέψῃ τροφάς, μὲ τὸ νὰ ἐσκόπευον ἴσως νὰ παραμείνωσιν ἐκεῖ ἱκανὸν καιρὸν. Ἀλλ' ὁ Κεραϊσκάκης, Καπιτάνιος τῶν Ἀργάφων, μαθὼν τὸ τοιοῦτον προκατέλασεν ἕνα στεινὸν μέρος, ὅθεν ἐμμελλοντὰ περάσουν οἱ ἐχθροὶ, τοὺς ἐκτύπησε μὲ ἀνδρείαν, ἐφόρεισε πολλὰς ἐξ αὐτῶν, καὶ τέλος τοὺς ἐδίασε νὰ ὑπισθοδρομήσωσιν ἄπρακτοι, οἵτινες, ὡς κύνες λυσσῶντες, ὤρμησαν νὰ ἐκδικηθῶν εἷς τινα χωρία, ὅπου ἦτον ἔτι εἰς τὴν ὑποταγὴν τῶν Τουρκῶν, τὰ ὅποια κατέκαυσαν, ἐλεηλάτησαν, καὶ ἐφόρευσαν ἱκανὰς γέροντας, γυναῖκας καὶ παῖδια. Ὅτε ὅλοι οἱ ἐκείων τῶν μερῶν Ἕλληνες εἶδον ἐμπράκτως, πόσον ἄπιστον καὶ αἰμοδόρον εἶναι τὸ Ὀθωμανικὸν Ἔθνος, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀποθάνωσι κάλλιον μὲ τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας.

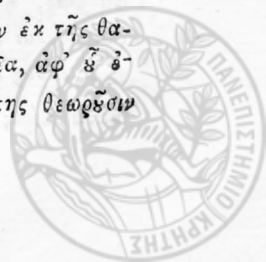
Οἱ δὲ ἐχθροὶ, ἀποτυχόντες καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος τῶν τροφῶν, ἀπεφάσισαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Πρέβεζαν καὶ ἐκεῖ νὰ παραχειμάσωσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς ἦτον πλημμυρισμένος διὰ τὰς ἀδιακόπους βροχὰς, περιέμειναν εἰς τὰς ὄχθας ὀλίγας ἡμέρας· πλὴν βλέποντες, ὅτι ἡ πύημα μύρα διαρκεῖ, καὶ αἱ τροφαὶ ἐξέλιπον δι-

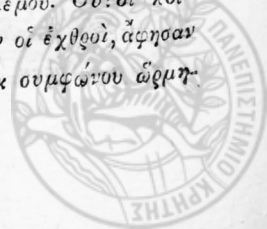
λου, καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπλησίαζον εἰς αὐτούς· πανταχόθεν ἐρρήφθησαν, ὡς ἀπελπισμένοι, εἰς τὸν ποταμὸν νὰ τὸν διαπεράσωσι· ὁ δὲ καλὸς κῆραθὸς Ἀγγελῶς ἐπνιξεν ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς χιλίους, οἱ δὲ λοιποὶ διέβησαν καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Πρεβέξαν κακῶς ἔχοντες, μόλις πέντε χιλιάδες περίπεσσοι· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀπήντησαν δυσκολίας, ἐπειδὴ ὁ φεραρχὸς τῆς Πρεβέξης Μπεγκιὸ Τζογαδύρος, δυσαρξέμενος τὸ νὰ ἔμβουν οἱ Πασάδες εἰς τὸ Φρούριον ἐκείνο μετὰ τῶν στρατευμάτων τους, διήγειρε τοὺς ἐκεῖ Κοσόλους, καὶ ἔγραψαν εἰς τοὺς Πασάδες, ὅτι νὰ στρατοπεδεύσουν εἰς ἄλλο μέρος, διότι, ἂν ἀποφασίσουν τὴν εἰς Πρεβέξαν εἰσοδόν τους, θέλει φύγουν ἐκεῖνοι, μὲ τὸ νὰ φοβῶνται τὸ ἄτακτον τῶν στρατιωτῶν. Οἱ δὲ Πασάδες τοὺς ἔγιναν ἐγρυηταὶ περὶ τῆς ἀσφαλείας των, καὶ οὕτως εἰσηλθον, καὶ ἀμέσως οἱ στρατιῶται ἄρχησαν νὰ πρᾶττον μυρία ὅσα κακὰ εἰς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς· οἱ δὲ Ἄλβανοὶ κατ' ὀλίγον διεσκορπίζοντο, καὶ ἐπέστρεφον εἰς τὴν πατρίδα τους· Καὶ ἡ μὲν ἐκστρατεία ἐκείνη τῶν ἐχθρῶν τοιαύτην ἔκβασιν ἔλαβεν.

Οἱ δὲ Καπιταναῖοι Σουλιῶται μετὰ τῶν στρατιωτῶν οἱ ἀδείας τῆς Διοικήσεως τῶν Ἴονικῶν νήσων μετέβησαν ἐκ τῆς Κεφαλληνίας εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα· καὶ οἱ μὲν ἔμειναν ἐκεῖ, καὶ ἠνώθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν· μέρος δὲ ἐξ αὐτῶν μετέβησαν εἰς τὸ Ἀσπροπότομον πρὸς βοήθειαν τοῦ Κ. Στουρνάρη, ὅστις τότε ἔλαβε τὰ ὄπλα κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐπολέμει ἐν σώμα ἐχθρικόν, ὅπου ἐπροχώρησεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἐκ τῆς Λαρίσεως, τὸ ὅποῖον ἐδίωξαν ἐκείθεν κακῶς οἱ Ἕλληνες καὶ μὲ μεγάλην του ζημίαν, καὶ ἐφύλαττον ἐν ἀσφαλείᾳ ἐκείνους τοὺς πρόποδας τοῦ Πίνδα.

Οἱ δὲ ἐν Κορίνθῳ ἐχθροὶ, μὴ ἔχοντες πλέον ἐκ τῆς θαλάσσης ζωοτροφίας, ἐπειδὴ τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἀφ' ἧς ἐπληροφορήθησαν, ὅτι αἱ δυνάμεις τῆς Εὐρώπης θεωροῦσιν

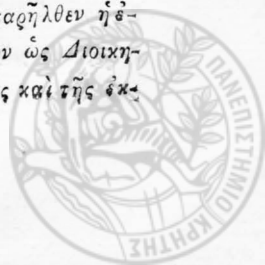

ἀδιαφύρως τὴν πολιορκίαν τῶν Ἑλλήνων, περιέπλεον ἐκεῖ, καὶ ἐμποδίζον ὅλα τὰ πλοῖα, μὲ ὅποιαν δὴποτε σημαίαν καὶ ἂν ἦτον, νὰ πλησιάξωσιν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη μὲ τροφάς, κατήντησαν νὰ λιμοκτονῶσι, καὶ νὰ τρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖζον μὲ χόρτα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπέπεσεν εἰς αὐτὴς νόσος ὀλεθρία, καὶ ἀπέθνησκον καθ' ἡμέραν πλῆθος ἐξ αὐτῶν, ὥστε μόλις ἔμειναν ἐκ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ πέντε χιλιάδες περίπου, καὶ ἐκεῖνοι ὑστερημένοι προστασίας· ἐπειδὴ ἐκ τῶν Πασάδων ἄλλοι μὲν ἐφορεύθησαν, ἄλλοι δὲ ἀπέθανον, καθὼς καὶ ὁ Ἀρχιστρατηγὸς τοὺς Μαχμούτ Πασας Δράμαλης εἶχεν ἀποθάνει πληρωθεὶς εἰς ἓνα πόλεμον. Ἦσαν δὲ ζῶντες ἐτι δύο Πασάδες μὲ δύο Τούρια· αὐτοὺς λοιπὸν, μόλις τότε μαθόντες, ὅτι τὸ Ναύπλιον παρεδόθη, καὶ βλέποντες, ὅτι ὅλοι ἔμελλε νὰ διαφθαρεῶσιν ἐκεῖ ἐκ τῆς παντελεῆς ἑλλείψεως, συσκεφθέντες μετὰ τῶν λοιπῶν Μπελουκμπασάδων, ἀπεφάσισαν νὰ προλάβωσι νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς Πάτρας, ἐν ὅσῳ οἱ Ἕλληνες εἶχον παρημελημένην τὴν πολιορκίαν, καὶ δὲν τοὺς ἐμποδίζετο ἡ διάβασις. Ὅθεν ἀφήσαντες φρουρὰν πεντακοσίων στρατιωτῶν εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον, οἱ μὲν Πασάδες καὶ οἱ λοιποὶ Ἀξιωματικοὶ μὲ χιλίους περίπου στρατιώτας μετέβησαν διὰ θαλάσσης εἰς τὸ Καστέλι τῆς Πάτρας, διότι τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα εἶχον ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν· ἀλλ' ὁ Ἰσούφ Πασῆς δὲν τοὺς ἐδέχθη μέσα εἰς τὸ φρούριον, καὶ διὰ τοῦτο μετέβησαν εἰς τὰς Πάτρας· οἱ δὲ λοιποὶ, τέσσαρες χιλιάδες περίπου, ἐκίνησαν διὰ ξηρᾶς, καὶ ἔφθασαν ἀνεμποδίστως, ἔως εἰς τὰ Μαῦρα Λιθάρια. Ἐκεῖ πλησίον συνέπεσε νὰ εὐρίσκωνται τὰ Καλαβρυτινὰ στρατεύματα, διχρημένα εἰς δύο φαρτίαις, ἡ μὲν τῶν Προεστώτων, ἡ δὲ τῶν Πετιμεζαίων, καὶ ἦτον εἰς ἀκμὴν ἐμφυλίου πολέμου. Οὗτοι λοιπὸν, εὐθὺς ὅπου ἔμαθον, ὅτι πλησιάξουσιν οἱ ἐχθροὶ, ἀφῆσαν κατὰ μέρος ὅλα τὰ ἰδιαιτέρά των καὶ ἐκ συμφώνου ὤρμη-

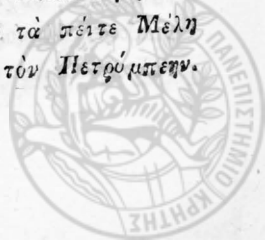
σαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοὺς ἀπέκλεισαν εἰς ἐκεῖνα τὰ στενά. Ἐφθασαν κατόπι καὶ ἄλλοι στρατιῶται ἀπὸ τὰ περὶ μέση Βοστίτιζης καὶ Κορίνθου, καὶ ἐνεδυνάμωσαν τὴν πολιορκίαν, ὥστε δὲν ἐδύναντο πλέον οἱ ἐχθροὶ μήτε ἐμπρὸς νὰ προχωρήσουν, μήτε ὀπίσω νὰ ἐπιστρέψουν. Ἐδοκίμασαν ἅπαξ καὶ δις, νὰ βιάσουν τοὺς Ἕλληνας διὰ νὰ τοὺς παραχωρήσουν τὴν διάδασιν, πλὴν εἰς μάτην, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἔμειναν σταθεροὶ εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἐφόνευσαν πλῆθος ἐκ τῶν ἐχθρῶν, οἵτινες ἀπελπισθέντες ἄρχησαν νὰ πραγματεύωνται περὶ παραδίσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασε καὶ ὁ Κ. Ὀδυσσεὺς ἐκεῖ μὲ τριακοσίους περίπου στρατιώτας, ὅστις μετέβη διὰ τοῦ Μεσολογγίου εἰς τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν· ὅθεν συνέπραξε καὶ οὗτος εἰς τὴν παράδοσιν τῶν ἐχθρῶν· πλὴν, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ παραδοθῶν, ἔφθασαν ἐκεῖ εἰς τὸ παράλιον πλοῖα ἀπεσταλμένα παρὰ τοῦ Ἰουσὺφ Πασᾶ, εἰς τὰ ὅποια ἐμβαρκαρίσθησαν οἱ ἐναπομείναντες ἐχθροὶ χίλιοι περίπου, καὶ κατέφυγον εἰς τὰ φρούρια τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου.

Τὰ δὲ ἐν Ἐρμιόνη Μέλη τῆς Διοικήσεως, μὲ τὸ νὰ εἴδον, ὅτι ἀναβάλλεται ἡ Συνέλευσις τῶν Παραστατῶν ἐξ αἰτίας τῶν διχονοιῶν, ἐξέδωκαν καὶ ἄλλην προκήρυξιν, ὅτι ἡ Διοίκησις, καίτοι παρελθούσης τῆς προθεσμίας, θέλει ἐξακολουθεῖ ἐνεργῶσα, μέχρις οὗτου νὰ συνέλθωσι τοῦλάχιστον τὰ δύο τρίτα τῶν Παραστατῶν, τοὺς ὁποίους ἐπροσκάλουν εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου καὶ ἐκεῖνοι ἐμελέτων νὰ μεταβῶσι, καὶ εὐθὺς μετέβησαν ἐκεῖ. Πλὴν ὁ φρούραρχος Κ. Α. Κολιόπουλος τοὺς ἐμήνυσεν ἔτι εὐρισκομένους εἰς τὸν λιμένα, ὅτι ὡς μὲν ἀπλοῦς πατριώτας τοὺς δέχεται, νὰ ἔμβουν, οὐχὶ δὲ ὡς Διοικητάς, ἐπειδὴ παρῆλθεν ἡ ἐνιαύσιος Περίοδος. Οἱ δὲ ἐπέμενον νὰ ἔμβουν ὡς Διοικηταί, προβάλλοντες, ὅτι πρὶν τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς ἐκ-

λογῆς ἄλλων Μελῶν δὲν δύνανται νὰ ἀφήσωσι τὸ Ἔθνος ἄνευ Διοικήσεως. Ἀφ' οὗ δὲ ἠκολούθησε λογοτριβὴ περὶ τούτου ἰκανῆς ἡμέρας, ἔφυγον τὰ Μέλη τῆς Διοικήσεως ἐκεῖθεν, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ ἐκεῖθεν ἔγραψαν εἰς ὅλα τὰ μέρη προσκαλοῦντες νὰ γίνῃ ἡ Συνέλευσις ἐκεῖ.

Ἄρχησαν τέλος πάντων νὰ συνέρχονται ἐξ ἀπάντων τῶν μερῶν οἱ ἐκλελεγμένοι, καὶ οἱ μὲν Δημοκρατικοὶ συνήρχοντο εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου ἐπροσκάλου καὶ ὅλους τοὺς λοιπούς. οἱ δὲ Ὀλιγαρχικοὶ εἰς τὸ Ἄστρος. Καὶ εἰς μὲν τὸ Ναύπλιον συνῆλθον οἱ τῆς Ανατολικῆς Ἑλλάδος Πολιτικοὶ καὶ Καπιταναῖοι, καὶ τινες τῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, σύμφωνοι μετὰ τῶν Δημοκρατικῶν. ὁμοίως καὶ ὁ Ὑψηλάντης μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνη, Νικῆτα καὶ ἄλλων Καπιταναίων ὁμοίως καὶ οἱ ἐκλεγμένοι παρὰ τῶν Δημοκρατικῶν Παράσταται τινῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Πελοποννήσου. Εἰς δὲ τὸ Ἄστρος οἱ Προεστῶτες τῆς Πελοποννήσου μετὰ τινῶν Καπιταναίων καὶ ἄλλων ὁπαδῶν τους, ὁ Πετρόμπεης, ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ τινες τῶν τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος σύμφωνοι μετὰ τῶν Ὀλιγαρχικῶν, καὶ οἱ Πρόκριτοι τῶν νήσων. Ὅπόσαι δὲ ἔριδες ἠκολούθησαν μεταξὺ τῶν δύο φατριῶν, καὶ πῶς ἐρελκύνθησαν τινες ἀπὸ τὸ Δημοκρατικὸν εἰς τὸ Ὀλιγαρχικόν, καὶ τίνε τρόπῳ ἐπειίσθησαν τέλος πάντων οἱ ἐν Ναυπλίῳ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Ἄστρος, καὶ πόσα ἠκολούθησαν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τῆς Συνελεύσεως, καὶ τίνε τρόπῳ ὑπεγράφη ὁ Ὄργανικός Νόμος πάλιν μετὰ ὀλίγην ἐπιδιόρθωσιν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πάμπολλα, ἀνήκει νὰ περιγραφῶσιν εἰς τὰ Ὑπομνήματα τῆς Β' Περιόδου. Ἡ ἐπισφράγισις δὲ τοῦ παρόντος εἶναι, ὅτι ὑπερίσχυσε τὸ Ὀλιγαρχικόν, ἐπειδὴ μὲ διαφόρους τρόπους οἰκειοποιήθη τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐναντίων. Ἐκλεξαν τὰ πέντε Μέλη τοῦ Ἐκτελεστικοῦ, καὶ Πρόεδρον τούτου τὸν Πετρόμπεην.

τὸν δὲ Ἰωάννην Ὁρλάνδον Πρόεδρον τοῦ Βουλευτικοῦ, ὅς τις μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρητήθη τῆς Προεδρείας διὰ τὴν δυσασφάκειαν τῶν ἄλλων Νησιωτῶν. Καὶ ἐπεκυρώθη ἡ Διοίκησις τῆς Β' Περιόδου ἐνιαύσιος τῇ 18 Ἀπριλίου 1823. εὐθὺς δὲ μετέβησαν εἰς τὴν Τριπολιτζάν, τὴν ὁποίαν ἐκλεξαν διὰ προσωρινὴν μονὴν τῆς Διοικήσεως.

ΤΕΛΟΣ.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν Ἀναγνωστῶν καταχωρίζομεν Πίνακα ὀνομαστικὸν τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὰ παρόντα Ὑπομνήματα.

Ι. Φ.

ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ

τῶν περιεχομένων.

A

Ἀγγλικὴ Φρεγάττα — σελ. 141, ἀπαιτήσεις.

Ἀγγλικὸς Κόνσολος Μέγιερ — σελ. 140, μειν-
τεύει ὑπὲρ τῶν Τούρκων πρὸς τοὺς Σουλιώτας διὰ τὴν
παράδοσιν τοῦ Σουλίου.

Ἀγία Παρασκευὴ (τῶν Πατρῶν) — σελ. 24,
Μάχη τῶν Ἑλλήνων.

Ἄγιον Ὅρος — Ζήτηι Κασσάνδρα.

Ἄγιοπετρίται — 67, στρατοπεδεύσει πρὸς τὸ Στε-
νὸν τῆς Τριπολιτζᾶς.

Ἄμοριται — σελ. 63, ζητοῦσι βοηθήματα ἐκ τῆς Πε-
λοποννήσου.

Ἄρο Μυχο υφδάρης καὶ Ταῖρ Ἀμπάξης — σελ. 40,
ἐνοῦνται ἐκ δευτέρου μετὰ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, καὶ συμμαχῶ-
σι μετὰ τῶν Ἑλλήνων Σουλιωτῶν.

Ἀθανάσιος Κανακάρης — σελ. 43, διορίζεται
Μέλος τῆς ἐν Καλτετζιαῖς συστηθείσης Πελοποννησια-
κῆς Γερουσίας — 54, στρατοπεδεύει εἰς Σαραβάλε — 55,
μάχεται τῇ 15 Ἰουλίου.

Ἀθῆναι — σελ. 26, ἐπαναστατοῦσι.

Αἰτωλοὶ — σελ. 41, ἐπαναστατοῦσι τῇ 24, Μαΐου,
1821.

Ἀκαρνάνες — Ἴδε Αἰτωλοί.

Ἀκροκόρινθος σελ. — 95, παραδίδεται.

Ἀκρόπολις Ἀθηνῶν — σελ. 118, παραδίδεται.

Ἄλβανοὶ Ἀγάδες — σελ. 421, συγκαίρουσι τὴν κί-
νησιν τῶν Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνάνων — 68, πέμπουσι πρέ-
σβεις εἰς Πελοπόννησον περὶ τῶν εἰς Τριπολιτζᾶν Ἄλβα-
νῶν — 88, ἐνοῦνται μετὰ τοὺς Σουλτανικοὺς.

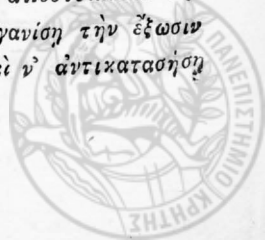
Άλβανοὶ Τριπολιτζᾶς — Ζήτηί Ἐλμάς Πειήσ·
Ἀλέξανδρος Κατακουζηνός — σελ. 50, ἀκο-
 λυθεῖ τὸν Δ. Ὑψηλάντην ὡς Μινίστρος — 51, 56, διο-
 ρίζεται πληρεξούσιος εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου τῆς
 Μονεμβασίας· ἀτακτήματα περὶ λαφύρων — 65, δυσά-
 ρεστος κατὰ τοῦ Ὑψηλάντου ἀκολουθεῖ τὸν Μαυροκορδά-
 του.

Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος — σελ. 59, φθά-
 νει εἰς Μεσολόγγιον, μεταβαίνει εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν
 Πατρῶν — 62, εἰς τὸ τῶν Τρικώρφων — 63, Ἐπιφορ-
 τίζεται νὰ πραγματοποιῇ εἰς Ἄγιον Ἰωάννην μετὰ τῶν Πλη-
 ρεξουσίων τῶν ναυτικῶν Νήσων — 65, ἀπέρχεται νὰ ὑρ-
 γανίσῃ τὴν Ῥούμελην — 82, Ἀναγορεύεται Πρόεδρος τῆς
 Γερουσίας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, καὶ Πληρεξούσιος εἰς
 τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν — 64, ῥαδιουργεῖ κατὰ τῆς ἐ-
 πηρείας τοῦ Ὑψηλάντου — 88, σώζεται γυμνὸς ἀπὸ τὰς
 Πάτρας διὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ — 91, ἐ-
 κλέγεται Πρόεδρος τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἀ' Ἐθνοσυνελεύ-
 σεως — 92, Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ — 111, ἐκτρα-
 τεύει εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα — 123, ἀποστέλλει τὸν
 Τζεπραζλῆν Πρεσβευτὴν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πάπα — 137,
 ἐγκολποῦται τὸν Μάρκον Πότζαρην — 139, ἀποτυγχά-
 νει εἰς τὴν μάχην τοῦ Πέτα, καὶ διασκορπίζεται τὸ στρα-
 τόπεδόν τε — 156, πολιορκεῖται εἰς Μεσολόγγιον, 1822.
 — 168, χαρακτηρίζεται Ὀλιγαρχικός.

Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης — σελ. 7, Γενικὸς
 Ἐπίτροπος τῆς Ἀρχῆς — 9, ἀποστέλλει τὸν Δικαῖον εἰς
 Πελοπόννησον. — 66, καταστρέφεται εἰς τὴν Βλαχίαν.

Ἀλεξιότισσα — Ἴδε Ἄγια Παρασκευή.

Ἀλέξιος Νοῦτζος — σελ. 108, ἀποστέλλεται εἰς
 τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα, διὰ νὰ διοργανίσῃ τὴν ἔξωσιν
 τοῦ Ὀδυσσεῶς — νὰ τὴν ἐνεργήσῃ καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ

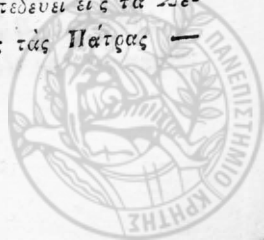
Ἀνδρέας Ζαήμης — σελ. 10, συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ συνέλευσιν — 17, ἐμβαίνει εἰς Πάτρας μὲ δύναμιν στρατιωτικὴν — 25, στρέφει εἰς Νεζερά μετὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἰσούφ Πασᾶ — 29, μάχεται εἰς Βόδουδα — 36, πῶλησιάζει τὸ περὶ τὴν Τριπολιτζάν στρατόπεδον διὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Κεχαγιᾶ Μπεῆ — 43, ἐπανέρχεται εἰς τὸν Ὀμπλόν — 47, κινεῖται εἰς βοήθειαν τῆς εἰς τὸ Ποῦσι Μάχης τῶν 13 Ἰουνίου — 53, στρατοπεδεύει εἰς Δομιστίνα — 54, καταλαμβάνει τὸ Πριναρόκαστρον — 55, νικᾷ μαχόμενος τῇ 12 Ἰουλίου — 70, βιάζεται, μετὰ τὴν ἥτταν τοῦ Σαραβαλίου, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ Σδ-λι (ἴσ. γραπτέον Σόλι) — 102, στρατεύει πάλιν ὑπὲρ τῶν Πατρῶν· κινδυνεύει νὰ αἰχμαλωτισθῇ εἰς τὴν μάχην τοῦ Ῥωμανῶ — 156, 158, ἐκστρατεύει εἰς τὸ Μεσολόγγιον, πολιορκούμενον, 1822 — 163, ἐπιστρέφει εἰς Πελοπόννησον.

Ἀνδρέας Μεταξᾶς — σελ. 144, διορίζεται Πρέσβυς πρὸς τοὺς Μονάρχας τῆς Βερώνης.

Ἀνδρέας Ἰσκού — Ζήτηι Γῶργος Μπακῶλας — 141, πραγματεύεται μετὰ τοῦ Ὀμέρ Βρυώνη — 158, ἐνοῦται μετὰ τῶν Ἑλλήνων.

Ἀνδρέας Καλαμογδάργης — σελ. 15, ἀποστέλλεται παρὰ τῆς ἐν Τριπολιτζᾷ Τουρκικῆς Ἀρχῆς Πρέσβυς πρὸς τὸν Γερμανὸν Π. Πατρῶν καὶ λοιπούς.

Ἀνδρέας Λόνδος — σελ. 10, συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ μυστικὴν συνέλευσιν — 13, ἀποφεύγει τὴν εἰσοδὸν τοῦ εἰς Τριπολιτζάν στρατηγήματα — 14, νέαι ἀποφάσεις εἰς Ἀρίαν Λαύραν — 15, ὁμοίαι μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ Καλαμογδάργου — 20, στρατεύει εἰς Πάτρας — 25, στρέφει πρὸς τὴν Βοστίτζαν μετὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἰσούφ Πασᾶ — 53, στρατοπεδεύει εἰς τὰ Σελῶ καὶ Δερβένι — 81, εἰσέρχεται εἰς τὰς Πάτρας —

156, 158, ἐκστρατεύει εἰς τὸ Μεσολόγγιον πολιορκούμενον, 1822 — 162, ἐπιστρέφει εἰς Πελοπόννησον.

Ἀνδρέας Δουριώτης — σελ. 105, διορίζεται μετὰ τοῦ Ἰγνατίου, Μοπινώτου, Δημητρίου Περόφουκα καὶ Γιέπερ περὶ τῆς διαπραγματεύσεως δανείου — 107, ἀποστέλλεται διὰ τὴν Ἀγγλίαν, Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν περὶ διπλωματικῶν ὑποθέσεων κ. λ. π.

Ἀνδρῆκος Νοταρᾶς — σελ. 30, φρονεῖται εἰς τὴν Ἀκροκόρινθον ἐκ διαταγῆς τῆς Μητρὸς τοῦ Κιαμῆλ Νίπεή.

Ἀνδρουσιανοὶ Τοῦρκοι — σελ. 18, εἰσέρχονται εἰς Τριπολιτσάν.

Ἀντέπαρχοι — σελ. 111, διορίζονται εἰς τὰς Νήσους, 1822.

Ἀντώνιος Κωλοκοτρώνης — σελ. 135, στρατοπεδεύει εἰς Δεφθενάκια τοῦ Ἄργους.

Ἀντώνιος (Οἰκονόμου) — σελ. 26, βιάζει τοὺς Προκρίτους Ἰδραίους εἰς ἀποστασίαν.

Ἀουστριακὰ Πλοῖα — σελ. 61, βοηθοῦν τοὺς Τούρκους. — 148, 149, συλλαμβάνεται ἐν εἰς τὸν Ἄργολικόν, πλησιάσαν νὰ ἐφοδιάσῃ τὸ Ναύπλιον.

Ἀργεῖοι Τοῦρκοι — σελ. 18, εἰσέρχονται εἰς Ναύπλιον.

Ἀρεοπαγίται — σελ. 104, ἀντενεργῶσι κατὰ τῆς ἐκστρατείας Ἰψηλάντου καὶ Ὀδυσσεῶς ἐναντίον τοῦ Ζητουνίου — 107, 108, διαιροῦσι τοὺς Καπιταναίους τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ἐναντίον τοῦ Ἰψηλάντου καὶ Ὀδυσσεῶς. — 116, φεβίζονται ἀπὸ τὸ κίνημα τοῦ Ὀδυσσεῶς κατὰ τοῦ Νούτζου καὶ Παλάσκα. — 137, διαλύονται.

Ἀριστείδης — σελ. 8, συλλαμβάνεται εἰς Σερβίαν ὡς Ἀπόστολος.

Ἀρκαδινοὶ Τοῦρκοι — σελ. 18, καταφεύγουσιν

εἰς Μοθώνην καὶ Κωρώνην.

Ἀρμостаὶ — σελ. 111, διοργανίζουσι τὰς Κυκλάδας καὶ Σποράδας νήσους, 1822.

Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτες — σελ. εἰσέρχονται εἰς Τριπολιτῶν — φυλακίζονται — 73 ἐλευθερώνονται τῆς φυλακῆς καὶ οἱ περισσότεροὶ ἀποθνήσκουσι.

Ἀσημάκης Ζαήμης — σελ. 6, ὀνομάζεται Ἐφορος τῆς Ἐταιρίας εἰς Πελοπόννησον — 10, συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ Συνέλευσιν — 51, προστίθεται Μέλος τῆς ἐν Καλυτζίαις Πελοποννησιακῆς Γερουσίας.

Ἀσημάκης Φωτῆλας — σελ. 10, συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ μυστικὴν συνέλευσιν — 45, συμπολιοῦκε ἢ τὸ Λάλα.

Ἀχιλλεὺς — σελ. 128, παραιτεῖ τὴν Ἀκροκόρινθον εἰς τὸν Δράμαλην, φονεύσας εἰς αὐτὴν τὸν Κιαμὴλ Πεῆν — 129, χαρακτηρὸς αὐτοῦ.

B

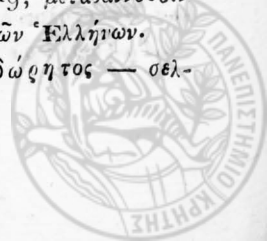
Βαλτέτζι — σελ. 31, μάχη τῶν 26 Ἀπριλίου — 37, ὁμοίᾳ τῶν 12 Μαΐου, 1821.

Βαρνακιώτης (Γεώργιος) — σελ. 41, ἐμποδίζει τὴν κίνησιν τῶν Αἰτωλῶν καὶ Ἀκαρνανῶν — 42, φυλάττει εἰς Δραγαμέστον τοὺς εἰς Βραχῶρι καὶ Ζαπάντε παραδοθέντας Τούρκους — 137, δυσαρρεσιτεῖται κατὰ τῆς Μαυροκορδατοῦ — 141, συνωμόττει καὶ πραγματεύεται μετὰ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη — 154, 155, διαγωγή του κατὰ τῆς Ἑλλάδος — 156, ἀποστέλλει εἰς Πρέβεζαν τοὺς Βραχωρίτας Τούρκους — 163, δραπετεύει εἰς τὸν Κάλαμον.

Βασίλειος Πετιμεζᾶς — σελ. 143, ζητεῖ τὴν ἀπὸ τῆς Βουλῆς ἀποβολὴν τοῦ Ἀνδρέου Ζαήμη.

Βοστίτζιανοὶ Τοῦρκοι — σελ. 19, μεταβαίνουσιν εἰς Σάλωνα — 26, κυριεύονται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Βρυσθένης (Σελασειᾶς) Θεοδώρητος — σελ.

42, Μέλος τῆς ἐν Καλυτειαῖς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας.

Γ

Γαλαξιδιώται — σελ. 20, πατριωτισμός αὐτῶν καὶ κίνησις εἰς τὰ ὄπλα — 34, περιπλέουσι τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς Πελοποννήσου, καὶ προσβάλλονται ἀπὸ τὴν Ἰονικὴν Διοίκησιν — 48, ἐπαπειλοῦν νὰ φύγωσι μὲ τὰ πλοῦά των — 71, μάχονται κατὰ τοῦ ναυάρχου Καραλή καὶ καταστρέφονται.

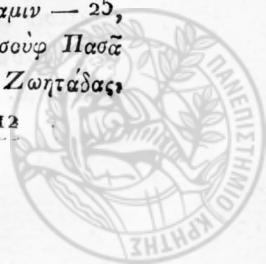
Γαλλικὴ Φρεγάτα — σελ. 141, ἀπαιτήσεις — 147, προσφέρεται αὐστηρὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων — 148, ἐπαπειλεῖ νὰ ἐφοδιάσῃ τὸ Ναύπλιον· λαμβάνει ἔγγραφον εὐγνωμοσύνης ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας — 149, ζητεῖ τὰ ἐνέχυρα τῶν Ναυπλιωτῶν Τούρκων, καὶ κανονοβολεῖ τὴν Ἑλληνικὴν Γολέτταν. Σχοποῖ τῆς εἰς τὸν Ἀργολικὸν εἰσόδου της.

Γαστουναῖοι Τούρκοι — σελ. 19, μεταφέρονται εἰς τὸ Δάλα.

Γενικοὶ Ἐφοροὶ καὶ Ἐποέφοροι (τοῦ 1821) — σελ. 81, ἐκλογὴ τούτων.

Γενναῖος — Ζήτει Ἰωάννης Θ. Κωλοκοτρώνης.

Γερμανὸς Παλαιῶν Πατρῶν — Συνεργεῖ εἰς τὸ νὰ προληφθῇ ἡ ἀπάτη τῶν Ὀπλαρχηγῶν τῆς Ρούμελης (Ζήτει Ἀλῆ Πασᾶς) — σελ. 6, διορίζεται Ἐφορος τῆς Ἐταιρίας εἰς Πελοπόννησον — 10, συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ μυστικὴν Συνέλευσιν· προτάσεις αὐτοῦ — 13, ἀποφεύγει τὴν εἰσοδόν του εἰς Τριπολιτζάν· στρατηγήματα — 14, νέαι ἀποφάσεις εἰς Ἀγίαν Λαύραν — 17, ἐμβαίνει μετὰ τοῦ Α. Ζαήμη εἰς Πάτρας μὲ δύναμιν — 25, στρέφει εἰς Νεζερά μετὰ τὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ — 33, διορίζει τὴν κατοχὴν τοῦ Ὀμπλοῦ, τῆς Ζωητάδας

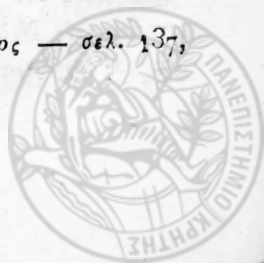

καὶ τῆς Περιβόλας — 35, διαμικρύνεται κατὰ τῆς ἐπι-
 ξημίου διαγωγῆς τοῦ Γκιόν — 38, προσκαλεῖ τὸν *A.*
Zaήμην πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς πολιτοκράτειας τῶν Πατρῶν με-
 τὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Ἀσλακάκου — 51, προσίθεται Μέ-
 λος τῆς ἐν Καλτετζιαῖς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας —
 56, ἐνεργεῖ εἰς Τρίκορφα περὶ Πολιτικοῦ Συστήματος —
 72, διορίζεται Πληρεξούσιος διὰ τὴν διαπραγματεύσειν πε-
 ρὶ τῆς Τριπολιτζᾶς — 86, χαρακτηρ εἰς τὴν ἐξαγορὰν
 τῶν Χαρμερίων τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ — 123, ἀποφασίζε-
 ται Ἰκέτης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν Πάπαν, διὰ τὰ μισι-
 τεύση οὗτος πρὸς τοὺς Μονάρχας — 131, ἐνθουσιάζει
 τὸν Κωλοκοτρώνην κατὰ τοῦ Δράμαλη — 144, διορίζε-
 ται Πρέσβυς πρὸς τὸν Πάπαν — 151, καθησυχάζει τὸν
 μεταξὺ Κωλοκοτρώνη καὶ Δελιγιανναίων ἐργυμονοῦντα
 ἐμφύλιον πόλεμον.

Γερμανὸς Χριστιανουπόλεως — σελ. 6, δι-
 ορίζεται Ἐφρος τῆς Ἐταιρίας εἰς Πελοπόννησον — 10,
 συνέρχεται εἰς Βοστίτζαν — 12, εἰσέρχεται εἰς Τριπολι-
 τζάν.

Γερουσία Πελοποννησιακὴ — σελ. 89, συ-
 νιστᾶται εἰς Ἄργος — 105, πρότασις παρὰ τῆς διαλύσε-
 ώς της — 106, ἀντιπράττει κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Διοική-
 σεως — 119, φυλακίζει τοὺς Ζαρεφοπούλους, ὡς ὑπό-
 πτους — 130, συμπράττει μὲ ζῆλον καὶ δραστηριότητα
 κατὰ τοῦ Δράμαλη — 137, ἐξαργᾶται ἀπὸ τὸν Κωλοκο-
 τρώνην — 138, ἐπιβάλλει ἔρανον εἰς τοὺς Πελοποννη-
 σίους — 142, ἀνθίσταται κατὰ τῶν περὶ τῆς παύσεώς
 της ἐνεργειῶν τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως — 143, κυ-
 ροῦται — 151, ἐκλέγει Ἀρχιστράτηγον τῆς Πελοποννήσου
 τὸν Θ. Κωλοκοτρώνην — 161, προσκαλεῖ Ἐθνικὴν Συ-
 νέλευσιν εἰς Τριπολιτζάν.

Γερουσία τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος — σελ. 137,
 διαλύεται.

Γεροουσιασταί (τῶν Καλτετζῶν) — σελ. 51, 52, ἐναντιοῦνται εἰς τὰς περὶ νέου Πολιτικοῦ καὶ Στρατιωτικοῦ συστήματος προτάσεις τοῦ Ὑψηλάντου.

Γεώργιος Γιαννόπουλος — Ζημιῶ τούτος Λαλείους, καὶ θανατοῦται παρὰ τῶν ἰδίων εἰς Κατζαρεῦ σελ. 35.

Γεώργιος Καραϊσκάκης — σελ. 164, νικᾷ τὸν Ἰσμαήλ Πασᾶ Πλιάσα.

Γεώργιος Μαυρομιχάλης — σελ. 108, 109, ἐναντιοῦται εἰς τὴν Διοίκησιν περὶ τῆς παραδόσεως τῶν Χαρεμιῶν τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ — 144, διορίζεται Πρέσβυς πρὸς τὸν Πάπαν.

Γεώργιος Ροδόπελος — σελ. 53, στρατοπεδεύει εἰς τὰ χωρία Σειλᾶ καὶ Δερβένι.

Γεώργιος Σέκερης — σελ. 126, ἐκστρατεύει εἰς τὸν Ἰσθμόν.

Γεώργιος Σισίνης — σελ. 45, συμπολιορχεῖ τὸ Δάλα. — 69, τοποθετεῖται εἰς τὸ Μετόχι τοῦ Ὀμπλοῦ — 70, κινδυνεύει νὰ αἰχμαλωτισθῇ εἰς τὴν μάχην τοῦ Σαραβαλίου.

Γηροκομεῖον — σελ. 59, μάχη τῶν 26 Ἰουλίου — 60, ἄλλη τῶν 6 Αὐγούστου.

Γιαννάκης Ράγκος — σελ. 40, νικᾷ εἰς Ἄφτι — 50, καταλαμβάνει τὸ Διπόταμον — 141, πραγματεύεται μετὰ τοῦ Ὁμέρ Βρυώνη — 15, ἐνοῦται μετὰ τῶν Ἑλλήνων.

Γκενερὰλ Νορμάνδ — σελ. 100, ἀποκρούει τὸν Τουρκικὸν Στόλον εἰς τὸ Νεόκαστρον, 1822 — 111, ἐκστρατεύει ὑπὸ τὸν Μαυροκορδάτον εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα — 39, πληγώνεται εἰς τὸ Πέτα, καὶ ἀποθνήσκει εἰς Μεσολόγγιον.

Γνέπερ — Ἰδε Ἄνδρέας Δουριώτης.

Γόρδων Ἄγγλος — σελ. 6, ἔρχεται εἰς Τρίκορφα.
 Γρηγόριος Δικαῖος — σελ. 9, φθάνει εἰς Πάτρας.
 χαρακτηριστῆς αὐτοῦ — 22, χρηματολογεῖ ἐκ τῶν πολεμοφοδίων
 τῆς Ἑταιρίας — 29, 30, λαφυραγωγεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν
 τῶν Ἑλλήνων εἰς Σοφικόν.

Γρηγόριος Μοθώνης — σελ. 28, ἓνας τῶν Ἀρχηγῶν
 τῆς πολιτορίας Νεοκτόστρου.

Γρηγόριος Σάλας — Ζήτηι Δ. Ὑψηλάντης, 83.

Γωγος Μπακόλας καὶ Ἄνδρέας Ἴσκου — σελ.
 49, νικῶσιν εἰς Μακρονόρος κατὰ τοῦ Ἰσμαήλ Πασᾶ
 Πλιάσα — 154, διαγωγή του κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Δ

Δελιγιανναῖοι — σελ. 150, ἀντιπράττουσι κατὰ
 τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας.

Δερβενάκια — σελ. 135, νίκη τῶν Πελοποννησίων
 κατὰ τοῦ Δράμαλη.

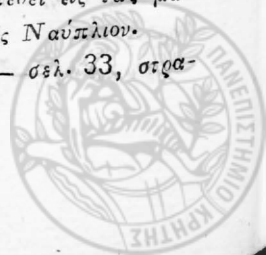
Δερβενοχωρίται — σελ. 68, ἀδιαφοροῦσι διὰ τὴν
 ἀσφάλειαν τοῦ Ἰοθμοῦ.

Δημητριάνα — σελ. 23, προμήθεια πυρίτιδος.

Δημήτριος Δελιγιαννόπουλος — σελ. 45,
 συμπλοκοῦε τὸ Δάλα — 67, καταλαμβάνει τὸν
 Μαντζαργῶν ἔξω τῆς Τριπολιτζᾶς.

Δημήτριος Κολιόπυλος (Πλαπούτας) — σελ.
 37, βοηθεῖ τὴν εἰς Βαλτέτζι Μάχην τῶν 12 Μαΐου, 1821.
 — 45, συμπλοκοῦε τὸ Δάλα, — 74, συνοδεύει μέχρι
 τῆς Βοστίτζης τοὺς Ἀλβανοὺς τῆς Τριπολιτζᾶς ὡς ἐνέ-
 χυρον — 131, διορίζεται εἰς τὰς Πόρταις ἐπὶ τοῦ Δρά-
 μαλη. — ἴδε καὶ σελ. 132. — 145, ἀριστεύει εἰς τὰς μά-
 χας τῆς Κορίνθου — 160, φρουραρχεῖ εἰς Ναύπλιον.

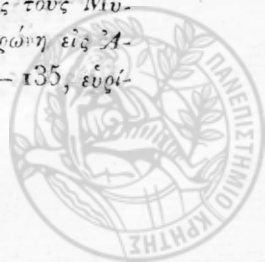
Δημήτριος Κουμανιώτης — σελ. 33, στρα-

τοπεδεύει εἰς Ὀμπλόν, καὶ πολεμεῖ τοὺς Πατράϊους.

Δημήτριος Περφόουκας — Ἴδε Ἀνδρέας Δουριώτης.

Δημήτριος Ύψηλάντης — σελ. 50, παρουσιάζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα Πληρεξούσιος τῆ Γενικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἀρχῆς — 51, ζητεῖ τὴν κατάργησιν τῆς ἐν Καλατειαῖς συστηθείσης Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, καὶ προτείνει νέον Σύνστημα — 52, ἀποφασίζει ν' ἀφήσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπανακαλεῖται — 66, ἀποδοκιμάζει τὸν εἰς Ζαράκωδαν σχεδιασθέντα Ὄργανισμὸν Τοπικῆς Διοικήσεως, καὶ ἀπαιτεῖ τὴν Πληρεξούσιον Ἀρχιστρατηγίαν — 66, διαμένει ἐνεργῶν εἰς τὴν Πολιορκίαν τῆς Τριπολιτῆας — 71, ἐκστρατεύει ὑπὲρ τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου διὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ναυάρχου Καρραλῆ, καὶ ἐκ τῶν Τρουπιῶν μεταβαίνει εἰς Κόρινθον — 73, ἐπιστρέφει εἰς Τριπολιτῆαν μετὰ τὴν ἄλωσίν τῆς· ἀντενέργειαι τῶν Προκρίτων — 79, βοηθεῖ τὰς Καπιταναῖς — 80, διευθύνει ἐγκυκλίους εἰς τὰς Ἐπαρχίας κατὰ τῶν Τουρκολατρῶν — 83, ἀποστέλλει διὰ τὴν κίνησιν τοῦ Ὀλύμπου — 84, διαίρεσις μετὰ τοῦ Μαυροκορδάτου — 86, χαρακτηρ ὡς πρὸς τὴν ἐξαγορὰν τῶν Χαρμιῶν τοῦ Χουραῆ Πασᾶ — 89, ὀνομάζεται Πρόεδρος τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας — 91, μεταβαίνει ἐκ τοῦ Ἄργου εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροκορίνθου — 93, ἐκλέγεται Πρόεδρος τῆς Βουλῆς — 98, 99, ἐκστρατεύει εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα — 117, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Προεδρείαν τῆς Βουλῆς — 128, μένει εἰς Ἄργον· ἐπὶ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ Δράμαλη, διαλυθείσης τῆς Διοικήσεως — 129, κλείεται εἰς τὸ φρούριον τοῦ Ἄργου — 130, ἐξέρχεται ἐκ τούτου εἰς τοὺς Μύλους — 131, συσκέπτεται μετὰ τοῦ Κωλοκοτρώνη εἰς Ἀχλαδόκαμπον περὶ τοῦ πολεμικοῦ σχεδίου — 135, εὐρί-

σκειται εἰς τὴν Μάχην τῶν Δερβενακίων — 136, μεταβαίνει εἰς τὸν Ἴοθμόν — 146, μεταβαίνει εἰς Τριπολιτζάν — 152, δυσαρρεσεῖται κατὰ τῆς Ἀρχιστρατηγίας τοῦ Θ. Κωλοκοτρώνη — 162, προσκαλεῖται εἰς τὴν Προεδρείαν του, καὶ ἐναντιοῦται — 168, χαρακτηρίζεται Δημοκρατικός.

Δημοκρατικοί — σελ. 168, συνέρχονται εἰς Ναύπλιον, διὰ τὰ σχηματίσωσι Συνέλευσιν Ἑθνικὴν, καὶ ἀποτυγχάνουσι.

Διάκος (Ἀθανάσιος) — σελ. 31, 32, μάχεται καὶ θανατοῦται εἰς Θερμοπύλας.

Διαμαντῆς Χορμοβίτης σελ. 45, ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Καστελίου τῆς Ναυπάκτου καὶ πίπτει.

Διόγος Ζακύνθιος — σελ. 5, προοίδει τὴν Ἑταιρίαν εἰς τὸν Ἀλῆ Πασᾶ.

Διοίκησις Ἑθνικῆ (τῆς Α' Περιόδου) — 95, καθίσταται εἰς Κόρινθον — 96, ἀποφαίται αὐτῆς — 114, μεταβαίνει εἰς Ἄργος. Κατάστασις τοῦ Βουλευτικοῦ ὡς πρὸς τὸ Ἐκτελεστικόν — 116, ἀποκηρύττει τὸν Ὀδυσσεά καὶ προκαλεῖ τὴν κεφαλικὴν του ποινὴν — 121, σύστασις Ἐπταμελοῦς Ἐπιτροπῆς. Ἀπόφασις περὶ ἐκστρατείας τῶν Μελῶν — 122, δυσαρρεσεῖται διὰ τὴν εἰς Ἄργος ἐκστρατείαν τοῦ Π. Μαυρομιχάλη καὶ τὸν τρόπον τῶν Μανιατῶν — 127, διασκορπίζεται — 130, προσκαλεῖται ὑπάρχουσα εἰς τὰ πλοῖα, καὶ δὲν ἐξέρχεται. — 132, ἀποστέλλει εἰς Ἀχλαδόκαμπον περὶ συμβιβασμοῦ. — 137, κατάστασις αὐτῆς — 142, ἐνεργεῖ τὴν παῦσιν τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας — 144, μεταβαίνει εἰς Ἅγιον Ἰωάννην (τῆς Κυνοῦρίας), συγκαλεῖ τὰ ἀπόντα Μέλη καὶ ἀποφασίζει τὰς πρὸς τοὺς Μονάρχας τῆς Βερώνης καὶ τὸν Πάπαν Πρεσβείας — 153, ἐνεργεῖ τὰ ἀντιτρέφῃ τὴν ἐπιπόρην τῆς

Κωλοκοτρώνη — 154, μετατίθεται εἰς Ἐρμιόνη — 161 προκηρύττει τὴν ἐκλογὴν νέων Παραστατῶν — 162, διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ὑψηλάντου, ὡς μὴ προεδρεύοντος τὴν Βουλὴν — 167, προκηρύττει τὴν παράτασιν τῆς μέχει τῆς ἐκλογῆς νέων Παραστατῶν, καὶ μεταβαίνει εἰς Ναύπλιον, ὅπου δὲν γίνεται δεκτὴ — 168, εἰς Ἄστρος, ὅπου συγκαλεῖ καὶ συγκροτεῖ τὴν Β' Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Διοίκησις Ἐθνικῆ (τῆς Β' Περιόδου) — 169.

Διονύσιος Ρῶμας — σελ. 7, Ἐφορος τῆς Ἐταιρίας εἰς Ζάκυνθον.

Δολιανὰ — Ζῆτι Νικῆτας Σταματελόπουλος.

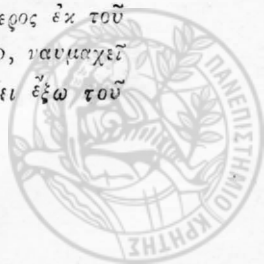
Δράμαλης — σελ. 126, εἰσβάλλει εἰς Κόρινθον, 6 Ἰουλίου, 1822 — 128, κυριεύει τὴν Ἀκροκόρινθον — 129, καταβαίνει εἰς τὴν Ἀργολίδα. Καταδιώκει τοὺς εἰς Κουτσόποδι Ἕλληνας — 130, πολιορκεῖ τὸ φρούριον τῆς Ἄργου — 133, νικᾷ τοὺς Ἕλληνας. Εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Ἄργου — 134, στρατηγήματα πρὸς τοὺς Ἕλληνας περὶ τῆς φυγῆς του — 135, νικᾶται εἰς Δερβενάκια — 136 εἰς Κλέναν, καὶ πηγαίνει εἰς Κόρινθον — 166, ἀποθνήσκει πληρωθεὶς.

Ε

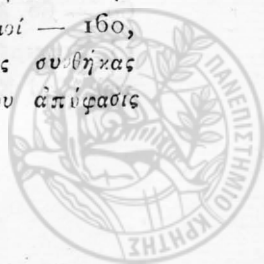
Ἐθνικαὶ Ὁμολογίαι — σελ. 105.

Ἑλλάς — σελ. 1, Ἀναλαμβάνει ἀπὸ τῆς 10' Αἰῶνος τὸ ὑπὲρ Ἐλευθερίας αἶσθημα.

Ἑλληνικὸς Στόλος — σελ. 32. Βυθίζει τὰ ἐχθρικά εἰς τὴν Μεσόγειον, — εἰσβάλλει τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον, καὶ ἐπιτορχάνει εἰς τὴν κατὰ τῆς Ναυπάκτου προσβολὴν, 44, 45 — ἐξέρχεται ὁ περισσότερος ἐκ τοῦ Κόλπου, 48 — Νικᾷ εἰς Τζαλόι, 57 — 100, ναυμαχεῖ εἰς τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον — 147 περιπλέει ἔξω τοῦ

Θρόνος Κωλοκορώνης — Ἐξέρχεται ἐκ
 τῆς Μάνης καὶ ὀπλίζεται κατὰ τῶν Τούρκων σελ. 18 —
 Βοηθεῖ τὴν εἰς Βαλτέτζι νίκην τῶν 12 Μαΐου, 37 — Μά-
 χεται εἰς Γράναν, 62 — 72, διορίζεται Πληρεξούσιος
 διὰ τὴν διαπραγματεύσιν περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Τρι-
 πολιτῆας — 79, ὀργανίζει τὸ Στρατιωτικόν, ζητεῖ τὴν
 Ἀρχηγίαν τῆς Πολιορκίας τῶν Πατρῶν καὶ ἐμποδίζεται
 — 83, διαιρέσεις μετὰ τῶν Δελιγιανναίων — 91, μετα-
 βαίνει ἐκ τοῦ Ἄργους εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροκορί-
 θου — 93, προτείνει εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνέλευσιν
 σχέδιον Στρατιωτικοῦ Διοργανισμοῦ — 101, διορίζεται
 Ἀρχηγὸς τῆς πολιορκίας τῶν Πατρῶν — 102, 103, νικᾷ
 εἰς τὴν μάχην τοῦ Ῥωμανοῦ — 104, διορίζεται νὰ ἐκ-
 στρατεύσῃ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα — 115, δὲν εἰσα-
 κούεται εἰς τὰς προτάσεις του περὶ Στρατιωτικῶν δικαι-
 ωμάτων — 123, δυσαρεστημένος κατὰ τῆς Διοικήσεως λύ-
 ει τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν, καὶ μεταβαίνει εἰς Τρι-
 πολιτῆαν, κηρύττων ἀσυδοσίαν — 124, ἀποβάλλει τὸν Δε-
 λιγιαννίζοντα Γερουσιαστὴν τῆς Καρυταίνης — 131, κα-
 ταδοῶ κατὰ τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν ἐπίδρομὴν τοῦ Δρά-
 μαλη, προσκαλεῖ μετὰ τῆς Γερουσίας εἰς τὰ ὄπλα τοὺς
 Πελοποννησίους, καὶ συναποφασίζει εἰς τὸν Ἀχλαδόκαμ-
 πον τὸ γενικόν κατὰ τοῦ Δράμαλη σχέδιον. — 132, ζη-
 τεῖ τὴν ἀποβολὴν τοῦ Κανακάρη καὶ Δελιγιάννου ἐκ τῆς
 Ἐκτελεστικοῦ, καὶ τοῦ Νέγρη καὶ Κωλέττου ἐκ τῶν Μι-
 νιστηρίων. Ἴδε καὶ σελ. 143. — 142, συμφωνεῖ εἰς τὴν
 πρότασιν περὶ τῆς καταργήσεως τῆς Πελοποννησιακῆς
 Γερουσίας — 150, διαγωγή του κατὰ τῶν Δελιγιανναίων
 περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἐπηρείας — 151, λαμβάνει τὴν
 Ἀρχιστρατηγίαν τῆς Πελοποννήσου. Ἐρεθισμὸς — 160,
 εἰσέρχεται εἰς τὸ Παλαμίδιον, καὶ κλείει τὰς συθῆκας
 τοῦ Ναυπλίου. Ἡ περὶ τῆς καταδρομῆς του ἀπίφασις

τῶν Προκρίτων καὶ Νησιωτῶν — 163, χαρακτηρίζεται Δημοκρατικός.

Θεόδωρος Γρίβας — νικᾷ μετὰ τοῦ Π. Καραντζᾶ εἰς Γηροκομεῖον τῇ 2 Αὐγούστου, 1821, σελ. 59.

Θεόδωρος Νέγρης — σελ. 82, ὀργανίζει εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα τὸν Ἄρειον Πάγον, προεδρεύει αὐτῷ, καὶ ὀνομάζεται Πληρεξούσιος τῆς Μειδινίτζης εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν.

Θεοχάρης Ῥέντης — Ἐφορος τῆς Ἐταιρίας εἰς Πελοπόννησον, σελ. 6 — Διορίζεται Μέλος τῆς ἐν Καλιτετσιαῖς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας, 43.

Θῆβαι — Ἐπανάστασις τούτων, σελ. 26.

I

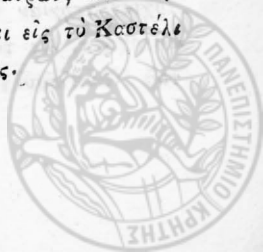
Ἰγνάτιος Ἄρτης — ἴδε Ἀνδρέας Λουριώτης.

Ἰκέται πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Αὐλὰς — Ζήτησι Συνέλευσις Ἐθνικῆ Α', 95 — 97, 98, ἐκλογή τούτων — 105, ἀνατροπὴ τῆς ἀποστολῆς των.

Ἰππατρος — σελ. 8, συλλαμβάνεται εἰς Μακεδονίαν ὡς ἀπόστολος.

Ἰσθμὸς (τῆς Πελοποννήσου) — 68, ἐνδυναμοῦται.

Ἰσὴφ Πασᾶς — ἐκστρατεύει ἐκ τῶν Ἰωαννίνων διὰ τοῦ Μεσολογγίου εἰς Ἀχαΐαν, σελ. 20, 21, 23, — ὑπάρχει εἰς βοήθειαν τοῦ Λάλα, 45, 46 — Ἐπιστρέφει μετὰ τῶν Λαλαίων εἰς Πάτρας, μετὰ τὴν εἰς Ποῦσι μάχην, 47 — Νικᾶται τῇ 3 Ἰουλίου, 1821, εἰς τὸ Σπηλαιότικον Μετόχι, 54 — Νικᾶται τῇ 15 Ἰουλίου εἰς Σαραβάλι, 55 — Νικᾶται εἰς Γηροκομεῖον τῇ 6 Αὐγούστου, 60 — 66, διαλύει τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν, κατὰ τὴν 18 Σεπτεμβρίου, 1821 — 166, δὲν ὀρέχεται εἰς τὸ Καστέλι τοὺς ἀπὸ Κόρινθου μεταδάντας Τούρκους.

Ἰωάννης Βλασσόπουλος — Συνεργεῖ μετὰ τοῦ Γερμανοῦ Π. Πατρῶν κατὰ τῶν στρατηγημάτων τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, σελ. 6.

Ἰωάννης Γκῆρας — Ἀριστεύει εἰς τὴν Μάχην τῶν Βασιλικῶν, 61.

Ἰωάννης Θ. Κωλοκοτρῶνης — σελ. 104, στρατεύει εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα — 145, ἀριστεύει εἰς τὰς μάχας τῆς Κορίνθου.

Ἰωάννης Καραλής — Πέμπεται ἐκ Πατρῶν εἰς ῥοήθειαν τῶν πολιορκούντων τὸ Λάλα, 46.

Ἰωάννης Κωλέττης — 93, διορίζεται Προσωρινὸς Ὑπουργὸς τοῦ Πολέμου κατὰ τὸ 1822.

Ἰωάννης Ὁρλάνδος — σελ. 125, ἀφίνει τὸ Νάυπλιον, Πληρεξούσιος ὦν (1822) ἐπὶ τῆς καταγραφῆς τῶν Τουρκικῶν πραγμάτων — 169, ἐκλέγεται Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ τῆς Β' Περιόδου, 1823, καὶ παραιτεῖται.

Ἰωάννης Παπαδιαμαντόπουλος — Ταμίας τῆς Πελοποννησιακῆς Ἐφορίας, σελ. 7 — συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζη μυστικῇ Συνέλευσιν, σελ. 10.

Ἰωάννης Παπαρηγόπουλος — ἀποστέλλεται παρὰ τῶν Πελοποννησίων εἰς τὴν Ἀρχὴν τῶν Φιλικῶν, σελ. 5.

Ἰωάννης Στέφανος — Ἐρρορὸς εἰς Ζάκυνθον μετὰ τὸν Ῥῶμαν καὶ Φλαμπουριάην 33.

Κ.

Καϊμακάμης — Ζῆτει Μεχμέτ Σαλήχ.

Καλαβρυτινοὶ — σελ. 16, προσβάλλουσιν εἰς Κατσαίναις.

Καλαβρυτινοὶ (Τουῦρκοι) — σελ. 18, παραδίδονται διὰ συνθήκης.

Καμποσαῖοι — Ζῆτει Λαλαῖο.

Κανάρης — σελ. 117, πυρπολεῖ εἰς Χίον τὸν Τσεκικὸν Στόλον.

Κανέλος Δελιγιάννης — σελ. 102, στρατοπεδώνει εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Πατρῶν — 104, τὴν τρόπον λαμβάνει τὴν Στρατηγίαν — 112, ἐκστρατεύει εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα — 156, 158, ἐκστρατεύει εἰς τὸ Μεσολόγγιον πολιορκούμενον, 1822 — 163, ἐπιστρέφει εἰς Πελοπόννησον.

Καπιταναῖοι Πελοποννήσιοι — σελ. 2, μετὰ τὸν Πόλεμον τῶν 1769.

Καπιταναῖοι Ρουμελιῶται — σελ. 2, πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 — 5, 6, πείθονται, 1820, εἰς τὰ στρατηγήματα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, νομιζομένου Ἐταίρου.

Καραισκάκης — Ἴδε Γεώργιος.

Καραλής — σελ. 69, ναύαρχος τοῦ Τουρκικοῦ Στόλου, φθάνει εἰς Πάτρας — 70, ἐνώνεται μετὰ τὸν Στόλον τοῦ Μούρτου καὶ κατακαίει τὴν Βοστίτζαν δι' ἀποβάσεως — 71, καταστρέφει τὸ Γαλαξίδιον καὶ τὸν Στόλον του — 76, 77, ναυμαχεῖ μεταξύ Ζακύνθου καὶ Πρωῆτης, καὶ διευθύνεται εἰς Δαρδανέλια.

Καρυτηνεὶ Τούρκοι — σελ. 74, παραδίδονται (ἔξω τῆς Τριπολιτιᾶς) εἰς τοὺς Καρυτηνεὺς Ἑλληνας.

Κασσάνδρα καὶ Ἄγιον Ὄρος — σελ. 67, καταστρέφονται.

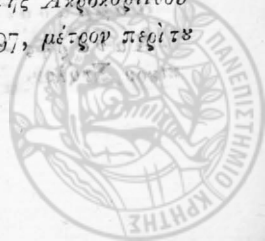
Κασσιῶται — σελ. 32, προσβάλλουσι τὰ παράλια τῆς Συρίας.

Κατθανοχώρια — Ἴδε Τζουμέρκα.

Κεφαλληνῶται — σελ. 45 στρατοπεδεύουσιν εἰς τὸ Δάλα.

Κεχαγιᾶ Μπεής — Ζῆτει Μουσταφᾶ Μπεής.

Κιαμὴλ Μπεής — σελ. 87, 91, μεταφέρεται εἰς Ἄργος καὶ Κόρινθον διὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἀρκοκορῖνθου καὶ τὴν ὁμολογίαν τοῦ πλούτου του — 97, μέτρον περὶ τὸ πλούτου του — 128, φονεύεται.

Κουμανιῶται — Ζήτει Παναγιώτης Καρατζᾶς —
69, 70, φεύγουσι νυκτὸς ἀπὸ τὸ Σαραβαλι.

Κρηῆτες — σελ. 32, πολιορκουσι τὰ φρούρια — 63,
ζητοῦν βοήθημα.

Κυδωνίαι — σελ. 32, καταστρέφονται παρὰ τῶν
Τούρκων.

Κυριακῆς Μαυρομιχάλης — σελ. 26, νι-
κᾶται εἰς Κερασιάς — 31, εἰς Βαλτέτζι κατὰ τὴν 29
Ἀπριλίς — 37, ἀριστεύει αὐτόθι εἰς τὴν νίκην τῶν 12 Μαΐς
— 94, στρατεύει εἰς Κάρυστον — 113, εἰς τὴν Δυτικὴν
Ἑλλάδα — 114, μεταβαίνει εἰς τὸ Φανάρι ὑπὲρ τῶν πο-
λιορκουμένων Σουλιωτῶν — 133, μάχεται καὶ πίπτει
ἐνδόξως. Ἐνταφιάζεται εἰς τὸ Μεσολόγγιον.

Κωνσταντῖνος Καρατζᾶς — σελ. 61, φθάνει εἰς
Πελοπόννησον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Μεσολόγγι — 65, μεταβαί-
νει εἰς Πελοπόννησον καὶ ἀκολουθεῖ τὸν Μαυροκορδάτον
καὶ τὰ σχέδιάτου εἰς τὴν Ρούμελην — 78, προσκαλεῖ-
ται εἰς τὴν Πελοπόννησον — 88, σώζεται γυμνὸς ἀπὸ
τὰς Πάτρας διὰ τὴν ἐπιδρομὴν τοῦ Ἰσοῦφ Πασᾶ.

Κωνσταντῖνος Πετιμεζᾶς — σελ. 54, βοηθεῖ
τὴν εἰς τὸ Σπηλαιότικον Μιτόχι μάχην τῆς 3 Ἰουλίου.

Κωνσταντῆς Ράγκος — Ζήτει Μῆτρος Κοτολίδας

Κωνστας Χορμобίτης — σελ. 44, ἓνας τῶν πο-
λιορκητῶν τῆς Ναυπάκτου.

Α.

Δαλαῖοι — Λεηλατοῦν τὴν Γαστούνην πυρπολοῦν
τὸν Ἡῶρον 35 — Προσβάλλουσι τοὺς Καμπασαίους εἰς
Λαντζοῖ 39, — Στενοχωροῦμενοι προσκαλοῦσιν εἰς βοή-
θειαν τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶ 45 — Ζήτει Ποῦσι — Καταφεύ-
γουν εἰς Πάτρας, 47.

Λεβαδεῖται — Κίνησις αὐτῶν εἰς τὰ ὄπλα, σελ. 22
Λεονταρίται Τούρκοι — Εἰσέρχονται εἰς Τρι-
 πολιτῶν, σελ. 18

Λεονταρίτης — Ἐφρρος εἰς Ζάκυνθον μετὰ τὸν
 — ῥῆγαν καὶ Φλαμπουριάδην, 33

Λογοθέτης Λυκοῦργος — Ὀδηγεῖ τὴν Σάμον,
 32, — 109, ἐκστρατεύει εἰς τὴν Χίον.

Μ

Μακρῆς — σελ. 42, ἐμβαίνει εἰς Μεσολόγγιον. Πο-
 λιορκεῖ τὸ Βραχῶρι καὶ Ζαπάντι — 44, συμπολιορκεῖ
 τὴν Ναύπακτον — 156, πολιορκεῖται εἰς τὸ Μεσολόγγιον,
 1822.

Μακρυνόρος — σελ. 49, Μάχη τῶν 18 Ἰουνίου,
 1821.

Μανιάται — 127, γυμνῶνσι τὰς οἰκογενεῖας εἰς Ἄρ-
 γος ἐπὶ τοῦ Δράμαλης.

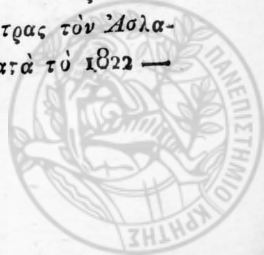
Μάρκος Μπότζαρης — σελ. 49, καταλαμβάνει
 τὸν Ἄγιον Δημητρίον (θέσιν) — 156, πολιορκεῖται εἰς
 τὸ Μεσολόγγιον, 1822 — 157, πραγματεύεται τοὺς πο-
 λιορκοῦντας Τούρκους — 158, προτείνει πόλεμον εἰς τέ-
 τους.

Μαῦρα Λιθάρια — σελ. 166, πολιορκία τῶν ἀπὸ
 Κόρινθον μεταβάντων Τούρκων, 1822.

Μαχμοῦτ Πασᾶς — ἴδε Δράμαλης.

Μέλιος — σελ. 39, μάχεται εἰς τὸν κάμπον τοῦ
 Ζμίλη, καὶ πίπτει.

Μεσολογγίται — σελ. 20, διαγωγή των ὑπὲρ τῶν
 Τούρκων — 34 ἐμπορεύονται μὲ τοὺς ἐν Πάτραις ἐχ-
 θροὺς — 38, μεταβιάζουσιν εἰς τὰς Πάτρας τὸν Ἀσλα-
 κάκον μὲ 1000 — 156, πολιορκοῦνται κατὰ τὸ 1822 —

157, κάμνουσι λείαν εὐτυχῆ — 162, ἀπαντῶσι τὴν ἔφρο-
δον τῶν πολιορκητῶν.

Μεχμὲτ Πασᾶς — σελ. 8, διάδοχος τοῦ Χερ-
σὴτ Πασᾶ εἰς Πελοπόννησον. Ἐκστρατεύει κατὰ τῆ Ἀ-
λῆ Πασᾶ — 47, εἰσβάλλει διὰ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ
πυρπολεῖ τὴν Λεβαδείαν — 48, καθίστησιν Ἀρχὴν καὶ λε-
ηλατεῖ τὰς Θήβας.

Μεχμὲτ Σαλήχ — σελ. 8, Πληρεξούσιος (Καϊ-
μακάμης) τῆ Μεχμὲτ Πασᾶ εἰς Πελοπόννησον — Προ-
σκαλεῖ εἰς Τριπολιτῶν τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Προεστῶτας
— 72, προτείνει συνδιάλεξιν μετὰ τῶν πολιορκητῶν Ἑλ-
λῆνων περὶ παραδόσεως τῆς Τριπολιτῶν — 76, αἰχμα-
λωτίζεται — 108, 109, ἐξαγοράζεται.

Μῆτρος Κοτολίδας καὶ Κωνσταντῆς Ῥάγ-
κος — σελ. 49, καταλαμβάνουσι τὴν Πλάκαν.

Μῆτρος Ῥοδόπουλος, ὁ καὶ Μεχμὲτης —
σελ. 41, καταθλίβει τοὺς Ἕλληνας τῆς Τριπολιτῶν πο-
λιορκουμένους, καὶ τοὺς βιάζει εἰς ἐξασίαν.

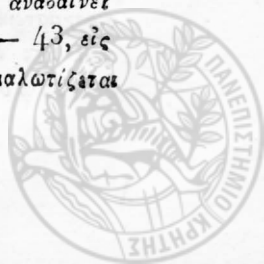
Μιχαὴλ Σχινᾶς — σελ. 107, ἀποστέλλεται εἰς
Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν περὶ ἰδιαιτέρων διπλωματικῶν
ὑποθέσεων.

Μιςριῶται Τοῦρκοι — σελ. 18, εἰσέρχονται εἰς
Τριπολιτῶν — 74, παραδίδονται εἰς τοὺς Μιστριώτας
Ἕλληνας.

Μονεμβασία — σελ. 56, παραδίδεται.

Μοσπινιώτης — Ἰδὲ Ἀνδρέας Λουριώτης.

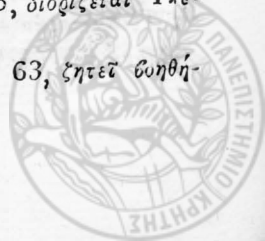
Μυσραφᾶ Πεῆς — σελ. 28, μεταβιβάζεται εἰς τὸ
Καστέλι τῶν Πατρῶν, καὶ πυρπολεῖ τὴν Βοστίτζαν —
29, διαλύει τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀγκοκορίνου — 30, κυ-
ριεῖ τὸ Ἄργος, καὶ καθίστησιν Ἀρχὴν — 31, ἀναβαίνει
εἰς Τριπολιτῶν — 37, νικᾶται εἰς Βαλτέτζι — 43, εἰς
Σολιανὰ — 61, 62, εἰς Γράϊαν — 76, αἰχμαλωτίζεται

- 108, 109, ἐξαγοράζεται.
- Μπαϊρ ἂμ Πασᾶς — σελ. 64, κατασφύεται (εἰς Βασιλικά).
- Μπαλάσκας — σελ. 115, θανατοῦται παρὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς. Αἰτίαι.
- Μπαρδουνιώται Τῆρκοι — σελ. 118, εἰσέρχονται εἰς Τριπολιτζάν — 74, παραδίδονται εἰς τοὺς Μανιάτας.
- Μπενιζέλος Καλαβρυτινός — σελ. 60, ἀριστεύει κατὰ τὸ Γηροκομεῖον εἰς τὴν μάχην τῆς 2 Αὐγούστου.
- Μπότσης Πετziώτης — Ἴδε Ἀνδρέας Βῶκος.
- Μπουκοβίλ, Γαλλικὸς Κόνσολος — σελ. 52, διαγωγὴ φιλάνθρωπος εἰς Πάτρας.

IV

- Ναύπλιον — σελ. 83, σιτίζεται δι' Ἀγγλικῶν πλοῖα καὶ ἀντέχει — 89, 90, ἔφοδος τῶν Ἑλλήνων τῇ 10 Δεκεμβρίου, 1821 — 118, διαπραγματεύσεις περὶ τῆς παράδοσώς του — 119, παράδοσις τοῦ Μπουρτζίου — 124, 125, ἀργοπορίαὶ καὶ νέα μέτρα περὶ τῆς ταχύτερας παραλαβῆς τοῦ φρουρίου — 128, αἰχμαλωσία τῶν ἐν αὐτῷ Πληρεξουσίων Ἑλλήνων — 160, πτώσις αὐτοῦ.
- Νενέκος Ζουμπατιώτης — σελ. 33, στρατοπεδεύει εἰς Περιβόλαν.
- Νεόκαστρον — σελ. 57, παραδίδεται διὰ ουνθηκῶν — 58, ἔριδες περὶ λαφύρων.
- Νεόφυτος Βάμβας — σελ. 50, δημηγορεῖ εἰς τὴν Συνέλευσιν τῶν Βερβαίνων — 63, ἐπιφορτίζεται νὰ διαπραγματευθῇ εἰς Ἄριον Ἰωάννην — 123, διορίζεται Ἰκέτης τῆς Ἑλλάδος.
- Νεόφυτος Καρύστου — σελ. 63, ζητεῖ βοήθη-

ματα κατά τῆς Καρύστου — 94 ὀργανίζει τὴν κατα-
τῆς Καρύστου ἐκστρατείαν.

Νεόφυτος Ταλαντίου — σελ. 63, ζητεῖ βοή-
θήματα ὑπὲρ τῆς Βοιωτίας.

Νικήτας Σταματελόπουλος — σελ. 19, στρα-
τεύει εἰς Καρύταιναν — 39, 40, νικᾷ εἰς Δολιανὰ τὸν
Κεχαγῖα Μπεῆν — 43, πολιορκεῖ τὸ Ναύπλιον — 98,
99, ἐκστρατεύει εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα — 135, νι-
κᾷ εἰς Δεφενάκια — 136, εἰς Κλένιαν. Μεταβαίνει εἰς
τὸν Ἴσθμόν — 146, νικᾷ εἰς Περαχῶραν — 68, χαρα-
κτηρίζεται δημοκρατικός.

Νικολαῖοι — σελ. 29, νικῶσιν εἰς Κερασιαῖς.

Νικόλαος Δελιγιάννης — σελ. 63, ἐπιφορτίζε-
ται νὰ διαπραγματευθῇ εἰς Ἅγιον Ἰωάννην.

Νικόλαος Καλύβας — σελ. 33, Ἔφορος εἰς
Ζάκυνθον μετὰ τὸν Ῥῶμαν.

Νικόλαος Λόντος — σελ. 54, στρατοπεδεύει εἰς
Σαραδάλι — 55, μάχεται.

Νικόλαος Μεθωνιός — σελ. 16, ἀποστέλλεται
ἐκ τῆς Τριπολιτζᾶς, 1821, πρὸς τὰς μὴ εἰσελθόντας Ἀρ-
χιερεῖς καὶ Πρεσβυτέρους.

Νικόλαος Πονηρόπουλος — σελ. 43, διορί-
ζεται Μέλος τῆς ἐν Καλυτζίαις Πελοποννησιακῆς Γερου-
σίας.

Νικόλαος Σολιώτης — σελ. 106, Ἀρχηγὸς
τῆς Φρουρᾶς τῆς Ἐθνικῆς Διοικήσεως.

Νικόλαος Σταματελόπουλος — σελ. 137
διορίζεται εἰς τὴν πολιορκίαν Ναυπλίου μετὰ τὴν ἤτταν
τοῦ Δράμαλη — 153, μάχεται καὶ πίπτει.

Νικόλαος καὶ Σπύρος Σπυλιοτόπουλοι
— σελ. 34, Ἐπρωδιάξουσιν τὰ Στρατόπεδα πολεμοφο-
δίων.

Ὁ ρλόφ — Ναυμαχεῖ εἰς Ὀξείας, σελ. 28

Ὁμῆρ Πασῶς (ἢ Ὁμῆρ Βρυώνης) — Ἴδε Μεχμῆτ Πασῶς, 47 — λύει τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηναίων, 48 — 141, διειθύνει τὰ κατὰ τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος στρατεύματα. — 155, ἐμβαίνει εἰς τὸ Βραχῶρι διὰ βοθηθείας τοῦ Βαγρακιώτου καὶ Γώγου — 156, προχωρεῖ εἰς τὴν Κάτοχην, καὶ πολιορκεῖ τὸ Μεσολόγγιον — 162, νικᾶται εἰς τὴν κατ' αὐτῆ ἐφοδον — 164, ἀφίνει τὴν πολιορκίαν, ὀπισθοδρομεῖ εἰς Βραχῶρι — 165, ζημιούται εἰς τὸν Ἀχελῶν, καὶ φθάνει εἰς Πρῆξζαν.

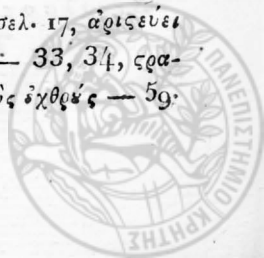
II

Παναγιώτης Ἀρβάλης — σελ. 7, διορίζεται Ταμίας τῆς Πελοποννησιακῆς Ἐφορίας — 27, νικᾶται εἰς Λεβίδι.

Παναγιώτης Γιάτράκος — σελ. 72, διορίζεται Πληρεξούσιος διὰ τὴν διαπραγματεύσειν περὶ τῆς παραδόσεως τῆς Τριπολιτζᾶς — 99, διορίζεται ἐξορολογησὴ διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα· διαγωγὴ τοῦ περὶ τοῦ Κιαμὴλ Πεῆ — 105, διορίζεται διὰ τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα — 112, ἐκστρατεύει εἰς αὐτὴν μ' ὀλίγους — 143, ζητεῖ τὴν ἀποβολὴν τοῦ Κορδωατᾶ ἀπὸ τὴν Βουλὴν — 152, ὑπογράφει πρῶτον τὴν Ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Κωλοκοτρώνη, καὶ ἔπειτα ἀντιπράττει.

Παναγιώτης Ζαφειρόπουλος — σελ. 99, ἐκστρατεύει εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα.

Παναγιώτης Καραντζᾶς — σελ. 17, ἀρτίζει εἰς εἰς τὰς πρώτας προσβολὰς τῶν Πατρῶν — 33, 34, στρατοπεδεύει εἰς Ζωητάδαν καὶ βλάπτει τοὺς ἐχθρῆς — 59.

νικᾷ εἰς Γηροκομεῖον τῇ 2 Αὐγούστου — 63, ἀριστεύει εἰς τὴν αὐτόθι μάχην τῶν 6 Αὐγούστου — 69, δολοφονεῖται εἰς τὸν Ὀμπλὸν παρὰ τῶν Κομμανωταίων.

Παναγιώτης Κεφάλας — σελ. 19, στρατεύει εἰς Καρύταιναν — 67, καταλαμβάνει τὸν Ἄγιον Σῶζην.

Παναγιώτης Κρεβάτας — σελ. 72, διορίζεται συμπληρεξούσιος εἰς τὴν περὶ τῆς Τριπολιτζᾶς διαπραγματεύσειν, 1821 — 130, στρατεύει εἰς Μύλους (Ναυπλῖς) — 131, συνεργάζεται εἰς Ἀχλαδόκαμπον περὶ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Δράμαλη σχεδίου — 142, συμφωνεῖ εἰς τὴν ἐνεργουμένην κατάργησιν τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας τοῦ 1822.

Παναγιώτης Φωτῆλας — σελ. 54, στρατοπεδεύει εἰς τὸ Πριναρόκαστρον — 55, μάχεται — 102, ἐπανέρχεται εἰς τὴν πολιορκίαν.

Παναγιώτης Στεφάνου — σελ. 85, 86, 87, πραγματοποιεῖται τὴν ἀγορὰν τῶν Χαρεμίων τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ. (Ἴδε καὶ σελ. 108, 109.)

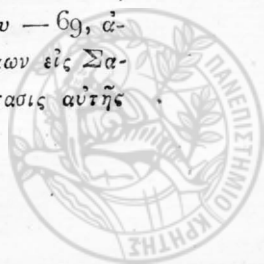
Πάνος Κωλοκοτρώνης. — σελ. 129, προσβάλλεται εἰς Κουτσοπόδι παρὰ τοῦ Δράμαλη.

Πανοῦτζος Νοταρᾶς — σελ. 86, χαρακτηρ ἐντιμος εἰς τὰς διαφιλονεικῆσεις περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐξαγορᾶς τῶν Χαρεμίων τοῦ Χουρσήτ Πασᾶ.

Παπᾶ Καλομοίρης — σελ. 145, ἀριστεύει εἰς τὰς μάχας τῆς Κορίνθου καὶ πίπτει.

Παπατζονόπουλος — σελ. 19, στρατεύει εἰς Καρύταιναν.

Πάτραι — σελ. 20, πολιορκοῦνται — 47, 53, λύσις τῆς πολιορκίας μετὰ τὴν εἴσοδον τῶν Λαλαίων — 54, σύστασις αὐτῆς — 58, Μάχη τῶν 26 Ἰουλίου — 69, ἀθλία κατάστασις αὐτῆς — 70, νίκη τῶν Τούρκων εἰς Σαβάλι, διάλυσις τῆς πολιορκίας — 80, σύστασις αὐτῆς

— 81, εἴσοδος τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Πόλιν — 88, διά-
λυσις τῆς πολιτοκρίας κατὰ τὴν 19 Ἰουλίου, 1821 — 101,
102, ἀνασύστασις αὐτῆς.

Πατράοι Τοῦκοι — σελ. 17, κλείονται εἰς τὸ φρέ-
ριον τῆ 21 Μαρτίου, 1821 — 53, λεηλατοῦν τὴν πέριξ
χώραν — 54, πυρπολοῦν τὸν Ὀμπλόν.

Πελοποννήσιοι — σελ. 2. Ἐπαρίσταται κατὰ τῆς
Ὀθωμανικῆς Δυναστείας, (1769,) — σελ. 5, ζητοῦσι πα-
ρὰ τῆς Ἀρχῆς τῶν Φιλικῶν τὴν σύστασιν Ἐφορείας — 7,
διαγωγὴ τούτων ἐπὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χουρσὴτ Πασᾶ
— 9, ἀμνησίουσιν ἐκ τῶν μυστικῶν προκηρύξεων τοῦ Ὑ-
ψηλάντη καὶ ἐκ τῆς διαγωγῆς τῆ Γρηγορίσ Δικαίου — 10,
Συνέλευσις εἰς Βοστίτζαν — 12, ἀποφάσεις αὐτῆς — 20,
προκηρῦττουσι τὴν Ἐπανάστασιν, — 21, ἀπαντῶσι γυναι-
ως πρὸς τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶν — σελ. 42, σχηματίζουσι τὴν
ἐν Καλιτετζιαῖς πρώτην Πελοποννησ. Γερουσίαν — 50 ὑ-
ποδέχονται λαμπρῶς τὸν Δ. Ὑψηλάντην — 64, 65, Συ-
νέρονται εἰς Ζαράκωβαν, σχεδιάζουσιν ὄργανισμὸν Τοπι-
κῆς Διοικήσεως, καὶ προπαρασκευάζονται διὰ τὴν Ἐθνι-
κὴν Διοίκησιν — 66, κηρῦττονται κατὰ τοῦ Ὑψηλάντου
καὶ τῆς φιλίας του, παρατείνουσι τὴν ἐνέργειαν τῆ ἐν Καλ-
τετζιαῖς γενομένου Συστήματος μέχρι τῆς πτώσεως τῆς
Τριπολιτζᾶς — 81, μετ' αὐτὴν προσκαλοῦσι τοὺς Πληρε-
ξουσίους τῆς Ἑλλάδος — 82, ἀποφεύγουσι τὴν εἰς Τρι-
πολιτζᾶν συγκρότησιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως διὰ τὰς περὶ
Ὑψηλάντου καὶ τῶν Καπιταναίων ὑποφίας των — 83,
συνέρονται εἰς Ἄργος — 89, συνιστῶσι τὴν Πελοποννη-
σιακὴν Γερουσίαν — 93, ὑποχρεώνουσιν εἰς τὴν Ἐπίδαυ-
ρον τὸν Κωλοκοτρώνην καὶ Δελιγιάννην νὰ συμβάσωσι τὰς
μεταξύ των διαφορὰς. — 120, κάμνουσιν ἀπόπειραν πολι-
τικῆς διαπραγματεύσεως μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως
εἰς Ἐπτάνησον. Πνεῦμα αὐτῆς ὡς πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Πέτα — σελ. 139, νίκη τῶν Τούρκων.

Πετιμεζαῖτοι — σελ. 55, πολεμοῦν εἰς Σαραβάλι — 69, διαφοραὶ μετὰ τῶν προκρίτων Καλαβρυτινῶν — 70, φεύγουσι νυκτὸς ἀπὸ τὸ Σαραβάλι — 102, ἐπανέρχονται εἰς τὴν πολιορκίαν. — Ἴδε καὶ Βασίλειος.

Πέτζαι — σελ. 26, Κινοῦνται εἰς τὰ ὄπλα — 27, Κυριεύουσι πλοῖα ἐχθρικά εἰς Μῦλον — 147, μεταφέρουσι τὰς οἰκογενείας τῶν εἰς Ὑδραν καὶ Πελοπόννησον.

Πετζιῶται Ναῦται — 170, ἀρπάζουσι τὸ Ἐθνικὸν ἄσῆμον, συναθροισθὲν ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας καὶ Μοναστήρια τῆς Πελοποννήσου.

Πέτρος Μαυρομιχάλης — ἀποστέλλει εἰς Τριπολιτῶν τὸν υἱὸν τοῦ Ἀναστάσιου, ὃς ἐνέχυρον πίστεως, σελ. 12, — Διάθεσις τούτου ὡς πρὸς τὴν Ἐπανάστασιν, σελ. 15, — Στρατεύει εἰς Καλαμάταν, καὶ αἰχμαλωτίζει τὸν Βοσδῶδαν Ἀρναούτογλου, σελ. 18, — Ἀποστέλλει εἰς Τριπολιτῶν περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν αἰχμαλώτων μετὰ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Προστώτων, σελ. 28, — Προκαλεῖ τὸν σχηματισμὸν Διοικήσεως περὶ εὐταΐας καὶ χρηματικῆς οἰκονομίας, — 36 42, ἀναγορεύεται Πρόεδρος τῆς ἐν Καλατζεζιαῖς συστηθείσης Πελοποννησιακῆς Γερουσίας — 93, ἐκλέγεται Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ προσωρινὸς Μινιστρος τοῦ Πολέμου — 98, ζητεῖ ν' ἀποσταλῆ ἱκέτης διὰ τὴν Ῥωσίαν — 120, ἐνεργεῖ ἀποστολὴν εἰς τὴν Ἀγρικήν Διοίκησιν τῆς Ἑπτανήσου — 121, διορίζεται νὰ στρατεύσῃ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα. Συμφωνεῖ μετὰ τοῦ Κωλοκοτρῶνῃ διὰ τὰς δυσαρρεσκείας του κατὰ τῆς Διοικήσεως· πέμπει κρυφίως εἰς Ναύπλιον διὰ νὰ προκαλέσῃ διὰ τῶν Τούρκων τὴν εἰσδὸν του εἰς τοῦτο — 122, μεταβαίνει εἰς Ἄργος με δύναμιν — 126, γέν ἐκστρατεύει εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἐπαπειλούμενον — 129, οἱ ἀδελφοὶ καὶ υἱοὶ του προσβάλλονται εἰς Κουτσοπόδι παρὰ τοῦ Δράμαλη

— 131, συσκέπτεται μετὰ τοῦ Κωλοκοτρώνη εἰς Ἀχλαδο-
καμπον περὶ τοῦ πολεμικοῦ σχεδίου — Ἴδε καὶ Θ. Κω-
λοκοτρώνης, 132, — 142, συμφωνεῖ εἰς τὴν ἐνεργουμένην
κατάργησιν τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας — 151, 152,
δυσσαρεστεῖται κατὰ τῆς Ἀρχιστρατηγίας τοῦ Κωλοκοτρώνη,
καὶ ἀρτενεργεῖ — 156, 158, ἐκστρατεύει εἰς τὸ Μεσολόγ-
ριον πολιορκούμενον, 1822, — 163, μεταβαίνει εἰς Δρα-
γαμέστον — 168, ἐκλέγεται Πρόεδρος τοῦ Ἐκτελεστικοῦ
τῆς Β. Περιόδου, 1823.

Πληρεξούσιοι (τοῦ 1821) — σελ. 81, ἐκλογή τέτων.

Πληρεξούσιοι τῶν Ναυτικῶν Νήσων — 91, προ-
βλήματα περὶ ἀποζημιώσεως.

Πουλῆς. — 49, αἰχμαλωτίζεται παρὰ τῶν Ἑλλήνων
εἰς Ἀφί.

Ποῦσι — σελ. 46, Μάχη λαμπρὰ τῶν 13 Ἰουνίου.

Προεστώτες — Ἴδε Ἀρχιερεῖς. — 113, διαφωνοῦσι
μετὰ τῶν Καπιταναίων καὶ δυστυχήματα.

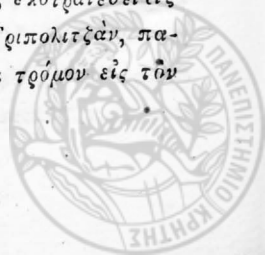
Προκόπιος Κερνίκης — σελ. 10, Συνέρχεται
εἰς τὴν ἐν Βασιτίτῃ Συνέλευσιν — Στρέφει εἰς Καλαβρυτα
μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἰσοῦφ. Πασᾶ εἰς Πάτρας, 25.

P

Ῥηγανόκαμπος — σελ. 44, Μάχη τῆς 2 Ἰανῆς
— 55, τῆς 15 Ἰουλίου.

Ῥῆγας Βελεστινός — σελ. 2, σχεδιάζει καὶ ἐνε-
ργεῖ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν. Θανατοῦται διὰ προ-
δοσίας.

Ῥῆγας Παλαμήδης — σελ. 126, ἐκστρατεύει εἰς
τὸν Ἰσθμόν. Φεύγει ὄρμαϊος εἰς τὴν Τριπολιτζάν, πα-
ρουσιασθέντων τῶν ἐχθρῶν, καὶ διασπείρει τρόμον εἰς τὸν
Λαόν.

Σ

Σαλωνίται — Κίνησις εἰς τὰ ὄπλα, σελ. 22.

Σάμος — προσβάλλει τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, 32.

Σηλίμνα — σελ. 31, Μάχη κατὰ τῶν Τριπολιτζίω-
τῶν Τούρκων.

Σκαλιξοδῆμος — σελ. 44, Ἔνας τῶν πολιορκη-
τῶν τῆς Ναυπάκτου.

Σουλιῶται — σελ. 40, συμμαχοῦσι μετὰ τῶν Τρο-
καλαίων, καὶ πολεμοῦσι τοὺς Σουλτανικοὺς — 42, πο-
λιορκοῦσι τὴν Πρέβεζαν, καὶ καταλαμβάνουσι τὰ Πέντε
Πηγάρια — 69, καταστρέφουσιν αὐτοῦ τὸν Σιλιχτάρην
τοῦ Χροῦτ Πασᾶ — 140, πολιορκοῦνται, καὶ πέμπουσιν
ζητοῦντες τύπον εἰς τὴν Πελοπόννησον διὰ τὰς ἀκογε-
νείας των — 141, παραδίδουσι τὸ Σούλι, καὶ μεταβαί-
νουσιν εἰς Κηφαληγίαν — 165. μεταβαίνουσιν ἐξ αὐτῆς
εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα.

Σπύρος Νεξερίτης — σελ. 28. Ἀριστεύει εἰς Λε-
βίδι.

Στάϊκος — σελ. 159, καταλαμβάνει τὸ Παλαμίδιον.

Σταμάτης Κουμανιώτης — σελ. 18, φονεύε-
ται εἰς τὰς πρώτας προσβολὰς τῶν Πατρῶν.

Σταβράκης Ἰωβίκης — σελ. 7, Τουρκολάτης
ἐπίβουλος τῆς Ἐταιρίας.

Στρονάρης — σελ. 165, κινεῖται εἰς τὰ ὄπλα κα-
τὰ τὸ Ἀσπροπόταμον.

Συνέλευσις Ἐθνικῆ Α' — 89, ἐργάζεται εἰς
Ἄργος — 90, μεταβαίνει εἰς Ἐπίδαυρον — 91, συντάττει
τὸν Ὄργανικὸν Νόμον — 92, τὸν ὑπογράφει τῇ ἁ' Ἰαν-
νουαρίῳ, 1822, καὶ ἐκλέγει Ἰπουργοὺς καὶ τὰ Μέλη τῆ
Ἐκτελεστικῆς — 95, σκέπτεται περὶ ἀποστολῆς Πρέ-
σβεων εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Αὐλὰς, θεσπίζει ἀσυνδοσίαν

εἰς τοὺς Ἐπιδαυρίους, Νομισματόσημα διὰ τὰς Πληρεξουσίους καὶ τὸν χρωματισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Σημαίας.

Συνηγόροι — 82 ὀνομάζονται διὰ τοὺς Πληρεξουσίους τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Σωτήριος Θεοχαρόπουλος — σελ. 10. Συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ μυστικῇ Συνέλευσιν — 26. Νικάται εἰς Δεῖδι — 36. Πέμπεται πρὸς τοὺς Νησιώτας περὶ πλοίων. Πλησιάζει τὸ περὶ τὴν Τριπολιτζάν Καρυτινὸν Στρατόπεδον διὰ τὴν ἐπίδρομὴν τοῦ Κεχαγιᾶ Μπεῆ — 47. Κινεῖται ἐκ τοῦ Ὀμπλοῦ εἰς βοήθειαν τῆς εἰς Ποῦσι μάχης τῶν 13 Ἴενις — 54, Στρατοπεδεύει εἰς Πριναρόκαστρον, καὶ 55, μάχεται.

Σωτήριος Χαραλάμπης — σελ. 6, Ἐφορος τῆς Ἐταιρίας εἰς Πελοπόννησον — 10, συνέρχεται εἰς τὴν ἐν Βοστίτζῃ μυστικῇ Συνέλευσιν — 27, νικάται εἰς Δεῖδι — 39, πλησιάζει τὸ περὶ τὴν Τριπολιτζάν Καρυτινὸν Στρατόπεδον διὰ τὴν ἐπίδρομὴν τῆς Κεχαγιᾶ Μπεῆ — 43, Διορίζεται Μέλος τῆς ἐν Καλτετζιαῖς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας — 54. Στρατοπεδεύει εἰς Σαραβάλι, καὶ 55 μάχεται τῇ 15 Ἰουλίου, νικήσας κατὰ τῆς Ἰσοῦφ Πασᾶ — 60 συμπράττει πολιτικῶς εἰς Τρίκορφα — 70, μεταβαίνει ἐκεῖθεν εἰς Καλάβρυτα διὰ τὴν εἴσοδον τῆς Τουρκικοῦ Στόλου εἰς τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον.

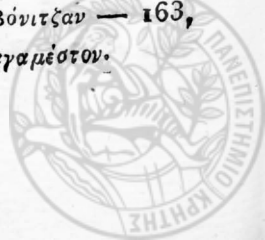
T

Τάϊρ Ἀμπάκης — Ζήτηι Ἄγο Μουχουρδάκης.

Τζαλαφατῖνος — σελ. 126, στρατεύει εἰς τὸν Ἰσθμὸν.

Τζανετᾶκης — σελ. 142, Φρέσαρχος Μονεμβασίας.

Τζόγκας — 42, πολιορκεῖ τὴν Βόνιτζαν — 163, μεταβαίνει ἐκ τοῦ Μεσολογγίου εἰς Δραγαμίστον.

Τζόκρης (Δημήτριος) — 133, βλάπτει τὸν στρατὸν τοῦ Δράμαλη.

Τζουμέρκα καὶ Κατζανοχώρια — σελ. 49, κινούνται εἰς τὰ ὄπλα καὶ ἀφανίζονται εὐθύς.

Τουρκεκὸς Στόλος Ναυπάκτου — σελ 53, μεταβαίνει εἰς Ζάκυνθον, σιωδευμένος μὲ πλοῖα Ἀγγλικά, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν Κορινθιακὸν Κόλπον — Βυζαντίσι-99, ἀποβιβάζει δύναμιν στρατιωτικὴν εἰς τὴν Κρήτην — 100, προσβάλλει τὸ Νεόκαστρον, ἀποβιβάζει τὸν Χασᾶν Πασᾶν εἰς τὰς Π. Πάτρας, ναυμαχεῖ εἰς τὸν Κόλπον, καὶ (101) καταφεύγει εἰς Ἀλεξάνδρειαν — 110, καταστρέφει τὴν Χίον — 117, πυρπολεῖται εἰς τὸν λιμένα αὐτῆς — 145, ἐφοδιάζει τὰ Φρούρια τῆς Πελοποννήσου, — 146, ἐκπλέει ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ Κόλπου — 147 περιπλέει τὸ Τζιρίγον, σκοπεύων νὰ ἐφοδιάσῃ τὸ Ναύπλιον — 148 ναυμαχεῖ ἐξω τοῦ Ἀργολικοῦ καὶ νικᾶται — 149, νικᾶται ἐκ δευτέρου, καὶ διευθύνεται πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον.

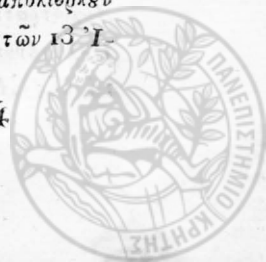
Τριπολιτζά — σελ. 74, κυριεύεται ἐξ ἐφόδου, τῇ 23 ἡβρίου, 1821 — 78, ἐπισημία καὶ ἀλληλομαχίαι.

Υ

Υδρα — 26, κινεῖται εἰς τὰ ὄπλα — 95, ἐπιβουλεύεται διὰ προδοσίας.

Φ

Φαναριῖται Ἑλληνας — σελ. 45, συμπολιορχεῖν τὸ Δάλα — 46, λειποτακτῶν εἰς τὴν Μάχην τῶν 13 Ἰουνίου, 1821.

Φορμαίται Τουρκοί — σελ. 13 καταφεύγουσιν εἰς τὸ Κάστρον τῆς Καρυταίης, πολιορκοῦνται καὶ διασώζονται εἰς τὴν Τριπολιτῶν — 74, παραδίδονται εἰς τοὺς Φαναρίτας Ἑλληνας.

Φιλέλληνες — σελ. 139, μάχονται εἰς τὸ Πέτα.

Φιλικὴ Ἐταιρεία — σελ. 3, Ἄρχαί αὐτῆς.

Κατήχησις — 4, Ἀνταπόκρισις.

Φίλιππος Γκρίν (Ἀγγλικὸς Πρόξενος.) — Προδίδει εἰς τὸν Ἰσοῦφ Πασᾶν τὸν κίνδυνον τοῦ φοβροῦ τῶν Πατρῶν, καὶ τὸν ὁδηγεῖ περὶ τῆς ἐπιδρομῆς του. σελ. 23 — Γυμνώνει τὰς οἰκίας καὶ ἐργαστήρια τῆς πόλεως. Σκληρύνεται ἀπανθρώπως κατὰ τῶν γυναικοπαίδων, σελ. 25 — ἐφιδιάζει τοὺς ἐν Πάτραις καὶ Καστέλι Τέρκους, 35.

Φλαμμπουριάδης — σελ. 7, Ἐφορος τῆς Ἐταιρείας εἰς Ζάκυνθον.

Φραντζέσκος Καρβελάς — Ἐφορος εἰς Ζάκυνθον μετὰ τὸν Ῥῶμαν καὶ Φλαμπουριάδην.

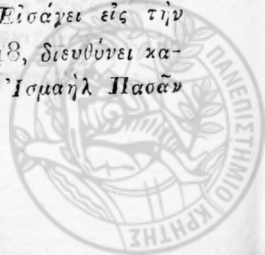
X

Χαλαμπάκης Βιλαέτης — σελ. 39, μάχεται εἰς τὸν κάμπον τοῦ Ζμίλα καὶ φονεύεται.

Χασᾶν Πασᾶς — σελ. 145, ναύαρχος τοῦ Τσερικοῦ Στόλου.

Χίος — σελ. 109, 110, 111, κίνησις καὶ καταστροφή αὐτῆς.

Χουρσὴτ Πασᾶς — σελ. 6, Ἡγεμὼν τῆς Πελοποννήσου — 7, διαγωγή του ὡς πρὸς τὰ Ἐπαιρικὰ — 8, Ἀρχιστρατηγεῖ κατὰ τοῦ Μιλῆ Πασᾶ. Εἰσάγει εἰς τὴν Πελοπόννησον δύναμιν στρατιωτικὴν — 48, διευθύνει κατὰ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας τὸν Ἰσμαήλ Πασᾶν

Πλιάσαν, — 100, εξαγοράζει τὰ χαρμίᾶ του. (*Ιδε καὶ
σελ. 85, 86, 87,) — 111, κινεῖ κατὰ τῆς Ἑλλάδος φο-
βερὰς δυνάμεις — 154, διευθύνει νέαν δύνάμιν κατὰ τῆς
Βοιωτίας.

Χρῆστος Παλάσκας. — *Ιδε Ἀλέξιος Νοῦτζος
Χριστόφορος Περόραϊός — σελ. 10, φρουρεῖ
τὴν Ῥινιάσαν.

Χρῦσανθος Μονεμβασίας — σελ. 6, *Ἐφορος
τῆς Ἐταιρίας εἰς Πελοπόννησον.

Ψ

Ψορά — σελ. 26, κινουῦνται εἰς τὰ ὄπλα.

Ψωμάς — σελ. 107, διορίζεται διὰ τὴν Ῥωσσίαν περὶ
διπλωματικῶν ὑποθέσεων

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΘΗΝΩΝ.

Ἡ Α. Μ. Ὁ ΒΑΣΙΛΕΥΣ	10
<hr/>	
Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Διονύσιος	5
Ὁ Κυκλάδων Ἄνθιμος	5
Ὁ Ἀργολίδος Κύριλλος	5
Ὁ Θήρας Ζαχαρίας	5
Ὁ Ἀττικῆς Νεόφυτος	3
Ὁ Σελασίας (Βρυσθένης) Θεοδώρητος	2
Ὁ Φωκίδος Νεόφυτος	1
Ὁ πρόην Παροναξίας, νῦν δὲ Ἐπιδαύρου Δυμητρᾶς, Ἱερόθεος	1
Ὁ Δαμαλῶν, πρόην Ἠλείας, Ἰωνᾶς	1
Ὁ Ὑδρας Γερασιμος	1
Μ. Ἀποστολίδης, Ἀρχιμανδρίτης	3
Εὐγένιος Διογενεΐδης, Πρωτοσύγκελλος	2
Θεοφάνης Σιατιστεὺς	2
Ζ. Μαθᾶς, Ἀρχιδιάκων	2
Γεράσιμος Παρώνης, Πρωτοσύγκελλος	1
Ἀρσένιος Ἀρχιμανδρίτης	1
Γρηγόριος Μοῦρας, Ἀρχιμανδρίτης	1
Θεόκλητος Φαρμακίδης	1
<hr/>	
Ἀνδρέας Λόνδος	15
Πρ. Γ. Καντακωζηνός	4

Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

Γεώργιος Κουντουριώτης	1
Π. Μαυρομιχάλης	1
Θεόδωρος Κωλοκοτρώνης	1
Α. Π. Μαυρομιχάλης	1
Α. Μοναρχίδης	1
Τάτσης Μαγγίνας	1
Ν. Ρενιέρης	1
Ι. Ρίζος	1
Γεώργιος Αινειάν	1
Ῥήγας Παλαμίδης	1
Ἀθανάσιος Δοιδωρίκης	1
Ν. Ζαχαρίτζας	1
Παναγιώτης Σοῦτσος	2

Γραμ. τῶν Ναυτικῶν.

Α. Γ. Κριεζῆς	1
Ἡ Γραμματεία τῶν Ναυτικῶν	2
Ν. Δραγούμης	1

Γραμ. τῶν Ἐξωτερικῶν.

Π. Δελιγιάννης	1
Ἐμ. Ἀργυρόπουλος	1
Σ. Γ. Σαμμάρας	1
Δ. Παπιολάκης	1
Φωκ. Ρώκ	1
Δ. Φραγκούδης	1

Γραμ. Οἰκονομικῶν.

Π. Κένταυρος	1
Σ. Βάρβογλους	1
Γ. Καμπούρογλους	1
Θ. Σχινᾶς	1
Ι. Κουτσαλέζης	1

Γραμ. Στρατιωτικῶν

Δ. Α. Σουτζος	1
Ε. Βίλης	1
Γεώργ. Δ. Νερούτζος	1

Γραμ. Ἐκκλησιαστικῶν.

Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς	1
Α. Μάμουκας	1
Ι. Α. Οἰκονόμου	1

Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον

Ν. Σηλίβεργος	2
Γ. Λασσάνης	1
Σταμ. Δάρας	1
Σ. Ν. Κυδωνάκης	1
Δ. Δρόσος	1
Ι. Προῖχος	1
Χ. Ζαχαριάδης	1
Ἰωάννης Μάτσας	1

Ἐφετεῖον

Γ. Ῥάλλης	1
Ν. Στ. Βαλσαμάκης	2

Πρωτοδικεῖον

Ν. Φλογαίτης	1
Α. Βελισάριος	1
Χ. Ζῶτος	1
Δ. Γ. Ἀντωνόπουλος	1
Η. Γαλανόπουλος	1
Α. Ζ. Καμπάνης	1
Γ. Α. Σταματάρας	1

Ι. Δ. Μακραιτίης	Ι
Γ. Λέων	Ι
Δ. Κοζαδίνος	Ι
Αλ. Χωματιανός	Ι
Νικόλαος Βότζας	Ι
Ἰωάννης Γεωργίου	Ι
Κ. Ἀγγελόπουλος	Ι
Γ. Κ. Τοπαλόπουλος	Ι
—————		
Δ. Καλλιφρονᾶς, Δήμαρχος Ἀθηνῶν	2
Κ. Δομνάνδης	2
Γ. Δεδέντης	2
Β. Στέφανος Στέγκελ	2
Γ. Ψύλλας	2
Α. Ἀποστολίδης	Ι
Π. Δαζαρής	1
Νικῆτας Σταματελόπουλος	1
Δ. Εὐμορφόπουλος	Ι
Χρῆστος Ἀνδρέου, Ἀρχιτεχνικός.	Ι
Α. Βερτουτζῆς ἐκ Κυπαρισσίας	1
Ἐλευθέριος Μαγκάκης	1
Κ. Καλγάκης	Ι
Δ. Ν. Δέριος	Ι
Μανουὴλ Ἰωαννίδης	Ι
Ι. Πήλικας	Ι
Ι. Ράμφορ	Ι
Ι. Κ. Τζανῆς	Ι
Χριστόδουλος Παπανικολόπουλος Νεζερίτης	Ι
Ἰωάννης Μαθαρίνο; Χ. Παπανικολοπέλου	1
Ι. Θεοτόκης	Ι
Γ. Σκουῖφορ	1
Δ. Ἀντέλμορ	Ι

Θ. Μαρκάκης	1
Α. Μαυροκορδάτος	1
Σ. Κλεάνθης	1
Π. Ζωγράφος	1
Π. Π. Μπενεδίτζης	1
Ι. Ε. Χίλλ	1
Ἰωῆς Κίγκ	1
Ἄγγελος Κυπριάδης	1
Ἰωσήφ Ταμπακόπουλος	1
Γ. Ἀπ. Μωραΐτης	1
Θ. Σακελλαρίου	1
Κωνστ. Σ. Χαραλάμπης	1
Δ. Παπᾶ διὰ τὸν Σπ. Ξανθόπουλον	1
Π. Χαντζῆ Ἀθανασίου	1
Διονύσιος Σουρμελῆς	1
Θωμᾶς Κ. Καβάκος	1
Εὐνίκη Κ. Πεντεδέκα	1
Γρηγόριος Παπᾶ	1
Γρηγόριος Ῥαστῆς	1
Γ. Ἀφθονίδης	1
Διονύσιος ὁ Πύργος Θετταλός	1
Κ. Κοντορόνης	1
Ἀναγνώστης Κουδάκης	1
Βασίλειος Χρηστόπουλος	2
Νικόλαος Οἰκονομίδης, ἐκ Κύθιου	1
Νικόλαος Γερακάρης	1
Α. Ἀνδρουτῆς	1
Κ. Νικόδημος	1
Δ. Τζόκης	1
Α. Δ. Παπασταθόπουλος	1
Δημήτριος Ἀντώνη Βώκου	1
Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης	1
Δ. Π. Μαυρομιχάλης	1

Ἰωάννης Στράτου	1
Α. Κατσαίτης	1
Βασίλειος Κατσίφός	1
Ζήλφος Ἀβδουλάς	1
Μάρκος Ἰω. Μάρκος	1
Θεόδωρος Δουκας	1
Π. Νικολαΐδης	1
Γεράσιμος Φωκᾶς	1
Χ. Στεκούλης	1
Νικόλαος Φώτιος	1
	<hr/>
	206.

ΝΑΥΠΛΙΟΤ.

Γ. Μ. Ἀντωνόπουλος, Δήμαρχος	4
Α. Ζυγομαλάς	2
Σπυρίδων Σπυλιοτόπουλος	2
Σπυρίδων Σκουφός	2
Βασίλειος Ἀντωνιάδης	2
Νικόλαος Σπηλιάδης	2
Σκαρλάτος Δ. Βυζάντιος	2
Δ. Κριεζῆς	1
Ἐμμ. Ν. Δανδρῆ	1
Α. Μωραϊτίνης	1
Χαράλαμπος Παπαδόπουλος	1
Πρωτοσύγκελλος Κ. Λιβερόπουλος	1
Παπᾶ Θεοδόσιος Οἰκονόμος	1
Ἰάκωβος Θεοφιλάς	1
Β. Παυλίδης	1
Νικόλαος Οἰκονόμου	1
Δ. Θεοδωρόπουλος	1
Γιαννάκης Χ. Πέτρου	1
Δ. Γιαννακόπουλος	1

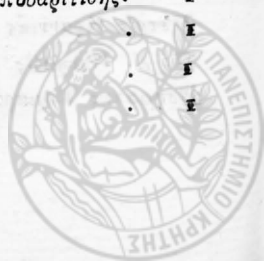
Ἐδ. Μάσσων	1
Κ. Γ. Μουσουδάκης	1
Μ. Κοτζονόπουλος	1
Ἰωάννης Στρατηγόπουλος	1
Θ. Ἡλιόπουλος	1
Χρῆστος Ἰατρίδης	1
Ἰωάννης Εὐσταθίου.	1
	<hr/>
	67

ΠΑΤΡΩΝ.

Ἀχαΐας Μελέτιος	4
Ἀλέξανδρος Ι. Βλασσόπουλος	6
Νικόλαος Πουηρόπουλος	2
Γεώργιος Δεχουρίτης	2
Α. Σ. Χαγαλάμπης	2
Ἡλίας Γ. Καλαμογδάκης	2
Α. Κρητικός	1
Α. Μαργαρίτης	1
Θ. Βονέλλος	1
Πρωτοσύγκελλος Ἀχαΐας Θεόφιλος	1
Ναούμ Ἰω. Λαμπανιτζιώτης	1
Ἀναγνώστης Τζέντζος	1
Νικηφόρος Παμπούκης	1
Α. Α. Καλαμογδάκης	1
Κωνσταντῖνος Κροϊτζου	1
Γεώργιος Μανδρόπουλος	1
Σπυρίδων Συνοδιῶς	1
Κωνσταντῖνος Συνοδιῶς	1
Πέτρος Κραννιάς	1
Π. Α. Πετριῶς	1
Ἀσημάκης Τομαρόπουλος	1

Ἀναστάσιος Παπαδιαμαντόπουλος	.	.	.	Γ
Ἀνδρέας Α. Συνοδινός	.	.	.	Γ
Α. Ν. Λόντος	.	.	.	Γ
Περικλῆς Καλαμογρόφτης	.	.	.	Γ
Α. Ι. Διπλαρόπουλος	.	.	.	Γ
Ζ. Νεράγκαθος	.	.	.	Γ
Η. Παπαδιαμαντόπουλος	.	.	.	Γ
Ἀνδρέας Φωτῆλλας	.	.	.	Γ
Γεώργιος Ἀναγνώστη Στριφτόμπολας	.	.	.	Γ
Χαράλαμπος Βασιλειάδης	.	.	.	Γ
Γεώργιος Δ. Κωστόπουλος	.	.	.	Γ
Ἀντώνιος Γ. Ἀντωνόπουλος	.	.	.	Γ
Ἀσημάκης Πόλος	.	.	.	Γ
Σωτήριος Βαλτηνός	.	.	.	Γ
Κυριάκος Φιλόπουλος	.	.	.	Γ
Δ. Τζίπηρας	.	.	.	Γ
Γ. Κροϊτζος	.	.	.	Γ
Ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος	.	.	.	Γ
Ὁ Οἰκονόμος Δημήτριος	.	.	.	Γ
Δανιὴλ, Ἡγούμενος τοῦ Γηροκομείου	.	.	.	Γ
Γεώργιος Ἱερεὺς Φωτόπουλος	.	.	.	Γ
Κ. Τζερετίδης	.	.	.	Γ
Γεώργιος Παπαγιαννόπουλος	.	.	.	Γ
Γρηγόριος, Ἡγούμενος τοῦ Ὁμπλοῦ	.	.	.	Γ
Ἰωαννίκιος, Ἡγούμενος τῶν Ἁγίων Πάντων	.	.	.	Γ
Χρῦσανθος, Ἡγούμενος τοῦ Φιλοκαλῆς	.	.	.	Γ
Γαβριὴλ, Ἡγούμενος τῶν Βραχερινῶν	.	.	.	Γ
Δεόντιος, Ἱερομόναχος Παντανάσσης	.	.	.	Γ
Χριστόφορος, Προηγούμενος τῆς Χρυσοποδαριτίσης	.	.	.	Γ
Ἀλέξανδρος Δεσποτόπουλος, ἐξ Αἰγείου	.	.	.	Γ
Ἐμμανουὴλ Μιχαλόπουλος	.	.	.	Γ
Ν. Μανιάκης	.	.	.	Γ

Π. Α. Θεοχαρόπουλος	1
T. B. Berting	1
Άγγελῆς Σακέτος	1
Πέτρος Ἰω. Λαγκουρόπουλος	1
Λουκᾶς Λόντος	1
Π. Ζαήμης	1
Αἰκατερίνη Α. Ζαήμη	1
Χριστόδουλος Κρητικὸς	1
Χριστόδουλος Ζούκης	1
Πανάγος Κανελόπουλος	1
Α. Μορέττης	1

ιοθ

ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ.

Ὁ Αἰγιαλείας Γρηγόριος	1
Ἀναστάσιος Λόντος	2
Δημήτριος Μελετόπουλος	2
Δημήτριος Χατζίσκος	1
Ἰωάννης Κουζοῦνκος	1
Χρῦσανθος Ἰερομόναχος	1
Γ. Μελετόπουλος	1
N. Μοδινός	1
Χρηστάκης Μελετόπουλος	1
Ἰωάννης Κυριακόπουλος	1
Μῆτρος Πουρόπουλος	1
Μελέτιος	1
Νικόλαος Παναγιωτόπουλος	1
Π. Παπαγεωργίου	1
Θεοδωράκης Μενπιτζάκος	1
Δημήτριος Θεοχαρόπουλος	1
Πανάγος Ἀρχιεπισβύτερος	1
Δοσίθεος Ἰερομόναχος	1

Α. Δεσποτόπουλος	Γ
Β. Δύτρος Αίγιους	Γ
Παν. Μουτζούρης	Γ
Κωνσταντῖνος Δημητρίου	Γ
Ἰωάννης Χαλαλάμπου	Γ
Μ. Θεοδώρου	Γ
Νικόλαος Χαλαλάμπου	Γ
Στεφανῆς Παταγόπουλος	Γ
Γ. Σωτηριάδης	Γ
Ἰωάννης Μπόγδανος	Γ
Σωτήριος Ἰωάννου	Γ
Αναγνώστης Ανδριόπουλος	Γ
Χρῆστος Ξύδης	Γ
Ἰωάννης Μελετόπουλος	Γ
Γεώργιος Κουσουρῆς	Γ
Κωνσταντῖνος Α. Κολοβόπουλος	Γ
Παναγιωτάκης Κωνσταντῆ	Γ
Αναγνώστης Χαλαλάμπου	Γ
Πανάρος Σπανός	Γ
Αλέξιος Ἰγγλέσης	Γ
Κ. Γ. Ὁρεινός	Γ
Η. Χρυσανθόπουλος	Γ
Ἰωάννης Αθανασίου	Γ
Λέων Μεσηνέζης	Γ
Σπυρίδων Χαλαλάμπου	Γ

45

Μοιῆς τῶν Ταξιαρχῶν ἐν Αἰγιαλείᾳ

Τὸ Κοινὸν τῆς Μοιῆς Ταξιαρχῶν	3
Καθηγούμενος Μελέτιος ἐκ Βλοδοκάς	Γ
Προηγούμενος Προκόπιος ἐκ Βλοδοκάς	Γ
Προηγούμενος Θεωνᾶς ἐκ Σωποτοῦ	Γ

Γ. Νοταρᾶς	1
Η. Νοταρᾶς	Ε
Νικόλαος Δελιγιάννης	Ε
Κ. Κλονάης	Ε
Χ. Παμπούκης	Ε
Διονύσιος Ἀραβαντινός	Ε
Ἀναστάσιος Ἀραβαντινός	Ε
Χ. Ἰω. Μαρκέλλος	Ε
Γ. Χελιώτης	Ε
Α. Χ. Σάββα	Γ
Ἰω. Τηλιόπουλος	Ε
Γρηγ. Κοντοχρηστοπούλος	Ε
Β. Παπανικολόπουλος	Ε
Φίλης Γιουροῦκος	Ε
Σταῦρος Καμπερόπουλος	Ε
Κ. Δημητριάδης	Γ
Ῥήγας Καγιάς	Ε
Μ. Τριανταφυλλόπουλος	Ε
Ν. Μαρκέλλος	Ε
Ἀντώνιος Ἀλεξόπουλος	Ε
Ἰω. Π. Ἀλεξόπουλος	Ε

Ζαχόλης Κορινθίας

Ἰωάννης Οἰκονομόπουλος	Ε
Ἀνδρέας Οἰκονομόπουλος	Ε
Κυριεζῆς Οἰκονομόπουλος	Ε
Σπυρίδων Ἰω. Οἰκονομόπουλος	Ε
Ἀναγνώστης Κάσσιος	Ε
Σωτήριος Δ. Φαφῆός	Ε
Ἀνδρέας Παπαῖ Κωνσταντινόπουλος	Ε
Χριστόδουλος Κοροῦνης	Ε

ΚΑΛΑΜΩΝ.

Γ. Γλαράκης	2
Π. Βάρβογλους	1
Π. Α. Λογοθέτης	1
Αριστείδης Αναγνωσταρά	1
Π. Τριανταφύλλου	1
Αναστάσιος Αξοζόπουλος	1
Χριστόδουλος Κ. Καπετανάκης	ἐκ	Πετροβουνιᾶ	τοῦ		
Σταυροπηγίου	1
Π. Πικουλάκης	1
Οικονόμος Πολίτης	1
Ἡλίας Δ. Αλεξάκης	1
Αμβρόσιος Ψηλογαλανόπουλος	1
Ι. Ζάρκος Δικ. Καλαμῶν	1
Γεώργιος Παπαλεξόπουλος	1
Παναγ. Χρηστόπουλος	1
Ι. Α. Πουλόπουλος	1
Εὐθ. Θεοφανόπουλος	1
Ι. Κρασσᾶς	1
Δημήτριος Μπάστας	1
Παναγιώτης Πηγαῖας	1
Παναγιώτης Ποτηρόπουλος	1
Νικήτας Νικολόπουλος	1
Λάμπρος Μιχαλακάκης	1
Γεώργιος Δ. Χρονόπουλος	1
Γεώργιος Κατζαρός	1
Π. Χ. Ρεμποῦ	1
Σ. Δουκάκης	1
Παναγιώτης Ἀγγελόπουλος	1
Ὁ ποτὲ Ἀνδρούσιτας Π.	1
Παναγιώτης Χρυσομέλης	1
Ἀθανάσιος Πρωτοπαπᾶς Φοίφας	1

Κωνσταντῆς Στραβοσκιιάδης	Ι
Γρηγόριος Ἱερομόναχος	Κ
Δημήτριος Πετούσης	Κ
Κωνσταντῆς Γεωργιτζανόπουλος	Ι
Θεοδόσιος Γ. Δεβέντογλης	Ι
Δημήτριος Κ. Δουκάκης	Ι
Γιαννάκης Κονταξόπουλος	Ι
Γρηγόριος Ἱερ. Κουλουμπάκης	Ι
Π. Μελισσουργόπουλος	Ε
Μιχ. Ζαχαρελόπουλος	Κ
Ἀναγνώστης Κανελλόπουλος	Ε
Ἰωάννης Στραβοσκιιάδης	Ε
Θεόδωρος Α. Μπολάνοπουλος	Ε
Κωνσταντῖνος Γ. Μανιάρης	Κ
Γεώργιος Παναγιωτόπουλος	Κ
Ἀναγνώστης Κανελλόπουλος	Ε
Ζαχαρίας Μπενιάδης	Κ
Σταυριανὸς Καπετανάκης	Ε
Διονύσιος Τζάνης	Ε
Ν. Στροῦμπος	Ε
Παναγιώτης Μπενάκης	Κ
Γεώργιος Α. Δεπάστας	Κ
Γρηγόριος Ν. Κορφιατάκης	Κ
Δημήτριος Α. Πλατανόπουλος	Κ
Ἐμμανουὴλ Παπαδόπουλος	Κ
Κωνσταντῖνος Γεωργίου Κοτσομυτόπουλος	Ε
Δημήτριος Μανδραπηλέας	Ι
Παναγ. Π. Καπετανάκης	Ι
Ρ. Καπετανάκης	Ι
Π. Καράσιος	Ι

Χαράλ. Μαυροματίης	1
Ἡλίας Λυκουρέτος	1
Π. Αλούπης	1
Γεώργιος Χ. Θεοδώρου	1
Ἰωάννης Τζάνης	1
Τολμίδης Γεώργιος	1
Κ. Ἄμοιρος	1
Νικόλαος Νικολόπουλος	1
Ἡλίας Μανωλάκης	1
Κωνστ. Ἀθ. Κυριακός	1
Χαράλαμπος Παπαντωνόπουλος	1
Παναγ. Κασμηάτης	1
Κ. Ἀνεστιάδης	1
Π. Ροῦσος	1
Ἰω. Κ. Φεργαῶς	1
Μανιάρης	1
Π. Ι. Κυριακός	1

73

ΠΤΥΧΟΤ

Ἀγαμέμνων Ἀυγερινός	1
Ἀθανάσιος Βιλαέτης	1
Νικόλαος Γρατζαλιάς	1
Παναγ. Ἐμ. Γιαννόπουλος	1
Χαράλαμπος Σακελλαρίου	,	,	,	,	1
Π. Σόλων Κρεσενίτης	,	,	,	,	1
Σπυρίδων Οἰκονόμου	,	,	,	,	1
Ἰω. Α. Πασχαλίγκος	,	,	,	,	1
Εὐστάθιος καὶ Ἀδελφ. Ἀνδρικόπουλοι	,	,	,	,	1
Γεώργιος Δ. Παπαδόπουλος	,	,	,	,	1
Γρηγόριος Πιττακός	,	,	,	,	1

Παναγιώτης Δ. Πονηρόπουλος	,	,	Ε
Θεόδωρος Αναστασόπουλος	,	,	Ε
Φώτης Καρίδης	,	,	Ι
Αλέκος Ξαχολος	,	,	Ε
Μάρκος Οικονομόπουλος	,	,	Ε
Παναγιώτης Παναγουλόπουλος	,	,	Ι
Διογένης Λεονταρίτης	,	,	Ε
Δημήτριος Κανάκης	,	,	Ε
Θαλής Θεοδωρίδης	,	,	Ε
Διον. Χ. Ίω. Μητρόπουλος,	,	,	Ε
Γαβριήλ, Αρχιδιάκονος τοῦ συγγρ. Π. Πατρῶν	,		Ε
Παναγιώτης καὶ Ἀδελφ. Α. Γκίκα	,	,	Ε
Ἀναγνώστης Κωνστ. Γιαννόπουλος	,	,	Ε
Νικόλαος Μοσχούλας	,	,	Ε
Θεόδωρος Μοσχούλας	,	,	Ε
Χρῆστος Οἰκονομόπουλος	,	,	Ε

27

ΜΑΝΗΣ

Ίωάννης Ῥοδίτης Μαυρομιχάλης	,	,	Ε
Δημήτριος Πετροπελάκης	,	,	Ι
Δημήτριος Ντάτζος Καββαλιερᾶκης	,	,	Ι
Γεώργιος Κ. Καπετανάκος Μαυρομιχάλης	,	,	Ε
Δημήτριος Πελικάκος	,	,	Ι
Βασίλειος Μιχαλεάκος	,	,	Ε
Μιχαήλ Ίωάννου Ραζέλος Ίατρος	,	,	Ε
Ίωάννης Στρατάκος	,	,	Ε
Ἀναστάσιος Φραντζεσκάκης	,	,	Ε
Θεοδωράκης Κουμαντάκος	,	,	Ε
Ίωάννης Πετρουνάκος	,	,	Ε
Γρηγόριος Κετζουλιέρης	,	,	Ε
Βασίλειος Δαιμονάκος	,	,	Ε

Ν. Πιεράκος	,	,	,	,	1
Παναγιωτάκης Κοκώνης	,	,	,	,	1
Παναγιώτης Καραμπάτος	,	,	,	,	1
Μιχάλης Νικητάκης	,	,	,	,	1
Κωνσταντῖνος Κουτήφαρης	,	,	,	,	1
Παναγιώτης Καλικούνης	,	,	,	,	1
Παναγιώτης Διανούρης	,	,	,	,	1
Παναγιώτης Μπουκουβαλέας Τροπιάκης	,	,	,	,	1
Πιέρρος Πατριαρχέας Τροπιάκης	,	,	,	,	1
Ιωάννης Γιαννουλέας	,	,	,	,	1
Ἀλεξάνδρῃς Ντουράκης	,	,	,	,	1
Κωνσταντῖνος Τζανετάκης	,	,	,	,	1
Παναγιωτάκης Ποτηρόπουλος	,	,	,	,	1
Δημήτριος Μαντραπηλέας	,	,	,	,	1

27

ΝΗΣΙΟΤ

Ὁ Μεσσήνης Ἰωσήφ	,	,	,	,	2
Ι. Γ. Δάτσης	,	,	,	,	1
Π. Καλαμαριώτης	,	,	,	,	1
Ἡ. Γ. Βεργόπουλος	,	,	,	,	1
Χαραλάμπης Ν. Ζαλμᾶς	,	,	,	,	1
Ν. Σουΐδας	,	,	,	,	1
Κ. Καλαμαριώτης	,	,	,	,	1
Καλλιανέσθης	,	,	,	,	1
Ἀζτάκης	,	,	,	,	1
Ἀνδρέας Δ. Κυριακός	,	,	,	,	1
Δ. Παπασαραντόπουλος	,	,	,	,	1
Π. Μιχαλόπουλος	,	,	,	,	1
Ι. Δημητριάδης	,	,	,	,	1
Α. Γεωργόπουλος	,	,	,	,	1
Εὐθύμιος Ν. Καραπαύλου	,	,	,	,	1

Π. Δαρειώτης	,	,	,	,	,	1
Δημήτριος Φεσόπουλος	,	,	,	,	,	1
Ἀνδρέας καὶ Ἀπόστολος Ἀδελφοὶ Γ. Καμπᾶ	,	,				1
Π. Α. Πλαρωνᾶς	,	,	,	,	,	1
Σακκελάριος Παναγιώτης Ἱερεὺς Ζαγαρ.	,	,				1
Δ. Ἀντωνόπουλος	,	,	,	,	,	1
Χρηστάκης Οἰκονόμου Ντουσίλα	,	,	,			1
Πατέρες τοῦ Μοναστ. Βουλκάνου	,	,	,			2
Ἀγάπιος Ἀσλαναγαῖος	,	,	,	,	,	1

26

ΚΥΛΛΗΝΙΑΣ

Ὁ Ἐπίσκοπος Κυναίθης Βαρθολομαῖος	1
Ἀσημάκης Παπαδόπουλος	5
Σωτήριος Θεοχαρόπουλος	3
Ἀσημάκης Φωτηῆλας	2
Δημήτριος Χαραλάμπους	2
Δημήτριος Νικολόπουλος	1
Α. Ἄννινος	,	,	,	,	,	1
Ἀνδρέας Θεοχαρόπουλος	1
Μιχαὴλ Κοῦκας	1
Σωτήριος Δαμφιάδης	1
Γεώργιος Παπαδιαμαντόπουλος	1
Ἀνδρέας Πετμεζᾶς	1
Ἀνδρουτῆς Ἰωάννου	1
Ἀλέξιος Νικολόπουλος	1
Π. Ρ. Παπαζαφειρόπουλος	1
Σ. Οἰκονομόπουλος	1
Ἡλίας Χαραλάμπης	,	,	,	,	,	1
Παναγιώτης Γ. Οἰκονόμου	1
Βενιαμὴν Μοναχὸς ἐκ τῆς Μονῆς Φενεοῦ.	,	,	,	,	,	1
Ἀναγνώστης Χανόνης ἐκ Χαλκιδάων	1
Γεώργιος Νικολάου	1

Ν. Πετρεζᾶς Μοίραρχος	,	,	1
Ἰάκωβος Σιγάλας	,	,	1
Ὁ Καθηγούμενος τοῦ Μεγάλου Σπηλαίῳ Γεράσιμος	,	,	1
Νικόλαος Ἀιδριζίου	,	,	1
Π. Χρυσανθακίδης	,	,	1
Νονάκριδος τῆς Κυλληνίας.			

Νικόλαος Σολιώτης	,	,	2
Γ. Ν. Σολιώτης	,	,	1
Σωτήριος Σολιώτης	,	,	1
Ἀναγνώστης Κανελλόπουλος	,	,	1
Ἀναγνώστης Σακελλόπουλος	,	,	1
Χ. Ἀργυριάδης	,	,	1
Γεώργιος Φιλιππακόπουλος	,	,	1
Δημήτριος Χ. Σολιωτής	,	,	1
Σπυρίδων Κατσαρός	,	,	1
Ἀναγνώστης Σοργᾶς	,	,	1
Ἀναγνώστης Κοντογιάννης	,	,	1
Ἀνδρέας Ἀνδρικόπουλος	,	,	1
Σπύρος Φιλιππακόπουλος	,	,	1
Σπυρίδων Ἀναγνωστόπουλος	,	,	1
Νικ. Σ. Ἀσημακόπουλος	,	,	1
Γεώργιος Σακελλαρόπουλος	,	,	1
Δημήτριος Γεωργόπουλος	,	,	1

52.

ΓΑΣΤΡΟΤΗΗΣ

Χ. Σισίνης	,	,	4
Νικόλαος Ἰω. Σισίνης	,	,	1
Ἀρχιμανθρίτης Δανιὴλ ὁ Πέτας	,	,	1
Ἀναγνώστης Ματζοῦκας	,	,	1
Ἀναγνώστης Παπαθανασόπουλος	,	,	1
Κορίνα Μπενοπούλου	,	,	1
Γρηγόριος Χ. Γιάννης	,	,	1

10

ΔΗΜΗΤΖΑΝΗΣ

Π. Ν. Νέγκας	2
Ὁ Ἐρημαθίας Ἰγνάτιος	2
Παναγιώτης Οἰκονομόπουλος	2
Παναγιώτης Ἰερεμίας	2
Α. Δούλος	1
Νικόλαος Σταματελόπουλος ἐκ Ζυγοδύστου	1
Πούλος Φωτεινόπουλος ἐκ Ζυγοδύστου	1
Β. Οἰκονόμου	1
Ἰω. Α. Παναγιωτόπουλος	1
Παλαιολόγος Στασινόπουλος Γορτύμιος	1
Παναγιώτης Σχίζας ἐκ Κοκκοράκου	1
	<hr/> 15

ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ

Γ. Ῥοδόπουλος	1
Ι. Γ. Ἀστρινός	1
Βασίλειος Θ. Δελιγιάννης	1
Γ. Νικολετόπουλος	1
Παρασκευᾶς Σακκελαρίου	1
Δῆμος Κανελόπουλος	1
Α. Βενετζανόπουλος	1
Χρῆστος Στεφανόπουλος	1
	<hr/> 8

ΑΡΚΑΔΙΑΣ

Ὁ Πρωτοσύγγελος Ἀμβρόσιος Φραντζιάδης	1
Γεώργιος Μπόρσας	1
Α. Γρηγοριάδης	1
Π. Παπαθανασόπουλος	1
Ζ. Α. Πασχουαλίγκος	1
Α. Διμπερακόπουλος	1
Νικ. Δ. Μοσχούλας	1

Κωνσ. Ν. Μοσχούλας	1
Γεώργιος Βαφιόπουλος	1
									<hr/> 9

ΠΟΡΟΥ

Ι. Ν. Σατύρης	1
Ευστάθιος Α. Τυπάλδος	1
Δ. Χ. Κρητικός	1
Ίατρος Μπερναρδής	1
Χ. Παπασίμος	1
Α. Ν. Άποστόλης	1
Έμ. Κριεζής	1
									<hr/> 7

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ

Ό Άχαρνανίας Πορφύριος	2
Ό Άρχ. Γ. Ζαλογγίτης	1
Μ. Δελιγεώργης	1
Δ. Καρπούνης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Κωνσταντίνος Πετζάλης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Μ. Μόστρας	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Α. Σ. Πενράλης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Α. Τρικούπης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Ε. Β. Βασιλειάδης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Χ. Ματσανός	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Σπύρος Κορφιάτης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Η. Κουτζουμός	,	,	,	,	,	,	,	,	2
Σ. Τρικούπης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Α. Βραχνός	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Κ. Παλαιολόγος	.	,	,	,	,	,	,	,	1
Ι. Πασχάλης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Δ. Άντιοχος Έπολοχαγός	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Α. Καψάλης	,	,	,	,	,	,	,	,	1
Κ. Σωτηριάδης	,	,	,	,	,	,	,	,	1

Πρωτοσύγγελος Χ. Κωνοφάος	,	,	,	,	1
Αρχιμανδρίτης Ἰωαννίκιος	,	,	,	,	1
Σπυρίδων Γ. Σωνιέρος, Ἀντισυνταγματάρχης	,				1
Ἀγαθάργγελος, Ἱερεὺς τοῦ Β' Τάγμ. τῆς Γραμμῆς					1
Γεώργιος Καλὸς, Ὑπολοχαγὸς Ὑπασπιστῆς	,				1
Πασχάλης, Ἀνθυπολοχαγὸς Ὑπασπιστῆς	,				1
Ἰωάννης Ἐμμανολάκης, Ἀνθυπολοχαγός	,				1
Ἀπόστολος Ρέγκος Δοχαγός	,	,	,	,	1
Ἀναγνώστης Φρυδάκης, Ἀνθυπολοχαγός	,				1
Τζανῆς Τζανόπουλος	,	,	,	,	1
Μουφεράτος, Ὑπολοχαγός	,	,	,	,	1
Σπυρίδων Ἀντωνάτζος	,	,	,	,	1
					<hr/> 32

ΜΕΓΑΡΩΝ

Ἰθ. Δεσύλλας	,	,	,	,	1
Ἰωάννης Μπουσιάκης	,	;	,	,	1
Μελ. Χαντζημελέτης	,	,	,	,	1
					<hr/> 3

ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΗΣ

Γεώργιος Π. Ζαρεφόπουλος	,	,	,	,	1
Ἀναγνώστης Γιαννόπουλος	,	,	,	,	1

ΣΚΙΑΘΟΥ καὶ ΣΚΟΠΕΛΟΥ

Ἰωάννης Κ. Σουτζος	,	,	,	,	2
Α. Καλαμίδας	,	,	,	,	1
Ζαχαρίας Παναγιωτίδης	,	,	,	,	1
Ἐμ. Γαμαλάκης	,	,	,	,	1
Δημ. Νικάνωρ	,	,	,	,	1
Α. Μπουνάκης	,	,	,	,	1
					<hr/> 7

ΚΕΑΣ

Ὁ Κύθνου Νικόδημος	,	,	,	,	1
--------------------	---	---	---	---	---

Ν. Κ. Γκίκας	,	,	,	,	,	Γ
Γ. Κορτέσης	,	,	,	,	,	Γ
Δημήτριος Δελίλης	,	,	,	,	,	Γ
Ἀνδρέας Σοφριανός	,	,	,	,	,	Γ
Σ. Μ. Σαλουμίδης	,	,	,	,	,	Γ
						<hr/> 6

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Στέφανος Τζιτζίνια	,	,	,	,	,	3
Μιχαήλ Τσοίτζας	,	,	,	,	,	2
Νικόλαος Στουρνάρης	,	,	,	,	,	1
Ἀνώουμός τις	,	,	,	,	,	Γ
Παναγιώτης Γούσιου	,	,	,	,	,	Γ
Ἰωάννης Σκαθαμαγκᾶς	,	,	,	,	,	Γ
Παῦλος Α. Μαυρογορδάτος	,	,	,	,	,	Γ
Ἀρχιμανδρίτης τῆς ἁγίου Ἀλεξανδρείας Ἱεροθεοῦ	,	,	,	,	,	1
Γεώργιος Νικολάου ἐν Δαμασκῶ	,	,	,	,	,	Γ
Χ. Γεώργιος Παπαδάκης ἐν Τριπόλει τῆς Συρίας	,	,	,	,	,	Γ
Γεώργιος Περικλῆς	,	,	,	,	,	Γ
Δημήτριος Κουβαρᾶς	,	,	,	,	,	Γ
Κυριαζῆς Γεωργιάδης	,	,	,	,	,	Γ
						<hr/> 16

ΚΑΓΡΟΥ

Κωνσταντῖνος Τσαπέκου	,	,	,	,	,	Γ
Γεώργιος Κόσσιβας	,	,	,	,	,	Γ
Σταμάτης Δ. Κόσσιβας	,	,	,	,	,	Γ
Δημήτριος Ἰωάν. Κασαβέτης	,	,	,	,	,	Γ
Κομιανὸς Καλογιάννη	,	,	,	,	,	Γ
Π. Κατσαΐτης	,	,	,	,	,	Γ
Κωνσταντῖνος Μηστραβάκης	,	,	,	,	,	Γ
Δημήτριος Ραμπάκης	,	,	,	,	,	Γ
Γεώργιος Καλλιό	,	,	,	,	,	Γ
Κωνσταντῖνος Θ. Νάτζιου	,	,	,	,	,	Γ

Χατζῆ Θεοχάρης Χατ. Δημητρίου	1
Δοῦκας Παλαιολόγου	1
Κωνσταντῖνος Γκλέσσης	1
Γερόνυμος Παππᾶ Χρηστοδούλου	1
Διδῶ Νικολαΐδης	1
Κωνστῆς Μποριαζόγλου	1
Δημήτριος Φιλιππίδης	1
		<hr/> 17

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

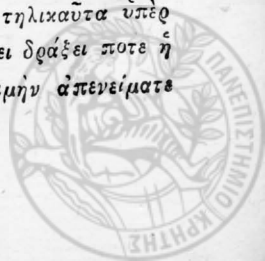
Σελ. *ι*, στοίχ. 30, καὶ εἰς ἄλλας. — Σελ. *ι*ε', στοίχ. 25, ἐγκυμονοῦντα — Σελ. *ι*ς', στοίχ. 23, ὁ Ἰψηλάντης — Σελ. *ι*η', στοίχ. 19, ἦσαν οὗτοι ὁ κτλ. — Σελ. *κ*ε', στοίχ. 21, τὸ στοιχεῖον — Σελ. *κ*η', στίχ. 11, ἀφαιρέσθω τὸ « χρωματισμένας » — Σελ. *ν*' , στοίχ. 2, τῆς 3 Φεβρουαρίου, 1830 — Σελ. *ν*δ', στοίχ. 2, ἐπὶ τοῦ προσκυνήματος τῶν 1827.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ,

Δείγμα τρανώτατον τῆς πρὸς τὸν ἀοίδιμον Γερμανὸν μεγάλης ὑπολήψεως καὶ εὐγνωμοσύνης ὑμῶν, ᾧ φίλτατοι Συμπολιῖται! ἀποδείξεις πασιφανῆς τῆς ἀγάπης σας εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος εἶναι ἡ ἐξαιρετος προθυμία, τὴν ὁποίαν, καὶ πιεζόμενοι ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ νενεκρωμένου ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐδείξατε εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἱστορικοῦ Συγγράμματος τούτου. Ἡ προθυμία αὕτη ἐξηγεῖ τὸ εἰλικρινὲς αἶσθημα τῆς καρδίας ὑμῶν πρὸς ἐκείνους, μὲ τοὺς ὁποίους συνηγωνίσθητε τὸν κινδυνωδέστερον μὲν, ἀλλὰ ἐνδοξότερον, ὄλων τῶν ἄλλων Ἀγῶνα. Τὸ αἶσθημα τοῦτο χαρακτηρίζει τὸν ὑγιῆ νοῦν ὑμῶν, ὡς ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουσι νὰ τιμῶσι τοὺς ἀξιους τιμῆς, καὶ ὄχι τοὺς κλέπτοντας τὴν τιμὴν. Πόσοι ἤδη κομπάζουσιν ἐνώπιον ὑμῶν, πόσοι ἀκολούθως θέλουν φυτρώσει, νὰ εἰπώμεν οὕτως, ὡς Ἀχιλλεῖς τοῦ Ἀγῶνος, φέροντες φαρέτραν πλήρη τιμητικῶν σημείων, τοξευόντων τὴν εὐαισθησίαν σας! ἀλλὰ τοὺς τοιούτους Ἀχιλλεῖς, ἐνῶ δὲν τοὺς εἶδατε πώποτε μὲ τὸ δόρυ εἰς τὰς χεῖρας, ἐνῶ ἡ Ἱστορία, ὁ ἀλάνθαστος Κώδης τῶν ἀξίων τιμῆς, οὐδέποτε θέλει τοὺς μνημονεύσει, ὑμεῖς, γνήσια τῆς Πατρίδος τέκνα, μακρὰν τοῦ νὰ θυσιάητε τὴν Ἑλληνικὴν φιλοτιμίαν σας εἰς τὴν δουλοπρέπειαν, τοὺς καταφρονεῖτε, καθ' ὃν ἄλλοτε καταφρονήσατε τρόπον τὴν τυραννίαν.

Τιμᾶτε ἀποοίδοντες ἠθικὴν τιμὴν πρὸς τοὺς μεθ' ὑμῶν ἐννεαστίαν θυσιάσαντας τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ὑπὲρ τῆς Πατρίδος! Τὴν προθυμίαν ὑμῶν θέλει δράξει ποτε ἡ Ἱστορία, διὰ νὰ κηρύξῃ, ὅτι πρωτίστην τιμὴν ἀπενείματα

εἰς τὸ μνημόσυρον τοῦ ἀσιδίου Γερμανοῦ, ἀποδεχθέντες τοὺς ἱστορικοὺς του κόπους μὲ τόσον ζῆλον. Τοιαύτης εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν ἐμφωλευούσης προθυμίας, παύουν τοῦ νὰ ἐγκραυχῶνται τὰ προκεχωρημένα Ἔθνη, ὅτι μόνον αἰσθάνονται νὰ ἐκτιμῶσι τὴν μνήμην τῶν εὐεργετῶν τῆς Πατριδος των, ἀγωνιῶντα νὰ πλεονάζωσι τιμὴν εἰς κανὲν ὄπλον, σκαμνίον ἢ ἔιδυμα τούτων.

Ἄν εἰς τοὺς καταλόγους δὲν θέλητε ἰδεῖ ἐκείνους, ὅσοι θερίζουσιν ἤδη τοὺς καρπούς τῶν κόπων σας, μὴ θαυμάσητε. Καὶ τούτους, ὡς καὶ τοὺς πρώτους, ἄψετε νὰ τετραποδίζωσι βόσκοντες ἐπὶ τῆς ὕλης, τὴν ὁποίαν εἰργάσθησαν αἱ χεῖρές σας καὶ ἐπότισαν τὰ αἵματά σας. Ἄλλοτε κωφοὶ καὶ ἀνάληγτοι οὗτοι εἰς τὰ δεινά σας, εἰς τοὺς κινδύνους σας, ἤδη ἐπόμενον εἶναι νὰ κωφεύωσι καὶ ν' ἀναισθητῶσιν ἔτι πλέον εἰς τὴν Ἑθνικὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν μόνον διαιωίζει τῶν Ἀγώνων σας ἡ Ἱστορία. Ἡ Ἱστορία δὲ ὑμᾶς εἶναι ἡ ἠθικὴ περαμὶς ἀπαρμεσιότητος δόξης, καὶ δι' αὐτοὺς τὸ βάραθρον τῶν πολιτικῶν ἀντιποιήσεων, τὸ κάτοπτρον τῆς αἰσχύνης. Ἡ Ἱστορία δι' αὐτοὺς εἶναι πληκτρον συνειδήσεως, καὶ δι' ὑμᾶς, ὦ χρηστοὶ Πολῖται! ἡ ζῶη δι' ὅλας τὰς ἐπερχομένας κοινωνίας. Εἰς ὀλιγολογίαν, αὐτοὶ εἶναι ἕνας « ἄλός χυσοῦς, » ἡ ἀκαθαροσία τις προσκεκολλημένη ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας· καὶ ὑμεῖς ὑπάρχετε τὸ περίσλεπτον στοιχεῖον τῆς Πατριδος, « ἡ φαεινὰ κρηπίς » τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δόξης της.

Ζητοῦμεν συγγνώμην, ἂν δὲν ἀνεβάλλομεν τὴν δημοσίευσιν τοῦ Συγγράμματος, μέχρις οὐ λάβωμεν ὅλους τοὺς Καταλόγους, τῶν ὁποίων μόλις ἔχομεν ἤδη τὸ ἐν τρίτον εἰς χεῖρας. Ἠθέλαμεν ἀκολουθήσει πρόθυμοι τὴν ἐπιθυμίαν σας ταύτην, ἐξηγουμένην δι' αὐτῶν τῶν Γραμμάτων

σας, ἂν δὲν ἐβλέπομεν, ὅτι ὁ μέχρι τοῦδε ἀριθμὸς τῶν
Συνδρομῶν ἔφθασε τὸ ποσὸν, ὅσων ἤδη ἐτυπώσαμεν
Ἀντιτύπων.

Ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία ὑμῶν ἐκπληροῦται ὀγλίγῳρος. Ἀμέσως
ἤρξαμεν νέαν Μετατύπωσιν τῶν παρόντων Ἑπομη-
μάτων, καὶ ἐντὸς ὀλίγου εἴμεθα εἰς κατάστασιν νὰ ἀπο-
στείλωμεν πρὸς ὅλους τοὺς Συνδρομητὰς τὰ Βιβλία των,
δημοσιεύοντες συγχρόνως καὶ τοὺς Καταλόγους ἐκείνους,
ὅσους θέλομεν λάβει. Ἐξεπληρώσαμεν πάντοτε τὰς πρὸς
τὸ Κοινὸν ὑποσχέσεις μας, καὶ οἱ ΚΚ. Συνδρομηταὶ δὲν
ἤμποροῦν νὰ ἔχωσι τὴν παραμικρὰν καὶ περὶ τῆς τωρι-
νῆς ὑποσχέσεώς μας ἀμφιβολίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 8 Ὀκτωβρίου, 1837.

Ι. ΦΙΛΗΜΩΝ.

